

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

ט"ז תשכ"ח מפי זרעו

ספר
זוהר תהלים
מחולק לשנתיים

חלק ב'

בוזוהר דא יפקון מזן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

חוברת מספר 195

כסלו שנת תש"ע לפ"ק - עיה"ק בית שמש תובב"א

ספר זוהר תהלים השלים "בנאות ד'ש'א"

[ר"ת: א'מרות ד'וד ש'מעון]

חלק ב'

והוא: מזמורי תהלים עם זוהר הקדוש בלשון הקדש על כל פרק ופרק
והונה עליו הסגלות המיוחדות מספר שמוש תהלים

א. מחלק לקמוד חדשי, [לסיים מידי חדש בחדשו].

ב. לימות השנה, [לסיים בשנה אחת].

ג. מחלק לקמוד דף היומי, עם למוד דף היומי גמרא, ודף היומי זוהר הקדוש.

הלמוד זהר הקדוש עם תהלים שומעים בשמים את התהלים, שמע ישראל והתפלות שהוא מתפלל (תיקו"ז
תי"מ"ג), דאפילו ישראל מתפלליו ואומרים שמע ישראל, דאיהו קודשא בריך הוא אין עונה אותם וכו', וזה ה-
תעודת זהות בשמים, ראשי תבות "ת'הלים זוהר" שמי שלומד זהר שומעים את התהלים, התפלות, והשמע
ישראל, (הגר"א בתיקו"ז תקון מ"ג). ובשואה האמה רחמנא ליצלן שרדו לחיים אלו שהיו רגילים לומר כל
יום פתח אליהו ז"ל בעל פה קדם התפלה, וראו בעליל שכחו גדול מאד (עדות בניעקב). ובכמה דקות שאומר
תפלות אלו יכול להפך הכל לטובה ולהיות מבני עליה, לזכות ל"עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה למחבה
לו", ויטהר נשמתו ויזכה למעלות עליונות פידוע מדברי האר"ז"ל.

ובלי שום ספק אם כל היהודים מנער ועד זקן ובפרט תינוקות של בית רבן בהבל פיהם הטהור יאמרו פתח
אליהו כל יום, נזכה לפתח את השער לאליהו הנביא זכור לטוב שיבוא ויבשרנו, ותבא יבוא משיח צדקנו
ויגאלנו, ברחמים במהרה בימינו אמן כן יהי רצון.

ובזה מקימים רצון התנא האלקי, בדאמר רבי שמעון (גיטין ס"ז): "בני שנו מדותי" - למדו תורת, וכחו גדול,
כמו שאמר: יבולני לפטור את כל העולם מן הדין. (סכה מה:). אמר רבי שמעון: אנו קיומי העולמות. (ח"ג,
קב"ח.). ומכאן מוסר השכל לכל אלו שהולכים לצינו הקדוש במירון ואומרים תהלים לבד בלי למוד זה"ק
[הוא עם הארץ, או שוטה, או דרדעי או ערב רב, וקלפת עמלק וטוב היה לו שלא נברא בעולם (זה"ק, מהרח"ו,
כסא מקד, הגר"א) שאינו מאמין בדברי התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה] ולא שומעים התפלות שלהם.
וכל היהודים הנשרים לומדים זהר עם תהלים וקוראים בקול גדול, אחי ורעי בואו נתאחד בדבר גדול וקדוש זה!
ועל ידי למוד הזהר הקדוש יחד עם התהלים נצצל מכל גזרות קשות ורעות שלא תוכלנה לשלוט על עם
ישראל. ונזכה במהרה לביאת משיח צדקנו ברחמים, אמן.

יצא לאור בס"ד ז' ניסן ה'תשע"ד

מפעל הזוהר העולמי סניף בת ים 0527-651911

* הלמוד זהר תהלים הנקרא "בנאות דשא" מחבר קוב"ה ושכינתיה, וזוכה לנאות דשא הוא גן עדן העליון כמבואר בזוהר
(תרומה דף קע"א).

קנייני בנייה ויגישורה בעלה ויהללה

פ"נ

הרבנית הצדקנית משכלת במעשיה
תמימה במעלותיה ובנועם מידותיה
אצילה וצנועה בהנהגותיה
מצויינת באמונת אומן כל ימיה
זאת החדירה בקדושה ובטהרה ככל צאצאיה

מרת טויבא ע"ה

בת הרה"ח

מוהר"ר חיים אליהו ביטמאן זצ"ל

מגזע הגר"א ואחיו בעל מעלות התורה התו"ט והש"ך ובעל קונטרס הספיקות זצ"ל

מחברתו הטהורה של כ"ק אדמו"ר

רבי שלום יהודה גראס שליט"א מהאלמין

מזמורי תהלים עם פירושיהם בכוונה

היו שגורים תמיד על לשונה

רב חילה במידת הוותרנות להרבות שלום

וביותר בהבלגה על עלבונה

תורת חסד במעונה, נדכאים ושבורי לב

אכלו ושבעו על שולחנה

טוב פעולותיה ואצילות מידותיה וכיבוד הוריה

היו לאות ולמופת ולתפארה

ויהללו בשערים מעשיה בדביקותה בעוז

בדרך רבוה"ק המסורה

ידיה שלחה לאביון ולעני פרשה כפה

בסבר פנים יפות לכל האירה

בחום ובמסירות אין קץ גידלה וחינכה

דור ישרים להאדירה

את יגונה וסבלה הרב קיבלה בדומיה

למען כבוד שמו בגבורה

עמדה לעזר ימין בעלה בכל לבבה

בעבור יוכל לעסוק בעבוה"ק בתדירה

העתירה שפכה לבה ונפשה מול קונה

זכתה לראות מרביצי תורה כשאפתה הטהורה

הזדככה ביסורים קשים והשיבה נשמתה ליוצרה בת שבעים שנה

ביום ב' בהעלותך י"א סיון תשע"ג לפ"ק

ת נ צ ב"ה

שם אמה אלטע יוטא

הספר הקדוש הזה נדפס לטובת נשמת הרבנית מרת טויבא בת רבי חיים אליהו ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.

פְּתַח הַשֵּׁעַר

כתב המרח"ו זי"ע, מה שאמר הנביא ירמיהו (ד' כ"ד), "וְכָל הַגְּבֻעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ" אלו הבחורים התלמידים הקטנים שרואים את מלמדיהם שאינם רוצים ללמוד זה"ק ותורת הסוד, על כן גבועות אלו נתקלקלו ולבם שרש פורה ראש ולענה ועלתה בהם חלודת טיט ורפש לכפור בחכמת האמת ... ואין ספק כי לא יהיה להם חלק בעולם הבא כנזכר בזהר. ועוד כתב שם, כי הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת אחר ועכוב בנין בית מקדשנו ותפארתנו המקנה ונקרא "הדר הכרמל", כמו שאמר הכתוב (שיר השירים ז' ו'): "ראשך עליך ככרמל" ... כי אין לו להקדוש ברוך הוא קורת רוח בעולמו, אלא כאשר עוסקים בחכמה זו.

רואים שפדי לזכות ליראת שמים טהורה, שידע שפלות עצמו, מקרחים ללמוד זוהר הקדוש, ובכך נצלים מקלקולים וכפירות, וזוכים להכיר גדלות הבורא יתברך שמו, וכאשר כל ישראל יעסקו בלימוד הזהר הקדוש מיד נגאלים וניצלים מחבלי משיתח. וכל עקר ביאת האדם לעולם הזה הוא כדי שילמד את הלימוד הקדוש הזה. ובאמת כבר הרעיא מהימנא [הוא משה רבנו ע"ה] מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דווקא, כי תורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ללא הפסק ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו (זוהר פנחס ר"ט).

אין מי שיעזר למשה להוציא השכינה מגלותה

וכתוב בזהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתמר בגלותא בתנאה, ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא, הדא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש". ומשה איהו בדיוקניה ממש, דאתמר ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור:] ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש". ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

אין מי שיעזר לז"א להוציא שכינתו מן הגלות

ובאר במקדש מלך: וממשיך רבי שמעון בר יוחאי לבאר, שהבחינה של משה רבינו אינה זזה מן השכינה בגלות, ועל זה נאמר בגלות האחרונה, שהקדוש ברוך

הוא, לא מצא תלמידי חכמים שיהיו עזר למשה בגלות, אלא כלם נחשבים כאלו הם כנגדו, לפי שאינם עוסקים בסודות התורה, לסייע לתקון השכינה. ונאמר בו, ולאדם לא מצא עזר כנגדו, פרוש לא מצא הקדוש ברוך הוא מי שיעזר לזעיר אנפיו, להוציא את שכינתו מן הגלות.

ענין זה של גזרות התורה שהיו בעוונותינו הרבים מאין יצאו, כי אין דבר בלא שרש. וסוד זה "זאת חקת התורה" ותרגומו 'דא גזירת אורייתא'

וּנְצִיג גַּם כֵּן עוֹד מִדְּבַרֵי הַרְמַח"ל: (אגרת פ"ו) (למהר"י בסאו):

וְזֶה לְשׁוֹנוֹ... עֲנִין זֶה שֶׁל גְּזֵרוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהֵיוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבֵּים מֵאִין יֵצְאוּ, כִּי אֵין דְּבַר בְּלֹא שֶׁרֶשׁ. וְסוּד זֶה "זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה" וְתִרְגוּמוֹ 'דָּא גְזִירַת אֹרִייתָא', וְנוֹדַע שְׂכָאן נִרְמַז עֲנִין זֶה. וְסוּד הַדְּבַר הוּא מִמֶּשׁ עֲנִין הַפֶּרָה הָאֲדָמָה, שֶׁהַשְּׂכִינָה מוֹסְרַת עֲצָמָה לְשֶׁרֶפֶת הַדִּין הַחֹזֵק לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִיא הַנִּתְנַת לְטַהֲרַת טַמְאִים שְׂאִין לָהֶם טַהֲרָה אֲלֵא הִיא. הֵם הַנְּטַמְאִים בְּטַמְאָה הַיּוֹתֵר תְּקִיפָה - דְּהִינוּ טַמְאֵת מַת, שְׁלֹכֵן אֵין לָהֶם תְּקוּן אֲלֵא זֶה... וְהָאֲמַת, כִּי הִגְדַּר לָזֶה הוּא שֶׁיְהִיוּ יִשְׂרָאֵל מְמִיתִים עֲצָמָם עַל דְּבַרֵי תּוֹרָה, וְלָכֵן נֵאֱמַר "זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֵהָל" כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ ז"ל. וְעַל כֵּן הוֹשֵׁם זֶה הַפְּסוּק לְדָרֵשׁ כֵּן בְּפֶרֶשׁה זֹאת וְלֹא בְּפֶרֶשׁה אַחֲרָת... וְעַתָּה אָמַת הוּא וְדָאֵי, שְׂקִטְרוּג גְּדוּל נִתְעוֹרֵר עַל יִשְׂרָאֵל וְהִיתָה צְרִיכָה הַתּוֹרָה לְמַסֵּר עַל יִשְׂרָאֵל ח"ו אֶפְּלוּ לְשֶׁרֶפָה, לֹא תַעֲלֶה וְלֹא תָבוֹא... וְהָאֲמַת, כִּי בְּמִקּוּמוֹת הָאֵלֶּה הִיוּ יְדוּעַ מַה שֶׁנִּכְתַּב בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ, שֶׁבְּאֲמֻצְעוֹת סֵפֶר הַזוֹהַר אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְצֵאת מֵהַגְּלוּת בְּרַחֲמִים, דְּהִינוּ לְלֹא יִסּוּרֵי חֲבַלֵי מְשִׁיחַ.

וּבְסִפְרוֹ אֲדִיר בְּמָרוֹם (אדרא רבא) "תְּנִיָּא אָמַר ר' שְׁמַעוֹן לְחֻבְרַיָּא עַד אֵימַת נְתִיב בְּקִיָּמָא דְּחַד סַמְכָא" מִן הַתְּקוּנִים הַגְּדוּלִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּעוֹלָם הִיָּה סֵפֶר הַזוֹהַר... (זוהר נשא קכ"ד): וּבְגַלְל שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטַעַם מַעֲץ הַחַיִּים שֶׁהוּא סֵפֶר הַזוֹהַר הַזֶּה, יֵצְאוּ בְּזִכּוֹתָם מֵהַגְּלוּת בְּרַחֲמִים... וְנִמְצָא שְׁבָרִיחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּר יוֹחָאֵי עֵשְׂתָה עֲנִין הַתְּבָה, שֶׁבְּסוּדָה נַעֲשֶׂה הַזוֹהַר, אֲשֶׁר בּוֹ נִכְלְלוּ כָּל הַשְּׂשִׁים רְבוּא נִשְׁמַתִּין, כְּמִזְכֵּר בְּתַקּוּנִים. וְאֵז נִחְשָׁב זֶה לְבְרִיחָה כְּלָלִית לְכָל יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁבְּסוּף הַיָּמִים לֹא יֵצְטָרֵף אֲלֵא יֵצִיאָה. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נב. יב): "כִּי לֹא בְּחַפְזוֹן תִּצְאוּ, וּבְמִנוּסָה לֹא תִלְכוּן, כִּי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם ה' וּמֵאֲסַפְכֶם אֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל" ... וְהָאֲמַת, כִּי סֵפֶר הַזוֹהַר נִשְׂאָר אַחֲרָיו (אחרי רשב"י) לְבְרָכָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁיִּתְדַבֵּק בּוֹ נִקְרָא שְׁבוּרַח מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, עַד שֶׁלֹּא יֵצְטָרֵף לוֹ (בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים) אֲלֵא יֵצִיאָה. וְאוֹדִיעֵךְ מַה תּוֹעֲלַת נִמְצָא בָּזֶה. וְהָאֲמַת כִּי תוֹעֲלַת גְּדוּל הוּא, כִּי הוּא הַצְּלָה מִחֲבַלֵי מְשִׁיחַ... וְעַל כֵּן גַּם בְּרִיחַת מֹשֶׁה וְרַשָּׁב"י הִיוּ עַל יְדֵי הַגְּזֵרָה. וְכִינוֹן שְׁבָרִיחָה זֹאת נַעֲשֶׂה סֵפֶר הַזוֹהַר, הִנֵּה כָּבֵר עֲנִין הַתְּבָה קִים וְעוֹמֵד לְכָל מִי שֶׁיִּזְדַּמֵּן אֲלָיו, דְּהִינוּ: הַנְּדַבֵּק בְּסֵפֶר הַזוֹהַר כְּבֵר מִגִּיעַ לְ"אֵימָא" וְיֵצֵא מִן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְאֵין צְרִיף לוֹ חֲבַלֵי מְשִׁיחַ, כְּמִזְכֵּר בְּרַעֲיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ נְשָׂא, בְּעִנִּין שֶׁהִבְאֵתִי לְמַעֲלָה בְּתַחֲלָה. וְהִנֵּה, עִם כָּל זֶה, לֹא נִתְגַּלָּה הַזוֹהַר אֲלֵא בְּזִמְנֵן הַרְבֵּה אַחֲרֵי הַעֲשׂוֹתוֹ, כִּי הִלֵּא הַפְּעֻלָּה הַזֹּאת אֵינָה צְרִיכָה לְהִמְצָא אֲלֵא בְּזִמְנָה, פְּרוּשׁ: שֶׁיִּבְרְחוּ יִשְׂרָאֵל בְּסוּד הַזוֹהַר

הזה, כי פעלתו אינו אלא בסוף יומיא בדרך דמלכא משיחא (בסוף הימים, בדרורו של מלך המשיח), עכ"ל"ק.

דור שבן דוד בא, חכמת האמת - הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים

הרי אנחנו רואים כי בזה תלוי כל גאולתינו ופדות נפשנו, וכמו שאמר מרן הרי"ח הטוב ברוח קדשו לפני למעלה ממאה שנה - **כי לעתיד הכל ילמדו בה [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים.**

אמרו ח"ל (סנהדרין צז): **דור שבן דוד בא, האמת תהא נעדרת, ובאר שם בספר בנייהו בן יהיזע [למרן הרי"ח הטוב זי"ע] וזל"ק: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת הוא חלק הסוד, תרבה, והעוסקים יהיו עדרים עדרים בלמוד הקבלה. אי נמי, עתה (בזמנו לפני למעלה ממאה שנה), יש אנשים פרטיים לומדים קבלה, כל אחד בקרן זוית בסתר, אבל לעתיד, הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים, ותמצאם עדרים עדרים בבית המדרש. עכ"ל"ק. ובה זכינו שראים שנתקימה נבואתו בדרגו ממש.**

הלומד את האדרא הרשב"י בא מעטר ויושב כמלך בראש

כמו שכתוב הצה"ק המקבל רבי אברהם אזולאי זיע"א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשכנא" (שגפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), **וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגוון, עד כאן לשון קדשו. האם יש שמחה גדולה מזו בודאי שכדאי לעשות סעודת מצוה. ואין שום ספק כאשר יבקש כל בקשה שהוא, בזכות הלמוד בזוה"ק, יזכה שתתקבל תפלתו. כמו שמבאר בכתבי האר"י מוכבא (שער הפסוקים - ספר שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח'ברים מ'קשיבים ל'קולך השמיעני, הוא חמלה, כמו שדדשו בזוהר בפרשת שמות, על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה. (ספר זכותיה דרשב"י)**

ועתה בכל רגע ובכל מקום שתלמדו זוהר תהלים מתקשרים ומתחברים לנשמות הרשב"י ודוד המלך ע"ה, וזוכים לישועות נפלאות נסים מעל הטבע (הרמ"ז), ובודאי הרשב"י ודוד המלך ע"ה יכירו לכם טובה ותושפעו ממקור הברכות, שהזוה"ק מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות. **וכל מי שעניו בראשו ועדו בר דעה, רוצו ויחטפו ויאחו באילן החיים האמתיים.**

אחינו כל בית ישראל - הביאו ברכה אל ביתכם ובכל רגע תוכלו להתקשר לנשמת הרשב"י - ובודאי הרשב"י זי"ע יכיר לכם טובה ותושפעו ממקור הברכות, שכידוע שהזהר הקדוש מגן ומציל מכל הצרות ומונע פגועים ואסונות - ובפרט בדר האחרון הזה שמצפים כבר בכליון עינים לגאולה השלימה - וכבר הבטיח הרע"א מהימנא: **"בספרא דא יפקון מן גלותא ברחמי"** אשר על כן אחינו הסהורים חושו

וְהִצִּילוּ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְהַדְבִּק בְּלִימוּד הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ, וּבִדְאֵי הַמְּשִׁיחַ וְהַרְשָׁב"י, יִמְלִיצוּ טוֹב בְּמִרוּמֵי, עַל כָּל הַלּוֹמְדִים, וְנוֹשַׁע תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים כּוֹלְנוּ לְ-הַ מְצַפִּים.

זֶה הַדְּבָר שְׂבוּ תְּלוּי כָּל גְּאוּלְתֵינוּ וּפְדוּת נַפְשֵנוּ

על כֵּן, יְהוּדִים יְקָרִים, תְּנוּ לְמוֹד לְשֵׁם שְׁמַיִם, הַקְּרִיבוּ מִדְּקוּתֵיכֶם לְמַעַן הַשְׁכִּינָה הַקָּדוֹשָׁה, לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ, לְגֵרָם לְפְדוּת נַפְשֵנוּ, וְנִלְךְ כְּלָנוּ כְּאֶחָד יַחַד לְקַבֵּל אֶת אֹר פְּנֵי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

מפתח זוהר תהלים חלק ב'

- 371..... צריך להזהר בשופר ולדעת את אותו הקול ולכון בו
 חטאי ישראל משפילים את השכינה למטה וזכיותיהם מעלים אותה
 372..... למקומה
- 372..... יש יין טוב ויש יין רע
- התורה לא נתנה אלא למי שיש בו ברית קדש - אם יקבלו בני ישראל את
 373..... התורה - מוטב ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו
- 374..... ענין כפילות הלשון - חלק מימין כדי שיעברו בני
 צדיקי האמת הללו שאוהבים את הקב"ה העולם מתקים בעבורם ושולטים על
 374..... כל הגזרות הקשות שלמעלה ולמטה
- 376..... כהן גדול צריך להיות תלמיד חכם
- 377..... כל יום ויום נוטף טל מהעתיק הקדוש לזעיר אנפין
- 378..... אכילה צריכה נקיות - כמו מלאכי השרת למעלה
- 379..... יחוד של תפלה וברכה תלוי בדבור ובדבר הפה
- 380..... אם תפלה אינה שלמה כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה
- בשבת אין דין גיהנום אפילו לרשע הגדול ביותר אלא אם כן רשע שחלל שבת
 380..... תמיד
- אימתי יש דין גיהנום - תקנת והוא רחום - ומדוע אין אומרים אותה בימים
 381..... טובים
- אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא ישוב לעולם שאלו הם שעושים את
 382..... התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה
- 385..... הקב"ה כרחם אב על בניו ואין זוכר לנו העוונות
- אלמלא כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה לא היו יכולים
 לעמד ולסבל את הגלות אבל הולכים לבית מדרשות פותחים ספרים ורואים
 כל אותן טובות שמחכים ורואים שכתובים בתורה שהבטיח להם הקב"ה
 עליהם ומתנחמים בגלותם
 386.....
- 388..... אין שבור כגפן בנטיעתו שבור בענביו שבור שהם כתושים בין הרגלים
- 389..... עניני החלומות וכחותם
- 389..... הרחמים הבאים מלפני כסא הכבוד על ידי שמיעת קול השופר
- אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא קרב אותם אליו מכל האמות עובדי עבודה
 זרה והתרצה בהם וממקום רחוק קרב אותם אליו
 391.....
- 391..... חק ומשפט - דין רפיא ודינא קשיא
- 392..... כל הכובש את יצרו - מחיל עליו את מלכות השמים
- 392..... יוסף הצדיק - למד שבעים לשון ולשון הקדש ביותר
- 392..... יוסף נקרא צדיק כל - ובו תורה שבכתב
- 393..... אורייתא - שמה דקודשא ברוך הוא וצריך לכבדה כראוי

- שלא יכניס אדם את היצר הרע לתוכו. שכל מי שבא להתחבר עמו אל זר שרוי בתוכו שהרי כשמתחבר בו אדם מיד בא לעבר על דברי תורה ובא לעבר על אמונת השם הקדוש..... 394
- לא יהיה בך אל זר - שלא תהא נוח לכעס..... 394
- חטא העגל חזר לקדמותו - לטמאה ולמות לכל..... 396
- אכן כאדם תמותון - מיתתו של אדם מורידתו לעפר כדי שימחה אותו יצר הרע שבתוכו..... 396
- אברהם אבינו היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקב"ה..... 398
- מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו כראוי ועל שמיחדים שמו כראוי נצלו מאותה אש יוקדת..... 399
- הגוף משתוקק לחצרות ה' שמשם הוא נלקח..... 400
- תורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה אלא לעמל בה יומם ולילה..... 400
- גם צפור מצאה בית - אלו רוחות הצדיקים..... 400
- ארץ ישראל נמשלת כלידת אדם בכל הבחינות ומבאר באריכות..... 401
- ישים את כחו בקב"ה שיסיע לו כשהוא משתדל באותם המצוות של התורה וללכת בדרך אמת שכיון שאדם בא להטהר ודאי מסייעים לו..... 405
- משום שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה - והלב הוא עקר ויסוד הכל..... 405
- ראיתי את אותו המקום של מלך המשיח שם. ושמעתי כרוז מכריז בכל יום: אשריהם החברים שמשתדלים בתורה, ואותם שמזכים בה את האחרים, ואותם המעבירים על מדותיהם..... 407
- ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון..... 409
- שמש ומגן - זו ברית קדש..... 410
- מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקב"ה כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך..... 411
- ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבדו..... 412
- אמת בו ברא העולם ועל שמו נקרא ומתקים כל העולם והוא נושא העליונים והתחתונים..... 412
- שכל תפלות הנגון היו מתעטפות לפני המלך ולא היו נכנסות עד שתכנס תפלת העני..... 414
- למדנו שאין אות בתורה שאין בה סודות עליונים ונכבדים..... 414
- שמרה נפשי כי חסיד אני - מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד..... 415
- שלש פעמים נעשה דוד עבד בתהלה הזו..... 415
- חנניה מישאל ועזריה למדו מסירות נפש מן הצפרדעים..... 416
- כל בן אדם שירא את הקדוש ברוך הוא שרויה עמו האמונה כראוי שהרי אותו אדם הוא שלם בעבודת רבונו..... 417
- תנה עזך לעבדך - זה העז העליון..... 418

- 418 יפיו של דוד המלך הזה מאיר לכל העולמות.....
- ד' זוגות שבחברון ישנים הם ולא מתו וכלם מתקימים בקיומם באותן הגופים שלהם.....
- 420 עתיד הקב"ה לפיס כנסת ישראל להכניס אותם להיכלו ולהזדוג עמך זווג לעולם כמה שכתוב וארשתיך לי לעולם.....
- 420 כל אותם המלאכים הקדושים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא כלם מקשיבים לאותו שמשבח אותו בלילה בארץ שהשבח הזה הוא בשלמות 421 מי שמשבח לרבנו בלילה בזמרת התורה אז הוא נתחזק ביום בתקוף בצד הימין.....
- 421 אלא בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע ברנה של תורה כי רנה של תורה לא נקרא אלא בלילה.....
- 422 הרים ואתנים הכל דבר אחד.....
- 424 התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקב"ה.....
- 426 הגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם ולכל אחד נולדה עמו נקבה.....
- 427 גדל ההשתוקקות אף על פי שאינו יכול לעשות למעשה - גדול הוא מאד הכיסופים.....
- 428 הקב"ה אינו יושב על כסא ההוא אלא בחותם הזה שהוא אמת.....
- 429 צריך לכון את הלב והרצון בקולות הללו, ולחזר בתשובה לפני רבונו. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה חוזר אותו שופר עליון.....
- 430 צריך באותו היום שאותו שתוקע שידע עקר הדבר ויכון בה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה ועל זה כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה'.....
- 431 וכל אלו שיודעים סוד התרועה יתקרבו ללכת באור פניו של הקב"ה וזה האור הראשון שגנז הקב"ה לצדיקים.....
- 432 שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע יש לו שבעה שמות: אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו.....
- 433 ימי אדם הם נגד ספירות שלמעלה.....
- 435 ימי הצדיקים נתקימו.....
- 435 יום שקרב קצו נקרא יום ה'.....
- 435 מצד הגבורה יש לו שמונים שנה.....
- 436 שני חיי האדם תלוין "בהם" בספירות העליונות.....
- 436 בני חיי ומזוני תלוין בכתר והוא יכול להוסיף על הכל כרצונו -.....
- 436 המלכות פוקדת את האדם להחזיר רוחו אליה.....
- 436 החי יותר משמונים שנה נשמתו מהבינה שהיא מידה השמינית מלמטה למעלה.....
- 436 הבדלה במוצאי שבת.....
- 437 על ידי הבדלה נכנע אותו צד.....
- 437 הכונה הצריכה.....

437	רחמנא ליבא בעי
437	על ידי המעשה כאן מתקנים למעלה
438	שם י-ה-ו-ה
438	רות היא תור
438	על מעשים טובים שוכן שם ה'
438	כשישן רוחו עולה
438	ברקיע העליון יש מלאכים של אש
438	מי נתן ילוד אשה בינינו
438	כל באי עולם עוברים לפניו
439	לא הכניס את כולם
439	שס"ה היכלות
439	שער אחד גבוה
439	שער שנפתח רק בזמנים ידועים
439	בזמן ההוא מתלבשים בלבושיהם שבעולם הזה
439	החלונות נפתחים וכלם עולים למעלה
439	אלו עולות ואלו יורדות
440	הנשמה יתרה עולה בשעת ויהי נעם
440	עולם הבא עולם הבינה נקראת נועם
440	אנו מתפללים במוצאי שבת ש"נועם" תשרה עלינו ונינצל מהגיהנם
440	בעשית מצוה למטה לשמה מתעלה העשיה למעלה
440	דוד התפלל שיתקבל אפילו ללא כוונה
441	תשלים את התקון ותחשב כאלו עשינו בעצמנו את התקון
442	צל ש ל ש-ד-י שהוא נקרא אות ברית קודש
	ובזו הדגמא ביום יאמרו: אם תזכה בתורה כל אות ואות תהיה מלאך
442	שיעזרך במקום הזה
	אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. בשעה הזו אומרת
444	השכינה: שלי הוא!
444	כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך
	אין לאדם להעביר ידיו על עיניו בבקר משום שהרי רוח טמאה שורה
445	עליהם
	חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים
446	מממונם
	מהיכל הזה יוצאות שתי רוחות שמתהפכות לפעמים לגברים ולפעמים
447	לנשים ואלו הולכים ומשוטטים בעולם באויר
	מאה ושלושים שנה פרש אדם מאשתו ולא היה מוליד משהרג קין את
447	הבל
449	הכשפים הם יותר בנשים
	בשעה שאדם בא לעולם מיד מזדמן עמו יצר הרע שהוא מקטרג לאדם
450	תמיד

- אם זכיותיו רבים שולטים כל מחנות יצר הטוב עד שיסתלקו כל מחנות יצר הרע 450
- צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת 452
- אלה שיודעים ומכונים לב ורצון - אשרי חלקם שהרי הקב"ה קרוב אליהם ומזמן כנגדם בשעה שקוראים לו הוא מזמן אליהם בשעה שהם בצרה הוא אצלם 452
- כ"י ב"י - ארבעים ושתים הינו שם קדוש מ"ב 453
- מפרש שבח פרק שירה זה של שבת ומי אמרו 454
- מזמור שיר ליום השבת - ליום השבת ממש 454
- יום השביעי משבח ואומר 455
- זהו גדל וחזק כח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבנו ולהודות לו פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות 455
- מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה 455
- להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות 455
- וגרעו מאדם שבעים שנים והעלה אותם הקב"ה לדוד 456
- כמה טפשים אותם בני העולם שלא משגיחים ולא יודעים ולא מסתכלים לדעת את דרכי הקב"ה על מה הם עומדים בעולם מי מעכב אותם לדעת? טפשותם, כי לא עוסקים בתורה 456
- עוד יש עוד אחר בזה על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה 457
- מה תמר כיון שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כך צדיק כיון שאבד מן העולם לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב 457
- שתולים בבית ה' - לזמנו של מלך המשיח 458
- כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני אז התבשם העולם והתקימו שמים וארץ 460
- בגי"א אב לי"ג מדות - שהם וא"ו 460
- המים היו מכסים את העולם מהרבו שבהם ועשית להם שיתכנסו בצמצום כלם אחד אל מקום אחד 461
- אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש 463
- בשעה שאדם יוצא מן העולם הזה כמה קבוצות של מלאכי חבלה נפקדים עליו מרימים עינים ורואים את האות הזו שהיא ברית הקדש ונפרדים ממנו 465
- נפשות הרשעים נתונות בידו של מלאך זה ששמו דומה להכניסם בגיהנם ולדון שם 465
- בשעה שאדם הראשון עמד על רגליו ראו אותו כל הבריות ופחדו מפניו 466
- כריעה והשתחואה במודים 467
- מאה ברכות בכל יום 467

- 467 אימתי קץ הגאולה היום אם בקולו תשמעו.....
- בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות.....
- 469 אור שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית היה עולה אורו מסוף העולם ועד סוף העולם ונגנז.....
- 471 בכל מקום שעוסקים בתורה בלילה חוט אחד יוצא מאותו אור גנוז ונמשך על אותם שעוסקים בה.....
- 471 אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה.....
- 472 הקב"ה ראה וצפה שהעולם אינו יכול לעמד בלתי היסוד - הוא הצדיק.....
- 472 נשמתו של צדיק נטלה מאור כסא הכבוד ונכנסת בעולם הזה.....
- 473 נשמתו של צדיק יודעת ומכרת לעולם הבא מה שאינו יודע ומכיר מלאך המשרת.....
- 473 כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו בין למעלה בין למטה.....
- 474 מזמור שירו לה' - תשבחת זו כשנושאות הארון משבחות אותה.....
- 474 שיר חדש: וכי יש שיר עתיק? אלא שיר שעד כעת מלאכים קדושים לא שבחו לו משום שהוא חדש.....
- 475 כשמכסים על הכפרת אומרים לפני ה' כי בא לשפט הארץ ישפט תבל בצדק.....
- 475 ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך הוא.....
- 477 שמואל שקול כמשה ואהרן - במדת נצח והוד.....
- 477 מי שהוא ברגז יביאו אצלו תינוק וישקט רגזו ויחזר בשמחה ויעשה עצמו כתינוק ואז הכל בשמחה.....
- 478 שקול היה שמואל כנגד משה ואהרן.....
- 479 עבדו את ה' בשמחה - כנגד העולם העליון באו לפניו ברננה - כנגד העולם התחתון.....
- 480 שאין עבודת הקדוש ברוך הוא אלא מתוך חדוה.....
- 480 שני קרבנות ליום כנגד שני אלה שהם שמחה ורננה שמחה בבקר ורננה בלילה.....
- 480 כל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא צריך בשמחה וברצון הלב כדי שתמצא עבודתו בשלמות.....
- 481 עבדו את יי בשמחה - בזמן שישראל שרויים בארץ הקדושה.....
- 482 זכאי הוא האדם שידע לפתות לו ולעבד לרבונו ברצון ובכונת הלב.....
- 484 דוד המלך אחר שראה שישראל חוזרים בתשובה בחדוה תקן עשרה מיני נגונים ובסוף כלם אמר תפלה לעני כי יעטף.....
- 485 תפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוברת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו.....
- 485

- תפלת העני עליונה מכלם מה הטעם? משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו 486
- תפלה לעני כי יעטף - כי יתעטף צריך לו לכתב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו 487
- אסור לו לאדם להרים ידיו למעלה פרט לתפלה ובברכות ובתחנונים לאדונו 488
- תפלת הרבים אפילו כמה הן תפלות שאינן מצדיקים וכלן נכנסות לפני הקב"ה ולא משגיח בחטאיהם 490
- את ה' - זו שלמות הכל. את ה' - הכלל של הכל 491
- עתיד לתן דין וחשבון - סדר המשפט והעדות והעונשים על העוונות מרגע הפטירה עד שמגיע לקבר 492
- צריך האדם כשהוא נמצא בעולם הזה לירא מרבוננו ולהסתכל בכל יום ויום במעשיו 494
- בכל יום מתים אלף אנשים ומתחדשים בבריאה אלף 495
- אדם נתחדש וחוזר ונולד כמקדם 495
- צריך לעשות לו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה 495
- נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות 496
- אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו 498
- בזמן שישראל מקדשים למטה. ועד שישראל לא מקדשים למטה הם אינם אומרים קדשה 499
- השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל אלה הם עבים 501
- עוטה אור כשלמה - הינו אור הגנוז שגנזו לעתיד לבוא 502
- תשעה רקיעים הם ושכינה היא עשירית 502
- אנו פרושי העולם: ומתעסקים בתורה בכל יום ויום ולפעמים איננו אוכלים רק מעשבי הבר 503
- הוד והדר לבשת 504
- השם עבים רכובו - רבי ייסא הזקן חלק עבים ע"ב י"ם 504
- כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם הוציא אותו מתוך מים 504
- גדודי הצבאות אומרים שירה ביום תשבחות בבקר וזמירות בערב 504
- עשה מלאכיו רוחות - משום שכל יום ויום עושה 505
- כשעושה הקדוש ברוך הוא דין בפמליא של מעלה מעביר אותם באותו נהר דינור ומעבירם משלטונם 505
- עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים 506
- המלאכים כשעושים שליחות בעולם הזה אין יורדים למטה עד שמתלבשים בלבוש של העולם הזה 507

- שנו רבותינו: כל יום ויום הקדוש ברוך הוא עושה מלאכים קדושים ואלו הם
 507 - נשמות הצדיקים.....
- יש מלאכים שהם מרוח ויש מלאכים שהם מאש זה נותן משלו לחברו... 507
- ראינו בספרי הקדמונים ובספרו של אדם שכך מחלקים כל הארצות הללו
 508 שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה.....
- כשהארץ מתמוטטת אינה מתמוטטת אלא ממקום ארץ ישראל שהוא מקום
 509 העולם.....
- המשלח מעינים בנחלים - ישקו כל חיתו שדי - פסוקים אלו אמרם דוד המלך
 509 ברוח הקדש.....
- משקה הרים מעליותיו..... 511
- בשעה שבני אדם באים לעבודת רבונם בקרבניהם ובתפלה שזוהי עבודת
 511 האדם וכן עשב זה מזמן ומוכן לעבודת האדם להתתקן בתקונו כראוי.....
- מלך המשיח יראה שמחה לישראל וכלו דין לעמים עובדי עבודת כוכבים
 512 ומזלות.....
- ומה יי"ן צריך להיות סתום וחתום שלא יתנסך לעבודה זרה גם כך צריך להיות
 513 סתום וחתום סוד התורה וכל סודותיה.....
- אלה הם ששים אלף רבוא של מלאכים שליחים שנבראו ביום השני של
 513 בראשית וכלם אש לזההט.....
- גן עדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר
 בערבות הוא שהרי שנינו שם גנזי חיים טובים ברכה ושלוש ונשמתי של
 514 צדיקים.....
- יש בשנה זמנים שנמצא רצון ויש זמנים בשנה שהדין נמצא ותלוי. יש זמנים
 515 בחדשים שהרצון נמצא בהם ויש זמנים בחדשים שנמצאים דינים ותלויים על
 הכל.....
- הארץ הצמיחה הכל והקדוש ברוך הוא ברר את כל המעלה מהם ושתל אותם
 516 בגן עדן.....
- ישבעו עצי ה' ארזי - אלו אילנות שבגן עדן..... 517
- אלמלא אברהם שקבל תורתו ובריתו של הקדוש ברוך הוא לא נתקומו שמים
 517 וארץ.....
- אמות העולם עושים מונים החשבון לשמש וישראל ללבנה..... 517
- ויברא אלהים את התנינים הגדלים - אלו לויתן ובת זוגו..... 518
- מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא שהנה כמה צבאות ומחנות משנים
 518 זה מזה שאין להם חשבון וכלם בפעם אחת.....
- הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה - נטל הכל יחד וזרע אותם ואחר כך
 519 יצאו כל אחד ואחד בזמנו.....
- משל לאיש שנוטל בידי הרבה קשרי זרעים ביחד וזרע אותם בפעם אחד
 ואחר כך יוצא כל אחד ואחד בלבדו כך הקב"ה עשה מעשיו בחכמה ולקח
 519 הכל יחד וזרע אותם ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו.....
- מי יכול לספר מעשי הקב"ה..... 520

- חיות קטנות עם גדולות - אלו הם שנים עשר שבטים בני יעקב שנמצאו בהם בשלמות אחד אילה ואחד זאב ואחד ארי ואחד טלה..... 521
- כל הישוב מתגלגל בעגול כמו כדור..... 521
- זבולון היה שוק הימין של הגוף וים כנרת היה בגורלו ומכאן נמצא החלזון של התכלת..... 522
- יש רקיע עליון נסתר למעלה מאותם השבעה וזה הוא הרקיע שמנהיגם ומאיר לכלם..... 522
- לוייתן זה יצרת לשחק בו..... 523
- מכאן שאין הקב"ה עושה רעה לשום אדם אלא כשאינו משגיח בו - הוא כלה מאליו שכתוב 'תסתיר פניך יבהלון תספ רוחם יגועון'..... 523
- בשעה שאדם מת נתנה לו רשות לראות ורואה אצלו קרוביו וחבריו מאותו העולם ונודע להם..... 523
- באותו זמן הגאולה - אשרי אותם שישארו בעולם ומי הם? בא ראה לא ישארו בעולם רק אותם מהולים שקבלו אות ברית הקדוש..... 524
- בריאת האדם הארץ הוציאה אותו הדבר המספיק לה לעשות ועמדה, עד שיתן הקב"ה הכח שיש בידו לתת ולפיכך לא נאמר מיד ויהי כן..... 525
- עקיבא, עקיבא, מי יזכה לארך הגלות הזו שנמשכת?..... 525
- הקב"ה האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים - ירד ומתושלח וחנוך קימים בעולם כיון שהסתלקו מהעולם אז הוריד הקב"ה דין עליהם ונאבדו..... 526
- אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע של עמלק והקב"ה עורך בהם קרב..... 526
- כל מי שלא זוכה בתורה לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים ולזה אין חלק במלך הקדוש..... 526
- יתמו חטאים מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא..... 527
- זהו רבי חגי - שכל ימיו לא רצה להראות עצמו במה שידע..... 527
- מי ששופך זרע בריקנות, לא יהיה לו חלק לעולם הבא..... 529
- אשריו מי ששלח דבריו בידי שליח נאמן..... 529
- ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך..... 530
- בלילה לומדים תורה ובבקר מתקשרים בה' והשכינה..... 530
- כל מילה של תפלה נבחת..... 530
- כשנתקבלה תפלת יוסף הוציאו אותו מבית האסורים..... 531
- ה' שלח את השכינה שתתיר את יוסף מבית האסורים..... 531
- ה' התיר אותו מהכלא..... 531
- מגלגל גלגולים בעולם..... 531
- אהבת הקדוש ברוך הוא את האבות..... 531
- ה' השליט את יוסף על מצרים..... 532
- הקדוש ברוך הוא מקים גזרותיו..... 532

- מקדים רפואה למכה 532
- על ידי יוסף הצדיק נשפע עשירות לישראל 532
- זכות האהבה שאהב ה' את האבות ירד יעקב למצרים כמלך 533
- השכינה באה למצרים וגם יעקב ובניו 533
- הלא היה מלכנו עוד לפני ארץ מצרים? 533
- במצרים נודע כבודו של הקדוש ברוך הוא 533
- ישראל הלכו אחר האמונה הפשוטה שקיבלו מאבותיהם 534
- באותות ומופתים שבמצרים והים, אמונתם נתחזקה ביותר 534
- אני שעשיתי המופתים אני נתתי לכם התורה 534
- בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. כל הדברים של העולם הזה והעולם הבא 535
- מי הוא שיסלק ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא 536
- שש מאות ושלושה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבנו משום שרבנו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא ויותר לעולם הבא 536
- הקב"ה לא מקפח שכר שום בריות שברא פרט לאותם שיצאו מתוך האמונה שלו ולא היה בהם טוב לעולמים ופרט לאלו שלא כרעו במודים 538
- אשריהם ישראל שהקב"ה נתן להם תורת אמת להשתדל בה ימים ולילות שהרי כל מי שמשתדל בתורה יש לו חרות מהכל חרות מן המות, שלא יכול לשלט עליו 539
- כאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, אהוב של הקדוש ברוך הוא 540
- שומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא 540
- עושה צדקה בכל עת - וכי בכל עת יכול אדם לעשות צדקה? אם כן שנים עשרה שעות ביום מי יכול?! 541
- מי שנותן צדקה לעני הוא עושה למעלה שם קדוש שלם כראוי 542
- ראשון לנזיקין מאותם ארבעה הוא שור והם ארבעה אבות להזיק לעולם 543
- וימירו את כבודם - זו שכינה שהלכה לפנייהם והחליפו אותה במקום טמא אל אחר 544
- כל זמן שהצדיקים בדור אין מדת הדין יכולה לשלט בהם 544
- מהו ויחל? מלמד שהתפלל עד שאחזתו חלחלה חכמים אומרים לא הניח משה להקב"ה עד שנתן נפשו עליהם מן העוה"ז ומן העוה"ב 544
- שנו רבותינו: זה מי שמתפלל ובוכה וצועק עד שלא יכול לרחש בשפתיו - תפלה זו שלמה שהיא בלב ולעולם לא חוזרת ריקם 546
- רפואה על ידי הקב"ה הוא רפואה שלמה ותמידות 547
- רפואת הרופא לרפאות גם רפואת הנפש 547
- תפלה שלמה מתמלאת ואינה חוזרת ריקם, אין לך שער שלא יכנסו אותן דמעות 547

- 549 מעל שמים חסדך - באורו מדוע מעל שמים
- 552 אין לך כלים קרובים יותר להשי"ת יותר מן העניים
- 553 נאם ה' זה יעקב לאדני - זה ארון הברית אדון כל הארץ
- 553 שלש עשרה מצוות נמנה כאן
- 554 נאם ה' זה יעקב לאדני - זה ארון הברית אדון כל הארץ
- 554 שלש עשרה מצוות נמנה כאן
- 555 כל ההרוגים על קדוש השם נמצאים בהיכל מיחד בגן עדן
- 556 כל ההרוגים על קדוש השם נמצאים בהיכל מיחד בגן עדן
- 557 בכל לבב? בכל לב היה צריך להיות! אלא דוד בסוד עליון רצה להודות לקב"ה
- 557 אודה ה' בכל לבב - ביצר טוב וביצר רע
- 557 עבודת השירות ותשבחות להקב"ה מצלת מכל פגעים
- 557 הללויה אודה ה' בכל לבב - זהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות
- 558 שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות
- 558 כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם
- 559 כל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה בשעה שכנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה וזה נקרא מבית המלך
- 559 מפרש פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש?
- 560 מי שיכנס בשער זה - יכנס גם כן שער ראשון לחכמה עליונה יראת ה' היא וזוהי ראשית
- 560 מצוות התורה שנתן הקב"ה לישראל כלן כתובות בתורה בדרך כלל
- 561 לא נברא העולם אלא בשביל היראה - ראשית חכמה יראת ה'
- 562 מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה יראת ה'
- 562 כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם
- 563 כל אדם שעוסק בתורה בלילה וקם בחצות הלילה בשעה שכנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה וזה נקרא מבית המלך
- 563 מפרש פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש?
- 564 מי שיכנס בשער זה - יכנס גם כן שער ראשון לחכמה עליונה יראת ה' היא וזוהי ראשית
- 564 מצוות התורה שנתן הקב"ה לישראל כלן כתובות בתורה בדרך כלל
- 565 לא נברא העולם אלא בשביל היראה - ראשית חכמה יראת ה'
- 566 מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה יראת ה'
- 566 כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר

- הקב"ה בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו..... 568
- כשבן אדם גבור בארץ גבור בתורה גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי עולה אורו ונמשך בו משיכות יתר אז דור ישרים יברך..... 568
- אשרי הוא מי שמתברך בבנים בעולם הזה..... 569
- מן הה' מתעוררת תשובה לאיש..... 569
- טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט..... 570
- הצדקה שהוא עושה עומדת לעולמים..... 570
- צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל..... 571
- עמדת לעד - עומדת על האדם לזמן לו קיום וחיים..... 571
- מי שמשבח את האחד צריך לשבחו לפי כבודו ולפי כבודו כך צריך שבחו..... 573
- הללו עבדי ה' הללו את שם ה'..... 573
- יהי שם ה' מברך..... 573
- בשעה שאין נמצאים צדיקים בעולם הרי הקב"ה מסתלק מהם ולא מתגלה להם..... 574
- עכשו שכינה בין שני צדיקים צדיק למעלה - יוסף הצדיק למטה - בנימין זהו בעל הגבירה וזה המארח..... 574
- נקרא בית המקדש בית עולמים..... 575
- מושיבי עקרת הבית - זו רחל שהיא עקר הבית אם הבנים שמחה - זו לאה..... 575
- מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה..... 575
- כששבים בני העולם ומרבים בזכויות לפני הקב"ה והאם שבה ומכסה על הבנים אז זה נקרא תשובה..... 575
- מי שפשע במצוה אחת של התורה כמי שפשע בגוף המלך..... 576
- כיון שראה הים את ארונו של יוסף מיד נבקע והיה יבשה..... 577
- מה זה וינס? אלא ראה אותו שכתוב בו וינס ויצא החוצה..... 577
- בשעה שהקב"ה התגלה בהר סיני הזדעזע ההר ובשעה שסיני הזדעזע כל שאר הרי העולם הזדעזעו והיו עולים ויורדים..... 577
- הצור תמים פעלו מה משמעו של הצור תמים פעלו? שהתהפך הצור מים לעשות פעלו של תמים..... 578
- ה' זכרנו יברך - אלו הגברים יברך את בית ישראל - אלו הנשים משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה ואחר כך נשים..... 579
- ה' זכרנו יברך - אלה הגברים שהיו עולים בחשבון במדבר והקב"ה מברך אותם ומוסיף עליהם בכל זמן..... 579
- יברך את בית אהרן - שהם מברכים את העם בעין טובה ובלב טוב..... 580
- חדש השני, שהוא זיו ברכות העולם..... 580
- השמים שמים לה' - ישנו ב' עיני שמים למעלה ולמטה ממנו..... 581

- 581..... דוד המלך הוא חי והקרבה שלו לחי העולמים
 כמה חביבה היא הנשמה הנתונה מתחת כסא הכבוד ממקום הקדש מארצות
 החיים.....
- 582..... מלמד שהקב"ה דן מדה כנגד מדה
 מה שושנה יש בה שלשה עשר עלים - אף בכנסת ישראל יש שלש עשרה
 מדות רחמים שמקיפות אותה מכל צדדיה.....
- 583..... כוס ישועות אשא שהרי בכוס זו שופעות הברכות מאותן ישועות שלמעלה
 והוא נוטל אותם וכונס אותם אליו.....
- 584..... בכוס של ברכה סוד האמונה
 סדר כוס של ברכה ומנהגיה וסודותיה.....
- 585..... תשעה תקונין אמר דוד כאן ששה שמות קדושים וג' בבני אדם
 מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו הצפרדעים הפילו את
 גופם באש כדי להרע למצרים במאמרו של הקדוש ברוך הוא - אנחנו על
 אחת כמה וכמה בשביל כבוד רבוננו.....
- 590..... יעקב אמר... כשיגיע אותו הזמן יתעוררו אותן הברכות מכל הצדדים ויתקים
 העולם על קיומו כראוי.....
- 591..... יצר הרע שנמצא תמיד אצל האדם שדוחה את האדם תמיד ורוצה לדחות
 אותו ולהסטותו מעם הקב"ה.....
- 592..... כשיעורר הקדוש ברוך הוא את ימינו ימנע מות מהעולם
 בזמן שישראל יצאו מן הגלות עתידות כל הדרגות העליונות לשרות עליהם
 כראוי.....
- 593..... פתחי לי פתח כפתחו של מחט ואני אפתח לכם שערים עליונים
 אותו טוב הגנוז יאמר להם: פתחו לו בשער זה שנקרא אהבה, או בשער זה
 שנקרא תשובה, כל צדיק יכנס כפי דרגתו.....
- 593..... שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם
 יעקב תקן תפלת ערבית.....
- 595..... דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת
 אברהם תקן תפלת הבקר.....
- 596..... מתחילים לנגן אותם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה, בשביל
 שיעלה כבוד הקב"ה מלמטה למעלה ואיזו שירה היו אומרים? אותו נגון כנפי
 הכרובים הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'.....
- 596..... בלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן
 אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה - זה דוד המלך שהוא רגל הרביעי.....
- 598..... מנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח לשערי ירושלים של מעלה
 התורה הוא כל החיים וכל טוב.....
- 600..... מהמן הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם הבא
 כמה טפשים האנשים שלא יודעים ולא מסתכלים להשתדל בתורה משום
 שהתורה כל החיים וכל החרות וכל הטוב בעוה"ז ובעוה"ב.....
- 603.....

- 603..... ובניהו בן יהוידע בן איש חי
- כדי לדעת שכמה סודות עליונים הם בכל מעשה ומעשה הכתוב בתורה ובכל
- 604..... דבר ודבר היא חכמה ותורת אמת
- אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות רק ספורים בעלמא ודברי
- הדיוטות שאם כך אפלו בזמן זה אנו יכולים לעשות תורה בדברי הדיוטות
- 604..... ובשבח יותר מכלם אלא כלו אלקית
- לעתידי לבא עתידים להסתכל בנשמה של נשמת התורה
- 605..... גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך - נ' פלאות
- 605..... להתעורר לקיום המצות בשלימות ותמימות
- 606..... המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה - לא
- 606..... יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל להזדרז בשתיהן
- 608..... שני סוגי אנשים נמצאים בצדיקים ההולכים לפני ה'
- כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת
- הזאת בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה אותם הישועות
- 610..... כשלקח יעקב מאבני המקום וישם מראשותיו סדרם בזהר ריש פרשת ויצא
- 610..... צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני
- דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות... פקודיך
- דרשתי היינו יחודים, ותמיד מיחד קודשא בריך הוא ושכינתיה
- 611..... הטהרה העקרית כיון שנעשה בתקונו ברחימו ובדחילו, אז כנולד דמי, ונעשה
- 613..... אדם בצלמו בצלם אלהים
- 615..... דוד המלך חי לעולמים - ואפלו בימי מלך המשיח הוא מלך
- כעת ראיתי שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו לחכמה עליונה. אשריך
- רבי שמעון! אוי לדור שאתה תסתלק ממנו
- 615..... אפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו לחכמה עליונה. אשריך רבי שמעון!
- 616..... מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות שהרי התורה טובה
- 617..... מהכל והיא הקשר של כל האמונה
- 619..... ידי אדם למעלה לקבל את תפלות ישראל
- כמה ימי עבדך - שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא
- לצורכו
- 620..... המצוה שאדם עושה מעידה ורודפת אחריו למעלה
- 622..... איך יכול להיות כל היום היא שיחתי אלא מכאן למדנו שכל מי שמתגע
- 623..... בתורה להשלים הדין על אמתתו הרי זה כאלו קים כל התורה
- 624..... לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה
- 626..... עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים
- כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמייות למדוה. לכך נאמר, כי שקר
- תרמיתם.
- 627..... מי שמשדל בתורה כאלו עשה ותקן את העת הזאת לחבר אותה עם הקדוש
- 628..... ברוך הוא

- בכל זמן שהתורה מתקיימת בעולם ובני אדם משתדלים בה, כביכול הקדוש
 ברוך הוא שמח במעשי ידיו ושמח בכל העולמות. 628
- כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. 630
- שלשה הם שנסתלקו מן העולם בשעת תפלת מנחה של שבת שאז עת רצון
 נמצאת. 631
- שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע להם די צרכיהם. 632
- הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו. 633
- וירא אליו מלאך ה' בלבת אש. בלבת האש של התורה. 634
- אין העולם עומד אלא על השלום. 635
- כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן
 המצות. 636
- שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא בבריאת שמים וארץ, כדי להללו
 ולשבחו. 638
- כמה שירות ותשבחות אמר דוד המלך לפני הקדוש ברוך הוא. 638
- בא יעקב ונטל משלו את כל אותם הברכות. 639
- מאין יבוא עזרי. 640
- הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה. 640
- כשיוצא אדם מן העוה"ז אם הוא זוכה - נשמתו עולה ומתעטרת במקומה ואם
 לא - כמה קבוצות של מחבלים מזמנים למשך אותו לגיהנם. 640
- בשעה שכן אדם אוהב את הקב"ה הקדוש ברוך הוא אוהב אותו בכל מה
 שהוא עושה ושומר דרכיו. 641
- מצוה שיקבע אדם מזוזה לשערו להיות כל אדם שמור מעם הקדוש ברוך הוא
 כשיוצא וכשנכנס. 641
- ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס לביתו אינו פוחד אלא האדם הזה ששם
 רשם קדוש לביתו בדברים של השם העליון זה נשמר מהכל. 642
- שיר המעלות - שיר שהמלאכים העליונים אומרים, שהם מעלות ודרגות. 644
- שיר המעלות - שיר שהמלאכים העליונים אומרים, שהם מעלות ודרגות. 644
- אע"ג שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה דוד המלך אפ"ה אזי שמחתי ושמחה
 היתה לי בשביל בני שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמר את המצוה לבנות
 את הבית אז התחיל לשבח אותה. 645
- כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו ולפי הראוי לו. 645
- כשרצה להעמיד את העולם, עשה את אברהם בסוד החכמה, את יצחק בסוד
 התבונה, ואת יעקב בסוד הדעת. 646
- בשעה שהכהן הגדול היה שם את שתים עשרה האבנים הללו ולובש אותן
 בחשן ואפוד, אז שרתה עליו שכינה, ובו חקוקות שמות כל השבטים. 647
- משום שי"ה עדות לישראל ודאי ולכן הראובני השמעוני י"ה בכל אחד
 ואחד. 648
- אהבת הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל אחים שנאמר למען אחי ורעי

- אדברה נא 649
- אליך נשאתי את עיני - לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה 651
- תפלה של בן אדם שמתכון בה הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות ומשם יוצאים לקים את הכל 651
- לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל - ישראל סבא 653
- נסוך המים בכדי לשלוט על מים הזדונים 653
- לולי ה' שהיה לנו בקום עלינו אדם זה פרעה אזי עבר על נפשנו המים הזידונים כמו שאמרנו 653
- עזרנו בשם ה' עשה שמים וארץ: 654
- בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי ובית המקדש לא נבנה ולכן לא התתקנו למעלה במקומם 656
- מי שפוגם את הברית - אוי לו שפגם אותו בחייו, ואוי לו שפגם אותו במיתתו אוי לו מאותו ענש אוי לו שפגם האות וארון הברית הקדוש, אוי לו מאותה בושח 657
- בשוב ה' את שיבת - זה נאמר בגלות בבל שלא נמצאו יותר בגלות אלא שבעים שנים 659
- אותו הגוף שנצטער עמי באותו העולם ולא היה לו הנאה וכסוף בו מפני יראת קונו אותו הגוף ממש תקח ליצחק עמו בהאי שמחת הצדיקים 659
- מצות פריה ורביה לקים בן ובת 661
- אותו הבן שהשאיר בן האדם וזוכה בו בעולם הזה הוא יזכה אותו לעולם הבא 670
- אין לך שכר טוב בעולם ההוא כמו ההוא שמלמד את בנו יראת רבונו בדרכי התורה 671
- אשרי בעולם הזה, ואשרי בעולם הבא 671
- כל זמן שמדברים בדברי תורה באה השכינה ומתחברת וכל שכן בדרך 674
- מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה 674
- יברכך ה' - מזכור, וישמרך - משמור 675
- יברכך ה' מציון, שהרי משם יוצאות ברכות לכל 675
- בכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות 677
- כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש צריך לבקש בקשתו ולהתפלל מעמק הלב 678
- ואם ישובו אני אקבל אותם 679
- דוד המלך אמר את זה משום שהיה מלך עליון ושולט על כל המלכים העליונים והשליטים ותמיד שפל לבו לפני רבונו 680
- ששים נשימות הן של חיים 681
- למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה 681

- מכאן למדנו שמי שמזמין את המלך ישנה את מעשיו כדי לתת שמחה למלך. 682
- כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל. 683
- מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים. 685
- משום שקרא להם אחים רצה לשים את מדורו בהם ולא יסור מהם. 687
- כל אדם בעולם, כלם ראויים לברך את הקדוש ברוך הוא. 691
- שבח של אותם בני האמונה אותם שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה. 691
- לא ידענו מי בחר את מי - אם הקדוש ברוך הוא בחר את יעקב, אם יעקב בחר לו את הקדוש ברוך הוא. 693
- אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם להזבק בהם ולהיות להם חלק ושהם יהיו בחלקו. 693
- מה זה לסגלתו? אמר לו שלשת האבות נקראו סגלה. 694
- כל מי שעוסק בתורה כאלו אוהב בקדוש ברוך הוא. 697
- מעשה: לעשה נפלאות גדלות לבדו כי לעולם חסדו כמה טובות עשה הקב"ה עם בני האדם. 698
- שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם: מח ולב וכבד. 701
- מי שלא רגיל בצער צערו הרבה חמור. 704
- השבטים היו רגילים אבל לא עם ישראל בגלות בכל. 704
- כולם בכו על גלות בכל. 704
- צער של ה' על שכינתו שהלכה בגלות. 704
- יחזקאל גילה הכל בצויו של הקדוש ברוך הוא. 704
- מי שמפנק בתפנוקים ובא פתאום צער עליו זהו צער שלם. 705
- בגלות בכל שהיו רגילים במעדני מלכים העליונים והתחתונים בכו. 705
- בני ישראל חשבו שה' עזב אותם. 705
- ה' שלח לבבל את כל צבאות השמים וה' עמהם. 705
- יחזקאל גילה להם לישראל מה שראה שכל צבאות השמים באו. 705
- למה לא כתיב בזכרנו את ירושלים. 706
- הצער של היסוד הנקרא ציון על השכינה שהלכה בגלות. 706
- כרתו את בהונותיהם ולא יכלו לנגן בכינור. 706
- בכל סעודה ומשתה ידאוג על חרבן בית המקדש - מחשיב עליו כאלו בנה ביתו. 706
- הנקמה הגדולה שעתיד ה' לעשות לאדם. 707
- בני אדם היו מהרסים החומות. 707
- המלכות תעשה הנקמות. 707
- בגלל שהשכיבו את המלכות לעפר. 707
- ויסדתיך בספירים. 707
- מאירים הם מאור העליון. 707

708	יתקנו היסודות השבורים
708	לא שלטה ידם של גוים על האבנים
708	ה' יחזיר את ציון למקומה
708	ויסדתיך בספירים
708	יסודות ירושלים יהיו מאבני ספירים שלא יהיו נחרבות
709	כל האבנים והיסודות נגנזו
709	ה' יחזיר את ירושלים למקומה שהרימה משם כשבאו השונאים
709	היסודות החדשים יהיו סביב ליסודות הישנים
709	צד הטומאה יתבטל לעולם
710	דוד המלך היה מתיגע בלילה בעבודת רבונו
714	אותן שעסקו בתורה בשעה שנחלק הלילה נשתתפו עם השכינה
714	אדם שמטהר עצמו בהצנע הקב"ה מחפה עליו להסתירו מן העין
715	שופריה דיעקב אבינו - מעין שופריה דאדם קדמאה
715	כל מעשיו של אדם כתובים בספר הן טוב והן רע ועל כלם עתיד לתת את
716	הדין
717	שנינו: אשריהם הצדיקים שימיהם צדיקים
720	שם הקדוש אלקים האם הוא דין או רחמים או חסד
722	יראו הצדיקים וישמחו
722	כל ישראל ראויים ליראות לפני ה' ברגל
723	אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. ישבו ישרים את פניך - בעולם הבא
724	קטרת מסלקת מזיקים ומביאה שמחה לעת ערב בעולם
725	בדרך שבה רוצה אדם ללכת- בה מנהיגים אותו
726	כל ישועות שבעולם תלויות בתשובה ובתפלה שמתפלל האדם להקב"ה
726	כאשר נמצא צדיק גדול בעולם אהובו של הקב"ה אז אפילו אם נתעוררה צדק
727	בלבדה יכול העולם להנצל בזכותו
730	פרוש תבת שככה לו
731	כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו
731	אות ט' טוב הוא
731	אפלו נחשים ועקרבים ויתושים, ואפלו אותם שנראים מחבלי העולם, בכלם
732	כתוב והנה טוב מאד
732	סוד שלוח הקן
733	ברכת כהנים דוקא על ידי הכהן מדת החסד וקדשת הלויים
736	בכל לילה ולילה מברכים להשי"ת שמו
736	שבח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם לג' פעמים
736	מתיקות קריאת שמע
737	כדגמת ששת ימי השבוע ושב"ק - כנגדם יש ששה צדיקים ושביעי
739	לבקש מהשם יתברך בכל יום ויום על מזונו
740	לברך על כפי רצונו אפילו אינו שבע - ומשביע לכל חי רצון

- 740 יברך ברכת המזון בשמחה
- 742 קרוב ה' לכל קראיו - שיודעים לעורר דבר אמת כראוי
- 742 קראהו באמת - בחתימה של חותמת המלך
- 743 כמה יש לו לאדם לטהר מעונותיו בעוד דרכי התשובה פתוחין לפניו
- 743 שלשים צדיקים בדור
- 745 אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו
- 746 סדר הגאולה והקבוץ גליות ותחית המתים
- 746 כמו שהאיברים לא יכולים לעמד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כך העמים כולם לא יכולים לעמד בעולם בלי ישראל
- 746 אם כל בני העולם מיום שנברא אדם יתאספו למנות הכוכבים לא יוכלו לספר
- 748 אין מספר לתבונתו כמו מספר הכוכבים
- 749 רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו
- 750 לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות
- 750 זכות התורה הוא רק לישראל ורק לנמול וגדל זכותה וגדל קדשת האותיות האל"ף בי"ת וכל קוצה של יו"ד ותג
- 752 ישראל יש להם קדשה עצמית קדושים הם
- 754 משום זה נקראת התורה ג"ן. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים - והינו מעין חתום זהו שכתוב ג"ן נעול.
- 755 הללויה הללו את ה' מן השמים וגו' זה והשבח האחרון, הוא כללות השבחים של הכל
- 756 כל הארצות נתהוו מארץ ישראל
- 757 הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים:
- 758 הקדוש ברוך הוא עוקר את אביו ואמו מגן עדן ומביאם עמו לשמחה
- 758 הקב"ה ברא בעצמו אומנות אחת וזהו האדם הקב"ה שתף בו
- 759 על ידי השבח להקב"ה הורגים אלפי מזיקים
- מלאכי השרת ממתנינים ודוממים מלומר שירה בלילה עד שיתכנסו נפשות -
- 760 תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה
- 760 קריאת שמע על המטה מגינה ומצלת מן המזיקים
- 761 הקדוש ברוך הוא צריך את כל התשבחות!?
- 761 ה' רוצה את הלול הנשמה
- 761 נפש רוח ונשמה לפי דרגות האנשים
- 761 עוד יותר גבוה
- 762 עוד יותר גבוה הוא שולט בכלם למעלה ולמטה
- 762 כל הנשמות באות מהחכמה
- 762 מאה ברכות
- 762 הנשמות נמשכות מחכמה אל מלכות ומשם לאנשים

- תהלל י-ה היינו חכמה ובינה..... 763
- הנשמה צריכה להתלבש בלבוש של המצוות כדי שתוכל לראות את האור..... 763
- חזקיהו חשש שלא יזכה לראות האור הזה לפי שלא הוליד בנים..... 763
- אדם הראשון מקבל פני הצדיקים ופני החוזרים בתשובה..... 763
- חזקיהו חשש שלא יזכה לראות כל אלו הדברים שאמרנו לעיל..... 764
- וכי צריך ה' שיהללו אותו? "כל הנשמה תהלל יה הללו יה"..... 764
- צריך שהנשמה תהלל אותו..... 764

עה א לַמְנַצֵּחַ אֵל תִּשְׁחַת מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר: ב חוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים חוֹדִינוּ וְקָרוֹב שָׁמֶךָ סִפְרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ: ג כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט: ד נִמְגִים אֶרֶץ וְכָל יִשְׁבֵיהָ אֲנֹכִי תִבְנִיתִי עֲמוּנֹתֶיךָ סֶלֶח: ה אָמַרְתִּי לְהוֹלִיל אֵל תְּהִלּוֹ וְלָרְשָׁעִים אֵל תִּרְיָמוּ קָרָן: ו אֵל תִּרְיָמוּ לְמָרוֹם קָרְנֵכֶם תִּדְבְּרוּ בְצַוָּאר עֵתֶךָ: ז כִּי לֹא מוֹצֵא וּמַמְעַרֵב וְלֹא מַמְדַּבֵּר הָרִים: ח כִּי אֱלֹהִים שִׁפֵּט

— — — — — שימוש תהלים — — — — —
להשפיל הגאווה

חוֹדִינוּ לָךְ אֱלֹהִים (עה, ב): [שימוש תהלים לפרק עה] לסליחת עון. השם שלו ה"ד. ה' מן ק' דצדיק דסוף המזמור בצרופ ה"ק. ד' מן "הודינו.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

צָרִיךְ לְהִזָּהַר בְּשׁוֹפָר וְלִדְעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכַוֵּן בוֹ

לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, אֵל תִּפְחָדוּ, הָרִי אֲנִי עוֹמֵד עַל הַפֶּתַח, אֲבָל הַזְדַּרְזוּ בַיּוֹם הַזֶּה וְתִגְדּוּ לִי כַח. בְּמָה? בְּשׁוֹפָר. שְׂאֵם נִמְצָא קוֹל הַשׁוֹפָר פָּרְאוּי וּמְכוּנִים בּוֹ לְמִטָּה, אוֹתוֹ הַקּוֹל עוֹלָה, וְכֹו מִתְעַטְרִים הָאֲבוֹת, וְעוֹמְדִים בְּמִשְׁכְּנֵנוּ שֶׁל יַעֲקֹב. וְלִכְּן צָרִיךְ לְהִזָּהַר בְּשׁוֹפָר וְלִדְעַת אֶת אוֹתוֹ הַקּוֹל וּלְכַוֵּן בוֹ.

כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף י"ג)] רַבִּי אֲבָא אָמַר, כְּתוּב (תהלים עה). כִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט, אֲלֵמָּלָא שְׁעֵבַר הַדִּין שֶׁל יַעֲקֹב בְּמָקוֹם שִׁיעֲקֹב שׁוֹרָה (ונרפא) וְהַתְּכֵסָה (וירחיק) (והתבשם) שָׁם, אוֹי לְעוֹלָם שִׁיפֹגֵשׁ בְּדִינוֹ. וְסוֹד הַדָּבָר - (ישעיה 10) כִּי בָאֵשׁ ה' נִשְׁפֵּט. וְזוֹהֵי הַתְּבַשְׂמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. וְכִיּוֹן שְׁנַכְנַס לְמָקוֹמוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְיַעֲקֹב אוֹחֵז בוֹ, אֲזִי הָאֵשׁ שׁוֹכֶכֶת וְהַגְּחִלִים מְצַטְנְנִים. לְאָדָם שֶׁהִיָּה רוֹגֵז, וְחָגַר וְשָׁם עָלָיו כְּלֵי זִינ, וְיִצְא מְרַגֵּז לְהַרְג אֲנָשִׁים. חָכָם אֶחָד עָמַד עַל הַפֶּתַח וְאָחֵז בוֹ. אָמַר: אֲלֵמָּלָא לֹא הַחֲזִיק בִּי וְתַפְס אוֹתִי, הָרִי הִיָּה נִמְצָא הָרֵג שֶׁל אֲנָשִׁים. בְּעוֹד שֶׁהַחֲזִיקוּ זֶה בְּזֶה וְאָחֵזוּ זֶה בְּזֶה, הַצְטַנְן רָגְזוּ עַל שִׁיעָא לְהַרְג. יִצְא לְהוֹכִיח - מִי סוֹבֵל אֶת הָרֵגוֹ וְחִזַּק הַדִּין שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? הֲוֵה אוֹמֵר, זֶה שְׁעָמַד עַל הַפֶּתַח. כִּךְ אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

וְאִין לָךְ קוֹל בְּשׁוֹפָר שְׂלֵא עוֹלָה רָקִיעַ אֶחָד, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים שֶׁל אוֹתוֹ רָקִיעַ, נִתְנִים מְקוֹם לְאוֹתוֹ קוֹל. וְמָה אוֹמְרִים? (יואל ב) וְה' נָתַן קוֹלוֹ לְפָנֵי חִילוֹ וְגו'. וְעוֹמֵד אוֹתוֹ הַקּוֹל בְּאוֹתוֹ הַרְקִיעַ, עַד שְׂבָא קוֹל אַחַר, וְנוֹעְדוּ (והתעוררו) יַחְדָּו, וְעוֹלִים בְּזוּוּג לְרָקִיעַ אַחַר. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, יֵשׁ קוֹל שֶׁמְעֵלָה קוֹל, וְמָה הוּא? אוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁל תְּקִיעַתְּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלְמִטָּה. וְכִיּוֹן שֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּל הַקּוֹלוֹת הַלְלוּ שֶׁלְמִטָּה וְעוֹלִים לְאוֹתוֹ רָקִיעַ עָלְיוֹן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שׁוֹרָה בוֹ, מִתְעַטְרִים (נועדים) כָּלָם לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֵז הַכְּסָאוֹת

זֶה יִשְׁפִּיל זֶה יָרִים: ט בִּי כּוֹס בְּיַד יְהוָה וַיִּינַן חֲמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַר מִזֶּה
 אֶף שְׁמֵרִיהָ יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ: י וַאֲנִי אֲגִיד לְעָלָם אֲזַמְרָה לְאֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: יא וְכָל כְּרָנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ תְּרוֹמַמְנָה כְּרָנוֹת צְדִיק:

זוהר תהלים

ישפיל - מי שגורם להשפיל את השכינה ממקומה, וזה ירים - מי שגורם להעלותה ממקומה, שחטאי ישראל משפילים אותה למטה, וזכיותיהם מעלים אותה למקומה, הרי צדיק הוא מי שעושה זכיות להעלותה למקומה.

יש יין טוב ויש יין רע

וַיִּינַן חֲמַר מְלֵא מִסֶּךָ וַיִּגַר (עה, ט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)]. כמו ששנינו, יש יין ויש יין. כף גם יש כוס ויש כוס, והכל - זו לטוב וזו לרע. יין לטוב, שכתוב (תהלים קד) ויין ישמח ללב אנוש. ויין לרע, שכתוב (שם עה) ויין חמר מלא מסך וגו'. כוס לטוב, שכתוב (שם קטז) כוס ישועות אשא. כוס לרע, שכתוב (ישעיה נא) כוס חמתו, כוס התרעלה. כמו שיש בצד הקדשה היכלות וממנים הכל לטוב, ורוחות קדושות וכל הצדדים הקדושים - כף גם יש בצד הטמאה היכלות וממנים כלם לרע, ורוחות טמאות ממנות וכל הצדדים הטמאים. וזה פנגד זה, כמו יצר הטוב ויצר הרע, והכל בסוד אחד.

עולים, וכסא אחר של יעקב עומד ומתתקן. ועל זה מצאנו בספרו של רב המנונא סבא באותן תפלות של ראש השנה שהיה אומר, התפלה וקול השופר (שאותו קול) שמוציא אותו הצדיק, שנמצא מרוחו ונפשו באותו השופר של אותו הקול שעולה למעלה. ובאותו יום עומדים ונמצאים מקטרגים למעלה. וכשעולה אותו קול השופר, כלם נדחים לפניו ולא יכולים לעמד. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים לכונן את הרצון לפני רבונם ויודעים לתקן עולם ביום הזה בקול שופר. ועל זה כתוב, (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה. יודעי, ולא תוקעי.

חטאי ישראל משפילים את השכינה למטה וזכיותיהם מעלים אותה למקומה

בִּי אֱלֹהִים שׁוֹפֵט זֶה יִשְׁפִּיל זֶה יָרִים (עה, ח): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמ"ז)]. מאזני צדק שתי זרועות, אבני צדק שני צמודי אמת, הן צדק צדיק, וכשהעמוד האמצעי מרחק ממנה, הוא משפט, ובו כתוב כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. זה

וזו « לַמְנַצֵּחַ בְּנִינַת מְזֻמָּר לְאַסְפָּה שִׁיר: ב נֹדַע בִּיהוּדָה אֱלֹהִים
 בְּיִשְׂרָאֵל גְּדוֹל שְׁמוֹ: ג וַיְהִי בְשָׁלֹם סָבוּ וּמַעֲזֻנְתּוֹ בְּצִיּוֹן: ד שְׁמֹחַ שֹׁבֵר
 רִשְׁפֵי קָשָׁת מִגֵּן וְחָרֵב וּמְלַחֲמָה סֵלָה: ה נֶאֱזָר אֶתְּהָ אֲדִיר מִהַרְרֵי טָרֶף:
 ו אֲשַׁתּוּלְלוּ אַבְיָרֵי לֵב נִמּוֹ שְׁנַתֶּם וְלֹא מִצְאוּ כָּל אֲנָשִׁי חֵיל יְדִיהֶם: ז מִנְעַרְתֶּךָ
 אֱלֹהֵי יְעֻקֵּב נִרְדָּם וְרֹכֵב נְסוּם: ח אֶתְּהָ נִזְרָא אֶתְּהָ וּמִי יַעֲמֹד לְפָנֶיךָ
 מֵאֵז אֶפְדָּ: ט מִשְׁמַיִם הַשְׁמַעֲתָ דִין אֶרֶץ יִרְאָה וְשָׁקְטָה: י בְּקוּם לְמִשְׁפַּט
 אֱלֹהִים לְחֹשִׁיעַ כָּל עַגְוֵי אֶרֶץ סֵלָה: יא כִּי חֲמַת אָדָם תִּדְוָךָ שְׁאֲרִית
 חֲמַת תַּחֲזֹר: יב נִדְרוֹ וְשִׁלְמוֹ לִיהוָה אֱלֹהֵי יְעֻקֵּב כָּם כָּל סְבִיבָיו יוֹכִילוּ
 שִׁי לְמוֹרָא: יג יִבְצֹר רוּחַ נְגִידִים נִזְרָא לְמַלְכֵי אֶרֶץ:

 שימוש תהלים

להנצל מאש וממים

נודע ביהודה אלהים (עו, ב): [שימוש תהלים לפרק עו] להנצל מאש וממים.

 זוהר תהלים

הוא בעולם: אם יקבלו בני ישראל את
 התורה - מוטב, ואם לא - יחזר העולם
 לתהו ובהו. כיון שראתה הארץ שהרי
 הזמין הקדוש ברוך הוא לכל העמים
 לקבל התורה ולא קבלו, ומכל העמים
 לא נשארו אלא ישראל לבדם, חשבה
 הארץ שישאל לא יקבלו כמותם,
 ומשום זה ארץ רעשה. כיון שאמרו
 נעשה ונשמע, מיד שקטה, זהו שכתוב
 (תהלים עו) ארץ יראתה ושקטה. יראתה
 בהתחלה, ולבסוף ושקטה.

התורה לא נתנה אלא למי שיש בו ברית
 קדש - אם יקבלו בני ישראל את התורה
 - מוטב ואם לא - יחזר העולם לתהו ובהו
 משמים השמעת דין ארץ יראתה ושקטה
 (עו, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ב.)]
 אמר רבי יוסי, (שופטים ה) ה' בצאתך
 משעיר בצעדתך משדה אדום ארץ רעשה.
 בשעה שהקדוש ברוך הוא שב משעיר,
 שלא קבלו את התורה, ארץ רעשה וגו'.
 מה הטעם רעשה? משום שרצתה לחזר
 לתהו ובהו, שפך התנה הקדוש ברוך

טו לחודש

ע א לַמְנַצֵּחַ עַל יְדִיתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום}
 וְאַצְעָקָה קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום} וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי
 יְדֵי לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאֲנָה הִנַּחֵם נַפְשִׁי: ד אֲזַכֵּרָה אֱלֹהִים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום} וְאַהֲמִיָּה
 אֲשִׁיחָה וְתַתְּעַמֶּנּוּ רֹחֵי סֵלָה: ה אֲחֹזֶת שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר:
 ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקְדָּם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכֵּרָה נְגִינְתִּי בַלַּיְלָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה
 וַיַּחֲפֹשׂ רֹחֵי: ח הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי וְלֹא יִסֹּף לְרַצּוֹת עוֹד: ט הָאֵפֶס לְנֻצַח
 חֲסִדוֹ נִמַּר אִמֵּר לְדָר וְדָר: י הַשִּׁבְחָה חֲנוּת אֵל אִם קַפְצֵן בְּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה:
 יא וְאִמֵּר חֲלוּתִי הֵיא שְׁנוֹת יָמָיו עֲלִיּוֹן: יב (אוכיר) אֲזַכֵּרָה מֵעַלְלִי יְהי' כִּי אֲזַכֵּרָה
 מִקְדָּם פְּלֹאֵךְ: יג וְהִגִּיתִי בְּכֹל פְּעֻלָּךְ וּבִעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלֹהִים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום}
 בַּקֶּדֶשׁ דְּרַבְּךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום}: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ
 בְּעַמּוּם עוֹד: טז גְּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע עֲמֻךְ בְּנֵי יַעֲקֹב וַיִּזְסַף סֵלָה: יז רְאוּךָ מֵיָם אֱלֹהִים
 רְאוּךָ מֵיָם יַחֲלוּ אֵף וַיִּגְזַזוּ תְהוֹמוֹת: יח זְרִמְנוּ מֵיָם עֲבוֹת קוֹל נְתַנּוּ שְׁתֻקִּים ^{תהי' חל' חסיד' ב'יום}

שימוש תהלים

שלא תפול ביום צרה

קולי אל אלהים (עז, ב): [שימוש תהלים לפרק עז] טוב להרגילו שלא יפול בשום צרה.

זוהר תהלים

עננן כפילות הלשון - חלק מימך כדי שיעברו בני
 ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו (עז, יז):
 [זוהר שמות פ' בשלח (דף ג"ו)] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים עז) ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו וגו'. בשעה שעברו ישראל את הים, אמר הקדוש ברוך הוא למלאך המונה על הים: חלק מימך! אמר לו: למה? אמר לו: כדי שבני יעברו בתוךך. אמר לו: מדת הגאולה היא אמת, אבל מה שונים אלה מאלה? על תנאי זה עשיתי את הים כשבראתי את העולם. מה עשה הקדוש ברוך הוא? עורר את גבורתו ונקמטו המים. זהו שכתוב ראוך מים

אלהים ראוך מים יחילו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: הרג את כל האוכלוסים הללו, ואחר כך זרק אותם החוצה, אחר כך פסה הים עליהם. זהו שכתוב מרפכת פרעה וחילו ירה בים.
 צדיקי האמת הללו שאוהבים את הקב"ה העולם מתקים בעבורם ושולטים על כל הגזרות הקשות שלמעלה ולמטה
 אזכרה נגינתי בליילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי (עז, ט): [זוהר ח"ג פר' אחרי מות (דף טו. סח.) זוהר תורה] רבי חייא פתח, (ישעיה כו) נפשי אויתך בליילה אף רוחי בקרבי אשחרך וגו'. נפשי אויתך

אֵף הַצָּרִיף יִתְהַלְכוּ: יֵט קוֹל רַעְמָךְ בְּגִלְגַל הַאִירוֹ בְּרָקִים תִּבְלֵ רְגֹזָה וְתִרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם יִרְבֶּךָ (ושביליך) וְשִׁבְלֶיךָ בַּיּוֹם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נַחֲתָ בְּצִאֵן עֲמֹד בֵּיר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

זוהר תהלים

לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל. כְּלוֹמַר, יְכוּלִים לְסַבֵּל אֶת הַדִּין שֶׁל צָדֵק, וְלֹא יִשְׁמַד הָעוֹלָם מִמֶּנּוּ. מְתֵי צָדֵק לְמַדוּ יִשְׁבִּי תִבֵּל? כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֲבָא בֶּא רְאָה, הַנֶּפֶשׁ וְהַרוּחַ נוֹדְעוֹת (נפגשות) (משתתפות) כְּאֶחָד לְעוֹלָמִים. לְמַדְנוּ, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה שֶׁצָּרִיף אָדָם לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁלֵמְדְנוּ וְאַהֲבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, שִׂיֵּאֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְזוֹהֵי אֶהְבֵּה שְׁלֵמָה, אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ. כְּמוֹ שְׁאֵלָה נִדְבָקִים בְּגוּף, וְהַגּוּף אוֹהֵב אוֹתָם, (זא) כִּף יִדְבֵק אָדָם לְאֵהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּת נֶפֶשׁוֹ וְרוּחוֹ לְדָבֵק בוֹ. זֶהוּ שְׁכֻתוֹב נֶפֶשׁ אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה, (כלומר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ. אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֶתְדַבֵּק בְּךָ אֶהְבֵּה רַבָּה בְּלִילָה, שֶׁצָּרִיף אָדָם מֵאַהֲבָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַמֵּד בְּכָל לִילָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדוֹתָיו עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַבְּקָר, וְיִמְשֹׁךְ עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד. שֶׁשְׁנִינּוּ, אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם שִׂאוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶהְבֵּה כְּזוֹ, וְצִדִּיקֵי הָאָמֶת הִלְלוּ שִׂאוֹהֲבִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּף, הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּעִבּוּרָם, וְשׁוֹלְטִים עַל כָּל הַגְּזוּרוֹת הַקְּשׁוֹת שְׁלֵמְעָלָה וְלִמְטָה... וְכָל מָה שֶׁגּוֹזֵר עַל הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם.

בְּלִילָה, נִפְשֵׁי אוֹתֶךָ בְּלִילָה הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מֵהוּ נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ? אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשְׁחַרְךָ הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֹא כִּף לְמַדְנוּ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא רוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים: נִפְשֵׁי וְרוּחֵי אֶתָּה. מִשׁוּם כִּף אוֹיְתֶךָ לְדָבֵק בְּךָ, וְאֲשַׁחֲרֶךָ לְמַצֵּא אֶת רְצוֹנְךָ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּשִׁעָה שְׁאָדָם יֵשֵׁן בְּמִטָּתוֹ, יוֹצֵאת נֶפֶשׁוֹ, עוֹלָה וּמְעִידָה בְּאָדָם עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה בְּכָל הַיּוֹם. הַגּוּף אוֹמֵר לְנֶפֶשׁ: נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה, אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ.

דָּבָר אַחֵר, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ - אֶמְרָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה, בְּעוֹד שְׁאֲנוּ בְּגִלוֹת בֵּין הָעַמִּים, וּמְנוּעָה נִפְשֵׁי מִכָּל רַע (ושבעה נִפְשֵׁי מִכָּל הַבְּיוֹנוֹת) שֶׁקְּשׁוּרָה בֵּין הָעַמִּים, נִפְשֵׁי אוֹיְתֶךָ, כְּדֵי לְשׁוּב לְמִקּוּמִי. אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, כְּלוֹמַר, אֵף עַל גִּב שְׁהֵם מִשְׁעַבְדִּים אֶת בְּנֵי בְּכָל שְׁעַבּוּד, רוּחַ הַקְּדוֹשׁ לֹא זֹזָה מִמֶּנִּי כְּדֵי לְשַׁחַר אוֹתֶךָ וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתֶיךָ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּעוֹד שֶׁנִּפְשֵׁי בִי, אוֹיְתֶךָ בְּלִילָה. מָה הַטַּעַם בְּלִילָה? אֲלֹא מִשׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת בְּשִׁעָה הַזֹּאת צָרִיכָה לְחַמֵּד אוֹתֶךָ. אֵף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, כַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר בִּי רוּחַ הַקְּדוֹשׁ, אֲשַׁחֲרֶךָ בְּהִתְעוֹרְרוֹת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ. כִּי כַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְאָרֶץ, בְּזִמְן שֶׁהַמִּשְׁפָּט יוֹרֵד לְאָרֶץ לְבִשֵׁם אֶת הָעוֹלָם, אֲזִי צָדֵק

עח « משכיל לאסף האזינה עמי תורתני המו אנכם לאמרי פי: ב אפתחה במשל פי אביעה חירות מני קדם: ג אשר שמענו ונרעם ואבותינו ספרו לנו: ד לא נבחר מפניהם לדור אחרון מספרים תהלות יהוה ועוזו ונבלאותיו אשר עשה: ה ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל אשר צנה את אבותינו להודיעם לבניהם: ו למען ידעו דור אחרון בנים יולדו יקמו ויספרו לבניהם: ז וישימו באלהים כסלם ולא ישבחו מעללי אל ומצותיו ונצרו: ח ולא יהיו כאבותם דור סורר ומרה דור לא הבין לבו ולא נאמנה את אל רוחו: ט בני אפרים נושקו רומי קשת הפכו ביום קרב: י לא שמרו ברית אלהים וכתורתו מאנו ללכת: יא וישבחו עלילותיו ונבלאותיו אשר הרקם: יב נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען: יג בקע ים ויעבירם

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להיות לחן ולחסד בעיני המלכות

משכיל לאסף האזינה (עח, א): [שימוש תהלים לפרק עח] טוב להיות לחן ולחסד לפני המלכות.

— זוהר תהלים —

כהן גדול צריך להיות תלמיד חכם ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל וגו' (עח, ה): [זוהר חדש מדרש רות (ד) רבי חידקא ורבי שמעון בר יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי שמעון לרבי חידקא, הרי שנינו, נכרי ועוסק בתורה הוא כמו כהן גדול. מה הטעם שקל אותו לכהן גדול, והרי כתוב (תהלים עח) ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל. הקדוש ברוך הוא נתן אותה לישראל, לקבל עליה שׂכר לעולם הבא. ומי שלא קבלוה, לא מקבלים עליהם שׂכר בעולם הבא. שׂכף אמר רבי עקיבא, ישראל שעמדו על הר סיני, מקבלים עליה שׂכר. נכרים שלא עמדו על הר סיני, אין מקבלים עליה שׂכר. ואתה אמרת, נכרי ועוסק בתורה הרי הוא כמו כהן גדול?!

אמר לו, כמו כהן גדול עם הארץ שנינו ודאי. שאמר רבי יוסי בר יודא אמר רבי יוחנן, מה שכתוב (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוּוּ בה - אפלו ממזר תלמיד חכם עדיף מכהן גדול עם הארץ המשמש לפני ולפנים. והואיל ואינו קורא בתורה, אין עבודתו עבודה, ואינו מקבל עליה שׂכר, ועליו כתוב (שם יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. כהן גדול שאינו יודע עקר של עבודה, אין עבודתו עבודה. ואמר רבי יודא, מנין שכהן גדול צריך להיות תלמיד חכם? שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו. ואם הוא עם הארץ, אין מקבל עליה שׂכר. כף גוי העוסק בתורה - הואיל והוא גוי, אין עסקו בתורה עסק, ואינו מקבל שׂכר.

וַיֵּצֵב מוֹם כְּמוֹ נֶדֶד יִד וַיִּנְחָם בְּעֵינָיו יוֹמָם וְכָל הַלַּיְלָה בְּאוֹר אֵשׁ: טו יִבְקַע צָרִים
 בַּמִּדְבָּר וַיִּשָּׁק בְּתַהֲמוֹת רַבָּה: טז וַיִּזְצֵא נוֹזְלִים מִסְּלַע וַיִּזְרַד בְּנִהְרֹת מוֹם:
 יז וַיִּזְסִיפוּ עוֹד לַחֲטָא לֹא לַמְרוֹת עֲלִיּוֹן בְּצִיָּה: יח וַיִּנְסוּ אֵל בַּלְבָּבָם לִשְׂאֵל אֶבֶל
 לְנַפְשָׁם: יט וַיְדַבְּרוּ בְּאֱלֹהִים וַיִּתְעַבְּרוּ אֲמָרוּ הַיּוֹבֵל אֵל לַעֲרֹף שְׁלַחַן בַּמִּדְבָּר: כ הֵן
 הִבִּיחַ צוֹר וַיִּזְוֹבוּ מוֹם וּנְחָלִים יִשְׁטַפוּ הֲגַם לֶחֶם יוֹבֵל תַּת אִם יִכִּין שְׂאֵר לַעֲמוֹ:
 כא לִבֵּן שָׁמַע יְהוָה וַיִּתְעַבֵּר וְאֵשׁ נִשְׁקָה בַיַּעֲקֹב וְגַם אֵף עָלָה בְּיִשְׂרָאֵל:
 כב כִּי לֹא הֵאֱמִינוּ בְּאֱלֹהִים וְלֹא כָּטְחוּ בִישׁוּעָתוֹ: כג וַיִּצְוּ שְׁחָקִים מִמַּעַל
 וְדַלְתֵי שָׁמַיִם פָּתַח: כד וַיִּמְטֵר עֲלֵיהֶם מִן הַשָּׁמַיִם וַיִּתֵּן לָמוֹ: כה לֶחֶם
 אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ צִידָה שָׁלַח לֶחֶם לְשִׁבְעֵ: כו יִסַּע קָדִים בְּשָׁמַיִם וַיִּנְהַג בְּעִזּוֹ

— זוהר תהלים —

עֲלִיּוֹן, שְׁכָתוֹב הַנְּגִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן
 הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן
 הוּא נִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל מִמְקוֹם זֶה.
 חֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִזְוֵנוּ מִמְקוֹם
 אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, וּמַהוּ? כְּפָתוֹב (קַהֲלַת ז)
 הַחֲכָמָה תַּחֲזִיחַ בְּעֲלִיָּהּ. מְקוֹם יוֹתֵר עֲלִיּוֹן.
 אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן, לָמָּה חִלְשָׁה
 נַפְשָׁם יוֹתֵר מִשְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי שְׂאֵר
 בְּנֵי הָעוֹלָם בְּכַח וַחֲזָק יֵתֵר נִרְאִים לְהַמְצִיא
 (הֵם יוֹתֵר)? אָמַר לוֹ, יִפְּהָ שְׂאֵלָתְךָ. בֵּא רְאֵה,
 כָּל מְזוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּאִים
 מִלְמַעְלָה. אוֹתוֹ מְזוֹן שְׂבָא מִן הַשָּׁמַיִם
 וְהָאֲרִץ, זֶה מְזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְהוּא מְזוֹן
 שֶׁל הַכֹּל, וְהוּא מְזוֹן גַּם וְעַב. וְאוֹתוֹ מְזוֹן
 שְׂבָא יוֹתֵר מִלְמַעְלָה, הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק,
 שְׂבָא מִמְקוֹם שְׁנִמְצָא הַדִּין, וְזֶהוּ הַמְּזוֹן
 שְׂאֵכְלוּ יִשְׂרָאֵל כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם. [וְיוֹתֵר
 דְּקִיק] הַמְּזוֹן שְׁנִמְצָא לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ
 זְמַן בַּמִּדְבָּר, מִמְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׁנִקְרָא שָׁמַיִם,
 הוּא מְזוֹן יוֹתֵר דְּקִיק, שְׁנִכְנַס יוֹתֵר לְנַפְשׁ
 מִהַכֹּל, וְנִפְרַד יוֹתֵר מִהַגּוֹף, וְנִקְרָא לֶחֶם
 אֲבִירִים.

כָּל יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ
 לְעִיר אֲנַפִּין

לָחֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ (שׁח, כח): [זוהר
 שְׁמוֹת פ' הַמֶּן (דף ט"א):] וּבֵא רְאֵה, כָּל
 יוֹם וְיוֹם נוֹטֵף טַל מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ לְעִיר
 אֲנַפִּין, וּמִתְבָּרְכִים כָּל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים
 הַקְּדוֹשִׁים, וּמֵאוֹתוֹ טַל נִשְׁפָּע לְאֵלוֹ
 שְׁלִמְטָה, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵנִים מְלֵאכִים קְדוֹשִׁים,
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵאֶכְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם
 עח) לֶחֶם אֲבִירִים אֶבֶל אִישׁ, וּמֵאוֹתוֹ מְזוֹן
 אֶכְלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 כַּמָּה בְּנֵי אָדָם נִזְוֵנִים בְּזְמַן הַזֶּה מִמֶּנּוּ, וּמִי
 הֵם? אֵלוֹ הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
 יָמִים וְלֵילוֹת. וְכִי יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ מֵאוֹתוֹ
 מְזוֹן מִמֶּשׁ? לֹא, אֲלֵא כַּעֲיֵן אוֹתוֹ מְזוֹן
 מִמֶּשׁ שְׁשִׁקוֹל עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם. בֵּא רְאֵה,
 כְּשִׁנְכַּנְסוּ יִשְׂרָאֵל וַנְּדַבְּקוּ בַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
 מִשׁוּם גְּלוּי שֶׁל הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אֲזַי זָכוּ
 לְאֶכְל לֶחֶם אַחַר עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה
 בַּתְּחִלָּה. בַּתְּחִלָּה, כְּשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, נִכְנְסוּ
 לְלֶחֶם שְׁנִקְרָא מִצָּה, וְכַעַת זָכוּ וְנִכְנְסוּ
 לְאֶכְל לֶחֶם אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, מִמְקוֹם

זוהר תהלים

מזון ממקום שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכלן.

מִזוֹן עֲלִיּוֹן קְדוֹשׁ וְנִכְבָּד זֶהוּ מִזוֹנוֹת שֶׁל רִחוֹת וּנְשָׁמוֹת, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל מְקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן, (מאותו מקום שנקרא נועם ה'). וְהִנְכָּבֵד מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהוּא מִזוֹן שֶׁבָּא מִחֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה. מָה הַטַּעַם מִמְּקוֹם זֶה? מִשׁוּם שֶׁתּוֹרָה יִצְאָה מִחֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה, וְאוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה נִכְנָסִים בְּעֵקֶר שְׂרָשִׁיָּה, וְלִכֵּן מִזוֹנָם בָּא מֵאוֹתוֹ מְקוֹם קְדוֹשׁ עֲלִיּוֹן. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקַיֵּדוּ. אָמַר, אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שַׁעֲמֻדָּתִי בַּדְּבָרִים הַלְלוּ! אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה יָמִים וְלַיְלֹת, שְׂזוֹכִים לָהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (דברים ל) כִּי הוּא חַיֵּיךְ וְאַרְךָ יָמֶיךָ.

אֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת - כְּמוֹ פּוֹלְאֵכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה

לָחֶם אֲבִירִים אֲכִלָּה אִישׁ (עח, כח): [זוהר חדש מדרש רות (דף ק"ה):] שְׁנֵית - נְטִילַת יָדִים קִדְּם אֲכִילָה, מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁאֲכִילָה צְרִיכָה נְקִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת לְמַעְלָה. שֶׁכֵּף אָמַר רַב הַמְּנַנָּא סָבָא, מִהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים עח) לָחֶם אֲבִירִים אֲכַל אִישׁ - הַלָּחֶם שֶׁמְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים. מָה יוֹצֵא מִזֶּה? אֵלֵא מָה מְלַאֲכֵי הַשָּׂרֵת אוֹכְלִים בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה וּבְנְקִיּוֹת - אִף יִשְׂרָאֵל כֵּן צְרִיכִים לְאָכַל בְּקִדְּשָׁה וּבִטְהָרָה, שֶׁכְּתוּב (ויקרא יא) וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם. אֵלּוּ מִיָּם רֵאשׁוּנִים. וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים - אֵלּוּ מִיָּם אַחֲרוּנִים. כִּי קְדוֹשׁ - זֶה שֶׁמֶן טוֹב. אֲנִי ה' - זו בְּרַפְּתָה

הַמִּזוֹן הַיּוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל הוּא מִזוֹן הַחֲבָרִים, אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, שְׂאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה, וְלֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְהֵינּוּ מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן נִכְבָּד עַל הַכֹּל, וְנִקְרָא חֲכָמָה. לִכֵּן חָלַשׁ גּוֹף הַחֲבָרִים יוֹתֵר מִבְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי לֹא אוֹכְלִים מִזוֹן הַגּוֹף כָּלֵל, וְאוֹכְלִים מִזוֹן שֶׁל רוּחַ וּנְשָׁמָה מִמְּקוֹם רְחוֹק עֲלִיּוֹן נִכְבָּד מֵהַכֹּל. וְלִכֵּן אוֹתוֹ מִזוֹן דְּקִיק מִן הַדְּקִיק יוֹתֵר מֵהַכֹּל. אֲשֶׁרֵי חֲלָקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעַלְיָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוֹ שֶׁל הַגּוֹף שִׁיכוֹל לְהִזוֹן בְּמִזוֹן הַנְּפֶשׁ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדַאי כֵּף הוּא. אֲבָל בְּזִמְנָן הַזֶּה אֵיךְ נִמְצְאִים מִזוֹנוֹת אֵלּוּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי שִׁיפָּה שְׂאֵלֶת. בֹּא רֵאֵה, וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר, מִזוֹן רֵאשׁוֹן הוּא מִזוֹן שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אוֹתוֹ שֶׁבָּא מִשָּׁמַיִם וְאַרְץ, וְהוּא מִזוֹן הַגּוֹף (של הכל). מִזוֹן שֶׁהוּא יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מִמֶּנּוּ, אוֹתוֹ שֶׁהוּא יוֹתֵר דְּקִיר, וּבָא מִמְּקוֹם שֶׁהָדִין שְׂרוּי, שֶׁנִּקְרָא צְדָק, וְזֶהוּ מִזוֹן הָעֲנִיִּים. וְסוּד הַדְּבָר - מִי שֶׁמִּשְׁלִים לְעַנִּי, מִשְׁלִים לוֹ אוֹת אַחַת וְנַעֲשֶׂה צְדָקָה, וְסוּד זֶה - (משלי יא) גִּמְלַל נִפְשׁוֹ אִישׁ חֶסֶד. גְּמִילוֹת חֶסֶדִים מִשְׁמַע, שֶׁהָרִי בְּדִין שְׂרוּי, וְהַשְּׁלִים לוֹ חֶסֶד, אַז הוּא רַחֲמִים. מִזוֹן יוֹתֵר עֲלִיּוֹן מֵאֵלָה, הוּא מִזוֹן עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם, וְהוּא דְּקִיק מִכָּלֵם, וְהוּא מִזוֹן שֶׁל חוֹלִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים מא) ה' יִסְעָדֵנוּ עַל עַרְשׂ דְּרֵי כָּל מִשְׁכַּבוֹ הַפִּכְתָּ בְּחַלְיוֹ. ה' דּוֹקָא. מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁחוֹלִים הִלְלוּ אֵינָם נְזוּנִים אֵלֵא בְּאוֹתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּשׁ. נוֹמְהוּ, חֵלֵב וְדָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מה) לַהֲקָרִיב לִי חֵלֵב וְדָם. וְזֶהוּ

תִּימָן: כו וַיִּמָּטֵר עֲלֵיהֶם כַּעֲפַר שָׁאֵר וּבְחֹזֶל יָמִים עוֹף פָּנָף: כח וַיִּפֹּל בְּקֶרֶב מַחְנֵהוּ
 סָבִיב לְמִשְׁבְּנֵתָיו: כט וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁפְּעוּ מְאֹד וַתֵּאָוֶתֶם יְבֹא לָהֶם: ל לא זָרוּ
 מִתֵּאָוֶתֶם עוֹד אֲכָלֶם בְּפִיהֶם: לא וְאִף אֱלֹהִים ^{תַּעֲזֹבוּהֶם} עָלָה בָהֶם וַיִּהְרֹג
 בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם וּבְחֹזְרֵי יִשְׂרָאֵל הִכְרִיעַ: לב בְּכָל זֹאת חָטְאוּ עוֹד וְלֹא הֵאֱמִינוּ
 בְּנִפְלְאוֹתָיו: לג וַיִּכַּל בְּהֶבֶל יְמֵיהֶם וּשְׁנוֹתָם בִּבְהֻלָּה: לד אִם הֲרָגֶם וַדַּרְשׁוּהוּ וְשָׁבוּ
 וְשִׁחֲרוּ אֵל: לה וַיִּזְכְּרוּ בִּי אֱלֹהִים ^{תַּעֲזֹבוּהֶם} צַוָּרִם וְאֵל עֲלִיּוֹן גֹּאֲלָם: לו וַיִּפְתּוּחֻוּ
 בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם יִכְזְבוּ לוֹ: לו וְלִבָּם לא נִבּוֹן עָמוּ וְלֹא נֶאֱמַנּוּ בְּבָרִיתוֹ:

— זוהר תהלים —

יָדָיו וְאָכַל. אוֹתוֹ הֶעֱנִי קָם מִהַשְׁלָחַן וְהִלָּךְ
 לו. קָרָא לוֹ וְאָמַר לוֹ: שָׁב בְּמִקְוֵמֶךָ וְאָכַל!
 אָמַר לוֹ: חַס וְשָׁלוֹם שְׁאֵנִי אֲכַל עִמָּךְ,
 שְׁעֲלִיךָ כְּתוּב (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם
 רַע עֵינַי וְכוּ', וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁמַאֲכִלְךָ
 טָמֵא, וְכְתוּב (ויקרא יא) וְלֹא תִטְמְאוּ בָהֶם
 וְנִטְמַתֶּם בָּם. שְׁכַל מִי שְׁשׁוּרָה עָלָיו רוּחַ רַע
 עֵינַי, מְקַבֵּל טְמָאָה סְתוּמָה, שְׁאִין לָהּ
 פְּתִיחוֹת כָּלֵל. בֵּא הַמַּעֲשֶׂה לִפְנֵי חֲכָמִים,
 וְנִתְּנָה לְאוֹתוֹ הֶעֱנִי מֵאָה זִוּוּם. בְּכָה רַבִּי
 חֲגִי וְאָמַר, אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל! אֲשֶׁרִיכֶם
 עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת! וְמָה הֶעֱנִי,
 שְׁהִיָּה רַעֲב, וְעֶצֶר מֵעֵיו, וְשֹׁמֵר עֲצֻמוֹ, וְלֹא
 חֲשַׁשׁ אֲלֵא לְכַבּוֹד אֲדוֹנוֹ - כִּמָּה שְׁכָר טוֹב
 עֲתִיד לְמִי שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה.

הַמְּזוּן. וְכַף אוֹמְרִים. וְהִתְקַדְשְׁתֶּם, שְׁכַל
 הָאוֹכֵל בְּקִדּוּשָׁה וּבְטַהֲרָה וּבִנְקִיּוֹת, נִדְמָה
 לְמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת שֶׁהֵם קְדוּשִׁים. וְשִׁכְתוּב כִּי
 קְדוּשׁ אֲנִי ה', מִלְּמַד שְׁצַרִיךָ כּוֹנֵה בְּבִרְכַת
 הַמְּזוּן. וְכָל הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם,
 אֲכִילְתוּ טָמֵא. וְהַשְׁכִּינָה מָה הִיא אוֹמְרָת?
 (משלי כג) אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי וְאֵל
 תִּתְּאוּ לְמִטְעַמְתֵּיו. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁיִישׁ
 מִדַּת פְּרַעְנוֹת בְּעוֹלָם, וְשָׁמוּ עֵינַי הֶרַע. וְכָל
 הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, אוֹתָהּ הַמְּדָה שֶׁל
 פְּרַעְנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו. וְכָל אוֹתוֹ הַמֵּאֲכֵל
 שְׁלָהּ הִיא נִקְרָא לֶחֶם רַע עֵינַי.

שְׁכַךְ אָמַר רַב הַמְּנַנֵּן סָבֵא, שְׁתֵּי מִדּוֹת
 עוֹמְדוֹת עַל שְׁלַחְנוֹ שֶׁל אָדָם, אַחַת
 מִדַּת טוֹב, וְאַחַת מִדַּת רַע. כְּשֶׁהָאָדָם מְקַדֵּשׁ
 יָדָיו וּמְבָרֵךְ, מִדַּת טוֹב אוֹמְרָת: זֶהוּ שְׁלַחְנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִגִּיחָה יָדִיהָ עַל
 רֵאשׁוֹ וְאוֹמְרָת לוֹ: עַבְדִּי אָתָּה, עַבְדּוֹ שֶׁל
 מְקוֹם אָתָּה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר
 לִי עַבְדִּי אָתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.
 וְכִשְׁאִין אָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל, מִדַּת
 רַע אוֹמְרָת: זֶה שְׁלִי הוּא! מִיֵּד שׁוֹרָה עָלָיו
 וּמִטְמָאָה אוֹתוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ נִקְרָא לֶחֶם רַע
 עֵינַי. מַעֲשֶׂה הִיָּה בְּכָבֵל, בְּאִישׁ אֶחָד שֶׁזָּמַן
 אוֹתוֹ הֶעֱנִי לְאָכַל. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁלֹּא נָטַל

יְחוּד שֶׁל תִּפְלָה וּבִרְכָה תְּלוּי בַּדְּבוּר וּבְדַבַּר הַפֶּה
 וַיִּפְתּוּחֻוּ בְּפִיהֶם וּבִלְשׁוֹנָם וְכִזְבוּ לוֹ וְלִבָּם
 לֹא נִבּוֹן עָמוּ (עח, לו): [זוהר חדש ט']

בְּהוֹ (דף ט"א.) [וַיִּדְבַּר ה' כו', (במדבר ו) כֹּה
 תְּבָרְכוּ. בֵּא וְרָאָה, כִּינּוֹן שֶׁשִּׁי"ץ סִימַת תִּפְלָתוֹ
 וְכֵא לְבָרֵךְ בְּרִכַת כֹּהֲנִים, צָרִיךְ וְדֹאֵי לְכִנּוֹן
 בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְבָרֵךְ אֶת הָעָם הַקְּדוּשׁ.
 שְׁבַמַּעֲשֶׂה וּבְדַבּוֹר קוֹשֵׁר אֶת קֶשֶׁר הַיְחוּד,
 וַיִּמְצָא שְׁעַל יָדוֹ מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים

לח והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו:

— זוהר תהלים —

ח"א פ' בראשית (דף כג:) [ואם תפלה אינה שלמה, כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה, כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה השיגוה בין המצרים, ולכן מתפללים (תהלים עח) והוא רחום יכפר עון - זה סמאל שהוא נחש. ולא ישחית - זה המשחית. והרבה להשיב אפו - זה אף. ולא יעיר כל חמתו - זו חמה, כדי שלא ירדפו אחר התפלה. וכמה מלאכי חבלה תלויים מהם. שבעה ממנים הם, ותלויים מהם שבעים, ובכל רקיע ורקיע הם מקטרגים, ותלויים מהם עשרת אלפים רבוא. ואם תפלה עולה שלמה בעטוף של מצוה ותפלין על הראש והזרוע, נאמר בהם (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה נקרא עליך ויראו ממך. שם ה' פרושה שהיא תפלין של ראש. ומי שרואה שם יהו"ה על הראש בתפלה שהיא אדני"י (יהו"ה), מיד בלם בורחים. זהו שקתוב (תהלים צא) יפול מצדך אלף וגו'.

בשבת אין דין גיהנום אכילו לרשע הגדול ביותר אלא אם כן רשע שחלל שבת תמיד [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"א.)] בכל ערב שבת כשמתקדש היום, הכרוזים הולכים בכל אותם מדורי הגיהנום: הסתלקו דיני הרשעים, שהרי המלך הקדוש בא, והיום מתקדש, והוא מגן על הכל. ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה. (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא, דינים מסתלקים מעליהם) (ואפלו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים, שם שומרים בעל כרחם)

ותחתונים. ואז צריך לו הש"ץ לומר יברכה ה' - כלפי ההיכל, וישמרך - להסתכל לצד ימינו, להמשיך חוט של חסד על העם הקדוש בראשונה. ואחר כך יאמר יאר ה' כלפי ההיכל. פניו אליך ויחנך, ויסתכל לצד שמאלו, ליחד בימין, משום שמקור הברכה הוא מצד הימין. ואז כל הצד של שמאל מסתלק, ואין נזק כלל. ואז, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום, וזהי תפלה שלמה.

אוי לו למי שבא לפתות את אדונו בלב רחוק ולא ברצון שלם, כמו שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. וזהו שליח הצבור, שיתבונן בראשונה בצד שמאלו, כדי שיתעורר צד הדין בראשונה, ועל ידו יש פרווד ולא קשור. שהיחוד של תפלה וברכה תלוי בדבור ובדבר הפה, והכל תלוי בעקר המעשה. ומי שלא מכיר את עקר המעשה, אין עבודתו עבודה. ואם פוגם המעשה בדבור, לא נמצא מקום להשרות בו ברכה, ואין תפלתו תפלה, ונפגם אותו האיש למעלה ולמטה. אוי לאותו האיש שפוגם תפלתו, עבודת רבונו. עליו כתוב (ישעיה א) כי תבאו לראות כו', רמס חצרי לא תוסיפו הביא וגו', לא אוכל און ועצרה.

אם תפלה אינה שלמה כמה מלאכי חבלה רודפים אחריה

והוא רחום יכפר עון וגו' (עח, לח): [זוהר

— זהו זה תהלים —

אותו גוף לקברו, ונדונים שניהם, זה לצדו וזה לצדו. וכל זה בעוד שהגוף קים על בריו, שהרי כיון שהגוף נתעכל, אין לגוף את כל הדינים הללו, והקדוש ברוך הוא כתוב בו, ולא יעיר כל חמתו. כל רשעי העולם, בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר, נדונים גוף ורוח, לכל אחד דין כראוי לו. כיון שהגוף נתעכל, דין הרוח שוכך. מי שצריך לצאת, יוצא. ומי שצריך להיות עליהם מנוחה, יש להם מנוחה. ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים, כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו. ולכן כמה טוב להם, בין לצדיקים בין לרשעים, להיות גופם דבוק בארץ ולהרקב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב, כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום). שהרי אין להם כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר, משום שאותו מלאך הממנה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום. אם לצדיקים כך - על אחת כמה וכמה לרשעים. ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר, הרי הדין שוכך מהכל, פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם, ומעטים הם בעולם.

אימתי יש דין גיהנום - תקנת והוא רחום - ומדוע אין אומרים אותה בימים טובים

[זוהר חדש מדרש רות (דף ע"ג א')] ושלשה ממנים שולטים בגיהנום מתחת ידי דומה. והם: משחית, אף, חמה. וכל האחרים ממנים תחתם. וכל אותם הממנים רצים ושבים,

אבל אש הגיהנום לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים, וכל רשעי הגיהנום שואלים עליהם: מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של כאן?! ואותם בעלי הדין משיבים להם: אלה הם הרשעים שפפרו בקדוש ברוך הוא ועברו על כל התורה. משום שלא שמרו שבת שם, לכן אין להם מנוחה לעולמים. וכל אותם הרשעים יוצאים ממקומם, ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם. ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנום לעיני הרשעים, ורואים אותו שמעלה תולעים, ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנום. וכל אותם הרשעים ששם סוככים את אותו הגוף ומכריזים עליו: זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו, וכפר בקדוש ברוך הוא, וכפר בכל התורה כלה. אוי לו! טוב שלא נברא ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו! זהו שכתוב (ישעיה 10) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר. כי תולעתם לא תמות - מן הגוף. ואשם לא תכבה - מן הנשמה. והיו דראון לכל בשר - והיו די ראון, עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.

רבי יוסי אמר, ודאי כך זה, משום ששבת היא כנגד כל התורה, והתורה היא אש - משום שעברו על אש התורה, הרי אש הגיהנום דולק, שלא שוכך מעליהם לעולמים. אמר רבי יהודה, לאחר כשיוצאת שבת, בא אותו מלאך ומחזיר

לֹט וַיִּזְכָּר כִּי בָשָׂר הִמָּוֶה רוּחַ הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב: מ כַּמָּה יִמְרוּזְהוּ בַמְדָּבָר יַעֲצִיבוּהוּ

זוהר תהלים

הדין מן העולם, והרשעים בגיהנם יש להם מנוחה, ומלאכי חבלה אינם שולטים עליהם משעה שקדש היום.

ועל כן אין אומרים בערב שבת והוא רחום, שלא יתעוררו מלאכי חבלה.

ולפיכך הוא אסור מפני כבודו של מלך המגן על הרשעים בשבת, להורות שפכר נסתלק הדין מן העולם, וכבר אין רשות למחבלים לחבל. לשומר שהיה מלקה את הרשעים. בא המלך להגן עליהם, ושם אותו לפניו. כיון שעומד לפני המלך, מי שמפחידים במלכות, האין זה קלונו של המלך? כך המלך הוא השבת, נוטל את רשעי הגיהנם לפניו, ומגן עליהם, וכל השומרים מעבירים מלפני המלך. מי שנוטל רצועה לפני המלך ומפחיד אותם, האין הוא קלונו של המלך? והוא הדין שאין לומר שומר עמו ישראל.

אוי להם מי שגורמים שילך לו מן העולם ולא ישוב לעולם שאלו הם שעושים את התורה יבשה ולא רוצים להשתדל בחכמת הקבלה ויזכר כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב (עח, לט): זוהר - תיקוני זוהר תקנא

תלתי' (דף 97 עג) זוהר תורה] הַנְּתִיב הַשְּׁנִי, וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם. מֵה זֶה וְרוּחַ? אֵלֹא בּוֹדָאֵי בְּזִמְן שֶׁהַשְּׂכִינָה יוֹרְדַת לְגִלוֹת, הָרוּחַ הַזֶּה נוֹשֶׁבֶת עַל אוֹתָם שְׂמַתְעַסְקִים בַּתּוֹרָה, מִשׁוּם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת בֵּינֵיהֶם, וְהָרוּחַ הַזֶּה נַעֲשִׂית קוֹל, וְתֹאמַר כֵּן: אוֹתָם יִשְׁנִים שְׁשָׁנָה

ודנים בם נפשותם של רשעים. וכל אותם כתות של מלאכי חבלה, כלם מרעישים גיהנם, ונשמע קולם ברקיע. וקול הרשעים בגיהנם צוחים ואמרים: וי וי! ואין מרחם עליהם. ועל כל אלו השלשה ממנים, עם שאר כתות של מלאכי חבלה, שמרעישים גיהנם, אמר עליהם הפתוב (ישעיה טו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאיביו. כנגד שלשה משחיתים הללו, ששולטים כל ימי השבוע. מזמן תפלת ערבית, כל הלילה, דנים לאותם אשר (שם כט) היה במחשך מעשיהם וגו', ומהרהרים הרהורים על משכבותם. ועליהם אמר הפתוב (שם) והיה במחשך מעשיהם וגו'. (מיכה ב) הוי חשבי און ופעלי רע על משכבותם וגו'. וכיון שהתחילו, גומרים ביום על כלם. אבל התחלת הדין ברשעים בגיהנם משתחשף הלילה. ועל זה נקראים לילות, כמו שנאמר (שיר ג) מפחד בלילות. ואמר רבי אלכסנדראי, מפחדה של גיהנם. ולפיכך תקנו בתפלת ערבית כל ימי השבוע, והוא רחום יכפר עון. על כי מאותה שעה שתחשך, דנים את הרשעים בגיהנם על ידי המשחיתים, שהם משחית אף וחמה. וכלם נכללים בזה של והוא רחום. משחית, זהו שכתוב (תהלים עח) ולא ישחית. אף, שכתוב והרבה להשיב אפו. חמה, שכתוב ולא יעיר כל חמתו. ולפיכך תקנו לומר והוא רחום בימי החל ולא בשבת. שכיון שנכנס שבת, מסתלק

בִּישִׁימוֹן: מא וַיָּשׁוּבוּ וַיִּנְסוּ אֶל וּקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל חֲתוּנוֹ: מב לא זָכְרוּ אֶת יְהוָה יוֹם
 אֲשֶׁר פָּדָם מִנִּי צָר: מג אֲשֶׁר שָׁם בְּמִצְרַיִם אֶתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו בְּשָׂדֵה צֹעַן:
 מד וַיַּחַפְּדוּ לָדָם יְאִרֵיהֶם וַנְּזַלֵיהֶם כֹּל יִשְׁתִּיּוֹן: מה יִשְׁלַח בָּהֶם עָרֹב וַיֹּאכְלֵם
 וַצַּפְרָדַע וַתִּשְׁחִיתֵם: מו וַיִּתֵּן לְחִסְיֵל יְבוּלָם וַיִּנְעַם לְאַרְבֶּבֶת: מז יַחְרֹג בְּפָרָד גַּפְנִים
 וַשְׁקִמּוֹתֵם בַּחֲנַמַּל: מח וַיִּסְגֵּר לְבָרָד בְּעֵירִים וּמְקַנְיֵיהֶם לְרֹשָׁפִים: מט יִשְׁלַח בָּם
 חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וַצָּרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים: נ יִפְלֹם נְתִיב לְאַפּוֹ לֹא חֲשָׂד
 מִמּוֹת נַפְשָׁם וַחֲתִתֶם לְדָבָר הַסְּגִיר: נא וַיֵּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם רֵאשִׁית אוֹנִים
 בְּאַהֲלֵי חָם: נב וַיִּסַּע בְּצֹאן עֲמוֹ וַיִּנְהַגֵם בַּעֲדָר בַּמִּדְבָּר: נג וַיִּנְחַם לְבָטַח וְלֹא פָחַדוּ
 וְאֵת אוֹיְבֵיהֶם פָּסַח הַיָּם: נד וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל קְדִשׁוֹ הַר זֶה קִנְיַתָּה יְמִינוֹ: נה וַיִּגְרַשׁ
 מִפְּנֵיהֶם גּוֹיִם וַיִּפְּלֵם בַּחֲבַל נַחֲלָה וַיִּשְׁבֵן בְּאַהֲלֵיהֶם שְׁבַטֵי יִשְׂרָאֵל: נו וַיִּנְסוּ
 וַיִּמְרוּ אֶת אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְחִים} עֲלֵיָן וְעֲדוֹתָיו לֹא שָׁמְרוּ: נז וַיִּסְגְּרוּ וַיִּבְגְּדוּ בְּאַבּוֹתָם
 נִהְפְּכוּ בְּקִשְׁת רְמִיָה: נח וַיִּבְעִיסוּהוּ בְּכִמּוֹתֵם וּבְפִסְלֵיהֶם וַקְּנִיאֻהוּ: נט שְׁמַע
 אֱלֹהִים ^{הַמְּשַׁלְחִים} וַיִּתְעַבֵּר וַיִּמָּאֵם מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל: ס וַיִּמַּשׁ מִשְׁבֵּן שְׁלוֹ אֶהֱל שְׁבֵן
 בְּאָדָם: סא וַיִּתֵּן לְשָׁבִי עִזּוֹ וַתִּפְאַרְתּוֹ בֵּיד צָר: סב וַיִּסְגֵּר לְחֶרֶב עֲמוֹ וּבִנְחַלְתּוֹ
 הַתְּעַבֵּר: סג בַּחֲרוּיוֹ אָבְלָה אִשׁ וּבַתּוֹלְתָיו לֹא הוֹלְלוּ: סד בַּחֲנִינוֹ בַּחֲרֵב נִפְלוּ
 וְאִלְמִנְתָיו לֹא תִבְכְּיֶנָּה: סה וַיִּקַּץ בְּיָשֵׁן אֲדָנִי בְּגִבּוֹר מִתְרוֹנֵן מִיּוֹן: סו וַיֵּךְ צָרִיו
 אַחֲזֹר חֲרַפְת עוֹלָם נָתַן לְמוֹ: סז וַיִּמָּאֵם בְּאַהֲל יוֹסֵף וּבְשִׁבְט אֶפְרַיִם לֹא בָחַר:
 סח וַיִּבְחַר אֶת שִׁבְט יְהוּדָה אֶת הַר צִיּוֹן אֲשֶׁר אָהֵב: סט וַיִּכֵּן כְּמוֹ רְמִים מְקַדְּשׁוֹ
 בְּאַרְצֵי יִסְדָּה לְעוֹלָם: ע וַיִּבְחַר בְּדוֹד עַבְדּוֹ וַיִּקְחֵהוּ מִמִּכְלָאת צֹאן: עא מֵאַחַר
 עֲלוֹת הַבְּיָאוֹ לְרַעוֹת בְּיַעֲקֹב עֲמוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ: עב וַיִּרְעַם בָּתֵם לְבָבוֹ
 וּבַתְּבוֹנוֹת כִּפְיוֹ יַנְחֵם:

—== זוהר תהלים ==—

כְּצִיץ הַשְּׂדֵה, כָּל הַחֲסָד שְׁעוֹשִׁים, עוֹשִׁים
 לְעֲצָמָם. וְאֶפְלוּ כָּל אֵלוֹ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
 בַּתּוֹרָה, כָּל חֲסָד שְׁעוֹשִׁים - לְעֲצָמָם
 עוֹשִׁים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיִּזְכֹּר כִּי בִשָׁר הִמָּה רוּחַ
 הוֹלֵךְ וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, וְזוֹהֵי רוּחוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ, אוֹי לָהֶם מִי שְׁגוֹרָמִים שִׁילֵךְ לוֹ מִן
 הָעוֹלָם וְלֹא יָשׁוּב לְעוֹלָם, שְׁאֵלוֹ הֵם

בַּנְּחִירֵיהֶם, סְתוּמֵי הָעֵינַיִם וְאֲטוּמֵי הַלֵּב,
 קוֹמוּ וְהִתְעוֹרְרוּ אֶל הַשְּׂכִינָה, שֵׁישׁ לָכֶם לֵב
 בְּלֵי הַשְּׂכָל לְדַעַת אוֹתָהּ, וְהִיא בֵּינֵיכֶם.
 וְסוּד הַדָּבָר - קוֹל אוֹמֵר קְרָא, כְּמוֹ קְרָא נָא
 הַיֵּשׁ עוֹנֵךְ וְאֵל מִי מְקוֹדְשִׁים תִּפְנֶה, וְהִיא
 אוֹמֶרֶת מָה אֶקְרָא, כָּל הַבִּשָׁר חֲצִיר, הַכֹּל
 הֵם כְּבִהְמוֹת שְׂאוּכְלוֹת חֲצִיר, וְכֹל חֲסָדוֹ

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שְׁעוּשִׁים אֶת הַתּוֹרָה יִבְשָׁה, וְלֹא רוּצִים
 לְהִשְׁתַּדֵּל בְּחֻכְמַת הַקְּבָלָה, וְגוֹרְמִים
 שְׁמִסְתַּלֵּק מֵעֵין הַחֻכְמָה, שֶׁהִיא י' מִמְּנָה,
 וְנִשְׁאַרְתַּ ב' יִבְשָׁה, אוֹי לָהֶם שְׁגוֹרְמִים עֲנִיּוֹת
 וְחָרֵב וּבְזָה וְהָרֵג וְאַבְדֵן בְּעוֹלָם, וְהָרוּחַ הַזֶּה
 שְׁמִסְתַּלֵּקֶת הִיא רוּחַ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁנַתְּבָאֵר,
 וְהִיא רוּחַ הַקִּדְּשׁ, וְהִיא רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה
 רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת יְהוָה.

טז לחודש

עט א מזמור לאספה אלהים ^{תקנתה תהלים} באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך שמו את ירושלים לעיים: ב נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסדיך לחיתו ארץ: ג שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר: ד היינו חרפה לשבנינו לעג וקלם לסביבותינו: ה עד מה יהוה ^{תקנתה תהלים} תאנה לנצח תבער כמו אש קנאתך: ו שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמה לא קראו: ז כי אבל את יעקב ואת נוהו השמו: ח אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד: ט עזרנו אלהי ^{תקנתה תהלים} ישענו על דבר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להכניע שונאים

אלהים באו גוים (עט, א): [שימוש תהלים לפרק עט] טוב לאמרו להמית שונאים.

— זוהר תהלים —

בא לחטא לפניו כבתחלה - אותם חטאים ראשונים שהעביר מלפניו, חשב עליהם, ולכן כתוב אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו רחמיך וגו'. שאם רחמיך לא יקדימו על ישראל, לא יוכלו לעמד בעולם. משום שכמה הם בעלי הדין הקשה, בעלי מגנים, וכמה מלשינים שעומדים עליהם שלישראל למעלה, ואלמלא שהקדים הקדוש ברוך הוא רחמים על ישראל, עד שלא ישגיח בדינם, לא יוכלו לעמד בעולם. ועל זה מחר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד, דלות של מעשים טובים, דלות של מעשים כשרים [לפני הקדוש ברוך הוא]. בא תראה, אלמלא יסגלו ישראל מעשים כשרים לפני הקדוש ברוך הוא, לא היו עומדים עמים עובדי כוכבים ומזלות בעולם, אבל ישראל הם גורמים לשאר עמים עובדי כוכבים ומזלות לזקף ראשיהם בעולם. שאלמלא ישראל לא היו חוטאים לפני הקדוש ברוך

הקב"ה פרחם אב על בנים ואין זוכר לנו העונות

אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. (עט, ח): [זוהר בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רבי חזקיה ורבי יוסי ורבי יהודה היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, כל אחד ואחד מאתנו יאמר דברי תורה. פתח רבי יהודה ואמר, (תהלים עט) אל תזכר לנו עונת ראשנים מחר יקדמונו וגו'. בא ראה, הקדוש ברוך הוא, באהבת ישראל אוהב אותם, שהם גורלו וירשתו, לא מסתכל אחר בדינם, פרט לו לבדו. וכיון שהוא מסתכל בדינם, מתמלא עליהם רחמים, משום שהוא כאב שמרחם על הבנים, כמו שנאמר (שם קג) פרחם אב על בנים רחם ה' וגו'. וכיון שנמצאים להם חטאים, מעביר אותם ראשון ראשון, עד שמעביר כלם מלפניו. וכיון שהעביר כלם מלפניו, לא נשארים עליהם חטאים לתת שלטון לצד האחר של דין עליהם.

כבוד שְׁמֶךָ וְהַצִּילֵנוּ וּכְפָר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: י לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ עֲבָדֵיהֶם יִדְרֶע (בגיים) בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִי: יא תְּבוֹא לְפָנֶיךָ אֲנִי אֲסִיר בְּגִדְלִי וְרוּעֵךָ הוֹתֵר בְּנֵי תְמוֹתֶיךָ: יב וְהִשָּׁב לִשְׂבִינֵנוּ שְׂבַעֲתִים אֵל חֵיקֶם חֲרַפְתָּם אֲשֶׁר חֲרַפְנוּ אֲדָנֵי: יג וְאֲנַחְנוּ עִמָּךָ וְצִאֵן מִרְעִיתֶךָ גֹּדֵדָה לָךְ לְעוֹלָם לְדֹר וָדֹר נִסְפָר תְּהַלֵּלְתֶךָ:

— זוהר תהלים —

הוא, שְׁאָר עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת נִכְפָּים לְפָנֶיהֶם. וּבֹא רֵא, אֶלְמֶלֶא שֶׁהַמְּשִׁיכּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂים רָעִים לְצַד אַחַר בְּאָרְץ הַקְּדוּשָׁה, הָרִי נִתְבָּאָר, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת בְּאָרְץ הַקְּדוּשָׁה, וְלֹא הִגְלוּ מֵעַל הָאָרֶץ, וְעַל זֶה כְּתוּב כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד, שְׁאִין לָנוּ מַעֲשֵׂים כְּשָׂרִים כְּרֹאוּי, וְלִכֵּן כִּי דְלוֹנוּ מְאֹד מֵהַר יְקַדְמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ

וְלִסְבֹּל אֶת הַגְּלוּת. אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת, פּוֹתְחִים סְפָרִים, וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים, וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיהֶם, וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתָם, וְשְׁאָר הָעַמִּים מִחֲרָפִים וּמִגְדָּפִים אוֹתָם וְאוֹמְרִים: אֵיזָה אֱלֹהֵיכֶם? אֵיזָה אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵתָם אוֹמְרִים שְׂמַעְתְּדוֹת לָכֶם, וְכִי כָּל עַמִּי הָאָרֶץ יִתְבַּיְשׁוּ מִכֶּם?

זֶהוּ שְׂכַתוֹב, (שם טו) שְׂמָעוּ דְבַר ה' הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ אָמְרוּ אַחֲיֶיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם וְגו'.

מָה זֶה הַחֲרָדִים אֵל דְּבָרוֹ? אֵלּוֹ שְׂסָבְלוּ כְּמָה רְעוֹת, כְּמָה שְׂמוֹעוֹת שְׂמָעוּ אֵלָה עַל אֵלָה וְאֵלָה אַחַר אֵלָה וְחָרְדוּ עֲלֵיהֶן, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (ירמיה ל) כִּי וְגו' קוֹל חֲרָדָה שְׂמָעֵנוּ פָּחַד וְאִין שְׁלוֹם וְגו'. אוֹתָם חֲרָדִים תְּמִיד אֵל דְּבָרוֹ כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין. אָמְרוּ אַחֲיֶיכֶם שְׂנֵאֵיכֶם - אֵלָה הֵם אַחֲיֶיכֶם בְּנֵי עֶשׂוֹ. מְנַדִּיכֶם - כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (איכה ד) סוּרוּ טָמֵא קְרָאוּ לָמוֹ. שְׁאִין עִם שְׂמִבְזִים אוֹתָם בְּפָנִים וְרוֹקְקִים בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ בְּנֵי אָדָם, וְכֹלֵם אוֹמְרִים שְׂטֵמָאִים כְּמוֹ נְדָה, וְזֶהוּ מְנַדִּיכֶם. לְמַעַן שְׁמִי יִכְבֹּד ה', אָנוּ (שְׂאוֹמְרִים) בְּנֵי אֵל חַי, שְׂבָנוּ יִתְכַבֵּד שְׁמוֹ, אָנוּ שׁוֹלְטִים עַל הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ שְׂנַקְרָא גְדוֹל, (בְּרֵאשִׁית כז) עֶשׂוּ בְּנוֹ הַגְּדֹל. וּבִשְׁם הַזֶּה נִקְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גְדוֹל, (תהלים קמה) גְדוֹל

אֶלְמֶלֶא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד וְלִסְבֹּל אֶת הַגְּלוּת אֲבָל הוֹלְכִים לְבֵית מִדְרָשׁוֹת פּוֹתְחִים סְפָרִים וְרוֹאִים כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה שֶׁהִבְטִיחַ לָהֶם הַקְּב"ה עֲלֵיהֶם וּמִתְנַחֲמִים בְּגִלוּתָם

לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵיזָה אֱלֹהֵיהֶם יְיָ עֲבָדֵיהֶם יִדְרֶע בְּגוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ הַשְּׁפוּדִי (עמ' ט): [זוהר ח"ב (דף קפ"ח): זוהר תורה] פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (ישעיה מא) הֵן יִבְשׁוּ וְיִכְלְמוּ כָּל הַנְּחָרִים בְּךָ וְגו'. עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְיִשְׂרָאֵל כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂאֵמַר עַל יְדֵי נְבִיאֵי הָאֱמֶת, וְיִשְׂרָאֵל סָבְלוּ עֲלֵיהֶם כְּמָה רְעוֹת בְּגִלוּתָם. וְאֶלְמֶלֶא כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׂמַחֲכִים וְרוֹאִים שְׂכַתוֹבִים בַּתּוֹרָה, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲמֹד

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שתולה קללתו באחר, משום שאתם
אומרים שאז יבשו ויכלמו, ומשום כך
רוח הקדש היתה אומרת הדבר כך, ועל
זה הן יבשו ויכלמו כל הנחירים כך. מי הם
כל הנחירים כך? אלה שחזקו את נחיריהם
ברגז עליך בגלות הזו. באותו זמן יבשו
ויכלמו מכל הטובות שיראו אצל ישראל.

ה' ומהלל מאד. אנו בני הגדול, והוא
גדול. ודאי למען שמי יכבד ה'. אבל אתם
קטנים מהכל, כתוב יעקב בנה הקטן, איה
אלהיכם? איה אותן טובות שיתבישו כל
העמים משמתכם? מי יתן ונראה
בשמתכם כמו שאתם אומרים, והם
יבשו, (רוח הקדש אומר והם יבשו) (עוד, כמי) כמי

ב א לַמְּנַצֵּחַ אֵל שְׁשָׁנִים עֲדוּת לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב רַעַה יִשְׂרָאֵל הָאֵזִינָה נִחַג בְּצִאן
 יוֹסֵף יֵשֵׁב תְּכַרְכְּבִים הוֹפִיעָה: ג לִפְנֵי אֶפְרַיִם וּבְנֵימָן וּמְנַשֶּׁה עוֹרְרָה אֶת
 גְּבוּרָתָךְ וְלָכֵה לִישַׁעְתָּה לָנוּ: ד אֱלֹהִים תְּהַלְלֵנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה:
 ה יְהוָה־יִתְּנָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת עַד מְתֵי עֲשָׂנָת בַּתִּפְלַת עֲמֹד: ו הֵאֵב לָתֵם
 לָחֶם דְּמָעָה וְתִשְׁקֶמוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ: ז תְּשִׁימוּנוּ מְדוֹן לְשִׁבְנוּנוּ וְאִיבִינוּ יִלְעָנוּ
 לָמוּ: ח אֱלֹהִים צְבָאוֹת הִשִּׁיבֵנוּ וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה: ט גִּפְן מִמְצָרִים תִּסְיַע
 תִּגְרָשׁ גּוֹיִם וְתִטְעָה: י פְּנִית לִפְנֵיהָ וְתִשְׁרַשׁ שְׂרָשִׁיהָ וְתִמְלֵא אֶרֶץ: יא כֶּסֶף הַרִים
 צִלָּה וְעֲנַפֵּיהָ אֲרוֹזֵי אֵל: יב תִּשְׁלַח קַצִּירָה עַד יָם וְאֵל נָהָר יוֹנְקוֹתֶיהָ: יג לָמָּה פָּרַצְתָּ
 גְּדִרְיָהּ וְאֲרוֹהָ כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ: יד יְכַרְסֶמְנָה חֲזוֹר מִיַּעַר וְזִיז שְׂדֵי יַרְעֵנָה: טו אֱלֹהִים

===== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים =====

לבל תעבוד עבודת מינות

רועה ישראל (פ, ב): [שימוש תהלים לפרק פ] טוב לאמרו לבל תעבוד עבודת אלילים.

===== זוהר תהלים =====

אין שבור כגפן בנטיעתו שבור בענביו
 שבור שהם כתושים בין הרגלים

גפן ממצרים תסיע וגו' (פ, ט): [זוהר ח"ב

רעיא מהימנא (דק 97)] אמר רועה הנאמן

וכך מכל האילנות אין שבור כגפן.

בנטיעתו שבור, בענביו שבור, שהם

כתושים בין הרגלים. וכך זית, הזיתים

שלה כתושים. בגלות נמשלו ישראל להם,

זהו שכתוב (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע.

וכן בגלות הרביעית, (ישעיה ה) כי כרם ה'

צבאות בית ישראל. וכמו זה ישראל

משולים לזית, (ירמיה יא) זית רענן יפה פרי

תאר. ומשום כך (תהלים קכח) אשתך כגפן

פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים.

סמוך זה לזה, משום שהם שבורים

בגלות. ואחר שיהיו נקיים מתוך פסלת,

יתקדשו לבית המקדש ביין לנסף על גבי

המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות

למנוחה. ומי זוכה לזה? יין שלא התנסף
 לכוכבים ומזלות. שערכ רב הם יין
 שהתנסף לכוכבים ומזלות, ומתם
 משמדים, מינים, אפיקורסים, משמדים
 לעברות שבכל התורה כלה.

וישראל שנאמר בהם, ויתעברו בגוים
 וילמדו מעשיהם. עד שיהיו

דרוכים בין רגליהם, בגלות הם לא נבררו

מהם. ובשבילם אמר דוד, עליו השלום,

(שם מט) למה אירא בימי רע עון עקבי

יסבני. ועליהם אמר שלמה (שיר השירים א)

צאי לך בעקבי הצאן. ביעקב. שעליו

נאמר אל הנחש הקדמוני שפתה את חנה,

(בראשית ג) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו

עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים

לתפוחים ולכל הריחות הטובים, כמו

שביציאת מצרים, שכתוב בה (שיר השירים ח)

תחת התפוח עוררתך:

צְבָאוֹת שׁוֹב נָא הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת: מִן וּכְנֶה אֲשֶׁר נִמְעָה
 יְמִינֶךָ וְעַל בֶּן אֲמֻצָּתָה לְךָ: יִי שְׂרָפָה בְּאֵשׁ בְּסוּחָה מִנְעֶרְת פְּנִיךָ יֹאבְדוּ: יֵה תְחִי
 יְרֵךְ עַל אִישׁ יְמִינֶךָ עַל בֶּן אָדָם אֲמֻצָּת לְךָ: יֵי וְלֹא נִסּוּג מִמֶּךָ תַחֲנוּנֵי וּבְשִׁמּוֹךְ
 נִקְרָא: כִּי יִחַזְקֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת הַשִּׁיבֵנו הָאֵל פְּנִיךָ וְנִשְׁעָה:

זוהר תהלים

ענני החלומות וכחותם

הרחמים הבאים מלפני כסא הכבוד על ידי
 שמיעת קול השופר

הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּגו' (פ, טז): [זוהר ח"א
 פ' ויחי (דף רלח.)] וְחִלּוֹם הוּא דְרָגָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא חִיצוֹנָה, שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, חִלּוֹם
 הוּא אֶחָד מִשְׁשֵׁים שֶׁל נְבוּאָה, מָה הַטַּעַם?
 מִשׁוּם שֶׁבָּא מִדְרָגָה שְׁשִׁית לְמִטָּה, וְהָרֵי
 נִתְבָּאֵר. בֹּא רְאֵה, הַחִלּוֹם נִרְאֶה לְכֻלָּם,
 מִשׁוּם שֶׁחִלּוֹם בָּא מִצַּד הַשְּׂמָאל, וְיִוֵּרֵד
 בְּכַמָּה דְרָגוֹת, וְנִרְאֶה חִלּוֹם, אֶפְלוּ לְחִיבִים
 וְאֶפְלוּ לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזּוֹלוֹת. מִשׁוּם
 שֶׁלְפָעֲמִים לּוֹקְחִים חִלּוֹם וְשׁוֹמְעִים אוֹתָם
 הַמֵּינִים הָרַעִים, וּמוֹדִיעִים לְבְנֵי אָדָם.
 מֵהֵם שְׁצוֹחֲקִים [בְּהֵם] עַל בְּנֵי אָדָם
 וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים כּוֹזְבִים, וְלְפָעֲמִים
 שׁוֹמְעִים דְּבָרֵי אֱמֶת, וְלְפָעֲמִים שֶׁהֵם
 שְׁלוּחִים לְרַשְׁעִים וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
 עֲלִיוֹנִים. מָה כְּתוּב בְּרִשְׁעֵי הַזֶּה? רְאֵה
 חִלּוֹם אֱמֶת, שֶׁכְּתוּב וּבְגִפְנֵי שְׁלֹשָׁה שְׂרִיגִים.
 מֵהֵי גִפֶּן? זֶה כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים
 פ) הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת.
 מִשָּׁמַיִם, שְׁהָרֵי מִמָּקוֹם זֶה נִזְרָקָה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאֲמַר (אִיכָה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ.
 וּפְקֹד גְּפֶן זֹאת, גְּפֶן שֶׁהִיא זֹאת, וְדָאֵי.
 שְׁלֹשָׁה שְׂרִיגִים - כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (בְּרַשִׁית כט)
 שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ. וְהִיא
 כְּפִרְחַת - שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכֵמַת
 שְׁלֹמֹה, שֶׁהֵאִירָה הַלְּבָנָה. עֲלֵתָה נֹצֵה - זֶה
 יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה.

תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר וּגו' (פא, ד): [זוהר ח"א
 פ' וירא (דף קיד.)] בֹּא רְאֵה, כְּמוֹ זֶה
 בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכְּפוּרִים, שְׁנִמְצָא הַדִּין
 בְּעוֹלָם, הוּא עוֹמֵד לְקַטְרֵג, וַיִּשְׂרָאֵל
 צְרִיכִים לְהִתְעוֹרֵר בְּשׁוֹפֵר וּלְעוֹרֵר קוֹל
 שְׁכֻלּוֹל בְּאֵשׁ וּמִי"ם רו"ח וְנִעָשִׂים אֶחָד,
 וְלִהְיוֹת אוֹתוֹ קוֹל מִתּוֹךְ הַשׁוֹפֵר. וְאוֹתוֹ
 קוֹל עוֹלָה עַד מְקוֹם שְׁיוֹשֵׁב כְּסֵא הַדִּין
 וּמִכָּה בּוֹ וְעוֹלָה. כִּיּוֹן שְׁמִגִיעַ הַקּוֹל הַזֶּה
 מִלְּמִטָּה, הַקּוֹל שֶׁל יַעֲקֹב נִתְקַן לְמַעְלָה,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים. שְׁהָרֵי
 כְּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְעוֹרְרִים לְמִטָּה קוֹל אֶחָד
 כְּלוּל בְּאֵשׁ וּרו"ח מִי"ם שְׁיוֹצְאִים כְּאֶחָד
 מִתּוֹךְ הַשׁוֹפֵר, כִּךָּ גַם מִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה
 שׁוֹפֵר. וְאוֹתוֹ קוֹל שְׁכֻלּוֹל בְּאֵשׁ וּמִי"ם
 רו"ח נִתְקַן, וַיּוֹצֵא זֶה מִלְּמִטָּה זֶה
 מִלְּמַעְלָה, וְנִתְקַן הָעוֹלָם וְנִמְצָאִים
 הַרְחָמִים.

וְאוֹתוֹ מְקַטְרֵג מִתְעַרְבֵב, שֶׁחֹשֵׁב לְשַׁלֵּט
 בְּדִין וּלְקַטְרֵג בְּעוֹלָם, וְרוֹאֵה
 שְׁמִתְעוֹרְרִים רַחֲמִים. אִזּוֹ מִתְעַרְבֵב וְתֵשׁ
 כַּחוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְעֲשׂוֹת דְּבָר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא דֵּן אֶת הָעוֹלָם בְּרַחֲמִים. שָׂאֵם תֵּאמַר
 שְׁנַעֲשֵׂה דִין - לֹא כִךָ! אֲלֵא מִתְחַבְּרִים
 רַחֲמִים עִם דִּין, וְהָעוֹלָם נִדוֹן בְּרַחֲמִים. בֹּא
 רְאֵה, כְּתוּב (תְּהִלִּים פא) תְּקַעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר

—== זוהר תהלים ==—

מתערבב ולא יודע כלום ולא יכול לשלט.

והקדוש ברוך הוא דן את ישראל ברחמים וחס עליהם ומוצא להם זמן כל אותם עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים לקבל את כל אותם השבים לפניו ולכפר להם מחטאייהם ומעלה אותם ליום הכפורים. ועל זה בכל מצוה הקדוש ברוך הוא את ישראל לעשות מעשה, כדי שלא ישלט עליהם מי שלא צריך ולא ישלט עליהם הדין ויהיו כלם צדיקים בארץ כאהבת האב על הבנים [בני אדם], והכל תלוי במעשה ובדבורים, והרי בארנו הדברים.

בפסה ליום חגנו, שהלבנה מתכסה, שהרי אז שולט הנחש הרע ויכול להזיק לעולם. וכשמתעוררים רחמים, עולה הלבנה ומעברת משם, והוא מתערבב ולא יכול לשלט, ועובר שלא יתקרב לשם, ולכן בראש השנה צריך לערבב אותו כמי שמתעורר משנתו ולא יודע כלום. ביום הכפורים צריך לנוח ולעשות לו נחת רוח בשעיר שמקריבים לו, ואז מתהפך לסגור על ישראל, אבל ביום של ראש השנה מתערבב, שלא יודע ולא יכול לעשות כלום. רואה התעוררות של הרחמים עולים מלמטה ורחמים מלמעלה והלבנה עולה ביניהם, אז הוא

פא א לְמִנְצַח עַל הַגִּתִּית לְאַסֵּף: ב הֲרִינֵנוּ לְאֱלֹהִים עֲזֹנֵנוּ הֲרִיעֵנוּ לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב: ג שְׂאוּ זְמֵרָה וְתִנּוּ תֵּף כַּנּוֹר נְעִים עִם נֶבֶל: ד תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגֵּנוּ: ה בִּי חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב:

למו שי לו מחשבות עבודה זרה

הרנינו לאלהים (פא, ב): [שימוש תהלים לפרק פא] ג"כ לבל תעבוד ע"א.

זוהר תהלים

אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָּהֶם וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): נוהר ויקרא 9' אמור (דף צ"ח:) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ. רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (שם פא) תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בַּפֶּסֶח לְיוֹם חַגֵּנוּ. אשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרַב אוֹתָם אֵלָיו מְכַל הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהַתְּרַצָּה בָּהֶם, וּמִמְקוֹם רְחוֹק קָרַב אוֹתָם אֵלָיו. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (יהושע כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי מִמְּקוֹם רְחוֹק הַתְּרַצָּה בָּהֶם וְקָרַב אוֹתָם אֵלָיו, וְכָתוּב, וַאֲקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אֲבָרְהָם מֵעֵבֶר הַנְּהַר וְגו'. בַּפְּסוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לְהַסְתַּכַּל, וְכִי כָל יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ יוֹדְעִים אֶת זֶה, וְכָל שֶׁפֶן יְהוֹשֻׁעַ?

א"א כָּל הַתּוֹרָה נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ, כְּמוֹ שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ נִסְתַּר וְנִגְלָה, מִשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוּשׁ, וְעַל כֵּן הִיא נִסְתַּרְתָּ וְנִגְלִיתָ. אִם יְהוֹשֻׁעַ וְיִשְׂרָאֵל הָיוּ יוֹדְעִים, לְמָה כָּתוּב כֹּה אָמַר ה'? אֶלָּא וַדַּאי סֵתֵר הַדְּבָר - הַטּוֹב הָרַב שֶׁעָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַתְּרַצָּה בְּאֲבוֹת, וְעָשָׂה אוֹתָם מְרַכְּבָה קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה

חק ומשפט - דין רפיא ודינא קשיןא

תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו' (פא, ד): [נוהר ח"ג

9' פנחס (דף קל"א:) פתח ואמר, (תהלים

ו עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע:
ז הסירותי מסבל שכמו בפיו מדוד תעברנה: ח בצרה קראת ואחלצה אענך

זוהר תהלים

אדם גלויים לפניו? אלא שלא לתן פתחון
פה לבני אדם. ראה מה כתוב ולוט? ישב
בשער סדם, שהיה יושב לנסות את
הבריות.

יוסף הצדיק - למד שבעים לשון ולשון
הקדש ביותר

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
פנחס (דף ר"ג)] רבי חייא פתח, (תהלים

פא) עדות ביהוסף שמו וגו'. הרי פרשוה
שלמד שבעים לשון, ולשון הקדש יותר.
זהו שכתוב (סם) שפת לא ידעתי אשמע.
אבל מה זו עדות? בא וראה, בשעה
שאשת פוטיפר אחזה בו לאותו הדבר,
עשה יוסף עצמו כמי שלא יודע לשונה,
וכן בכל יום עד אותה שעה אחרונה,
שכתוב (בראשית ט) ותתפשהו בבגדו. מה
זה ותתפשהו? אלא משום שעשה עצמו
כמי שלא יודע לשונה, ורוח הקדש צונחת
בנגדו: (משלי ז) לשמרך מאשה זרה מנכריה
אמריה החליקה. מה בא להשמיענו? אלא
כל מי ששומר עצמו מזה, מתקשר
לשכינה ואחוז באותה עדות. ומהי? ה'
שנתוספה בו, שכתוב עדות ביהוסף שמו.
גם כאן התוספה י' בפניחם על שקנא בזה.

יוסף נקרא צדיק כל - ובו תורה שבכתב

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף ל"ג)] יוסף הכיר את

הקדוש ברוך הוא מתוך האספקלריה

פא) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו.
תקעו בחדש שופר, מהו בחדש? זה בית
דין רפה, שנקרא חדש. בכסה - (כסא של
העולם העליון, כסא של אות ה', זה פחד יצחק שהוא
כסא למלך העליון. עוד בכסה) זה דין קשה, פחד
יצחק. דין שמתכסה תמיד, שאין הוא דין
בגלוי. כי חק - זה דין רפה. ומשפט - זה
דין (קשה). ושניהם הם כאחד. בגלל זה שני
מים, ושניהם בסוד אחד.

כל הכובש את יצרו - מחיל עליו את
מלכות השמים

עדות ביהוסף שמו וגו' (פא, ט): [זוהר ח"א פ'
וירא, מדרש הנעלם (דף ק"ג)] רבי פתח
בפסוק זה, (שופטים ג) ואלה הגוים אשר
הניח ה' לנסותכם את ישראל. אמר רבי,
ראיתי באותו עולם, [ואין העולם] עומד
[ואין מעלה] אלא באותם ששולטים על
רצון לבם, שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף
שמו וגו'. אמר רב יהודה, למה זכה יוסף
לאותה המעלה והמלכות? בשביל שכבש
יצרו. ששנינו, כל הכובש את יצרו, מחיל
עליו את מלכות השמים. שאמר רב אחא,
לא ברא הקדוש ברוך הוא את היצר הרע
אלא לנסות בו בני אדם. והאם רוצה
הקדוש ברוך הוא לנסות בני אדם? כן.
שאמר רב אחא, מנין לנו? משכתוב (דברים
יג) כי יקום בקרבך נביא וגו' ובא האות
והמופת וגו', כי מנסה ה' אלהיכם וגו'.
ולמה צריך נסיון, שהרי כל מעשי בני

בְּסֵתֶר רַעַם אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה סֵלָה: ט שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ בְּךָ יִשְׂרָאֵל אִם

זוהר תהלים

אומרים: מה טיבם של שני ארונות האלו? ומשיבים להם: קים זה מה שכתוב בזה. קי"ם ודאי, זהו שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם, הוא הקיום של העולם.

אורז"תא - שמה דקודשא ברוף הוא וצריף לכבדה כראוי

שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ בְּךָ וְגו' (פא, ט): [זוהר
 ח"ב פ' ט משפטים (דף קכ"ד)] דבר אחר
 ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו - רבי
 יהודה פתח, (תהלים פא) שְׁמַע עַמִּי וְאַעֲיֶדְהָ
 בְּךָ וְגו', לא יהיה בך אל זר וגו'. אנכי ה'
 אלהיך המעלה מארץ מצרים וגו'.
 הפסוקים הללו אמרם דוד ברוח הקדוש,
 ויש להתבונן בהם. שְׁמַע עַמִּי - בכמה
 מקומות הזהירה התורה את האדם, בכמה
 מקומות מזהיר הקדוש ברוף הוא את
 האדם, והכל לתועלת האדם כדי שישמר
 את מצוות התורה. שְׁכַל מִי שִׁישְׁמַר אֶת
 מִצְוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמִי
 שִׁמְשַׁתְּדֵל בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. שְׁשִׁנּוּ, כָּל
 הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בָּהּ כְּמִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בְּשֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ, מְשׁוּם שֶׁכָּל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוֹשׁ
 אֶחָד, שֵׁם עֲלִיּוֹן, שֵׁם שְׁכֹלֵל אֶת כָּל
 הַשְּׁמוֹת, וּמִי שִׁגְרַע מִמֶּנָּה אוֹת אַחַת כְּאֵלוֹ
 עָשָׂה פָגָם בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. שְׁשִׁנּוּ, וְשֵׁם
 אֱלֹהִים אַחֲרֵים לֹא תִזְכְּרוּ - לֹא תוֹסִיף עַל
 הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנָּה. רַבִּי חֵיִיא אָמַר,
 וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרֵים - זֶה מִי שִׁמְתַעֲסֵק
 בְּסִפְרֵים אַחֲרֵים שֶׁאֵינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא
 יִשְׁמַע עַל פִּיךָ - שְׁאִסוּר אִפְלוֹ לְהִזְכִּירם

היא שנקראת כל, ועל פן נקרא יוסף
 כלכל, שכתוב (בראשית מז) ויכלכל יוסף,
 ונקרא יסוד עולם. משה ואהרן הם שני
 כרובים, שנשמע הקול שלמעלה
 מביניהם, ועל פן נתנה תורה על ידיהם.
 זהו שכתוב (שמות כה) ונועדתי לך שם
 ודברתי אתך וגומר. והם שני הכרובים
 שלמעלה, הם נצח והוד, והם שני תומכי
 הגוף. כמו כן יש לה לגבירה למטה שני
 כרובים תחתיה, שיונקים ממנה, והם
 עליונים ודאי, על ארון העדות, שנקרא
 צדק ארון העדות. ומי העדות? זה יוסף,
 זהו שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו.
 ונקרא תורה שבכתב, והארון הזה תורה
 שבעל פה.

בא וראה, כל אותם אבות עליונים
 שאחוזים למעלה, כלם רמוזים
 בתורה שבכתב, תורת ה', ודוד שהוא
 אחוז בביתא, שהיא תורה שבעל פה,
 רמוז בדברי קבלה, ומשום כך נקראת
 קבלה, שמקבלת אור מתורה שבכתב,
 שנקרא צדיק, ונקרא יוסף, ונקראת כל.
 ואותם שני הכרובים העליונים עומדים על
 אותו ארון העדות. זהו שכתוב והנצח
 וההוד כי כל בשמים ובארץ, וזהו סיום
 של השמים, ומזוג לארץ הזו. וכך הוא,
 שכל מה שבא הקדוש ברוף הוא - בא
 כנגדו למטה. ויוסף נקרא עדות, זהו
 שכתוב עדות ביהוסף שמו, ועל פן שמו
 של יוסף שלם בכל, למעלה ולמטה. ועל
 זה שנינו, ארון של יוסף וארון השכינה
 היו הולכים יחד במדבר, וכל העולם היו

תִּשְׁמַע לִי: י לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר: יא אֲנֹכִי יְהוָה: יב אֱלֹהֶיךָ תִּשְׁמַע לְךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם הִרְחֵב פִּיךָ וְאִמְלֵאֲהוּ: יג וְלֹא שָׁמַע עִמִּי לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה לִי: יד וְאִשְׁלַחְהוּ בִשְׂרִירוֹת לִבָּם יִלְכוּ בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם: יו לֹא עִמִּי שָׁמַע לִי יִשְׂרָאֵל בְּדַרְכֵי יְהִלְכוּ: יז בְּמַעַט אוֹיְבֵיהֶם אֲבָנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם

זוהר תהלים

ועל זה, ונשא חטאו. אבל ונקב שם ה' מות יומת. אמר רבי יהודה, אם כך, למה ונשא חטאו? ונסלח חטאו היה צריך להיות! (אלא) אמר לו, כמו שאמר אלהי, כמו שבארנו סתם, ולא פרש. רבי חייא אמר, כי יקלל אלהיו סתם, ולא פרש, וזה ודאי ונשא חטאו. אבל ונקב שם ה' מות יומת, שהרי כאן תלויה אמונת הכל, ואין לו רשות לטען עליו כלל.

אמר רבי יוסי, כך זה ודאי, שהרי השם הזה הנו אמונת העליונים והתחתונים, ועל זה עומדים כל העולמות, באות זעירה אחת תלויים אלף אלפים ורבוא רבבות עולמות של תשוקות, ועל זה שנינו, האותיות הללו קשורות אלו באלו, וכמה אלף רבבות עליונים (עולמות) תלויים בכל אות ואות, ועולות ונקשרות באמונה (בגלוי), ונסתר בהם מה שלא השיגו העליונים והתחתונים, התורה תלויה בהם, העולם הזה והעולם הבא, הוא ושמו אחד. ועל כן כתוב, (תהלים לט) אמרתי אשמרה דרכי מחטוא בלשוני. וכתוב, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך.

לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר - שלא תהא נוח לכעס לא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר (פא, ט): זוהר חדש פ' נח (דף כ"ז): אלה תולדת נח, רבי

וללמד מהם טעם, כל שפן על התורה.

שלא יכניס אדם את היצר הרע לתוכו. שכל מי שבא להתחבר עמו אל זר שרוי בתוכו שהרי כשמתחבר בו אדם מייד בא לעבר על דברי תורה ובא לעבר על אמונת השם הקדוש

שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱדָה בְךָ וְגו' (פא, ט): זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"א): איש איש כי

יקלל אלהיו ונשא חטאו. רבי יצחק פתח, (תהלים פא) שָׁמַע עִמִּי וְאֶעֱדָה בְךָ יִשְׂרָאֵל אִם תִּשְׁמַע לִי לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר. כִּי־נֹכַח לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, מֵה זֶה וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר? אֵלָּא לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, שְׁלֵא יִכְנִיס אָדָם אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְתוֹכוֹ. שְׁכַל מִי שֶׁבָּא לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אֵל זֶר שְׂרוּי בְּתוֹכוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁמֶתְחַבֵּר בּוֹ אָדָם, מִיִּד בָּא לְעֵבֶר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, וּבָא לְעֵבֶר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וּבָא אַחֵר כֶּךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֵרִים, וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר. כִּי־נֹכַח לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר, לֹא תִבָּא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְאֱלִילִים אַחֵרִים וְלְעֵבֶר עַל אֲמוֹנַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל נֹכֵר, וְזוֹהִי אֲמוֹנָה רְעָה שֶׁל הָאָדָם. וְעַל זֶה, כִּי יִקְלַל אֱלֹהֵיו, שְׂכִיב לְטַעַן שֶׁהוּא קָלַל אֶת אוֹתוֹ אֵל זֶר, יֵצֵר הָרַע שֶׁלִּפְעָמִים שׁוֹרֵה עָלָיו, וְאֵנוּ אֵינָנוּ יוֹדְעִים אִם דְּבָרָיו אֱמֶת אוֹ לֹא.

אָשִׁיב יָדַי: מִן מְשֻׁנְאֵי יְהוֹנָדָב יִבְחָשׁוּ לִּי וַיְהִי עִתָּם לְעוֹלָם: י וַיֵּאבִּילָהּוּ
מִחֲלָב חֲמָה וּמִצּוֹר דְּבַשׁ אֲשֶׁבִיעֶדָּ:

— זוהר תהלים —

אַבְל בְּדַבְרִים אַחֲרִים אָסוּר לִּי לְכַעַס.
וְהִרְבַּ אֲצַל תְּלִמִּיד, כְּדֵי שֶׁיֵּהָא מְצוּי
בְּכַבּוּדוֹ וּבְמוֹרָאוֹ - מִתֵּר. וְאֲצַל שְׁאָר הָעַם,
לְמַעַן יִהְיֶה מוֹרְאוֹ עֲלֵיהֶם לְשֵׁם שְׁמַיִם -
מִתֵּר. וְשְׁאָר אַנְשֵׁים אָסוּר, שְׂאִין כְּעֶסְנוֹתָם
לִירְאָת שְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִדַּת
הַצַּדִּיק - קָשָׁה לְכַעַס, וְנוֹחַ לְרַצּוֹת. וְזוֹ
הַמִּדָּה גְדוֹלָה מְכֻלָּן. וּבֵא הַכְּתוּב לְהוֹרוֹת,
אַלֶּה תוֹלְדֵת נֹחַ - נֹחַ בְּדַעְתּוֹ, נֹחַ
בְּדַבּוּרוֹ, נֹחַ בְּמַהֲלָכוֹ. וּמִי עוֹשֶׂה זֶה?
אִישׁ צַדִּיק. וּכְשִׁמַּת, אֹמְרִים עָלָיו: אִי
עָנּוּ, אִי חָסִיד. תְּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ, וְלָמָּה
יִזְכֶּה? אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ, לְמַעַלָּה
עַל כָּל הַמַּעֲלוֹת.

אַלְכֶסְנֵדְרָאֵי פְתַח, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בְךָ
אַל זֶר וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאַל נֹכַר. לֹא יִהְיֶה
בְךָ אֵל זֶר - זֶה יֵצֵר הָרַע. וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאַל נֹכַר - שְׁלֹא תִבְעַל אַרְמִית. רַבִּי
אֶלְעָזָר אֹמֵר, לֹא יִהְיֶה בְךָ אֵל זֶר - שְׁלֹא
תִהְיֶה נֹחַ לְכַעַס. שְׁכַל הַכּוֹעֵס, כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוֹדַת אֱלִילִים. שְׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, כְּךָ
הוּא דְרַכּוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע: הַיּוֹם אֹמֵר לְךָ
עֲשֵׂה כְךָ, וְלִמְחַר אֹמֵר לְךָ עֲבֹד עֲבוֹדָה
זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד. הוּא הָיָה אֹמֵר, כַּעַס
תְּלִמִּיד חָכֵם גְּדוֹל מְכֻלָּן. בְּמָה דַבְרִים
אֹמְרִים? בְּדַבְרִים שֶׁהֵם כֹּנְגֵד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁאָמְרָה תוֹרָה (משלי כא) אִין
חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנַגְדָּה.

פב א מזמור לאסף אלהים נצב בעדת אל בקרב אלהים יִשְׁפֹּט: ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} ב עד מתי תִּשְׁפָּטוּ עוֹל וּפְנֵי רִשְׁעִים תִּשְׁאוּ סֵלָה: ג שִׁפְטוּ דַל וְיִתּוֹם עֵינֵי וְרִשׁ הַצְּדִיקִים: ד פִּלְטוּ דַל וְאֶבְיוֹן מִיַּד רִשְׁעִים הַצִּילוּ: ה לֹא יָדְעוּ וְלֹא יִבְנִינוּ בַּחֲשֵׁכָה וְתַחֲלָבוּ יִמּוּטוּ פֶּל מוֹסְדֵי אָרֶץ: ו אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן בְּלַבְּכֶם: ז אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוּתוּן וּכְאֶחָד הַשָּׂרִים תִּפְלוּ: ח קוֹמָה אֱלֹהִים ^{הַתְּהִלָּה הַזֹּאת} שִׁפְטָה הָאָרֶץ כִּי אַתָּה תִּנְחַל בְּכָל הַגּוֹיִם:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —
להצליח בשליחותך

אלהים נצב (פב, א): [שימוש תהלים לפרק פב] אם שלחך איש בשליחות אמור בדרך ואתה תחזור מהרה ותצליח בשליחותך.

— זוהר תהלים —

חטא העגל חזר לקדמותו - לטמאה ולמנות לכל

אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן ^(פב, ז): נווהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"א:)

וְרוּחַ הַטְּמָאָה שְׁתַּמִּיד נִמְצָאת בַּמַּדְבָּר, מְצָאָה מְקוֹם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְהִתְחַזֵּק בוֹ. וּמָה שֶׁהֵיוּ יִשְׂרָאֵל טְהוֹרִים מְאוּתָהּ זְהֵמָה רְאוּשָׁנָה שֶׁהִטִּיל בְּעוֹלָם וְגָרַם מוֹת לְכָל - כְּשֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינַי גָּרַם לָהֶם כְּמוֹ מַקְדָּם לְטָמֵא אוֹתָם וּלְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם, וְגָרַם מוֹת לָהֶם וּלְכָל הָעוֹלָם וּלְדוֹרוֹתֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים פב) אֲנִי אִמַּרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיּוֹן. אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוּתוּן וּגוֹ'. וּמִשׁוּם כִּי אֶהְרֵן חוֹזֵר אַחֵר כִּי לְהִטְהַר בְּסוּד הָאִמוּנָה הַעֲלִיוֹנָה בְּאוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים קְדוּשִׁים, וְאַחַר כִּי לְהִטְהַר בְּעִגְלָה.

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוּתוּן - מִיִּתְּתוּ שֶׁל אָדָם מוֹרְיָדְתוֹ לְעִפְרָר כְּדִי שִׁמְיָחָה אוֹתוֹ יִצֵּר הָרַע שְׁבָתוֹכוֹ

אֲכַן כְּאֶדָם תִּמּוּתוּן וּגוֹ' ^(פב, ז): [זוהר ח"ב ג' פ' שלח לך (דף קס"ב:)] חזרו לפני אותם

עד מתי תִּשְׁפָּטוּ עוֹל וּגוֹ' ^(פב, ב): [זוהר ח"ב (דף ק"ז). זוהר תורה] וְכָל דִּין שֶׁלֹּא דִין אֱמֶת לְאֱמֶתוֹ, זֶהוּ כְּאֵלוֹ הַשְּׁלִיט אֶת סִמְא"ל בְּעוֹלָם. (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶת אֶרְצָה, וְהִפִּיל עִמָּה אֶת הַשְּׂכִינָה, וְיָקִים אֶת גִּיהֵנִם, בַּת הַזּוּג שֶׁל סִמְא"ל עִם סִמְא"ל. בְּמִקוֹם שֶׁל דִּין הָאֱמֶת יָקִים שְׁפַת שְׁקֵר. דִּין אֱמֶת - עֲמוּד הָאֲמִצְעֵי. שְׁפַת שְׁקֵר - גִּיהֵנִם וְסִמְא"ל. וּמִשׁוּם כִּי, כְּשֶׁדִּין דִּין, גִּיהֵנִם פְּתוּחָה לְפָנָיו מִשְׁמָאלוֹ, בַּת זוּגוֹ שֶׁל סִמְא"ל. וְחָרַב עַל צְנָאוֹרוֹ, מְלֶאךְ הַמְּנוֹת. סִמְא"ל מְאַחֲרֵיו מַעַל צְנָאוֹרוֹ, וְגַן עֵדֶן פְּתוּחַ לִימִינוֹ, וְעַץ הַחַיִּים פְּתוּחַ לְפָנָיו עַל רִאשׁוֹ. אִם דִּין דִּין שְׁקֵר, שׁוֹלֵט עֲלָיו מְלֶאךְ הַמְּנוֹת וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ, וְאַחַר כִּי שׁוֹרֵף אוֹתוֹ בְּגִיהֵנִם. וְאִם דִּין דִּין אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִכְנִיסוּ לְגַן עֵדֶן וּמִטְעִים אוֹתוֹ מֵעַץ הַחַיִּים, שְׁכָתוֹב עֲלָיו (בראשית א) וְלָקַח גַּם מֵעַץ הַחַיִּים וְאָכַל וַחֵי לְעֵלָם. שְׁנַבְרָא בַּתוֹרָה, שְׁבָה נְאֻמֵּר (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ

— — — — — תהלים — — — — —

שְׁנַמְשַׁכְתֶּם אַחַר יֵצֵר הָרָע - אֲכַן כְּאָדָם
תַּמּוּתוֹן וְגו'. מֵה מִיתָתוֹ שֶׁל אָדָם מוֹרִידָתוֹ
לְעַפְר כְּדִי שִׁימְחָה אוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע שֶׁבְּתוֹכוֹ,
וְאוֹתוֹ יֵצֵר הָרָע הוּא שְׁמַת וְנִתְעַכֵּל בְּתוֹכוֹ.

בְּעֲלֵי מִקְרָא, וּמִצְאוֹ שֶׁהֵיוּ אוֹמְרִים, (שם פב)
אֲנִי אִמְרָתִי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיוֹן כְּלַכֶּם.
אֲנִי אִמְרָתִי, בְּשַׁעָה שֶׁהִקְדַּמְתֶּם עֲשִׂיהָ
לְשִׁמְיעָה, שֶׁהָרִי אֱלֹהִים אַתֶּם וְגו'. כִּיּוֹן

יז לחודש

פג א שיר מזמור לאסף: ב אלהים אלהי דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל: ג כי הנה אויביך יהמיון ומשנאוך נשאו ראש: ד על עמך יערימו סוד ויתעצו על צפוניך: ה אמרו לבנו ונבחרים מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד: ו כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו: ז אהלי אדם וישמעאלים מואב וחגרים: ח גבל ועמון ועמלק פלשת עם ישבי צור: ט גם אשור גלגה עמם היו זרוע לבני לוט סלח: י עשה להם כמדון כסיסרא כבין בנחל קישון: יא נשמדו בעין דאר היו דמן לאדמה: יב שיתמו נדיבמו פערב וכזאב וכזבח וכצלמנע כל נסיכמו: יג אשר אמרו נירשה לנו את נאות אלהים: יד אלהי שיתמו כגלגל בקש לפני רוח: טו פאש תבער יער ובלהבה תלהט הרים: טז בן תרדפים בסערך ובסופתך תבחלם: יז מלא פניהם קלון ויבקשו שמך יהוה:

שימוש תהלים

למלחמה

אלהים אל דמי לך (פג, ב): [שימוש תהלים לפרק פג] למלחמה כתוב אותו ותלהו עליך ולא ינצחוך ואם ינצחוך לא יעשו בך שום רעה.

זוהר תהלים

אברהם אבינו היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקב"ה

אלהים אף דמי לך וגו' (פג, ב): [זוהר ח"א פ' לך לך (ד' 19):] פתח ואמר, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. זו היא ההתעוררות של מטה כדי לשלט. אמר דוד, אלהים אל דמי לך, להעיר אל העליון ולהתחבר אל הימין. מה הטעם? משום (שם) כי הנה אויביך יהמיון וגו'. [וכתוב] כי נועצו לב יחדו עליך ברית יברתו. ומשום כך, אלהים אל דמי לך להעיר כלפי מעלה, שהרי אז מתעורר הימין וקושר אותה עמה. וכאשר נקשרת בימין, אז נשברים השונאים,

שכתוב (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח מינך ה' תרעץ אויב. ובא וראה, בשעה שהתחברו כל אותם המלכים להלחם בקרב על אברהם, התיעצו להעבירו מן העולם, וכיון ששלטו בלוט בן אחי של אברהם, מיד הלכו, שכתוב ויקחו את לוט ואת רכשו בן אחי אברם וילכו. מה הטעם? משום שדמותו של לוט הייתה דומה לאברהם, ומשום כך וילכו, שכל אותו הקרב היה בשבילו. מה הטעם? משום שאברהם היה מוציא את בני העולם מעבודה זרה ומכניס אותם לעבודת הקדוש ברוך הוא. ועוד, הקדוש ברוך הוא העיר אותם בעולם כדי לגדל את שמו של אברהם בעולם ולקרב אותו

יח יבִּשׁוּ וַיִּבְהֲלוּ עָדֵי עַד וַיַּחֲפְרוּ וַיֹּאבְדוּ: יט וַיִּדְעוּ כִּי אַתָּה שְׁמֶךָ יְחַוֵּלֵם
 לְבַדְּךָ עֲלִיּוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

זה יאמר לה' אני - זה חננניה. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל. וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה - זה עזריה. באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את הפמליא שלו, ואמר להם: באיזה דבור מאותם הדבורים שאמרו אלה השלשה אציל אותם? פתחו ואמרו, (תהלים סג) וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכסא: כסא שלי, באיזה דבור מאותם הדבורים אציל את אותם הצדיקים? אמר לו: באותו הדבור שכלם צחקו עליו אציל אותם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמו שעמד יעקב אצל אברהם באש, יקום עכשו אצל אלה. זהו שכתוב, כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהבושה של הליצנות. שנינו, כל אותם שצחקו מהדבור הזה, נשרפו באותה אש, והרג אותם שביב של אש. מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי, ועל שמיחדים שמו פראוי, נצלו מאותה אש יוקדת.

לעבודתו. וסוד הדבר - פיון שאברהם התעורר לרדף אחריהם, אז אלהים אל דמי לך, עד שהכל נקשר לאברהם. וכשהכל נקשר לאברהם, אז נשברו כל המלכים מלפניו, כמו שאמרנו, שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב וגו'.

מה הציל את אלה? על שהיו מתפללים לפני הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו פראוי ועל שמיחדים שמו פראוי נצלו מאותה אש יוקדת

וידעו כי אתה שמך ה' וגו' (פג, יט): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף 91ו)] אלא כף שנינו, בשעה הזו שנכתפו לפל באש, כל אחד הרים קולו ואמר אל כל אותם עמים ומלכים ושרים. חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעזרי ואני אראה כשנאי טוב לחסות בה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. באותה שעה ששמעו כלם את שם יעקב, תמהו וצחקו בליצנות. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. זהו שכתוב, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו'.

פד א לְמַנְצַח עַל הַגִּתִּית לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמֹּר: ב מַה יְדִידוֹת מְשַׁכְּנוֹתֶיךָ יְהוָה
צְבָאוֹת: ג נִכְסְפָה וְגַם כָּלְתָה נַפְשִׁי לְחֻצְרוֹת יְהוָה לְבִי
וּבְשָׂרִי וְרַנְנִי אֶל אֵל חַי: ד גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ אֲשֶׁר שָׁתָה

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לְמִי שְׂרוּהָ גּוֹפֵי מְרוֹב חֲלוּי

מה ידידות משכנותיך (פד, ב): [שימוש תהלים לפרק פד] למי שרווח גופו מרוב חליו. 'אמר אותה על קדרה חדשה מלאה מים שלא ראו שמש ושפוך עליו ויעיל בעז"ה. ושם שלו הוא א"ב. א' מן "צבאות, ב' מן "בך.

זוהר תהלים

הגוף משתוקק לחצרות ה' שמושם הוא נלקח
נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' וגו'
מְשׁוֹם כֶּךָ נִסְעוּ לְמַדְבָּר מִהֶעֱנַג שֶׁל יְרִיחוֹ.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קִינֵי חִתָּן מִשֶּׁה
עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וְגו'.

גם צפור מצאה בית - אלו רוחות הצדיקים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים
גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר ח"ג
פ' בלק (ד קצ"א):] וַיֵּרָא בָּלֶק וְגו'. רַבִּי
אֶלְעָזָר אָמַר, וַדָּאֵי מַה שְּׁאָמַר רַבִּי חֲיִיא,
דְּבַר נִסְתָּר הָיָה. אֲבָל כְּתוּב, (תהלים פד) גַּם
צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְדָרוֹר קֵן לָהּ וְגו'. וְכִי דָוִד
הִמְלִיךְ עַל צְפוֹר בְּעוֹלָם הָיָה אוֹמֵר דְּבַר
זֶה? אֵלָּא כְּמוֹ שֶׁשְּׁנִינֵנו כְּמָה חֲבִיבוֹת
הַנְּשָׁמוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִם
תֹּאמַר כָּל נְשָׁמוֹת הָעוֹלָם - לֹא כֶּךָ! אֵלָּא
אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם מְדוּרָן אִתּוֹ,
מְדוּרֵיהֶן לְמַעַלָּה וּמְדוּרֵיהֶן לְמַטָּה, וְכָךְ
נֶאמַר. גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית - אֵלוֹ רוּחוֹת
הַצַּדִּיקִים. שְׁנִינֵנו, שֶׁלֵּשׁ חוֹמוֹת הֵן לְגַן עֵדֵן,
וּבֵין כָּל אַחַת וְאַחַת כְּמָה רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת
מְטִילוֹת שָׁם וְנִהְיֹת מְרִיחַ שֶׁל עֲנוּגֵי
הַצַּדִּיקִים שְׁבֻפָּנִים, אִף עַל גִּב שֶׁלָּא זָכוּ
לְהַכְּנִס. אֲבָל עֲנוּג רוּחוֹת הַצַּדִּיקִים
שְׁבֻפָּנִים - (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
וְגו'. וְיָמִים רְשׁוּמִים יֵשׁ בְּשָׁנָה, וְהֵם יָמֵי

תורה לא צריכה תפנוקים ולא סחורה אלא
לעמל בה יומם ולילה

גַּם צְפוֹר מְצָאָה בֵּית וְגו' (פד, ד): [זוהר
ויקרא פ' ויקרא (ד ק"ט):] פְּתַח וְאָמַר,
(שמואל א טו) וַיֹּאמֶר שְׂאוֹל אֶל הַקִּינִי. מִי הוּא
הַקִּינִי? אֵלוֹ בְּנֵי יִתְרוֹ, חָמִיו שֶׁל מֹשֶׁה,
שֶׁעָשׂוּ קֵן בְּמַדְבָּר כְּמוֹ הַדָּרוֹר הַזֶּה, כְּמוֹ
שְׁנֶאמַר (תהלים פב) וְדָרוֹר קֵן לָהּ, כְּדֵי לְלַמֵּד
תּוֹרָה. שְׁתוֹרָה לֹא צְרִיכָה תְּפִנוּקִים וְלֹא
סְחוּרָה, אֵלָּא לְעַמֵּל בָּהּ יוֹמָם וְלִילָה.

— זוהר תהלים —

ובימים רשומים, שלש פעמים בשנה, הקדוש ברוך הוא רוצה להשתעשע באותם הצדיקים, ומראה להם היכל טמיר גנוז שלא יודעים ולא מכירים אותו כל הצדיקים ששם. אשר שתה אפרחיה את מזבחותיה - אלו אותם צדיקים שנתקנו בכנים קדושים, שזכו לתורה שבכתב ולתורה שבעל פה בעולם הזה. ואלו נקראים שני מזבחות. מתעטרים לפני המלך הקדוש, שהרי זכות בנייהם בעולם הזה מגנה עליהם, ומעטרים אותם שם. מי הרוח שזוכה לכל זה? זו ששתה אפרחיה, ללמד למזבחותיה וגו'. מפאן והלאה אמר דברך, שהרי בלי בושא אני נראה שם.

פתח כמקדם רבי אלעזר ואמר, גם צפור מצאה בית - זה יתרו. ודרור קן לה - זה בניו שהיו בלשפת הגזית מלמדים תורה וחותכים דברי תורה בפיהם. מה זה מצאה בית? אלא בהתחלה לקחו וחנו במדבר, לקחו מענג מדן ומהמתיקות ששם וחנו במדבר. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שפסופם היה על התורה, משך אותם משם והכניסם ללשפת הגזית. ודרור קן לה - הכל אחד. צפור דרור הכל הוא אחד. (שופטים ד) חבר הקיני. (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני וגו'.

ארץ ישראל נמשלת פלידת אדם בכל הבחינות ומבאר באריכות

גם צפור מצאה בית וגו' (פד, ד): [זוהר חדש שיר השירים, מדרש הנעלם (דף עה.ט)] פתח רבי יהושע ואמר, (תהלים פד) גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה

ניסן וימי תשרי, שאותן רוחות משוטטות ופוקדות מקום שצריך. ואף על גב שפעמים רבות משוטטות, אבל ימים אלו רשומים הם ונראים על גבי חומות הגנה, כל אחת ואחת כמראה צפרים מצפצפות בכל בקר ובקר.

ואותו צפצוף שבח הקדוש ברוך הוא, ותפלה על חיי בני אדם של העולם. משום שאותם ימים כל ישראל מתעסקים במצוות, ובמצוות רבון העולם. ואז בשמחה נראות צפרים מצפצפות, ועל גבי החומות של גן עדן מצפצפות משבחות ומודות ומתפללות על חיי העולם הזה. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת שודאי אותן רוחות שם. אבל מה תאמר על ודרור קן לה? אמר, כך למדתי, זוהי נשמה קדושה שעולה למעלה, ועולה למקום טמיר וגנוז שעין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. אמר רבי שמעון, אלעזר, ודאי יפה אמרת ויפה הוא, אבל כל זה בגן עדן שלמטה הוא, וכמו שאמרת הוא וכך זה ודאי. גם צפור מצאה בית - אלו רוחות קדושות שזכו להכנס ולצאת אחר כך, משום שמשוטטות ונראות כמראה צפרים, ואלו רוחות מצאה בית. ודאי שלכל אחת ואחת יש להן מדורים ידועים בפנים.

ועם כל זה, כלם נכונים מחפת חבריהם. אלו שיש להם דרור וחרות מהכל.

והקדוש ברוך הוא מראה להם היכל טמיר גנוז אחד שעין לא ראתה אלהים זולתך, ואותו היכל נקרא קן צפור, ומשם מתעטרים עטרות למשיח לעתיד לבא.

זוהר תהלים

זרוע שמאל. וזה הגיהנם. מאותה פסלת של השלג. והוא לענש של הנשמות של הרשעים.

הראש נתתקן בשמים. והיה העולם בלי ראש, עד שנבנה בית המקדש. כשהוקם המשכן, הוקם בראש. הפה של כל העולם, שהתתקן בראש, סיני. והוא רשם את הפה הזה תוך המים, מהברור של השלג. הירכים וכל שאר האיברים, בכל שאר הארץ. וכשם שלאשה יש צירים וחבלים בשעת הלדה, כן כשבקש הקדוש ברוך הוא להוציא הארץ לאור העולם, היו המים עולים ויורדים, יעלו הרים ירדו בקעות. מה עשה הקדוש ברוך הוא? הוציא מן הקרקע רעמים וזועות, ונסו המים. זהו שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יתפזון. ויצאה הארץ, ונשארה נמוכה ומלכלכת, כולד הזה שיוצא נמוך כמת ומלכלך מהלדה.

וכשם שמפעפעין את הולד עד שיתעורר, ונתנים אש ונר לגבו לחמו, ומראה להאיר - כך עשה הקדוש ברוך הוא בארץ, כשיצאה מתוך המים. והכל בפסוק אחד. זהו שכתוב (שם עז) קול רעמך בגלגל האירו ברקים תבל, מיד - רגזה ותרעש הארץ. עד כאן נסתם הפה, עד שבאו ישראל, והפה נפתח בראשו בשמים, וזה סיני שנתנה בו התורה, ושם נתתקן הדבור. וכשנכנסו לארץ ישראל, נסתם הפתוח, ונפתח הסתום. נסתם הפה - שלא היה בו הדבור (משנמלט משה). הפך מן האדם. נפתח הטבור - בית המקדש. ומשם אוכל מה שאמו אוכלת, ושוחת

אפרחיה את מזבחותרך ה' צבאות מלכי ואלהי. גם צפור - שם שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא בארץ אתרים ומקומות קדושים יותר עליונים משאר מקומות הישוב. והכל כמו יצירת האדם. שהקדוש ברוך הוא בחר אותו הזרע ומנפץ אותו, כמו זה שמברר ומנפץ חטים, תכן לחוד וקש לחוד, עד שמברר את החטים על מקומם. כך נטל הקדוש ברוך הוא שלג מתחת פסא כבודו, ואותו השלג מתחמם בכמה גונים, והטיל אותו בתוך המים של האשה. מכאן שאשה לא מתעברת עד שתשפך מים, ובאותם המים מטיל הזכר שלג, זהו הזרע שהוא מחבר יחד, יותר מאותו של האשה, כמו שהשלג כנגד המים. לאחר שהטיל אותו הקדוש ברוך הוא לתוך המים, בבר אותו ונפץ אותו, ועשה בהתחלה טבור, שהיא נקדה אחת מתוך הבחירה של השלג, ואותו טבור הוא נקדה של ציון.

ומשם התפשטו ארבעה חוטים לארבעה צדדים של העולם - מזרח ומערב צפון ודרום. מאותו החוט שנמשך מצד המזרח, ממנו נעשה גוף. מתחיל במזרח, ומסים במערב. הגוף הוא ארץ ישראל. נרשם באותיות אדני. אדון ורבון כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הדרום, שהוא הברור של כל השלג ותקפו, ממנו נעשתה זרוע ימין, והוא בחירת הענג. וזה גן עדן שנכנס בו אדם הראשון, והוא לענג הנשמות, וזה טמיר וגנוז, הימין של כל העולם. מאותו החוט שנמשך מצד הצפון, ממנו נעשית ונבראת

— זוהר תהלים —

האור מאיר וצח, והכל נהנים ממנו. וכל זמן שהפתילה נעדרת והשמן חסר מן הפתילה, האור נסתלק, ואין מי שיודע באותו האור כלום. כף, כל זמן שישראל היו מתקנים ומסרגלים כפתילה זו, אור של מעלה היתה דולקת עליהם, ואומרת שירה, ואינו משתכף לעולם, כדגמת האור על הפתילה שאינו משתכף לעולם לנגד מעלה. ואותו השיר הוא המעלה שבשירים, קדש קדשים. נעדר הפתילה - נעדר האור ונסתלק, ואין מי שיודע בו. ושלמה צווח ואומר, (קהלת יב) וזכר את בוראיו בימי בחורתיך. היה מתתקן ומסרגל עצמו במצוות ובמעשים טובים בימי בחורתיך, בזמן שהמאור שהוא לזהב בפתילה. דבר אחר, על האור שהוא בזמן שהפתילה מתקנת, אמר לנגד אותו האור וזכר את בוראיו. התעורר לנגד הקדוש ברוך הוא בשיר ותעורר האהבה.

עד אשר לא יבאו ימי הרעה (ש) - בזמן שהלכנה מתמעטת ותשלט הרעה, והימים שלה הם ימים שאין בהם חפץ. עד אשר לא תחשף השמש - זה נהר היוצא מעדן, שכתוב (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן, שכתוב בו (איוב יד) ונהר יחרב ויבש. והאור - זה האור שבא הקדוש ברוך הוא ונתעטף בו, והוא ימינו. זהו שכתוב (איכה) השיב אחר ימינו. והירח - הוא הים המתמלא מאותו נהר. זהו שכתוב (איוב יד) אלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש. והכוכבים - אלו שנים עשר מזלות הידועים לה. ושבו העבים - אלו שרי אמות העולם. אחר הגשם - אחר בכיתן

ממה שאמו שותה. וכל העולם נזון מתמצית ארץ ישראל.

ומשום כף, מקומות ואתרים הם בעולם, בשבח של אלו על אלו. גן העדן, שהוא זרוע הימין של כל העולם, יש בו מקומות ואתרים לשבח אלו על אלו, ושם הוא עץ החיים, ועץ הדעת טוב ורע. ובהיכל אחד מהם יש מקום טמיר וגנוז מן הכל, ואין מי שמכיר את אותו מקום פרט לצפור אחת, שבאה בכל יום שלש פעמים ומצפצפת בתוך עצי הגן (ואמרת גם צפור וגו'). ובאותה הצפור יודעות הנשמות את סימניהן, בזמן שמודות ומשבחות, ובזמן שמשתדלות לדעת בחכמה. ואותה הצפור נכנסת לאותו היכל, ונטמנת ונגננת ולא נודעת. ודרור - זו הנשמה הקדושה, שעולה למעלה, והיא בת חורין. דבר אחר, (שם פד) ודרור קן לה - זה היובל, שכתוב וקראתם דרור. קן לה - בחכמה העליונה. צפור ודרור, זה למעלה וזה למטה. אשר שתה אפרחיה, מי? הדרור הזו שנת החמשים, שמוציאה ממנה ששה אפרוחים והצפור הזו. אותם האפרוחים, תשוקתם לתוך שני המזבחות, המזבח הפנימי והמזבח החיצון. נטלו מן המזבח הפנימי ונתנו למזבח החיצון. מלכי ואלהי, מלכי - זה המזבח החיצון, ואלהי - זה המזבח הפנימי.

המזבח החיצון תמיד תשוקתו למזבח הפנימי, ולעולם אינו שוכך מלומר בשירות ותשבחות. זהו שכתוב שיר השירים אשר לשלמה. כל זמן שהנר דולק על הפתילה, והפתילה כתקונה,

— תהלים — זוהר תהלים —

וּצְמִיחַת הַשָּׁקֵד אֶחָד וְעֶשְׂרִים יוֹם. כָּךְ מִשְׁבְּעָה עֶשֶׂר בְּתַמוּז עַד תְּשַׁעָה בְּאָב. וּמִיּוֹם שֶׁהַשָּׁקֵד מֵצִיץ, הַפֶּרַח אֵין מוֹצִיא פְרִי, עַד עֶשְׂרִים וְאַחַד יוֹם. וַיִּסְתַּבֵּל הַחֲגָב - יִתֵּן הַסִּבָּל עַל שִׁכְמוֹ שֶׁל בֵּית דָּוִד. וְתַפְרֵה הָאֲבִיוֹנָה - זוֹ עֲבוּדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה. וְצוּחִים בְּנֵי הָאָדָם וְאִינָם נִעְנִים. מָה הַטַּעַם? כִּי הֵלֶךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ. מִסְתַּלֵּק הַכְּבוֹד לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְהֵם צוּחִים וְאֵין מִי שִׁישְׁגִיחַ בָּהֶם, מִשׁוּם שֶׁהוּא הַסְתַּלֵּק לְבֵית עוֹלָמוֹ שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא. וְעַל זֶה נִמְצְאָת הַמְּאָרָה, וְרַע, וּמּוֹת, וּמְאֹרְעוֹת רַעוֹת בְּעוֹלָם, וְסוֹפְדִים וְצוּחִים בְּכָל יוֹם, שֶׁכְּתוּב (שם ט) כִּי עָלָה מוֹת בְּחַלּוּנֵינוּ. עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְתַּק חֻבֵּל הַכֶּסֶף (קהלת יב) - חוּט שֶׁל חֶסֶד שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה. וְתִרְצֵן גִּלְתֵּי הַזָּהָב - שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת בְּאוֹתוֹ הַחוּט. נִשְׁבֵּר הַחוּט, נִפְלֵה הַגִּלְתֵּי וְתִשְׁבֵּר כֵּד עַל הַמְּבוּעַ - שֶׁהַתּוֹרָה נִשְׁתַּכְּחָה בְּגִלוּת, וְאוֹתוֹ הַמְּשָׁאֵב, יוֹפִיא"ל (ר"א יפ"פ"ה) הַשּׁוֹר, לֹא שָׁאֵב מִמְעֵין הַתּוֹרָה, וּבְנֵי אָדָם נְבוֹכִים בָּהּ. וְנִרְצֵן הַגִּלְגָּל אֶל הַבוֹר, וּמִלֵּאָךְ הַמְּשֻׁחִית נִתֵּן לוֹ רְשׁוּת לְחַבֵּל בְּכָל יוֹם. וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאֶרֶץ כְּשֶׁהָיָה, וַיִּכְלּוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת, וְהָעוֹלָם יָכְלָה. וְהָעֶפְרַיִם שֶׁהִכֵּל נִהְיָה מִמֶּנּוּ, יָשׁוּב כְּבַתְחִלָּה, וַיְהִיָּה הָעוֹלָם חָרֵב כְּשֶׁהָיָה. וְהָרוּחַ תִּשְׁוֹב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אֲשֶׁר נִתְּנָה, וַיִּתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם כְּבַתְחִלָּה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמְתָּ עִפְרוֹ יִקְצוּ. בָּא רַבִּי עֲזַרְיָה וְרַבִּי מְרוֹנוֹס, וּנְשָׁקוּהוּ בְּרֹאשׁוֹ. קָרָא עֲלָיו, (משלי יח) לֵב נְבוֹן יִקְנֶה דַעַת וְאֵזֶן חֲכָמִים תִּבְקֶשׁ דַּעַת.

שֶׁל מִלְּאֲכֵי הַשָּׂרֵת, שֶׁכְּתוּב מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מִרְיָבִיּוֹן. בְּיוֹם שִׁיזְעוּ שְׁמֵרֵי הַבַּיִת (קהלת יב) - אֵלוֹ שׁוֹמְרֵי הַחֻמוֹת, שֶׁכְּתוּב (ישעיה סב) עַל חוֹמוֹתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֻדְתֵי שׁוֹמְרִים. וְהַתְּעוֹתוּ אֲנֹשֵׁי הַחֵיִל - אֵלוֹ הֵם שְׂשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ. וּבְטָלוּ הַחֻנוֹת - אֵלוֹ הֵם אוֹכְלֵי הַקֶּרֶבֶנּוֹת. כִּי מַעֲטוֹ - כִּנְפֵי הַחֵיִיוֹת. וְחָשְׁכוּ הָרְאוֹת בְּאֶרְבוֹת - אֵלוֹ הֵם (זכריה ד) עֵינֵי ה' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאֶרֶץ, וְהֵם שְׁבַע עֵינֵי ה'. וְסָגְרוּ דְלֶתֵים בְּשׁוּק - אֵלוֹ הֵם הַשְּׁעָרִים שֶׁכָּלֵם נִנְעָלוּ, זוֹלָתֵי שְׁעָרֵי דְמַעוֹת שֶׁלֹּא נִנְעָלוּ. בְּשִׁפְלָה קוֹל הַטְּחִנָּה - סִכַּת דָּוִד, שֶׁנִּפְלָה וְנִשְׁפָּלָה לְעֶפְרַיִם, וְקוֹלָהּ שֶׁהִיָּתָה מְשׁוֹרְרָה תָּמִיד בְּשִׁיר הָאֶהְבָּה - שִׁפְלָה. וַיִּשְׁחוּ כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר - הֵם הַמְּלָאֲכִים הַנְּחַלְקִים בְּמִשְׁמֵרוֹתָם עַל הַשִּׁיר. מֵהֵם מְשׁוֹרְרִים בְּיוֹם, וּמֵהֵם מְשֻׁמְרוֹת מְשׁוֹרְרִים בְּלֵילָה. גַּם מְגַבֵּה יִירָאוּ, (קהלת ה) כִּי גְבִיָּה מֵעַל גְּבִיָּה שִׁמְרֵי. וְשׁוֹמֵר זֶה מְזַהֵ, וּמִקְבָּל זֶה מְזַהֵ בְּנִיעִמָּה וּבִקְדֻשָּׁה. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יֵצְתָה מְאָרָה, וְדִין חֶזֶק מְצוּי לְפָנָיו. וְגְבִיָּה יִירָא מְגַבֵּה וּמְדִינוֹ.

וְחַתְחַתִּיּוֹם בְּדֶרֶךְ, כְּתוּב (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן בְּיָם דֶּרֶךְ וּבְמִים עֲזִים נִתְיָבָה. וּבְאוֹתוֹ דֶּרֶךְ הָיָה יוֹרֵד, וּבָא הַטַּל מִרְאשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שְׁמַחָה וְכָל טוֹב וְכָל רְצוֹן, בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ הָיָה בָּא. וּבְחֶרֶבֶן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבֵּר עַל שֶׁבֵּר בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ נִמְצָא, וְכָל רִגְזוֹ וְאִימוֹת וְתִקְוָה וְדִין הָיוּ בְּאוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. וַיִּנְאֵץ הַשָּׁקֵד, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (דניאל ט) וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרַעָה. וְכְתוּב (ירמיה א) מִקַּל שָׁקֵד אֲנִי רוֹאֶה.

אֶפְרָחֶיךָ אֶת מִזְבְּחֹתֶיךָ יְהוָה צְבָאוֹת מִלְכֵי וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: ה' אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ עוֹד יַחֲלִיפוּ סֵלָה: ו' אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם:

— זוהר תהלים —

וְדָאֵי מְסִיעִים לוֹ. וּבְזֶה יִתְחַזַּק בְּקַבֵּ"ה שֶׁהוּא יֹסִיעַ לוֹ, וְיִתְחַזַּק בוֹ, שֶׁלֹּא יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּטַחוּנוֹ בְּאַחֵר. וּמִשּׁוֹם כֵּן, עוֹז לוֹ כִּי מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם. שֶׁיַּעֲשֶׂה לְבוֹ כְּרֵאוּי בְּלִי הִרְהוּר אַחֵר, אֲלֵא כַּמְסֵלָה הַזֶּה שֶׁהִיא מִתְיַשְׁבֵּת לְעֵבֶר בְּכָל מְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ, כֵּן גַּם.

דְּבַר אַחֵר, אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי - עוֹז כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט) ה' עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן. מִשּׁוֹם שֶׁצָּרִיךְ לְאָדָם לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁכָּל מִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְשִׁמְהָ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא. מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם, מַה זֶה מַסְלוֹת בִּלְבָבְכֶם? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם סח) סֵלוֹ לְרֵכֶב בְּעָרְבוֹת בֵּיהֶם שְׁמוֹ. זֶה הַתּוֹרָה הִיא שֶׁהוּא הַשְׁתַּדֵּל בָּהּ לְהָרִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַעֲשׂוֹתוֹ חֲטִיבָה בְּעוֹלָם. בֵּא רֵא, כֵּן מַעֲשִׂיו שֶׁל יַעֲקֹב הָיוּ לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשּׁוֹם כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָיָה עִמּוֹ תָּמִיד, שֶׁלֹּא זָזָה מִמֶּנּוּ הַשְׁכִּינָה. שֶׁהָרִי בְּשָׁעָה שֶׁקָּרָא לוֹ יִצְחָק אֶת עֶשָׂו בְּנוֹ, יַעֲקֹב לֹא הָיָה שָׁם, וְהַשְׁכִּינָה הוֹדִיעָה לְרַבֵּקָה, וּרַבֵּקָה הוֹדִיעָה לְיַעֲקֹב.

מִשּׁוֹם שֶׁלֵּב הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת לְהַעִיר אֵלָיו אַהֲבָה - וְהֵלֵב הוּא עֹקֵר וְיִסוֹד הַכֹּל

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גֹּי' (פד, י): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קס"ב)] רַבִּי יִצְחָק הָיָה מְצוּי לְפָנָיו רַבִּי אֶלְעָזָר, אָמַר לוֹ, וְדָאֵי שֶׁאַהֲבַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁאָדָם אוֹהֵב אוֹתוֹ לֹא מִתְעוֹרְרַת אֲלֵא מֵהֵלֵב, מִשּׁוֹם

יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיֹּסִיעַ לוֹ כִּשֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה וְלָלַכְתּ בְּדַרְךְ אֲמַת שְׁכִינּוֹן שֶׁאָדָם בֵּא לְהַטְהֵר וְדָאֵי מְסִיעִים לוֹ

אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גֹּי' (פד, י): [זוהר ח"ב פ' תולדות (דף קמ"ב)] וְיִקְרָא אֶת עֶשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל. שֶׁנִּכְלָל מִצְדוֹ שֶׁל הַדֵּין הַקָּשָׁה. וְיֹאמַר הִנֵּה נָא זְקַנְתִּי לֹא יִדְעַתִּי יוֹם מוֹתִי. רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים פד) אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹז לוֹ כִּי בֶן גֹּי'. אֲשֶׁרִי הָאִישׁ שֶׁמִּתְחַזַּק בְּקַבֵּ"ה וְשֵׁם בוֹ אֶת תְּקוּפוֹ. יְכוֹל כַּחֲנַנְיָה מִיִּשְׂרָאֵל וְעוֹרְיָה שֶׁהִתְחַזְּקוּ וְאָמְרוּ, (דניאל ג) הֵן אֲתַנּוּ אֱלֹהֵינוּ שֶׁאֲנִי עוֹבְדִים יְכוֹל לְהַצִּילֵנוּ מִתּוֹךְ כַּבֶּשֶׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקְדָת, וּמִיִּדְךָ הַמֶּלֶךְ יִצִּיל. בֵּא רֵא, שֶׁאִם לֹא יִצִּיל וְלֹא יַעֲמֵד עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נִמְצָא שֶׁשְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא יִתְקַדֵּשׁ בְּעֵינֵי הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ. אֲלֵא כִּינּוֹן שֶׁיִּדְעוּ שֶׁלֹּא אָמְרוּ כְּרֵאוּי, חֲזְרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמֶּלֶךְ וְגו'. כִּינּוֹן יִצִּיל בֵּין לֹא יִצִּיל, יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמֶּלֶךְ וְגו'. וְשִׁנְיָנוּ שֶׁיִּחְזַקְאֵל הוֹדִיעַ לָהֶם דְּבַר, וְשִׁמְעוּ וְקִבְּלוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עִמֵּד עֲלֵיהֶם, כְּדֵי שֶׁיִּקְבְּלוּ שְׂכָר, וְאֵז חֲזְרוּ וְאָמְרוּ, וְהֵן לֹא יִדוּעַ לְהִיּוֹת לָךְ הַמֶּלֶךְ וְגו'. אֲלֵא לֹא יִתְחַזַּק אָדָם שֶׁיֹּאמַר, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִצִּילֵנִי, אוֹ יַעֲשֶׂה לִּי כֵּן וְכֵן. אֲבָל יִשִּׁים אֶת כַּחוֹ בְּקַבֵּ"ה שֶׁיֹּסִיעַ לוֹ, כִּשֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹתָם הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה וְלָלַכְתּ בְּדַרְךְ אֲמַת. שְׁכִינּוֹן שֶׁאָדָם בֵּא לְהַטְהֵר,

זוהר תהלים

הדין. כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, הכל הוא כדי להראות כבודו, והכל הוא לעבודתו. וכי מי ראה עבד שמקטרג את אדונו, ובכל מה שרצון אדונו נעשה הוא מקטרג? רצון הקדוש ברוך הוא הוא שיהיו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות. הואיל ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה, איך בא עבד רע ונמצא מקטרג מתוך רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה, ודוחה אותם מדרך טובה, ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה? אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה. למלך שהיה לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר, וצוה עליו באהבה שלא יקריב את עצמו לאשה רעה, משום שכל מי שקרב אליה, אינו כדאי להכנס להיכל המלך. הודה לו אותו הבן לעשות רצון אביו באהבה.

בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה ויפת תאר. לימים אמר המלך, אני רוצה לראות את רצונו של בני אלי. קרא לאותה הזונה ואמר לה: לכי ותפתי את בני, כדי לראות את רצון בני אלי. מה עשתה אותה זונה? הלכה אחר בן המלך והתחילה לחבק ולנשק אותו ולפתותו בכמה פתויים. אם אותו בן יאה ומצית למצות אביו - גוער בה ולא מצית לה ודוחה אותה ממנו. ואז אביו שמח בבנו ומכניסו לתוך הפרגוד של היכלו, ונותן לו מתנות ואוצרות וכבוד רב. מי גרם את כל הכבוד הזה לבן הזה? הנה

שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה. (והקדוש ברוך הוא רוצה את הלב) אם כך, למה פתוב בכל לבבך ואחר כך ובכל נפשך, ששמעם שהם שני גונים, אחד הלב ואחד הנפש? אם הלב עקר - מה צריך נפש? אמר לו, ודאי שלב ונפש הם שנים, ומתאחדים לאחד. שהרי לב ונפש וממון, כלם אחוזים זה בזה, והלב הוא עקר ויסוד הכל. וזה שנאמר בכל לבבך, בשני לבבות הוא, שהם שני יצרים, אחד יצר טוב ואחד יצר רע. ושני אלה, כל אחד ואחד נקרא לב. זה נקרא לב טוב, וזה נקרא לב רע. ומשום כך הוא לבבך, שהם שנים, יצר הטוב ויצר הרע.

ובכל נפשך? ובנפשך היה צריך להיות! מה זה ובכל נפשך? הבכל הזה לשם מה? אלא להכליל נפש ורוח ונשמה. זהו ובכל נפשך, בכל מה שאוחזת הנפש הזו. ובכל מאדך, אף כך כמה מינים הם של ממון, כלם משנים אלה מאלה, ועל זה פתוב בכל. אהבת הקדוש ברוך הוא למטר לו כל זה, לאהב אותו בכל אחד ואחד. ואם תאמר, ביצר הרע איך אדם יכול לאהב אותו, שהרי יצר הרע הוא מקטרג שלא יקרב אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא, ואיך יאהב אותו בו? אלא זוהי עבודת הקדוש ברוך הוא יותר, כשהיצר הזה נכנע לו משום האהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא. שכשהיצר הרע הזה נכנע והאדם הזה שובר אותו, זוהי אהבת הקדוש ברוך הוא, משום שיודע לקרב את אותו יצר הרע לעבודת הקדוש ברוך הוא. כאן הוא סוד לבעלי

ז עברי בעמק הבכא מעין ישותוהו גם ברבות יעטה מורה:

— זוהר תהלים —

אותו מקטרג שנקרא מלאך המות לא מתגבר בכחו, עד שמסטה את בני האדם ומקטרג להם והורג אותם, ואז יש לו נחת ומתחזק ומתגבר בכחו. כמו שמתחזק צד החיים כשבני אדם הם טובים וילכו בדרך ישר, אף כף המקטרג הזה מתחזק ומתגבר כשהרשעים מצייתים לו, והוא שולט עליהם. הרחמן יצילנו. ואשרי אותם שזוכים לנצחו ולהכניעו ולזכות בשבילו לעולם הבא, ומתחזק אדם במלאך הקדוש תמיד. על זה ודאי נאמר, (תהלים פד) אשרי אדם עוז לו כף מסלות בלבכם. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

ראיתי את אותו המקום של מלאך המושית שם. ושמעתי פרוז מכריו בכל יום: אשריהם החברים שמשתדלים בתורה, ואותם שמזכים בה את האחרים, ואותם המעבירים על מדותיהם

עברי בעמק הבכא וגו' (פד, ט): [זוהר תהלים, מדרש רות (דף צח.)] רבי פרוספדאי חלה. נכנסו אליו רבי יוסי בן קסמא וחקמים. אותו היום, יום השבת היה. ראו אותו שהיה בוכה, ואחר כך צחק. בינתים נרדם. אמרו, יום השבת הוא, ואסור לטלטלו, וטרחה אחרת לא צריך. השאירוהו.

גם רבי יוחנן ודרש, (רות א) וימת אלימלך איש נעמי ותשארא היא ושני בניה. מת אלימלך - נשארו בניה להתנחם בהם, שנשארו שני בניו להשלים את מקום

אומר, אותה הזונה. ואתה הזונה יש לה בזה שבח או לא? ודאי שיש לה שבח מכל הצדדים. אחד - שעשתה את רצון המלך. ואחד - שגרמה לאותו הבן כל אותו הטוב ולכל האהבה הזו של המלך אליה. ועל זה כתוב (בראשית א) והנה טוב מאד. והנה טוב - זה מלאך החיים. מאד - זה מלאך המות, שהוא ודאי טוב מאד למי שמציית למצוות רבונו. ובא ראה, אם לא יהיה המקטרג הזה, לא היו יורשים הצדיקים את הגנזים העליונים הללו, שעתידיים לרשת עולם הבא. אשריהם שנפגשו במקטרג הזה, ואשריהם שלא פגשו בו. אשריהם שפגשו בו ונצלו ממנו, שבשבילו יורשים כל אותן טובות וכל אותם עדונים וכל אותן תשוקות של העולם הבא, שעליו כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים וזלתך.

ואשרי אותם שלא פגשו בו, שבשבילו יורשים גיהנם ונטרדו מארץ החיים, שהרי אותם הרשעים שפגשו אותו, היו מצייתים לו ונמשכו אחריו, ועל זה יש לצדיקים להחזיק לו טובה, שהרי בגללו יורשים כל אותן הטובות ועדונים ותשוקות לעולם הבא. מהי תועלתו של המקטרג הזה כאשר הרשעים מצייתים לו? אלא אף על גב שאין בו תועלת, מצות אדונו הוא עושה. ועוד, שהרי מתחזק בשביל זה. הואיל והוא רע, הוא מתחזק כשהוא עושה רע. הרשע אינו מתחזק, עד שהורג אדם. כיון שהרג בני אדם, אז מתחזק ומתגבר בכחו ויש לו נחת. כף

—== זוהר תהלים ==—

אָמַר לוֹ לְרַבִּי יוֹחָנָן: הִתְקַן דְּבַרְיָךְ, וְלֶךְ לְכַסְאָךְ שִׁתְּקַנּוּ לָךְ, שֶׁהָרִי שָׁנִים עֶשֶׂר מֵהַחֲבָרִים יָבֹאוּ בְּשִׁבְלֶךָ, וְאֲנִי רֵאִיתִי מָה שֶׁלֹּא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת. וְרֵאִיתִי מֵאוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקַיֵּם תַּלְמוּדָם בַּיָּדָם. וְרֵאִיתִי אֶת אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שָׁם. וְשִׁמְעֵתִי כְרוּז מִכְרִיז בְּכָל יוֹם: אֲשֶׁרֵיהֶם הַחֲבָרִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם שֶׁמְזַכְּרִים בָּהּ אֶת הָאֲחֵרִים, וְאוֹתָם הַמְּעִבְרִים עַל מִדּוֹתֵיהֶם. רֵאִיתָם, כִּשְׁהֵייתִי בּוֹכָה וְצוֹחֵק, הָרִשּׁוֹת נִתְּנָה לְמֶלֶךְ הַמּוֹת לְהֵבִיא אוֹתִי, וְרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה אֲצִלִּי, וְלֹא נִתְּנוּ לוֹ. וְעַל כֵּן בְּכִיתִי מִמֶּלֶךְ הַמּוֹת, וְצַחֲקֵתִי כִּשְׁרֵאִיתִי הַשְּׂכִינָה שֶׁלֹּא נּוֹתַנְתָּ לוֹ. וְרֵאִיתִי עַד שֶׁנוֹטְלִים אוֹתִי לְבֵית הַדִּין שָׁשָׂם, וְרֵאִיתִי כַּמָּה צְבָאוֹת וּמַחְנוֹת, שֶׁם כָּלֶם מֵתַעֲסָקִים בְּדִינֵי הָעוֹלָם, וּבְרֵאִשִּׁיָּהֶם סַנְדַּלְפוּ"ן בְּעַל הַפְּנִים, שֶׁקּוֹשֵׁר קֶשְׁרִים לְאֲדוֹנוֹ, וּפְרַכְתָּ אַחַת פְּרוּסָה עָלָיו, וְכָל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם שֶׁתַּחַת יָדוֹ, וְלֹא נִתְּנָה רִשּׁוֹת לְקַרְבֵּי לְרֵאִיתוֹ.

וְרֵאִיתִי בֵּית דִּין, וְכַמָּה שָׂרִים מְמַנִּים לְפָנֵיהֶם, מֵהֶם סְנַגּוּרִים עַל בְּנֵי הָעוֹלָם, וּמֵהֶם קְטַגּוּרִים. נִטְלוּ וְקָרְבוּ אוֹתִי אֲלֵיהֶם. וְרֵאִיתִי שָׁם רַבִּים מִן הַחֲבָרִים. אָמְרוּ לוֹ לְמֶלֶךְ הַמּוֹת: מָה זֶה מִבְּנֵי הָעוֹלָם אֲצִלְךָ? אָמַר לָהֶם: שֶׁלֹּא נּוֹתַנִּים לִי לְהַמִּית אוֹתוֹ, וְקַרְבָּתוֹ לְדִין. (אמר להם, דונו דינו, והניחו אותי לשבת וקרבו אותי לדין לפני שלשה סנהדרין שידונו דיני, ושמעתי.) שָׁקְמוּ שְׁלֹשָׁה עֵדִים, וְאָמְרוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים מְצָאנוּ כִפֶּר, מְצָאנוּ כִפֶּר, וְהַעֲיָדוּ עָלַי שֶׁהַעֲבַרְתִּי תַמִּיד עַל מִדּוֹתֵי. הַתַּעֲסָקוּ בְּדִינֵי כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם,

אֲלֵימֶלֶךְ, שֶׁהִיא נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. אַחַר כֵּן מָה כְּתוּב? וַיְמּוֹתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מִחֲלוֹן וְכַלְיוֹן, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְרוּחַ הַטְּמָאָה. עַכְשָׁיו הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר. הַנִּשְׁמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא י', וְהַרוּחַ הַשְּׂכֵלִית שֶׁהִיא וּא"ו, לֹא יְמּוֹתוּ, אֲלָא אָדָם יוֹרֵד מִגְּדֻלָּתוֹ נִקְרָא מֵת. אַף כֵּאֵן, כְּשִׁמַּת רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר, הִנְחַמָּה בַּחֲכָמִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ, וְהֵם רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחֲבָרָיו. מֵתוּ רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי וְחֲבָרָיו - נִשְׁאַר רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי. וְכַעַת חֲבָרָנוּ רַבִּי פְּרוֹסְפָּדָאִי שִׁמַּת עַכְשָׁיו, הוּא שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר.

בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים, רַבִּי חֲלֻקִּיהָ שֶׁהִיא אֲצִלוֹ, רָאָה אוֹתוֹ שֶׁחֲזָרוֹת הַדְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצַחֲוֹק בְּפִיו. קָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן וְלַחֲבָרִים, וְרָאוּ אוֹתוֹ עִם דְּמָעוֹת עַל פְּנָיו, וְצַחֲוֹק בְּפִיו. אָמְרוּ שֶׁוּדְאִי לֹא מֵת. יָשְׁבוּ, וְלֹא עָזְבוּ אָדָם לְקַרְבֵּי אֲלָיו. בְּעָרְבַת פֶּתַח עֵינָיו, בִּקֵּשׁ מִים לְשִׁתּוֹת. קָרְבוּ אֲלָיו רַבִּי יוֹחָנָן וְחֲכָמִים. אָמַר לָהֶם: רַבּוֹתִי, לָכוּ לְשִׁלוֹם. לְמַחֵר שׁוּבוּ אֵלַי וְאִמַר לָכֶם מָה שֶׁרֵאִיתִי, וְצוּוּ אוֹתִי לְהוֹדִיעַ לַחֲבָרִים. שֶׁעַכְשָׁיו הַצְּטַרְכְּתִי לְתַקֵּן כָּל הַדְּבָרִים שֶׁרֵאִיתִי, וּבְלִילָה הַזֶּה שֶׁהֵייתִי שָׁם, עוֹלָם אַחַר רֵאִיתִי, וְלֹא יִדְעֵתִי מָה הוּא. אָמְרוּ לְבְנֵי בֵיתִי שֶׁלֹּא יִקְרְבוּ אֵלַי, וְלֹא יִהְיֶה אָדָם כֵּאֵן. כָּלֶם הִלְכוּ. וְרַבִּי יוֹחָנָן נִשְׁאַר שָׁם, וְלֹא קָרַב אֲלָיו כָּל אוֹתוֹ לִילָה. כִּשְׁהִיא מְאִיר הַיּוֹם, רָאוּ אוֹתוֹ שֶׁהִיא מְדַבֵּר וּבּוֹכָה. וְלֹא יִדְעוּ דְּבַר. קָם וַיֵּשֶׁב, וְקָרָא לְרַבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לוֹ: מָה רֵאִיתָ? אָמַר: מֵעוֹלָם אַחַר בָּאתִי, וְנִכְנַסְתִּי לְשָׁם, וְלֹא נִתְּנוּ לִי רִשּׁוֹת לְגִלּוֹת דְּבַר, אֲלָא לָךְ וְלַחֲבָרֶיךָ. וְאָמַר לָהֶם מָה שֶׁרָאָה.

ח ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים ^{תהיב תהיב} בציון: ט והנה אלהים אלהים ^{תהיב תהיב} צבאות שמעה תפילתי האזינה אלהי ^{תהיב תהיב} יעקב סלה: י מנגנו ראה ^{תהיב תהיב}

זוהר תהלים

וחשף על פני תהום. אור לישרים שמאיר הקדוש ברנף הוא לצדיק הזה, רבי כרוספדאי, את אור התורה. ומי עושה את זה? הקדוש ברנף הוא, שנקרא חנון ורחום וצדיק.

ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון ^(דף נ"ח) מאי ולקוט שושנים, אל תקרי שושנים, אלא שושונים. אלן אינון דקדמי רוחא בהאי עלמא דמתקלי (בד"ח ד"א איתא דמתלקט) ומסתלקי מהאי עלמא עד לא מטא זמנייהו. כדן קרי ההוא נער מטטרו"ן לגבריאל די קסת הסופר בחרצוי ואמר ליה, כתוב פתקא וקב למלאך המנות על פלוני דילקוט ליה מעלמא ואתלקיט מיד, וסלקין ליה למתיבתא דמטטרו"ן בקדמיתא. ותמן אמר תלמודיה דאייתי בידיה, ואוליף תמן מה דאוליף. לבתר סלקין ליה למתיבתא עילאה דקודשא בריה הוא. וזמינא למתיבתא דיליה, ותמן אשתעשע בהו באינון דיליה ברזי עלאין וטעמי אורייתא דהוו סתימין בהאי עלמא. ויפיאל"ל רב ממנא אזיל מגו מתיבתא עילאה וחתים סתרין ורזי דאורייתא מגו תרי מתיבתא כל מה דאקשו במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה, מתרצין במתיבתא עילאה. דלית תמן פרכי וקושין אלא במתיבתא דרקיעא, וחתים מתרי מתיבתי מלין דאורייתא כדקא יאות. ועל דא כתיב (תהלים פ"ד) ילכו מחיל אל

שראיתם שישנתי, ועשו חשבון של ימים ושנים שלי, ונמצאו תמיד שלמים. ועל שהעברתי תמיד על מדותי, עזבו את הדין, ולא יכלו לדון בזה, עד שהעלו את דיני למקום אחר, ולא ידעתי לאיזה מקום.

ובא מן הדין לעזר אותי, ולתת לי זמן להשלים תלמודי בעולם הזה, שעדין לא גמרת אותי, ולא עזב אותי מלאך המנות, עד שנתנו לו במקומי את רבי כרוספדאי הזקן של מקדם, ואז עזב אותי. כשראיתם הדמעות בפני וצחוק בפיה, אותם הדמעות - שבכיתי מפחדו של מלאך המנות, וצחקתי - משמחת השכינה, ועל שחכו לי עד זמן אחר כדי להודיע לי מה שגליתי לכם. ולא ישנתי על יד מלאך המנות, אלא השאירו עמי את רבי אושעיא, ועמו הולך אני לשם. תמהו החברים, וקראו עליו, (תהלים פד) עברי בעמק הבכא מעינן ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה. עברי בעמק הבכא - זה רבי כרוספדאי, שעבר על זה של מלאך המנות, שהוא עמק הבכא, שהוא גרם בכיה לכל העולם. מעינן ישיתוהו - שהניחוהו לגמר את תלמודו, ולהיות מעיין בתורה. לפיכך, גם ברכות יעטה מורה. אם התורה גורמת לו חיים, כל שכן מי שגורס אותה גרסה ולומד אותה. קרא עליו רבי יוחנן, (תהלים קיב) זרח בחשך אור לישרים חנון ורחום וצדיק. זרח בחשך, מהו חשך? זהו מלאך המנות, שמחשיך את פני העולם, כמו שנאמר

אלהים ^{תקבלתם} חן וכבוד יתן יהוה ^{לכם} לא ימנע טוב להלכים בתמים:
 יג יהוה ^{לכם} צבאות אשרי אדם כטח כף:

— זוהר תהלים —

ומשום כף - וכסף פקודי העדה מאת כפר וגו'.

ואם תאמר, מי שיוצא לדרך שלא נמצא זכר ונקבה, השכינה נפרדת ממנו? בא ראה, מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקדוש ברוך הוא כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך, בזמן שנמצא זכר ונקבה. כיון שסדר תפלתו ושבתיו ושכינה שורה עליו - יצא, שהרי השכינה הזדווגה עמו, כדי שימצא זכר ונקבה. זכר ונקבה בעיר, זכר ונקבה בשדה. זהו שכתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו. בא ראה, כל זמן שכן אדם מתעכב בדרך, [בכל כחו] צריך לשמר מעשיו כדי שהזווג העליון לא יפרד ממנו, וימצא פגום בלי זכר ונקבה. בעיר צריך כשנקבתו עמו, כל שכן כאן שהזווג העליון נקשר בו. ולא עוד, אלא שהזווג העליון הזה שומר אותו בדרך ולא נפרד ממנו עד שישוב לביתו.

מי שיוצא לדרך יסדר תפלה לפני הקב"ה כדי להמשיך עליו שכינת רבונו עד שלא יצא לדרך

פי שמש ומגן ה' אלהים וגו' (פד, יב) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו:)] רבי שמעון היה הולך לטבריה, והיו עמו רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא. בין כף ראו את רבי פנחס שהיה בא. כיון שהתחברו כאחד, ירדו וישבו תחת אילן אחד מאילני הדר. אמר רבי פנחס, הרי ישבנו, מאותם דברים מעלים שאתה אומר בכל יום אנו רוצים לשמע. פתח רבי שמעון ואמר, (בראשית יג) וילך למסעיו מנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי. וילך למסעיו? למסעו צריך להיות! מה זה למסעיו? אלא שני מסעות הם, אחד שלו ואחד של השכינה, שהרי כל בן אדם צריך להמצא זכר ונקבה כדי

כה « לַמְנַצֵּחַ לְבַנֵּי קִרְחַ מְזֻמֹּר: ב רְצִיַת יְהוָה אֲרֻצֶּה אֲרֻצֶּה שְׁבֵת (שבות) שְׁבִית יַעֲקֹב: ג נְשֹׂאת עֵזֶן עֲמֶה בְּפִית כָּל חַטָּאתָם סְלַח: ד אֲסַפֶּת כָּל עֲבֹרֹתֶיךָ הַשִּׁיבוֹת מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ: ה שׁוֹבְנֵי אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְהִפְר בְּעַסְךָ עִמָּנוּ: ו הַלְעוֹלָם תֵּאַנֶּף בָּנוּ תִמְשֵׁךְ אֶפֶיךָ לְדֶר וְדֶר: ז הֲלֹא אַתָּה תִשׁוּב תִּחְיֵנוּ וְעֲמֶיךָ יִשְׁמְחוּ בָךְ: ח הֲרֵאֵנוּ יְהוָה אֲסַפֶּת חַסְדֶּיךָ וַיִּשְׁעֶיךָ תִּתֵּן לָנוּ: ט אֲשַׁמְעֶה מַה יְדַבֵּר הָאֵל יְהוָה: יִדַּבֵּר שְׁלוֹם אֶל עַמּוֹ וְאֶל חַסִּידָיו וְאֵל יִשׁוּבוּ לְבַסְלָח: י אֶךְ קָרוֹב לִירְאָיו יִשְׁעוּ לְשִׁפְן כְּבוֹד בְּאַרְצֵנוּ: יא חֶסֶד וְאַמֶּת נִפְגְּשׁוּ צַדִּיק וְשְׁלוֹם נִשְׁקִי: יב אֲמֶת מֵאַרְיֵן תִּצְמַח וְצַדִּיק מִשְׁמַיִם נִשְׁקָה: יג גַּם יְהוָה אֲסַפֶּת יִתֵּן חַסְדּוֹ

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לרצות את הברך

רצית ה' ארצך (פה, ב): [שימוש תהלים לפרק פה] לרצות את חברך פוק לאוירא ותלה אפך לשמים לצד דרום ואמור ז' פעמים זה המזמור והוא מקבל אותך ושם שלו הוא ו"ה. ו' מן "וישעך תתן לנו, ה' מן "הראנו ה' חסדך.

— זוהר תהלים —

ארץ ישראל אין שולט עליה קמונה אחר
אלא הקב"ה בלבדו

רצית ה' ארצך וגו' (פה, ב): [זוהר ח"א (פ9)]

זוהר תורה] רצית ה' ארצך שבת שביית יעקב. אמר רבי אבא בוא וראה ארץ ישראל אין שולט עליה ממונה אחר אלא הקב"ה בלבדו, ובזמן שישאל היה שרונים על ארץ הקדושה היה הכל מתוקן כראוי, וכסא שלם עליהם ועשו העבודה שהיתה בוקעת אוירי העולם, ועלתה עבודה ההיא למעלה למקום הראוי, לפי שארץ הקדושה אינה מוכנת לעבודה אלא לעבודת ישראל בלבד, ולפיכך שאר עמים עכו"ם היו מרוחקים שלא שלטו בה כמו עכשיו, לפי שלא ניזונו אלא מן התמצית, ואם תשאל הלא אנו רואים כמה מלכים ששלטו בה בזמן שביית המקדש היה קיים בעולם, אבל בוא וראה בבית הראשון

אמת בו ברא העולם ועל שמו נקרא ומתקיים כל העולם והוא נושא העליונים והתחתונים

אמת מארץ תצמח וגו' (פה, יב): [תיקוני זוהר תיקון (ג"ט) זוהר תורה] מה, ועוד בזמן שישראל משקרים בתורת אמת

וְאֶרְצֵנוּ תַתֵּן יְבוּלָהּ: יד צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדַרְךָ פְּעָמָיו:

זוהר תהלים

וְאָמַר, (קהלת י) וְגַם בְּדַרְךָ כְּשֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד וְגו'. כְּשֶׁבֵן אָדָם רוֹצֵה לְתַקֵּן דְּרָכָיו לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְךָ צָרִיף לְהַמְלִיךְ בוֹ וּלְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו עַל דְּרָכּוֹ, כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים פה) צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וַיִּשֶׁם לְדַרְךָ פְּעָמָיו. שֶׁהָרִי הַשְּׂכִינָה לֹא נִפְרְדַת מִמֶּנּוּ.

וְמִי שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, מֵה כְּתוּב בוֹ? וְגַם בְּדַרְךָ שֶׁהִסְכֵּל הַלֵּךְ לְבוֹ חֶסֶד. מִי זֶה לְבוֹ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יֵלֵךְ עִמּוֹ בְּדַרְךָ וְגוֹרֵעַ מִסִּיעוֹ בְּדַרְכּוֹ. מִשּׁוֹם שֶׁאֲתוֹ בֵּן אָדָם שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בְּרַבּוֹנוֹ, עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדַרְכּוֹ לֹא בְּקֶשׁ אֶת סִיעוֹ רַבּוֹנוֹ. וְאֶפְלוּ בְּדַרְךָ כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ, לֹא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְלִכֵּן לְבוֹ חֶסֶד, שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ יַחַד עִם רַבּוֹנוֹ וְלֹא נִמְצָא בְּדַרְכּוֹ. וְאוֹמֵר לְכָל סֶכֶל הוּא - וְאֶפְלוּ כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ דְּבַר אֲמוּנָה שֶׁל רַבּוֹנוֹ, הוּא אוֹמֵר שְׂזוֹ טְפִשׁוֹת לְעֵסֵק בָּזֶה. כְּמוֹ זֶה שֶׁשָּׁאֲלוּ לְבֵן אָדָם עַל אוֹת הַבְּרִית שֶׁרָשְׁמוּ בִּבְשָׁר הָאָדָם, וְאוֹמֵר שֶׁלֹּא דְבַר אֲמוּנָה הוּא. שָׁמַע זֹאת רַבִּי יִיבֹא הַזְקֵן וְהַסֵּתֶפֶל בוֹ, וְנַעֲשֶׂה גֵל שֶׁל עֲצָמוֹת. וְאֵנוּ בְּדַרְךָ הַזֶּה בְּסִיעוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצִים לוֹמַר דְּבַרֵי תוֹרָה.

נֹאמַר בוֹ (דניאל ח) וְתִשְׁלַךְ אִמַת אֶרְצָה, מֵהוּ אֶרְצָה, זֶה הַשְּׂכִינָה, וּבִזְמַן שִׁישְׂרָאֵל מְקִיִּימִים תּוֹרַת אִמַת נֹאמַר בוֹ (תהלים פה) אִמַת מֵאֲרֵץ תְּצַמַח, וּבִגְלוֹת נֹאמַר (ישעי' נט) וְתִהְיֶה הָאִמַת נְעוּדֶרֶת, וְהַשְּׂקֵר שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וּבִזְמַן שֶׁנִּתְתַקֵּן הָאִמַת וְיִתְעַלֶּה לְמִקְוָמוֹ יִמְחָה הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, זֶשׁ"כ (משלי יב) שִׁפְתֵי אִמַת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרִגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, כּוֹנֵנַת לֹא כְּתִיב אֵלֵּא תִכּוֹן לְעַד, [כֹּאשֶׁר אִמַת תִּכּוֹן לְעַד בְּכוּן] וְעַד אֲרִגִיעָה לְשׁוֹן שְׂקֵר, מִי הָאִמַת, זֶה הַתְּפֹאֶרֶת עִמּוּד הָאִמְצָעִי, הַשְּׂכִינָה שֶׁלוֹ (מלאכי ב) תּוֹרַת אִמַת הִיִּתְהַבִּיחוּ, וְמִי הַשְּׂקֵר, זֶה סַמָּא"ל, בִּזְמַן שֶׁהָאִמַת שׁוֹלֵט נִעְבֵּר הַשְּׂקֵר מִן הָעוֹלָם, בְּרַא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת סוֹפֵי תִיבוֹת אִמַת, וְכֵן גַּם בְּרַא אֱלֹהִים אֶת, כִּי בּוֹ בְּרַא הָעוֹלָם וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא וּמִתְקִיִּים כָּל הָעוֹלָם, וְהָאִמַת הוּא נוֹשֵׂא הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְגו' (פה, יד) : [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְאַבְיוֹ, הַדְרָךְ מִתְקַנֵּת לְפָנֵינוּ, רוֹצִים לְשָׁמַע דְּבַרֵי תוֹרָה פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן

פו « תַּפְלָה לְדוֹד הַטָּה יְהוָה אֲנִי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אֲנִי: ב שְׁמֵרָה נִפְשִׁי בִּי חֲסִיד אֲנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֵתָה אֱלֹהֵי הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ: ג חַנּוּנִי

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —
להנצל מרוח רע

תפלה לדוד הטה (פו, א): [שימוש תהלים לפרק פו] הוא טוב להרגילו להנצל מרוח רעה.

— זוהר תהלים —

שְׁכַל תַּפְלוֹת הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָיוּ נִכְנְסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי

לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים

תַּפְּלָה לְדוֹד הַטָּה ה' אֲנִי וְגו' (פו, א):

[זוהר חדש, תקונא קדמאה (דף קכח):]

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי בִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פו, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף ר"ג):] רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֵרָה נִפְשִׁי בִּי חֲסִיד אֲנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'.

וְדוֹד בְּגַלְל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל א יז) הָעַם רָעַב וְעַיִף וְצָמָא וְצָמָא בְּמִדְבָּר. וּמִשׁוֹם שָׂרְאָה הַשְּׂכִינָה חֲרָבָה וַיִּבְשָׂה, הוּא הָיָה נוֹטֵל הַצֶּעַר בַּשְּׂבִילָה. שְׂאֵחַר שָׂרְאָה שְׁחִזְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה בְּשִׂמְחָה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מִיַּי תְּהִלִּים, וּבִסּוּף שָׁל כָּלֵם אָמַר (תהלים פו)

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים פו) שְׁמֵרָה נִפְשִׁי בִּי חֲסִיד אֲנִי הוֹשַׁע עֲבָדְךָ וְגו'. יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּף הַפְּסוּק, וְאַחַר כֵּן עַל כָּל הַפְּסוּק. בְּסוּף הַפְּסוּק כְּתוּב הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ, צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת הַבּוֹטֵחַ בְּךָ! מַה זֶה הַבּוֹטֵחַ אֵלֶיךָ? אֵלֹא כִּבְיָכוֹל דָּוִד מִבְּטִיחַ לוֹ שֶׁלֹּא יַעֲבֹר עָלָיו חֲצוֹת הַלַּיְלָה בְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. קִמְתִּי הָיָה לוֹ לְהִיּוֹת! אֵלֹא אָקוּם, וְאַתְּקַשֵּׁר בְּךָ לְעוֹלָמִים. שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁמַר הָיָה צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! וְהָרִי לְמַדְנֵנו שְׂאִין אוֹת בַּתּוֹרָה שְׂאִין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים. שְׁמֵרָה - לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ- הוּא הוּא אָמַר, שְׁמֵרָה אֵת אוֹתוֹ חֲלַק שְׂנֵאֲחֻזַּת בּוֹ נִפְשׁ. שִׁכְשׁוּצֵאֲת הַנִּפְשׁ מִהָעוֹלָם הַזֶּה, בָּאָה לְרִשְׁתַּ עוֹלָם (הבא). אִם זוֹכָה, כְּמָה חֲלָלוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצֵאִים לְקַבְּלָהּ וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ וְלִהְכַנְיֶסָה לְמַדוֹר מְקוּמָהּ. וְהָיָה הַזֶּה לְקַחְתָּהּ לְהִתְאַחַד עִמָּה בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשִׁבְתוֹת. וְאִם לֹא זוֹכָה, כְּמָה שׁוֹמְרֵי חֶק בְּעֲלֵי

הַעֲנִי הַנְּגוּן הָיוּ מִתְעַטְפוֹת לַפְּנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְנְסוֹת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֲנִי. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב תַּפְּלָה לְעֲנִי כִּי יַעֲטֹף (שם קב), שְׁעוֹטֵף כָּל תַּפְּלוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת עַד שֶׁנִּכְנְסַת תַּפְּלַת הָעֲנִי. וּמִשׁוֹם כֵּן תַּפְּלַת (העני הקדים לכל. מי היא תפלת העני, / זו תפלת) עֲרִבִית שֶׁהִיא רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצָמָה בְּלֹא בְעֵלָהּ. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא בְּלֹא בְעֵלָהּ, הִיא עֲנִיָּה וַיִּבְשָׂה וְצָדִיק עֲנִי וַיִּבֹשׁ. וְתַפְּלַת הַשְּׂבִיב הִיא צָדִיקָה לְעֲנִי (שלה, כמו שבארוה בעלי המשנה, שמש בשבת צדקה לעניים). וּמִשׁוֹם זֶה צָרִיךְ אָדָם שֶׁיְהִיָּה הוּא כְּמוֹ עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בַּתַּפְּלַת הָעֲמִידָה בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל בַּשְּׂבִיב הַשְּׂכִינָה. וּמִתְעַטֵּף בְּעֵטוֹף שֶׁל מַצּוֹה כְּעֲנִי, וַיְהִיָּה בַתַּפְּלִין כְּאֶבְיוֹן

— תהלים — זוהר תהלים —

לממנה של אותה צפרדע שלא יודע מה שאני אומר, שלא אמרתי כי חסיד אני. אלא משום שפרשוהו חכמים, ולא עם הארץ הארץ חסיד, שהתורה נתנה מימין הקדוש ברוך הוא שהוא חסד. ומשום זה מי שמתעסק בתורה נקרא חסיד. בגלל זה אמרתי להקדוש ברוך הוא שמרה נפשי, ולא תדון אותה כמעשה אלו עמי הארצות שנאמר בהם ולא עם הארץ חסיד. ואם תאמר, כמה עמי הארצות הם שעשו חסד - אלא כך פרושהו: איזהו חסיד? זה המתחסד עם קונו. כמו דוד שהיה מחבר. ומה היה מחבר? תורה של למעלה היה מחבר עם הקדוש ברוך הוא. ומשום זה, שמרה נפשי כי חסיד אני.

ש'ש פעמים נעשה דוד עבד בתהלה הוא

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] דָּבָר אַחֵר, שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - לְמָה? כְּדֵי שְׂאֲתַחֲסֵד עִם אֲנִי, שְׁנֵאמַר בּוֹ אֲנִי וְהִ"ו. אוֹי לוֹ לְמִי שְׂמִפְרִיד אֲנִי מֵהוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים ק) הוּא עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנַחְנוּ. שְׁהַכֵּל אַחַד בְּלִי פְרוּד. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא [וגו'], אֲנִי אֲמִית וְאֲחִיָּה מְחַצְתִּי וְאֲנִי אֲרָפָא וְאִין מִדֵּי מְצִיל. אֲנִי יְהוָה, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר. וְזֶה אֲנִי מִן אֲדָנִי. ה' - עֲמוּד הָאֲמָצְעִי.

ומשום שיהיה הוא לימין, שהוא חסד, אומר, שמרה נפשי שאתחסד בך עם אני, והוא אדני לגבורה. ובתפארת מתחברים שני שמות - יאהדונה. וסוד הדבר בחסד ובגבורה (יחזקאל א) ופניהם

דינים מזדמנים מולה ודוחים אותה החוצה. אוי לאותה נפש שמתגלגלת בריקנות, כמו אבן בכף הקלע. זהו שכתוב (שמואל א כה) ואת נפש איביו יקלענה בתוך כף הקלע. ודוד בקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא ואמר שמרה נפשי, שלא ידחו אותה החוצה. וכשיגיע (למולך, יפתחו לך) מולה, יפתחו לה פתחים, ותקבל אותה לפניך. כי חסיד אני, וכי חסיד נקרא? אומר רבי יהודה, כן, שכתוב (ישעיה נה) חסדי דוד הנאמנים. בגלל כך שמרה נפשי, שלא תעזוב אותה ללכת החוצה. רבי יצחק אומר, כל אדם שיש לו חלק בצדיק, יורש ארץ זו, כמו שכתוב (שם ט) ועמך כלם צדיקים וגו'. וצדיק זה נקרא חסיד. אומר דוד, אחר שבמקום זה נאחזתי, חסיד אני, ולכן שמרה נפשי להתקשר בך.

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - מִי שְׂמִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה נִקְרָא חֲסִיד

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רכ"א):] (תהלים פו) שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי - אֵף עַל גֹּב שְׁפָרְשׁוּהָ בְּגִמְרָא, וְלֹא חֲסִיד אֲנִי, שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְחָ וּמַעֲרָב יִשְׁנִים עַד אַרְבַּע שָׁעוֹת, וְאֲנִי (שם קט) חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂכָל מַלְכֵי מְזֻרְחָ וּמַעֲרָב וְכו', וְאֲנִי יָדִי מְלַכְלוֹת בְּדָם שְׂפִיר וְשִׁלְיָה כְּדֵי לְטַהֵר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ. מִיֵּד נִזְדַּמְנָה לוֹ צְפָרְדַּע אַחַת וְאִמְרָה לוֹ, לְמָה אַתָּה מְשַׁבַּח עֲצָמְךָ לומר חֲצוֹת לֵילָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ? וְאֲנִי כָל לֵילָה לֹא יִשְׁנָה לְשַׁבַּח לוֹ וּלְנַגֵּן לְפָנָיו! אֵמַר דָּוִד, אוֹי

— תהלים — זוהר תהלים —

וְכַנְפֵיהֶם פָּרְדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת
שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מַה
כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי
שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת
אֵת גּוֹיְתִיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י)
וּגְיֻתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ ה'. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ
אֲתָה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ
לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דָוִד
עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֶּה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
שֶׁהַעֲמִידוֹ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם
לְהִיֹּת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת,
כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְסַדֵּר שְׂבָחוֹ לִפְנֵי רַבּוֹ.
בְּאֲמָצְעֵיֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְבַקֵּשׁ פָּרֶס מְרַבּוֹ.
וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמוֹדֶה לִפְנֵי רַבּוֹ
בְּפָרֶס שֶׁקָּבַל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ
פְּעָמִים שֶׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה,
שֶׁפָּרְשׂוּהָ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׂאִין עֲבוּדָה אֲלֵא
תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבּוֹת נִקְרְאוּ עֲבָדִים
מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'.
וְגַם כֶּךָ מִשֶּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכְּנָן (ויקרא כה) כִּי לִי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים – כָּל
יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת.
וְהִיא לָמָּה נִקְרְאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה
לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת
אֲבֵיהֶם.

חֲנֻנְיָה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזָרְיָה לְמַדּוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ
מִן הַצָּרִיךְ דְּעִים

שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי כִּי חֲסִיד אֲנִי וְגו' (פז, ב): [זוהר
חדש פ' אחרי (דף נח.)] וּבִשְׁעָה שֶׁכָּפַתּוּ
אֶת חֲנֻנְיָה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזָרְיָה לְזֶרֶק אוֹתָם
לְתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הַיּוֹקֶדֶת, פֶּתַח חֲנֻנְיָה
וְאָמַר (תהלים קיח) ה' לִי לֹא אֵירָא מַה יַּעֲשֶׂה
לִי אָדָם. ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אֵרָאָה בְּשִׁנְאִי.
פֶּתַח מִיִּשְׂאֵל וְאָמַר (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה'
אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא
עֲתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עֲתָה פָּנָיו יִחְרָרוּ כִּי
בְּרָאוֹתוֹ יִלְדִּי מַעֲשֶׂה יָדַי וְגו'. וּבְאֹתָהּ
הַשְּׁעָה דָּנּוּ דִּינוֹ לְמַעֲלָה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא: (ישעיה מד) זֶה יֵאמַר לֵה' אֲנִי –
זֶה חֲנֻנְיָה, שְׂאֵמַר ה' לִי בְּעֲזָרִי וְאֲנִי אֵרָאָה

וְכַנְפֵיהֶם פָּרְדוֹת מְלַמְעֵלָה. וּבַתְּפָאֶרֶת
שְׁנַקְרָא (שמות טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, מַה
כְּתוּב? (יחזקאל א) שְׁתִּים חֲבֵרוֹת אִישׁ, שְׁנֵי
שְׁמוֹת מִתְחַבְּרִים בּוֹ כְּאַחַד. וּשְׁתִּים מְכֻסּוֹת
אֵת גּוֹיְתִיהֶנָּה. תְּפָאֶרֶת נִקְרָא גּוֹף, (דניאל י)
וּגְיֻתוֹ כְּתָרְשִׁישׁ, יֵאֱהוּיָהּ ה'. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ
אֲתָה אֱלֹהֵי. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדְךָ. תְּנֵה עֲזָךְ
לְעֲבָדְךָ (תהלים פו). שְׁלֹשׁ פְּעָמִים נַעֲשֶׂה דָוִד
עֶבֶד בַּתְּהֵלָה הַזֶּה, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
שֶׁהַעֲמִידוֹ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׁצָרִיךְ אָדָם
לְהִיֹּת עֶבֶד בַּתְּפִלָּה: בְּבִרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת,
כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְסַדֵּר שְׂבָחוֹ לִפְנֵי רַבּוֹ.
בְּאֲמָצְעֵיֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמְבַקֵּשׁ פָּרֶס מְרַבּוֹ.
וּבְאַחֲרוֹנוֹת, כְּמוֹ עֶבֶד שֶׁמוֹדֶה לִפְנֵי רַבּוֹ
בְּפָרֶס שֶׁקָּבַל מִמֶּנּוּ וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְשְׁלֹשׁ
פְּעָמִים שֶׁעֶבֶד צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מִצַּד הָעֲבוּדָה,
שֶׁפָּרְשׂוּהָ בַּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה שְׂאִין עֲבוּדָה אֲלֵא
תְּפִלָּה, וְשְׁלֹשָׁה אַבּוֹת נִקְרְאוּ עֲבָדִים
מִצַּדָּה, עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא עֲבוּדַת ה'.
וְגַם כֶּךָ מִשֶּׁה עֶבֶד ה'. וְלִכְּנָן (ויקרא כה) כִּי לִי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים. אֲבָל לְגַבֵּי אַחֲרִים – כָּל
יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם, מִצַּד הַמְּלָכוֹת.
וְהִיא לָמָּה נִקְרְאת עֲבוּדָה? כְּדָרְךָ אִשָּׁה
לְעֶבֶד לְבַעֲלָהּ, וְדָרְךָ בָּנִים לְעֶבֶד אֶת
אֲבֵיהֶם.

וְדָוִד נַעֲשֶׂה עֲנִי, חֲסִיד וְעֶבֶד. זֶהוּ שְׂכָתוּב,
(תהלים פו) תְּפִלָּה לְדָוִד הִטָּה אֲדָנִי
אֲזַנְךָ עֲנִי כִּי עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי. שְׁמֵרָה נֶפְשִׁי
כִּי חֲסִיד אָנִי. הוֹשַׁע עֲבָדְךָ אֲתָה אֱלֹהֵי
הַבּוֹטָח אֲלִיךָ. נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ,
שְׁנֵאֲמַר בָּהּ (שם נא) אֲדָנִי שְׁפֹתֵי תִפְתָּח.
אֲדָנִי הֵיכָל, נַעֲשֶׂה עֲנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ.
וּמַה כְּתוּב? הִטָּה אֲדָנִי אֲזַנְךָ עֲנִי, וְזוּהִי

אֲדָנִי כִּי אֱלֹהֶיךָ אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם: ד שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ כִּי אֱלֹהֶיךָ אֲדָנִי נַפְשִׁי אֶשְׂאֵל:
 ה כִּי אַתָּה אֲדָנִי טוֹב וְסִלַּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קְרֹאֶיךָ: ו תִּאֲזַנְתָּ יְהוָה תִּפְלִתי
 וְהִקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנֹתַי: ז בְּיוֹם צָרָתִי אֶקְרָאָךָ כִּי תִעַנֵּנִי: ח אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים
 אֲדָנִי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: ט כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יְבוֹאוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵיךָ אֲדָנִי
 וַיִּכְבְּדוּ לְשִׁמְךָ: י כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעִשָׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים תִּפְלִיתִי לְבַדְּךָ:
 יא הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכֶיךָ אֶחְלֶךְ בְּאַמְתְּךָ יַחַד לְבָבִי לִירְאֵה שְׁמֶךָ: יב אֲזַדְּךָ

—= זוהר תהלים =—

ובשליה, ומטהר את הטהור, ומטמא את הטמא. ואני קם בשמחה בשלש משמרות, כמו שנאמר חצות לילה אקום להודות לך. ואני גם כמו סוס בהבל אחד. ובחצות לילה אקום להתעסק בתורה, ובמשמרה שלישית אני מנגן עם המלאכים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בָקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מי הם? המלאכים הקדושים שאומרים שירה עמי בלילה. זהו שכתוב (תהלים מב) וּבַלִּילָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי. אמרו הצפרדעים: אנחנו עשינו יותר ממך בשביל הקדוש ברוך הוא. אמר להם דוד: ומה אתם עשיתם יותר ממני? אמרו לו: שהיינו שורפות את גופנו באש בתנור במצרים. ובשעה שהיו כופתים את חנניה מישאל ועזריה, אמרו בלבם, נעשה כמו הצפרדעים.

כל בן אדם שירא את הקדוש ברוך הוא שרויה עמו האמונה פראוי שהרי אותו אדם הוא שלם בעבודת רבונו

הוֹרְנִי ה' דְּרָכֶיךָ וּגו' (פו, יא): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו) פתח ואמר, (תהלים פו) הוֹרְנִי ה' דְּרָכֶיךָ אֶחְלֶךְ בְּאַמְתְּךָ יַחַד

בשנאי. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר כה אמר ה' אל בית יעקב וגו'. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה שאמר שמע ישראל. בא וראה, בשעה שאמר מישאל כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם, עשו ליצנות בלשונם. אמר הקדוש ברוך הוא: הכסא שלי, אותה הליצנות שעשו תציל אותם בדרגה הזו, כמו שהצלתי את אברהם. ולא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. באותה השעה, כל אותם שכפתו אותם, הרג אותם שכיב אש.

דְּמָה דְּנִיאל לֹא הָיָה עִמָּהּ? אָמַר בְּלָבוֹ: הָרִי עָשׂוּ מִמֶּנּוּ צִלְם, וְהַמְלֶךְ אָמַר שְׁמוּ כְּשֵׁם הָאֱלֹהִים שְׁלוֹ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דניאל ד) דִּי שְׁמָה בְּלִטְשָׁאצַּר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי. וְכָתוֹב (דברים ז) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ. וְעַל כֵּן הִתְכַּסֶּה מֵהֶם. וְכִי אָדָם יִבְרַח מִן הַמְּלָכוֹת? אֵלָּא מְלָאכִים הֵיוּ מְכַסִּים אוֹתוֹ. מָה רָאוּ חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וְעַזְרִיָּה שֶׁנִּתְּנוּ עֲצָמָם לְאֵשׁ? אֵלָּא בֵּא תִרְאֶה, יוֹם אֶחָד הָיָה דָּוִד יוֹרֵד לְהַנִּיחַ גּוֹפּוֹ לִפְנֵי הַנֶּהָר, וְהָיָה אוֹמֵר (תהלים פו) שְׁמֶרָה נַפְשִׁי כִּי חֲסִיד אָנִי. אָמְרוּ לוֹ: וְאַתָּה חֲסִיד? אָמַר לָהֶם: וְלֹא חֲסִיד אָנִי, שִׁדְיֵי מְלָכִיכוֹת בְּשִׁפּוֹר

אֲדַנִּי אֱלֹהֵי הַתְּהוֹמָה בְּכָל לִבִּי וְאֶכְבְּדָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם: יג כִּי חִסְדְּךָ גָּדוֹל עָלַי וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִשְׂאוֹל תַּחֲתֶיךָ: יד אֱלֹהִים הַתְּהוֹמָה זָרִים קָמוּ עָלַי וְעַד עֵרִיצִים בִּקְשׂוּ נַפְשִׁי וְלֹא שָׁמוּךְ לִנְגָדִם: טו וְאַתָּה אֲדַנִּי אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אַרְךָ אַפִּים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: טז פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִּנֶּה עִזֶּךָ לְעַבְדְּךָ וְהוֹשִׁיעָה לִבִּי אֶמְתֶּךָ: יז עֲשֵׂה עִמִּי אוֹת לְמוֹכָה וְיִרְאוּ שְׂנְאֵי יוֹבְשׁוּ כִּי אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנִי וְנַחַמְתָּנִי:

—== זוהר תהלים ==—

וְחַנּוּנִי? אֵלָּא בְּעִבּוּר דְּרַגְתּוֹ שֶׁהוּא מִתְעַטֵּר בָּהּ הוּא אָמַר. (שם פו) תִּנֶּה עִזֶּךָ לְעַבְדְּךָ - תִּנֶּה עִזֶּךָ זֶה הַעֲלִיּוֹן, כְּפִתּוּב (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עֹז לְמַלְכוֹ. מִי מַלְכוֹ? זֶה מֶלֶךְ סִתָּם, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אַף כָּאֵן לְעַבְדְּךָ זֶה מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כְּמוֹ שְׁאַמְרָנוּ מֶלֶךְ סִתָּם. וְהוֹשִׁיעָה לִבִּי אֶמְתֶּךָ - וְכִי לֹא הָיָה בֶן יִשְׁי הוּא, עַד שְׁאַמַּר בְּשֵׁם שֶׁל אָמוּ וְלֹא בְּשֵׁם שֶׁל אָבִיו? אֵלָּא הִנֵּה הַקְּמָנוּ, שְׁכַאֲשֶׁר יָבֵא אָדָם לְקַבֵּל דְּבַר עֲלִיּוֹן לְהַזְכִּיר, צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדָבָר שֶׁהוּא וְדָאִי, וְעַל כֵּן הַזְכִּיר אֶת אָמוּ וְלֹא אֶת אָבִיו. וְעוֹד, הִנֵּה שְׁנִינּוּ (שהרי) שְׁזָה מֶלֶךְ כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ.

יְכִינּוּ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הִזָּה מְאִיר לְכָל הָעוֹלָמוֹת

פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"ג פ' קדושים (ד' ט"ז)] רַבִּי אַבְא פְּתַח, (תהלים

פו) **פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי תִנֶּה עִזֶּךָ לְעַבְדְּךָ. פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי**, וְכִי לֹא הָיָה לוֹ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם יִפֶּה כְּדוֹד, שֶׁהוּא אוֹמֵר פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי? אֵלָּא כֶּף שְׁנִינּוּ, דָּוִד אַחַר יֵשׁ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כְּמָה אוֹכְלוֹסִים עֲלִיּוֹנִים וּמַחְנוּת. וּכְשֶׁרוּצָה לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, מִסְתַּכֵּל בְּדוֹד הִזָּה, וּמְאִיר לוֹ פָּנִים, וְהוּא

לְכַבֵּי לִירְאָה שְׁמֶךָ. פְּסוּק זֶה קָשָׁה, שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, הַכֹּל בֵּינָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּץ מִלְּהִיּוֹת צְדִיק אוֹ רָשָׁע. וְדוֹד אִיךָ תִּבְעֵ אֵת זֶה מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אֵלָּא דָּוִד כֶּף אָמַר, הוֹרְנִי ה' דְּרַכְךָ - אוֹתָהּ דְּרַךְ מִישׁוֹר וּמִתְקַנֶּת לְגַלוּת עֵינַי וְלִדְעַת אוֹתוֹ. אַחַר כֶּף אֲהַלֵּךְ בְּאַמְתְּךָ - אֵלַיךְ בְּדֶרֶךְ אֶמְתֵּךָ וְלֹא אֶסְטָה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. יַחַד לְכַבֵּי - מַה זֶה לְכַבֵּי? כְּמוֹ שְׁנִינּוּ אָמַר (שם עג) צוֹר לְכַבֵּי וְחַלְקִי. וְכֹל זֶה אֲנִי מִבְּקֵשׁ לִירְאָה אֵת שְׁמֶךָ. לְהַדְבִּק בִּירְאָתְךָ, לְשַׁמֵּר אֵת דְּרַכֵּי כְּרֵאוֹי. לִירְאָה שְׁמֶךָ - מְקוּם חַלְקִי שְׁבוּ שְׁרוּיָה הִירְאָה לִירְאָה. בֵּא רְאָה, כֹּל בֶּן אָדָם שִׁירָא אֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁרוּיָה עִמּוֹ הָאֲמוּנָה כְּרֵאוֹי, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ אָדָם הוּא שְׁלָם בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ. וּמִי שֶׁלֹּא שְׁרוּיָה בּוֹ יִרְאֵת רְבוּנוֹ, לֹא שְׁרוּיָה בּוֹ אֲמוּנָה, וְאִינּוֹ כְּדָאִי לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

תִּנֶּה עִזֶּךָ לְעַבְדְּךָ - זֶה הַעֲלִיּוֹן

פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו' (פו, טו): [זוהר ח"א פ' לך

לך (ד' ט"ז)] הֵלְכוּ, כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְשָׂדֶה אַחַד יִשְׁבוּ. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים כה) **פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי**. בְּפְסוּק הִזָּה יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ אוֹתוֹ בְּכִמָּה מְקוּמוֹת. אֲבָל בְּפְסוּק הִזָּה דְּבָרִים נִסְתָּרִים יֵשׁ בּוֹ. פָּנָה אֵלַי - וְכִי דָוִד אָמַר פָּנָה אֵלַי

— זוהר תהלים —

בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶזְ מִתְעוֹרְרִים בְּלִבּוֹ
 חֲצִי בְּלִיִּסְטְרָאוֹת בְּאֶהְבָּה עֲלִיוֹנָה, וּמִגְדֹּל
 הַשְּׁלֵהֲבַת שֶׁל הָאֶהְבָּה הַעֲלִיוֹנָה אֵלָיו, אָמַר
 הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגֵדִי, סוֹבְבִי עֵינֶיךָ לְצַד אַחַר
 מִמֶּנִּי, שֶׁהֵם שׁוֹרְפִים אוֹתִי בְּשִׁלְהֲבוֹת
 אֶהְבָּה. וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּדוֹד, (שְׁמוּאֵל א טז)
 וְהוּא אֲדַמְנִי עִם יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רְאִי.
 וּבִשְׁבִיל אוֹתוֹ דּוֹד עֲלִיוֹן הִנָּאָה, אֶהְבָּתוֹ
 וּתְשׁוּקָתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַדְבִּיק
 עִמּוֹ, אָמַר דּוֹד פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי.

מֵאִיר לְעוֹלָמוֹת וְחָס עַל הָעוֹלָם.
 וַיִּפְּיוּ שֶׁל הַדּוֹד הַזֶּה מֵאִיר לְכֹל הָעוֹלָמוֹת,
 רָאִשׁוּ גְלִגְלַת זֶהָב שֶׁנִּרְקְמָה בְּשִׁבְעָה
 תְּכֵשִׁיטֵי מִיָּנִים שֶׁל זָהָב, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 וְחִבִּיבוֹתוֹ שֶׁל הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנִגְדּוֹ,
 וּמֵרַב אֶהְבָּתוֹ אֵלָיו אָמַר לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שִׁחְזִיר עֵינָיו כְּנִגְדּוֹ וַיִּסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם יָפִים בְּכֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ה) הַסְּבִי
 עֵינֶיךָ מִנְּגֵדִי וְגו'. הַסְּבִי עֵינֶיךָ מִנְּגֵדִי,
 שְׁבִשְׁעָה שֶׁהָעֵינַיִם הִלְלוּ מִסְתַּכְלוֹת בּוֹ

ב « לבני קרח מזמור שיר יסודתו בתררי קדש: ב אהב יהוה ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} שערי ציון מכל משכנות יעקב: ג נכבדות מדבר בך עיר האלהים ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} סלה: ד אזביר רחב וכבל לידעי הנה פלשת וצור עם בוש זה ילד שם: ה ולציון ויאמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון: ו יהוה ^{תקיעת חליל} ^{תקיעת חליל} יספר בכתוב עמים זה ילד שם סלה: ז ושרים כחללים כל מעיני בך:

— שימוש תהלים —

טוב להושיע את העיר

לבני קרח מזמור שיר יסודתו (פו, א): [שימוש תהלים לפרק פז] טוב להושיע את העיר.

— זוהר תהלים —

הדרים הישנים ולא מתו, ומי הם, ישיני חברון, שהם לא מתו אלא ישנים, וע"כ כתוב בהם גויעה, כמי שנרדם ויש בו קיום להתנער, אף כך אותן ד' זוגות שבחברון ישנים הם ולא מתו, וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם, ויודעים גנוזי נסתרות יותר משאר בני אדם, גנוזים הם שם לפני פתח הגן עדן הגופים שלהם, ואלו הם שוכני עפר.

עתידי הקב"ה לפייס פנסת ישראל להכניס אותם להיכלו ולהזדוג עמך זוג לעולם כמה שכתוב וארשתיך לי לעולם

ולציון ויאמר איש וגו' (פו, ה): [זוהר ח"ג דף (א) זוהר תורה] והוא יכוננה עליון.

אמר רבי יוסי עתיד הקב"ה להכריזו על כנסת ישראל ויאמר (ישעי' נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלם, כמי שאוחז ביד חברו ואומר התנער וקום, כך הקב"ה יאחז בה ויאמר התנערי קומי, א"ל רבי אחא וכן כל אותן בני היכלו של המלך

ד' זוגות שפחברון ישנים הם ולא מתו וכלם מתקיימים בקיומם באותן הגופים שלהם

ולציון ויאמר איש וגו' (פו, ה): [זוהר ח"ב דף קנא:] זוהר תורה] ולציון ויאמר איש ואיש ילד ביה והוא יכוננה עליון. אמר רבי יהודה כתוב (ישעי' נב) יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו', בוא וראה כל אותן המתים שבעולם כלם מתים על ידי מלאך המשחית, שהוא מלאך המות, מלבד אותן המתים בארץ הקדושה אין מתים על ידו, אלא על ידי מלאך של רחמים השולט בארץ. ועל זה כתיב יחיו מתיך, אלו המתים בארץ הקדושה, שהם המתים שלו ולא של אחר, שאין שולט שם צד אחר כלל, נבלתי יקומון אלו המתים בארץ נכריה אחרת על ידי המשחית ההוא, וע"כ נקראים נבלה, מה נבלה מטמאה במשא, אף כך אותן המתים בחוץ לארץ מטמאים במשא ובמגע. הקיצו ורננו שוכני עפר, שוכני

יח לחודש

פח א שיר מזמור לבני קרח למנצח על מחלת לענות משביל להימן האזרחי:
 ב יתְּוֹאֲרֵהוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יְשׁוּעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נִגְדָּךְ: ג תְּבוֹא לְפָנֶיךָ

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

טוב לאומרו להציל הקהל מצרתם

על מחלת לענות (פח, א): [שימוש תהלים לפרק פח] הכה טובים להושיע את העיר או את הקהל.

— זוהר תהלים —

השִׁבַּח שֶׁל הָאֱמוּנָה שֶׁנִּרְאָה בְּאֶרֶץ.

שְׁהָרֵי לְמַעַל פּוֹתָחִים בְּשִׁמְחָה שִׁירָה,
 כְּמָה מְלֹאכִים עֲלִיוֹנִים בְּכַמָּה
 מִיָּנִים שְׁמִשְׁבַּחִים בַּלַּיְלָה בְּכָל הַעֲדָדִים.
 כְּמוֹ כֵן לְמִטָּה בְּאֶרֶץ, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶרֶץ בַּלַּיְלָה, בּוֹ חֶפֶץ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
 הַקְּדוֹשִׁים שְׁמִשְׁבַּחִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, כְּלָם מְקַשְׁבִּים לְאוֹתוֹ שְׁמִשְׁבַּח אוֹתוֹ
 בַּלַּיְלָה בְּאֶרֶץ, שֶׁהַשִּׁבַּח הַזֶּה הוּא בְּשִׁלְמוֹת,
 לְהַעֲלוֹת אֶת כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְלִמְטָה וּלְזַמֵּר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַיְחוּד. בֹּא
 רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ כְּתָב, ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי
 וְגו'. ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי, מְתִי הוּא יִשְׁוֹעָתִי?
 בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִקְדַּמְתִּי שִׁבַּח בַּלַּיְלָה אֶצְלֶךָ,
 אֲזִי הוּא יִשְׁוֹעָתִי בַיּוֹם. וּבֹא רְאֵה, שְׁהָרֵי
 בַּלַּיְלָה, מִי שְׁמִשְׁבַּח אֶת רְבוּנוֹ בְּשִׁבַּח שֶׁל
 הַתּוֹרָה, אֲזִי מִתְחַזֵּק בְּחֹזֶק בַּיּוֹם בְּצַד הַיָּמִין,
 שֶׁהֵנָּה חוֹט אֶחָד יוֹצֵא מִצַּד הַיָּמִין, וְאֲזִי
 נִמְשָׁךְ עָלָיו וּמִתְגַּבֵּר בּוֹ, וְעַל כֵּן אָמַר ה'
 אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי וְגו'.

מִי שְׁמִשְׁבַּח לְרְבוּנוֹ בַּלַּיְלָה בְּזִמְרַת הַתּוֹרָה
 אֲזִי הוּא נִתְחַזֵּק בַּיּוֹם בְּתִקּוּף בְּצַד הַיָּמִין

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א דף
 ח: זוהר תורה] ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם

בלשון הזה פותחים, זש"כ (שם ט) קומי
 אורי כי בא אורך, הרי המלך כאן בודאי,
 ובכן זהו הכבוד שלה ושמחת הכל כאשר
 המלך נתפייס עמה, בכל אותן זמנים
 שמלפנים היא באה אל המלך ועמדה
 לפניו, כמש"כ (מלכים א' א) ותבא לפני
 המלך, ותעמד לפני המלך, אבל בזמן הזה
 לא כן, אלא המלך יבא אליה ויתפייס
 עמה ויחזירה להיכלו, זש"כ (זכרי' ט) הנה
 מלכך יבא לך ודאי ולא את אליו, יבא לך
 לפייס אותך, יבא לך להקים אותך, יבא
 לך להשלים אותך בכל, יבא לך להכניס
 אותך להיכלו ולהזדוג עמך זיוג לעולם,
 כמש"כ (הושע ב) וארשתוך לי לעולם וגו'.

כל אותם המלאכים הקדושים שמשבחים
 את הקדוש ברוך הוא כלם מקשיבים
 לאותו שמשבח אותו בלילה בארץ
 שהשבח הזה הוא בשלמות

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי וְגו' (פח, ב): [זוהר ח"א פ'
 ויגש אליו (דף טז:)] פתח רבי אלעזר ואמר,
 (שם פח) ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוֹעָתִי יוֹם צַעֲקָתִי בַּלַּיְלָה
 נִגְדָּךְ. בֹּא רְאֵה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם בְּחִצּוֹת
 הַלַּיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּשִׁירִים
 וְתִשְׁבַּחוֹת לְשִׁמְחַת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְזוֹ
 הִיְתָה שְׁמִיחַת הָאֱמוּנָה בְּאֶרֶץ, מִשׁוּם שֶׁזָּהוּ

—= תהלים =—

בלילה, בוא וראה בשעה שנתעורר רוח צפון ונחלק הלילה הרי ביארנו ששלהבת אחד יוצא ודופק תחת כנפי התרנגול ומכה בכנפיו וקורא, ושלהבת ההוא בזמן שמגיע אליו ונתעורר כנגדו הוא מסתכל בו ונדדעזע וקורא, בשביל כבוד רבונו לעשות רצונו, וקורא להם לאנשים, וע"כ נקרא שכוי, הסתכלות, ונקרא גבר, לפי שנתעורר בשלהבת של גבורה, שמצד הגבורה הוא בא לעורר בעולם, ואז אותן בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, וכזאת נקרא רנה של תורה, וע"כ נחל דוד המלכות הוא ובניו לעולם ולדורי דורות, וכאשר התרנגול קורא והאנשים ישנים במטותיהם ואין נתעוררים, התרנגול קורא אח"כ ואומר מה שאומר, וזה נתבאר, אח"כ מכה בכנפיו ואומר, אוי לפלוני נזיף רבונו מרוחק רבונו שלא נתעורר רוחו ואינו משגיח על כבוד רבונו, וכאשר מאיר היום כרוז קורא עליו ואומר, ואל אמר איה אלוה עושי נותן זמירות בלילה, לסעוד להשכינה באותן הזמירות להיות הכל בחבור אחד, עושי, עושי היה צריך לומר, מהו עושי, אלא בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע ברנה של תורה, כי רנה של תורה לא נקרא אלא בלילה, וכאשר הוא נמצא בלילה עם התורה, אז כאשר מאיר היום הקב"ה וכנסת ישראל מתקנים אותו בחוט אחד של חסד, להצילו מכל רע ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים: רבי יהודה אמר אני שמעתי שכך אמר רבי אבא מקרא זה, איה אלוה

צַעֲקָתִי בַלַּיְלָה נִגְדָךְ. פתח רבי אלעזר ואמר, ה' אלהי ישועתי, בוא וראה דוד המלך היה קם בחצות הלילה והתיגע בתורה בשירות ותשבחות לשמח למלך ולהמטרונה, וזאת היא שמחת השכינה בארץ, לפי שזאת היא שבחה של השכינה שנראית בארץ, שהרי למעלה פותחים שירה בחדוה כמה מלאכים עליונים בכמה מיני שירות שמשבחים בלילה בכל הצדדים, וכדמיון הזה למטה בארץ, מי שמשבח לו להקב"ה בארץ בלילה בוחר בו הקב"ה, וכל אותן מלאכים הקדושים שמשבחים לו להקב"ה כלם מקשיבים לזה שמשבח לו בלילה בארץ, כי זאת השבחה היא בשלמות העלות כבודו של הקב"ה מלמטה ולומר בשמחת היחוד, בוא וראה דוד המלך אמר ה' אלהי ישועתי וגו', ה' אלהי ישועתי מתי היא ישועתי, באותו יום שאני מקדים זמירות בלילה אליי, בכך היא ישועתי ביום, ובוא וראה שהרי מי שמשבח לרבונו בלילה בזמרת התורה, אז הוא נתחזק ביום בתקוף בצד הימין, שהרי חוט אחד יוצא מצד הימין, ואז הוא נתמשך עליו ונתגבר בו, וע"כ אמר ה' אלהי ישועתי יום צעקתי בלילה נגדך.

אֵלָא בְּשַׁעָה שְׁהָאֲדָם קָם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וּמְתַיְגַע בְּרִנָּה שֶׁל תּוֹרָה כִּי רִנָּה שֶׁל תּוֹרָה לֹא נִקְרָא אֵלָא בַלַּיְלָה

ה' אֱלֹהֵי יִשְׁוּעָתִי וְגו' (פח, ב) : [ח"ג (דף כג). זוהר תורה] פתח רבי יוסי ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נותן זמירות

תִּפְלְתִי הַמָּה אֲזַנֶּךָ לְרַנְתִּי: ד כִּי שָׁבַעְתָּ בְּרַעוֹת נַפְשִׁי וְחַיִּי לְשֹׂאֵל הַגִּיעוּ: ה נַחֲשֵׁבְתִי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר הָיִיתִי בְּגֹבַר אֵין אֵיִל: ו בַּמַּתִּים חָפְשִׁי כְּמוֹ חֲלָלִים שָׁבְבִי קָבֵר אֲשֶׁר לֹא זְכַרְתָּם עוֹד וְהַמָּה מִיָּדְךָ נִגְזְרוּ: ז שְׁתַּנִּי כְּבוֹר תַּחֲתִיּוֹת בְּמַחֲשָׁבִים בְּמַצְלוֹת: ח עָלַי סָמְכָה חַמְתְּךָ וְכָל מִשְׁבְּרֶיךָ עֲנִיתָ סֵלָה: ט הִרְחַקְתָּ מִיָּדַעִי מִמְּנִי שְׁתַּנִּי תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כֵּלָא וְלֹא אֵצֵא: י עֵינַי דָּאֲבַח מִנִּי עֵינִי קָרְאתֶיךָ יְהוָה: יא כָּל יוֹם שִׁמְחֵתִי אֱלֹהֶיךָ כִּפְּי: יב הַלַּמַּתִּים תַּעֲשֶׂה פֶלֶא אִם רָפְאִים יִקְוִמוּ יוֹדֶיךָ סֵלָה: יג חִסְפָּר בַּקֶּבֶר חֲסֶדְךָ אֲמוּנָתְךָ בְּאֲבֵדוֹן: יד חִוּדַע בַּחֲשֶׁךְ פֶּלֶאךָ וְצַדִּיקְךָ בְּאֶרֶץ נְשִׁיחַ: יו וְאֲנִי אֱלֹהֶיךָ יְהוָה: יז שׁוֹעֲתִי וּבִבְקָר תִּפְלְתִי תִקְדְּמֶךָ: יח לָמָּה יְהוָה: יט תִּזְנַח נַפְשִׁי תִסְתִּיר פְּנֶיךָ מִמְּנִי: כ עֵינֵי אֲנִי וְגוֹעַ מִנְעַר נְשִׂאתִי אֲמִיד אֲפוֹנָה: כא עָלַי עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ בַּעוֹתֶיךָ צְמַתוֹתַנִּי: כב סַבּוּנִי כַּפּוּס כָּל הַיּוֹם הַקּוּפוֹ עָלַי יָחַד: כג הִרְחַקְתָּ מִמְּנִי אֶהֱב זָרַע מִיָּדַעִי מַחֲשָׁךְ:

===== זוהר תהלים =====

חדשה, זש"כ אלוה עושי, והרי ביארו א"ל ו"ה, א"ל זה אברהם שנאמר האל הגדול, ו זה הקב"ה, ה זו כנסת ישראל, וזהו אלוה, והם עושים את האדם שמתקנים אותו בכל יום, ולפיכך כתוב עושי, כמש"כ ישמח ישראל בעושיו, אמר רבי יוסי ודאי כך הוא והכל הוא ענין אחד.

עושי, עושה לי היה צריך לומר, מהו עושי, אלא כמו שאמרת, בשעה שהאדם קם בחצות הלילה ומתיגע בתורה, כאשר מאיר היום נתעורר אברהם באותו החוט שלו, שנאמר בו (בראשית יד) אם מחוט ועד שרוך נעל וגו', והקב"ה וכן כנסת ישראל מתקנים אותו ועושים אותו בכל יום בריה

כ « מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי: ב חֲסְרֵי יְתוּאָה־וּמִן עוֹלָם אֲשִׁירָה לְדֹר וָדֹר

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאדם שמאבד אבריו

משכיל לאיתן האזרחי חסדי ה' עולם (פט, א): [שימוש תהלים לפרק פט] לאדם שמתאבדים איבריו ועצמותיו מן החולאים אמור אותו על שמן זית וקח צמר מאיל גזוז ותן אותו השמן על הצמר ועשן אותו עליו, ואם תרצה להושיע איש מתפיסה צא לאויר השמים ואמור אותו ועניך לשמים.

— זוהר תהלים —

הרים ואתנים הכל דבר אחד

ואם אברהם הוא איתן, יצחק ויעקב נקראו איתנים. קום זקן, שהרי ידעת רעיון זה היה מכה את רעיוןך. וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנף (במדבר כד). איתן - זה בקר של אברהם, והינו (בראשית מד) הבקר אור. זה העמוד שכל העולם עומד עליו, ואת אורו ירש מאברהם. נקרא נהר היוצא מעדן. אי זקן זקן, הנה רעיון אחר כנגדך, ולא ידעת להשמר איך עורכים קרב. זקן, איפה הכח שלך? ודאי לא לגבורים המלחמה.

מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזַרְחִי (פמ, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"ט:)] בא וראה, כתוב והאתנים מוסדי ארץ. פיון שכתוב שמעו הרים, מי הם הרים ומי הם אתנים? אלא הרים ואתנים הכל דבר אחד. אבל אותם שלשה עליונים מעל ראשיהם, ואותם שלשה למטה מהם, וכלם אחד. הרים למעלה, ועליהם אמר דוד, (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. ואלה הם שלשה הראשונים. והאתנים מסדי ארץ, אלה הם שלשה אחרונים, למטה מהם, שני עמודי הבית ואחד שמחת הבית, ואלה נקראו מסדי ארץ. אתנים הם, ואתנים נקראו. זקן זקן, הרי ידעת, מי שעורך קרב, אם לא יודע להשמר, לא ינצח בקרב. צריך להכות בידו ולהשמר ברעיונו, מה שיהיה אחר חשוב, שיהיה הוא חשוב, ויד ימין מזמנת תמיד להכות ומחשבותיו ויד שמאלית זמינים תמיד לקבל ולהשמר, וימין הכל. עכשו אמרת והאתנים. איתנים הם למטה, והרים למעלה. השמר זקן, שהרי רעיון אחר כנגדך, שכתוב (שם פט) משכיל לאיתן האזרחי. וזהו אברהם הזקן, ונקרא איתן.

כתוב משכיל לאיתן האזרחי, וכתוב משכיל לדוד. זה נהר היוצא מעדן, שהוא תרגמן לדוד להודיע לו מאותם דברים הנספרים העליונים. אם משכיל הוא נהר שיוצא מעדן, אז איתן האזרחי אברהם הוא למעלה ודאי. זה ידעתי. ואף על גב שאני זקן, על רעיון זה אני מוחה. איתן האזרחי הם שתי דרגות, כמו שנאמר בקר אור. אור זה אברהם. בקר זה נהר. אף כף איתן האזרחי. אזרח הוא אברהם. איתן, כמו שנאמר, זה אותו נהר ששופע ויוצא מעדן. עכשו, זקן, קום עמד על מרכבתך, שעכשו תפל ולא תוכל לקום. הרי שלמה המלך בא בכחותיו

— תהלים — זוהר תהלים —

ידיו של אברהם) אִהְבּוּ כָּל מֵה שְׁצָרֶיךָ, וְאוֹתוֹ מִחַ עֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל לְאִיתָן. וְכִשְׁדּוֹד הַמֶּלֶךְ נִתְקַן בְּתִשׁוּבָה אֱלֹהִים, הוּא מִשְׁכִּיל לְדָוִד, כְּמוֹ שֶׁהָיָה הַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. (יש משכיל).

בִּירַח הָאֵתָנִים, שְׁנוֹלְדוּ הָאֵתָנִים בִּירַח הַזֶּה. הַבְּנִין לְמִטָּה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנוֹלְדוּ בוֹ הָרִים וְאֵתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים. אֵתָנִים - יְרֻכִים חֲזָקוֹת כְּנַחֲשֵׁת, וְאוֹתוֹ הָאֵיתָן בִּינֵיהֶם. קוּם זָקֵן, תִּפְּחֵה לְכָל הַצְּדָדִים. בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבַעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְחֻמְשֵׁים (לששים) וְתִשְׁעָה, הָיָה מִפְּתַח אֶחָד גִּנּוּז וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסֵר לוֹ. הַתַּחֲנֵן לְפָנָיו אָמַר לוֹ: מִשָּׁה, כָּל הַמִּפְתָּחוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחֲתוֹנִים תְּלוּיִים בְּמִפְתָּח הַזֶּה. אָמַר לְפָנָיו: רְבוּן הָעוֹלָם, מֵה שָׁמוּ? אָמַר לוֹ: אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֵיתָנִים תְּלוּיִים בוֹ, וְבוֹ עוֹמְדִים מְחוּץ לַגּוֹף, שֶׁתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמִשְׁכִּיל אוֹתוֹ, הוּא עֶקֶר וְהַמִּפְתָּח שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב.

וּכְשֶׁנִּתְקַנְהָ תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה אֱלֹהִים, עֶקֶר הַהִיכָל הוּא הַמִּפְתָּח שֶׁלָּה (אליו), וְדָאִי שְׁאֵז מִשְׁכִּיל לְדָוִד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה (אליו) אוֹתִיּוֹת לְמַפְרַע. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִשְׁרִי, הוּא תִשְׁרִי, אֲבָל מִשׁוּם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲתוּם בוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שָׁמוּ י'. בְּמִזְבַּח חֲתוּם בוֹ ה', הַרְשֵׁת עַד חֲצֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּאֵה דְבוּרָה וְחֻתְמָה בוֹ ו', וְהִינּוּ מֵה שְׁכַתּוֹב (שׁוּפְטִים ה) וְתִשְׁרִי דְבוּרָה. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה חֲתוּם שֶׁל הַשֵּׁם

וּמִרְכַּבּוֹתָיו וּגְבָרָיו וּפְרָשָׁיו וּבָא כְּנִגְדֶךָ. קוּם צֵא מִן הַשָּׂדֶה, שֶׁלֹּא יִמָּצָא אוֹתְךָ שָׁם. כְּתוּב (מלכים א) וַיִּקְהֲלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֵתָנִים בְּחָג וְגו'. יִרַח שְׁנוֹלְדוּ בוֹ הָאֵתָנִים, וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם אֵיתָנֵי הָעוֹלָם, וְיִרַח זֶה הוּא תִשְׁרִי. שְׁאֵלְפָא בֵּיתָא חוּזַר לְמַפְרַע מִמִּטָּה לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נֹאֵה שֶׁתִּצָּא מִן הַשָּׂדֶה וְלֹא תִמָּצָא שָׁם. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזָרְחִי - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ. אֲבָל עַכְשָׁיו שְׁכַתּוּב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, הַקָּרֵב שֶׁלְּךָ אֵינוֹ כָּלוּם, וְתִצָּא מִן הַשָּׂדֶה בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְרָאֵה שָׁם. אֵי זָקֵן, עֲנֵי מִסְכֵּן, אֵיךְ תִּצָּא? אִם כֶּף, יִנְצְחוּ אוֹתְךָ וְתִבְרַח מִן הַשָּׂדֶה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם יִרְדְּפוּ אַחֲרֶיךָ, וְאֵין לְךָ פָּנִים לְהִרְאוֹת לְפָנָי אִישׁ לְעוֹלָמִים. כְּאֵן נִשְׁבַּע אֲנִי שֶׁלֹּא אֵצָא מִהַשָּׂדֶה, וְכֵאֵן אֶרְאֶה פָּנִים בְּפָנִים בְּשֹׁלְמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַגְּבָרִים וְהַפְּרָשִׁים וְהַמְּרַכְבוֹת שְׁלוֹ. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִסִּיעַ לְךָ, זָקֵן, שְׁהִרִי אֶתְּהָ עֲנִיף כַּח. קוּם זָקֵן, הַתְּגַבֵּר בְּכַחֲךָ וְהַתְּחַזַּק, שְׁעַד הַיּוֹם הַזֶּה הָיִיתָ גְבוּר חֲזָק בְּגִבְרִים. פִּתַּח וְאָמַר, מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי. אֵלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל לְדָוִד - אֵז כְּמוֹ שְׁאֵמַרְתָּ, אֲבָל מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן כְּתוּב. יֵשׁ מִשְׁכִּיל וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל. יֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמַעְלָה וְיֵשׁ מִשְׁכִּיל לְמִטָּה. מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן, בְּזִמְן שְׁאוֹתוֹ אִישׁ (נִהר) עוֹמֵד בְּתִשׁוּבָה, כָּל הָאֵיבָרִים שְׁמַחִים וּמִתְחַבְּרִים עִמּוֹ. וְאִם הוּא עוֹלָה, עַד שֶׁהַמֶּחַ הָעֲלִיּוֹן מִתְפַּיֵס אֱלֹהִים וְשִׁמַּח כְּנִגְדּוֹ. וְאֵז מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן הָאֲזָרְחִי, מִשְׁכִּיל אוֹתוֹ וּמוֹדִיעַ לוֹ עַל יְדֵי אֲבָרָהֶם (על

—= זוהר תהלים =—

ובחן אותו. והרי נתבאר שיצחק בן שלשים ושבע שנים היה באותו הזמן, מה זה נסה את אברהם? היה צריך לכתב נסה את יצחק! אלא נסה את אברהם שימצא בדין ולהכליל בדין שימצא שלם כראוי, ועל זה חסדי ה' עולם אשירה. דבר אחר חסדי ה' עולם אשירה - אותם חסדים שהקדוש ברוך הוא עושה עם העולם. לדר ודר אודיע אמונתך בפי - טוב ואמת שעושה עם הכל. לדר ודר אודיע אמונתך - זו אמונת הקדוש ברוך הוא שהודיע אברהם בעולם והזכירו בפי כל הבריות, ועל זה אודיע אמונתך בפי.

והקדוש ברוך הוא הודיע לאברהם סוד האמונה, וכשידע סוד האמונה, ידע שהוא עקר וקיום העולם, שבגללו נברא העולם והתקיים. זהו שכתוב כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו'. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ראה שלא יכול לעמד, עד שהושיט ימין עליו והתקיים, ואם לא שהושיט ימין עליו, לא היה מתקיים, משום שהעולם הזה נברא בדין, וכך בארנו. ונאמר בראשית, וסוד כלל אחד, שני גונים כאן, בראשית. אף על גב שאמרנו ראשית מלמטה למעלה, ראשית כך גם מלמעלה למטה, ואמרנו ב' ראשית, כמו שאמרנו בית קדש הקדשים, שהרי נתנה [היא בית] לאותה ראשית, והדבר כלול הוא כאחד. ובבי"ת הזו נברא העולם הזה ולא התקיים אלא בימין, והרי פרשוה בהבראם - כתוב באברהם, ומשום כך, אמרתי עולם חסד יבנה. ובגין הראשון של העולם [אותו העולם], אותו

הקדוש שחתם בו. ואותו המפתח, כשפותח בתורה שבעל פה, צריכים להודיע לו, וזהו תניא, איתן מושבך, בריאת מחוץ לגוף. איתנים הם תנאים, עמודים תומכים מחוץ לגוף. עכשו יש להודיע דבר, בזמן שאלה לתורה שבכתב נקראים איתנים - לתורה שבעל פה נקראים תנאים. איתן אל התורה שבכתב. תניא אל התורה שבעל פה, והכל כראוי. חברים, הריני בשדה. שלמה המלך והגבורים החזקים שלו יבא וימצא זקן אחד עיף בכחו, חזק גבור, מנצח קרבות. הריני יודע שיבא, ועומד אחר סלע השדה והוא משגיח בי ואיך גבורתי עומדת בשדה, לכדו משגיח, שהוא איש שלום, בעל השלום, והולך לו. עכשו, זקן, גבורתך עליך, ואתה לבד בשדה, שוב למקומך והתר כלי זינד מעליך. (כמי שיוצא מן השדה).

התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקב"ה

משכיל לאיתן האזרחי וגו' (פס, א) : [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רל:)] פתח רבי יהודה ואמר. התשבחת הזו אברהם אמר אותה בשעה שעסק בעבודת הקדוש ברוך הוא, ועשה חסד עם בני העולם שינדעו כלם לקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא שולט על העולם, ונקרא איתן משום שהתחזק בתקף בקדוש ברוך הוא. חסדי ה' לעולם אשירה, וכי מצד החסדים באים לזמר? אלא כאן נכלל צד השמאל בימין, ולכן הקדוש ברוך הוא נסה את אברהם

אודיע אמונתך בפי: ג כי אמרתי עולם חסד יבנה שמים תבן אמונתך בהם: ד פרתו ברית לבחירי נשבעתי לדוד עבדי: ה עד עולם אבין ורעה ובגיתי לדוד

— זוהר תהלים —

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
[זוהר ח"ג פ' מטות (דף רנ"ט:)] בא וראה,
כתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה.
מה זה חסד? הוא אחד מכתרים עליונים
של המלך, שנשמת ישראל קרא לה
הקדוש ברוך הוא חסד, על תנאי שיבנה,
ולא ישמד חסד מהעולם, משמע שכתוב
יבנה. ומשום כך שנינו, מי שמשמיד חסד
מהעולם, ישמר הוא לעולם הבא. ועל זה
כתוב, (דברים כה) לא תהיה אשת המת
החוצה, בשביל לעשות חסד עם המת.
ויעשה הבנין, שכתוב עולם חסד יבנה.

נשבעתי לדוד עבדי (פס, ד): [זוהר ח"א פ'
ויחי (דף ע"ג)] דבר אחר, זהו צדיק
שממנו יוצאות ברכות לכל התחתונים,
וכל [אותן] החיות הקדושות, כלן
מתברכות מאותו השפע ששופע
לתחתונים, ולכן כתוב פרתו ברית
לבחירי. נשבעתי לדוד עבדי - זה סוד
האמונה שהוא עומד תמיד בצדיק הזה,
קיום העולם, שלא יתפזר לעולמים חוץ
מזמן הגלות שנמנע שפע הברכות, וסוד
האמונה לא השלם, וכל החידות נמנעו.
וכשנכנס הלילה, מאותו הזמן החידות לא
נכנסו לפני המלך. ואף על גב שהחידות
לא התעוררו, אבל בחוץ עומדים ומזמרים
שירה, וכשנחלק הלילה והתעוררות עולה
מלמטה למעלה, אז הקדוש ברוך הוא
מעורר כל חילות השמים לבכיה, ובוטט
ברקיע, ומזדעזעים עליונים ותחתונים.

האור של היום הראשון היה בו לקים,
ואחר כך ביום השני בשמאל. ובאלה תקן
שמים, וכתוב שמים תכין אמונתך בהם.
דבר אחר שמים תכין אמונתך בהם -
שמים נתקנו באותם חסדים, וסוד האמונה
התקינה בהם, שאין תקונייה אלא מתוך
שמים. פרתו ברית לבחירי - זהו סוד
האמונה.

הגדיל הקדוש ברוך הוא את החסד בעולם
ולכל אחד נולדה עמו נקבה

כי אמרתי עולם חסד יבנה וגו' (פס, ג):
[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז:)] למדנו,
אחר שהסתלקו קין וקהל, חזר אדם
לאשתו, והתלבש ברוח אחרת, והוליד את
שת. מכאן התייחסו דורות הצדיקים
בעולם, והגדיל הקדוש ברוך הוא את
החסד בעולם, ולכל אחד נולדה עמו
נקבה, שיתישב העולם כמו שלמעלה.
והרי פרשוה החברים בסתם משנה,
שכתוב ואיש אשר יקח את אחתו בת אביו
או בת אמו וגו', חסד הוא. חסד הוא
ודאי. ואחר ששרה החסד, יצאו גזעים
ושרשים מתחת למעלה, ונפרדו הענפים,
והקרוב התרחק. אז גדל הענף ובא
להתחבר בזווג אחד עם האילן. זה
בראשונה, וזה בסתר העולם, משום
שכתוב (תהלים פב) אמרתי עולם חסד יבנה.
אבל מכאן והלאה, אנשים שימצאו בו -
ונקרתו לעיני בני עמם.

זוהר בסאך סלה: ו יוהו שמים פלאך יהוה: אף אמונתך בקהל קדשים:
 ז בי מי בשחק יערך ליהוה: ידמה ליהוה: בבני אלים: ה אל נערץ
 בסוד קדשים רבה ונרא על כל סביביו: ט יהוה: אלהי צבאות
 מי כמוד חסין יה אמונתך סביבותך: י אתה מושל בגאות הים בשוא גליו
 אתה תשבחם: יא אתה דפאת כחלל רחב בזרוע עזך פורת אויבך: יב לך
 שמים אף לך ארץ תבל ומלאה אתה יסדתם: יג צפון וזמן אתה בראתם תבור

— זוהר תהלים —

גדל ההשתוקקות אף על פי שאינו יכול
 לעשות למעשה - גדול הוא מאד
 הכיסופים

אתה מושל בגאות הים וגו' (פס, י): [זוהר
 בראשית פ' נח (דף 100:)] כתוב. בשעה
 שהים קופץ בגליו והתהומות עולים
 ויורדים, הקדוש ברוך הוא שולח חוט
 אחד מצד הימין ומושך את גליו ושוכך
 ועפו, ואין מי שיודע אותו. יונה ירד לים
 והזדמן לו אותו הדג ובלע אותו, איך לא
 יצאה נשמתו ממנו ולא פרכה מיד? אלא
 משום שהקדוש ברוך הוא שולט באותה
 גאות של הים, ואותה גאות הים היא חוט
 אחד של השמאל שמעלה את הים
 למעלה, וכו הוא מתעלה. ואם לא אותו
 החוט שמגיע אליו מצד הימין, לא יעלה
 לעולמים. שכאשר [שכיוון] שאותו החוט
 יורד לים, והים אחז בו, אז מתעוררים
 הגלים ושואגים לטרף טרף, עד שהקדוש
 ברוך הוא משיב אותו [אותם] לאחור
 ושבים למקומם. זהו שכתוב בשוא גליו
 אתה תשבחם. תשבחם את אותם גליו
 הים. תשבחם - תשבר אותם לחזק
 למקומם. דבר אחר, תשבחם ממש. שבה
 הוא להם משום שעולים לראות

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן
 שמתעוררים למטה בתורה, אז
 הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות
 הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמחים
 לאתו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה
 מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו
 נמצאת]. משום שמים שנגחב המקדש
 למטה, נשבע הקדוש ברוך הוא שלא
 יכנס לתוף ירושלים של מעלה עד
 שיכנסו ישראל לירושלים של מטה,
 שכתוב (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא
 בעיר, והרי פרשוה החברים. וכל אותם
 מזמרים עומדים בחוץ ואמרים שירה
 בשלשת חלקי הלילה, וכלם משבחים
 בתשבחות ידועות, וכל חילות השמים,
 כלם מתעוררים בלילה, וישראל ביום,
 וקדשה לא מקדשים למעלה עד
 שישראל מקדשים למטה, ואז כל חילות
 השמים מקדשים את השם הקדוש
 כאחד. ועל זה ישראל קדושים
 מתקדשים מעליונים ותחתונים [משום
 שהקדשה של שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 עולה אלא מלמעלה ומלמטה] כאחד. זהו
 שכתוב (ויקרא יט) קדשים תהיו כי קדוש
 אני ה' אלהיכם.

וְחֶרְמוֹן בְּשִׁמְךָ יִרְנְנוּ: יי לך זִרְעַ עֵם גְּבוּרָה תָעֵז יְדֶךָ תִּרְוֶם
יְמִינֶךָ: טו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְבוֹן בְּכֹאֵךְ חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פְּנֶיךָ:

זוהר תהלים

הרבה צדיקים נפטרים מהעולם, וכל זה למה, לפי שנתרחק בחי' הזכר מבחי' הנקבה, והמשפט אינו קרב בצדק הזאת, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מן צדק הזאת ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחר.

הַקְּבִ"ה אֵינוֹ יוֹשֵׁב עַל פְּסָא הֵהוּא אֶלָּא
בְּחֻתָּם הִזָּה שֶׁהוּא אֶמֶת

חסד ואמת יקדמו פניך (פס, טו) : [זוהר ח"ב (דף רכ): זוהר תורה] **פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב** (ישעי' טז) והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד שופט ודורש משפט ומהיר צדק, הרי נתבאר שמצד הימין ההוא [שלמעלה מעלה] נתתקן הכסא למטה קדי שהרי הקב"ה התקין לכסא הזה בחסד, וישב עליו באמת, שהוא תקון החותם של הכל, ואינו יושב על כסא ההוא אלא בחותם הזה שהוא אמת, באהל דוד, שהוא כסא הבית למטה, שופט ודורש משפט ומהיר צדק, שופט מצד הדין, ודורש משפט מצד של רחמים, ומהיר צדק, היינו כסא הדין שהוא בית דין שלמטה.

בְּהִשְׁתַּוְּקוּת. מְכַאן, כֵּל מִי שֶׁנִּכְסַף
דְּהִסְתַּכֵּל וְדָדַעַת, אֵף עַל גַּב שְׂלֵא יְכוּל
נ"א: ולא נותנים לו רשות] - השבב הוא שלו,
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ.

צדק ומשפט מכון כסאך וגו' (פס, טו) : [זוהר ח"ג (דף רצא): זוהר תורה] אמר רבי שמעון צדק ומשפט הם שני מאורות תקון הכסא של המלך קני והם ההתחלה והשלמות של כל האמונה, ובהם מתעטרים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נעלם במשפט, וצדק ניזונת מזה המשפט, ולפעמים נקראת ומלכי צדק מלך שלם, וכאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כולם רחמים וכולם בשלימות, שהוא ממתיק לצדק הזאת והדינים נמתקים, וכלם יורדים לעולם בהשלמת הרחמים, ובכן היא השעה של התחברות העולמות בחי' זכר עם בחי' נקבה, וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבים פשעי העולם ונטמא המקדש, ובחי' הזכר נתרחק מבחי' הנקבה ונחש התקיף מתחיל להתעורר קני אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מזאת הצדק, הרבה מחנות משחיתים נתעוררים בעולם,

זיו זוהר

קכג. זה סמא"ל השטן המקטרג התובע תמיד דינים ועונשין: קכד. פי' מן ג' ספירות הראשונות נאצלת מדת המלכות, כידוע בסוד כתר עליון איהו כתר מלכות ועלייהו אתמר מגיד מראשית אחרית:

קכב. משפט היינו מדת הרחמים כולל עלמא דדכורא, וצדק היינו המלכות מדת הדין כולל עלמא דנוקבא, וענין זה הוא התחלת יסוד האמונה לגרום בעובדתנו הזדווגותם להמשיך שפע מן השמים:

מז אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְתוֹרָה בְּאֹר פִּנְיָהּ וְהַלְבוֹן: יז בְּשִׁמְךָ יִגְלוֹן

זוהר תהלים

עֲלִיּוֹן, יתְעוֹרְרוּ לְצֵאתָ. וּבְקוֹלוֹת הַלְלוּ, שְׁלִמְטָה נוֹתְנִים יִשְׂרָאֵל כַּח (לרחמים מלמטה, ומתעורר השופר הגדול) לְמַעְלָה, וְעַל כֵּן צְרִיכִים לְזִמְן שׁוֹפֵר בְּיוֹם הַזֶּה וְלַעֲרֹךְ קוֹלוֹת, לְכַנֵּן בּוֹ כְּדֵי לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, שְׁבוּ כְּלוּלִים הַקּוֹלוֹת לְמַעְלָה (ולסדר קולות בשופר).

סְדְרָה ראשונה - יוצא קול ומתעטר לְמַעְלָה, עוֹלָה רְקִיעִים, וְנִבְקָע בֵּין הָרִים רְמִים, וּמַגִּיעַ לְאַבְרָהָם וְשׁוֹרָה בְּרֵאשׁוֹ וּמִתְעַטֵּר, וְהוּא מִתְעוֹרֵר וּמִתְקַיֵּן אֶת הַכֶּסֶף. וּבְסִפֵּר הָאֲגָדָה שְׁנִינוּ, בְּשַׁעַה שְׁאוֹתוֹ קוֹל רֵאשׁוֹן עוֹלָה, מִתְעוֹרֵר וּמִתְעַטֵּר אַבְרָהָם, וּמִתְקַיֵּן אֶת הַכֶּסֶף, וּפּוֹקֵד עָלָיו (אבא ואמא) אַבָּא. בֵּינְתִים עוֹלָה הַשְּׁנִי, הַתְּקִיף (לחבר) לְשִׁבְרָתָהּ אֶת הַדִּינִים הַקָּשִׁים. וְזֶה הַסֵּדֵר הַשְּׁנִי, אוֹתוֹ הַקּוֹל שׁוֹבֵר בְּכַחוֹ. וְאָז עוֹלָה, וְכָל הַדִּינִים שְׁמִתְעוֹרְרִים (שנקרים) לְפָנָיו נִשְׁבָּרִים, עַד שְׁעוֹלָה לְמַקוֹמוֹ שֶׁל יִצְחָק. כִּיּוֹן שְׁמִתְעוֹרֵר יִצְחָק וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם, מִתְקַן אֶת הַכֶּסֶף לְעַמֵּד לְפָנָיו. אָז נִכְנַע, שׁוֹבֵר אֶת הַתְּקִיף הַקָּשֶׁה. וּבְזֶה צְרִיף מִי שְׁתּוֹקֵעַ לְכַנֵּן הַלֵּב וְהַרְצוֹן, כְּדֵי לְשִׁבְרָתָהּ הַכַּח וְהַתְּקִיף שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדָאֵי. סְדְרָה שְׁלִישִׁית - יוצא קול ועולה, וּבּוֹקֵעַ כָּל אוֹתָם רְקִיעִים, וּמִתְעוֹרְרִים רְחִמִים, וּמַגִּיעַ אוֹתוֹ קוֹל לְרֵאשׁוֹ שֶׁל יִצְקָב, וַיַּעֲקֹב מִתְעוֹרֵר וְרוֹאֶה אֶת אַבְרָהָם מִתְתַּקֵּן בְּצַד הָאֲחֵר. אָזִי אוֹחֲזִים שְׁנֵיהֶם בְּיִצְחָק, זֶה מַצֵּד זֶה וְזֶה מַצֵּד זֶה, וְלֹא יְכוּלִים הַתְּקִיף

צְרִיף לְכַנֵּן אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן בְּקוֹלוֹת הַלְלוּ, וְלַחֲזוֹר בְּתְשׁוּבָה לְפָנָי רְבוּנָם. אָזִי כְּשִׁישְׂרָאֵל מִתְקַנִּים וּמִסְדְּרִים קוֹלוֹת בְּרְצוֹן הַלֵּב כְּרֵאוּי בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה חוֹזֵר אוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיּוֹן

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, מז) : [זוהר ח"ג פ' אמור (דף צ"ח):] רַבִּי אַבָּא הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ, הָרִי פְּעָמִים רְבוּת שְׁאֵלְתִי עַל הַשׁוֹפֵר הַזֶּה מַה זֶה אוֹמֵר, וְעַד כָּאֵן לֹא הִתְיַשְׁבְּתִי בּוֹ. אָמַר לוֹ, הָרִי וְדָאֵי זֶהוּ בְּרוּר הַדְּבַר, שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים בְּיוֹם הַדִּין (הזהר) שׁוֹפֵר וְלֹא קָרַן, מִשׁוֹם שֶׁקָּרַן הָרִי נוֹדַע בְּאִיזָה מְקוֹם הַיָּא, וְלִהְדַּבֵּק בְּדִין אֵינְנוּ רוֹצִים. אֲכַל הָרִי שְׁנִינוּ, בְּדְבָרִים וּבְמַעֲשִׂים צְרִיכִים לְהִרְאוֹת וְלִהְעִיר דְּבָרִים נִסְתָּרִים. בֵּא רֵאָה, כְּשִׁאוֹתוֹ שׁוֹפֵר עֲלִיּוֹן, שְׁבוּ הָאוֹר שֶׁל הַכֵּל, מִסְתַּלַּק וְלֹא מְאִיר לְבָנִים, אָזִי מִתְעוֹרֵר הַדִּין, וְהַכֶּסֶף אוֹתוֹ מִתְקַנֵּם לְבֵית הַדִּין, וְזֶה הַשׁוֹפֵר, נִקְרָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּקַפּוֹ שֶׁל יִצְחָק, תְּשַׁבַּחַת הָאֲבוֹת, כְּשִׁמְתַּעֲלָה אוֹתוֹ שׁוֹפֵר גָּדוֹל שְׁאִין מִיְנִיק אֶת הַבָּנִים, אָזִי יִצְחָק מִתְחַזֵּק, וּמִתְתַּקֵּן לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם.

וּבְשִׁמְתְּעוֹרֵר הַשׁוֹפֵר הַזֶּה וּכְשִׁבְנֵי אָדָם שְׁבִים מִחֻטְאֵיהֶם, צְרִיכִים לְהַשְׁפִּיעַ קוֹל שׁוֹפֵר מִמְטָה, וְאוֹתוֹ קוֹל עוֹלָה לְמַעְלָה, אָזִי מִתְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר עֲלִיּוֹן, וּמִתְעוֹרֵר רְחִמִים וּמִסְתַּלַּק הַדִּין. וְצְרִיכִים לְהִרְאוֹת מַעֲשֶׂה בְּשׁוֹפֵר, לְעוֹרֵר שׁוֹפֵר אַחֵר, וְלִהְוֹצִיא בְּשׁוֹפֵר הַזֶּה לְמִטָּה אוֹתָם קוֹלוֹת, לְהִרְאוֹת שְׁכָל אוֹתָם קוֹלוֹת שְׁלִמְעָלָה, שְׁכָלָם כְּלוּלִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפֵר

— זהו זה תהלים —

ולמשך את רבונם מדין לרחמים, ולתקן את כל העולמות על ידיהם. בא ראה, כנגד זה נפתחים שלשה ספרים ביום זה, וכמו שרחמים מתעוררים והדינים הקשים נכנעים ונכנסים למקומם - כך הוא למטה כמו שלמעלה, הדינים הקשים נכנעים ומעברים מן העולם. ומי הם? אלו אותם רשעים גמורים, שהם דינים קשים שנכנעו והעברו מן העולם. ועל כן נכתבים ונחתמים וכו'. אמר רבי אבא, ודאי זהו ברור הדבר. ברוך הרחמן ששאלתי והרחמתי את הדברים הללו.

אמר רבי יהודה, כתוב זכרון תרועה, עושים זכרון, לכון את הלב והרצון. ישראל עושים זכרון למטה, במה? במעשה, כדי שיתעורר דבר באותו גון שלמעלה. אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים פא) בפסה ליום חגנו, שמתפסה בו הלכנה. ואיך מתפסה? אלא כשעומד ענן והשמש אינו מאיר, אזי הלכנה מתפסה ולא מאירה. ועל כן מלפני ענן השמש אינה מאירה, כל שכן הלכנה שמתפסה ואינה מאירה. ועל כן בפסה ליום חגנו, בה"א, שמתפסה הלכנה. ובמה מאירה? הכל בתשובה, ובקול שופר, שכתוב אשרי העם יודעי תרועה. אז - ה' באור פניו יהלכון.

צריך באותו היום שאותו שתוקע שידע עקר הדבר ויכון בה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה ועל זה כתוב 'אשרי העם יודעי תרועה'

אשרי העם יודעי תרועה וגו' (פס, פז) : זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קמ"ט)

שלו לצאת החוצה, ושלש הסדרות הללו הן סדרה אחת.

סדרה אחרת - קול יוצא ועולה, ונוטל את אברהם ממקומו, ומשפיע אותו למטה, למקום שהגבורות של יצחק שורים שם, ומקימים את אברהם בתוכם. סדרה שניה - יוצא קול שבור, לא חזק כמו הראשון. לא שחלש אותו קול שתקע, אלא שאותו קול אינו אצל יצחק כבראשונה, ששם שורה התקף התקיף, אלא רק לאותם בית דין של מעלה שהם יותר רפים, וכלם רואים את אברהם אצלם, ונכנעים לפניו. בינתים סדרה שלישית - יוצא קול ועולה, ומתעטר בראשו של יעקב, ומשפיע אותו לאותו מקום שאותן הגבורות שורות, ועומד כנגדן, אברהם מצד זה ויעקב מצד זה, והם באמצע, ואז כלם נכנעים ונמצאים (ושוככים) במקומם. ואלו כלם סדר אחר שני.

סדרה אחרונה - שצריך להעלותם למקומם ולישב (ולישב) ביניהם את יצחק כמקדם, משום שאת זה צריך לישר במקומו, ולא יצא בגבורותיו החוצה, אז כל הדינים נכנעים, ומתעוררים רחמים. על כן צריך לכון את הלב והרצון בקולות הללו, ולחזור בתשובה לפני רבונם. אזי כשישראל מתקנים ומסדרים קולות ברצון הלב כראוי בשופר הזה, חוזר אותו שופר עליון. וכשחוזר, מעטר את יעקב, והכל נתקן. וכסא אחר עולה, ואז נמצאת שמחה בכל, והקדוש ברוך הוא מרחם על העולם. אשרי חלקם של ישראל שיודעים להנהיג

כָּל חַיּוֹם וּבְצַדִּיקְתָּךְ יְרוּמוֹ: יֵה כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אֶתָּה וּבְרַצְנָךְ (תרים) תְּרוֹם קְרַנְנוּ:
 יֵה כִּי לַיהוָה מִגִּנְנוּ וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵינוּ: כִּי אִזְ דְּבַרְתָּ בַחֲזוֹן לְחַסְדֵיךָ
 וְתֹאמַר שׁוֹיִתִּי עוֹר עַל גְּבוּרַת הַרִימוֹתַי בַּחֲזוֹן מַעַם: כִּי מִצְּאֵתִי יְדוּד עֲבָדִי בְּשִׁמְן
 קִדְשֵׁי מִשְׁחָתוֹ: כִּי אֲשֶׁר יָדִי תִבּוֹן עִמּוֹ אִף זְרוּעֵי תֹאמְצֵנוּ: כִּי לֹא יֵשֵׁא אוֹיֵב בּוֹ
 וּבֶן עוֹלָה לֹא יַעֲנֵנוּ: כִּי זִכְרוֹתַי מִפְּנֵי צָרָיו וּמִשְׁנֵאָיו אֲנֹכִי: כִּי וְאִמּוֹנְתִי וְחַסְדֵי
 עִמּוֹ וּבִשְׁמוֹ תְרוֹם קְרַנְנוּ: כִּי וְשִׁמְתִי בַיָּם יָדוֹ וּבִנְהַרֹת יָמֵינוּ: כִּי הוּא יִקְרָאֵנִי אָבִי
 אֶתָּה אֱלֹהֵי וְצוּר יִשׁוּעָתִי: כִּי אִף אֲנִי בְכוֹר אֶתְנֶהוּ עֲלוֹיִן לְמַלְכֵי אֶרֶץ: כִּי לְעוֹלָם
 (אשמור) אֲשַׁמֵּר לוֹ חַסְדֵי וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לוֹ: לֹא וְשִׁמְתִי לְעַד זְרַעוֹ וּבְכֹסֵאוֹ בְּיָמֵי
 שְׁמָיוֹ: לֹא אִם יַעֲזֹבוּ בְנָיו תּוֹרָתִי וּבְמִשְׁפָּטִי לֹא יִלְכוּ: לֹא אִם חֶקְתִּי יִחַלְלוּ
 וּמִצְוֹתַי לֹא יִשְׁמְרוּ: לֹא וּפְקַדְתִּי בְּשֹׁבֵט פְּשָׁעִים וּבִנְגָעִים עוֹנֵם: לֹא וְחַסְדֵי לֹא
 אֶפִּיר מִעִמּוֹ וְלֹא אֲשַׁקֵּךְ בְּאִמּוֹנְתִי: לֹא לֹא אֶחַלֵּל בְּרִיתִי וּמוֹצֵא שִׁפְתֵי לֹא
 אֲשַׁנֶּה: לֹא אַחַת נִשְׁבַּעְתִּי בְּקִדְשֵׁי אִם לְדוֹד אֲבִיב: לֹא זְרַעוֹ לְעוֹלָם יִהְיֶה וּבְכֹסֵאוֹ
 בְּשִׁמְשׁ נִגְדִי: לֹא בְּיָרֵחַ וּבֶן עוֹלָם וְעַד בְּשֶׁחַק נֶאֱמַן סֵלֶה: לֹא וְאֶתָּה זְנַחַת וְתִמְאֵם
 הַתַּעַבְרָתָ עִם מְשִׁיחֶךָ: מִנֶּאֱרַתָּה בְּרִית עֲבָדֶיךָ חֲלַלְתָּ לְאֶרֶץ נִזְרוּ: מִאֲפָרְצֶתָ כָּל
 גְּדֵרְתָיו שְׁמֹת מִבְּצָרָיו מִחַתָּה: מִבִּשְׁחָוֹ כָּל עֲבָרֵי דָרְךָ הָיָה חֲרַפָּה לְשִׁבְנָיו:
 מִגְּדֵרֵימוֹת יָמֵינוּ צָרָיו הִשְׁמַחְתָּ כָּל אוֹיְבָיו: מִדֵּ אִף תִּשְׁיֵב צוּר חֲרַבּוֹ וְלֹא
 תִּקְיֹמְתוֹ בַּמְּלַחְמָה: מִהַ הִשְׁבַּתָּ מִטְּהָרוֹ וּבְכֹסֵאוֹ לְאֶרֶץ מִגְּרָתָה: מִן הַקְּצֵרְתָּ יָמֵי
 עֲלוֹמָיו הַעֲטִיטָה עָלָיו בּוֹשֶׁה סֵלֶה: מִן עַד מָה וְיִתְנַחֵם מִתְּפִלַּת לְנֶצַח תִּבְכַּעַר
 בְּמוֹ אִשׁ חֲמַתְךָ: מִה זָכַר אֲנִי מָה חֲלָד עַל מָה שְׁוֹא בְּרֵאתָ כָּל בְּנֵי אָדָם:

— זוהר תהלים —

וְכָל אֵלּוֹ שְׁיֹדְעִים סוּד הַתְרוּעָה וְתִקְרָבוּ
 לְלַכְתָּ בְּאוֹר פָּנָיו שֶׁל הַקְּב"ה וְזֶה הָאוֹר
 הַרְאֵשׁוֹן שֶׁגָּנַז הַקְּב"ה לְצַדִּיקִים
אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה וְגו' (פט, טו): זוהר
 ח"ג פ' פנחס (דף ג"א:) לא כתוב
 שומְעֵי, או תוֹקְעֵי תְרוּעָה, אֲלֵא יִדְעֵי
 תְרוּעָה. בְּגִלָּל (בגין) הַחֲכָמִים שְׁדָרִים בְּאוֹר
 שֶׁל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, אֵלּוֹ יִדְעֵי תְרוּעָה. סוּד
 שֶׁל הַתְרוּעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים ב) תִּרְעַם
 בְּשֹׁבֵט בְּרוּל. מִי עִם כִּי־יִשְׂרָאֵל שְׁיֹדְעִים

מִתְפַּלְלִים תִּפְלֶה בְּאוֹתוֹ יוֹם, וּמִבְקָשִׁים
 וּמִתְחַנְנִים לְפָנָיו, וְתוֹקְעִים בְּשׁוֹפָר,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עֲלֵיהֶם וְהוֹפֵךְ דִּין
 לְרַחֲמִים, וְכָל עֲלוֹנוֹת וְתַחֲנוּנִים פּוֹתְחִים
 וְאוֹמְרִים: (שם פט) אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי
 תְרוּעָה. וְעַל זֶה צָרִיךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,
 שְׂאוֹתוֹ שֶׁתּוֹקַע שִׁידַע עֵקֶר הַדְּבָר, וַיִּכְוֶן
 בָּהּ בַּתְרוּעָה, וַיַּעֲשֶׂה הַדְּבָר בְּחֻמְקָה, וְעַל
 זֶה כְּתוּב אֲשָׁרֵי הָעַם יִדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא
 כְּתוּב תּוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

מט מי גבר יחיה ולא יראה מות ימלט נפשו מיד שאול סלה: נ איה חסדיך הראשנים אדני נשבעת לדוד באמונתך: נא זכר אדני חרפת עבדיך שאתי בחיקי כל רבים עמים: נב אשר חרפו אויביך יהוה: אשר חרפו עקבות משיחך: נג ברוך יהוה לעולם אמן ואמן:

זוהר תהלים

ערל, רע, צפוני. אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו, שכלם מצד הטמאה כפי שאמרנו. כנגד שבעה השמות הללו, אותם שנקרא בהם גיהנם, המקום שבו נדונים הרשעים של העולם, ואלו הם: בור, שחת, דומה, טיט היזן, שאול, צלמות, ארץ תחתית. כל אלו שבעת מדורי הגיהנם כנגד שבעת השמות הללו שיש ליצר הרע. והרי בארנו, שכמו שיש דרגות והיכלות לצד הקדשה - כך גם לצד הטמאה. וכלם נמצאים ושולטים בעולם בצד (השמאל) הטמאה. שבעה היכלות הם, שהם כנגד שבעה שמות, שבהם נקרא גיהנם (יצר הרע). וכלם עומדים (להשטין רע) לדון ולטמא את אותם הרשעים של העולם שדבק בהם, ולא שמרו את דרכיהם ממנו כשהם בעולם הזה.

שהרי מי שזוכה להטהר בעולם הזה בצד הטהרה, מטהרים אותו באותו מקום שנקרא סוד האמונה. שכמה דרגות הן וכמה ממנים, שכלם עומדים לקרב בני אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא ולטהר אותם, ומי שבא להטמא, מטמאים אותו בצד האחר הזה, שהוא טמא. שהרי כמה דרגות וכמה ממנים, כלם עומדים כדי לטמא בני אדם. מי שקרב אליהם ובא להמשיך אחר אותו הצד הרע, עליו כתוב (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות

סודות עליונים של רבונם, לעלות לפניו ולהתקשר בו. וכל אלו שיודעים סוד התרועה, יתקרבו ללכת באור פניו של הקדוש ברוך הוא. וזה האור הראשון שגנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים. ועל זה צריך לדעת אותה.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע יש לו שבעה שמות: אלו הם שבעה שמות כנגד שבע דרגות של ההיכלות שלו

מי גבר יחיה ולא יראה מות וגו' (פט, מט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רס"ב)] בא וראה, דוד היה קיומו נעוץ במקור של מים נובעים, וכשנדחה לארץ אחרת וצערו אותו, ולפי צערו נדחה מהארץ הקדושה - אף על גב שירד מדרגתו לדרגה תחתונה עמד בקיומו, ולא נכנס לצד האחר ונשמר ממנו. מה כתוב? (שמאל א כ) ואולם חי ה' וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות. שהרי ירד בדרגתו עד שהיה בו השעור הזה. ואשרי חלקו של מי שנשמר מאותו הצד הרע, ומכל דרגותיו של אותו הצד שנמצאים בעולם.

שכמה צדדים ודרגות יש ליצר הרע: נחש עקלתון, שטן, מלאך המות, יצר הרע. והרי פרושה. שאף על גב שנקרא בשמות הללו, יש לו שבעה שמות: שטן, טמא, שונא, אבן מכשול,

— תהלים —

יִמְלֹט נַפְשׁוֹ וְגו'. מִי הוּא הָאָדָם שֶׁנִּבְרָא
בְּעוֹלָם שְׁלֵא יֵרָאֶה מוֹת? אוֹתוֹ שְׁכַל
הָעוֹלָם נִמְשָׁכִים אַחֲרָיו. שְׁהֵרִי בְּאוֹתוֹ זְמַן
שָׁבָא אָדָם לְתַת חֶשְׁבוֹן לְפָנָי רְבוּנוּ, טָרָם
שִׁיצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, רוֹאֶה אוֹתוֹ, וְהֵרִי
בְּאַרְנוּ.

ספר רביעי

יט לחודש

צ א תפלה לְמוֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ בְּדֶרֶךְ
 וְדֶרֶךְ: ב בְּמִטָּה חָרִים יִלְדוּ וְתַחֲוִלָּל אֶרֶץ וְתִכַּל וּמַעוֹלָם עַד עוֹלָם אַתָּה
 אֵל: ג תָּשָׁב אָנוּשׁ עַד דָּבָא וְהֵאמֵר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם: ד כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
 בְּיוֹם אֶתְמוּל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה כְּלִילָה: ה זְרַמְתָּם שְׁנָה יְהִיוּ בַּבֶּקֶר בַּחֲצִיר
 וְחֶלֶף: ו בַּבֶּקֶר יִצְיִן וְחֶלֶף לְעָרֵב יִמּוּלֵל וַיִּבְשׁ: ז כִּי כָלִינוּ בְּאֶפְדָּ וּבַחֲמַתְךָ
 נִבְחַלְנוּ: ח (שֶׁת) שְׁתָּה עֲזוּנֵתֵינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר פְּנִיךָ: ט כִּי כָל יָמֵינוּ פָּנוּ
 בְּעֶבְרַתְךָ כְּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ הַגֶּחֶ: י יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שְׁנָה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לאריה

תפלה לְמוֹשֶׁה (צ, א): [שימוש תהלים לפרק צ] שם שלו שד"י. 'ש' מן ת' "תפלה באותיות ש"ת, ד'
 הוא מן "מעון בחלוף דמ"ת, 'י' מן א' ד"אתה באי"ק. אמור אותו עם מזמור.

— זוהר תהלים —

יְמֵי אָדָם הֵם נֶגֶד סִפִּירוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ח"י ש'רה (דף קכג ע"א)] בֵּא
 רְאֵה, הַיָּמִים שֶׁל אָדָם נִבְרָאוּ וְעָמְדוּ
 בְּאוֹתָם הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, כִּינּוֹן שֶׁהִסְתִּימוּ
 לְהִתְקִים בְּאוֹתָן הַדְּרָגוֹת, שְׁכָתוּב (תהלים צ)
 יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו'. מִכָּאן
 וְהִלָּאָה אֵין דְּרָגָה לְהִתְקִים, וּמִשּׁוֹם כֵּן
 וְרַהֲבִ"ם עָמַל וְאָנּוּן, וְהֵם כְּלֵא הִיוּ.

י'ם שְׁקָרֵב קִצּוֹ נִקְרָא יוֹם ה'

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשָׁעָה שְׁנִלְפָדוֹת רַגְלֵי
 בְּנֵי הָאָדָם וְיָמֵיו מִתְקָרְבִים, אוֹתוֹ יוֹם נִקְרָא
 יוֹם ה' לְהָשִׁיב רוּחוֹ אֵלָיו. שְׁנֵינוּ, בְּאוֹתָהּ
 שָׁעָה פּוֹקֵד אוֹתוֹ הַכֶּתֶר הַקָּדוֹשׁ עַל רוּחוֹ,
 וּמִיְהוּ? שְׁכָתוּב (תהלים צ) יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם
 שְׁבָעִים שְׁנָה. וְהִיא כְּתוּרָה שֶׁל שְׁבִיעֵי שֶׁל הַכֹּל.

יְמֵי הַצְּדִיקִים נִתְקִימוּ

יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבָעִים שְׁנָה וְגו' (צ, א):
 [זוהר ח"א פ'רשת ו'ח"י (דף ר"ז ע"א)] אָבֵל
 אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁל הַצְּדִיקִים הִיוּ וְהִתְקִימוּ,

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרַהֲבָם עֲמָל וְאֶן כִּי גָז חִישׁ וְנִעְפָּה: יא מִי יוֹדַע

זוהר תהלים

וחובה בסוד של חסד וגבורה, שאם כן לא היה לו לאדם לחיות יותר משבעים שנה, אלא במזל העליון הקדמון לכל הדבר תולה קמי, ולפיכך הוא מוסיף על ימי כל אדם כרצונו.

המלכות פוקדת את האדם להחזיר רוחו אליה

אמר רבי יהודה, בשעה שנלכדות רגלי האנשים, ונגמרו ימי חייו, יום ההוא נקרא יום ה' להשיב רוחו אליו, למדנו שבשעה ההיא פוקד כתר הקדוש ההוא על רוחו, ומי הוא, היינו שכתוב: "ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", והוא כתר השביעי לכלקמי.

החי יותר משמונים שנה נשמתו מהבינה שהיא מידה השמינית מלמטה למעלה

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז): זוהר תורה] **וְאִם מצד של גבורה הוא בא כתוב: "וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה",** כי הכתר של גבורה הוא שמיניקמי מכאן ולהלאה אין מקום להמשךקמי כמ"ש: "וְרַהֲבָם עֲמָל וְאֶן", במקום שלא נודע היסוד, אין הבנין מתקיים.

מצד הגבורה יש לו שמונים שנה

ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה וגו' (צ, י): וְאִם מצד הגבורה הוא בא - כתוב וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה, שְׁפָתָר הַגְּבוּרָה הוּא הָרִי שְׁמִינִי. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֵין מְקוֹם לְהַמְשֵׁךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר וְרַהֲבָם עֲמָל וְאֶן. בְּמְקוֹם שֶׁלֹא הָיָה יְסוּד, הַבְּנִינָן לֹא עוֹמְד.

שני חיי האדם תלויין ב"בהם" בספירות העליונות

ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] למדנו שמדרגת צד"ק, שהיא השביעית שנת השמיטהקמי באותה מדרגה נשתלמו ימי האדם, כאשר נשלמו שבעים שנה כנגד שבע המדרגות, עשר לכל מדרגה, זהו שכתוב: "ימי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה", איזה "בָּהֶם", באותן ימים ושנים שלמעלה.

בני חיי ומזוני תלויין בכתר והוא יכול להוסיף על הכל כרצונו -

וְאִם בְּגִבּוֹרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה (צ, י): [זוהר ח"א (דף רנז): זוהר תורה] בוא וראה, בניס חיים ומזונות לא בזכות הדבר תולה, והיינו סוד אותן ז' המדרגות שבהן זכות

זיו הזוהר

קכח. זו הבינה שהיא ספירה השמינית מלמטה למעלה: קכט. פי' שאחר שמנים שנה אין לומר עוד שתולה החיות בשיעור וקצבה, כיון שאין השגה שלנו מגעת שמה:

קכה. זו מדת המלכות ספירה השביעית מן ספירת חסד: קכו. פי' בספירת הבינה שהיא הקדמון לז' הספירות של ימי הבנין מעשה בראשית: קכז. זו המלכות:

עו אַפְּךָ וּכְרֹאתְךָ עֲבָרְתֶךָ: יב לַמָּנוֹת יָמִינוּ בֵּן חוֹדֵעַ וְנָבֵא לְכַבֵּב חֲכָמָה:
 יג שׁוּבָה יְחֹוָה עַד מָתִי וְהִנַּחֵם עַל עֲבָרֶיךָ: יד שְׁפַעְנוּ בַּכֶּקֶר חֲסִדְךָ
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל יָמִינוּ: טו שְׁמַחְנוּ בַּיּוֹמֹת עֲנִיתָנוּ שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה:
 טז יִרְאֵה אֶל עֲבָרֶיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִרְרֵךְ עַל בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
 עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה:

זוהר תהלים

הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"א פרשת ויחי (דף רז ע"ב)]
 הַבְּדֵלָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת בֵּין אוֹתָם שְׁשׁוּלְטִים
 בַּיָּמִי הַחֹל לְשַׁבָּת. וּכְשִׁיּוֹצֵאת הַשַּׁבָּת,
 עוֹלָה מְגִייהֶנּוּ צַד אֶחָד מֵעֵין הָרָעָה [ס"א
 מִשְׁחִית חֲמִנָה רע] שְׁרוּצָה לְשַׁלֵּט בְּשַׁעֲה
 שִׁישְׁרָאֵל אוֹמְרִים (תהלים ז) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וְיוֹצֵא מֵאוֹתָה דְרָגָה שְׁנִקְרֵאת
 שְׁמֵאל [שאול], וְרוּצָה לְהִתְעַרֵב בְּזָרַע שֶׁל
 יִשְׂרָאֵל וּלְשַׁלֵּט עַל יִשְׂרָאֵל.

על ידי הַבְּדֵלָה נִכְנַע אוֹתוֹ צַד

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"א פרשת בראשית (דף יז ע"ב)]
 וְיִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים מַעֲשֵׂה בְהֵדֵס וַיִּזַּן וְאוֹמְרִים
 הַבְּדֵלָה, וְנִפְרָד מֵהֶם, וּמָךְ אוֹתוֹ צַד וְנִכְנַס
 לְמִקְוֵמוֹ בְּשָׂאוֹל, בְּמִקְוֵם שְׁקֵרָח וְצֵדְתוֹ
 שָׁם, שְׁפָתוֹב (במדבר יט) וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
 לָהֶם חַיִּים שְׂאוּלָה. וְהֵם לֹא יוֹרְדִים לְשָׁם
 עַד שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל הַבְּדֵלָה מֵהֶם, שְׁפָתוֹב
 (שם) הַבְּדֵלוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה וּגו'.

הַכּוֹנֵנָה הַצְּרִיכָה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"ב פרשת יתרו (דף צג ע"ב)] וְאִם

יִזְדַּמֵּן לוֹ מַעֲשֵׂה וַיִּכְנַן בּוֹ, צַדִּיק הוּא. וְאִף
 עַל גַּב שְׁלֹא מְכֻוֵן בּוֹ, צַדִּיק הוּא, שְׁעוֹשֵׂה
 מִצְוֹת אֲדוֹנוֹ. אֲבָל לֹא נִחְשָׁב כְּמִי שְׁעֲשֵׂה
 רְצוֹנוֹ לְשִׁמְחָה, וַיִּכְנַן בּוֹ בְּרִצּוֹן שֶׁל
 הַסְּתַכְלּוֹת בְּכָבוֹד רְבוּנוֹ, כְּמִי שְׁלֹא יוֹדַע
 לְסַבֵּר סִבְרָא, שְׁהָרִי בְּרִצּוֹן תְּלוּי הַדְּבַר
 לְשִׁמוֹ. וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלִמְטָה לְשִׁמוֹ, מִתְעַלָּה
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַעְלָה וּמִתְתַקֵּן כְּרָאוּי.

רְחֻמָּא לִיבָא בְּעֵי

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 כְּמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַגּוֹפֵף נִתְקַן
 מַעֲשֵׂה הַנֶּפֶשׁ בְּאוֹתוֹ הַרְצוֹן, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא רוּצָה אֶת הַלֵּב וְהַרְצוֹן שֶׁל
 הָאָדָם, וְאֶפְלוֹ כֶּף, אִם אֵין שָׁם רְצוֹן שֶׁל
 הַלֵּב, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, עַל זֶה הַתְּפִלָּל דְּוֹד
 וְאָמַר, (תהלים צא) וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ
 וּגו'. שְׁהָרִי אֵין כָּל אָדָם חֲכָם לְשִׁים רְצוֹן
 וְלֵב לְתַקֵּן הַכֹּל וַיַּעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה שֶׁל מְצֻנָה.
 עַל זֶה הַתְּפִלָּל תְּפִלָּה זוֹ - וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ.

על ידי הַמַּעֲשֵׂה כָּאֵן מִתְקַנֵּים לְמַעְלָה

וַיְהִי נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 מַה זֶה כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ? כּוֹנֵנָה וְהַתְקַן
 תְּקוּנָה לְמַעְלָה כְּרָאוּי. עָלֵינוּ, אִף עַל גַּב
 שְׂאִינְנוּ יוֹדְעִים לְשִׁים הַרְצוֹן, אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה

—= זוהר תהלים =—

כְּשִׁישׁן רוּחוֹ עוֹלָה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 [זָהָר תָּדַשׁ תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף קא ע"א)] כְּשִׁאֲדָם
 בְּעוֹלָם הַזֶּה יִשָּׁן בְּמִטָּתוֹ, רוּחוֹ מְשׁוֹטְטָת
 וְהוֹלֶכֶת, וּרְצוֹנוֹ לַעֲלוֹת בְּכָל לַיְלָה. וְכַמָּה
 מִמְּנִים מְגַנִּים עוֹמְדִים בְּכָל יְרֻקֵי וְרֻקֵי.

בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁל אֵשׁ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 שְׂאֵמֵר רַבִּי נְחוּנְיָא, סָח לִי בֵּן
 גָּאִים, כְּשִׁעֲלִיתִי לְרֻקֵי, בְּרֻקֵי הָעֲלִיּוֹן
 מְצֹאֲתֵי מְלֹאכִים שְׂרָפִים, כָּלֵם כְּמֵרְאָה
 הַלְפִידִים, וְגִלְגְּלֵי אֵשׁ סוֹכְבִים אוֹתָם,
 וְגִבּוֹתָם כְּגִחְלֵי אֵשׁ, וְשִׁנְיָהֶם וְעֵינֵיהֶם
 שְׂבִיבִים שֶׁל אֵשׁ, הַכֹּסוֹת שֶׁלָּהֶם אֵשׁ
 לוֹהֶטֶת, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, הַדּוּמִיעַם
 שָׁמוּ.

מִי נִתֵּן יְלֹד אִשָּׁה בִּינֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 כִּשְׂרָאוֹ אוֹתִי שֵׁם, אָמְרוּ: מִי
 נִתֵּן יְלֹד אִשָּׁה בִּינֵינוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה?
 פְּתַדְתִּי מִמֶּנּוּ, וְהִזְכַּרְתִּי אוֹתֵיךָ הַשֵּׁם,
 כְּשִׂרְאִיתִי שְׂמֵבֻקְשִׁים לְשָׂרֵף אוֹתִי בְּהֶבֶל
 פִּיהֶם, וְעַמְדוֹ כָּלֵם. אָמַר לִי אוֹתוֹ הַשָּׂר
 הַגָּדוֹל הַמְּמַנֶּה עֲלֵיהֶם: מִי אַתָּה? אֲמַרְתִּי
 לוֹ שְׁמִי.

כָּל בְּאֵי עוֹלָם עוֹבְרִים לִפְנֵינוּ

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 אָמַר לִי: אֵי יָדִיד, כָּל בְּאֵי עוֹלָם
 עוֹבְרִים עַל יָדִי בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, בְּשַׁעֲהַ
 שְׂבָאִים לְשֹׁכֵב עַל מִטּוֹתֵיהֶם, וּמְפַקִּידִים

לְבַדּוֹ. מַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנָהוּ, לְמִי? לְאוֹתָהּ
 דְּרָגָה שְׂצָרִיף לְהַתְקֵן. כּוֹנְנָהוּ, אֵת מִי?
 בְּחִבּוֹר אֶחָד בְּאֹבוֹת, לְהִיּוֹת מְתַקֵּן בְּהֶם
 בְּמַעֲשֵׂה הַזֶּה כְּרָאוּי.

שֵׁם י'-ה-ו-ה

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 [זָהָר תָּדַשׁ מְדַרְשׁ רֹת (דף צב ע"א)] פְּתַח
 רַבִּי וְאָמַר, בְּסוֹד שֶׁל יְהוָה. י' נִקְרָא
 בְּדִגְמָא, זֶה אֱלִימְלָךְ. ה' נִקְרָא בְּדִגְמָא, זֶה
 נְעָמִי. וְלָמָּה נִקְרָאת שְׁמָה נְעָמִי? שְׁנֵאמַר
 וַיְהִי נֶעֱם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּגו'. ו"ה דְּגִמָּא,
 זֶה רֹת וּבִעֲלָהּ.

רֹת הִיא תוֹר

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 רֹת הַפְּכָה שְׁמָה לְתוֹר, שְׁנֵאמַר
 (בְּרַאשִׁית טו) וְתוֹר וְגוֹזֵל. (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) יוֹנְתִי
 בְּחִגְוֵי הַסַּלַּע בְּסִתְרֵי הַמְּדַרְגָּה הַרְאִינִי אֵת
 מְרֹאֲיָךְ הַשְּׂמִיעֵנִי אֵת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב
 וּמְרֹאֲיָךְ נְאוּהָ.

עַל מַעֲשִׂים טוֹבִים שׁוֹכֵן שֵׁם ה'

וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֲלֵהִינוּ עֲלֵינוּ וּגו' (צ, יז):
 פְּתַח וְאָמַר, וּמָה זֶה וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
 כּוֹנְנָה עֲלֵינוּ? זֶה הַמַּעֲשֵׂה שִׁיעֲשֵׂה הָאָדָם.
 אִם הֵם מַעֲשִׂים טוֹבִים - יִשְׁכֵּן עָלָיו הוּיָהּ,
 וְאִם לֹא - יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, שְׁנֵאמַר (מִשְׁלֵי יד)
 חֲכָמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה בִּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֶיךָ
 תִּהְרָסְנוּ. חֲכָמוֹת נָשִׁים - זֶה הַנְּשָׂמָה
 וְהַנְּפֶשׁ. וְאוֹלֶת - זֶה נֶפֶשׁ הַשְּׂמֵאלִית
 שְׁנִקְרָאת עֲרָפָה.

— תהלים — זוהר תהלים —

וּרְחַם בְּיַד אֲדוֹן עוֹלָם. מִיַּד פּוֹרְחִים מֵהֶם, וְעוֹלָיִם לְפָנָיו.

לֹא הִכְנִיס אֶת כּוֹלָם

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
וְכָל הַרוּחוֹת לְפָנָיו, וְלֹא נָתַן לִי רְשׁוּת
לְהִכְנִיס אֶלָּא אוֹתָם הַכְּתוּבִים לְפָנָיו. חוּץ
מֵאוֹתָם שֶׁעָשׂוּ מַצּוֹת לְפָנָיו בַּיּוֹם, עַד־כֵּן
אֲנִי מִבְּקָשִׁים וּמִחֻפְשִׁים אַחַר רִיחָם.

שס"ה היכלות

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
נִשְׂאֲתִי עֵינַי, רְאִיתִי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
שָׁשִׁים וְחֻמְשָׁה הַיְכָלוֹת, כַּמִּנְיָן יְמוֹת
הַחֲמָה. וְכֹלָם לְצַד מְזוּרָח, וְאַרְבַּעַת שְׁעָרִים
בְּכָל הַיְכָל וְהַיְכָל, וְכַמָּה מְמַנִּים וּמְשֻׁרְתִים
עֲלֵיהֶם, וְכֹלָם דְּמוּת אַחַת לָהֶם, וְקוֹרְאִים
לָהֶם מְשֻׁרְתֵי מְזוּרָח. וְכֵן לְצַד דְּרוֹם.

שער אחד גבוה

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
י: חוּץ מִמָּה שֶׁרְאִיתִי לְאוֹתוֹ צַד
שַׁעַר גְּבוּהָ עַד מְאֹד מִכָּל הַשְּׁעָרִים.
שְׂאֵלְתִי עַל הַשַּׁעַר הַהוּא. אָמַר לִי: אֵי
יָדִיד, בַּשַּׁעַר הַזֶּה עוֹבְרִים כָּל בְּעָלֵי צַעַר,
וְכָל בְּעָלֵי דְמָעָה, מַצַּעַר אַמּוֹת הָעוֹלָם.
וְכָל אוֹתָם בְּעָלֵי תְשׁוּבָה, כֹּלָם נִכְנָסִים
בַּשַּׁעַר זֶה.

שער שנפתח רק בזמנים ידועים

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
לְמַעַלָּה מִזֶּה הַשַּׁעַר נִגְלָה לְפָנָיו שַׁעַר
גָּדוֹל, וְעָשְׂרָה שְׁעָרִים סְבִיבָיו. שְׂאֵלְתִי עָלָיו.
אָמַר לִי, הַשַּׁעַר הַזֶּה אֵין לִי רְשׁוּת עָלָיו, וְלֹא

נִפְתַּח אֶלָּא בְּרֵאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשַׁבָּתוֹת וַיְמִים
טוֹבִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן, כְּשֶׁנִּכְנַס שַׁבָּת, אוֹ רֵאשִׁי
חֲדָשׁ, אוֹ מוֹעֵד, קוֹל מִתְּפוּצֵץ בְּכָל אוֹתָם
רְקִיעִים, וְאוֹמֵר, (ישעיה כו) פִּתְחוּ שְׁעָרִים
וַיָּבֵא גוֹי צַדִּיק שְׂמֵר אַמְנִים.

בזמן שהוא מתלבשים בלבושיהם שבעולם
הזה

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
מִפְּנֵי שֶׁכָּל הַרוּחוֹת שֶׁבָּגַן עֵדֶן
שֶׁבְּאַרְצָן, כָּל יְמֵי הַשָּׁבוּעַ עוֹמְדוֹת שָׁם,
וּמְטִילוֹת בְּתוֹכוֹ. וּבְאוֹתוֹ זְמַן וּבְאוֹתוֹ רְקִיעַ
שֶׁעַל גְּבֵי גֵן עֵדֶן שֶׁבְּאַרְצָן, שֶׁבְּאוֹתָם שְׁעָרִים
נִפְתַּחוֹת ד' חִלּוּנוֹת, רְשׁוּמוֹת בְּד' אוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַשֵּׁם הַמְּפָרָשׁ, הוּא הַמֵּיחָד בְּגִנְי
מְרוּמִים, וְכָל אוֹתָם הַרוּחוֹת מִתְּלַבְּשׁוֹת
בְּלְבוּשׁ יָקָר בְּאוֹתוֹ גֵן עֵדֶן, כְּדְמוּת אוֹתוֹ
עוֹלָם שֶׁהֵיוּ עוֹמְדוֹת בְּמִלְבוּשׁ בְּשׂוֹר מְטָפָה
סְרוּחָה.

החלונות נפתחים וכלם עולים למעלה

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
וּבְשַׁעַר שֶׁהַחִלּוּנוֹת נִפְתַּחִים, כֹּלָם
פּוֹשְׁטִים מִלְבוּשֵׁיהֶם, וּפּוֹרְחִים לְמַעַלָּה
בְּאוֹתָם חִלּוּנוֹת, וְעוֹלוֹת בְּמִקּוֹם הַזֶּה.
וְשֵׁשׁ בְּעָלֵי כְּנָפִים, וְכַמָּה מְמַנִּים עִמָּהֶם,
פּוֹתַחִים הַשַּׁעַר הַזֶּה. וְכָל אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה
שְׁעָרִים, הַרוּחוֹת נִכְנָסוֹת לְשֵׁם בְּחֻדָּה
וְעוֹלוֹת לְמַעַלָּה. וְכֵן כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּדֶרֶךְ
זֶה, בְּשָׁלוֹם וּבְשִׂמְחָה רַבָּה.

אלו עולות ואלו יורדות

וַיְהִי נֶעֱמַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְגו' (צ, י"ג):
בְּשַׁעַר שֶׁאֵלוֹ הַרוּחוֹת עוֹלוֹת, רוּחוֹת

—= זוהר תהלים =—

ההיא ולהלאה, ונצרך לנו להתפלל ולומר "ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו'" קלא, זה הוא נעם העליון, חירות של הכל, וזהו שכתוב: "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'".

בעשית מצוה למטה לשמה מתעלה העשיה למעלה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): בוא וראה, אם נודמן לו לאדם עשיית מצוה וכוון בה זכאי הוא, ואף גם אם אינו מכוון בה זכאי הוא, כיון שעושה מצות רבונו, אבל אינו חשוב כמי שעושה ברצון הלב לשמה, ומכוון בה במחשבה של הסתכלות בכבוד רבונו, שהרי ברצון הלב ובמחשבת המוח תולה הענין של לשמה, ובעשיה שלמטה לשמה נתעלה העשיה למעלה, ועושה התיקון כראוי.

דוד התפלל שיתקבל אפילו ללא כוונה

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): כדמיון זה במעשה הגוף נתתקן מעשה הנפש על ידי הרצון והמחשבה ההוא, כיון שהקדוש ברוך הוא חפץ ברצון הלב ומחשבת המוח של האדם, ואפילו הכי אם חסר רצון הלב ומחשבת המוח שהוא העיקר, על זה התפלל דוד ואמר: "וּמַעֲשֵׂה יְדִינִי כוֹנֵנָה עָלֵינוּ וְגו'", שהרי אין כל אדם מבין לעשות ברצון הלב ומחשבת המוח לגרום תיקון הראוי, והוא יעשה המצוה [בלי כונה הראויה], ועל זה התפלל דוד תפלה זו.

אחרות יורדות, שנתוספו בין החיים באותו העולם. אלו עולות, ואלו יורדות. באותו מקום שירדו אלו משם, שם חונות האחרות, ואין המקום נשאר פנוי.

הנשמה יתרה עולה בשעת ויהי נעם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו וגו' (צ, יז): במוצאי שבת, בשעה שישאל אומרים ויהי נעם ה' אלהינו כו', אותם הרוחות שירדו להם בשבת, עולות. אלו עולות, ואלו יורדות. אלו עולות במקומן, ואלו יורדות למקומן. וכן תמיד בענין זה.

עולם הבא עולם הבינה נקראת נועם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, פרשת ויחי (דף ריז) זוהר תורה] אמר יהודי ההוא, כתוב: "דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי נְעָם וְגו'" (משלי ג, יז), עולם הבא נקרא נעם קל, וכאשר נתעורר עולם הבא, כל חדוה וכל טוב וכל הארות וכל חירות שבעולם נתעורר, ולפיכך נקרא נעם.

אנו מתפללים במוצאי שבת ש"נועם" תשרה עלינו וניצל מהגיהנם

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו (צ, יז): [זוהר ח"א, מקץ (דף קצז) זוהר תורה] ועל זה למדנו, שרשעי הגיהנם בשעת כניסת שבת נוחים כלם, ויש להם חירות ומנוחה, ובשעה של מוצאי שבת, נצרך לנו לעורר חירות העליונה עלינו, שנצל מעונש ההוא של הרשעים שחוזרים ונידונים משעה

זיו הזוהר

קל. זה עולם הבינה: קלא. רצה לומר אדני מלכות, אלהינו בינה:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

תשלים את התקון ותחשב כאלו עשינו
 בעצמנו את התקון
 ומעשה ידינו כוננה עלינו וגו' (צ, יז):
 [זוהר ח"ב, יתרו (דף צג:)] "ומעשה
 ידינו כוננה עלינו", מהו "כוננה עלינו",
 שהקדוש ברוך הוא יכונן ויתקן התיקון
 למעלה כראוי, "עלינו", אף על פי שאין
 אנו יודעים לכוון הכונות, אלא שאנו
 עושים העשיה בלבד, "ומעשה ידינו
 כוננהו", למי, לאותה המדרגה שנצרך
 להגיע אליה התיקון, "כוננהו" קלב
 בחבור אחד עם האבות, שתהיה
 מתתקנת עמהם כראוי על ידי עשיית
 מצוה זו.

זיו הזוהר

קלב. זו המלכות לחבר אותה עם האבות, פי' עם חסד גבורה תפארת עלמא דדכורא לקבל שפע עבור
 בניה וכל התבל:

צא א יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן: ב אָמַר לִיתְנוּנָהּ מַחְסֵי וּמְצוֹדֹתַי
אֱלֹהֵי הַמַּלְאָכִים אֲבִטַח בּוֹ: ג כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפֶּחַ יְקוֹשׁ מְדַבֵּר הוֹזוֹת: ד בְּאֲבֹרְתוֹ
יִסְדֵּךְ לְךָ וְתַחַת בְּנִפְיֹ תַחְסֶה צָנָה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: ה לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְלִלָה מִחִין

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רעה

יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן (צא, א): [שימוש תהלים לפרק צא] לאריה או לרוח רעה ויברחו. ואחר שאמרת שני מזמורים הללו תאמר. יהי רצון מלפניך אל שדי הגדול הגבור והנורא שתדחה רוח רעה מעל (פלוגי) ותשלח לו רפואה שלימה בקרוב ותחזירהו לבריאותו ותענה אותו כמו שענית למשה עבדך בשירה הזאת. ותעלה תפלתו לפניך כמו שהיה עולה עשן קטורת לפניך מעל גבי המזבח אמן אמן אמן סלה סלה סלה. ועוד כתוב כל המזמור הזה למפרע ותן אותו אחורי פתח הבית ותנצל מכל רע. והשם שלו א"ל. יוצא מן א' ד"אורך ימים באי"ק, ל' מן "עליון.

— זוהר תהלים —

צֵל ש ל ש-ד-י שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת
בְּרִית קוֹדֵשׁ

שְׁאָמַר (שיר ב) הֲרֵאֵינִי אֶת מְרֵאִיךָ?
כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה אָדָם מִטְּפָה בְּשִׁלִּית אָמוֹ, כְּמוֹ
שְׁמַתְגָּדֵל (אחר ארבעים יום שנברא) - מְכַנֵּס בּוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעַט מַעַט רוּחַ וְנִפְשׁ,
וְגַר נִתֵּן עַל רֵאשׁוֹ בְּלִילָה, שְׁנֵאֲמַר (איוב כט)
בְּהֵלוֹ נָרוּ עָלַי רֵאשֵׁי. וְעֵמוּד אֹר בַּיּוֹם,
שְׁנֵאֲמַר (שמות יד) וַיִּסַּע עֵמוּד הָעֲנַן וְגו', (שם
א) וְלִילָה בְּעֵמוּד אֵשׁ כּוֹ' לְלַכֵּת יוֹמָם
וְלִילָה. וְנֵאֲמַר (משלי ו) כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה
אוֹר. וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַתּוֹרָה,
וּמְלַמְדִים אוֹתוֹ אֶת כָּל הַמְצוּוֹת, וְאוֹמְרִים
לוֹ: רֵאָה, שְׁזוּהִי דְרָךְ עֲקֻלְתוֹן, שְׁנִקְרָאת
לִילָה. וּבְמִקוֹם הַזֶּה יִכְנִיסוּ כָּל נֶפֶשׁ שֶׁל
הָאֵישׁ, שְׁנֵאֲמַר (איוב א) קָטָן וְגָדוֹל שֵׁם הוּא
וְעָבַד חֲפָשִׁי מֵאֲדוֹנָיו. וּמְרֵאִים לוֹ בְּעֵמוּד
שֶׁל אֵשׁ, שֶׁהוּא עַל רֵאשׁוֹ, כְּמָה דְּבִים
וְנִמְרִים וְאֲרִיּוֹת וּמְלֶאכִי חֲבֻלָה שְׁיוֹשְׁבִים
שֵׁם. וְשֵׁם הַכֶּלֶב. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים
כב) הַצִּילָה מִתְּרֵב נֶפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי.
וְהַמִּקוֹם הַזֶּה הוּא חֲשֵׁן, וּמְלֶאכִי הַחֲבֻלָה
קוֹרְאִים אוֹתָם לִילוֹת. וְעַל זֶה אָמַר מִפְּחַד
בְּלִילוֹת. לִילוֹת מִמֶּשׁ נִקְרָאוּ.

יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן וְגו' (צא, א): [תיקוני זוהר
(תיקון ס"ב) זוהר תורה] יֵשֶׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן
בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנֵן. כְּתוּב (משלי כב) עֵרוֹם
רָאָה רְעָה וְנִסְתֵּר, בְּמָה נִסְתֵּר הָאִישׁ מֵאוֹתָן
הַדֵּינִים וְהַקְטְרוּגִים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ עֲלָיו,
בְּתוֹכָהּ, זֶה הוּא שֶׁאֵמַר הַכְּתוּב יוֹשֵׁב
בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן, זֶה אִם הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא הַבֵּינָה
עוֹלָם הַנִּסְתֵּר, עֲלִיּוֹן מִמֶּנָּה עוֹלָם הַחֲכֵמָה
שֶׁאֵינּוּ נִיכָר אֲלֵא בְּהֵבִינָה, בְּצֵל שְׁדֵי
יִתְלוֹנֵן, זֶה אִם הַתְּחַתּוֹנָה צֵל שֶׁל שְׁדֵי
שֶׁהוּא נִקְרָא אוֹת בְּרִית קוֹדֵשׁ וְנֵאֲמַר בּוֹ אַךְ
בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ, וְזוֹ שְׂכִינָה הַתְּחַתּוֹנָה
שֶׁהִיא צֵלָמוֹ שֶׁל הַקִּבְיָה.

וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם יֵאֲמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה
כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֶאכֶךָ שְׁיַעֲזָרְךָ
בְּמִקוֹם הַזֶּה

לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְלִילָה (צא, ה): [זוהר חדש,
מדרש רות (ד צב)]. פֶּתַח וְאָמַר, מֶה זֶה

יְעוֹף יוֹמָם: וּמְדַבֵּר בְּאֵפֶל יַהֲלֹךְ מִקְטָב יִשׁוּד צָחָרִים: ז יַפְלֵל מִצְדָּךְ אֱלֹהֵי וְרִבְכָּה

—== זוהר תהלים ==—

כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, יִכְנַס לְדֶרֶךְ הַחֲשׂוּכָה שְׂאֲמָרְנוּ, וּמְזִדְעָזְעִים כָּל מִי שִׁישְׁנוּ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וַיֹּאמְרוּ: הַזֹּאת נַעֲמִי, שֶׁהִלְכָה בְּדֶרֶךְ הַזֶּה מְלֵאָה כָּל טוֹב, מְלֵאָה מְתוֹרָה?! עֲמוּד הָעֲנַן שֶׁהָאִיר לָהּ בְּמְקוֹם הַזֶּה לְלַכֵּת בַּיּוֹם, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְהָאִיר לָהּ לְלַכֵּת בְּמְקוֹם הַזֶּה בַּלַּיְלָה, וְעַם בַּעֲלָהּ, נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה?! הִיא מְשִׁיבָה וְאוֹמֶרֶת, (רות א) אֵל תִּקְרָאנָה לִי נַעֲמִי, קְרָאנָה לִי מְרָה, כִּי הֵמֶר שָׂדֵי לִי מְאֹד. שֶׁהִנְעִיל אוֹתִי בַּגּוֹף רַע. אֲנִי מְלֵאָה הִלְכָתִי בְּמְקוֹם הַזֶּה, וְרִיקָם הִשִּׁיבֵנִי ה'. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הִיא אוֹמֶרֶת, שְׂבִנָּה בְּנִתִי וְגו', שְׂנֵאֲמֵר וְתֵאמֵר נַעֲמִי לְכֻלְתֵּיהָ שְׂבִנָּה בְּנִתִי. מְשִׁיבָה רות הִנְפִּישׁ הַקְּדוּשָׁה וְאוֹמֶרֶת, אֵל תִּפְגְּעֵי בִי לְעִזְבֹּךְ לְשׁוֹב מֵאַחֲרֶיךָ כִּי אֵל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלַי וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֶלֶיךָ וְכוּ'. אֲבָל עֲרָפָה, הִנְפִּישׁ שֶׁהִיא צַד הַשְּׂמֵאל, הוֹלֵכֶת לַגּוֹף וּמֵתְאֲבֵלֶת עָלָיו, שְׂנֵאֲמֵר (אִיּוֹב יד) אֵיךְ בִּשְׂרׁוֹ עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו תֵּאָבֵל. וְכָל זְמַן שִׂמְתָאֲבֵל עָלָיו, אוֹמֵר הַגּוֹף לַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית: בְּשִׁבִיל הָאֲכִילָה וְהַשְׂתִּיָּה שְׂנִתְתָּ לִי, הִנְשִׁמָּה בְּצַעַר גְּדוֹל, וּבְלֹא תוֹרָה וּבְלֹא מִצְוֹת. טל מֵה שְׂנִתְתָּ לִי. וְנִבְקַע הַגּוֹף.

וְאוֹמְרִים לוֹ: אִם תִּזְכֶּה לְמִצְוֹת, כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה יַעֲשֶׂה לָךְ מִמְּנָה מְלֵאָךְ טוֹב. וּבְזִמְנֵן שֶׁתִּכְנַס לְמְקוֹם הַזֶּה וְתִזְכֶּה לְמִצְוֹת, יֹאמְרוּ: סִלּוּ סִלּוּ פִּנּוּ דֶרֶךְ הָרִימוּ מִכְּשׁוֹל מִדֶּרֶךְ פְּלוֹנֵי זֶה, וְלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ (מְלֹאכֵי חִבְלָה). וּבְזוֹ הַדְּגָמָא בַּיּוֹם, יֹאמְרוּ: אִם תִּזְכֶּה בְּתוֹרָה, כָּל אוֹת וְאוֹת תִּהְיֶה מְלֵאָךְ, שִׁיעֲזֹרֶךְ בְּמְקוֹם הַזֶּה. וְהַתּוֹרָה שְׂנִקְרָאת דֶּרֶךְ, תִּלְךְ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה, שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ עָלֶיךָ. וְעַל כֵּן אָמַר לְנַחוּתָם הַדֶּרֶךְ. וְאַחַר זֶה יִרְאוּ לוֹ גַּן הָעֵדֶן, וְכָל חֵלֶק וְחֵלֶק שִׁישׁ לְצַדִּיק בְּפָנָי עֲצָמוֹ. וּמִשְׂבִּיעִים אוֹתוֹ שִׁיקָמָם כָּל הַתּוֹרָה. וְאַחַר כֵּן יֹאמְרוּ לוֹ, (בְּרֵאשִׁית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם לָךְ לָךְ וְגו', (שם) וְאַעֲשֶׂךָ לְגוֹי גְּדוֹל וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֵל אַבְרָם - זֶה הִנְשִׁמָּה, שֶׁהִיא אֵב לְרוּחַ וְרֵם לְגוֹף. לָךְ לָךְ מֵאַרְצֶךָ - זֶה גַּן הָעֵדֶן. וּמְמוֹלְדֶתְךָ - זֶה בְּטֵן הָאֵם, שֶׁל בֶּשֶׂר וְדָם. וּמִבֵּית - זֶה הַשְּׂכִינָה. אֲבִיךָ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׂאִין אֲבִיו אֱלֹהֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין אֱמוֹ אֱלֹהֵי כְּנַסֶּת יִשְׂרָאֵל. אֵל הָאֶרֶץ - זֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל. וְנוֹתְנִים לוֹ שְׂבַע בְּרָכוֹת כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ לְעִיל, מוֹאֲעֶשֶׂךָ וְגו', עַד כָּל מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה וְגו'.

מְדַבֵּר בְּאֵפֶל יַהֲלֹךְ (צא, ט): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)] בא וְרָאָה, כְּשֶׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה וְגָרְמוּ אֶת אוֹתוֹ הַחֲטָא, מָה הִטְעַם עִגְלָה וְלֹא צַד אַחֵר? וְאִם תֹּאמְרוּ שֶׁהֵם בְּחֵרוֹ עִגְלָה - לֹא כֵּךְ! אֱלֹהִים אָמְרוּ, (שְׁמוֹת לב) קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ, וְיִרְצוּנוּ שֶׁל אֶהְרֵן הִזָּה לְעַכְב

אִם הָאָדָם יִזְכֶּה, וְיִהְיֶה צַדִּיק, וּמְכִיר אֶת שֵׁם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - מָה אוֹמְרִים לוֹ כְּשִׁיסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם? (תהלים צא) לֹא תִירָא מִפְּחַד לַיְלָה וְגו', (שם) עַל כַּפִּים יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגַּף בְּאֶבֶן. מִן הָאֶבֶן שֶׁל דֶּרֶךְ עֲקָלְתוֹן. רְגֵלְךָ כּוֹ, עַד כִּי יִדַע שְׁמִי. וְאִם אָדָם לֹא יִזְכֶּה לְתוֹרָה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים -

זוהר תהלים

הולכים עמו מלאכים קדושים מצד זה, ומלאכים מצד זה, והשכינה על כלם, כאם על הבנים. ובשעה הזו (תהלים צא) יפל מצדך אלף ורבבה מימינך וגו', רק בעיניך תביט וגו', כי אתה ה' מחסי וגו', לא תאנה אליך רעה וגו'. כל זה, אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. וכשבאה השכינה והמלאכים, ויראו נר מאיר ושלחן מתקן, ואיש ואשתו בשמחה - בשעה הזו אומרת השכינה: זה שלי הוא! (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר. ואם לא - השכינה הולכת, ועמה המלאכים, ויבא יצר הרע עם צבאותיו, ומתחברים עמם, ויאמר: זה שלי הוא, ומחצבאות שלי! ומיד שורה עליו ומטמאתו, ויסתלק י"ה מן איש ואשה, וישאר אש עם אש. ומאכלו טמא. ועל זה (משלי כג) ואל תתאו למטעמותיו של רע עין. ודאי ששלחנו היא מלאה קי"א צוא"ה. ואין צואה אלא יצר הרע, שהיא טמא.

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך

יפל מצדך אלף (צא, ט): על זה הבא לטהר מסיעים אותו. בא לטמא פותחים לו. ובא תראה, מלאכים קדושים ומלאכים טמאים הולכים עם אדם בכל מקום שהולך. אם אדם הוא צדיק, מתחברים לו מלאכים קדושים, וישמרו אותו בכל מקום שהולך. זהו שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ואם לא - יסתלקו ממנו המלאכים הקדושים, וישלטו עליו מלאכים טמאים, ומנהיגים

אותם. אלא ודאי המעשה נעשה כראוי, שהרי מצד הזהב יוצאת פסלת כשנבחר הזהב, ומשם מתפשטים כל אותם צדדי השמאל, שהם התוכו של אותה פסלת של הזהב, ונפרדים לכמה צדדים. וכל אותם שיש להם מראה אדם, גנון של זהב עומד בקהרים, כשהשמש בתקפו, משום שתקף השמש מראה זהב, ומוליד אותו בארץ. ואותו שממנה באותו התקף של השמש, המראה שלו כעגל, ונקרא (תהלים צא) קטב ישוד צהרים, וזה יוצא מתוך עגל התוף האדם של הזהב, וכל אלה באים מאותו הצד האדם, רוח הטמאה, שכל אותם שנפרדים מרוח הטמאה מתפשטים בעולם. ורוח הטמאה הזו היא הנחש הרע, ויש מי שרוכב עליו, והם זכר ונקבה, ונקראים אלה, שהם מזדמנים בעולם בכל אותם הצדדים שלהם, ורוח הקדש נקראת זאת, שהיא סוד הברית, הרשם הקדוש שנמצא תמיד עם האדם. וכן (ישעיה כה) זה ה', (שמות טו) זה אלי. אבל אלו נקראים אלה, ועל זה כתוב אלה אלהיך ישראל. ומשום כך כתוב (ישעיה מט) גם אלה תשפחנה, ואנכי - סוד של זאת - לא אשכחך. וכתוב (איכה א) על אלה אני בוכיה. שאותו חטא גרם להם לבכות כמה בכיות.

אם האיש יכנס לביתו בשמחה ויקבל אורחים בשמחה. בשעה הזו אומרת השכינה: שלי הוא!

יפל מצדך אלף (צא, ט): [זוהר חדש, פ' אחר']
ובא ראה, כשבא אדם מבית הכנסת,

— זוהר תהלים —

ומי שְׁבָא לְהַטְמֵא, מוֹשֵׁף עָלָיו אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה וְנִדְבַק עִמּוֹ. וְכַמָּה הֵם שְׂמֻזְמָנִים לְטֵמֵא אוֹתוֹ, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ וְהוּא טְמֵא, וּמְטַמְּאִים אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהָרִי נִתְבָּאָר. וּבִשְׁעָה שְׁבָא בֶּן אָדָם לְהַטְהֵר, אוֹתוֹ רוּחַ טְמֵאָה נִכְפָּה לְפָנָיו וְלֹא יָכוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאִז כְּתוּב לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר [כְּשֶׁאֲמַר] רַבִּי יוֹסִי, לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה - זוֹ לִילִית. וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ - אֵלּוֹ שְׂאָר מְזִיקִים, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ וְנִתְבָּאָר. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, הָרִי אֲמַרְנוּ שְׁלֹא יֵצֵא אָדָם יְחִידִי בְּלִילָה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהִלְבְּנָה נִבְרָאָה וְהִיתָה חֲסֵרָה, וּבְאֵרוּהָ שְׁהָרִי אִז רוּחַ טְמֵאָה שׁוֹלֵטָת, וְזוּהִי רוּחַ רָעָה. מִי רָעָה? זֶה נִחַשׁ הָרַע, וְנִגַע זֶהוּ מִי שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּחֱשׁ. רָעָה וְנִגַע הֵם כְּאֶחָד.

וְאֵף עַל גֵּב שְׂשִׁינֵנו שְׁנַגַע אֵלּוֹ נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם שִׁיֵּצְאוּ מֵאָדָם, שְׁהָרִי כָּל אוֹתָן שְׁנִימִים שְׁלֹא קָרַב אָדָם לְאִשְׁתּוֹ, רוּחוֹת טְמֵאָה הֵיוּ בָּאוֹת וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ וּמוֹלִידוֹת מִמֶּנּוּ, וְאֵלּוֹ נִקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם. וְהָרִי נֹאמַר, שְׁכַשְׁבֵּן אָדָם בְּחִלּוּמוֹ וְלֹא שׁוֹלֵט בְּגוֹפּוֹ וְהַגּוֹף שׁוֹכֵף, רוּחַ טְמֵאָה בָּאָה וְשׁוּרָה עָלָיו, וְלִפְעָמִים רוּחוֹת נִקְבוֹת טְמֵאוֹת בָּאוֹת וְקָרְבוֹת אֵלָיו וּמוֹשְׁכוֹת אוֹתוֹ אֵלֵיהֶן וּמִתְחַמְּמוֹת מִמֶּנּוּ, וּמוֹלִידוֹת אַחַר כֵּן רוּחוֹת וּמְזִיקִים [נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, כְּמוֹ בְּנֵי אֲדָם], וְלִפְעָמִים נִרְאִים כְּמֵרָאָה בְּנֵי אָדָם, פָּרִט לְזֶה שְׂאִין לָהֶם שְׁעָרוֹת בְּרֵאשׁוֹ. וּבְכָל יֵשׁ לְאָדָם לְהַשְׁמֵר מִלְּפָנֵיהֶם כְּדִי שִׁילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְלֹא יִטְמָא עִמָּם, שְׁהָרִי אֵין לָךְ מִי שִׁישֵׁן בְּלִילָה בְּמִטָּתוֹ וְלֹא טוֹעֵם טַעַם מוֹת

אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה, (ישעיה ג) קָרָאתִי וְאֵין עוֹנָה, בְּשַׁעַת דְּחִקּוֹ. וּבִשְׁעָה שְׁשׁוֹלֵטָת עָלָיו רוּחַ הַטְּמֵאָה, אוֹ מַחְלוֹת, אוֹ שׁוֹלֵטִים עָלָיו אֲמוֹת הָעוֹלָם, (איכה ג) סִכְתָּהּ בְּעַנְּן לָךְ מַעֲבוּר תִּפְלָה. וְגַם תִּפְלָתוֹ תוֹעֵבָה.

אֵין לְאָדָם לְהַעֲבִיר יָדָיו עַל עֵינָיו בְּבִקּוֹר מְשׁוּם שְׁהָרִי רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה עָלֵיהֶם

וּפֶלֶא מִצִּדָּה אֵלֶיךָ (צא, ט): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסט:)] וְיִתְּנֵהוּ יַעֲקֹב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים צא) לֹא תֵאֵנָה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשֵׂהוּ הָרְאוּי לוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וְנִתְבָּאָר, [וְאִם תֵּאֲמַר] בְּיוֹם הַרְבִּיעִי עָשָׂה מְאוֹרוֹת, וְאִז נִבְרָאָה הַלְּבָנָה חֲסֵרָה, אוֹר שֶׁהִקְטִינָה עֲצָמָה, וּמְשׁוּם שֶׁהִיא מְאֵרֵת חֶסֶר וְאִ"ו, נִתֵּן מְקוֹם לְשַׁלֵּט כָּל הַרוּחוֹת וְהַשְּׂדִים וְרוּחוֹת סַעְרָה וּמְזִיקִים וְכָל רוּחוֹת הַטְּמֵאָה. כְּלָם עוֹלִים וּמְשׁוּטְטִים בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת, וְנִתְמַנּוּ בְּמִקְוֵמוֹת חֲרָבִים וּבִשְׂדוֹת חֲזָקִים וּבְמִדְבָּרוֹת חֲרָבִים, וְכָלֵם מִצַּד רוּחַ הַטְּמֵאָה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁהָרִי רוּחַ הַטְּמֵאָה בָּאָה שְׁבָאָה מִנְּחֹשׁ הָעַקְלָתוֹן, הוּא רוּחַ טְמֵאָה מִמֶּשׁ, וְהוּא הִתְמַנֶּה בְּעוֹלָם לְהִסְטוֹת בֶּן אָדָם אֵלָיו, וְעַל זֶה יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם. וְהוּא הִתְמַנֶּה אֲצֵל בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא עִמָּם, וּבְעַקְמוּמִיּוֹת וּבְתַחְבּוּלוֹת בָּא אֵלֵיהֶם לְהִסְטוֹתָם מִדַּרְכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁהִסְטָה אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְגַרְם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, כֵּן גַּם מִסְטָה בְּנֵי אָדָם וְגוֹרֵם לָהֶם לְהַטְמֵא.

מִיִּמִּינָהּ אֵלָיִךְ לֹא יָגֵשׁ: ה רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֹט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: ט כִּי אֲתָה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיֹן שִׁמְתָּ מְעוֹנָהּ: י לֹא תֵאָנֶה אֵלָיִךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: יא כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל הַרְכֹּבָה: יב עַל כַּפִּים יִשְׁאוּנֶךָ פֶּן

זוהר תהלים

(פרשת המן דף ט"ו) רבי אבא פתח ואמר, (קהלת 1) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני האדם אטומי לב, משום שלא משתדלים בתורה. יש רעה חולה - וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה? אל ודאי שיש רעה חולה, ששנינו, מצד השמאל יוצאים כמה בעלי דין הבוקעים באור. וכשרוצים לצאת, הולכים ונשאבים בנקב תהום רבה. אחר כך יוצאים ומתחברים כאחד, ובוקעים אוררים ומשוטטים בעולם ומתקרבים לבני אדם, וכל אחד נקרא רעה, כמו שנאמר (תהלים צא) לא תאנה אליך רעה. מה זה לא תאנה? משום שבאים בתחבולות על בני אדם. חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם. באים גבאי צדקה אליו - היא מוחה בידו ואומרת לו אל תוציא משלך. באים העניים - היא מוחה בידו. בא הוא לאכל מממנו - היא מוחה בידו, כדי לשמר אותו לאחר. ומיום ששרויה על האדם, היא חולה, כמו הגוסס הזה שאינו אוכל ואינו שותה, ולכן היא רעה חולה.

ויש'מה המלך צוח בחרמה ואומר, (קהלת 1) איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. הפסוק הזה, אין ראשו סופו ואין סופו ראשו. כתוב איש אשר יתן לו האלהים עשר ונכסים וכבוד וגו'. מה זה ולא ישליטנו האלהים לאכל ממנו? אם

ויוצאת נשמתו ממנו, וכיון שנשאר הגוף בלי נשמה קדושה, רוח טמאה זמינה ושורה עליו ונטמא. והרי בארנו דבר, שאין לאדם להעביר ידיו על עיניו בבקר, משום שהרי רוח טמאה שורה עליהם, והרי נתבאר.

בא ראה שהרי יעקב, אף על גב שנגאב על ידי הקדוש ברוך הוא, משום שנשאר לבדו, רוח אחרת נועדה להזדונג עמו. רבי שמעון אמר, בא ראה מה כתוב בו בבלעם הרשע, וילך שפי. מהו שפי? יחידי, כמו שנאמר שפיפון עלי ארץ. כנחש הזה שהולך יחידי ואורב על דרכים ושבילים, כך גם בלעם היה הולך יחידי. מה הטעם? כדי להמשיך עליו רוח טמאה. שכל מי שהולך יחידי בזמנים ידועים אפלו בעיר במקומות ידועים, מושך עליו רוח טמאה. לכן בכל זמן לא ילך אדם יחידי בדרך ובעיר, אלא במקום שבני אדם הולכים ושבבים ונמצאים שם, ועל פן לא ילך אדם יחידי בלילה, הואיל ובני אדם לא נמצאים, והינו הטעם שלא תלין נבלתו, שלא להתזיק גוף מת בלי רוח על הארץ בלילה. משום כך אותו בלעם הרשע היה הולך יחידי כנחש הזה, כמו שבארוהו.

חולה - למה היא חולה? כשזו שורה על בני אדם, עושה אותם קמצנים מממנם

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר ח"ב,

— זוהר תהלים —

אֶת תְּשׁוּקַת הָאָדָם. אֶף כִּף לְנָשִׁים הֵם
נִרְאִים כְּגִבְרִים, וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת רְעָה וְנִגְעָה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צא) לֹא תֵאֱנָה אֵלֶיךָ
רְעָה וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ. וְאֵלֹהֵי נִקְרְאוּת
רוּחוֹת תַּחְתּוֹנוֹת לְמִטָּה, שְׂיֻצָאוֹת מִתּוֹךְ
שְׁלֵהֶבֶת הָאֵשׁ. שְׁכַשְׁנוּסָעוֹת הַרוּחוֹת
הִלְלוּ שְׁלִמְעֵלָה שְׁבִתוֹךָ הַהִיכָל הַזֶּה,
יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי שְׁלֵהֶבוֹת אֵשׁ, וְאֵלֹהֵי טָסוֹת
בְּעוֹלָם, וְאֵלֹהֵי נַעֲשׂוּ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּפִי
שְׁאֲמַרְנֵנוּ, וְהַכֹּל בְּצַד הַטְּמָאָה הַזֶּה. אֲשֶׁרִי
הַצְדִּיקִים שֶׁנִּמְנָעִים מֵהַצְדִּידִים הִלְלוּ
וְנִשְׁמְרִים מֵהֶם, וְעַל זֶה כְּתוּב, (משלי ז)
לְשִׁמְרֶךָ מֵאֲשֶׁה זָרָה וְגו'.

מֵאָה וְשִׁלְשִׁים שָׁנָה פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשִׁיתוֹ וְלֹא
הָיָה מוֹלִיד מִשְׁהָרַג קִינן אֶת הַבָּל

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר ח"ג
פ' אחרי מות (דף ע"ו:)] עֲרוֹת אַחוֹת אֲבִיךָ
לֹא תִגְלֶה. רַבִּי חִיָּיא פִּתַח, וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח
אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אֲבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת
עֲרוֹתָהּ וְגו'. שֶׁם שְׁנֵינֵנוּ, מֵאָה וְשִׁלְשִׁים שָׁנָה
פָּרַשׁ אָדָם מֵאֲשִׁיתוֹ וְלֹא הָיָה מוֹלִיד.
מִשְׁהָרַג קִינן אֶת הַבָּל לֹא רְעָה אָדָם לְהַזְדַּוֵּג
עִם אִשְׁתּוֹ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשְׁעָה שֶׁנִּגְזְרָה
עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם מֵיְתָה. אָמַר, לָמָּה אָנִי
אוֹלִיד לְבִהְלָה? מִיָּד פָּרַשׁ מֵאֲשִׁיתוֹ. וְשְׁתֵּי
רוּחוֹת נִקְבוֹת הֵיוּ בָאוֹת וּמְזֻדְּגוֹת עִמּוֹ
וְהוֹלִידוּ. וְאוֹתָם שֶׁהוֹלִידוּ הֵיוּ הַמְזִיקִים
שֶׁל הָעוֹלָם, וְנִקְרְאוּם נִגְעֵי בְנֵי אָדָם, וְאֵלָה
מְסִיתִים בְּנֵי אָדָם וְשׁוֹרִים בְּפִתַח הַבַּיִת
וּבְבוֹרוֹת וּבְכַתֵּי הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן בֵּן אָדָם
שֶׁנִּמְצָא בְּפִתַח בֵּיתוֹ הֵשֵׁם הַקָּדוֹשׁ שְׂדֵי
בְּכַתְרֵים עֲלֵיוֹנִים, כְּלָם בּוֹרְחִים וּמִתְרַחֲקִים

כִּף, הוּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹת הָאָדָם? אֵלָּא אִם
כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמֶּנּוּ –
הֵינּוּ אוֹמְרִים כִּף. אֵלָּא (כְּתוּב) וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, שְׁבַגְלָל שֶׁהָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה
וְאִחְזוּ בָּהּ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִשְׁלִיטוּ
עָלֶיהָ לְשִׁכְרָה תַּחְתּוֹ עַל שֶׁהוּא רְעָה בָּהּ
וְאִחְזוּ אוֹתָהּ. וְכָל דְרָכָיו כְּמוֹ גּוֹסֵס, שְׁלֹא
אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹתָהּ וְלֹא מִתְקַרֵּב לְמִמּוֹנוֹ וְלֹא
מוֹצִיא מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ עַד אוֹתוֹ יוֹם
שֶׁיֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, וְיָבֵא אַחֵר וְיִטַּל אוֹתוֹ,
שֶׁהוּא בְּעָלָיו.

וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר, (שם ה) עֲשֹׂר
שְׁמֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ. מִי זֶה
בְּעָלָיו? זֶה הָאֲחֵר שִׁיּוֹרֵשׁ אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה
זָכָה לְהִיּוֹת בְּעָלָיו שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר? מִשׁוּם
שֶׁזֶה הָאֱמִין לְאוֹתָהּ רְעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ [ז'הו
שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ רַעָה] וְדָבַק בָּהּ,
וְלָכֵן הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁלֹא נִדְבַק בְּאוֹתָהּ רְעָה,
זָכָה [ז'הו] לְהִיּוֹת הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֲשֹׂר.
זֶהוּ שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמֵר, מִשׁוּם רַעְתּוֹ
שֶׁהָיָה נִדְבַק בָּהּ, הַרְוִיחַ לוֹ זֶה.

מֵהַהִיכָל הַזֶּה יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת
שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְמִים לְגִבְרִים וְלְפַעְמִים
לְנָשִׁים וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם
בְּאוֹר

לא תאנה אליך רעה וגו' (צא, יא): [זוהר
ח"ב פ' פקודי (דף רס"ד:)] מֵהַהִיכָל הַזֶּה
יוֹצְאוֹת שְׁתֵּי רוּחוֹת שְׁמֵתֵהֶפְכוֹת לְפַעְמִים
לְגִבְרִים וְלְפַעְמִים לְנָשִׁים, וְאֵלֹהֵי הוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם בְּאוֹר, וְצוּחִקִים עִם
אֲנָשִׁים בְּתוֹךְ הַחֲלוּם, וְנִרְאִים לְגִבְרִים
כְּמוֹ נָשִׁים יְפוֹת בְּמִרְאֵה הַחֲלוּם, וְנוֹטְלִים

—== תהלים —==

ונדבכת בו. תשוקה היא נוטלת, ולא יותר. ומאותה תשוקה היא מתעברת, ומוציאה מינים אחרים לעולם.

והבנים הללו שמולידה מבני אדם נמצאים כנגד נקבות בני האדם, ומתעברות מהם ומולידות רוחות, וכלם הולכים אל לילית הראשונה, והיא מגדלת אותם. והיא יוצאת לעולם ורוצה תינוקותיה. ורואה תינוקות של בני אדם ונדבכת להם להרג אותם, ולהשאב לרוחות תינוקות בני האדם, והולכת עם אותה הרוח (תינוק), ומזדמנים שם שלש רוחות קדושות, וטסים לפניה, ונוטלים ממנה אותה הרוח (תינוק), ומניחים אותה לפני הקדוש ברוך הוא, ושם נחקקים (לומדים) לפניו. משום כך התורה מזוהרה את בני האדם, והתקדשתם והייתם קדשים, ודאי. אם נמצא אדם קדוש, לא פוחד ממנה, שאז מזמין הקדוש ברוך הוא את אותם שלשת המלאכים הקדושים שאמרנו, ושומרים את אותו התינוק, והיא לא יכולה להרע לו. זהו שכתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. מה הטעם לא תאנה אליך רעה? משום שפי מלאכיו יצוה לך. וכתוב פי כי חשק ואפלטוהו.

שאים אדם לא נמצא קדוש, ושולף רוח מצד הטמאה, אזי היא באה וצוחקת עם אותו תינוק. ואם היא הורגת אותו, היא נשאבת לאותה הרוח ולא זזה ממנה לעולמים. ואם תאמר, אותם האחרים שהרגה אותם והזדמנו לפניה הם אותם שלשה קדושים, ונוטלים ממנה

ממנו. זהו שכתוב (תהלים צא) ונגע לא יקרב באהלך. מה זה ונגע לא יקרב? אלו נגעי בני אדם.

וזמרנו, בשעה שירד אדם בדיוקן עליון, בדיוקן קדוש, וראו אותו עליונים ותחתונים, כלם קרבו אליו והמליכוהו על העולם הזה. לאחר שבא הנחש על חנה והטיל בה זמה, אחר כך הולידה את קין, ומשם (נתיחט) נתחייבו כל דורות הרשעים בעולם. ומדור השדים והרוחות משם נמצאו, ומצדו. ומשום כך כל השדים והרוחות, חצי יש בהם מבני אדם שלמטה, וחצי ממלאכים עליונים שלמעלה. וכן כשנולדו מאדם אותם אחרים, כלם נמצאו כגון זה - חצי מהתחתונים, וחצי מהעליונים. אחר שנולדו מאדם, (חזרו לו קצת מאותן רוחות שיצאו מתשוקתו בחלום) הוליד מאותן רוחות בנות שדומות ליפי העליונים וליפי התחתונים, ועל זה כתוב, (בראשית ו) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה וגו', וטעו כלם אחריהן. וזכר אחד נמצא שבא לעולם מרוחו של צד קין, וקראו לו תובל קין, ונקבה אחת יצאה עמו, והיו הבניות טועים אחריה, ונקראת נעמ"ה. ממנה יצאו רוחות ושדים אחרים, והם תלויים באויר ומודיעים דברים לאותם אחרים שמצויים למטה. ותובל קין הזה הוציא כלי זין להרג לעולם, ונעמה היו התרעשה ברגשה, ונדבקה בצדה. ועד עכשו היא קימת, ומדורה בין שאון הים הגדול, ויוצאת וצוחקת עם בני אדם, ומתחממת מהם בחלום באותה התשוקה של אדם,

— תהלים — זוהר תהלים —

אֲנָשִׁים יְכוּלִים לְהַנְצִל אֶלָּא בְּעֶזְרָה שֶׁל
הַתּוֹרָה, שְׁכָתוּב (דברים כג) כִּי יִהְיֶה כִּךְ אִישׁ
אֲשֶׁר לֹא טָהוּר מִקְרָה לְיִלְהָ. אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
טָהוּר דְּוִקָּא, מִקְרָה לְיִלְהָ דְּוִקָּא, וְהָרִי
בְּאַרְנוּ אֶת הַדְּבָרִים בְּעֶצֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה. שְׁכָךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי אֲנִי ה'
אֱלֹהֵיכֶם.

הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים

לֹא תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה וְגו' (צא יא): [זוהר
דש-מדדש רות] רַבִּי עֲזַרְיָה שָׁאֵל אֶת
רַבִּי יוֹסִי אִישׁ כְּפָר אֹנוֹ, מָה הַטַּעַם
הַכְּשָׁפִים הֵם יוֹתֵר בְּנָשִׁים, וְלֹא בַּגְּבָרִים,
שְׁכָתוּב (שמות כב) מִכְּשָׁפָה לֹא תִחְיֶה, וְלֹא
כְּתוּב מִכְּשָׁף? אָמַר לוֹ, כְּתוּב (תהלים צא) לֹא
תֵאָנֶה אֱלִיךְ רְעָה. לֹא כְּתוּב רְעָה, אֶלָּא רְעָה.
זֶהוּ צַד הַנְּקֵבָה וְדָאִי. וְנִגְעָה לֹא יִקְרַב
לְאַהֲלֶיךָ - זֶהוּ הַזְּכָר. וּמִן הַנְּקֵבָה כָּל סוּגֵי
הַכְּשָׁפִים, וְכָל הָעֶסְקִים הָרַעִים בָּאִים
לְעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (קהלת ז) וּמוֹצָא אֲנִי מֵר
מִמּוֹת אֶת הָאִשָּׁה וְגו'. וּמָה זֶה אֲסוּרִים
יְדִיָּה? רַבִּי יְנָאִי וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעִיא. אַחַד
אוֹמֵר, כָּל הַנּוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה, אוּ מִקְבֵּל מִמֶּנָּה
מִיָּדָה לְיָדוֹ, לֹא יִנְקָה מְדִינָה שֶׁל גֵּיהֶנָם,
שְׁנֵאֲמַר יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. זֶהוּ שְׁכָתוּב
אֲסוּרִים יְדִיָּה, וְדָאִי. וְאַחַד אוֹמֵר, מִן
הַנְּקֵבָה בָּאוֹת כָּל מִינֵי נַחַשׁ וְכַשׁוּף וְכָל
הַרְהוּרִים רַעִים. וְאַלְמָלֵא שְׁאֲסוּרִים יְדִיָּה,
שְׁלֵא נוֹתְנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, הֵיוּ הוֹרְגִים
וּמְמִיתִים כָּל הָעוֹלָם בְּכָל עֵת וְזִמְנָן. וְאִין
מִתְּגַבְּרַת הַנְּקֵבָה אֶלָּא בַּכַּח שֶׁל הַזְּכָר,
שְׁהִיא שׁוֹרָה בְּעַמְמָקִים שְׁלוֹ, שְׁהִיא יוֹדַעַת

אוֹתָהּ הָרוּחַ, הָרִי לֹא נִמְצָאוּ בְּצַד הַטְּמָאָה,
לְמָה הִיא שׁוֹלְטַת לְהַרְגַּ אֹתָם? אֶלָּא זֶה
כְּשֶׁהָאִישׁ הַזֶּה אֵינוֹ מִתְּקַדֵּשׁ, אֲכַל לֹא
מִתְּכַוֵּן לְהַטְמֵא וְלֹא נִטְמָא, כִּי כִךְ הִיא
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בְּגוּף וְלֹא בְּרוּחַ. וּלְפַעְמִים
נִמְצָא שְׁיֹצֵאת נַעֲמָה לְעוֹלָם לְהַתְחַמֵּם עִם
בְּנֵי אָדָם, וְנִמְצָא אָדָם בְּקֶשֶׁר (בַּקְשׁוּי) שֶׁל
תְּשׁוּקָה עִמָּה, וּמִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְאוֹחֵז
בְּאִשְׁתּוֹ וְשׁוֹכֵב עִמָּה, וְהַרְצוֹן שֶׁלּוֹ בְּאוֹתָהּ
תְּשׁוּקָה שְׁהִיָּתָה לוֹ בְּחִלּוּמוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַבֶּן
שְׁמוּלִיד בָּא מִצְדָּה שֶׁל נַעֲמָה, שְׁהָרִי
בַּתְּשׁוּקָה שְׁלָה זֶה נִמְצָא. כְּשִׁיּוֹצֵאת
לִילִי"ת וְרוֹאֶה אוֹתוֹ, הִיא יוֹדַעַת הַדְּבָר
וְנִקְשְׁרַת בּוֹ, וּמְגַדֵּלֶת אוֹתוֹ כְּמוֹ הָאֲחֵרִים
בְּנֵי נַעֲמָה, וְנִמְצָאת עִמּוֹ זְמַנִּים רַבִּים וְלֹא
הוֹרְגַת אוֹתוֹ.

זֶהוּ אִישׁ, שְׁבָכַל לְבָנָה וְלְבָנָה נַחְסֵר, וְלֹא
מִתְיָאֵשֶׁת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְּכָל
לְבָנָה וְלְבָנָה כְּשֶׁהִיא מִתְחַדֶּשֶׁת בְּעוֹלָם,
לִילִי"ת יוֹצֵאת, וּפּוֹקֶדֶת עַל כָּל אֵלֶּה שְׁהִיא
מְגַדֵּלֶת וְצוֹחֶקֶת בָּהֶם, וְאֲזִי אוֹתוֹ הָאִישׁ
פָּגוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן. אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים
שְׁמִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשַׁת הַמֶּלֶךְ, עֲלֵיהֶם כְּתוּב,
(ישעיה יט) וְהָיָה מְדִי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ וּמְדִי
שְׁבַת בְּשַׁבְתּוֹ וְגו'. אֶת הַדְּבָרִים הִלְלוּ גְלָה
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ בְּסִפְרוֹ שֶׁל אֲשִׁמְדָאִי הַמֶּלֶךְ,
וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְחִמְשָׁה מִיָּנִי
טְמָאָה שְׁנִטְמָאִים בָּהֶם בְּנֵי אָדָם. אֶת זֶה
גְלָה אֲשִׁמְדָאִי לְמֶלֶךְ שְׁלֵמָה. אוֹי לָהֶם לְבָנֵי
אָדָם, שְׁכָלָם אֲטוּמִים וְסִטוּמֵי עֵינַיִם, וְלֹא
יוֹדְעִים וְלֹא שׁוֹמְעִים וְלֹא מְשִׁיחִים אִיךְ
הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם. וְהִנֵּה עֶזְרָה וְרַפּוּאָה
לְפָנֵיהֶם, וְאִינָם מִסְתַּכְּלִים. שְׁהָרִי אִין

—=— זוהר תהלים —=—

(צא) לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלהך.

בשעה שאדם בא לעולם מיד מזדמן עמו יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר ח"א פ' וישלח (דף קס"ה): וישלח יעקב

מלאכים וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. פסוק זה בארוהו החברים, שהרי בשעה שאדם בא לעולם, מיד מזדמן עמו יצר הרע שהוא מקטרג לאדם תמיד, כמו שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ. מי זה חטאת רבץ? זה יצר הרע. וכך גם דוד קרא לו חטאת, (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד, משום שהוא עושה כל יום לאדם לחטא לפני רבונו, ויצר הרע הזה לא זו מבין האדם מיום שנולד האדם לעולמים, ויצר הטוב בא לאדם מיום שבא להטהר. ומתי בא אדם להטהר? כשהוא בן שלש עשרה שנים, אז מזדוג האדם בשניהם, אחד מימין ואחד משמאל. יצר טוב לימין, ויצר הרע לשמאל. ואלה הם שני מלאכים ממש ממנים, והם נמצאים תמיד עם האדם. בא בן אדם להטהר - אותו יצר הרע נכפה לפניו, ושולט הימין על השמאל. ושניהם מזדוגים לשמר את האדם בכל דרכיו שהוא עושה. זהו שכתוב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך.

אם זכיותיו רבים שולטים כל מחנות יצר הטוב עד שישתלקו כל מחנות יצר הרע

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): נזוהר

להשביע את האדם להשלים את רצונה. (שהיא יודעת בכל מיני כישוף והאדם צריך להשלים רצונה) ובמה? בשם, ובדברים עמקים, בשם של טמאה. ועל כן המעשים תלויים בה, והדברים בזכר. ושניהם מתעוררים מהנקה. ומשום כך מיני הכשפים נמצאים בנקה, ולא בזכר.

שנינו, העובר בין שתי נשים, אם נדות הן - נכפה, ולא תזוז מגופו אם לא יעשו לו דבר, ספנת דם או הריגה מזמנת לו. ואם אינן נדות - עין הרע שולט בו בגופו או בממונו. כמו זה של רבי נחום ברבי שמלאי, פעם אחת היה בכרך של קסרין. עבר בין שתי נשים. הסתכלו בו, והסתפן מיד בגופו ובממונו. מה הטעם? משום שאותה רוח רעה שרתה עליהן, ויכולה להזיק. מה תקנתו? יאמר כך: לכי לכי, המי דמי, הסירי את קשירת הקשר, לא ולא לי. ואחר כך יתחיל באל ויסים באל. יתחיל באל, שכתוב (במדבר כג) אל מוציא ממצרים ויסים באל, (שם) כי לא נחש בייעקב וגו', עד מה פעל אל. וילך לו, ולא ישגיח אחריו. רב הונא היה עולה מבבל לארץ ישראל, והיה עולה לשם. נקלע לכפר אחד, ראה אותה אשה שהיתה הולכת אחריו. זרקה מים על כתפיו, ונטלה עפר מרגליו. החזיר ראשו ואמר לה: עשי וקחי אחרי, שהרי אין כלום אצלי, אבל אני גוזר עליך בלבול בדעתך. אחר כך אמר: לא בשבילי, אלא בשביל שלא תהרגי בני אדם אחרים. וכן היה. התבלבלה דעתה, ולא ידעה דבר, ומתה. ועל זה כתוב (תהלים

— — — — — תהלים — — — — —

וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיָּא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ שׁוֹר - מְקַדִּים גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיָּא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ נְשׁוֹר - מְקַדִּים נּוֹרִיָּא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו רְפָא"ל. וְאִם מְזֹלוּ אָדָם - מְקַדִּים רְפָא"ל, וְאֶחָרָיו מִיכָא"ל, וְאֶחָרָיו גְּבִרְיָא"ל, וְאֶחָרָיו נּוֹרִיָּא"ל. וְאוֹתָם שְׁמַצַּד יְמִין, מַצַּד שֶׁל מִיכָאֵל, כָּל הַפְּנִים שֶׁלוֹ הֵם רַחֲמִים, בַּעַל גְּמִילוֹת חֲסִדִּים, פְּנִים לְבָנִים, וְאָדָם זֶה גּוֹמֵל חֲסֵד, חֲסִיד וְחֹכֵם, אִם הַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. וְאִם לֹא - בְּהַפְּךָ, מַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע, גְּזֹלָן, טַפֵּשׁ, אֵין בּוֹ חֲסֵד. שְׁלֹא עִם הָאָרֶץ חֲסִיד. מַצַּד שֶׁל גְּבִרְיָאֵל, אֲרַבְעַת הַפְּנִים שֶׁלוֹ דִּין, מֵדַת הַדִּין עַל הַרְשָׁעִים, וּמִתְגַּרְהַ בָּהֶם, כְּמוֹ שְׂבָאוֹהָ, מִתָּר לְהַתְּגַרְוֹת בְּרַשָּׁעִים בְּעוֹלָם הַזֶּה. גְּבוֹר בְּיֵצֵרוֹ, יֵרָא חֲטָא, יִהְיֶה דִּין, אִם יִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּגְבוֹר בַּתְּלַמוּדוֹ. בְּהַפְּךָ מַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע - מִתְגַּרְהַ בְּצַדִּיקִים, דִּין קָשָׁה לָהֶם, גְּבוֹר בַּעֲבָרָה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, אֵינוֹ יֵרָא חֲטָא, וְגוֹנֵי פְּנֵי אָדָמִים, עֲשׂוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים. מִי שְׁמַזְלוּ נְשׁוֹר אֵינוֹ רַחֲמָן הַרְבֵּה, וְלֹא מֵדַת הַדִּין הַרְבֵּה, אֲלֵא בִּינוּנֵי בִּיצֵר הַטוֹב בַּמְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁלוֹ, וּבִינוּנֵי בִּיצֵר הָרַע בַּמְדוֹת הָרָעוֹת, וְלוֹ פְּנִים לְבָנִים וְאָדָמִים. מִי שְׁמַזְלוּ אָדָם, מַצַּד הַטּוֹב, כְּלוּל מִכָּל מְדוֹת טוֹבוֹת, חֲסִיד וְחֹכֵם וּגְבוֹר בַּתּוֹרָה, יֵרָא חֲטָא, מְמַלָּא בְּכָל מְדוֹת טוֹבוֹת, וְגוֹן פְּנֵי שְׁחוּרִים. וּמַצַּד שֶׁל יֵצֵר הָרַע מְמַלָּא מִכָּל הַמְדוֹת הָרָעוֹת. וְאִם חֲטָאי הָאָדָם רַבִּים, שׁוֹלְטִים עָלָיו כָּל

ח"ב פ' בא (דף ת"א): וְקָדָם שְׂיַבֵּא אָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה וַיֵּצֵא מֵרַחֲסָא אִמּוֹ - וַיַּאֲבֹק אִישׁ עִמּוֹ. זֶה גְּבִרְיָאֵל, בְּאוֹתוֹ אֲבָק שֶׁל עֵפֶר שְׁנַאֲמַר (שם ב) וַיֵּיצֵר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה. וְלַמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וּמִשׁוּם זֶה וַיֵּיצֵר, אֶחָד יֵצֵר טוֹב, שֶׁלַּמַּד אוֹתוֹ שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְאֶחָד יֵצֵר הָרַע שְׁנַאֲבֹק עִמּוֹ, שְׁנַאֲמַר כִּי נִגַע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנְּשִׂאָה, וּמַצָּא מִמֶּנּוּ שְׁבַעִים לְשׁוֹן שֶׁלַּמַּד אוֹתוֹ יֵצֵר הַטּוֹב. וְקָדָם כָּל זֶה יֵרְדוּ עִמּוֹ אֲרַבְעָה מְלָאָכִים, שְׁנַאֲמַר בָּהֶם (תהלים צא) כִּי מְלָאָכֵי יֵצְוֶה לָךְ. אִם יֵשׁ לוֹ זְכוֹת אָבוֹת - אֶחָד מִיכָאֵל בְּזְכוֹת אֲבָרְהָם, וְהַשְּׁנִי גְּבִרְיָאֵל בְּזְכוֹת יִצְחָק, וְהַשְּׁלִישִׁי שִׁיּוּרְד עִמּוֹ נּוֹרִיָּאֵל בְּזְכוֹת יַעֲקֹב, וְהַרְבִּיעִי רְפָאֵל בְּזְכוֹת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, וַיֵּצֵר הַטּוֹב מְעָלָיו. וְאִם אֵין לוֹ זְכוֹת - הוֹלְכִים עִמּוֹ אֲרַבְעָה: עוֹן, מַשְׁחִית, אָף וְחִמָּה, וַיֵּצֵר הָרַע מְעָלֵיהֶם לְדוֹן אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְלִכְן פְּרִשׂוּהָ, רַשָּׁע - יֵצֵר הָרַע שׁוֹפְטוֹ. צַדִּיק - יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפְטוֹ. בִּינוּנֵי - זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. וְלִכְן אִם הוּא בִּינוּנֵי, גְּבִרְיָאֵל שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב, וְסַמָּא"ל שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע, זֶה וְזֶה שׁוֹפְטוֹ. שְׁבַכָּל אָדָם יֵשׁ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲרַבְעָה מְלָאָכִים יוֹרְדִים עִמּוֹ מִיְמִין, וְאֲרַבְעָה מִשְׂמָאל. אֲרַבְעָה מִיְמִין: מִיכָא"ל, גְּבִרְיָא"ל, רְפָא"ל, נּוֹרִיָּא"ל. וְאֲרַבְעָה מִשְׂמָאל: עוֹן, מַשְׁחִי"ת, א"ף וְחַמ"ה. מַצַּד הַגּוֹף מְטַטְרוּן יוֹרֵד עָלָיו מִיְמִין, וְסַמָּא"ל מִשְׂמָאל. וְאֵין אָדָם שְׂאֵין בּוֹ אֲרַבְעָה יְסוּדוֹת, אֲבָל כְּפִי הַיְסוּד שְׂיַקְדִים בּוֹ, כְּךָ מִתְחִילִים הָאֲרַבְעָה הַלָּלוּ. אִם הַמְזֹל שֶׁלוֹ אַרְבֵּי - מְקַדִּים מִיכָא"ל,

תִּגַּף בְּאֶבֶן רִגְלָךְ: יג עַל שַׁחַל נִפְתָּן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹם כְּפִיר וְתַנִּין: יד כִּי בִי חֶשֶׁק
וְאִפְלִטְהוּ אֲשׁוּבָהוּ כִּי יָדַע שְׁמוֹ: טו יִקְרָאנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ
וְאִבְכְּרֶהוּ: טז אֲרַךְ יָמִים אֲשׁוּבִיעֶהוּ וְאֶרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי:

—== זוהר תהלים ==—

עוד, אלא ששני מלאכי השרת מלוין לו
לאדם, אחד בימינו ואחד בשמאלו,
שכתוב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך
לשמרך בכל דרכיך. ולא עוד, אלא שאם
תמיד מצוי במצוה, כפיכול שהקדוש
ברוך הוא נעשה לו שומר, שנאמר (שם קכא)
ה' שמריך. מה עושה הקדוש ברוך הוא?
נוטל מלאך ההולך בימינו, ומעמידו
לפניו, והוא עומד במקומו, שנאמר ה'
צלך עד יד ימינך. ואותו המלאך שהוא
משמאלו, מעמידו אחרי האדם, והקדוש
ברוך הוא מימין ומשמאל. נמצא האדם
נשמר מכל צדדיו, מי יוכל להזיק אותו.
ועל כן צריך שלא יהא האדם מצוי בלא
תורה ובלא מצוות אפלו שעה אחת.
בביתו הקדוש ברוך הוא שומרו מבחוץ,
והאדם מבפנים.

אלה שיודעים ומכונים לב ורצון - אשרי
חלקם שהרי הקב"ה קרוב אליהם ומזמן
בנגדם בשעה שקוראים לו הוא קוזמן
אליהם בשעה שהם בצרה הוא אצלם

כי בי חשק ואפליטהו וגו' (צא, יד): [זוהר ח"ג
פ' חקת (דף קט"ז)] אמר רבי שמעון, כאן
צריך לגלות דבר. בא וראה, כל מי שיודע
לסדר מעשה כראוי ולסדר דברים כראוי,
זה בודאי מעורר את הקדוש ברוך הוא
להמשיך דברים עליונים שמכשרים. (ואם

המחנות של היצר הרע, עד שמסתלקים
ממנו כל מחנות היצר הטוב, וממליך על
איבריו את סמאל וכל מחנותיו.

ואם זכיותיו רבים, שולטים כל מחנות
יצר הטוב, עד שישתלקו כל מחנות
יצר הרע, וממליך על כל איבריו המחנות
של היצר הטוב. באותו זמן שולט עליו
שם יהו"ה. ואם הוא בינוני, צבא השמים
עומדים עליו מימינו ומשמאלו. אלו
מימינים לזכות, ואלו משמאילים לחובה,
ומי שאלים - גובר. ולכן פרשה בעלי
המשנה, לעולם יראה אדם עצמו כאלו כל
העולם כלו תלוי בו.

צריך שלא יהא האדם מצוי בלא תורה
ובלא מצוות אפלו שעה אחת

כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (צא, יא): [זוהר
חדש-מדרש רות (דף קג)] פתח רבי יודאי
ואמר, (דברים ו) וכתבתם על מזוזת ביתך
ובשעריך. מזוזת כתוב, מה הטעם? אלא
אשריהם ישראל, שהם מציינים תמיד
במצוות, בשבתם ובכלתם, בשכבם
ובקומם, שכתוב בשבתך בביתך ובכלתך
בדרך ובשכבך ובקומך. ושיהיו ישראל
מעטרים בתורה ובמצוות, כדי שידבקו
תמיד בקדוש ברוך הוא, שכתוב ואתם
הדבקים בה' אלהיכם תיים כלכם היום.
וכל הדבק בקונו, אינו נזוק לעולם. ולא

— זוהר תהלים —

מִזְמֵן אֲלֵיהֶם. בְּשִׁעָה שֶׁהֵם בְּצָרָה הוּא אֲצִלָּם. הוּא מְכַבֵּד אוֹתָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים צא) כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ אֲשַׁגְּבֵהוּ כִּי יַדַע שְׁמִי.

כ"י ב"י - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם הֵינּוּ שֵׁם קְדוֹשׁ מ"ב

כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ וְגו' (צא, יד): נזוהר
 חדש תקונא קדמאה (ד קל"א:) [ל"ב
 נְתִיבוֹת פְּלִיאוֹת חֲכָמָה, וְעֲלִיָּה בְּאֵרוֹ
 בְּעֲלֵי הַקְּבֵלָה נִגְעַת בַּבַּת, וְכָלֵל בָּהּ כָּל
 הַמְּאֲמָרוֹת וְהַנְּתִיבוֹת. וְעֶשֶׂר הַאֲמִירוֹת
 וְשִׁלְשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הֵן אַרְבָּעִים
 וּשְׁתַּיִם שְׂרָמְזוּ בָּהֶם מִשֶּׁה בְּשִׁיר שֶׁל
 פְּגָעִים. כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלָטָהוּ. כ"י ב"י
 - אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם. שְׁבָהֶם נִקְרְאוֹת יָד
 הַגְּדוּלָּה יָד הַחֲזָקָה יָד רַמָּה.

לא, לא יכשר להם). וְלֹא הִכְשֵׁר לָהֶם. אִם כֵּן,
 כָּל הָעוֹלָם יוֹדְעִים לְסִדֵּר מַעֲשֵׂה וּלְסִדֵּר
 דְּבָרִים, מַה חֲשִׁיבוֹת הַצְּדִיקִים שְׂיֹדְעִים
 עֵקֶר הַדָּבָר וְהַמַּעֲשֵׂה, וְיֹדְעִים לְכַוֵּן לֵב
 וְרָצוֹן יוֹתֵר מֵאלוֹ הָאֲחֵרִים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים
 כָּל כֵּן? אֵלָּא אֵלָּה שֶׁלֹּא יוֹדְעִים עֵקֶר
 הַמַּעֲשֵׂה כָּל זֶה, אֵלָּא סְדוּר בְּעֵלְמָא וְלֹא
 יוֹתֵר, מוֹשְׁכִים עֲלֵיהֶם מְשִׁיכוֹת שְׂאֲחֵר
 כְּתַפֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא טַס בְּאֵינִר,
 שֶׁהַשְּׁגָחָה נִקְרָא. וְאֵלָּה שְׂיֹדְעִים וּמְכֻוֹנִים
 לֵב וְרָצוֹן, מוֹצִיאִים בְּרִכּוֹת מִמָּקוֹם
 הַמְּחַשְׁבָּה, וְיוֹצִאִים בְּכָל הַגְּזוּעִים
 וְהַשְּׂרָשִׁים בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר כְּרֵאוּי, עַד
 שְׂמֵתְבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְשֵׁם
 הַקְּדוֹשׁ מְתַבָּרֵךְ עַל יָדָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם,
 שְׁהֵרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב אֲלֵיהֶם
 וּמִזְמֵן כְּנִגְדָם. בְּשִׁעָה שְׂקוּרָאִים לוֹ הוּא

צב א מזמור שיר ליום השבת: ב טוב להדות ליהוה ולומר לשמך

שימוש תהלים

לראות נסים גדולים

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [שימוש תהלים לפרק צב] אל נקמות, ה' רועי לא אחסר, יענך ה' ביום צרה, לה' הארץ ומלואה, מזמור לתודה, מסוגלים לעלות לגדולה קח קדרה חדשה ומלא יתה מיא ותן בה הדס וגפנים, ואמור עליה אלו המזמורים ג"פ ותרחץ מאותן המים, ואח"כ משח מאותן המים גופך ופניך והתפלל לה' לצד צפון ותראה נסים גדולים.

זוהר תהלים

מפרש שבח פרק שירה זה של שבת ומי אָמַר

הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם. אור המנורה לא עולה ביום באור השמש, ועל זה לא עולה בשם. וכל אלה תשבחות השבת, שהיא כבוד (יום השבת, שהיא תשבחת היום, היא תשבחת עליונה על כל שאר הימים). וכל אלו התשבחות התקינו בתקון של שבת, שהיא עולה להתעטר בעטרות עליונות, מקומות קדושים על כל שאר הימים).

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ב

פ' תרומה (דף קל"ח.)] התשבחת הזו אדם הראשון אמר אותה בשעה שגרש מגן עדן, ובאה שבת והגנה עליו. ובארוה החברים, את התשבחת הזו משבח העולם התחתון את העולם העליון, יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת, המלך שהשלום שלו. וזהו מזמור שיר, ולא כתוב מי אמר אותו, כמו שבארנו. ליום השבת - היום העליון, השבת העליונה. זו שבת וזו שבת. מה בין זה לזה? אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת. יום השבת זו שבת שלמעלה. זה יום וזה לילה. (שמות לא) ושמרו בני ישראל את השבת - הרי לילה, סוד של נקבה. (שם כ) זכור את יום השבת - הרי יום, סוד של זכר. ולכן מזמור שיר ליום השבת. ומצאנו בכמה מקומות, שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם, כמו זה - ויקרא אל משה, וכמו (שמות כד) ואל משה אמר עלה אל ה'. כלם שם נסתר ולא עולה בו, (אלא) (והכל) משום שיש בו דרגה עליונה, ואל

מזמור שיר ליום השבת - ליום השבת
מכוש

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ט.)] אמר רבי שמעון, כתוב (ישעיה סו) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו. למה שקול זה בזה? אלא הכל בדרגה אחת עולה. זה מזדוג עם זה, ושמחה של זה עם זה לא נמצאת, אלא כשמתגלה העתיק הקדוש, אז זוהי חדות הכל. ושנינו, כתוב (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת, ליום השבת ממש. השבח שמשבח הקדוש ברוך הוא, אזי נמצאת שמחה, ונשמה מתוספת. שהרי העתיק התגלה, והזווג יזדמן.

עליון: ג' להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: ד' עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון

זוהר תהלים

יום השביעי משבת ואומר

חצי מענשו. משום שגזר עליו בהתחלה ואמר לו נע ונד תהיה בארץ, ועכשו נשאר בנוד בלבדו. זהו שכתוב ויצא קין מלפני ה' וגו'. כלומר, שפשיצא מלפני ה' היה בשביל להיות נד בארץ ולא נע. ועוד אמרו, כפשיצא קין מלפני ה', אמר לו אדם: בני, מה נעשה על דינך? אמר לו קין: אבא, כבר התבשרתי שמחל לי הקדוש ברוך הוא בנוד בלבדו. אמר לו: היאך הוא? אמר לו: משום שחטאתי והודיתי לפניו. אמר אדם: וכי זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו. פתח ואמר (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'. כלומר, טוב לשבח ולשוב ולהתודות לפני הקדוש ברוך הוא. עד כאן התוספתא.

מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ב): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י"א):] רבי לוי אמר, כתוב (תהלים צב) מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבתך. מה גדלו מעשיך ה' - זה מעשה בראשית, שהם מעשיו של הקדוש ברוך הוא. מאד עמקו מחשבתך - אלו סתרי תורה.

להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות

ואמונתך בלילות וגו' (צב, ג): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ט"ז):] ותקח מפריו,

מזמור שיר ליום השבת (צב, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט"ז):] אמר רב יהודה אמר רב, לא ישב הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו, עד ששב שבת ונתעלה וישב על כסאו. אמר לו רבי יוסי, והרי קדם שנברא העולם ישב היה ויהיה. אמר רבי יהודה, אם משמיע לנו שעל כסא כבודו ממש הוא - לא. אלא כך שנינו, עד שלא נברא העולם לא היה מי שיקלס את הקדוש ברוך הוא ויכיר אותו. כיון שברא עולמו, ברא המלאכים וחיות הקדש, השמים וכל צבאם, וברא את האדם, וכלם מוכנים לשבח ליוצרים ולפארו. ועדין לא היה פאר ושבח לפניו, עד שגכנס שבת וישקטו כלם, ופצחו רנה ושבחה העליונים והתחתונים, ואז ישב על כסא כבודו. כלומר, אזי היה מי שיפיר את כבודו (בורא) וישבח לכבודו. ואמר רבי יהודה, אין לך שבח וקלוס לפני הקדוש ברוך הוא כמו שבחו של שבת העליונים ותחתונים כלם משבחים לו כאחד, ואפלו יומו של השבת ממש משבח לו, זהו שכתוב (תהלים לב) מזמור שיר ליום השבת.

זהו גדל וחזק פח התשובה ואני לא ידעתי! התחיל לשבח לרבונו ולהודות לו פתח ואמר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות

טוב להודות ליהוה וגו' (צב, ג): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ט"ז):] כיון שאמר קין גדול עוני מנשוא, מחל לו הקדוש ברוך הוא

בְּכִנּוּרִי הִי כִי שִׁמְחַתְנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרִנֵּן: ו מַה גָּדְלוֹ
מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחִשְׁבֹתֶיךָ: ז אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין

זוהר תהלים

חֲכָמֵי דוֹר וְדוֹר, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי
עֲקִיבָא, וְרָאָה תוֹרָה שְׁלוֹ וְשִׁמְחָה. רָאָה
מִיתָתוֹ וְהִתְעַצֵּב. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)
וְלִי מַה יִּקְרוּ רַעֲיָךְ אֶל מַה עֲצָמוּ רְאִשֵׁיהֶם.

כְּמָה טַפְּשִׁים אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מוֹסְתַכְלִים
לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּב"ה עַל מַה הֵם עוֹמְדִים
בְּעוֹלָם מִי מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְּשוֹתָם,
כִּי לֹא עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה

אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע (צב, ט): [זוהר ח"ג פ' אחר

מֵוֹת (דף ע"ה):] בְּפַעַם אַחֲרַת הָיָה רַבִּי
אֲבָא הוֹלֵךְ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן, נִכְנַס לְעִירוֹ,
מָצָא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ (תהלים צב)
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת.
אִישׁ בְּעַר לֹא יֵדַע וְגו', כְּמָה טַפְּשִׁים אוֹתָם
בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא מִשְׁגִּיחִים וְלֹא יוֹדְעִים
וְלֹא מוֹסְתַכְלִים לְדַעַת אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל מַה הֵם עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, מִי
מַעֲכָב אוֹתָם לְדַעַת? טַפְּשוֹתָם, כִּי לֹא
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁאֵלוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה,
הֵיוּ יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת, שֶׁלֹּא מִתְבּוֹנֵן וְלֹא
יוֹדַע הֵנְהַגְוֹת שֶׁל זֹאת בְּעוֹלָם. (שאף על גב)
שָׁדָן אֶת הָעוֹלָם בְּדִינָיו וְרוֹאִים אֶת דִּינָהּ
שֶׁל זֹאת הַזֶּה שְׁמַגִּיעִים לְבִנְי אָדָם שֶׁהֵם
צְדִיקִים, וְלֹא מַגִּיעִים עַל הַרְשָׁעִים הַחֲבִיבִים
שְׁעוֹבְרִים עַל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שֶׁכָּתוּב בְּפִרוּחַ
רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשָׂב וְגו'. שְׁאֵת הָעוֹלָם הַזֶּה
הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ בְּכָל צְדָדָיו, וְהַדִּינִים לֹא
מַגִּיעִים אֲלֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֶלְמָלָא

הָרִי שְׁנִינוּ שְׁסַחֲטָה עֲנָבִים וְנִתְּנָה לוֹ, וְגִרְמוּ
מָוֹת לְכָל הָעוֹלָם. שֶׁהָרִי אֵילָן זֶה כּוֹ שוֹרָה
הַמָּוֹת, וְהוּא אֵילָן שְׁשׁוּלֵט בְּלִילָה.
וְכִשְׁהִיא שׁוּלֵטָה, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים
טַעַם מָוֹת. אֲלֵא אוֹתָם בְּנֵי הָאָמוּנָה
מְקַדִּימִים וְנוֹתְנִים לָהּ נַפְשָׁם בְּפַקְדוֹן.
וּבְגִלָּל שֶׁהוּא בְּפַקְדוֹן, חוֹזְרוֹת הַנַּפְשׁוֹת
לְמִקְוָם, וְעַל זֶה (תהלים צב) וְאֶמּוֹנֵתְךָ
בְּלִילוֹת כְּתוּב.

וְגִרְעוּ מֵאָדָם שְׁבַעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם
הַקְּב"ה לְדוֹד

כִּי שִׁמְחַתְנִי יְהוָה בְּפַעֲלֶךָ וְגו' (צב, ה): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף נה):] זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת
אָדָם - לְדִמְיוֹתָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם דְּמִיוֹת שֶׁל כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שְׁיִכְבּוּ לְעוֹלָם, וְכָל חֲכָמֵי
הָעוֹלָם וּמְלָכֵי הָעוֹלָם שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד עַל
יִשְׂרָאֵל. הִגִּיעַ לְרֵאוֹת אֶת דּוֹד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
שְׁנוּלָד וּמֵת. אָמַר לוֹ, [אמר] מֵהַשָּׁנִים שְׁלִי
[אנוסיף] אֵלָנָה לוֹ שְׁבַעִים שָׁנִים. וְגִרְעוּ
מֵאָדָם שְׁבַעִים שָׁנִים וְהַעֲלָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְדוֹד. וְעַל זֶה שֶׁכַּח דּוֹד וְאָמַר,
(תהלים צב) כִּי שִׁמְחַתְנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי
יָדֶיךָ אֲרִנֵּן. מִי גִרַם לִי חֲדוּהָ בְּעוֹלָם [הזהר]?
פַּעֲלֶךָ, זֶהוּ אָדָם הֵרָאשׁוֹן שֶׁהוּא פִּעְלוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא פִּעְלוֹ שֶׁל בִּשְׂר
וְדָם, מַעֲשֵׂה יָדָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מִבְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה גִּרְעוּ אוֹתָם שְׁבַעִים
שָׁנִים מֵאָדָם מֵאֲלָף שָׁנִים שֶׁהֵיוּ לוֹ לְהִתְקַיֵּם
בָּהֶם. וְהָרָאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל

את זאת: ה בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ט ואתה מרום לעולם יהוה: י כי הנה איביך יהוה: יא כי הנה איביך יאברו ותפרדו כל פעלי און: יב ותרים בראים קרני בלתי בשמן רענן: יג ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים תשמענה אזני: יד צדיק בתמר יפרח בארו

זוהר תהלים

הצדדים הללו עומדים זה כנגד זה. זה צד הקדשה, וזה הצד האחר שטמא. זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים. והכל זה כנגד זה. אשרי הצדיקים שאין להם חלק בעולם הזה, אלא בעולם הבא.

מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק בין שאבד מן העולם לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב

צדיק בתמר יפרח (צב, יא): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב.)] רבי יצחק פתח ואמר,

צדיק בתמר יפרח, מפני מה הקיש צדיק לתמר? מה תמר בין שגוזרים אותו לא עולה עד זמן רב - אף כף צדיק, בין שאבד מן העולם, לא עולה אחר תחתיו עד זמן רב. בארו בלבנון ישגה - אף כף גם. בתמר יפרח - מה תמר לא עולה אלא זכר ונקבה, אף כף הצדיק לא עולה אלא זכר ונקבה. הזכר צדיק והנקבה צדיקת, כמו שאברהם ושרה. בארו בלבנון ישגה - מה הארו בלבנון עליון על הכל והכל יושבים תחתיו - אף כף הצדיק הוא עליון על הכל והכל יושבים תחתיו. והעולם אינו עומד אלא על צדיק אחד, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועליו העולם עומד, ובגללו נסמך, ועליו נשתל. רבי יהודה אמר, והרי שנינו שעל שבעה עמודים העולם עומד, ככתוב (שם ט) חצבה

שדוד המלך הודיע אותו בסוף הכתוב, לא היינו יודעים, שכתוב להשמדם עדי עד, להשמדם מאותו העולם, ושיהיו עפר תחת רגלי הצדיקים, שכתוב (מלאכי ג) ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם.

עוד יש סוד אחר בזה על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה

בפרח רשעים כמו עשב (צב, ה): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ג)] פתח ואמר, (תהלים

צב) בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד. הפסוק הזה פרושהו. אבל בא וראה, בפרח רשעים כמו עשב, כעשב הזה שהוא ביבש בארץ והוא יבש, כששורים בו מים הוא פורח, ואותו יבש פורח. וכאילו הזה קצוץ שצץ מחדש, ולא מעלה אלא אותם פירות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה אילו כפי שהיה בראשונה להיות אילו, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקרם מהשרשים ומחלל.

עוד יש סוד אחר בזה, על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו עם הרשעים בעולם הזה, משום שהעולם הזה הוא חלק של הצד האחר, והעולם הבא הוא צד הקדשה. והוא חלק הצדיקים, שהצדיקים יהיו בו בעטרת הכבוד של רבונם. ושני

בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה: יד שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהוָה: כַּחצֵרוֹת אֶלְהִינוּ תְּהַלְלֵנָהּ יִפְרוּחַ: טו עוֹד יִנּוּבּוֹן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ: טז לְהַגִּיד בִּי יִשְׂרָאֵל יְהוָה: צוּרֵי וְלֹא (עלתה) עוֹלָתָהּ בּוֹ:

— זוהר תהלים —

כְּתָמַר יִפְרַח וְגו'. צְדִיק כְּתָמַר, מַה זֶה כְּתָמַר? שֶׁהֵרִי מִכָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, אֵין מִי שֶׁמִּתְעַכֵּב לִפְרַח כְּמוֹ תָמַר שֶׁעוֹלָה לְשִׁבְעִים שָׁנִים. מַה הִטְעַם כְּתָמַר? אֵלֹא אֵף עַל גֵּב שֶׁהַכְּתוּב מְעִיד, הַחֲבָרִים כָּלָם אֵין רוֹצִים לְגָלוֹת. אֲבָל צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, זֶה נֹאמֵר עַל גָּלוֹת בְּכָל, שֶׁהֵרִי לֹא שָׁבָה שְׁכִינָה לְמִקוּמָה אֲלֵא לְסוֹף שִׁבְעִים שָׁנָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה כט) כִּי לְפִי מְלֹאת לְבַבְּךָ שִׁבְעִים שָׁנָה אֶפְקָד אֶתְכֶם. וְזֶהוּ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח, שֶׁעוֹלָה זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁבְעִים שָׁנָה. צְדִיק - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יא) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהַב. וְכְתוּב (שְׁמוֹת ה) ה' הַצְּדִיק. וְכְתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב.

כְּאֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. מַה זֶה אֶרְזוּ? זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכְּתוּב בְּחוֹר כְּאֶרְזִים. (שִׁיּוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף שֶׁל יַעֲקֹב הַשְּׁלֵם) בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה, בְּלִבְנוֹן וְדָאִי, וְזֶהוּ הַעֲדָן שֶׁלְמַעְלָה, שֶׁעָלְיוֹ כְּתוּב (שם טד) עֵין לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ. וְהָאֶרְזוּ הַזֶּה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם עָלְיוֹן יִשְׁגָה. וְזֶה בְּגָלוֹת הָאֶחָרונה הוּא כְּמוֹ הָאֶרְזוּ הַזֶּה שֶׁמִּתְעַכֵּב לְעֵלוֹת. וּמִשְׁעָה שֶׁעוֹלָה עַד שְׁעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ הוּא יוֹם, וְתַחֲלַת הַיּוֹם הָאֶחָר עַד שֶׁעוֹשֶׂה צֶל בְּאוֹר הַיּוֹם. וְהָאֶרְזוּ לֹא עוֹלָה אֲלֵא בְּעֵדוֹן שֶׁל הַמַּיִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר כד) כְּאֶרְזִים עָלִי מַיִם. כִּף אֶרְזוּ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָה. שֶׁמֶשׁ יוֹצֵא

עֲמוּדֶיהָ שִׁבְעָה. אִמְרוּ לוֹ רַבִּי יוֹסִי, כִּף הוּא וְדָאִי, אֲבָל [כא] כָּל הָאֶחָרִים בְּשִׁבְעֵי הַם עוֹמְדִים, שֶׁהוּא סִמְךָ שֶׁל הָעוֹלָם, וְהוּא צְדִיק, וְזֶה מִשְׁקָה [אֵת הַעוֹלָם] וּמְרוּהָ אֵת הָעוֹלָם [מִן הַכֹּל] וְזֶן לְכָל, וְעָלְיוֹ כְּתוּב (ישעיה ג) אִמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב כִּי פָרִי מֵעֲלֵיהֶם יֵאָכְלוּ, וְכְתוּב (תְּהִלִּים קמח) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אִמְרוּ רַבִּי יִצְחָק, הֵרִי כְּתוּב (בְּרַאשִׁית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֵת הַגֵּן. זֶה הוּא הַעֲמוּד שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו וְהוּא מִשְׁקָה לְגֵן [הַעֲדָן], וְהַגֵּן נִשְׁקָה מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה פְרוֹת. וְכָל הַפְרוֹת פּוֹרְחִים בְּעוֹלָם וְהֵם הַקִּיּוּם שֶׁל הָעוֹלָם, הַקִּיּוּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִי הֵם? נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם פְּרִי מַעֲשָׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשּׁוֹם כִּף בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת. וּכְשֶׁנִּחַלֵּק הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְגֵן הַעֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בָּהֶם. בְּמִי? אִמְרוּ רַבִּי יוֹסִי, בְּכֻלָּם. בֵּין אוֹתָם שְׁמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַהוּא, וּבֵין אוֹתָם שִׁיּוֹשְׁבִים בְּמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּכֻלָּם מִשְׁתַּעֲשֵׁעַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה.

שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוֹ שֶׁל מְלֶכֶךְ הַמְּשִׁיחַ צְדִיק כְּתָמַר יִפְרַח (צב, יג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ט"ז)]. רַבִּי אֲבָא הֵיךְ יוֹשֵׁב לְפָנָי רַבִּי שְׁמַעוֹן. נִכְנַס רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. אִמְרוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תְּהִלִּים צב) צְדִיק

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

המעֵיִן וְהַנְּהַר שֶׁל הַמַּיִם לְהַשְׁקוֹת. וְאָרְזוּ זֶה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב (שיר ה) בְּחֹר
כְּאֲרִזִּים. שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' - לְזַמְנוּ שֶׁל מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ. בְּחֲצוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ - בְּתַחֲתֵת
הַמַּתִּים. עוֹד יִנּוּבֹן בְּשִׁיבָה - בְּאוֹתוֹ יוֹם
שֶׁהָעוֹלָם יִמָּצָא חָרָב. דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ
- לְאַחַר שְׁכָתוֹב (ישעיה סו) הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים
וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה. וְאָז, (תהלים קד) יִשְׂמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו כְּתוֹב. וְכָל כֶּף לְמָה? (תהלים צב)
לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר ה' צוּרֵי וְלֹא עוֹלְתָהּ בּוֹ.

צג א יְהוָה מֶלֶךְ גֹּאֲוֹת לְבִשׁ לְבִשׁ יְהוָה עַז הַתְּאֹזֵר אַף תְּבוּן
תִּבְל בַּל תַּמוּט: ב נִבּוֹן כַּסְאֶךָ מֵאֵז מַעֲלָם אֶתְּה: ג נְשָׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה

שימוש תהלים

לנצח בעל דינו

ה' מלך גאות לבש (צג, א): [שימוש תהלים לפרק צג] טוב לאמרו לנצח בעל דינו.

זוהר תהלים

ואותה הנקדה העליונה, שהיא סגולתא, התעלתה על כנפיהם. ועליתו באיזה מקום הוא? אלא אלו שני נהרות הם אבא ואמא. מצד הבת של המלך נקראו טפות, שנאמר בהם וייצר, (ישעיה כו) כי ביה ה' צור עולמים. ציר שני עולמות דקים. העולמות של בת המלך הם ממטה למעלה. מצד העמוד האמצעי נקראו נהרות, ומשום זה נשאו נהרות. למי? לאותה סגולתא, מעלים אותו כתר על גביהם י י י להיות כולל סגולתא, ומתעטרת בו בשלשה כתרים, שהם כתר כהנה וכתר מלכות, וכתר תורה על גביהן. וכך הם שלשה נהרות ור' ושלש יודיים ושלש וי"ם רמוזים בשלשה ראשי תבות שהם וי"סע וי"בא וי"ט. שנים שהם אבא ואמא מעלים כתר על כנפיהם.

נשאו נהרות קולם. הם חסד גבורה, עליהם נאמר נשאו נהרות קולם. מי קולם? העמוד האמצעי, וזה הסוד של שורק למעלה. השלשלת כוללת שלש נקודות בקשור אחד של העמוד האמצעי, שעליו נאמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק כלה זרע אמת. ישאו נהרות דכים, הם נצח והוד. לא כתוב נשאו, אלא ישאו, והם סגול, שהיא נקדה מצד השכינה, היא נקדה למטה, שצדיק שכינה תחת רגלים,

כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני אז התבשם העולם והתקמו שמים וארץ

ה' מלך גאות לבש וגו' (צג, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 97 ע"א)] כיון שקבלו ישראל תורה על הר סיני, אז התבשם העולם, והתקמו שמים וארץ, ונודע הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה, והתעלה בכבודו על הכל. ועל אותו יום כתוב, (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לבש ה' עז התאזר. ואין עז אלא תורה, שנאמר (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

בגיא אב ל"ג מדות - שהם וא"ו

נשאו נהרות ה' נשאו נהרות קולם וגו'

(צג, א): [זוהר חדש ספרא תנינא (דף ק"ח)].

ובגאולה האחרונה, תורה תהיה לישראל כמו שהים, שנאמר בך, הרועה הנאמן, (שם) ותשם בסוף על שפת היאר. בסוף פ"ו ימים, דרגה של גאולה, נאמר בך ותשם בסוף על שפת היאר, שהוא אור התורה, העמוד האמצעי. שפתו השכינה. באותו הזמן אלו הטפות שהיו יוצאות מהסלע, שהן פסקי הלכות, נאמר בהם (תהלים צג) נשאו נהרות ה'. שתי טפות שהן צר"י, עולות עם שני וי"ם ונעשים נהרות.

נְשָׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם וְיִשְׂאוּ נְהָרוֹת דְּכָבִים: ה' מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים אֲדִירִים
 מִשְׁפְּרֵי יַם אֲדִיר בְּמָרוֹם יְהוָה: ה' עֲרִתְיָךְ נֶאֱמַנְנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נִאֲוָה קִרְשׁ
 יְהוָה לְאָרֶץ יָמִים:

זוהר תהלים

צג) נְשָׂאוּ נְהָרוֹת ה'. וּבָהֶם כָּל גֵּיא יִנְשָׂא, הַהוּא שֶׁהִכַּל כְּלוּל בּוֹ. וְזֶה הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים ל"ד) וַיִּקְבַּר אֶתְּוּ בְּגִי. שֶׁבִשְׁבִּילֹו נֶאֱמַר (תהלים ס) וַיִּךְ אֶת אָדוֹם בְּגִיא מֶלֶח. וְנִשְׁמָתוֹ גִּנְזָה בְּגִיא מִן אֲבָגִית"ץ. ת' תּוֹרַת מֹשֶׁה צְפוּנָה בְּצַד"י שֶׁהוּא י'. שְׂצָדִי אֶרְכָּה מִצַּד הָעוֹלָם הַבָּא, מִשֶּׁם הוּא טוֹב לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. בְּגִיא אָב לִי"ג מְדוּת, שֶׁהֵם וַא"ו, וַיַּעֲבֹר ה' עַל פְּנֵיו. וַיַּעֲבֹר ע"ב רִי"ו. ע"ב חֲסֵד. רִי"ו גְבוּרָה, שְׁבוּ קר"ע שֶׁט"ן מִן הַיָּם, וְבוֹ עֲתִיד לְקַרְעַ לוֹ מִן הַיָּם שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִצַּד הַחֲסֵד הוּא אָב לִי"ג מְדוּת, שְׁבוּ יְהו"ה, הוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעֵי אֶרֶץ אֲפִים, וּמֵאֲרִיף בּוֹ עַל הַבֵּינּוֹנִים וּמִטָּה לָהֶם כְּלָפֵי חֲסֵד.

הַמַּיִם הָיוּ מְכַסִּים אֶת הָעוֹלָם מִהֶרְבּוּי שְׁבָהֶם וְעִשִׂיתָ לָהֶם שְׂיִתְכַנְסוּ בְּצִמְצוּם כָּלֶם אֶחָד אֶל מְקוֹם אֶחָד

מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים וְגו' (צג, ד): [זוהר ח"ד ש'פ' בראשית (דף טו:) דְּבַר אַחַר, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד, רַבִּי פֶתַח, מַקְלוֹת מַיִם רַבִּים, כְּשֶׁאֱמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַמַּיִם שְׂיִתְכַנְסוּ בְּמְקוֹם אֶחָד, הָיוּ מְשׁוּטָטִים לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְגָּאוּ לְמַעְלָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה הַזֹּאת נִטְלוּ הַמַּיִם אֶת הָאֶרֶץ, שְׂהִיתָה כְּנוֹסָה בָהֶם, וְהָיוּ מְכַסִּים אוֹתָהּ.

שֶׁהֵם יִרְכְּתֵי צְפוּן. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב (תהלים מח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוּשׁ כָּל הָאֶרֶץ וְגו'. כְּשֶׁהִיא נִקְדָּה וְד' תַּחַת יִרְכִי אֶמֶת, נִקְרָאת הַר צִיּוֹן, הַר נְמוּף. וְנִקְרָאת מִצַּד שֶׁל צַדִּיק דְּכָבִים, ד"ף י"ם. דָּךְ כְּלוּל מִכ"ד אוֹתוֹת שֶׁהֵן בְּרוּךְ שֶׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּבָהֶם אֵל יֵשֵׁב דָּךְ נִכְלָם. יָם נִקְרָאת מִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, כְּלוּלָה מִחֲמֻשִּׁים אוֹתוֹת שְׁכָלוֹת בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּפִסּוּק הָרִאשׁוֹן שְׁמִיחִדִּים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּעַמִּים, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וּבָהֶם וַיִּפֶן כַּה נִכָּה וַיִּךְ אֶת הַמְּצָרִי. וּמִצַּד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה הִיא נִקְדָּה עַל כִּנְפֵיהֶם, קִרְיַת מֶלֶךְ רַב. וְכַעַת נֶאֱמַר כַּה (איכה א) הָעִיר רַבְתִּי עִם הִיתָה כְּאֶלְמָנָה.

קוֹם הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעֵי, שֶׁאֲתָהּ הוּא ו' כּוֹלֵל שֶׁשׁ סְפִירוֹת, וְאֲתָהּ אֶחָד בֵּין כ"ה עֲלִיּוֹנָה וּבֵין כ"ה תַּחְתּוֹנָה. קוֹם אֶצֶל סַמְא"ל, שֶׁהוּא מְצָרִי, בְּכָלֵי הַקְּרִב שֶׁלָּךְ, שֶׁהֵם הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה, הַמְקַלֵּעַ הַתַּחְתּוֹן. וְהַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה, הַמְקַלֵּעַ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (שְׁמוּאֵל א כה) וְאֵת נַפְשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע. מִי נַפְשׁ אוֹיְבִיךָ? סֵם מוֹת נֶחֱשׁ אֲשֶׁת זְנוּנִים, שְׁמִקְנָנָת בְּשַׁבְּעָה סְלָעִים, וּבַעֲלָהּ בְּשַׁבְּעָה הָרִים. קוֹם בְּאַבְנֵים שֶׁלָּךְ שֶׁהִסְתַּלְקוּ בְּהָרִים לְשִׁבֹר אֶת הַהָרִים וְהִסְלָעִים שֶׁל הַנְּחָשׁ, וּבִשְׁבִיל הַהָרִים שֶׁלָּךְ נֶאֱמַר (תהלים

—== זוהר תהלים ==—

קדש. מה רוצה פסוק זה לפסוק שלמעלה? אמר רבי יצחק, אמר דוד: רבונו של עולם, העדות שעשית במעשה בראשית, הם אמת להעיד עליהם בכל יום, שהרי שנינו, כל המעיד במעשה בראשית בכל יום, מבטח לו שהוא בן העולם הבא. ואמר דוד, אתה הוא שעשית את כל העולם, ועשית את המים, והמים היו מכסים את העולם מהרבוני שבהם, ועשית להם שיתכנסו בצמצום כלם אחד אל מקום אחד. כך יהי רצון מלפניך, ששכינתך שהיא מלאה כל העולם כלו, שתצמצם אותה בביתך, שיותר ראוי הוא להיות שם. זהו שכתוב לביתך נאווה קדש, ולא לזמן מועט, אלא לארך ימים.

אמר להם הקדוש ברוך הוא, לא כך, אלא הכנסו כלכם אל מקום אחד ותראה היבשה. משמע שהיבשה היתה מקדם ארץ, בלי לחות, בין המים. לא כתוב יבשה, אלא היבשה. והיו המים הולכים גובהים ויורדים, ומשמיעים קולם לסוף השמים, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא והכניסם לתהום, ושם היא התכנסות המים, ועד עתה קולם אינו שוכך, וקרא להם ימים. וכשהם גובהים שם במקום ההוא, נשבר תקפם, ויורדים ואין יוצאים החוצה מיראת תקפו של אדונם. זהו שכתוב (ש) אדירים משברי ים אדיר במרום ה'.

אמר רבי יוסי, ואם כן, מה כתוב אחריו? (ש) עדתיך נאמנו מאד לביתך נאווה

צד א אל נקמות יהוה אל נקמות הופיע: ב הנשא שפט הארץ השב
 גמול על גאים: ג עד מתי רשעים יהוה עד מתי רשעים יעלוז:
 ד יביעו ידברו עתק יתאמרו כל פעלי און: ה עמד יהוה ידפאו ונחלתך
 יעני: ו אלמנה וגר יחרגו ויתומים ירצחו: ז ויאמרו לא יראה יה ולא יבין אלהי
 יעקב: ח בינו בערים פגעם וכסילים מתי תשפילו: ט הנטע און הלא

תתן פל חסות
 ובעת צרות

שימוש תהלים

אם שונאך מעיק לך

אל נקמות (צד, א): [שימוש תהלים לפרק צד] זה המזמור ומזמור טוב להודות. אי סנאך מעיק לך דכי גרמיך ופוק בשפרפריא לאוריא והב בפומך לבונה ביום שני ויהיו פניך מזרחית צפונית וצלי יתיה ז' זמנין ביום ואת חמי נסין רברבין. ושם של אלו מזמורים א"ל קנ"א טו"ב. ולאחר שתגמור אלו המזמורים אמור. יהי רצון מלפניך א"ל קנ"א טו"ב שתשפיל ותכניע (פלוני בן פלוני) אויבי וכן הראנו נסים כשם שהכנעת והשפלת את אויב משה רבינו עלי השלום כשהתפלל לפניך אלו השירות ותעלה תפלתי כריח הקטורת מעל המזבח.

זוהר תהלים

לו: רבון העולם, כתוב בתורה (ויקרא כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנָּאֵף אֶת אִשׁתוֹ אִישׁ, וְכָתוּב (שם יח) וְאֵל אִשׁתוֹ עֲמִיתָךְ וְכוּ'. דוד שקלקל ברית בערוה מהו (מה דינו) אמר לו הקדוש ברוך הוא: דוד צדיק הוא, וברית הקדש על תקונו עומד, שהרי לפני גלוי שמזמנת לו בת שבע מיום שנברא העולם.

אמר לו: אם לפניך גלוי - לפניו לא גלוי! אמר לו: ועוד בהתרה היה מה שהיה, שהרי כל אלו שעולים לקרב, לא עולה אחד מהם עד שפוטרו אשתו בגט. אמר לו: אם כך, היה לו לחכות שלשה חדשים, ולא חפה. אמר לו: במה עומד הדבר במקום שחוששים שהיא מעברת, וגלוי לפני שאוריה לא קרב אליה מעולם, שהרי שמי חתום בתוכו לעדות. כתוב אוריה, וכתוב אוריהו. שמי חתום עמו, שלא שמש בה לעולמים. אמר לו: רבון העולם,

אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש

ויאמרו לא יראה יה וגו' (צד, ז): [זוהר

הקדמת ספר הזוהר (דף ת.ט.) רב

המנונא הזקן אמר כך, (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך - שלא יתן בן אדם את פיו להביא להרהור רע ויגרם להחטיא אותו בשר קדש שחתום בו ברית הקדש, שאם עושה כך, מושכים אותו לגיהנם. ואותו ממנה על הגיהנם דומ"ה שמו, וכמה רבואות של מלאכי חבלה יחד אתו, ועומד על פתח הגיהנם, וכל אותם ששמרו ברית הקדש בעולם הזה אין לו רשות לקרב אליהם. דוד המלך, בשעה שקרה לו אותו מעשה, פחד. באותה שעה עלה דומ"ה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר

יִשְׁמַע אִם יֵצֵר עֵינַי חָלָא יְבִיט: י חֵיסֵר גְּזִימָה הָלֵא יוֹכִיחַ הַמְּלַמֵּד אָדָם דְּעַת:
 יא יְהוָה יִדְעַ מַחְשְׁבוֹת אָדָם בִּי הַמָּוֶה הֶבֶל: יב אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר תִּפְסְרֵנוּ
 יג וּמִתּוֹרַתְךָ תִּלְמַדְנוּ: יד לְהַשְׁקִיט לֹא מִיָּמֵי רַע עַד יִכְרַח לְרָשָׁע שְׁחַת: יו בִּי
 יז לֹא יִמָּשׁ יְהוָה עִמּוֹ וְנִחַלְתּוּ לֹא יַעֲזֹב: יח בִּי עַד צָדֵק יָשׁוּב מִשְׁפָּט
 יט וְאַחֲרָיו כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב: כו מִי יִקּוּם לִי עִם מְרַעִים מִי יִתְנַצֵּב לִי עִם פְּעָלֵי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

חטאתי לה, אף על פי שלא חטא. אבל
 במה שחטא באוריה, ענש כתבתי עליו
 וקבל. מיד חזר דומה למקומו בפחי
 נפש. ועל זה אמר דוד, (תהלים צד) לולי
 ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי.
 לולי ה' עזרתה לי שהיה אפוטרופוס
 שלי, כמעט שכנה וכי. מה זה כמעט
 כמו חוט דק כמו השעור שיש ביני ובין
 הצד האחר, פאותו שעור היה שלא
 שכנה דומה נפשי.

ולכן צריך בן אדם להשמר שלא
 יאמר דבר בדרך, בגלל שלא
 יוכל לומר לדומה (קהלת ה) פי שגגה
 היא, כמו שהיה לדוד ונצח אותו
 הקדוש ברוך הוא בדין. למה יקצף
 האלהים על קולך - על אותו קול
 שהוא אמר, וחבל את מעשה ידיך
 - זה בשר קדש ברית הקדוש שפגם
 ונמשך בגיהנם על ידי דומה. ובגלל
 זה (תהלים יט) ומעשה ידיו מגיד הרקיע.
 אלו אותם החברים שהתחברו עם הפלה
 הזו ובעלי בריתה, מגיד ורושם כל
 אחד ואחד. מי הרקיע זהו הרקיע
 שבו חמה ולבנה וכוכבים ומזלות, וזהו
 ספר זכרון, הוא מגיד ורושם אותם
 וכותב אותם להיות בני ההיכל ולעשות
 רצונם תמיד.

זה מה שאמרת - אם לפניך גלוי שאוריה
 לא שכב עמה, לפניו האם גלוי היה לו
 לחכות לה שלשה חדשים. ועוד, אם ידע
 שמעולם לא שכב עמה, אז למה שלח
 לו דוד וצוה עליו לשמש עם אשתו,
 שכתוב (שמואל ב יא) רד לביתך ורחץ
 רגליך. אמר לו: ודאי לא ידע, אבל חכה
 יותר משלשה חדשים, שהרי ארבעה
 חדשים היו, שכך למדנו, בעשרים
 וחמשה בניסן העביר דוד כרוז בכל
 ישראל, והיו עם יואב בשבעה ימים
 שבסיון, והלכו והשחיתו ארץ בני עמון.
 שהו שם סיון תמוז אב ואולול, ובעשרים
 וארבעה באולול היה מה שהיה עם בת
 שבע, וביום הכפורים מחל לו הקדוש
 ברוך הוא אותו חטא. ויש אומרים
 בשבעה באדר העבר כרוז, והתכנסו
 בחמשה עשר באיר, ובחמשה עשר
 באולול היה מה שהיה עם בת שבע,
 וביום הכפורים התבשר (שם יב) גם ה'
 העביר חטאתך לא תמות. מה זה לא
 תמות לא תמות ביד דומה. אמר דומה:
 רבון העולם, הרי דבר אחד יש לי אליו,
 שהוא פתח פיו ואמר (שם) חי ה' בי בן
 מות האיש העשה זאת, והוא דן את
 נפשו. טרוניא יש לי עליו. אמר לו: אין
 לך רשות, שהרי הודה לפני ואמר

י' לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוֹמָה נַפְשִׁי: יח אִם אָמַרְתִּי מָטָה
 רַגְלִי חֲסִדְךָ יְהוָה יִסְעֲדֵנִי: יט בָּרַב שְׂרַעְפֵי בְּקַרְבִי תִנְחַוְמִיךָ יִשְׁעִשְׁעוּ
 נַפְשִׁי: כ הִתְחַבְּרָךְ פֶּסַע הַזּוֹת יֵצֵר עֲמַל עָלַי חֵק: כא יְגוּדוּ עַל נַפְשׁ צַדִּיק וְדָם נָקִי
 יִרְשִׁיעוּ: כב וַיְהִי יְהוָה לִי לְמִשְׁגָּב וְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לְצוּר מַחְסִי: כג וַיֵּשֶׁב
 עָלֵיהֶם אֵת אֹזְנֵם וַיְבָרְעֵתֶם יַצְמִיתֶם יַצְמִיתֶם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

ואמר, לולִי ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה
 דוֹמָה נַפְשִׁי.

נפשות הרשעים נתונות בידו של מלאך זה
 ששמו דומה להכניסם בגיהנם ולדון שם

לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף ק"ט) : ולמדנו, אמר רבי
 שמואל ברבי יעקב, נפשות הרשעים
 נתונות בידו של מלאך זה ששמו דומה
 להכניסם בגיהנם ולדון שם. וכיון
 שנמסרות בידו, שוב אינן חוזרות, עד
 שיכנסו לגיהנם. וזה יראת דוד שנתירא
 כשעשה אותו עון, שנאמר (תהלים צד) לולִי
 ה' עֲזַרְתָּה לִי כַמַּעַט שְׁכַנָּה דוֹמָה נַפְשִׁי.
 אמר רבי ייסא, הנשמה פוגעת לו להכניס
 אותו גוף עם שאר גופות הצדיקים
 בחשבונם. זהו שכתוב וידבר אל עפרון
 וגו'. אמר רבי תנחום, המלאך קודם
 ואומר לו: ראה מה כתוב למעלה - ועפרון
 ישב בתוך בני חת. שחתו לשכן בעפר, ו
 הוא מקדים ואומר לו להכניס אותו הגוף
 בחשבון הצדיקים. זהו שכתוב ויען עפרון
 החתי את אברהם באזני בני חת לכל באי
 שער עירו לאמר. מה זה לכל באי שער
 עירו? רב נחמן אמר, אותם שנכנסו בכתב
 חשבון פנקסו. שאמר רב נחמן, וכך נגזר
 [על] חשבון, על יד דומה נכנסים לבתי

בשעה שאדם יוצא מן העולם הזה כמה
 קבוצות של מלאכי חבלה נפקדים עליו
 מרימים עינים ורואים את האות הזו שהיא
 ברית הקדש ונפרדים ממנו

לולִי יְהוָה עֲזַרְתָּה לִי וְגו' (צד, יז) : זוהר ח"א
 פ' לך לך (דף ק"ט) : פתח אחר ואמר.
 למדנו, כמה זוכים ישראל שאינם יורדים
 לגיהנם כמו שאר העמים עובדי עבודה
 זרה, ואין נמסרים בידי דומה? [אלא] באות
 הזו. שפך למדנו, בשעה שאדם יוצא מן
 העולם הזה, כמה קבוצות של (מלאכי חבלה)
 מחבלים נפקדים עליו. מרימים עינים
 ורואים את האות הזו, שהיא ברית הקדש,
 ונפרדים ממנו, ואינו נתן בידי דומה לרדת
 לגיהנם. שכל מי שנמסר בידו, ודאי יורד
 לגיהנם. ומהאמת הזו פוחדים עליונים
 ותחתונים, והדינים הרעים אין שולטים בו
 באדם אם הוא זוכה לשמר את הברית
 הזו, משום שהוא נאחז בשמו של הקדוש
 ברוך הוא. כיון שדוד המלך לא שמר את
 אות הברית הזו כראוי, העברה ממנו
 המלכות, ונטרד מירושלים. מיד פחד, כי
 סבר שיורידו אותו מיד, וימסרו אותו ביד
 דומה וימות בעולם ההוא, עד שהתבשר
 עליו, שכתוב (שמואל ב ב) גם ה' העביר
 חטאתך לא תמות. באותה השעה פתח

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

(דף רכ"א:) זוהר תורה] באו נשתחוה ונכרעה
 נברכה לפני יהוה עשנו. בשעה שאדם
 הראשון עמד על רגליו ראו אותו כל
 הבריות ופחדו מפניו, והיו מהלכים אחריו
 כעבדים אחר המלך, והוא אמר להם אני
 ואתם באו ונשתחוה וגו', והלכו כלם
 אחריו:

הקברות, ובחשכון הפתק עתיד להוציא
 אותם, והוא ממנה על שוכני העפר.

בשעה שאדם הראשון עמד על רגליו ראו
 אותו כל הבריות ופחדו מפניו

באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו) : [זוהר ח"א

צה א לכו נרננה ליתוואה ^ה נריעה לצור ישענו: ב נקדמה פניו בתורה
 בזמרות נריע לו: ג פי אל גדול יהוואה ^ה ומלך גדול על כל אלהים
^ה ד אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו: ה אשר לו הים והוא
 עשהו ויבשת ידיו יצרו: ו באו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני יהוואה ^ה
 עשנו: ז פי הוא אלהינו ^ה ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו היום אם בקלו

שימוש תהלים
 לבל יטעוהו אנשי עיר

לכו נרננה (צה, א): [שימוש תהלים לפרק צה] לבל יטעוהו אנשי עירו לטומאה ושם שלו א"ל.

זוהר תהלים

כריעה והשתחוואה במודים
באו נשתחוה ונכרעה וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג
 (דף קטו)] פתח סבא ואמר (תהלים קו) מי
 ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, מי
 הוא בעולם שיוכל לספר הגבורות שעושה
 הקב"ה תמיד בעולם, כאשר האדם נפטר
 מעולם הזה הגוף שלו שהניח אינו נאבד,
 ותקומה תהיה לו לעתיד לבוא, שהרי
 עונשו סבל בכמה אופנים, והקב"ה אינו
 מקפח שכרן של כל הבריות שכרא, מלבד
 אותן שיצאו מתוך האמונה שלו ולא היה
 בהם דבר טוב לעולם, ומלבד אותן שלא
 כרעו במודים, כי אלה עושה הקב"ה
 מגופותם בריות אחרות, בשביל שלא
 יבנה עוד מאותו הגוף צרות אדם ולא
 יקום לעולם: (זוהר ח"ב-דף ק.) וכך למדנו
 שדרתו של אדם אם הוא היה כורע לפני
 רבונו יעמוד ויתקיים בתחיית המתים,
 ואם לא היה כורע במודים נעשה שדרתו
 נחש, ואין לו תקומה בזמן התחיה:

מאה ברכות בכל יום

לפני יהוה עשנו וגו' (צה, ו): [זוהר ח"ג (דף
 קטו)] כמו שדרשו החכמים בעלי

משנה (דברים י) ועתה ישראל מה ה' אלהיך
 שואל מעמך, ואמרו אל תקרא מ"ה אלא
 מא"ה, כנגד מאה ברכות שמחויב האדם
 לברך לרבנו בכל יום, וזהו שצריך האדם
 להטעים בכל יום לרבנו:

אימתי קץ הגאולה היום אם בקולו תשמעו
היום אם בקלו תשמעו וגו' (צה, ז): [זוהר
 ח"ד, זוהר תורה]. פתח רבי יצחק
 ואמר (ישעי' כא) משא דומה אלי קורא
 משעיר שומר מה מלילה שומר מה מליל,
 אלי קורא משעיר, אלו ישראל שקוראין
 להקב"ה מעול כבוד של בני שעיר, ומה
 אומרים, שומר מה מלילה, ר"ל רבונו של
 עולם אתה הוא שומר ישראל בזה הגלות
 שדומה ללילה, אמור לנו מה מלילה, מה
 תהיה מזה הלילה, אימתי תוציאנו ממנה
 בוא וראה מה כתוב אחריו אמר שומר
 אתא בקר וגם לילה, אמר הקב"ה שהוא
 שומר ישראל, אתא בקר, הבאתי והוצאתי
 אתכם מן הגלות, לא זכיתם להיות בבקר,
 וגם לילה, הבאתי לכם הלילה והאפלתי
 אתכם בבור הגלות הזה שהוא הלילה, אם
 תבעיון בעיו, אם אתם מבקשים לדעת קץ

צו א שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר חֲדָשׁ שִׁירוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ: ב שִׁירוּ לַיהוָה בָּרְכוּ שְׁמוֹ בְּשָׂרוֹ מִיּוֹם לְיוֹם יִשׁוּעָתוֹ: ג סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: ד בִּי גְדוֹל יְהוָה וּמְהֵלָּל מְאֹד נִרְאָה הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: ה בִּי כָּל אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם הָעַמִּים אֲלֵילִים וַיהוָה אֱלֹהֵי שָׁמַיִם עָשָׂה: ו הוֹד וְהִדְר לְפָנָיו עֵז וְתַפְאֵרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ: ז הָבוּ לַיהוָה מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֵז: ח הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבְאוּ לְחִצְרוֹתָיו: ט הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהִרְדֵּת קִדְשׁ חִילוֹ מִפְּנֵי כָּל הָאָרֶץ: י אָמְרוּ בְּגוֹיִם יְהוָה מֶלֶךְ אֵף תִּבּוֹן תִּבְל כָּל תִּמְוֹט יָדִין עַמִּים בְּמִישְׁרָיִם: יא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוּ: יב יַעֲלוּ שָׁדֵי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אֵז

שימוש תהלים

לשמה בני משפחתו

שירו לה' שיר חדש (צו, א): [שימוש תהלים לפרק צו] לשמח בני משפחתו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

במראות הכוכבים ומזלות, שכלם מראים דבר, והקב"ה מחליף הדבר לגון אחר, ומי צור זולתי אלהינו, הרי נתבאר שאין צייר כמו הקב"ה, שהוא צייר שלם, שעושה ומצייר צורה תוך צורה, ומשלים לאותה הצורה בכל התיקונים, ומכניס בה נפש עליונה הדומה לתיקון העליון, ולפיכך אין צייר כמו הקב"ה. א"ר חייא בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה, שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם, ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות, מזווג זווגים לכל אחד ואחד כראוי לו, והוא מצייר תמונותם קודם שבאים לעולם:

ישמחו השמים ותגל הארץ וגו' (צו, יא):

[זוהר ח"ג (דף טו, נט) זוהר תורה] למדנו

שכל מחנות העליונים בשעה שכנסת

בוא וראה כמה הם גדולים ונפלאים מעשי הקב"ה שהרי האומנות והציור של האדם הוא כדמיון העולם ובכל יום ויום הקב"ה בורא עולמות

בי גדול ה' ומהלל מאד נורא הוא על

כל אלהים (צו, ד): [זוהר ח"א (דף טו, צו)] רבי

אבא פתח (שמואל ב' כב) כי מי אל מבלעדי ה' ומי צרו זולתי אלהינו, כך אמר דוד המלך מקרא זה כי מי אל מבלעדי ה', מי הוא המושל או השר שיוכל לעשות דבר מבלעדי ה', אלא מה שנפקד מעם הקב"ה, לפי שכלם אין עומדים ברשותם ואין יכולים לעשות דבר, ומי צור, ומי הוא התקיף שיוכל לעשות תוקף וגבורה מעצמו מבלעדי אלהינו, אלא כולם בידי הקב"ה ואין יכולים לעשות דבר בלי רשותו: דבר אחר כי מי אל מבלעדי ה', שהקב"ה הכל ברשותו, ולא כמה שנראה

יִרְנְנוּ כָּל עַצְי יַעַר: יג לְפָנַי יְהוָה כִּי בָא בִּי כָּא לְשֹׁפֵט הָאָרֶץ וְשֹׁפֵט תְּבֵל
 בְּצַדִּיק וְעַמִּים בְּאִמּוֹנָתוֹ:

זוהר תהלים

ישראל תשמח ותתברך כלם שמחים, ושהדין אין שורה אז בעולם, ועל זה כתוב
 ישמחו השמים ותגל הארץ.

כ לחודש

צז א יְהוָה מֶלֶךְ תִּגַּל הָאָרֶץ יִשְׁמְחוּ אֵימִים רַבִּים: ב עָנָן וַעֲרַפֵּל סְבִיבֵי
 צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מִבּוֹן כְּסֵאוֹ: ג אִשׁ לִפְנֵי תִלְךָ וּתְלַחֵט סְבִיב צְרִי: ד הָאֵרוֹן
 בָּרְקוֹן תִּבַּל רְאֵתָה וּתְחַל הָאָרֶץ: ה הָרִים כְּדוֹנֵג נִמְסוּ מִלִּפְנֵי יְהוָה מִלִּפְנֵי
 אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ: ו הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צֶדֶק וְרָאוּ כָּל הַעַמִּים כְּבוֹדוֹ: ז וּבִשְׂוֹ כָּל עַבְדֵי
 פֶּסֶל הַמִּתְהַלְּלִים בְּאֵלִילִים הַשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ כָּל אֱלֹהִים: ח שְׁמַעָה וּתְשַׁמַּח
 צִיּוֹן וּתְגַלְגֵּלָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן מִשְׁפָּטֵיךָ יְהוָה: ט כִּי אַתָּה יְהוָה
 עֲלִיזוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ מְאֹד נַעֲלִיתָ עַל כָּל אֱלֹהִים: י אֲהַבֵּי יְהוָה
 שְׂנְאָא רַע שְׁמֵר נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יִצִּילֵם: יא אֹרֶן זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָי
 לֵב שְׁמַחָה: יב שְׂמְחוּ צַדִּיקִים בִּיהוָה וְחוֹדוּ לְזִכָּר קְדָשׁוֹ:

שימוש תהלים

לאדם שרוצה להיות שמח

ה' מלך תגל הארץ (צז, א): [שימוש תהלים לפרק צז] ג"כ לשמח בני משפחתו. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

אור שְׂבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הָיָה עוֹלָה אֹרֹן מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ
 בְּכָל מְקוֹם שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה חוּט אֶחָד יוֹצֵא מְאוֹתוֹ אֹרֶן גְּנוּז וְנִמְשָׁף עַל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בָּהּ

אֹרֶן זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ק"א:)] יְהִי אֹרֶן וְיִהְיֶה אֹרֶן. כָּל מָה שְׂנֵאָמַר בּוֹ וְיִהְיֶה - הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֹרֶן שְׂבָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, הָיָה עוֹלָה אֹרֹן מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם וְנִגְנְזוּ. מָה הַטַּעַם שְׂנִגְנְזוּ? כְּדֵי שְׁלֹא יִהְנוּ מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָמוֹת לֹא יִהְנוּ בְּגִלְגָּלָם. וְהוּא שְׂמוֹר לְצַדִּיקִים, לְצַדִּיק דְּוָקָא, שְׂכַתוֹב (תהלים צז) אֹרֶן זָרַע לְצַדִּיק וּלְיִשְׂרָי לֵב שְׁמַחָה. וְאִזּוּ יִתְבַּשְׂמוּ הָעוֹלָמוֹת וְיִהְיוּ כְּלָם אֶחָד. וְעַד הַיּוֹם שֵׁיְהִיָּה הָעוֹלָם הַבָּא, הוּא נִסְתָּר וְנִגְנְזוּ.

אֹרֶן זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צז, יא): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קמ"ח:)] כְּתוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶן וְיִהְיֶה אֹרֶן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹתוֹ אֹרֶן נִגְנְזוּ וְהִזְדַּמְּנוּ לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שְׂבָאֲרוּהָ, שְׂכַתוֹב (תהלים צז) אֹרֶן זָרַע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאֵי סַתְּמֵם. וְאוֹתוֹ הָאֹרֶן לֹא שְׂמַשׁ בְּעוֹלָם פְּרֻט לַיּוֹם הַרְאֵשׁוֹן, וְאַחַר כֵּךְ נִגְנְזוּ וְלֹא שְׂמַשׁ יוֹתֵר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵלְמָלָא נִגְנְזוּ מִכָּל וְכָל, לֹא עוֹמֵד הָעוֹלָם אֶפְלוּ רַגְעַ אֶחָד, אֵלָא נִגְנְזוּ וְנִזְרַע כְּזֶרַע הַזֶּה שְׁעוֹשֵׂה תוֹלְדוֹת וְזֶרְעִים וּפְרוֹת, וּמִמֶּנּוּ הַתְּקִים הָעוֹלָם. וְאִין לֵךְ יוֹם שְׁלֹא יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם וּמְקִים הַכָּל שְׂבוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת הָעוֹלָם.

—== זוהר תהלים ==—

כי טוב, לגנוז אותו. וירא אלהים את האור
 כי טוב, שלא נמצא בו רגז. כתוב כאן כי
 טוב, וכתוב שם (במדבר כד א) כי טוב בעיני ה'
 לברך את ישראל, וסוף הפתוב מוכיח,
 שכתוב (בראשית א ד) ויבדל אלהים בין האור
 ובין החשך, ומשום כך לא נמצא בו רגז,
 ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא
 יחד. בא וראה, האור העליון שיהיה האור
 הזה מאיר, ומאותו האור שמחת הכל בו,
 והוא הימין להתעטר חקוקי החקיקות עמו,
 והרי נתבאר, שכתוב (תהלים ל, כ) מה רב
 טובך אשר צפנת ליראיך, זה האור הראשון
 שגנוז הקדוש ברוך הוא לצדיקים לאותם
 יראי החטא, כמו שאמרנו. ויהי ערב, מצד
 החשך. ויהי בקר, מצד האור. ומתוך שהם
 משתתפים יחד, כתוב יום אחד.

הקב"ה ראה וצפה שהעולם אינו יכול
 לעמד בלתי היסוד - הוא הצדיק

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש פ'
 בראשית (דף י"א)] ויאמר אלהים יהי
 אור ויהי אור (בראשית א). רבי חייא פתח,
 (תהלים צו) אור זרע לצדיק ולישרי לב
 שמחה. הקדוש ברוך הוא ראה וצפה
 שהעולם אינו יכול לעמד בלתי היסוד,
 ואיזהו היסוד שהעולם עומד עליו? הוא
 הצדיק, שנאמר (משלי י) וצדיק יסוד עולם.
 וזהו יסוד הראשון שברא הקדוש ברוך
 הוא בעולמו, והוא נקרא אור, שנאמר אור
 זרע לצדיק. ועוד, ממה שכתוב (בראשית א)
 וירא אלהים את האור כי טוב. נאמר כאן
 כי טוב, ונאמר להלן (ישעיה ג) אמרו צדיק
 כי טוב.

ובכל מקום שעוסקים בתורה בליילה, חוט
 אחד יוצא מאותו אור גנוז ונמשך על
 אותם שעוסקים בה. זהו שכתוב (תהלים מב)
 יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.
 והרי בארנו. ביום שהוקם המשכן למטה,
 מה כתוב? (שמות מ) ולא יכל משה לבא אל
 אהל מועד כי שכן עליו הענן. מה זה
 הענן? חוט אחד היה (עמוד הענן) מאותו צד
 של האור הראשון שיצא בשמחה בכל (של
 הכל) כשנכנס למשכן שלמטה, ומאותו יום
 (ראשון) לא נגלה, אבל שמוש משמש
 בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה
 בראשית.

אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה

אור זרע לצדיק וגו' (צו, יא): [זוהר חדש
 בראשית (דף ק"ג)] ויאמר אלהים יהי אור
 (בראשית א ג), אמר רבי יצחק, מכאן משמע
 שעקר הקדוש ברוך הוא את הנטיעות הללו
 ושתל אותן, שכתוב יהי. רבי יהודה אומר,
 האור שכבר היה שנינו. משמע שכתוב ויהי
 אור. והיה לא כתוב, אלא ויהי. וכשהסתכל
 הקדוש ברוך הוא באותם הדורות של
 הרשעים שלא ראויים לאותו האור, גנוז
 אותו. זהו שכתוב (איוב לח טו) וימנע
 מרשעים אורם, ולמי גנוז אותו? דוקא
 לצדיקים, כמו שכתוב (תהלים צו יא) אור זרע
 לצדיק ולישרי לב שמחה. ויאמר אלהים
 יהי אור, זהו שכתוב (ישעיה מא ב) מי העיר
 ממזרח. וירא אלהים את האור כי טוב
 (בראשית א ד), מה ראה? אמר רבי חייא, כמו
 שאמרנו, ראה את מעשי הרשעים וגנוז
 אותו. רבי אבא אמר, וירא אלהים את האור

— זוהר תהלים —

דְּבַר אַחַר, שְׂכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד - יֵשׁ לְךָ שְׂכָר
הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהָיָה לְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה
וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא נוֹטֵל אוֹת אַחַת מִשְּׁמוֹ, וְנוֹתְנָהּ
בְּרֵאשָׁה. כִּי הֵרִי שְׁנֵינִי, עֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לִהְיוֹת עֲטָרָה בְּרֵאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִיזְהוּ? זֶה אוֹת ה"א, כְּאֲשֶׁר
בְּרֵא שְׁמַיִם וְאָרֶץ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית ב)
בְּהַבְרָאָה, בְּה"א בְּרֵאָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שֵׁם יז)
וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֵךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֵךְ
אַבְרָהָם, לִהְיוֹת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלֵמָה בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת וְהַטּוֹב. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה סב) עֵינַי
לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים וּזְלוֹתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם
הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ הַמְּשַׁרְת

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט
9' לך לך (דף ל"ג)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק יוֹדַעַת וּמַכְרַת לְעוֹלָם
הַבָּא מֵה שְׂאִינִי יוֹדַע וּמַכִּיר מִלְּאָךְ
הַמְּשַׁרְת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיה ג) אָמְרוּ
צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב מִמְּלֹאכֵי הַשְּׁרָת.
וְכָתוֹב (תהלים צו) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי
לֵב שְׂמַחָה.

נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר כְּסֵא הַכְּבוֹד
וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה

אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו' (צו, יא) : [זוהר חדט 9'
לך לך (דף ל"ג)] דְּבַר אַחַר, אָמַר רַבִּי
תַּנְחוּם, מֵה כְּתוֹב לְמַעְלָה מִן הָעֵנִינִי? רַק
אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים. וְכָתוֹב אַחֲרָיו אַחַר
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אַבְרָם.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהִנְשַׁמָּה יוֹשְׁבַת וְנוֹזְנִית
מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁל מַעְלָה, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בוֹ.
שְׂאֵמַר רַבִּי תַּנְחוּם, לְבוֹשׁ הַנְּשֻׁמָּה לְעוֹלָם
הַבָּא הוּא אוֹר זוהַר שְׁלֵמַעְלָה מִכְּסֵא
הַכְּבוֹד הוּא, שְׂנֵאָמַר (תהלים צו) אוֹר זָרַע
לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה. וְכָתוֹב (יִשְׁעִיה ס)
וְהָיָה לְךָ ה' לְאוֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלְּאָךְ וְלֹא
כְּסֵא הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כז) ה' אוֹרִי
וְיִשְׁעֵי מִמִּי אֵירָא. וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ שְׂאֵמַר
רַבִּי יְהוּדָה, נְשַׁמְתוֹ שֶׁל צַדִּיק נְטִלָה מֵאוֹר
כְּסֵא הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם
זְכָתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה - אֵינִי דִין שִׁיתוּסֵף
לָהּ יוֹתֵר אוֹר מִמֶּה שְׂקַבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה
לְכַנֵּס בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מַקְבֵּלֶת אוֹתוֹ
הָאוֹר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמֵלֵא מִקְרָא
כְּתוֹב, אִי אֶפְשֶׁר לְאָמְרוֹ, שְׂכָתוֹב (כְּרֵאשִׁית
טו) אֶל תִּירָא אַבְרָם אֲנִכִי מִגֵּן לְךָ, אֲנִכִי וְלֹא
אַחַר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׂשַׁכְרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

צח « מזמור שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה חושיעה לו

שימוש תהלים

להטיל שלום בין אדם לחברו

שירו לה' שיר חדש (צח, א): [שימוש תהלים לפרק צח] להטיל שלום בין אדם לחבירו, ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ישראל מן העפר, ואז שירו לה' שיר חדש. אז הוא חדש. שהרי שירה כזו לא נאמרה מיום שנברא העולם.

מזמור שירו לה' - תשבחת זו כשנושאות הארון משבחות אותה

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א):

[זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קל"ח)] וזוהו

מזמור שירו לה' שיר חדש. התשבחת הזו הרי בארנוה. אף על גב שהתעוררנו בה, התעוררות החברים שהתעוררו, יפה הוא, שהפרות הללו עלות, כשהיו נושאות את הארון, התעוררו בתשבחת הזו, כמו שנאמר (שמואל א' ו) וישרנה הפרות בדרך. ואיזו שירה היו אומרות? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. הסוד הזה הוא כמו שלמעלה. בשעה שאותן חיות נושאות את (הארון) הכסא להרים אותו למעלה, הן אומרות תשבחת זו. ואם תאמר, למה כתוב כאן חדש, והרי תמיד אומרים תשבחת זו? אלא ודאי שהוא חדש, וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלבנה כשנאורה מהשמש, אז הוא חדש, וזהו שיר חדש. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, הרי התעוררות של ימין ושמאל לקבל אותה. ותשבחת זו, כשנושאות

כל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו בין למעלה בין למטה

מזמור שירו לה' שיר חדש וגו' (צח, א):

[זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קכג)] רבי

יוסי פתח ואמר, הפסוק הזה בארוהו החברים שהפרות אמרו אותו, ככתוב (שמואל א' ו) וישרנה הפרות בדרך, שהיו אומרות שירה חדשה. ואיזו שירה הן אמרו? מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. כאן יש להסתכל, שכל מה שנברא הקדוש ברוך הוא בעולם, כלם אומרים שירה ותשבחות לפניו, בין למעלה בין למטה. ואם תאמר שהם מעצמם [ד"א היו] אומרים את השירה הזו - כך זה ודאי! שזהו סוד עליון. אבל אלו הארון היה על גבן. וכיון שהארון נשקל עליהם ושמוהו למעלה, הן שרו [נ"א: לא שכבו] שירה, שהרי כיון שנגטל מהן הארון, היו גועות בדרך שאר הפרות של העולם ולא אמרו שירה. ודאי שהארון שעל גבן עשה אותן לזמר. מזמור, הרי בארנו, ונתבאר, ובכל כתוב מזמור לרוד או לרוד מזמור, וכאן לא אמר רוד כלל. אלא מזמור, שעתידה רוח הקדש לזמר אותו בזמן שיקים הקדוש ברוך הוא את

יְמִינוּ וְזִרְעֵי קִדְשׁוֹ: ב הַזֹּרֵעַ יְהוָה: יִשְׁוַעְתּוּ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גְּלֶה צְדָקָתוֹ:
 ג זָכַר חֲסֵדוֹ וְאַמּוֹנָתוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָּל אַפְסֵי אֲרֶץ אֶת יִשְׁוַעַת אֱלֹהֵינוּ
 ד הָרִיעוּ לִיהוָה: ה הָאֲרֶץ פָּצְחוּ וְרִנְנוּ וְזָמְרוּ: ה וְזָמְרוּ לִיהוָה
 וּבְכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זְמִירָה: ו בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
 זִיהוָה: ז וְרַעַם תֵּיָם וּמְלֶאֱז תִּבֵּל וַיִּשְׁבִּי בָהּ: ח נִהְרֹזֶת יִמְחֲאוּ כָּף יַחַד
 חֲרִים יְרִנְנוּ: ט לִפְנֵי יְהוָה: י כִּי בָא לְשֹׁפֵט הָאֲרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצַדֵּק
 וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים:

זוהר תהלים

הַתְּחַדֵּשׁ. (ולא עושה תולדות. ואלמלא עשה תולדות,
 היה מטשטש העולם).

כְּשֹׁמְכָסִים עַל הַכַּפְרֶת אוֹמְרִים לִפְנֵי ה' כִּי
 בָּא לְשֹׁפֵט הָאֲרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצַדֵּק

לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט הָאֲרֶץ וְגו' (צח, ט):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף נ"ח):] אָמַר

רבי אבא, מֶה רָצָה כָּאן, כִּי בְּעֵנַן אֲרָאָה עַל
 הַכַּפְרֶת, וְכַתּוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֶן, וְהָרִי
 הַכֶּהֱן אֵינּוּ רֹאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה בְּשַׁעַת
 שְׁנִכְנָס? אֵלָּא עֵנַן הִיא יוֹרֵד, וְכַשְׁהִיא יוֹרֵד,
 מְגִיעַ עַל הַכַּפְרֶת הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרִים כְּנִפְי
 הַכְּרוּבִים, וּמְקִיְשִׁים בָּהֶם וְאוֹמְרִים שִׁירָה.
 וְאֵיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים צו) כִּי גָדוֹל ה'
 וּמְהִלָּל מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים. זֶה
 כְּשֹׁמְעִים אֶת כְּנִפְיָהֶם. וּבְשַׁעַת שְׁפוֹרְשִׁים
 אוֹתָן, אוֹמְרִים, כִּי כָּל אֱלֹהֵי הָעַמִּים
 אֱלִילִים וְה' שָׁמַיִם עָשָׂה. כְּשֹׁמְכָסִים עַל
 הַכַּפְרֶת, אוֹמְרִים, לִפְנֵי ה' כִּי בָּא לְשֹׁפֵט
 הָאֲרֶץ יִשְׁפֹּט תִּבֵּל בְּצַדֵּק, וְעַמִּים בְּמִישְׁרִים.

וְקוֹלֹתֵיהֶם הִיא שׁוֹמֵעַ הַכֶּהֱן בְּמִקְדָּשׁ,
 אֲזַ שֶׁם קִטְרֶת בְּמִקְוָמָה,
 וּמִתְכַּוֵּן בְּמָה שֶׁמִּתְכַּוֵּן, כְּדִי שִׁיתְבָּרַךְ הַכֹּל
 (ויקולותיהם). וְכַנְפֵי הַכְּרוּבִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים,

הָאֲרוֹן, מְשַׁבְּחֹת אוֹתָהּ כְּשֶׁעוֹלוֹת לְבֵית
 שָׁמֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁעֲגָלוֹת עוֹלוֹת לְבֵית שָׁמֶשׁ,
 וְהַכֹּל עוֹלִים בְּסוּד אֶחָד, מִשׁוּם שֶׁבְּשַׁבְּת
 הִיא עֲלִית הַכֶּסֶף לְעֹלוֹת לְמַעְלָה. הַתְּקוּן
 שֶׁל הַתְּשַׁבְּחֹת הַזֶּה בְּשַׁבְּת. כָּל הַתְּשַׁבְּחֹת
 הַלְלוּ תִּקְנוּ לְשַׁבְּת, לְשַׁבְּחֵה אוֹתוֹ הָעַם
 הַיְחִיד בְּעוֹלָם.

שִׁיר חֲדָשׁ: וְכִי יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר
 שְׁעַד כְּעַת מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ
 מִשׁוּם שֶׁהוּא חֲדָשׁ

מְזִמּוֹר שִׁירוֹ הִיא שִׁיר חֲדָשׁ וְגו' (צח, א):
 [זוהר ח"ג פ' שלח לך דף ק"ע:] אֵלָּה
 שְׁעוֹלִים שְׁמַנְגְנִים נְגוּן, אֵיזָה נְגוּן מְנַגְנִים?
 שִׁיר יְתוּם. (תהלים צח) מְזִמּוֹר שִׁירוֹ לֵה' שִׁיר
 חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה וְגו'. שִׁיר חֲדָשׁ, וְכִי
 יֵשׁ שִׁיר עֲתִיק? אֵלָּא שִׁיר, שְׁעַד כְּעַת
 מְלֶאכִים קְדוּשִׁים לֹא שִׁבְחוּ לוֹ, מִשׁוּם
 שֶׁהוּא חֲדָשׁ. מֶה הַטַּעַם הוּא חֲדָשׁ? בְּגִלְל
 אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁמִּחְדָּשׁ עֲלוּמָיו, מְשַׁבְּחוּ
 וְאוֹמְרִים לוֹ. וְכִּי אָמַר רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה, זֶה
 נִקְרָא חֲדָשׁ וְהוּא חֲדָשׁ, מִשׁוּם שֶׁדְּבַק
 בְּשָׁמֶשׁ וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ. לְהוֹצִיא סִטְרָא
 אַחֲרָא שְׂאִין בַּהּ חֲדוּשׁ, שְׁכַתּוּב בַּהּ (קהלת א)
 וְאֵין כָּל חֲדָשׁ. זְקֵן הוּא וּבְלָה, וְלֹא

— — — — — תהלים — — — — —

הַכְּרִבִּים וַיְדַבֵּר אֵלָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִכָּאֵן
 לְמַדְנֹו, שֶׁבְּכֹל מְקוֹם שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה,
 אֵינֹו כְּדָאִי לְרֵאוֹת פְּנֵי שְׂכִינָהּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (תהלים קמ) יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיהֶּ, וְשָׁנִינוּ,
 כְּתוּב (דברים לב) צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, זָכָר וּנְקָבָה,
 אֵף כָּאֵן כְּרֹוּבִים זָכָר וּנְקָבָה. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב,
 (תהלים צט) אֲתָה כּוֹנֵנֶת מִיִּשְׂרָאֵל. וְעַמִּים
 בְּמִיִּשְׂרָאֵל. וּמְשׁוּם כֶּךָ, (שמות כה) וּפְנֵיהֶם
 אִישׁ אֶל אָחִיו, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

וְשָׂרִים שִׂירִים, מְכַסִּים לְכַפְּרֵת וּמַעְלִים
 לָהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב סְכָכִים. סְכָכִים דְּוָקָא.
 וּמַנִּין לְנוּ שֶׁקּוֹלוֹתֵיהֶם גְּשֻׁמְעִים? כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל א) וְאֶשְׁמַע אֶת קוֹל וְגו'. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, וְעַמִּים בְּמִיִּשְׂרָאֵל. מַהוּ בְּמִיִּשְׂרָאֵל?
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מִיִּשְׂרָאֵל אֶהְיֶה – לְהַכְלִיל שְׁנֵי
 כְּרֹוּבִים, זָכָר וּנְקָבָה, מִיִּשְׂרָאֵל וְדָאִי. וְעַל זֶה,
 וְעַמִּים בְּמִיִּשְׂרָאֵל. וְכְתוּב, (במדבר ז) וַיִּשְׁמַע
 אֶת הַקּוֹל מִדְּבַר אֵלָיו (וְגו') מִבֵּין שְׁנֵי

צט א יְהוָה מֶלֶךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב בְּרוּכִים תִּנּוּט הָאָרֶץ: ב יְהוָה בְּצִיּוֹן גְּדוֹל וְרַם הוּא עַל כָּל הָעַמִּים: ג יוֹדוּ שִׁמְךָ גְּדוֹל וְנוֹרָא קְרוֹשׁ הוּא: ד וְעוֹ מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אֶתָּה בּוֹנֵנֵת מִיִּשְׂרָאֵל מִשְׁפָּט וְצַדִּיקָה בְּיַעֲקֹב אֶתָּה עֲשִׂית: ה רֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְחַדְשׁוֹ רִגְלָיו קְרוֹשׁ הוּא: ו מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וְשִׁמְוֵאל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ קִרְאִים אֶל יְהוָה וְהוּא יַעֲנֵם:

שימוש תהלים

להיות חסיד

ה' מלך ירגזו עמים (צט, א): [שימוש תהלים לפרק צט] להיות חסיד.

זוהר תהלים

(דף כ"א:) וַיַּעַבְדוּ בְּכַף יָרְכוּ. כְּשֶׁבֵא אֶצֶל יַעֲקֹב, לָקַח כַּח מְאוֹתוֹ פְּנוֹת עָרֵב בְּדִין הַקְּשָׁה. וַיַּעֲקֹב הָיָה נִכְלָל בּוֹ וְלֹא יָכַל לוֹ. וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיַּעַבְדוּ בְּכַף יָרְכוּ. לָקַח תַּקְּףָה הַדִּין מִשָּׁם, בְּגִלְל שִׁרְיָה הוּא מַחוּץ לַגּוֹף. שִׁיעֲקֹב הָיָה גּוֹף, וְגוֹפּוֹ הָיָה כְּלוּל בְּסוּד שֶׁל שְׁתֵּי דְרָגוֹת בְּסוּד שֶׁנִּקְרָא אָדָם. כִּיִּן שֶׁלָּקַח תַּקְּףָה מַחוּץ לַגּוֹף, מִיָּד - וַתַּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב. וְלֹא הִתְנַבֵּא אִישׁ מִשָּׁם עַד שֶׁבֵא שִׁמְוֵאל, וְעַל זֶה נִצַּח יִשְׂרָאֵל כְּתוּב בּוֹ, כִּי לֹא אָדָם הוּא. יְהוֹשֻׁעַ נִתְנַבֵּא מֵהוֹדוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁכְּתוּב (במדבר כז) וַנִּתַּתְּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. הוֹד. וְזוֹ דְרָגָה חֲמִישִׁית. נִצַּח - יָרֵךְ שֶׁמֵּאל שֶׁל יַעֲקֹב. וְלָכֵן בָּא דוֹד וְכִלְל אוֹתוֹ בְּיָמִין, שֶׁכְּתוּב (תהלים טז) נַעֲמֹת בְּיָמֶיךָ נִצַּח. יָמֶיךָ לֹא כְּתוּב אֶלָּא בְּיָמֶיךָ. מֵה הִטְעַם נִחְלָשָׁה יָרֵךְ יַעֲקֹב? בְּגִלְל שֶׁהִתְקַרַּב אֵלָיו צַד הַטְּמָאָה וְלָקַח מִמֶּנּוּ כַח, וְהִתְעַכַּב עַד שִׁמְוֵאל. וְעַל זֶה בָּא לְהִזְכִּיר שֶׁזָּהוּ יָרֵךְ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כָּל דְּבָרָיו הָיוּ בְּדִין בְּרֵאשִׁית וּלְבִסוּף.

ועוד, שהקדוש ברוך הוא כלל אותו אחר כך בהוד, מתי? לאחר שמשח

ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך הוא

ועז מלך משפט אהב וגו' (צט, ד): זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלב:) פתח רבי יוסי ואמר, ועז מלך משפט אהב - זה הקדוש ברוך הוא. ועז מלך - תקף שמחזק הקדוש ברוך הוא אינו אלא במשפט, שהרי במשפט עומדת הארץ, כמו שנאמר (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ. ומשום כך, ועז מלך משפט אהב, ולא [מתחזקת] נתקנת כנסת ישראל אלא במשפט, משום שמשם נזונית, וכל הברכות שנוטלות, היא נוטלת משם, ולכן ועז מלך משפט אהב - כל התשוקה וכל האהבה שלה כנגד המשפט. אתה כוננת מישרים - סוד של שני הכרובים למטה, שהם תקון וישוב העולם, והרי נתבאר.

שמואל שקול כמושה ואהרן - במדת נצח והוד

משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו וגו' (צט, ו): זוהר ח"א פ' בראשית

— זוהר תהלים —

חזרות פָּנִי כְּתִינוּק וְשִׁמְח עִמָּהֶם. וְסוּד
זֶה, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם מִי שְׁשׁוּרָה, חוֹזֵר
נֶעַר בְּשִׁמְחָה שֶׁל הַכֹּל וּבְרָצוֹן. אָף עַל גַּב
שְׁחִיזוֹר בְּדִין עַל הָעוֹלָם, כִּינּוּן שְׁשׁוּרָה
עֲלֵיהֶם, חוֹזֵר בְּשִׁמְחָה, נֶעַר קָשׁוֹר
בְּשִׁמְחָה, וְהָעוֹלָם חוֹזֵר בְּרַחֲמִים (ברגזו). מִי
שֶׁהוּא בְּרָגִזוּ, יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגִזוֹ, וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק,
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה. וְעַל סוּד זֶה נֶאֱמַר כִּי
נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְבֵּהוּ. אֵין אֶהְבֵּה וְחִבִּיבוֹת,
רַק בְּנֶעַר. כְּתוּב (שמות לג) וַיְהִי־שֹׁעַ בֶּן נֹוֹן
נֶעַר לֹא יָמִישׁ. הִיָּה עוֹמֵד תּוֹךְ הַמִּשְׁכָּן שֶׁל
מֹשֶׁה, בְּגִלְל שְׁאוֹתוֹ אֶהֱל הִיָּה אֶהֱל מֹשֶׁה,
וּבְשֹׁעָה שֶׁהִשְׁכִּינָה הִיתָה בְּאֶה, נִמְצָא שֶׁם
יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא נֶעַר, וּמִיָּד הִיָּה בְּשִׁמְחָה
וּבְרָצוֹן שֶׁל הַשְׁמִחָה, וַיְהוֹשֻׁעַ שִׁפְּנֵי הֶם
כְּלָבָנָה בְּכָל, בְּכָל הַסּוּדוֹת שֶׁלוֹ כֶּף הִיָּה.
וְכִינּוּן שְׁנִבְנָה הַמִּשְׁכָּן, לֹא הִיָּה צְרִיף יְהוֹשֻׁעַ
לְהִיֹּת שֶׁם, אֲלֹא כְּרוּבִים הָיוּ שֶׁם וְנִמְצָאִים
בְּחִבִּיבוֹת זֶה בְּזוֹה, פָּנִים בְּפָנִים כְּנֶעֱרִים
בְּשִׁמְחָה. וְכִינּוּן שְׁשׁוּרָה עֲלֵיהֶם, מִיָּד הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה וְדִין לֹא נִמְצָא כָּלֵל.

בְּגִלְל זֶה הַקְּב"ה, שְׁרָצוֹנוֹ בְּעַם יִשְׂרָאֵל,
רָצָה לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה לְמִטָּה, לְעוֹרֵר
רַחֲמִים וּלְהַעֲבִיר דִּין שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט עֲלֵיהֶם
כָּלֵל, וַיְהִי־וּ תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עִמּוֹ. זְכָאִים הֶם
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. כְּתוּב (שמואל א ג)
וְהַנֶּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרֵת וְגו'. כְּתוּב נֶעַר,
וְכְתוּב (תהלים טט) וַיִּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ,
וְלִמְדוֹנֵהוּ, שְׁקוּל הִיָּה מֹשֶׁה כְּנִגְדֵי מֹשֶׁה
וְאֶהְרֹן. אִם שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן, מְדוּעַ
כְּתוּב נֶעַר, שֶׁהָרִי כְּמָה מְדַרְגּוֹת הֵן, וְלֹא
הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְמִדְרָגָה קְטָנָה שֶׁל מֹשֶׁה,

מְלָכִים. וְעַל זֶה הוּא שְׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן.
מִה מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּשְׁנֵי צְדָדִים שְׁלִמְעֵלָה -
גַּם הוּא לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁאוֹתָם שְׁנֵי הַצְּדָדִים,
וּמִי הֵם? נִצַּח וְהוֹד, כְּמוֹ שְׁמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן
שְׁלִמְעֵלָה. וְכָל הַדְּרָגוֹת אַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ,
שְׁכָתוּב (שם טט) מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי
וַיִּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. שֶׁהָרִי שֶׁשֶׁה צְדָדִים
נִכְלָלוּ וְאַחֲזוֹזוֹת זֹו בְּזוֹ.

מִי שֶׁהוּא בְּרָגִזוּ יִבְיֵאוּ אֲצֵלוֹ תִינוּק וַיִּשְׁקֹט
רָגִזוֹ וַיִּחְזֹר בְּשִׁמְחָה וַיַּעֲשֶׂה עֲצָמוֹ כְּתִינוּק
וְאֵז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה

מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן בְּכַהֲנֵי וַיִּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי
שְׁמוֹ וְגו' (טט, ו: [זוהר ח"ב פ' תרומה
(דף קמ"ח.)) כְּרוּבִים - תִּינוּקוֹת, וְהַכֹּל עוֹמֵד
בְּסוּד אֶחָד, שְׁכָתוּב (הושע יא) כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֵּהוּ. וּבְגִלְל זֶה הַכֹּל בְּחִדוּשׁ הִירַח
תְּלוּי. כְּמוֹ שְׁמִתְחַדֵּשׁ זֶה בְּחִדוּשׁוֹ, כֶּף הוּא
הַכֹּל. וּמִשׁוּם כֶּף הַנֶּעַר, הֶם נֶעֱרִים, וְזֶה סוּד
אֲשֶׁת נְעוּרִים, שְׁעוֹמֵדָת עַל שְׁנֵי נְעִרִים
בְּחִדוּשׁ עֲלִיּוֹן. כְּרוּבִים - פָּנִים גְּדוּלוֹת
וּפָנִים קְטָנוֹת, וְדָאֵי כֶּף הֶם. פָּנִים נִסְתָּרִים
לְמַעַלָּה שְׁלֹא מִתְגַּלִּים, וּבְגִלְלֵם חִדוּשׁ
הַלְבָּנָה וּמְלוּי שְׁלָה. פָּנִים קְטָנוֹת לְמִטָּה,
כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוֹ בְּכַפְרֵת, לְמַעַלָּה וּמִטָּה בְּסוּד
אֶחָד עוֹמְדִים. אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, אֵלוֹ
הֶם סוּד שֶׁל שְׁנֵי כְּרוּבִים, אֶחָד זָכָר וְאֶחָד
נְקֵבָה, לְהִיֹּת דְּבוּקִים אֵלוֹ בְּאֵלוֹ בְּחִבִּיבוֹת,
כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר אֵת - לְרִבּוֹת מַעַלָּה וּמִטָּה
כְּאֶחָד, לְהִיֹּת סוּד הַכְּרוּבִים בְּכָלֵל אֶחָד.

כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֵת ה' בְּשִׁמְחָה,
שְׁמִחָה שֶׁל שְׁנֵי הַכְּרוּבִים. שֶׁהָרִי
תִינוּקוֹת, כָּל מִה (מ"י) שְׁנִמְצָא בִּינֵיהֶם,

וּבְעַמּוּד עֵינַי יִדְבַר אֱלֹהִים שְׁמְרוּ עֲדָתוֹי וְחַק נִתַּן לְמוֹ: ה' יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
 אֲתָה עֲנִיתָם אֵל נִשְׂא הַיִּיֵת לָהֶם וְנִקָּם עַל עֲלִילוֹתָם: ט רֹמְמוּ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוִי לְהַר קָדְשׁוֹ בִּי קְרוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ:

זוהר תהלים

אחר הָהָה שְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה, ומיהו? ירמיהו - לא כִּף! שְׁהָרִי כְּתוּב (ירמיהא) מִן הַכַּהֲנִים אֲשֶׁר בְּעֲנַתוֹת. מִן הַכַּהֲנִים הִיָּה, אֲכַל לֹא שְׁמַשׁ. וּשְׁמוּאֵל שְׁמַשׁ בִּימֵי עָלִי, וּמִשָּׁה פַעַם אַחַת כָּל אֹתָם שְׁבַעַת יְמֵי הַמְּלוּאִים. שְׁמוּאֵל זָכָה לְנַעַר, שְׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל א א) וְהַנְּעַר נָעַר. (שם ב) וּשְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת. וּמִשׁוֹם שְׁעוֹמֵד בְּדִרְגָּה הַזֹּה, וְדַאִי שֶׁהוּא כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. מִי שְׁנוּטֵל אֶת הַנְּעַר הַזֶּה וְזוֹכֵה בּוֹ, זוֹכֵה בְּאוֹתָן דְּרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת שְׁעִמְדוֹ בְּהֶם מִשָּׁה וְאַהֲרֹן.

שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן

מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ

[וגו' (צט, ט): [זוהר חדש 9' תרומה (דף 97 ט.)]

כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א ג) וְהַנְּעַר שְׁמוּאֵל מְשֻׁרָת, כְּתוּב נַעַר, וְכְּתוּב (תהלים צט) וּשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ. וְשִׁנִּינוּ, שְׁקוּל הִיָּה שְׁמוּאֵל כְּנֶגֶד מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. אִם שְׁקוּל כְּמוֹ מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, לְמָה כְּתוּב נַעַר? שְׁהָרִי בְּכִמָּה דְרָגוֹת הֶם, שְׁלֹא הִיָּה מְגִיעַ אֶפְלוֹ לְדִרְגָּה הַקְּטַנָּה שֶׁל מִשָּׁה, כָּל שְׁכָן לְהִיֵּיִת שְׁקוּל כְּנֶגֶד שְׁנֵיהֶם! אֲלֹא הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא כִּף: (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, הוּא הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעֵלָה בְּדִרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה? הַנְּבוּאָה הַהִיא לְשַׁעֲתָה הִיָּתָה, שְׁכְּתוּב (דה"ב כד) וְרוּחַ לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה.

כָּל שְׁכָן לְהִיֵּיִת שְׁקוּל כְּשֵׁנִיהֶם? (שם) מִשָּׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, מִשָּׁה הוּא נְבִיא נְאֻמָּן עֲלִיּוֹן עַל כָּל שְׁאָר הַנְּבִיאִים. אַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, וְהוּא כֹהֵן עֲלִיּוֹן עַל כָּל כַּהֲנֵי הָעוֹלָם. שְׁלֹא הִיָּה כֹהֵן גָּדוֹל שְׁעוֹלָה בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה כְּאַהֲרֹן. זָכָה אַהֲרֹן לְכַהֲנָה וּנְבוּאָה, נְבִיא וְכֹהֵן, מִה שְׁלֹא זָכָה כֹהֵן אַחַר. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי זְכָרִיָּה כֹהֵן וְנְבִיא הִיָּה - הַנְּבוּאָה הַהִיא הִיָּתָה לְשַׁעֲתָה. (עד כאן מההשטמות), לְשַׁעֲתוֹ הוּא הִיָּה, שְׁכְּתוּב וְרוּחַ אֱלֹהִים לְבָשָׂה אֶת זְכָרִיָּה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי ירמיהו שָׁבוּ כְּתוּב (ירמיה א) בְּטָרְס אֲצִרְךָ בְּכַטָּן יַדְעִיתָךְ, וְהָרִי אַחֲרֵים - אֲלֹא כָלֵם לֹא זָכָה לְנְבוּאָה וְלְכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה כְּמוֹ אַהֲרֹן, שְׁהָרִי אַהֲרֹן זָכָה בְּנְבוּאָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל שְׁאָר הַכַּהֲנִים. זָכָה בְּכַהֲנָה עַל כָּלֵם. מִשָּׁה זָכָה בְּנְבוּאָה, וּשְׁמַשׁ בְּכַהֲנָה עֲלִיוֹנָה. שְׁמוּאֵל זָכָה בְּשִׁתִּיָּה. מִה מִשָּׁה הִיָּה קוֹרָא וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשִׁיב לוֹ מִיָּד - אִף בְּשְׁמוּאֵל כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א יב) הֲלֹא קָצִיר חֲטִים הַיּוֹם אֲקָרָא אֵל ה' וַיִּתֵּן קִלּוֹת וְגו'. אֲבָל לֹא עָלָה לְדִרְגָּה עֲלִיוֹנָה כְּמִשָּׁה. מִה אַהֲרֹן הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ בְּכַהֲנָה אֲצֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - אִף שְׁמוּאֵל הִיָּה מְשַׁמֵּשׁ לְפָנָי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל לֹא עָלָה בְּשִׁמּוֹשׁ עֲלִיּוֹן כְּמוֹ אַהֲרֹן.

וְהַדְּבָר כִּף הוּא: שְׁלֵשָׁה הֶם שְׁהִיּוּ נְבִיאִים נְאֻמָּנִים וּשְׁמָשׁוּ בְּכַהֲנָה. אַחַד מִשָּׁה, וְאַחַד אַהֲרֹן, וְאַחַד שְׁמוּאֵל. וְאִם תֹּאמַר שְׁשְׁמוּאֵל לֹא הִמְשִׁיךְ (שְׁמַשׁ) בְּכַהֲנָה, אֲלֹא

—== תהלים —==

שָׁרְתָהּ בּוֹ שְׂכִינָה. שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. לְהוֹצִיא, שְׁאִין
עֲבוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ. שְׁאִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵין שְׂכִינָה
שׁוֹרָה מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, שְׂכָתוּב (מלכים ב ג)
וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגֵן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמִּנְגֵן. מִנְגֵן
מִנְגֵן שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים לְשֵׁם מָה? כְּדִי לְעוֹרֵר
רוּחַ מְשָׁלְמוֹת הַכֹּל, שֶׁהוּא רוּחַ שְׁלָם.

שְׁנֵי קַרְבָּנוֹת לְיוֹם כְּנֶגֶד שְׁנֵי אֵלֹה שְׁהֵם
שְׂמִיחָה וְרִנָּה שְׂמִיחָה בְּבִקְרָה וְרִנָּה בְּלַיְלָה

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רכט:)] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח וְאָמַר, (שם ב) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּרִאָה
וְגִילוּ בְּרַעְדָּה, וְכָתוּב (שם ק) עֲבָדוּ אֶת ה'
בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. בֵּא רֵאָה, כָּל
אָדָם שֶׁבָּא לְעַבֵּד לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּבִקְרָה
וּבְעֶרֶב צְרִיף לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בְּבִקְרָה, כְּשֶׁעוֹלָה הָאֹר, וְהִתְעוֹרְרוֹת צַדִּיק
הַיָּמִין מִתְעוֹרְרֵת בְּעוֹלָם, אִזּוֹ צְרִיף אָדָם
לְהִתְקַשֵּׁר בִּימִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְעַבֵּד
לְפָנָיו בְּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, מִשּׁוּם שֶׁתְּפִלָּה
מִחֲזִקַת תְּקִיף לְמַעְלָה, וּמִמְשִׁיכָה בְּרִכּוֹת
מִהַעֲמֵק הָעֲלִיוֹן לְכֹל הָעוֹלָמוֹת, וּמִשָּׁם
מִמְשִׁיף בְּרִכּוֹת לְמַטָּה לְתַחְתּוֹנִים, וְנִמְצָאוּ
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים מִתְּבָרְכִים בְּאוֹתָהּ
עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה.

עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן
בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה (ק, ב): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קטג:)] וְעַל הַמָּקוֹם הַזֶּה
כְּתוּב, וַיִּנְחַם ה', וַיִּתְעַצֵּב אֵל לְבוֹ. חֲרוֹן אַף
ה'. שְׁהָרִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה תְּלוּי. שְׁהָרִי כָּל מָה
שֶׁלְּמַעְלָה, הַכֹּל הוּא בְּאוֹר, חַיִּים לְכֹל
הַצְּדִידִים, וְעַל כֵּן שְׁנִינוּ, אֵין עֲצָבוֹת לְפָנָי
הַמָּקוֹם, בְּדִיוֹק לְפָנָי, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה.
עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הָעֲלִיוֹן. בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה - כְּנֶגֶד הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּבְעוֹלָם הַבָּא.

שְׁאִין עֲבוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָּא מִתּוֹךְ
חֲדוּהָ

עֲבָדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׁמְחָה וְגו' (ק, ב): [זוהר
ח"א פ' ויחי (דף קטג:)] בֵּא רֵאָה, כְּתוּב
וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. נִרְאָה הָיָה
שֶׁבְּתַחֲלָה מִתָּה הָיְתָה אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁלוֹ
וְלֹא הָיָה מִתְכוּן לְקַבֵּל רוּחַ אַחֲרָת, שְׁהָרִי
רוּחַ שֶׁלְּמַעְלָה לֹא שׁוֹרָה בְּרִיקָנוֹת. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, שְׂכִינָה לֹא שׁוֹרָה אֵלָּא בַּמָּקוֹם
שְׁלָם, וְלֹא בַּמָּקוֹם חָסֵר, וְלֹא בַּמָּקוֹם פְּגוּם,
וְלֹא בַּמָּקוֹם עֲצוּב, אֵלָּא בַּמָּקוֹם שֶׁהִתְכַּוֵּן,
בַּמָּקוֹם שְׂמִיחָה, וְלִכֵּן כָּל אוֹתָן שְׁנִים
שְׁיוֹסֵף נִפְרָד מֵאֲבִיו וַיַּעֲקֹב הָיָה עֲצוּב, לֹא

א מזמור לתודה הריעו ליהוה כל הארץ: ב עבדו את יהוה בשמחה באו לפניו ברננה: ג רעו פי יהוה הוא אלהים הוא

לנצח אויבך

מזמור לתודה (ק, א): [שימוש תהלים לפרק ק] לנצח אויבים, ושם שלו י"ה ואמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

ועבודת התפלה, שצריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בשמחה וברננה להכליל את כנסת ישראל ביניהם, ואחר כך ליחד היחוד פראוי, שכתוב דעו כי ה' הוא אלהים. זהו סוד היחוד בסוד העבודה. ועם כל זה צריך אדם לעבד לפני הקדוש ברוך הוא בחדה ולהראות חדה בעבודתו, ושני אלה - שמחה ורננה - כנגד שני אלה. שתי תפלות, שני קרבנות ליום כנגד שני אלה, שהם שמחה ורננה. שמחה בבקר, ורננה בלילה. ועל זה (במדבר כח) את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ועל זה תפלת ערבית היא רשות, משום שאותה שעה מחלקת טרף לכל חילותיה, ולא שעה להזכיר [להתברר], אלא לתת מזון. ביום ההוא מתברכת משני הצדדים הללו, בבקר ובלילה, מתוך שמחה ורננה, ובלילה מחלקת לכל פראוי. זהו שכתוב (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבייתה וגו'.

כל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא צריך בשמחה וברצון הלב כדי שתמצא עבודתו בשלמות

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ע"ח.)] פתח רבי יהודה

ואמר, (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה וגו'. עבדו את ה' בשמחה, כך למדנו, שכל עבודה שצריך אדם לעבד את הקדוש ברוך הוא, צריך בשמחה וברצון הלב, כדי שתמצא עבודתו בשלמות. ואם תאמר שעבודת הקרבן כך היא - אי אפשר! שהרי אותו אדם שעבר על מצות רבונו ועל מצות התורה ושב לפני רבונו, באיזה פנים יעמד לפניו? הרי ודאי ברוח שבורה, ברוח עצובה, איפה השמחה? איפה הרננה? אלא שם שנינו, אותו אדם שחוטא לפני רבונו ועבר על מצוותיו, וכא להקריב קרבן ולתקן את עצמו ברוח שבורה, צריך להמצא ברוח עצובה. ואם הוא בוכה, זה יפה מהכל. הרי שמחה והרי רננה אין נמצאים. אלא במה מתתקן? באותם כהנים ולוים, שהרי הם משלימים שמחה ורננה בשבילו. השמחה מתקיימת בכהן, משום שהוא תמיד רחוק מן הדין, והכהנים צריכים תמיד להמצא בפנים מאירות, שמחים יותר מכל העם, שהרי הכתר שלו גורם הרננה בלויים, וכך זה, שהרי הלויים נמצאים תמיד על השיר, כמו שבארוה. ואלו עומדים עליו, ובהם נשלמת העבודה לקדוש ברוך הוא. הפהן עומד עליו ומכון דברים בשמחה וברצון, ליחד את השם הקדוש פראוי, והלויים

עֲשֵׂנוּ (ולא) וְלוֹ אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצִאֵן מֵרַעִיתוֹ: - בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצוֹתָיו בְּתַהֲלָה
 חוֹדוּ לוֹ בְּרַבּוֹ שְׁמוֹ: ה' בִּי טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֲסִדוֹ וְעַד דוֹר וָדוֹר אֲמוֹנָתוֹ:

— זוהר תהלים —

הקדש, והכל אחד. באו לפניו ברננה - זו השלמות שלה. של שמחה בלב, ורננה בפפה. וזוהי שלמות יתרה. והשלמות של השמחה הזו הרי ידועה ונודעת, וזהו התקון של האדם לפני רבונו, ואז - דעו כי ה' הוא האלהים. והכל בא בדבר אחד, שצריך אחר כך ליחד את השם הקדוש כראוי ולקשר זה בזה להיות הכל אחד, וזוהי עבודת הקדוש ברוך הוא. אמרו לו רבי אחא ורבי אבא, ודאי כך הוא. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא. קמו והלכו אחרי רבי אבא שלשה מילין.

עבדו את " בשמחה - בזמן שישראל שרויים בארץ הקדושה

עבדו את יהוה בשמחה וגו' (ק, ב): [זוהר
 ח"ג פ' במדבר (דק"ח)] רבי אבא ראה
 איש שהיה שמח בבית טרוניא שבבבל.
 הכה בו ואמר, שמחו את ירושלם כתוב
 (אמר רבי אבא), בזמן שירושלים בשמחה
 צריך אדם לשמח. רבי אלעזר לטעמו,
 שאמר שמחו את ירושלם, הינו שכתוב
 (תהלים ק) עבדו את ה' בשמחה. כתוב אחד
 אומר, עבדו את ה' בשמחה. וכתוב אחד
 אומר, (שם ב) עבדו את ה' ביראה וגילו
 ברעדה. מה בין זה לזה? אלא, כן בזמן
 שישראל שרויים בארץ הקדושה - כן
 בזמן שישראל שרויים בארץ אחרת. (ד"א)
 עבדו את ה' ביראה - זו כנסת ישראל בזמן

בשיר. אז כתוב, דעו כי ה' הוא אלהים.
 זהו קרבן לקרב רחמים לדין, והכל
 מתבשר. עכשו שלא נמצא קרבן, מי
 שחוטא לפני רבונו ושב אליו, ודאי
 במרירות הנפש, בעצב, בבכיה, ברוח
 שבורה, איך מקים שמחה ורננה? הרי אין
 הם נמצאים אצלו? אלא כך פרשה,
 שתשבחות רבונו ושמחת התורה ורננות
 התורה, זוהי שמחה ורננה. והרי שנינו,
 ולא מתוך עצבות וכו', שלא יעמד אדם
 לפני רבונו בעצבות, והרי לא יכול, אז מה
 תקנתו?

א"א סוד הדבר, הרי שנינו, לעולם יכנס
 אדם שעור שני פתחים וכו',
 ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב (משלי ח) לשמור
 מזוות פתחי. החשבת שני פתחים? אלא
 אמר, שעור שני פתחים. כן רמז למה
 שאמר דוד (תהלים כד), שאו שערים
 ראשיכם. הם מעון ומכון, שהם לפני
 ולפנים. ראשית הדרגות - חסד ופחד, והם
 הפתחים של העולם. על כן צריך אדם
 להתכונן בתפלתו כנגד קדש הקדשים,
 שהם השם הקדוש, ויתפלל תפלתו, ואלה
 הם שעור שני פתחים, שני כתרים. ויש
 ששונה כך: שמחה זו כנסת ישראל.
 ושמחה הרי פרשה, ככתוב (ישעיה נה) כי
 בשמחה תצאו וגו'. ועתידים ישראל
 לצאת מהגלות בשמחה הזו, ומי זו? כנסת
 ישראל. ולכן עבדו את ה' בשמחה, כמו
 שכתוב (ויקרא טו) בזאת יבא אהרן אל

— — — — — תהלים — — — — —

התנערי מעפר קומי וגו', (שם ט) קומי אורי
 וגו', ויתחברו כאחד, (ויקימה מעפרה) ואז
 חדוה נקראת, חדות הכל, ואז בשמחה
 תצאו ודאי. אז כמה חילות יצאו מול
 הגבירה לחדות הלולת המלך, כמו
 שנאמר (שם נה) החרים והגבעות יפצחו
 וגו', וכתוב (שם נב) כי הלך לפניכם ה'
 ומאספכם וגו'.

שהיא בגלות בין העמים. אמר רבי
 יהודה, והרי כתוב (ישעיה נה) כי בשמחה
 תצאו, וזו היא פנסת ישראל. כיון שאמר
 תצאו, מהגלות הוא, ונקראת שמחה.
 אמר לו, ודאי כך הוא זה, שכל זמן
 שהיא בגלות ושוכבת לעפר, לא נקראת
 שמחה, עד שהקדוש ברוך הוא יבא
 אליה, ויקימה מהעפר ויאמר, (שם נב)

קא א לְרוּחַ מְזֻמָּר חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה לְךָ יְהוָהּ אֲזַמְרָה:
 ב אֲשַׁכִּילָה בְּדֶרֶךְ תָּמִים מְתִי תְבוּאָה אֵלַי אֲתַחֲלֶךְ בְּתָם לִבִּי בְּקֶרֶב
 בֵּיתִי: ג לא אֲשִׁית לִנְגַד עֵינַי דְּבַר בְּלִיעַל עֲשֵׂה סָטִים שְׁנֵאתִי לא יִדְבַק בִּי:
 ד לִבִּי עָקַשׁ יָסוּר מִמֶּנִּי רָע לא אֲדַע: ה (מלושנ) מְלִשְׁנִי בְּסִתְרֵי רַעְיוֹן אוֹתוֹ
 אֲצַמִּית גְּבַה עֵינַיִם וְרַחֵב לִבִּי אֵתוֹ לא אוֹכֵל: ו עֵינַי בְּנֶאֱמָנִי אֶרֶץ לְשֹׁכֵת
 עַמּוּדֵי הַלֶּךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יִשְׁרְתֵנִי: ז לא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֲשֵׂה רְמִיָּה
 דְּבַר שְׁקָרִים לא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינַי: ח לְבַקְרִים אֲצַמִּית כָּל רִשְׁעֵי אֶרֶץ לְהַכְרִית
 מַעִיר יְהוָהּ: ט כל פְּעָלֵי אֲנִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רע

חסד ומשפט (קא, א): [שימוש תהלים לפרק קא] טוב לכתבו עם מזמור יקום אלהים. בקלף והוא טוב לרוח רעה.

— זוהר תהלים —

זכאי הוא האדם שידע לפתות לו ולעבד לרבונו ברצון ובכונת הלב
 לא ישב בקרב ביתי וגו' (קא, ט): [זוהר ח"ג (דף קכא.) זוהר תורה] לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר שקרים לא יכון לנגד עיני.
 אמר רבי שמעון זכאי הוא האדם שידוע לפתות לו ולעבוד לרבונו ברצון ובכונת הלב, אוי לו למי שבא לפתות לרבונו בלב רחוק ולא ברצון, כמש"כ (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יזכו לו ולבם לא נכון עמו. וע"כ צריך האדם להדבק נפשו ורצונו ברכונו, ולא יבא אליו ברצון שקר, לפי שכתוב דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, מהו לא יכון. אין רצוני שיתתקן אם הוא בא ליחד שם הקדוש ואין מיחדו כראוי.

קב « תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ: ב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ »

שימוש תהלים

לאשה עקרה

תפלה לעני (קב, א): [שימוש תהלים לפרק קב] לבקש רחמים מאת ה' יתעלה שיעשה לו חסד בעבור אשה עקרה. ושם שלו י"ה.

זוהר תהלים

ימי החל בשביל השכינה, ומתעטף לה בעטוף של מצוה של ציצית כמו עני, ויהיה בתפלין כמו אביון אצל השער שהוא אדני". שפך עולה לחשבון היכ"ל. וזהו אדני"י שפתי תפתח.

תפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו

תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קסח:)] רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. אֵלֶּא דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה כְּשֶׁהִסְתַּכֵּל וְרָאָה בְּדַבְרֵי הָעֵנִי, וְהִסְתַּכֵּל בּו כְּשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וּבוֹרַח מִלִּפְנֵי חָמִיו אָמַר זֶה. תַּפְּלָה לְעֵנִי – זֹהִי תַּפְּלָה שֶׁמִּבְקֵשׁ הָעֵנִי לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹ הַתַּפְּלָה שֶׁמְקַדֶּימָה אֵת כָּל תַּפְּלוֹת הָעוֹלָם. כְּאֵן תַּפְּלָה לְעֵנִי, וְכָתוּב שָׁם (שם ז) תַּפְּלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלֶּא זֶה תַּפְּלָה שֶׁל יָד, וְזוֹ תַּפְּלָה שֶׁל רֹאשׁ, וְאֵין לְהַפְרִיד בֵּין הַתַּפְּלָה לְעֵנִי הַזֶּה וּבֵין תַּפְּלָה לְמִשָּׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, וּשְׂתִיחָן שְׁקוֹלוֹת כְּאֶחָת. וְעַל זֶה תַּפְּלָת הָעֵנִי מְקַדֶּימָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכָּל תַּפְּלוֹת הָעוֹלָם, מִשּׁוֹם שֶׁכָּתוּב (שם כב) כִּי

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אַחַר שָׂרָאָה שִׁישָׂרְאֵל חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה בְּחֻדָּה תִּקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגוּנִים וּבִסוּף כָּלָם אָמַר תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף

תַּפְּלָה לְעֵנִי וּגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף קב:)] וְדוֹד, בְּגִלְל הַגְּלוֹת אָמַר (שמואל ב יז) רָעַב וְעִיָּף וְצָמָא בְּמַדְבָּר. בְּגִלְל שָׂרָאָה שִׁכְיָנָה חֲרָבָה יְבִשָּׁה, הָיָה נוֹטֵל צֶעַר בְּגִלְלָהּ. אַחַר שָׂרָאָה שִׁישָׂרְאֵל חוֹזְרִים [בְּתִשׁוּבָה] בְּחֻדָּה, תִּקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי נְגוּנִים, וּבִסוּף כָּלָם אָמַר (תהלים קב) תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף [נ"א: תִּקַּן עֲשָׂרָה מֵיָנִי תִילִים, וּבִסוּף כָּלָם תַּפְּלָה לְדוֹד הָטָה ה' אֲנִי עֲנִי, אַחַת שְׁכַל הַתַּפְּלוֹת שֶׁבְּגִלְלוֹן מִתְעַטְפִּים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא הָיוּ נִכְסוּת עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלַת הָעֵנִי, אַמַּר תַּפְּלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף], וְהָיָה תַּפְּלָה שְׁעוֹטְפָת כָּל הַתַּפְּלוֹת לִפְנֵיהֶּ עַד שֶׁתִּכְנַס תַּפְּלָתוֹ, לְכֵן הַקְּדִים עֵנִי לְכָלָם. מֵהִי תַּפְּלַת הָעֵנִי? זֶה תַּפְּלַת עֲרַבִּית שֶׁהָיָה רְשׁוּת בְּפָנֵי עֲצֻמָּה בְּלִי בְּעָלָה, וּמִשּׁוֹם שֶׁהָיָה בְּלִי בְּעָלָה, הָיָה עֲנִיָּה וְיִבִּשָּׁה, וְצָדִיק עֵנִי יִבֵּשׁ זֶה זֶרַע יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּרִשׁוֹת כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְדוֹמָה לְתַפְּלוֹת עֲרַבִּית שֶׁהָיָה לִילָה שֶׁל הַגְּלוֹת. וְתַפְּלַת שַׁבָּת הִיא צְדָקָה לְעֵנִי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבָּת צְדָקָה לְעֵנִים [שְׁעֵנִים מִתְנַחֲמִים בְּדֶרֶךְ שֶׁל שֶׁמֶשׁ שֶׁל שַׁבָּת]. וְלְכֵן צָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת כְּמוֹ עֵנִי לְשַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּתַפְּלַת עֲמִידָה בְּכָל שֶׁשֶׁת

—== זוהר תהלים ==—

משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו. והקדוש ברוך הוא משתבח (מתעטף) באותה תפלה ודאי, תפלת העני נקראת תפלה. כי יעטף. עטוף זה אינו עטוף של כסוי, שהרי אין לו. אלא כתוב כאן כי יעטף, וכתוב שם (איכה ב) העטופים ברעב. ולפני ה' ישפך שיחו, שקובל לפני רבונו. וזה נוח לפני הקדוש ברוך הוא, משום שהעולם מתקים בו כשלא נמצאים שאר מקימי העולם בעולם. או למי שאותו העני יקבל עליו לרבנו, משום שהעני קרוב למלך יותר מכלם, שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני. ושמעתי כי חנון אני.

והשאר בני העולם - לפעמים ששומע ולפעמים שלא שומע. מה הטעם? משום שדיור המלך הוא בפלים השבורים הללו, שכתוב (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח. וכתוב (תהלים לד) קרוב ה' לנשברי לב. (שם נה) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה. מכאן שנינו, מי שנוזף בעני - נוזף בשכינה, שכתוב ואת דכא ושפל רוח, וכתוב (משלי כב) כי ה' יריב ריבם וגו'. משום שהאפוטרופוס שלהם חזק ושולט על הכל, שלא צריך עדים ולא צריך דין אחר, ולא נוטל משכון כשאר הדינים. ואיזה משכון נוטל? נשמות בני אדם, שכתוב וקבע את קבעיהם נפש. עוד אמר, תפלה לעני - כל מקום שנקרא תפלה, דבר עליון הוא, שהוא עולה למקום (שהקדוש ברוך הוא) עליון. תפלת הראש הן התפלין של המלך שמניח אותם.

לא בזה ולא שקץ ענות עני וגו'. בא ראה, תפלה לעני זו תפלה של יד, שהעני דבוק בעניו כמי שאין לו מעצמו כלום.

דבר אחר, תפלה - זה משה, לעני - זה דוד, כי יעטף - כשמתכסה הלבנה ומתכסה השמש ממנה, ולפני ה' ישפך שיחו - כדי להתחבר עם השמש. בא ראה, התפלה של כל בני אדם תפלה, ותפלת העני היא תפלה שעומדת לפני הקדוש ברוך הוא ושוכרת שערים ופתחים ונכנסת להתקבל לפניו. זהו שכתוב (שמות כב) והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני, וכתוב שמע אשמע צעקתו. ולפני ה' ישפך שיחו - כמי שמתרעם על דין הקדוש ברוך הוא. אמר רבי אלעזר, תפלות הצדיקים חדוה לכנסת ישראל להתעטר לפני הקדוש ברוך הוא. משום זה חביבה היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן הקדוש ברוך הוא תאב לתפלות הצדיקים בשעה שצריך להם, משום שידועים לרצות את רבונו.

תפלת העני עליונה מכלם מה הטעם? משום שזו עולה עד כסא הכבוד של המלך ומתעטרת בראשו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"א)] כשהגיעו אליו, [רבי שמעון בר יוחאי] צאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה, והיה אומר (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו. כל תפלת ישראל היא תפלה, ותפלת העני עליונה מכלם. מה הטעם?

— תהלים — זוהר תהלים —

שכתוב תפלה לעני כי יעטף. כי יתעטף צריך לו לכתוב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם, ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו. והקדוש ברוך הוא אומר: יתעטפו כל התפלות, ותפלה זו תכנס אלי. איני רוצה כאן בית דין שידון בינינו. לפני יהיו תרעומות שלו, ואני והוא לבדנו. והקדוש ברוך הוא מתיחד לבדו באותן התרעומות, באותה תפלה, שכתוב ולפני ה' ישפך שיחו. לפני ה' בודאי. כל חילות השמים שואלים אלה לאלה: במה מתעסק הקדוש ברוך הוא? במה משתדל? אומרים: מתיחד בערגה בכלים שלו. כלם לא יודעים מה נעשה מתפלת אותו עני ומפל אותו תרעומותיו. שאין תאנה לעני אלא כששופך דמעותיו בתרעמת לפני המלך הקדוש, ואין תאנה לקדוש ברוך הוא אלא כשמקבל אותם ונשפכים לפניו. וזוהי תפלה שעושה עטוף ועוטפת כל תפלות העולם.

מישה התפלל תפלתו, והתעכב כמה ימים בתפלה זו. דוד ראה שכל החלונות וכל שערי השמים, כלם מזמנים להפתח לעני, ואין בכל תפלות העולם שהקדוש ברוך הוא מקשיב מיד כמו לתפלת העני. כיון שראה את זה, עשה עצמו עני ומספן. פשט לבוש המלכות וישב על הארץ כמו עני ואמר תפלה, שכתוב (תהלים פ) תפלה לדוד הטה ה' אזנך ענני. ואם תאמר למה? בגלל כי עני ואביון אני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, ולא מלך אתה, ושולט על מלכים חזקים, ואתה עושה עצמך עני ואביון?! מיד החזיר תפלתו לגון אחר ועזב דבר אביון ועני, ואמר שמרה נפשי

תפלה לעני כי יעטף - כי יתעטף צריך לו לכתוב! מה זה כי יעטף? אלא הוא עושה עטוף לכל תפלות העולם ולא נכנסות עד שנכנסת תפלתו

תפלה לעני כי יעטף וגו' (קב, א): זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"ה.) ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. רבי אבא פתח, (שם קב) תפלה לעני כי יעטף וגו'. שלשה הם שכתוב בהם תפלה. ובארנו דבר זה (אבל דבר זה) - אחד היה משה, ואחד היה דוד, ואחד עני, שנכלל בהם והתחבר בהם. ואם תאמר, הרי כתוב (חבקוק א) תפלה לחבקוק הנביא - הרי ארבעה הם? אלא חבקוק לא בגלל תפלה היה, ואף על גב שכתוב בו תפלה, תשפחת והודאה היא לקדוש ברוך הוא על שהחיהו ועשה אתו נסים וגבורות, שהרי בן השונמית היה. אבל שלש הן שנקראות תפלה: (תהלים ז) תפלה למשה איש האלהים, תפלה זו שאין כמותה באיש אחר. תפלה לדוד, תפלה זו היא תפלה שאין כמותה במלך אחר. תפלה לעני, תפלה היא מאותן שלש. מי חשובה מכלן? הוי אומר תפלת העני. תפלה זו קודמת לתפלת משה, וקודמת לתפלת דוד, וקודמת לכל שאר תפלות העולם.

מה הטעם? משום שהעני הוא שבור לב, וכתוב (שם לד) קרוב ה' לנשברי לב וגו'. והעני עושה תמיד קטטה בקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מקשיב ושומע דבריו. כיון שמתפלל תפלתו, פותח כל חלונות הרקיעים, וכל שאר התפלות שעולה למעלה, דוחה אותן אותו עני שבור לב,

—=— זוהר תהלים —=—

אחריהם. שהרי למדנו, אין בודקים חורי הבית העליונים למעלה, ולא אותם תחתונים למטה בבעור חמץ. אין בין שבדק פפי מראה עיניו מה שיכול להגיע, הכל נמשך אחרי זה והתבטל יחד אתו.

וְכֹדֵד גִּרְסָנוּ בְּנִגְעִים: עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה רְאֵשֵׁי אֵיבָרִים הֵם שֶׁלֹּא מִטְּמָאִים מִשׁוּם מִחְיָה. וְהִכְהֵן לֹא טוֹרַח אַחֲרֵיהֶם, וְהִינּוּ מֵה שִׁכְתוּב, (ויקרא יג) לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. מְקוֹם שֶׁיְכוּל לְרֹאֹת מִכְתָּשׁ בְּהִסְתַּכְּלוֹת אַחַת, וְלֹא צָרִיךְ לְהִנְמִיךְ אֶת עֲצָמוֹ וְלִהְרִים עֵינָיו כְּאֵן וְכֹאן. גַּם כִּף לֹא צָרִיךְ לִפְרֹט חֲטָאֵיו (לבקש) מִיּוֹם שֶׁהָיָה, שֶׁהָרִי חוֹרֵי הַבַּיִת הַתַּחְתּוֹנִים, וְלֹא אֱלוֹ שֶׁהִתְכַּסּוּ שֶׁלֹּא יְכוּל לְהִגִּיעַ, שֶׁהֵם חוֹרֵי הַבַּיִת הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, (אלא) בֹּא רֹאֵה, לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן. וְכֹלֶם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וְעַל זֶה שֶׁם דָּוִד עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַחֲסִידִים. הוּא שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲבָדִים, שִׁכְתוּב (תהלים קכג) הִנֵּה כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם. וְכִתוּב (שם פו) הוֹשַׁע עֲבָדֶיךָ אֶתְּהָ אֱלֹהֵי. שֶׁם עֲצָמוֹ עִם אוֹתָם שֶׁמְסָרוּ נַפְשָׁם עַל קִדְשַׁת שְׁמוֹ, שִׁכְתוּב (שם) שִׁמַּח נַפְשׁ עֲבָדֶיךָ כִּי אֶלֶיךָ ה' נִפְשֵׁי אֲשָׂא. בְּכֹל הָאַרְבָּעָה הִלְלוּ שֶׁם עֲצָמוֹ דָּוִד הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי אֲדוֹנוֹ.

אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהָרִים יָדָיו לְמַעְלָה פֶּרֶט לְתַפְלָה וּבִבְרָכוֹת וּבְתַחֲנוּנִים לְאֲדוֹנוֹ

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הִרְמַתִּי יָדַי בְּתַפְלָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁהָרִי שְׁנֵינוּ, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהָרִים יָדָיו לְמַעְלָה פֶּרֶט לְתַפְלָה,

כִּי חָסִיד אָנִי. וְעַם כָּל זֶה, הַכֹּל הָיָה בְּדוֹד. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, יִפְהָ אִמְרַתְךָ, וְעַם כָּל זֶה (ועל זה) צָרִיךְ לְאָדָם שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ (להיות שם עני ואביון) לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ עָנִי, כְּדֵי שֶׁתִּכְנַס תְּפִלָּתוֹ בְּכֹלֵל כָּל הָעֲנִיִּים. שֶׁהָרִי כָּל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים לֹא מִשְׁאִירִים כִּף לְהִכְנִס כְּמוֹ שֶׁמִּשְׁאִירִים אֶת הָעֲנִיִּים, שֶׁהָרִי בְּלִי רְשׁוֹת נִכְנָסִים. וְאִם עוֹשֶׂה אָדָם עֲצָמוֹ וְשֶׁם רְצוֹנוֹ תָּמִיד כְּעָנִי, תְּפִלָּתוֹ עוֹלָה וְנִפְגָּשֶׁת עִם אוֹתָן תְּפִלוֹת הָעֲנִיִּים וּמִתְחַבֵּרַת אִתָּן, וְעוֹלָה יַחַד אִתָּן וְנִכְנָסֶת בְּכֹלְלָן, וּמִתְקַבֵּלַת בְּרִצּוֹן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ (בהם).

דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁם אֶת עֲצָמוֹ בְּאַרְבָּעָה דְרָכִים: שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲנִיִּים, שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם חֲסִידִים, שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם עֲבָדִים, וְשֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם אוֹתָם שֶׁמְסָרִים עֲצָמָם וְנִפְשָׁם עַל קִדְשַׁת שְׁמוֹ. שֶׁם עֲצָמוֹ עִם עָנִי, שִׁכְתוּב כִּי עָנִי וְאַבְיוֹן אָנִי. שֶׁם עֲצָמוֹ יַחַד עִם חֲסִידִים, שִׁכְתוּב שֶׁמָּרָה נִפְשֵׁי כִּי חָסִיד אָנִי, מִשׁוּם שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם שֶׁלֹּא לְשִׁים עֲצָמוֹ רִשְׁעִי. וְאִם תֹּאמַר, אִם כִּף, לֹא יִפְרֹט חֲטָאֵיו לְעוֹלָמִים? לֹא כִף! אֲלֵא כְּשִׁפְרֹט חֲטָאֵיו, אִזּוֹ הוּא חָסִיד, שֶׁבֹּא לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה. מוֹצִיא עֲצָמוֹ מִצַּד הָרַע שֶׁהָיָה בְּטַנְפַת שְׁלוֹ עַד עֲכָשׁוֹ, וְכַעַת נִדְבַק בְּיָמִין הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהִיא פְּשׁוּטָה לְקַבְלוֹ. וְלֹא תֹאמַר שֶׁלֹּא יִקְבְּלוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁפְרֹט חֲטָאֵיו מִיּוֹם שֶׁהָיָה בְּעוֹלָם, (אם כך) אֵיפֹה (או) אוֹתָם שֶׁהִתְכַּסּוּ מִמֶּנּוּ, שֶׁלֹּא יְכוּל לְהִגִּיעַ. אֲלֵא לֹא צָרִיךְ לִפְרֹשׁ, פֶּרֶט לְאוֹתָם שִׁיזְכֹּר מֵהֶם. וְאִם שֶׁם רְצוֹנוֹ בָּהֶם, כָּל הָאַחֲרִים נִמְשָׁכִים

— תהלים — זוהר תהלים —

עבד שפולל את כל השאר. שלשה עבדים הם בשלשה מקומות, וכלם אחד. ועליהם כתוב (שם קכג) הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם וגו'. בין עבד לעבד הם אותם אחרים. בין עבד ראשון לעבד שני יש לו למסר נפשו על יחוד קדשת שמו, ולשים עצמו עני ומספן בתפלת עמידה, ולשים עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה. עבד שלישי לאחר שסים וסדר הכל. למדנו, באותה שעה שמסדר בן אדם כל ארבעה הסדורים הללו ברצון הלב, נוח לפני הקדוש ברוך הוא ופורש ימינו עליו, באותו עבד שלישי, וקורא עליו ואומר לו עבדי אתה, שכתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. ודאי תפלה של אדם זה לא תחזור ריקם לעולמים. בא רבי אבא ונשקו.

אמר רבי אלעזר, בא וראה, שני עבד מאותם השלשה הם שפוללים כל אלה, שהרי השלישי עומד לחתם בו חותם למעלה לשים בו יד מימין המלך ולהשתבח בו. אבל שני אלה, ראשון ושני, הם כלל הכל. ודוד משבח עצמו בהם, שכתוב (תהלים קטז) אנה ה' כי אני עבדך אני עבדך וגו', שאלו כוללים כל השאר. שלישי בך עומד לגאל אותי, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי מי שמסדר את זה, שיהיה ידוע לו שהקדוש ברוך הוא משתבח בו, וקורא עליו עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר. בא רבי אבא ונשקו. אמר רבי אבא, על זה קראנו, (שם יט) הנחמדים מזהב ומפז רב וגו'. כמה מתוקים דברים עתיקים שסדרו

ובברכות ובתחנונים לאדונו, שכתוב (בראשית יד) הרמתי ידי אל ה' אל עליון, ומתרגמים: הרמתי ידי בתפלה. שהרי באצבעות הידים יש דברים עליונים. וכעת כך אני עושה, ואומר שכל מי שארבעה אלו יסדר לפני אדונו ועושה עצמו ברצון בתקון זה כראוי, בתקון זה לא תחזור תפלתו ריקם. בתפלה עבד - לסדר שבח לפני אדונו ולומר לפניו, וזה בתשכחות שלפני התפלה. אחר כך עבד לאחר שהתפלל תפלת עמידה, הוא עבד שסדר תפלת אדונו. אחר כך עבד אחר שהתפלל כל תפלתו והלך לו. ועל זה עשה עצמו דוד שלש פעמים בתפלה זו עבד, שכתוב הושע עבדך אתה אלהי. שמח נפש עבדך. וכתוב (תהלים פו) תנה עזך לעבדך. הרי שלש פעמים צריך לשים עצמו עבד. אחר כך לשים עצמו תוך אלו שמסרו נפשם על קדשת שמו, כלומר ביחוד של שמע ישראל. שכל מי ששם כך רצונו בזה הפסוק, נחשב לו כאלו מסר עצמו על קדשת השם. לאחר ששם עצמו עני, בזמן שנכנס ודופק על פתחים של רומי מרומים, כשאומר אמת ויציב (וסימך) גאלה לתפלה, להיות בתפלת עמידה שבור לב עני ומספן. ולשים רצונו להכלל בתוך העניים בשכרון לב בנמיכות נפש.

לאחר ששם עצמו בתוך חסידים בשומע תפלה לפרש חטאיו, שכך צריך יחיד בשומע תפלה בשביל להתדבק בימין שפשוטה לקבל שבים, אז נקרא חסיד. הרי ארבעה אלה כראוי. מי כולל כל אלה? אותו שצריך לכלל אותם, וזהו

שְׁמַעַה תְּפִלָּתִי וְשִׁיעֵתִי אֱלֹהִים תְּבֹא: ג אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי כִּי־זֶה הַיּוֹם אֵלֵי אֲזַנְךָ כִּי־זֶה הַיּוֹם אֶקְרָא מִהַר עֲנֵנִי: ד כִּי כָלוּ בְעֵשֶׂן יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כָּמוֹ קֶדֶר נַחְרוּ: ה הוֹפֶה כְּעֹשֶׁב וַיִּבֶשׁ לִפְנֵי כִּי שִׁבְחָתִי מֵאֲבָל לְחַיִּי: ו מִקּוֹל אֲנָחְתִּי דִבְקָה עֲצָמֵי לְבָשָׁרִי: ז דְּמִיתִי לִקְאֵת מִדְּבַר הַיִּיתִי כְּבוֹם חֲרָבוֹת: ח שִׁקְדָתִי וְאַהֲוִיהַ כְּצַפּוֹר בּוֹדֵד עַל גֵּג: ט כָּל הַיּוֹם חֲרַפּוֹנִי אוֹיְבֵי מְהוֹלְלֵי בִּי נִשְׁבְּעוּ: י כִּי אֶפְרַח בְּלֶחֶם אֲבָלָתִי וְשִׁקְנִי בִּבְבֵי מִסְכְּתָי: יא מִפְּנֵי זַעֲמֻךְ וְקִצְפֶּךָ כִּי נִשְׁאַתְנִי וְתִשְׁלִיכֵנִי: יב יָמַי כְּצֶלֶל נְמוּי וְאֲנִי כְּעֹשֶׁב אִיבֶשׁ: יג וְאַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וְזִכְרֶךָ לְדוֹר

זוהר תהלים

תְּפִלָּתָם. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ, וְהִתְקַשּׁוּ בּוֹ הַחֲבָרִים. (אלא עוד יש בו צד בציורים רבים) פְּנֵה!?! הַקְּשִׁיב הֲיֵה צְרִיךְ, או שְׁמַע. מַה זֶה פְּנֵה? אֵלֵא כָּל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם - תְּפִלוֹת, וְתִפְלַת הַיְחִיד לֹא נִכְנַסְתָּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ אֵלֵא בְּכַח חֲזוֹק. שְׂעֵד שְׂלֵא נִכְנַסְתָּ אוֹתָהּ תְּפִלָּה לְהִתְעַטֵּר בְּמִקּוּמָהּ, מִשְׁגִּיחַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל בְּחֻטְאֵי וּבִזְכוֹת אוֹתוֹ הָאָדָם, מַה שְׂאִינוֹ עוֹשֶׂה כֵּן בְּתִפְלַת הַרְבִּים, שֶׁתִּפְלַת הַרְבִּים כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת שְׂאִינָן [מבני] מִצְדִּיקִים, וְכֵלֶן נִכְנַסוֹת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בְּחֻטְאֵיהֶם. מִשּׁוּם כֵּךְ פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעֵר, מִהַפֵּךְ וּמִסְתַּכֵּל בָּהּ, וּמִסְתַּכֵּל [בזכותו] בְּמַה רְצוֹן נַעֲשֶׂה, וּמִי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלָּה זוֹ וּמַהֵם מַעֲשָׂיו. מִשּׁוּם כֵּךְ צְרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה בְּצַבּוּר. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂלֵא כְּזֶה אֵת תְּפִלָּתָם, אֵף עַל גַּב שְׂלֵא כָּלֶם בְּכֹנְנָה וּרְצוֹן הַלֵּב. דְּבַר אַחַר פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעֵר - זֶה יְחִידֵי שְׁנִכְלָל בְּרַבִּים. וּמִיֵּהוּ יְחִידֵי שְׁנִכְלָל בְּרַבִּים? הֲוֵי אוֹמֵר זֶה יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּלוּל בְּשֵׁנֵי צְדִדִּים, וְקָרָא

הָרֵאשׁוֹנִים. וְאֲנִי, כְּשִׁטּוּעָמִים אוֹתָם, לֹא יְכוּלִים לְאָכֵל. וְדָאֵי זֶה כֵּךְ, וְהַפְּסוּק מוֹכִיחַ עַל שְׁלֹשָׁה עֲבָדִים, וְהֵם אֶחָד וּבְמִקּוּם אֶחָד. וּשְׁנַיִם כְּפִי שְׁאִמְרָת, וְאֶחָד הוּא לְהִתְעַטֵּר בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכַתּוֹב (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדֵי הֵם וְגו'. לֹא יִמְכְּרוּ מִמִּכְרַת עֶבֶד. מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צְרִיךְ לְהִתְעַטֵּר בְּשִׁלְשֵׁת אֱלֹהִים. וְעַל זֶה לֹא יִמְכְּרוּ לְשֵׁם עֶבֶד, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה.

תְּפִלַּת הַרְבִּים אֲפִילוֹ כְּמַה הֵן תְּפִלוֹת שְׂאִינָן מִצְדִּיקִים וְכֵלֶן נִכְנַסוֹת לְפָנֵי הַקְּב"ה וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בְּחֻטְאֵיהֶם

פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת וְגו' (קב, יח): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלד.)] וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְגו', רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים ק"ב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעֵר וְלֹא כְּזֶה אֵת תְּפִלָּתָם. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּנָהּ, וְאֶקְשׁוּ בֵּיהּ חֲבָרִיאַ. (אלא תו אית ביה סטר קורדיטא) פְּנֵה, הַקְּשִׁיב מִבְּעֵי לֵיהּ, או שְׁמַע, מֵאֵי פְּנֵה.

וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְגו'. רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קב) פְּנֵה אֵל תְּפִלַּת הָעֲרֵעֵר וְלֹא כְּזֶה אֵת

וְדַר: י' אַתָּה תִקְנֶם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי עַתָּה לְחַנְּנָהּ כִּי כָּא מוֹעֵד: טו כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ
 אֶת אֲבֹנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יִחַנְּנוּ: טז וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה: ז' וְכָל מַלְכֵי
 הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדָךָ: י"ז כִּי בָנָה יְהוָה: ז' צִיּוֹן נִרְאָה בְּכִבוֹדָהּ: יח פָּנָה אֶל תְּפִלַּת
 הָעֲרֵעַר וְלֹא בָזָה אֶת תְּפִלָּתָם: יט תִּפְתָּח וְאֶת לְדוֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִחַלֵּל יְהוָה:
 כ כִּי הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קִדְשׁוֹ יְהוָה: ז' מִשָּׁמַיִם אֶל אֶרֶץ חַבִּיט: כא לִשְׁמַע
 אֲנִקֶּת אֲסִיר לְפִתְחָהּ בְּנֵי תְמוֹתָהּ: כב לְסֵפֶר בְּצִיּוֹן שֵׁם יְהוָה: ז' וְתִהְיֶה
 בִּירוּשָׁלַם: כג בְּהַקְבִּץ עַמּוּם יִחַדּוּ וּמַמְלָכוֹת לְעִבֹד אֶת יְהוָה: ז' כִּד עֲנָה
 בְּדַרְךָ (כח) בְּחַי קֶצֶר יָמָי: כד אִמֵּר אֱלֹהֵי אֵל תִּעֲלֵנִי בַּחֲצֵי יָמָי בְּדוֹר דּוֹרִים
 שְׁנוֹתֶיךָ: כו לְפָנִים הָאָרֶץ יִסְדָּתָהּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמַיִם: כז הַמָּוָה יִאֲבֹדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד
 וְכֹלָם בְּבָגֵד יִבְלוּ בְּלִבוֹשׁ תִּחְלִיפֵם וְיִחַלְפוּ: כח וְאַתָּה הוּא וְשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתְמוּ:
 כט בְּנֵי עֲבָדֶיךָ יִשְׁבֹּנוּ וְזֹרְעִים לְפָנֶיךָ יִבּוֹן:

———— זוהר תהלים ————

לְבָנָיו, וְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ עֲלֵיהֶם. אִיזוֹ תְּפִלָּה אֶת ה' - זוֹ שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. אֶת ה' - הַכֹּלֵל
 שִׁיתְקַבְּלוּ בְּשְׁלֵמוֹת לְמַעְלָה? תְּפִלָּה שְׁלֵא יִשְׁמְדוּ בְּגִלוֹת.

קג א לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה וְכָל קְרָבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ: ב בְּרַכִּי

— שִׁמּוֹשׁ תַּהֲלִים —

לבקש רחמים על עקרה

לדוד ברכי (קג, א): [שימוש תהלים לפרק קג] ג"כ טוב לבקש רחמים על אשה שהיא עקרה ושם שלו הוא א"ה.

— זוהר תהלים —

בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם מְנוּחָה עַד שִׁישְׁלָמוּ מַעֲשָׂיו. מִשׁוֹם זֶה צָרִיךְ אָדָם לְהִתְבּוֹנֵן תָּמִיד בְּמַעֲשָׂיו וְיִשׁוּב לְפָנָיו אֲדוֹנוֹ. וְכִשְׁהִתְבּוֹנֵן דָּוֵד הִמְלִיךְ בְּדִינֵי הָאָדָם הַלְלוּ, הַקְּדִים וְאָמַר, (תהלים קד) בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה', בְּטָרֶם תֵּצֵא מִן הָעוֹלָם, בְּעוֹד שְׂאֵת נִמְצָאת עִם הַגּוֹף. וְכָל קְרָבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ - הֵם אֲבָרֵי הַגּוֹף שֶׁמְשַׁתְּפִים כְּאֶחָד עִם הָרוּחַ. עִכְשָׁו כְּשֶׁתִּמְצָאוּ עִמָּה, הַקְּדִימוּ לְבָרֵךְ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ טָרֶם שִׁיבֵא זְמַן שְׁלֵא תוּכְלוּ לְבָרֵךְ וְלַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה. וְעַל זֶה אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ. כְּאוֹתָם הַחֲבָרִים וְנִשְׁקוּ אֶת רֵאשׁוֹ.

עתיד לתן דין וחשבון - סדר המשפט והעדויות והעונשים על העוונות מרגע הפטירה עד שמגיע לקבר

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ו).] רְבִי אַבְא פְּתַח, (תהלים

קג) לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קְרָבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ. כְּמָה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל וְלִדְעַת בְּעִבּוּדֵת רְבוּנוֹ, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכְּרוֹז קוֹרֵא וְאוֹמֵר: (משלי א) עַד מָתִי פְתִים תֵּאֱהָבוּ פְתֵי וְגו'. (ירמיה ג) שׁוּבוּ בְּנֵים שׁוֹכְבִים אֲרָפָה מְשׁוּבְתֵיכֶם. וְאֵין מִי שִׁירְכִין אֲזַנָּיו. הַתּוֹרָה מְכַרְזָה לְפָנֵיהֶם,

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"א פ' לך (דף ט"ז).] כְּמוֹ כֵן (שם קג) לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'. מִשׁוֹם דְּרָגְתוֹ אָמַר. וּמָה אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה'? אֶת - לְהִתְקַשֵּׁר בְּקֶשֶׁר לְמַעְלָה. וְכָל קְרָבֵי, מִי הֵם קְרָבֵי? אֵלּוּ שְׂאֵר חַיּוֹת הַשָּׂדֶה שֶׁנִּקְרְאוֹת קְרָבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) וּמַעֲי הָמוּ עָלָיו. דְּבָר אַחַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי - בְּשִׁבְלֵוֹ הוּא אָמַר. אֶת ה' - זוֹ שְׁלֵמוֹת הַכֹּל. אֶת ה' - הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.

לְדוֹד בְּרַכִּי נַפְשִׁי וְגו' (קג, א): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (דף קצ"ט).] שְׁבַעֲהָ דִינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עֲלִיּוֹן כְּשִׁיּוֹצֵאת הָרוּחַ מִן הַגּוֹף. ב' - כְּשֶׁמַּעֲשָׂיו וְדַבְּרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים עָלָיו. ג' - כְּשֶׁנִּכְנַס לְקֶבֶר. ד' - דִּין הַקֶּבֶר. ה' - דִּין הַתּוֹלְעַת. ו' - דִּין הַגֵּיהֶנֶם. ז' - דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם מְנוּחָה עַד שִׁישְׁלָמוּ מַעֲשָׂיו

וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ, שֶׁשְׁבַעֲהָ דִינִים יִחְלְפוּ עַל הָאָדָם כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. אֶחָד - אוֹתוֹ דִּין עֲלִיּוֹן כְּשִׁיּוֹצֵאת הָרוּחַ מִן הַגּוֹף. ב' - כְּשֶׁמַּעֲשָׂיו וְדַבְּרָיו הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים עָלָיו. ג' - כְּשֶׁנִּכְנַס לְקֶבֶר. ד' - דִּין הַקֶּבֶר. ה' - דִּין הַתּוֹלְעַת. ו' - דִּין הַגֵּיהֶנֶם. ז' - דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת

— זהו זה תהלים —

ראו מעשיו! ראו דבריו! טוב לו שלא נברא! עד שמגיע לקבר, כל המתים רוגזים עליו ממקומם ואומרים: אוי אוי שזה נקבר בתוכנו! מעשיו ודבריו מקדימים ונכנסים לקבר, ועומדים על אותו גוף, ורוחו הולכת ושטה ומתאבלת על הגוף. כיון שהאדם נטמן בבית הקברות, דומ"ה מקדים ויוצא תחת ידיו שלשה בתי דינים שממנים על דין הקבר, ושלשה שרביטי אש בידיהם, ודינים רוח ונפש כאחד. אוי על אותו הדין! אוי על מעשיו! בשעה שהוא תפוס בקולר המלך, ונדון דינו ונשלם, שלא נמצא עליו סגור, ושומר המלך נחת, ועומד לפניו לרגלו, וחרב שנונה אחת בידו.

מרים האיש את עיניו, ורואה כתלי הבית לזהים באש (היוו) ממנו. ובין כך רואה אותו לפניו כלו מלא עינים, לבוש אש לזהט לפני האדם. כך הוא ודאי, שהרי כמה בני אדם ראו מלאך בשוק ועמדו לפניו, ושאר בני אדם לא ראו אותו. ואם תאמר, הרי כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וגו', איך יכול להראות בארץ? אלא דבר זה כך בארוהו: שכיון שיורד מלאך לארץ, מתלבש בגוף, ונראה למי שנראה באותו לבוש שהוא לבוש בו. ואם לא, לא יכול העולם לסבל ולהראות בו. כל שכן וכל שכן זה שכל בני העולם צריכים אותו. שלש טפות בתרבו, והרי בארוהו החברים. כיון שרואהו, מזדעזע כל גופו ורוחו, ולבו לא שוכן, משום שהוא המלך של כל הגוף. ורוחו הולכת בכל איברי הגוף, ונפרדת

ואין מי שישגיח. בא ראה, בן אדם הולך בעולם הזה וחושב ששלו הוא תמיד וישאר בתוכו לדורי דורות. עד שהוא הולך בעולם, נותנים אותו בקולר. עד שהוא יושב, דנים אותו במושב הדינים עם שאר בני הדין. אם נמצא לו סגור - הרי נצול מהדין. זהו שכתוב (איוב לג) אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר וגו'. מי הוא הסגור? אלה מעשים כשרים שעומדים על האדם בשעה שמצטרף להם. ואם לא ימצא עליו סגור - הרי התחייב מהדין להסתלק מהעולם. באותה שעה כששוכב בקולר המלך, עד שמרים עיניו, רואה שבאים אליו שנים שכותבים לפניו כל מה שעשה בעולם הזה, וכל מה שהוציא מפיו, ונותן דין (חשבון) על הכל וכותבים לפניו. זהו שכתוב (עמוס ד) כי הנה יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחזו וגו'. והוא מודה עליהם.

מה הטעם? משום שאותו מעשה שעשה, עולה ועומד עליו להעיד בו, ועומדים להעיד עליו, וכלם יורדים ונרשמים לפניו ועומדים לפניו, ולא עוברים ממנו עד שעה שנדון בהם באותו עולם. בא ראה, כל אותם דברים שעשה בן אדם בעולם הזה, כלם זמינים ועומדים להעיד בו, ולא נאבדו ממנו. ובשעה שמוציאים אותו לקבר, כלם מזדמנים והולכים לפניו, ושלשה כרוזים מכריזים, אחד לפניו, ואחד מימינו, ואחד משמאלו, ואומרים: זה פלוני שמרד ברבוננו, מרד למעלה, מרד למטה, מרד בתורה, מרד במצוותיו.

נִפְשֵׁי אֶת יְהוָה ־ וְאֵל תִּשְׁבְּחֵהוּ כָּל גְּמוּלָיו: ג הַפְּלֵחַ לְכֹל עֲוֹנֵי הַרְפָּא לְכֹל
 תַּחֲלָאִיכִי: ד הַגּוֹאֵל מִשַּׁחַת חַיִּיכִי הַמַּעֲמִירֵי חֶסֶד וְרַחֲמִים: ה הַמְשַׁבְּעַת בְּשׁוֹב
 עֲרֹךְ תַּתְּחַדֵּשׁ בְּנֶשֶׁר נְעֻרֵיכִי: ו עֲשֵׂה צְדָקוֹת יְהוָה ־ וּמִשְׁפָּטִים לְכֹל
 עֲשׂוּקִים: ז יִדְרֵעַ דְּרָכָיו לְמִשְׁהָ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־לִוְתָיו: ח רַחֲמֵם וַחֲנּוּן יְהוָה ־
 אֲרֹךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד: ט לֹא לְנִצָּח יָרִיב וְלֹא לְעוֹלָם יִשׁוּר: י לֹא בַחֲטָאֵינוּ
 עָשָׂה לָנוּ וְלֹא בְעֲוֹנֵינוּ גָּמַל עָלֵינוּ: יא כִּי כִנְבֵה שָׁמַיִם עַל הָאָרֶץ גָּבַר חֶסֶדוֹ
 עַל יִרְאָיו: יב בְּרַחֵק מִזְרַח מִמְּעַרֵב הִרְחִיק מִמֶּנּוּ אֶת בְּשָׁעֵינוּ: יג בְּרַחֵם אֵב עַל
 בָּנִים רַחֵם יְהוָה ־ עַל יִרְאָיו: יד כִּי הוּא יִדַּע יַצְרָנוּ זְכוּר כִּי עָפַר אֲנַחְנוּ:

זוהר תהלים

הגוף, אֲז הַשְׁכִּינָה עוֹמֶדֶת עָלָיו, וּמִיד
 פּוֹרַחַת מֵהַגּוֹף. אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שֶׁנִּדְבַק
 בָּהּ! אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעִים שֶׁרְחוּקִים מִמֶּנָּה
 וְלֹא מִתְדַבְּקִים בָּהּ! וְכַמָּה בְּתֵי דִינִים עוֹבֵר
 הָאִישׁ כְּשִׁיּוֹצֵא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה? אֶחָד - אוֹתוֹ
 דִּין עָלָיו שֶׁאֲמַרְנוּ כְּשִׁיּוֹצֵאת הָרוּחַ
 מֵהַגּוֹף. וְאֶחָד דִּין, כְּשֶׁמַּעֲשִׂי וּדְבָרָיו
 הוֹלְכִים לִפְנֵי וְהַכְּרוֹזִים מְכַרְזִים עָלָיו.
 וְאֶחָד דִּין כְּשֶׁנִּכְנָס לְקַבֵּר. וְאֶחָד דִּין הַקְּבָר.
 וְאֶחָד דִּין הַתּוֹלַעַת. וְאֶחָד דִּין הַגִּיהֵנִם.
 וְאֶחָד דִּין הָרוּחַ שֶׁהוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת
 בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצֵאת מְקוֹם עַד שִׁישְׁתַּלְמוּ
 מַעֲשָׂיו. וְדַאי שְׂבָעָה עֲדָנִים יַחֲלְפוּ עָלָיו.
 בְּגִלְלַת זֶה צְרִיךְ הָאָדָם כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם
 הַזֶּה לִירָא מִרְבוּנוּ וְלַהֲסַתְפֵּל בְּכֹל יוֹם וְיוֹם
 בְּמַעֲשָׂיו, וְיִשׁוּב מֵהֶם לִפְנֵי רְבוּנוּ.
 כְּשֶׁהִסְתַּפֵּל דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּאוֹתָם דִּינֵי הָאָדָם
 כְּשֶׁמִּסְתַּלַּק מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, הַקְּדִים וְאָמַר,
 (תהלים קג) בְּרָכִי נַפְשִׁי אֶת ה', עַד שֶׁלֹּא תִצָּא
 מֵהָעוֹלָם, כְּעַת שֶׁאֵת נִמְצָאת עִם הַגּוֹף. וְכֹל
 קָרְבִי אֶת שֵׁם קְדוֹשׁ, אֲתָם הָאִיבָרִים
 שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים בְּרוּחַ, כְּעַת שֶׁהִיא נִמְצָאת
 אֲתָכֶם, הַקְּדִימוּ לְכַרְךָ אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ עַד

מֵהֶם, כְּמוֹ בֶן אָדָם שֶׁנִּפְרָד מִחִבְרוֹ לְלַכַּת
 לְמָקוֹם אַחֵר. אֲז הוּא אוֹמֵר אוֹי עַל מֵה
 שֶׁעָשָׂה - וְלֹא עוֹזֵר לוֹ, אֲלֵא אִם הַקְּדִים
 רְפוּאָת הַתְּשׁוּבָה עַד שֶׁלֹּא הִגִּיעָה אוֹתָהּ
 שְׁעָה. פּוֹחַד אוֹתוֹ הָאִישׁ וְרוֹצֵה לְהִסְתַּתֵּר
 וְלֹא יִכּוֹל. כִּינן שְׁרוּאָה שְׁאִינוּ יִכּוֹל, הוּא
 פּוֹתַח עֵינָיו, וְיֵשׁ לוֹ לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ, וּמִסְתַּפֵּל
 בּוֹ בְּעֵינַיִם פְּקוּחוֹת. וְאֲז הוּא מוֹסֵר עַצְמוֹ
 וְנִפְשׁוֹ. וְאוֹתָהּ שְׁעָה הוּא זְמַן דִּין הַגְּדוֹל
 שֶׁהָאָדָם נִדוֹן בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲז הָרוּחַ
 הוֹלְכַת בְּכֹל הָאִיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף וְנִפְרָדֶת
 מֵהֶם, וּמְשׁוֹטְטַת בְּכֹל הָאִיבָרִים וּמִדְּעַזְעַת
 לְכֹל הַצְּדִדִים, וְכֹל אִיבָרֵי הַגּוֹף כֻּלָּם
 מִדְּעַזְעִים.

צְרִיךְ הָאָדָם כְּשֶׁהוּא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה
 לִירָא מִרְבוּנוּ וְלַהֲסַתְפֵּל בְּכֹל יוֹם וְיוֹם
 בְּמַעֲשָׂיו

כְּשֶׁמִּגִּיעָה הָרוּחַ לְכֹל אִיבָר וְאִיבָר
 וְנִפְרָדֶת מִמֶּנּוּ, נוֹפֶלֶת זִיעָה
 עַל אוֹתוֹ אִיבָר, וְהָרוּחַ מִסְתַּלַּקֶת מִמֶּנּוּ,
 וּמִיד מֵת אוֹתוֹ אִיבָר, וְכֵן בְּכֻלָּם. כִּינן
 שֶׁמִּגִּיעָה הָרוּחַ לְצֵאתָ, שֶׁהִרִי נִפְרָדָה מִכֹּל

טו אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו בְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יֶצִיץ: טז בִּי רוּחַ עֲבָרָה בּוֹ וְאֵינְנוּ וְלֹא יִכְרְנוּ
 זוהר תהלים

הוא בודאי אנוש כחציר ימיו כציץ השדה כן יציץ שנתחדש וחוזר ונולד כמקדם, אבל מהו זה שכתוב אחריו כי רוח עברה בו ואיננו, אלא זה הוא רוח העליון הנסתר והנעלם מהכל שכולל לרוח האדם בתוכו, ואז ואיננוקלה וזה הוא הסוד של חנוך שנאמר בו ואיננו כי לקח אתו אלהים, זה אלהים עליון, רוח העליון רוח הנסתר והנעלם, ולא יכירנו עוד מקומו, שהרי נכלל רוח מצער ברוח העליון, מה כתוב אחריו, וחסד ה' מעולם ועד עולם, שמכניס אותו כהן הגדול לתוך קדש הקדשים קלט ונוטל אותו ומולידו כמקדם, ונתחדש כנשר נעוריו, שהוא חוזר להיות נער.

צָרִיף לַעֲשׂוֹת לוֹ שְׁנוּי מְקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם
 וְשְׁנוּי מַעֲשֵׂה

בִּי רוּחַ עֲבָרָה וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 רעיא מהימנא (דף ר"ט.)] וּבְחֻבּוֹר רֵאשׁוֹן

זו הזוהר

קלט. זה סוד השני שמיכאל כהנא רבא ששרשו חסד ה' מכניס להנשמה בהמקום שנקרא קדש קדשים ומקריבה על המזבח כמו קרבן, ועי"ז מקבלת הנשמה משם אור חדש, ואח"כ לוקח אותה משם ומולידה כמקדם, וזהו מעולם ועד עולם, וענין ההולדה הוא כי שם במקום קדש הקדשים היא בבחי' ביטול, וההולדה היא התחדשות ושותה כמקדם ביתר שאת ויתר עז, ולפעמים עפ"י גזרה העליונה לטובת העולם תחזור ותבוא לעולם הזה להוולד בגוף וחזרת להיות נער, אבל נשמת חנוך לאחר שנלקחה ממקום קדש הקדשים נתחדש כחו להיות מלאך עליון גדול ונורא מאד הנקרא נער מטט' כידוע:

שְׁלֹא יִגִּיעַ זְמַן שְׁלֹא תוֹכְלוּ לְכַרְכוּ וּלְהוֹדוֹת
 עֲלֵיכֶם.

בְּכָל יוֹם מֵתִים אֶלְף אֲנָשִׁים וּמִתְחַדְּשִׁים
 בְּבְרִיאָה אֶלְף

אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רט): זוהר תורה] אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו
 בְּצִיץ הַשָּׂדֶה בֶּן יֶצִיץ. בו נאמר נער הייתי גם זקנתי, ואח"כ (איוב לג) יושב לימי עלומי, שהעץ שנחתכו ענפים הישנים שלו יצמחו כמקדם בשרשיו ויחזרו לגדל בעולם כמקדם, מתו זקנים וחוזרים לעולם הזה ילדים, וזהו הסוד שמחדש הקב"ה בכל יום תמיד מעשה בראשית, שמתים אלף בכל יום ומתחדשים אלף בכל יום.

אָדָם נִתְחַדֵּשׁ וְחוֹזֵר וְנוֹלָד כְּמִקְדָּם

אָנוֹשׁ כְּחֻצִיר יָמִיו וְגו' (קג, טז): [זוהר ח"ג (דף
 רז): זוהר תורה] אָמַר רַבִּי אַבָּא כֵךְ

קלח. כאן יבאר סוד גדול בענין מיתת הצדיקים שהיא כעין מיתת נשיקה, כמו למשל שלהבת הנר בהתקרב אליה אבוקה יפרח השלהבת מן הנר אל האבוקה להתכלל בתוכה, כן הוא מיתת הצדיקים שנתגלה אל נשמתם ברגע האחרון הארת רוחא עלאה טמירא שהוא אור השכינה, ואז תפרח מדי נשמת הצדיק שהיא רוחא זעירא מן הגוף ונכלל באור רוחא עלאה אור השכינה, ויש בזה כמה וכמה מדרגות, כי לא התגלות רוחא עלאה שוה לכל, כי זה לפי ערך מדרגת נשמת הצדיק, וכן הי' בחנוך שאליו נתגלה הארה מן שכינתא עלאה טמירא גניזא מכלא, היינו מעולם הבינה, ודי בזה למבין:

עוד מקומו: י וְחָסַד יְהוָה מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָיו

זוהר תהלים

עצמות וגידים ומתחדש, כמו בית ישן שעושים אותו חדש, ודאי שהוא מתחדש. ומה שאמר ולא יפירנו עוד מקומו - על רוח, שנכללה רוח קטנה ברוח עליונה. זהו משל לאילן שלא עושה פרות, לוקחים ענפים שלו ומרכיבים אותו בענף של עץ אחר עליון (זהבזה) שעושה פרות, ונכלל זה בזה ועושה פרות. באותו זמן נאמר בו, ולא יפירנו עוד מקומו.

נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא ישנו בכלן ומי שאינו ירא שמים אין בו לא ענוה ולא חסידות

וְחָסַד ה' מַעֲוֹלָם וְגו' (קג, יז): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה.)] דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו וגו'. רבי יצחק פתח ואמר, (תהלים קג) וְחָסַד ה' מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו וְצַדִּיקְתּוֹ לְבָנָיו בְּנִים. כמה גדולה היראה לפני הקדוש ברוך הוא, שבכלל היראה ענוה, ובכלל הענוה חסידות. נמצא שכל מי שיש בו יראת חטא, ישנו בכלן. ומי שאינו ירא שמים, אין בו לא ענוה ולא חסידות. למדנו, מי שיצא מן היראה ונתלבש בענוה - ענוה עדיף, ונכלל בכלם. זהו שכתוב (משלי כח) עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. כל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לענוה. כל מי שיש בו ענוה, זוכה לחסידות. וכל מי שיש בו יראת שמים, זוכה לכלם. לענוה - שכתוב עַקֵּב עֲנוּה יִרְאֵת ה'. לחסידות - שכתוב (תהלים קג) וְחָסַד ה' מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יְרֵאָיו. למדנו, כל אדם שיש בו חסידות, נקרא

אמר הרועה הנאמן, מנורה הקדושה, יפה אמרו רבי אבא ורבי חייא ורבי יוסי, אבל (תהלים קג) כי רוח עברה בו ואיננו - כאן צריך לפתח בדברים, מה זה עברה בו? זו עברה וזעם וצרה, אחד מאותם מלאכים רעים.

שמשום שלא ידעו בו אותם בעלי חטאים, צריך לעשות לו שנוי מקום ושנוי השם ושנוי מעשה, כמו אברהם, שנאמר בו (בראשית יב) לך לך מארצך וממולדתך - הרי שנוי מקום. (שם יז) ולא יקרא עוד את שמך אברהם והיה שמך אברהם - הרי שנוי השם. שנוי מעשה - שהשתנה ממעשים רעים שעשה בתחלה למעשים טובים. הוא משל לרוח של אותו שמת בלא בנים. כמו זה עושה הקדוש ברוך הוא לאדם כשגרש אותו מאותו עולם, והביאו לעולם הזה, והרי נתבאר למעלה. משנה פניו ותשלחהו (איוב יד). ומשום זה כי רוח עברה בו. אחד מאותם מלאכים רעים, כשרואה אותו משנה בזמן שנפגש (כו) עמו, שואלים אותו שאר המשחיתים עליו: זהו בעל חובך? הוא עונה להם ואומר: איננו. כשמתגרש ממקומו וננטע במקום אחר, נאמר בו ולא יפירנו עוד מקומו, בגלל (ויקרא יד) שעפר אחר יקח וטח את הבית. וזהו סוד ונתן את הבית את אבניו ואת עציו - אותם עצמות וגידים ובשר שהיה, חזר לעפר. מה כתוב בו? (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו, משום שהיה מנגע. ואחר כך, ועפר אחר יקח וטח את הבית, ובונה לו

בָּנִים: יח לְשֹׁמְרֵי בְרִיתוֹ וְלִזְכָּרֵי פִקְדוֹי לְעֲשׂוֹתָם: יט יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשֵׁמוֹת הַבָּנִים

זוהר תהלים

וּנְקָבָה, נִקְרָא אָדָם, וְאִזּוּ יֵרָא חֲטָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ עֲנוּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁשׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד. וּמִי שֶׁלֹּא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה, אֵין בּוֹ לֹא יִרְאָה וְלֹא עֲנוּה וְלֹא חֲסִידוּת. וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָא אָדָם כָּלֵל הַכֹּל. וּכְיִזְן שְׁנִקְרָא אָדָם, שׁוּרָה בּוֹ חֶסֶד, שְׁכָתוֹב (שם פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה וּגּוֹ'. וְלֹא יִכּוֹל לְהַבְנוֹת אִם לֹא נִמְצָא זָכָר וּנְקָבָה.

וּכְתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. יִרְאָיו - כָּלֵל שֶׁל אָדָם. דְּבָר אַחַר וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם - אֵלֶּה אוֹתָם כִּהְנִים שְׁבָאוּ מִצַּד הַחֶסֶד, וְיִרְשׁוּ יִרְשָׁה זוֹ שְׁיִרְדֶּה מְעוֹלָם שְׁלֹמְעֵלָה לְעוֹלָם שְׁלֹמְטָה. עַל יִרְאָיו - כִּהְנִים שְׁלֹמְטָה, שְׁכָתוֹב (ויקרא טז) וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ, לְהַתְּפַלֵּל בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם. (שם) וְצִדְקָתוֹ לְבַנְי בָּנִים, מִשּׁוּם שְׁזָכָה לְבַנְי בָּנִים. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כִּךָּ, מֵהוּ וְצִדְקָתוֹ? וְחֶסֶדוֹ הֵיךָ צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הֵינּוּ סוּד שְׁשָׁנִינוּ בְּזֹאת, (בראשית ב) כִּי מֵאִישׁ לָקַחְתָּה זֹאת. וְכָתוּב לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה. וְזֹאת נִכְלָלָה בְּאִישׁ, שֶׁהֵינּוּ חֶסֶד, וְזֹאת נִקְבָּה. חֶסֶד זָכָר. וּמִשּׁוּם כִּךָּ זָכָר שְׁבָא מִצַּד הַלְּבָן הַזֶּה, נִקְרָא חֶסֶד. וְזֹאת נִקְרָאת צִדְקָה, שְׁבָאָה מִצַּד אָדָם, וּמִשּׁוּם כִּךָּ נִקְרָאת אִשָּׁה. וְהֵינּוּ מֵהוּ שְׁכָתוֹב וְצִדְקָתוֹ. מֵה זֶה וְצִדְקָתוֹ? צִדְקָתוֹ שֶׁל חֶסֶד, בֵּת זוּגוֹ, לְהַתְּבַשֵּׁם זֶה בְּזֵה. וּמִשּׁוּם כִּךָּ לְמַדְנּוּ, כָּל כִּהֵן שְׂאִין לוֹ בֵּת זוּג, אֲסוּר בְּעֵבֻדָּה, שְׁכָתוֹב וְכִפֹּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ.

מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כֹהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ כִּי מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת הוּא. מִפְּנֵי מָה זָכָה כֹהֵן לְהִקְרָא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת? אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵה מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת כֹהֵן לְמַעְלָה, אִף כֹהֵן מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת לְמַטָּה.

וּמִי הוּא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת לְמַעְלָה? (דניאל יב) זֶה מִיכָאֵ"ל הַשָּׂר הַגְּדוֹל, שְׁבָא מִחֶסֶד שֶׁל מַעְלָה, וְהוּא כֹהֵן גְּדוֹל שֶׁל מַעְלָה. כְּבִיכּוֹל כֹהֵן גְּדוֹל שְׁלֹמְטָה נִקְרָא מִלְּאָף ה' צְבָאוֹת, מִשּׁוּם שְׁבָא מִצַּד הַחֶסֶד. מֵהוּ חֶסֶד? רַחֲמִים תוֹךְ רַחֲמִים. וּמִשּׁוּם כִּךָּ כֹהֵן לֹא נִמְצָא מִצַּד הַדִּין. מָה הַטַּעַם זָכָה כֹהֵן לְחֶסֶד? בְּגַלֵּל הִירְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קג) וְחֶסֶד ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם עַל יִרְאָיו. מֵהוּ עוֹלָם וְעוֹלָם? אֲמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁהִתְקַן בְּחֶדְר הַקְּדוֹשׁ, עוֹלָם אֶחָד, וְעוֹלָם שְׁנַיִם. אֲמַר רַבִּי חֵיִיא, אִם כִּךָּ, מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! אֲמַר לוֹ, שְׁנַי עוֹלָמוֹת הֵם, וְחֶזְרוּ לְהִיּוֹת אֶחָד. אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי יִצְחָק, עַד מְתִי תִסְתַּם דְּבָרֶיךָ? מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם כָּלֵל שֶׁל סוּד עֲלִיוֹן, אָדָם שְׁלֹמְעֵלָה וְאָדָם שְׁלֹמְטָה, וְהֵינּוּ עוֹלָם וְעוֹלָם. וְכָתוּב יְמֵי עוֹלָם, וְכָתוּב שְׁנוֹת עוֹלָם, וְהָרִי פְרָשׁוּהָ בְּחֶדְר הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן. עַל יִרְאָיו - שְׁכָל מִי שֶׁהוּא רֹא חֲטָא, נִקְרָא אָדָם. מְתִי? אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, עֲנוּה, חֲסִידוּת, כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי שְׁנִינוּ, אָדָם כָּלֵל זָכָר וּנְקָבָה. אֲמַר לוֹ, וְדָאֵי כִךָ זֶה בְּכָלֵל שֶׁל אָדָם, שְׁמִי שְׁמַתְחַבֵּר זָכָר

בְּסֵאוֹ וּמִלְבוּתוֹ בְּכֹל מְשָׁלָה: כ בָּרְכוּ יְהוָה מִלְּאֲכָיו גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ

זוהר תהלים

כעת מי יכול לעמד עם אותם שהם קדושים עליונים? אשרי אותם שיכולים לעמד לפניהם. אשרי אותם שיכולים [למי שיוכל] להנצל מלפניהם. השגחתו של הקדוש ברוך הוא עליהם בכל יום. איך אנו יכולים להכנס לפניהם? ועל זה פתוב (שם סה) אשרי תבחר ותקרב, וכתוב (שם פד) אשרי אדם עוז לו בך וגו'.

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף ק"צ):] פתח רבי אלעזר

ואמר, (תהלים קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גְּבֵרֵי כַח וגו'. דוד המלך הזמין לברך את הקדוש ברוך הוא, והזמין את כחות השמים, שהם כוכבים ומזלות ושאר חילות, ושתף את נשמתו אתם לברך את הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב בְּרָכוּ ה' פל מעשיו בכל מקומות ממשלתו ברכי נפשי את ה'. חתם בנפשו כל הברכות. הזמין מלאכי מרום לברכו, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו וְגו', ועד שלא באו ישראל מלאכי מרום היו עושים ומשלמים עשיה. כיון שבאו ישראל ועמדו על הר סיני ואמרו נעשה ונשמע, לקחו עשיה ממלאכי השרת, נכללו בדברו. ומאז עשיה היתה בארץ ישראל לבדם, ומלאכים קדושים לבדם. ישראל גומרים ומשלמים עשיה, ולכן גברי כח עשי דברו בתחלה, ואחר כך לשמע. אשריהם ישראל שלקחו מהם עשיה והתקימה בהם. אמר אותו תינוק, שמר עצמו והצלח בכליו. וכי שבח זה בלבד לקחו ישראל, ולא אחר? אמר, שבח זה מצאנו, ולא אחר. אמר אותו תינוק, כיון

אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו

בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו וְגו' (קג, כ): [זוהר ח"א פ' לך לך סתרי תורה (דף ט"ז):] בעודם

הולכים, פתח רבי חייא ואמר, (שם קג) בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ וְגו'. אשריהם ישראל מכל שאר העמים של העולם, שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם מכל שאר העמים ועשה אותם חלקו ונחלתו, ועל כן נתן להם תורה קדושה, משום שכלם היו ברצון אחד על הר סיני והקדימו עשיה לשמיעה. כיון שהקדימו עשיה לשמיעה, קרא הקדוש ברוך הוא לפמליה שלו. אמר להם, עד כאן אתם הייתם יחידים לפני בעולם, מכאן והלאה הנה בני בארץ חברים עמהם בכל. אין לכם רשות לקדש את שמי עד שישאל יתחברו עמכם בארץ, וכלכם תהיו יחד חברים לקדש את שמי, משום שהקדימו עשיה לשמיעה כמו שעושים המלאכים העליונים ברקיע, שכתוב בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו גְּבֵרֵי כַח עֲשֵׂי דְבָרוֹ וְגו' לשמיעה בקול דברו. עשי דברו בהתחלה, ואחר כך לשמע.

דבר אחר, בְּרָכוּ ה' מִלְּאֲכָיו - אלו אותם הצדיקים בארץ שהם חשובים לפני הקדוש ברוך הוא כמלאכים העליונים ברקיע, משום שהם גבורי כח שמתגברים על יצרם כגבור טוב שמתגבר על שונאו. לשמע בקול דברו - שזוכים בכל יום לשמע קול מלמעלה בשעה שמצטרפים.

לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ: כֹּא בָרְכוּ יְהוָה: כָּל צְבָאוֹ מִשְׁרָתוֹ עֲשֵׂי רְצוֹנוֹ:
 כֹּב בָּרְכוּ יְהוָה: כָּל מַעֲשָׂיו בְּכָל מְקוֹמוֹת מִמְּשַׁלְתּוֹ בָּרְכֵי נַפְשֵׁי אֶת
 יְהוָה:

— זוהר תהלים —

מֵאֲחֹרֵי כְתַפְךָ וְשִׁמְתִּיהוּ בִּידְךָ. מִכָּאן
 וְהִלָּאָה תִזְכָּר בְּרַמְחָ, שֶׁהוּא בִּידְךָ. שׁוּב
 לְמָקוֹם שֶׁהִשְׁאֲרָתָּ.

שְׁחַרְבְּךָ לֹא הִצְלִיחָה, אוֹ שְׂאֵינְךָ מְנַעֲנֵעָה
 כְּרָאוֹי, הַשְׂאֵר הַחֲרֹב לְמִי שֶׁעוֹרְךָ קָרַב.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַדְּבָרִים שֶׁאָנוּ בָהֶם,
 בְּבִרְכָה הֵם. בָּרְכוּ, מַה זֶה בָּרְכוּ?
 מְשִׁיכַת הַבְּרִכוֹת מִמְּקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרִכוֹת
 יוֹצְאוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשׂוֹת בְּרָכָה, מֵרַב מְשִׁיכוֹת
 שֶׁנִּמְשַׁכֶּת, וּמִתּוֹךְ רַב הַמַּיִם בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה
 מִיַּד יִרְבוּ הַמַּיִם הַרְבֵּה דְגִים לְכִמְהָ מֵיָנִים,
 וְאוֹתָהּ מְשִׁיכַת מִים מַה הִיא? ה' מְשִׁיכוֹת
 אוֹר הַמַּאִיר מִתּוֹךְ אוֹתָהּ אֶסְפְּקִלְרֵיהָ
 שֶׁמַּאִירָה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה. זֶה
 לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם בְּבֵית מְרוֹם שֶׁל
 הַגִּרְןָּ הָעֲלִיּוֹן, נֹאמַר בָּרְכוּ ה'. אָנוּ
 שְׂיוֹשְׁבִים לְמַטָּה, מֵדוּעַ בָּרְכוּ אֶת ה'?
 מִשׁוּם שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְמִשְׁךְ עֲלֵינוּ אֶת הָאֵת
 הַזֹּאת, וּבָהּ נִכְנָס לְמַלְךְ לְרִאוֹת פְּנֵיו. וְלִכְן
 אָמַר דָּוִד, (תהלים י"ז) אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזָה פְּנֵיךָ.
 אֲנִי בְּצַדֵּק בּוֹדְאֵי. וְלִכְן רֵאשִׁית הַתְּפִלָּה -
 בָּרְכוּ אֶת ה', לְמִשְׁךְ עַל רֵאשֵׁינוּ הָאֵת
 הַזֹּאת. וְכִיּוֹן שֶׁאָנוּ מוֹשְׁכִים עֲלֵינוּ אֶת
 הַ"אֵת" הַזֹּאת, יֵשׁ לָנוּ לֹאמַר תְּפִלָּה
 וְלִשְׁבַח. וְלִכְן אָסוּר לְבָרֵךְ אָדָם עַד שֶׁלֹּא
 יִתְפַּלֵּל הָאָדָם תְּפִלָּתוֹ וּיְמַשְׁךְ אֶת הַ"אֵת"
 הַזֹּאת עַל רֵאשׁוֹ. וְאִם יִקְדֵּים וּיְבָרֵךְ לְאָדָם
 בַּתְּחִלָּה, הֲרֵי הִמְשִׁיךְ לְאוֹתוֹ אָדָם בְּמָה עַל
 רֵאשׁוֹ בְּמָקוֹם הַ"אֵת" הַזֹּאת.

בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה. וְעַד
 שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה הֵם אֵינָם
 אוֹמְרִים קִדְּשָׁה

שֶׁבַח עֲלִיוֹן שֶׁלֹּא נִמְסַר לְמַלְאָכִים עֲלִיוֹנִים
 לְבָדֵם, אֲלֵא יַחַד עִם יִשְׂרָאֵל, מִיְהוּ?
 קְדוּשָׁה. בְּרָכָה נִמְסְרָה לָהֶם לְבָדֵם כְּמוֹ
 שֶׁנִּמְסְרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲבָל קְדוּשָׁה לֹא נִמְסַר
 לָהֶם לְבָדֵם, אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. שֶׁלֹּא
 מְקַדְּשִׁים קִדְּשָׁה אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל. וְאִם
 תֹּאמַר, וְהֲרִי כְּתוּב (ישעיהו ו) וְקָרָא זֶה אֵל זֶה
 וְאָמַר, מִתִּי? בְּזִמְנוֹ שִׁישְׂרָאֵל מְקַדְּשִׁים
 לְמַטָּה. וְעַד שִׁישְׂרָאֵל לֹא מְקַדְּשִׁים לְמַטָּה,
 הֵם אֵינָם אוֹמְרִים קִדְּשָׁה. מִשׁוּם שֶׁקִּדְּשָׁה
 עוֹלָה מְשַׁלְּשָׁה עוֹלָמוֹת, וְלֹא מְשַׁנִּים,
 וְהֵינּוּ, וְקָרָא זֶה - הֲרִי אֶחָד. אֵל זֶה - הֲרִי
 שְׁנַיִם. וְאָמַר - הֲרִי שְׁלֹשָׁה. שְׁלֹשָׁה עוֹלָמוֹת
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת. וּמִשׁוּם כֵּךְ שֶׁבַח
 שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁלוֹקֵחִים קִדְּשָׁה לְמַטָּה לְבָדֵם.
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כֵּךְ זֶה וְדָאֵי, וְדְבָרִים אֵלוּ
 בְּאַרְנוּם. וְעוֹד בְּאַרְנוּ, שֶׁהֲרִי שְׁלֹשׁ קְדוּשׁוֹת
 נִמְסְרוּ לְיִשְׂרָאֵל לְמַטָּה מִפְּסוּק זֶה, (ויקרא כ)
 וְהִתְקַדְּשִׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדוּשִׁים, (שם) כִּי קְדוּשָׁה
 אֲנִי ה'. וְהִתְקַדְּשִׁתָּם - אֶחָד. וְהִיִּיתָם
 קְדוּשִׁים - שְׁנַיִם. כִּי קְדוּשָׁה אֲנִי ה' - הֲרִי
 שְׁלֹשָׁה. כָּאֵן נִמְסְרָה לָהֶם קְדוּשָׁה. אָמַר לוֹ,
 נָאָה, וְהֲרִי לֹא נִזְכַּרְתָּ בְּרַמְחָ עַד שֶׁלְּקַחְתִּיהוּ

וְלִכְן לְמַלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים כְּתוּב בָּרְכוּ ה',
 וְאָנוּ אֶת ה', לְתוֹסַפָּתָה. אָמַר אוֹתוֹ

—== זוהר תהלים ==—

כָּלֵל. וְאֵז, מִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת שֶׁל אוֹתָם גְּבוּרֵי חַיִל שֶׁלָּהּ, יוֹצֵא דוֹדָה אֶהוּבָה מִתּוֹךְ הַיִּכְלוּ בְכֶמְהָ מִתְּנוּת, בְּכֶמְהָ אוֹצְרוֹת, בְּרִיחוֹת וּבְשָׁמִים, וּבָא אֵלֶיָּהּ, וּמוֹצֵא אוֹתָהּ שְׁחוּרָה קִטְנָה לְלֹא דְמוּת וְיָפִי כָּלֵל. קָרַב אֵלֶיָּהּ, מִחֶבֶק אוֹתָהּ וּמִנְשָׁקָה עַד שְׁמִתְעוֹרְרַת לְאֵט לְאֵט מִתּוֹךְ רִיחוֹת וּבְשָׁמִים וּבְחֻדוֹהָ שְׁאֵהוּבָה עִמָּה, וּנְבִנִית וְנַעֲשִׂית בְּתַקּוּנֶיהָ, בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּהּ, ה' כְּמִקְדָּם. וְזֶה גְּבַרְי כַח. עָשׂוּ לָהּ וְהַחֲזִירוּהָ לְדְמוּתָהּ וְיָפִיָּהּ, שֶׁתִּקְפָּם וּגְבוּרָתָם גָּרְמוּ אֶת זֶה, וְעַל זֶה כְּתוּב גְּבַרְי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ. עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי, שְׁמִתְקַנִּים אֶת ה' "דְּבָרוֹ" הַזֶּה וּמִחֲזִירִים אוֹתוֹ לְדְמוּת רֵאשׁוּנָה. (וּמְכָאן וּלְהֵלֵא) כִּינּוּן שֶׁהִתְתַּקְּנָה וְנַעֲשֶׂתָה בְּדְמוּתָהּ יָפָה כְּמִקְדָּם, אֲזִי הֵם וְכָל שְׂאֵר הַחֲיִלוֹת עוֹמְדִים לְשִׁמְעַם מַה שֶׁהִיא אוֹמְרַת, וְהִיא עוֹמְדַת כְּמוֹ מֶלֶךְ בְּתוֹךְ חִילוֹתָיו, וְזֶהוּ עָשִׂי דְבָרוֹ בְּדָאֵי.

כְּמוֹ זֶה לְמַטָּה - בְּזִמְנֵי שֶׁהִרְשָׁעִים בְּדוֹר, הִיא מִתְכַּסֶּה וּמִקְטִינָה עֲצָמָה עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִכָּל דְּמִיּוּתֶיהָ, פָּרַט לְנִקְדָּה אַחַת. וּכְשֶׁבָּאִים גְּבַרְי כַח וְצַדִּיקֵי אָמֶת, כְּבִיכּוֹל עוֹשִׂים אֶת הַדְּבָר הַזֶּה, וּמוֹאֲרַת לְאֵט לְאֵט, וְנַעֲשִׂית בְּדְמוּתָהּ, בְּיָפִיָּהּ, ה' כְּמִקְדָּם. בְּאוֹ הַחֲבָרִים וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, אֲלֵמָּלֵא יִחְזַקְאֵל הַנְּבִיא אָמַר אֶת זֶה, תְּמִיּהָ הֵיטָה בְּעוֹלָם. לְקַחוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וּנְשָׁקוּ כְּמִקְדָּם. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, אֲנִי אֲבָרְךָ. אָמְרוּ לוֹ, אַתָּה בְּרוּךְ, וּלְךָ נִגְאָה לְבָרְךָ. אָמַר, כְּמָה קְדוּשִׁים אַתֶּם, כְּמָה בְּרָכוֹת מְזַמְּנוֹת לָכֶם מֵאֵם הַקְּדוּשָׁה, מִשׁוּם שֶׁלֹּא מְנַעַתוּנִי לְבָרְךָ.

תִּינּוֹק, וְדָאֵי הָרִי יְדַעְתִּי שֶׁכָּלִי הַקָּרֵב שֶׁלְּךָ הֵם טוֹבִים, (אִם תּוֹכֵר) הַזְּכָר בְּהֵם וְאֵל תִּשְׁכַּחֶם, וְדָאֵי גְבוּרַת הָאָדָם שֶׁעוֹרֵךְ קָרֵב בְּרַמַּח, וְחָרֵב הִיא. אָבֵל מַה זֶה גְּבַרְי כַח עָשִׂי דְבָרוֹ לְשִׁמְעַם בְּקוֹל דְּבָרוֹ? אָמַר רַבִּי אֲלַעְזָר, הָרִי אָמַרְתִּי. אָמַר אוֹתוֹ תִּינּוֹק, הָרִי יְדַעְתִּי שֶׁכַּח זְרוּעֶךָ נִחְלַשׁ, כַּעַת הוּא זִמְנֵי שֶׁלֹּא לְהִמְתִּין, אֲלֵא לְהִלְקוֹת בְּכַלִּיסְטְרָאוֹת אֲבָן אַחַר אֲבָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל א יז) בְּקָלַע וּבְכָאָבָן. בְּבַהֲלִיּוֹת זֶה אַחַר זֶה. שְׁמַח רַבִּי אֲלַעְזָר, וְשִׁמְחוּ רַבִּי אָבָא וְהַחֲבָרִים. פָּתַח אוֹתוֹ תִּינּוֹק וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שְׁחוּרָה אֲנִי וְנִגְאוּהָ בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אֵל תִּרְאֵנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחַרְתִּי וְגו'. דְּבָרִים הֵלְלוּ הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָבֵל בְּשַׁעָה שֶׁהִיא בְּתוֹךְ אֶהְבָּה רַבָּה לְאֶהוּבָה, מִתּוֹךְ דַּחֲקַת הָאֶהְבָּה שֶׁלֹּא יְכוּלָה לְסַבֵּל מִקְטִינָה עֲצָמָה בְּקִטְטָן רַב עַד שֶׁלֹּא נִרְאָה (אֵת) מִמֶּנָּה, רַק קִטְנֻת שֶׁל נִקְדָּה אַחַת, (וּמַהֲי, אִיּוֹהִי י'). וְאֵז מִתְכַּסֶּה מִכָּל הַחֲיִלוֹת וּמִחֲנוּתֶיהָ וְאוֹמְרַת שְׁחוּרָה אֲנִי, שְׂאִין בָּאוֹת הַזֶּה לְכֵן כְּמוֹ בְּשִׁאֵר הָאוֹתִיּוֹת. וְזֶה שְׁחוּרָה אֲנִי. וְאִין לִי מְקוֹם לְהַכְנִיסְכֶם תַּחַת כְּנַפִּי. כְּאֶהְלִי קִדְר - שְׁנִינּוּ, זוּ י', שְׂאִין בָּהּ לְכֵן בְּפָנִים. כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה - זוּ ו'.

וּמִשׁוּם זֶה אֵל תִּרְאֵנִי, אֵל תִּסְתַּכְּלוּ בִי כָּלֵל, שְׂאֵנִי נִקְדָּה קִטְנָה. מַה עוֹשִׂים גְּבָרִים חֲזָקִים, חִילוֹתֶיהָ? שׁוֹאֲגִים כְּאֲרִיּוֹת תְּקִיפִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים קד) הַכְּפִירִים שְׂאֲגִים לְטָרֶף. וּמִתּוֹךְ קוֹלוֹת וּשְׁאֵגוֹת חֲזָקוֹת שְׁשׁוֹאֲגִים כְּמוֹ אֲרִיּוֹת גְּבוּרִים תְּקִיפֵי כַח, שׁוֹמְעַם הָאֶהוּב לְמַעַלָּה, וְיוֹדַע שְׁאֵהוּבָתוֹ בְּאֶהְבָּה כְּמוֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶהְבָּתוֹ, עַד שֶׁלֹּא נִרְאִית מִדְּמוּתָהּ וְיָפִיָּהּ

כא לחודש

קִדְרָא בְּרַבִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵי יְהוָה גְּדֻלַּת מַאֲד

שימוש תהלים

להרחיק המזיקים והחיצונים

ה' אלהי גדלת מאד (קד, א): [שימוש תהלים החדש לפרק קד] פסוק ד' עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט, עמ"ר מא"ל יו"ה - שם קדוש - והוא ממונה על כת מלאכים וכוחו לכותבו בקמיע לבטל כוח החיצונים ולכל דבר רע שבעולם, ולבטל כשפים מעין כמוהו.

זוהר תהלים

השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל
אלה הם עבים

ה' אלהי גדלת מאד וגו' (קד, א): [זוהר
ח"ב פ' משפטים (דף צ"ח.)] פתח ואמר,
(תהלים קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד
והדר לבשת. ה' אלהי - זו ראשית
האמונה, עלית המחשבה והעולם הבא,
סוד אחד בלא פרוד. גדלת - זו
הראשית, היום הראשון ואותם ימים
עתיקים, צד הימין. מאד - זהו צד
השמאל. הוד והדר לבשת - אלו שני
בדי ערבות. עד כאן, כיון שהגיע לתוף
עץ החיים, נטמן ולא התעלה להיות
במנין משום אותו מאד. מה זה מאד?
השמאל, שכל הענפים שלמטה ובכלל
ענף מר אחד. ולכן נטמן אותו עץ
החיים ולא רצה להיות במנין הזה,
עד שחזר כמו מקדם ושבח בגון אחר.
ואמר, עטה אור בשלמה - זו ראשיתו
(של האור) של היום הראשון. נוטה שמים
- כאן נכלל השמאל, ולא אמר מאד,
נכלל השמאל בימין להיות מאיר בכלל
של שמים. המקרה במים עליותיו -
כאן יוצא בשמחה אותו עץ החיים,

וזהו שכתוב (ירמיה יז) ועל יובל ישלח
שרשיו. וזהו סוד הכתוב (תהלים

מו) נהר פלגיו ישמחו עיר אלהים.
מי הם פלגיו? אלו הם שרשיו, וכך
נקראים. עליותיו, שרשיו, פלגיו - כלם
נשרשו באותם המים של אותו נהר.
השם עבים רכובו - זה מיכאל וגבריאל,
אלה הם עבים. המהלך על פני רוח,
לתת רפואה לעולם, וזהו רפאל. מכאן
והלאה עשה מלאכיו רוחות וגו'. זקן
זקן, אם כל אלה ידעת, אמר ואל
תפחד, אמר דבריו ויאירו דברי פיך!
שמחו החברים, והיו מקשיבים בשמחה
לדבריו הקדושים. אמר, אי זקן, אי
זקן, במה הכנסת את עצמך, נכנסת
לים הגדול? יש לך לשוטט ולצאת
משם.

חֹדֶר וְחֹדֶר לְבִשְׁתָּהּ: ב עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה נוֹטָה שָׁמַיִם פִּירִיעָה:

— זוהר תהלים —

עוטה אור כשלקמה - הינו אור הגנוז שגנזו
לעיתיד לבוא

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה וְגו' (קד, ב): [זוהר ח"א פ'

בראשית (ד' ק"א):] ויאמר אלהים יהי

אור ויהי אור. ויאמר אלהים, למי הוא אומר?

אינו אומר אלא לאחרים, יהי אור לעולם הזה,

ויהי אור לעולם הבא. וזהו האור שברא

הקדוש ברוך הוא בתחלה, והוא אור

העין, והוא אור שהראה הקדוש ברוך הוא

לאדם הראשון והיה רואה בו מסוף

העולם ועד סוף העולם, והוא אור

שהראה הקדוש ברוך הוא לדוד, והיה

משבח ואומר (תהלים לא) מה רב טובך אשר

צפנת ליראיך. והוא האור שהראה הקדוש

ברוך הוא למשה וראה בו מגלעד ועד דן.

וּבְשִׁעָה שְׂרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

שִׁיעֵמְדוּ שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת שֶׁל

רשעים, והם, דור אנוש, דור המבול,

ודור הפלגה - גנזו אותו כדי שלא ישתמשו

בו, ונתן אותו הקדוש ברוך הוא למשה

והשתמש בו שלשה חדשים שנשארו לו

מיום עבורו, כמו שנאמר (שמות ב) ותצפנהו

שלשה ירחים. ואחר שלשה ירחים נכנס

לפני פרעה, לקח אותו הקדוש ברוך הוא

ממנו, עד שעמד על הר סיני לקבל את

התורה, והחזיר לו אותו האור והשתמש

בו כל ימיו. ולא יכלו בני ישראל לקרב

אליו, עד שנתן מסוה על פניו, כמו

שנאמר (שם לד) וייראו מגשת אליו.

והתעטף בו כטלית. זהו שכתוב (תהלים קד)

עוטה אור כשלקמה.

תשעה רקיעים הם ושכינה היא עשירית

עֵטָה אֹר בְּשִׁלְמָה (קד, ב): [זוהר ח"ב פ'

תרומה (ד' קס"ד):] רבי חייא פתח

ואמר, (תהלים קד) עוטה אור כשלקמה נוטה

שמים פיריעה. פסוק זה פרושהו,

שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם,

התעטף באותו אור קדמון וברא בו שמים.

ובא ראה, אור וחשך (לא) היו כאחד. אור

מצד הימין, וחשך מצד השמאל. מה עשה

הקדוש ברוך הוא? שתפס כאחד וברא

מהם שמים. מה זה שמים? אש ומים

שתפס כאחד ועשה שלום ביניהם.

וכשנתקנו כאחד ומתח אותם, מתח אותם

פיריעה ועשה מהם אות ר', וזו נקראת

יריעה. יריעות, שהרי מאות זו התפשט

אור ונעשו יריעות. זהו שכתוב ואת

המשכן תעשה עשר יריעות. ושבעה

רקיעים הם מתוחים, גנוזים בגניזה

עליונה, כמו שבארנו, ורקיע אחד שעומד

עליהם. ולאותו רקיע אין גון ואין לו

מקום בגלוי, ולא עומד להתבונן בו (אלא

בתבונה), והרקיע הזה גנוז ומאיר לכלם,

ומסיע אותם למסעיהם, כל אחד ואחד

כראוי לו. אלא עומד בהשכל.

מִהֲרָקִיעַ הַזֶּה וְהִלָּאָה אֵין מִי שִׁידַע

וישגיח, ויש לאדם לסתם פיו

ולא לדבר ולהתבונן בהשכל. מי שישתכל

חוזר לאחור, שאין מי שיכול לדעת. עשר

יריעות הן, שהם עשרה רקיעים. ומי הם

יריעות המשכן שהן עשר ועומדות להודע

לחכמי הלב? מי שידע בהן, מסתכל

— תהלים — זוהר תהלים —

ואוכלים. אמרתי להם: יהי חלקי עמכם לעולם הבא, אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם לעולם הבא. כעת ידעתי שלא תהיו בבושה כשיבא משה לתבע את עלבון התורה. אמרתי להם: בני, חייכם, היום הזה איזה חדוש התחדש לכם?

אמרו לי הפסוק הזה: (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. ושנה רבי כרוספדאי, גדול התוספת מהאור, שהיה אור שלא היה כמוהו, זהו הוא אור השכל הגדול שנתנהו מאור זיו הודו, וזהו העומד מאחורי הפרגוד. ששנינו, מה שכתוב (תהלים קד) עטה אור כשלמה, מלמד שעשה הקדוש ברוך הוא שאר המלאכים באותו האור הראשון, מאותו האור ממש, התעלה על דעתך כמוהו? אלא מה הוא דבר מבדל ומשפל, כך שאר המלאכים דברים מבדלים ומשפלים, אבל אין השגתם כהשגתו, ששנה רבי כרוספדאי, השגת המלאכים היא השגה גדולה, מה שאין כן למטה מהם. השגה שניה היא השגת השמים, שמשגיגים השגה, מה שלמטה מהם אין משיגים כמוהם. השגה שלישית היא השגת המדרגה התחתונה אשר מעפר יסודה, והיא השגת בני אדם, מה שאין משיגין שאר הנבראים. וכנגד שלש מעלות הללו יש באדם שלש צורות נפשויות. צורה הראשונה היא הנפש השכלית. השניה היא הנפש המתאנית השלישית היא הנפש הבהמית המתאנית תאוות, והיא הנפש אשר תמלל מעל. ואם תאמר כך, הנפש הראשונה היא נפש הבהמית, כנגד המדרגה התחתונה

בחכמה רבה ובסודות של העולם, ומסתכל למעלה באותו מקום, שכל אחד ואחד נדבק בו, פרט לשני אלה שעומדים בימין ובשמאל, והם גנוזים עם השכינה רבי יוסי אמר, תשעה רקיעים הם, ושכינה היא עשירית. שאם תאמר בשביל שכתוב עשר - הוא חוץ מהשכינה. אם כך, השכינה היא אחת עשרה שעומדת על עשר. אלא ודאי שתשע הן, והם תשעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים, והיא העשירית. כמו זה המשכן הוא עשר יריעות.

אנו פרושי העולם: ומתעסקים בתורה בכל יום ויום ולפעמים איננו אוכלים רק מעשבי הבר

עטה אור כשלמה (קד, ט): זוהר חדש פ' בראשית (דף יב:) רבי חזקיה אמר, אני הייתי במקומות הערביים, וראיתי גברים שהיו מסתתרים בין ההרים במערה, ובאו מערב שבת לערב שבת לבתיהם. אמרתי להם: מה זה מה שאתם עושים? אמרו לי: אנו פרושי העולם, ומתעסקים בתורה בכל יום ויום, ולפעמים איננו אוכלים, רק מעשבי הבר. אמרתי להם: ושאר הפעמים, במה אתם מתפרנסים? אמרו לי: אנו מצאנו במדבר עצים שמצמיחים באלוד, ואנו אוכלים אותם. כשמאירה לנו השמועה, מרב שמחה משתמטים מעמנו, ומבשלים אותם ואוכלים, ואותו היום נחשב לנו שהוא כי טוב. ובזמן שלא צומחים אותם העצים, אנו אוכלים עשבים שאנו מוצאים, ומבשלים אותם

ג המִקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ:

—=— זוהר תהלים —=—

כְּרוֹב אֶחָד, אַחַר כֵּךְ נִגְלָה עַל כַּנְפֵי רוּחַ.
וְעַד שָׁזָה מִתְעוֹרֵר, לֹא מִתְגַּלֶּה בְּזָה.

כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים

שְׁאֲמַרְנוּ. נֶפֶשׁ הַמְדַבֵּרֶת כִּנְגַד הַשָּׁמַיִם,
שֶׁהִיא מַעֲלָה יִתְרָה עַל הָרָאשׁוֹנָה. נֶפֶשׁ
הַשְּׂכֵלִית כִּנְגַד מִדְרַגַת הַמְלָאכִים, שֶׁהִיא
הַמַּעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה עַל כָּל אֵלֶּה.

הוֹד וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ

הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר פ'
ויקרא (ד 97 לב.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח,

(תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ מִים, וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמִּים. מַה עָשָׂה? חֵלֶק אֶת הַמִּים לְשָׁנִים,
מַחְצִית לְמִטָּה וּמַחְצִית לְמַעֲלָה, וְעָשָׂה
מֵהֶם מַעֲשִׂים. מֵהַמַּחְצִית הַתַּחְתּוֹנָה עָשָׂה
וְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְסִדֵּר אוֹתוֹ עַל
הַמַּחְצִית הַזֹּאת, וְתַקֵּן אוֹתוֹ לְמַעֲלָה
עֲלֵיהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם כד) כִּי הוּא עַל
יָמִים יִסְדֶּה. וְאֵת הַמַּחְצִית הָאֲחֵרֶת הָעֲלָה
לְמַעֲלָה וְסִדֵּר בּוֹ אֶת הַתְּקִרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת,
זֶהוּ שְׁכָתוֹב הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
וְעָשָׂה רִקִיעַ בֵּין שְׁנֵי הַחֻצָּאִים הַלְלוּ, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בראשית א) הֲיִי רִקִיעַ בְּתוֹךְ הַמִּים
וְגו'. וְעֲלִיָּהֶם תִּקֵּן וְסִדֵּר עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים
מִתּוֹךְ טְפוֹת טְפוֹת בְּרוּחַ שְׁנֹגְזָה בְּתֹאֵר
(במאור) (וסדר מלאכים עליונים קדושים מתוך רוח
שנגזרה מפיו), שְׁכָתוֹב וּבְרוּחַ פִּי כָּל צָבָאָם.

גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בְּיָוִם
תִּשְׁבַּחוּת בְּבִקְר וְזִמְרוֹת בְּעָרֵב

וּבְאֵלֵינוּ תִקֵּן וְסִדֵּר הַמְזַמְרִים אֶת תִּשְׁבַּחְתּוֹ
בְּיָוִם, וְהַתְּעַרְבוּ בְּשִׁלְהַבּוֹת אֵשׁ.
וְאוֹתָם גְּדוּדֵי הַצְּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה

עֲטָה אֹר שְׁלֵמָה (קד, ב): [זוהר חדש מדרש
רות (ד 97 צג.)] וְאָמַר רַבִּי שְׁמַלְאִי,
כְּשֶׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
הַכְּנִיס אֹר בְּאוֹר, וְהִלְבִּישׁ זֶה בְּזָה, וּבְרָא
שָׁמַיִם, שְׁכָתוֹב (שם קד) עֲטָה אֹר כְּשֵׁלֵמָה
נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. וְהָאֹר הַזֶּה נִקְרָא אֹר
לְבוּשׁוֹ. הָאֹר הָרָאשׁוֹן שֶׁהִתְלַבֵּשׁ בּוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתוֹ הָאֹר הַתַּפְּשֵׁט
בְּהוֹד וְהִדָּר, וְנִבְרָא הָעוֹלָם, שְׁכָתוֹב הוֹד
וְהִדָּר לְבִשְׁתָּ כּוֹי נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק
עָבִים ע"ב י"ג

הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו' (קד, א): [זוהר
ח"א פ' בראשית (ד 97 לב.)] רַבִּי אֲבָא
פִּתַח, (תהלים קד) הַמִּקְרָה בַּמִּים עֲלִיּוֹתָיו וְגו'.
בַּמִּים - אֵלּוּ מִים עֲלִיּוֹנִים שֶׁל הַכּל שְׁבָהֶם
תִּקֵּן בֵּית, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (משלי כד) בְּחֻכְמָה
יִבְנֶה בֵּית וּבְתִבּוּנָה יִתְכַוֵּן. הַשָּׁם עָבִים
רְכוּבוֹ - רַבִּי יִיסָא הִזְקֵן חֵלֶק עָבִים ע"ב
י"ם. עַב שֶׁהוּא חֶשֶׁךְ, שְׁמַאֵל שְׁעוֹמֵד עַל
יָם זֶה. הַמְהַלֵּךְ עַל כַּנְפֵי רוּחַ - זוֹ רוּחַ שֶׁל
הַמְקַדֵּשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְזֶה סוּד (שמות כה) שְׁנַיִם
כְּרָבִים זָהָב. כְּתוּב (תהלים יח) וַיִּרְכַּב עַל
כְּרוֹב וַיַּעֲף וַיִּדָּא עַל כַּנְפֵי רוּחַ. וַיִּרְכַּב עַל

ר עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת מְשָׁרְתֵינוּ אֵשׁ לַחַט: ה יסד אָרֶץ עַל מְבוֹנֵיהָ בַל תַּמוּט

— זוהר תהלים —

שְׁשַׁלְחוּ לוֹ דוֹרוֹן, וְהָיָה מְקַבֵּל לְפָנָיו. אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וְטַל אֶת הַדּוֹרוֹן הַזֶּה שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כִּן אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרִיאֵל, לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדּוֹרוֹן שֶׁבָּנִי מִקְרִיבִים לְפָנָי. כִּמָּה שֶׁמָּחָה נִמְצָאת בְּכָל, כִּמָּה הַתְּבַשְׂמוֹת נִמְצָאת בְּכָל, כִּשֶׁהִכְהֵן וְהֵלֹוִי וְאוֹתוֹ שֶׁמִּקְרִיב קָרְבָן מְכוֹנִים לְהִקְרִיב קָרְבָן כְּרָאוֹי בִּיחֹדֶר שְׁלָם.

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת - מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] וַיִּקַּם מֶלֶךְ חָדָשׁ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים שְׁלוּחִים עַל הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת. עֲשֵׂה לֹא כְּתוּב, אֲלֹא עוֹשֶׂה, מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם יוֹם עוֹשֶׂה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן הַתְּמַנָּה מְמַנֶּה אֶחָד עַל מִצְרַיִם, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַיִּקַּם מֶלֶךְ חָדָשׁ, חָדָשׁ וְדָאִי.

כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעֲלָה מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם

עֲשֵׂה מְלֹאכֵינוּ רִחוּת וְגו' (קד, ה) : [זוהר ח"ב פ' שמות (דף י"א)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין בְּפִמְלִיאָ שֶׁל מַעֲלָה, אוֹתוֹ דִּין מָה יִהְיֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַעְבִּיר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר, וּמַעְבִּירָם מִשְׁלֹטוֹנָם, וּמְמַנֶּה שְׁלִיטִים אַחֵרִים שֶׁל שְׂאָר עַמִּים. אָמַר לוֹ, וְהָיָה

בַּיּוֹם, תִּשְׁבַּחְתָּ בְּבִקְרַת וּזְמִירוֹת בְּעַרְב. כְּשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, כָּלֵם מִפְּסִיקִים אֶת הַשִּׁירָה. מַעֲלִיָּהֶם גְּדוּדֵי אֵשׁ בְּשִׁלְהֶבֶת חֲזָקָה עוֹמְדִים וּמְרִיחִים אֵשׁ אוֹכְלֶת, וְחוֹזְרִים לְמִקְוָם. וַיֵּשׁ בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁתְּהוֹמֹת עוֹלָם אֵלֹהֵי עַלְיוֹן וַיֵּשׁ תְּהוֹם עֲלִיוֹן וְתְהוֹם תַּחְתּוֹן, וּבְכָלֵם שׁוֹרִים בְּעַלְי הַדִּינִים מִצַּד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. וַיֵּשׁ בְּתוֹךְ צַד הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹן שִׁלְהֶבֶת שֶׁשׁוֹרְפוֹת זִיקִים שֶׁל אֵשׁ הַמְּמַנִּים עַל דִּינֵי הָעוֹלָם, לְשַׂרְף אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ שִׁיּוּצָאֵת מֵאוֹתוֹ נֶהַר דִּינֹר. וְכָלֵם אֵשׁ, וּמְרַאֲיָהֶם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעוֹמְדִים בֵּין עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וּכְשֶׁעוֹלָה עֲשׂוֹן הַמְּזֻבָּח, עוֹבְרִים וְעוֹלִים מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שֶׁעוֹמְדִים לְכָלֹת וְלִהְאֹבֵד, וְאוֹתוֹ זָרַם שֶׁל אֵשׁ חֲזָרָה שֶׁל נֶהַר דִּינֹר, שֶׁהוּא תַקִּיף וְעֲלִיוֹן, חוֹזֵר לְמִקְוָמוֹ, וְכָלֵם נֶהַנִּים מַעֲשׂוֹן הַמְּזֻבָּח, מִשׁוּם שֶׁנִּתְמַקֵּן כְּנֶגֶד (הַמְּזֻבָּח) הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיוֹן, וּמִשׁוּם כִּן הֵם נֶהַנִּים מְמַנִּים, וְהֵם קָרְבִים לְכֹאֵן. וְעֲשׂוֹן אַחֵר עוֹלָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, הַרְצוֹן שֶׁל הַכָּל שֶׁעוֹלָה לְמַעֲלָה, שֶׁהוּא נַחַת רִחוּת לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

הָרִי נִתְבָּאָר שֶׁבְּמִזְבַּח עוֹלָה וְנִרְאָה אוּרִיאֵ"ל, כְּמוֹ מְרַאֲהָ שֶׁל אַרְיָה חֲזָק רוֹבֵץ עַל טְרָפוֹ, וְהָיָה הַכְּהֵנִים וַיִּשְׂרָאֵלִים רוֹאִים וּשְׂמַחִים, שֶׁהָיָה יוֹדְעִים שֶׁהַתְּקַבֵּל בְּרָצוֹן לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְאֵשׁ אַחֶרֶת עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה יוֹרֶדֶת כְּנֶגֶד הָאֵשׁ הַתַּחְתּוֹנָה, וְאֵז אָדָם הוֹלֵךְ (יֵרָא) וּמִזְדַּעְזַע לְפָנָי אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. לְמֶלֶךְ

—== זוהר תהלים ==—

ושני צדדים, עליונים ותחתונים, כשרוצים לקרב למלך הקדוש, דוחים אותה החוצה. ולכן כשנכנס הלילה, ומלאכים קדושים עליונים כשמתדירים שורות שורות לקרב (לשבת) לרבונם, דוחים את אותו צד החוצה בראשונה, ואחר כך נכנסים לקדש. (ועל זה, כשנכנס הלילה, כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ, ושמי המלך נכנסים לתוך הקדשה).

למלך שהיו לו אבנים יקרות בתבה אחת חקוקה בהיכלו, ואותו מלך היה חכם, וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תבה של אבנים יקרות ומרגליות של שם, נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרך אותו סביב אותה תבה. כל מי שרוצה להושיט ידו לתבה, הרי הנחש קופץ עליו והורגו. אהוב אחד היה למלך. אמר לו המלך, כל פעם שאתה רוצה להכנס ולהשתמש בתבה, תעשה כך וכך לאותו נחש, ותפתח את התבה ותשתמש בגנזים שלי. כך הקדוש ברוך הוא כרך נחש סביב הקדשה, באים מלאכים עליונים לתוך הקדשה - הרי הנחש שם, ופוחדים להטמא בו. (ואם תאמר, זה כלם אש, ואש לא מקבלת טמאה) בא וראה, כתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ. משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים. הוא רוח טמאה, והם רוח. רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו. רוח טמאה ברוח קדשה לא מתערבות זו בזו. ומשום כך אותם שנקראו רוח לא יכולים להכנס לפנים

כתוב משרתיו אש להט? אמר לו, יש אש קשה מאש, ויש אש שדוחה אש.

עשה מלאכיו רוחות - אלו המלאכים שעומדים בחוץ משרתיו אש להט - אלו מלאכים שעומדים בפנים

עשה מלאכיו רוחות וגו' (קד, ד) : זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קע"ג.) סוד לחכמים, מלאכים עליונים וישראל למטה, כלם דוחקים באותו הצד האחר. כשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם, לא יכולים, עד שדוחים אותו החוצה. מה עושים? יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם. כיון שהיא יורדת, שדוחים אותה החוצה, ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה, אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו טמאה, פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת. כיון שנפרדה מהם, הם נכנסים לרבונם, ומשבחים ומודים לפניו. כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתיחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם, ונותנים לו חלק במה שיתעסק, ואחר כך הם מתקרבים לרבונם, ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה. ואם תאמר, מילא למטה, אבל למעלה מה הקטרוג שם? אלא למעלה, משום שהיא רוח טמאה והם רוחות קדושות, עד שמשלחים רוח טמאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם, שהרי קדשה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים. וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם.

—== זוהר תהלים ==—

שְׁכַתּוֹב (תהלים קד, ד) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת
מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט. עֲשֵׂה לֹא נֹאמֵר, אֶל־א
עוֹשֶׂה, מְשַׁמֵּעַ שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם. אָמַר
רַבִּי אֲבָהוּ, לֹא יִקְשֶׁה לָךְ זֶה, שֶׁהָרִי יֵשׁ
מְלֹאכִים שֶׁנִּבְרְאוּ מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְהֵם
שְׁלוּחִים מִמְּנִים בְּשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אִם שָׁאֵר הַמְּלֹאכִים שֶׁהֵיוּ
מִכֶּסֶף הַכְּבוֹד כֶּךָ, נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיוּ
מִשָּׁם וְקִימוֹת אֶת הַתּוֹרָה, עַל אַחַת כַּמָּה
וְכַמָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְלֹאכִים עֲלוֹנִים קְדוֹשִׁים.

יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם מְרוּחַ וַיֵּשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם
מֵאֵשׁ זֶה נוֹתֵן מְשָׁלוֹ לְחִבְרוֹ

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וְגו' (קד, ד) : [זוהר חד"ט
מדרש רות (דף ט"ז)] רַבִּי קִיסְמָא בַר רַבִּי
יִנְאִי פְתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת
מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט. יֵשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם
מְרוּחַ, וַיֵּשׁ מְלֹאכִים שֶׁהֵם מֵאֵשׁ, זֶה נוֹתֵן
מְשָׁלוֹ לְחִבְרוֹ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.
וְעַל זֶה, אוֹתָם שְׁיוֹרְדִים, מִשְׁנֵי הַיְסוּדוֹת
הָאֵלֶּה יוֹרְדִים. כְּשִׁיּוֹרְדִים, מִתְּלַבְּשִׁים יוֹתֵר
בְּאוֹר הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְגַּלְמִים. אוֹתָם
שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִתְּלַבְּשִׁים
בִּיְסוּדוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא יְכוּלִים לְפָרֵחַ
וְלָשׁוֹב לְמְקוֹמָם, וּמִתְעַכְּבִים כָּאֵן. בֵּינָן
שֶׁמִּתְעַכְּבִים כָּאֵן שְׂבַעָה יָמִים זֶה אַחַר זֶה,
לֹא חוֹזְרִים לְשָׁם. וְעַל זֶה וַיִּרְאוּ בְּנֵי
הָאֱלֹהִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם וְגו'. מֵה זֶה כִּי
טִבַּת הַנְּהָ? שֶׁהִיא מֵאִיר הַיְפִי שֶׁלָּהֵן כְּמוֹ
אוֹר עֲלוֹנִין.

בֵּינָן שֶׁהוֹלִידוּ בָנִים, לָקַח אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְהַכְּנִיס אוֹתָם בְּהָרִי

מִשּׁוּם אוֹתָהּ רוּחַ טְמֵאָה. אוֹתָם שְׂבַפְּנִים
הֵם אֵשׁ, וְאוֹתָהּ אִשׁ דּוֹחָה אֶת אוֹתָהּ רוּחַ
טְמֵאָה שֶׁלֹּא נִכְנָסֶת לְפָנִים. וּמִשּׁוּם כֶּךָ הִכַּל
דּוֹחִים אֶת הַטְּמֵאָה הַחוּצָה שֶׁלֹּא תִתְעַרֵּב
עִמָּם, וְלָכֵן הַמְּלֹאכִים הָעֲלוֹנִים מְשַׁבְּחִים
אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אַחַר שְׁדוּחִים אֶת
הַטְּמֵאָה הַחוּצָה.

הַמְּלֹאכִים כְּשֶׁעוֹשִׂים שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה
אֵין יוֹרְדִים לְמַטָּה עַד שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ
שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וְגו' (קד, ד) : [זוהר ח"ב
פ' פקודי (דף רכ"ט)] בֹּא וּרְאֵה, אֵין
נִשְׁמָה עוֹלָה לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
עַד שֶׁזוֹכֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ שֶׁל מַעֲלָה
לְהִרְאוֹת שָׁם. וְכֵן כְּמוֹ זֶה לֹא יוֹרְדֵת לְמַטָּה
עַד שֶׁמִּתְלַבְּשֶׁת בְּלְבוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה.
כְּמוֹ כֵן הַמְּלֹאכִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁלְמַעֲלָה,
שְׂכַתּוֹב בָּהֶם (תהלים קב) עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ
רוּחוֹת מְשַׁרְתֵּיךָ אִשׁ לְהֵט, כְּשֶׁעוֹשִׂים
שְׁלִיחוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֵין יוֹרְדִים לְמַטָּה
עַד שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בְּלְבוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהַכַּל הוּא כְּמוֹ שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ לְשָׁם.
וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ שֶׁנִּשְׁמָה לֹא עוֹלָה אֶל־א בְּלְבוּשׁ
שְׂמַאִיר.

שְׁנוֹ רְבוּתֵינוּ: כָּל יוֹם וַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים וְאֵלוֹ הֵם - נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים

עֲשֵׂה מְלֹאכֶיךָ רוּחוֹת וְגו' (קד, ד) : [זוהר חד"ט
פ' בראשית (דף י"ג)] שְׁנוֹ רְבוּתֵינוּ, כָּל
יוֹם וַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מְלֹאכִים
קְדוֹשִׁים, וְאֵלוֹ הֵם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ

—== זוהר תהלים ==—

העולם, והקדוש ברוך הוא בשביעי של הכל. שבעה שחקים (רקיעים) למעלה, ובכל אחד ואחד כוכבים ומזלות ושמש ושמשמים בכל רקיע ורקיע. ובכלם מאלו, מרכבות אלו על אלו, לקבל עליהם על מלכות רבונם, ובכל הרקיעים יש מרכבות ושמשים משנים זה מזה אלו על אלו, מהם בשש כנפים, ומהם בארבע כנפים. מהם בארבע פנים, ומהם בשתי פנים, ומהם באחת. מהם אש לזהט, ומהם מים. מהם רוח. זהו שכתוב (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט. וכל הרקיעים אלו על אלו כגלדי בצלים, אלו למטה ואלו למעלה. וכל רקיע ורקיע הולך ורועש מאימת רבונם. על פיו נוסעים, ועל פיו עומדים. ומעל לכלם הקדוש ברוך הוא שנושא הכל בחילו ותקפו. כמו כן שבע ארצות למטה, וכלם בישוב, פרט שאלה עליונים ואלה תחתונים. וארץ ישראל עליונה מהכל, וירושלים עליונה מכל ישוב.

והברינו יושבי הדרום ראו בספרי
הקדמונים ובספרו של אדם, שכתב מחלקים כל הארצות הללו, שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה, אלו על אלו ואלו על אלו, ובין כל ארץ וארץ רקיע מפריד בין זה לזה, ולכן כל הארצות מפרשות בשמות, וביניהן גן עדן וגיהנם, ויש ביניהן בריות משנות אלו מאלו, כמו שלמעלה, מהן בשתי פנים ומהן בארבע ומהן באחת, ומראה של אלה אינו כאלה. ואם תאמר, הרי כל בני העולם יצאו מאדם, (אינו כד

החשך, שנקראים הררי קדם, וקשר אותם בשלשלאות של ברזל. ואותן השלשלאות משקעות עד לתוך התהום הגדולה, ושם מלמדים כשפים לבני האדם. בלעם נטל משם את כשפיו, ולמד מהם, באותם ההרים. זהו שכתוב (במדבר כג) מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם. ומשם התעטרו כל יודעי הכשפים שבעולם. ומתוך שהיו מקטרגים על רבונם בראשונה ועד היום הזה, הם מקטרגים לרבונם במה? באותם הכשפים, שמכחישים פמליא של מעלה. ואלמלא אותן השלשלאות המשקעות בתוך התהום הגדולה ואחוזים בהם בתפיסה רבה, היו מחריבים את העולם, והעולם אינו יכול לסבל. ושם, באותם הרי החשך, יונקים מצד הצפון, שהרי מאותו הצד כל אותם המינים מתעוררים בעולם.

ראינו בספרי הקדמונים ובספרו של אדם שכתב מחלקים כל הארצות הללו שכלם נמצאים למטה כמו אותם הרקיעים שלמעלה

עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט
(קד, ד): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (ד טו)] אם זבח שלמים קרבנו. רבי יהודה פתח, (בראשית א) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. בא ראה, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם - ברא שבעה רקיעים למעלה, ברא שבע ארצות למטה, שבעה ימים, שבעה נהרות, שבעה ימים, שבעה שבועות, שבע שנים, שבע פעמים. שבעה אלפי שנים יהיה

עולם ועד: ו תהום בלבוש כפיתו על הרים ועמרו מים: ז מן גערתך ינוסון מן קול רעמך יחפזון: ח יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם: ט גבול שמת כל יעברון כל ישובון לבסות הארץ: י המשלח מעינים בנחלים בין

זוהר תהלים

חדש מדרש רות (דף 91 ע"א) בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתוב? (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. כיון שראו המים יבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה ככראשונה, עד שגער בהם הקדוש ברוך הוא ונסו, שכתוב (תהלים קד) מן גערתך ינוסון. ואף על פי שהיו נסים, לא היו משתככים. מה הטעם? מפני שהיו מכסים עליה בתחלה, ועכשו נסים מפניה. מה עשה הקדוש ברוך הוא? נטל כמין צרור של חרש, וחקק בו שמו של שבעים ושנים שמות והשליך לתוך המים, ועמדו מיד ונשתככו. ובאיזה מקום עמדו? בציון, שכתוב (שם ו) מציון מכלל לפי, זה שמו של הקדוש ברוך הוא. וכשהארץ מתמוטטת, אינה מתמוטטת אלא ממקום זה, שהוא מקום העולם.

המשלח מעינים בנחלים - ישקו כל חיתו שדי - פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש

המשלח מעינים בנחלים וגו' (קד, ט): זוהר ח"ג פ' חקת (דף קפ"א). פתח רבי

שמעון ואמר, (תהלים קד) המשלח מעינים בנחלים וגו'. ישקו כל חיתו שדי וגו'. פסוקים אלו אמרם דוד המלך ברוח הקדש, ויש להסתכל בהם. בא וראה, בשעה שחקמה עליונה מכה בחקיקות, אף על גב שהיא נסתרת בכל הצדדים, נפתח ושופע ממנה נהר אחד מלא (וממלא לשערים) בשערים עליונים. כמבוע ומקור

שלא) וכי ירד אדם הראשון לכל הארצות והוליד בנים? וכמה נשים היו לו? אלא אדם לא נמצא אלא בעולם העליון הזה מכלם, שנקרא תבל, כמו שאמרנו, שכתוב (משלי ח) (משחקת בתבל ארצו) ויצו לתבל ארצו. והתבל הזו אחוזה ברקיע שלמעלה ונאחזת בשם העליון. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בצדק ודאי. משום כך בניו של אדם נמצאים בארץ העליונה הזו שנקראת תבל. והם עליונים על הכל, כמו שלמעלה.

מה הטעם? כמו שלמעלה לכל הרקיעים יש רקיע עליון מכלם, ולמעלה נמצא כסאו של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. אף כאן בתבל הזו נמצא המלך של הכל, ומיהו? אדם, מה שלא נמצא בכל התחתונים. ואותם תחתונים מאיפה באו? אלא מהאדים (מעשן) של הארץ והסיוע של הרקיע שלמעלה, יוצאים בריות משנות אלו מאלו, מהם בלבושים, מהם בקלפות, כתולעים הללו שנמצאות בארץ, מהן בקלפות אדמות, שחורות ולבנות, ומהן מכל הגונים. כך כל הבריות כמו כן, ולא נמצאים בקיום, רק עשור שנים (או יותר. ס"א מעט או פחות מעט).

כשהארץ מתמוטטת אינה מתמוטטת אלא ממקום ארץ ישראל שהוא מקום העולם

מן גערתך ינוסון וגו' (קד, ט): [פסוק ז' זוהר

הַרִים יִחַלְבוּן: יֵא יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאָם: יב עֲלֵיהֶם עוֹף

זוהר תהלים

שְׁנַמְצָאוֹת בְּרֻכּוֹת מִהַשְׁקָאָת הַנַּחַל הַעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל. וּבִשְׂעָה שֶׁהָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין, שֶׁבְּרֻכּוֹת לֹא נִמְצָאוֹת לְרֵדֶת בְּעוֹלָם, אִזּוּ נִטְמָא הַמְּקַדָּשׁ. (ובשעה שאין נמצאות ברכות לרדת למטה, אז העולם יושב בדין. ומצד שמאל מתעוררת רוח ומתפשטת בעולם) וְכַמָּה חִבְלוֹת שֶׁל מְזִיקִים נִמְצָאִים בְּעוֹלָם וְשׁוּרִים (בכמה מקומות) עַל בְּנֵי אָדָם, וּמִטְמֵאֵת אוֹתָם אוֹתָהּ הַרוּחַ, כְּמוֹ בֶן אָדָם שֶׁגּוֹעַ (כבר הרוח הזו) וְרוּחַ הַטְּמָאָה שׁוֹרָה עָלָיו. כֵּן גַּם שׁוֹרָה, לְמִי שֶׁיִּקְרַב אֵלָיו.

זֶהוּ שְׁכֵתוֹב תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן וְגו'. פְּסוּק זֶה מֵהוּ אוֹמֵר? אֵלָּא תַּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן, שֶׁהָרִי לֹא הִשְׁקוּ לְהַמְצֵא בְּרֻכּוֹת לְעוֹלָמוֹת. תּוֹסֵף רוּחַם יִגְוְעוּן, (לעורר) וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר מִצַּד שְׁמָאל, וְרוּחַ טְמָאָה שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם, עַל אוֹתָם שְׁמַתוֹ וּמִי שֶׁעוֹמֵד עֲלֵיהֶם וְעַל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, מָה רְפוּאָתָם? זֶה שְׁכֵתוֹב וְאֵל עֶפְרָם יִשׁוּבוּן. זֶה עֶפְרַיִם שֶׁרַפְתָּ הַחֲטָאָת (והעפר המקדש שלמעלה) בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, וְהִינּוּ סוּד (קהלת ג) הַכֹּל הָיָה מִן הָעֶפֶר, וְאֶפְלוּ גִלְגַּל חֲמָה. לְאַחַר שֶׁחֲזָרִים לְעֶפֶר זֶה בְּשִׁבִיל לְטַהֵר בּוֹ, נִעְבְּרַת רוּחַ הַטְּמָאָה, וּמִתְעוֹרֵר רוּחַ אַחֵר קְדוּשָׁה וְשׁוֹרָה בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן, יִבְרָאוּן וְיִרְפְּאוּ בְּרְפוּאָה עֲלֵיוֹנָה שֶׁל רוּחַ אַחֵר. וּתְחַדֵּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה, שֶׁהָרִי נִטְהָרָה (אשה לבעלה), וְחֲדוּשׁ הַלְּבָבָה נִמְצָא, וְכֹל הָעוֹלָמוֹת מִתְבְּרָכִים. אֲשֶׁרִי חָלַק יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם עֵצָה שֶׁכֻּלָּה רְפוּאָה כְּדִי שִׁיזְכּוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְיִמְצְאוּ טְהוּרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, קְדוּשִׁים

שֶׁל מִים שֶׁמְמַלֵּא כְּלִי גְדוֹל מִמֶּנּוּ, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים שֶׁל נַחְלִים וְנִהְרוֹת בְּכֹל צֶד - כֵּן זֶה, בְּשִׁבִיל דְּקִיק אַחַד שֶׁלֹּא נוֹדַע, מוֹשֵׁף וְשׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא וּמְמַלֵּא לְאוֹתוֹ נַחַל עֵמֶק, וּמִשֵּׁם נִמְשָׁכִים מִבוּעֵים וְנַחְלִים וּמִתְמַלְאִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים וְגו'. אֵלָּה נִהְרוֹת עֲלֵיוֹנֵי קְדָשׁ שֶׁל אֶפְרַסְמוֹן זָךְ, וְכֹלֵם מְשָׁקִים כְּאֶחָד מֵאוֹתָהּ נִבְעֵת הַנַּחַל הָעֲלִיוֹן הַקְּדוּשׁ שִׁיּוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ. אַחֵר כֵּן, יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי, הִינּוּ שְׁכֵתוֹב (בראשיתב) וּמִשֵּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבָּעָה רְאִשִׁים. אַרְבָּעָה רְאִשִׁים אֵלָּה הֵם חֵיתוֹ שְׂדֵי, כֹּלֵם כָּל אוֹתָן מְרַכְבוֹת וְכֹל אוֹתָם חֵילוֹת שְׂדֵי אַחֲזָה בָהֶם. אֵל תִּקְרִי שְׂדֵי אֵלָּא שְׂדֵי, שֶׁהוּא נוֹטֵל וּמְשַׁלֵּם אֶת הַשֵּׁם מִסוּד הָעוֹלָם.

יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאָם - אֵלָּה אוֹתָם שְׁכֵתוֹב בָּהֶם (יחזקאל א) וְהָאוֹפְנִים יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפְנִים. מִי הַחַיָּה? אֵלָּא אֵלוֹ חֵיתוֹ שְׂדֵי, אַרְבַּע הֵן, וְכֹל אַחַת וְאַחַת לְצַד אַחַד שֶׁל הָעוֹלָם. וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא חַיָּה, וְאוֹפְנִים מוֹל כָּל אַחַד וְאַחַד. וְלֹא הוֹלִכִים אֵלָּא מְרוּחַ אוֹתָהּ חַיָּה שֶׁהוֹלֶכֶת עֲלֵיהֶם, וְכֹאֲשֶׁר אֵלָּה מְשָׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׁקָאָה עֲלֵיוֹנָה, כֹּל שְׂאֵר הַחֵילוֹת הָאַחֵרִים מְשָׁקִים וּמְרוּיִם וּמְשַׁתְּרָשִׁים בְּשִׁרְשֵׁיהֶם, וְנִנְאָחִזִים אֵלָּה בְּאֵלָּה בְּדַרְגוֹת יְדוּעוֹת. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן וְגו'. מִשְׁקָה הָרִים מְעֲלִיּוֹתֵיו וְגו' - אֵלוֹ שְׂאֵר דַּרְגוֹת עֲלֵיוֹנוֹת. אַחֵר כָּל זֶה - מְפָרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ, (למטה, וכל העולמות וכו') אָרֶץ עֲלֵיוֹנָה קְדוּשָׁה. וְכִשְׁהִיא מִתְבְּרָכָת, כֹּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה, וּמִתְבְּרָכִים. וְזֶה בְּשַׁעָה

הַשָּׁמַיִם יִשְׁבֹּן מִבֵּין עַפְּאִים יִתְּנוּ קוֹל: יג מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ: יד מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהְמָה וְעֵשֶׂב לְעִבְדַת הָאָדָם לְהוֹצִיא לָחֶם מִן

זוהר תהלים

עֲלִיּוֹתָיו? כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, שְׁכָתוּב (שם)
הַמְקַרְה בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו. מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ
תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ - סוּד שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר שֶׁשׁוֹפֵעַ
וְיוֹצֵא לְמַטָּה. זֶהוּ שְׁכָתוּב עֲשֵׂה פְרֵי אֲשֶׁר
יָרְעוּ בּוֹ וְגו', וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי אָדָם בָּאִים לְעִבּוֹדַת רַבּוֹנָם
בְּקַרְבְּנֵיהֶם וּבִתְפִלָּה שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם
וְכֵן עֵשֶׂב זֶה מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבּוֹדַת הָאָדָם
לְהִתְתַקֵּן בְּתַקּוּנוֹ כְּרֵאוּי

מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהְמָה וְגו' (קד, יג): [זוהר
ח"א פ' בראשית (דף יח):] תְּדַשָּׂא

הָאָרֶץ דְּשָׂא עֵשֶׂב וְגו' (בראשית א, יא) כָּאֵן
הוֹצִיאָה כֹחַ בְּאוֹתָם מִים שֶׁהִתְפַּנְסוּ לְמִקּוֹם
אֶחָד וְשׁוֹפְעִים בְּתוֹכּוֹ תוֹף טְמִירוֹת נִסְתַּרְתָּ,
וְיוֹצֵאִים בְּתוֹכּוֹ טְמִירִים עֲלִיוֹנִים וְצִבְאוֹת
קְדוּשִׁים, שְׁכָל אוֹתָם בְּנֵי הָאֱמוּנָה מִתְקַנְנִים
אוֹתָם בְּתַקּוּן הָאֱמוּנָה בְּאוֹתָהּ עֲבוֹדַת
רַבּוֹנָם. וְזֶה סוּד (תהלים קד) מִצְמִיחַ חֲצִיר
לְבִהְמָה וְגו'. זוֹ בְּהִמָּה שְׂרוּכְצַת עַל אֶלְף
הָרִים, וּמְגַדְלִים לָהּ בְּכָל יוֹם אוֹתוֹ חֲצִיר,
וְחֲצִיר הַזֶּה, אוֹתָם מְלַאֲכִים שְׁלִיטִים לְפִי
שְׁעָה שְׁנִבְרָאוּ בְּשָׁנֵי וְעוֹמְדִים לְמֵאֲכָל שֶׁל
הַבְּהִמָּה הַזֶּה. בְּגִלְל שֵׁשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֵת אֵשׁ.
וְעֵשֶׂב לְעִבּוֹדַת הָאָדָם - עֵשֶׂב זֶה הָאוֹפְנִים
הָאֵלֶּה וְחִיּוֹת וְכַרְוּבִים, שְׁכָלָם מִתְקַנְנִים תוֹף
תְּקוּנֵיהֶם וְעוֹמְדִים לְהִתְתַקֵּן בְּשִׁעָה שְׁבַנֵי
אָדָם בָּאִים לְעִבּוֹדַת רַבּוֹנָם בְּקַרְבְּנֵיהֶם
וּבִתְפִלָּה, שְׁזוּהֵי עֲבוֹדַת הָאָדָם. וְעֵשֶׂב זֶה
מְזַמֵּן וּמוֹכֵן לְעִבּוֹדַת הָאָדָם לְהִתְתַקֵּן

לְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יחזקאל לו)
וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם.

וְיִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי וְגו' (קד, יא): [זוהר ח"ב
פ' פקודי (דף רכ"ג):] אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן
מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל פִּי מֹשֶׁה וְגו'.
רַבִּי חֲזִיא פִּתַח, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים
אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא וְגו'. פְּסוּקַת זֶה
פְּרִשְׁוֹהוּ וְנִתְבָּאֵר, אֲבָל כָּל הַנְּחָלִים - אֵלוֹ
סוּדוֹת הַנְּחָלִים וְהַמְעִינּוֹת הַקְּדוּשִׁים
שְׁמַתְמֵלָאִים וְיוֹצֵאִים (מבועים קדושים) לְהָאִיר
וּלְמֵלֵא אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל. וְכִיּוֹן שֶׁהַיָּם הַגָּדוֹל
הַזֶּה הִתְמַלֵּא מִצַּד אוֹתָם הַנְּחָלִים, אִזּוֹ הוּא
מוֹצֵא מִים וּמִשְׁקָה אֶת כָּל חֵיֹת הַבַּר, כְּמוֹ
שְׁנֵאָמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי. מֵה
כְּתוּב לְמַעְלָה? הַמִּשְׁלַח מַעְיָנִים וְגו'. וְאַחַר
כֵּן - יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שְׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים
צְמָאִם. אֵלֶּה הֵן הַמְּרַכְּבוֹת שְׁלֵמָטָה,
שְׁכָאֲשֶׁר הַיָּם לוֹקַח אוֹתָם, אֶת כָּלֵם הוּא
לוֹקַח וְשׁוֹאֵב אוֹתָם לְתוֹכּוֹ, וְאַחַר כֵּן
מוֹצֵא מִים לְצַד אַחַר, שֶׁהֵן הַמְּרַכְּבוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת שְׁלֵמָטָה, וּמִשְׁקָה אוֹתָם, וְכָלֵם
הִתְמַנּוּ וּנְפַקְדוּ בְּשֵׁם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (ישעיה מ)
לְכָלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. וּמִשׁוּם כֵּן, אֵלֶּה פְּקוּדֵי
הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת.

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו

מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו (קד, יג): [זוהר ח"א פ'
בראשית (דף ג'):] מִשְׁקֵה
הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעְשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע
הָאָרֶץ. מִשְׁקֵה הָרִים מַעְלִיּוֹתָיו, מֵה זֶה

הָאָרֶץ: טו וַיֵּין יִשְׁמַח לְבַב אֲנוּשׁ לְהִצְהִיל פָּנִים מִשְׁמֵן וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד:

— זוהר תהלים —

שמחה הוא בא, ומהו סוף הפסוק? להצחיל פנים משמן, ודאי ממקום שנקרא שמן. בא ראה, שירת היין חדוה, הוא מקום שכל שמחה יוצאת ממנו, וסופו דין, מה הטעם? משום שסופו מקום פנוס של הכל, דין הוא, ובו נדון העולם, ולכן ראשית חדוה, וסוף דין. משום כך להצחיל פנים משמן, ממקום שכל חדוה יוצאת ממנו.

וְלַחֵם לְבַב אֲנוּשׁ יִסְעֵד, איזה לחם? אלא לחם סועד [סומך] את העולם. ואם תאמר שבו תלוי לבדו סעד העולם – לא כך, שהרי לילה בלי יום לא נמצא, ולא צריך להפרידם. ומי שמפרידם יתפרד מהחיים, והיגנו שכתוב (דברים ח) למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, משום שלא צריך להפריד. ואם תאמר, דוד איך אמר ולחם לבב אנוש יסעד, הואיל ולא תלוי בו לבדו סעד כל העולם? אלא דיוק הדבר ולחם, וא"ו התוסף, כמו ויהי, ועל זה הכל נמצא באחד. בא ראה, מי שמברך על המזון, לא יברך על שלחן ריק, וצריך להמצא לחם על השלחן וכוס של יין בימין, מה הטעם? בשביל לקשר שמאל בימין, ולחם שיתברך מהם ולהתקשר בהם, ולהיות הכל קשר אחד, לברך את השם הקדוש כראוי. שהרי לחם נקשר ביין, ויין בימין, ואז הברכות שורות בעולם, והשלחן נתקן כראוי. אמר רבי יצחק, אלמלא לא הודמנה לנו דרך זו אלא לשמע הדברים

בתקונו כראוי. וכשהם מתתקנים באותה עבודת האדם, אחר כך יוצאים מהם מזונות וטרף לעולם, שכתוב (שם) להוציא לחם מן הארץ. וזהו עשב מזריע זרע, שהרי חציר לא מזריע זרע, אלא מזדמן למאכל של אש קדושה, ועשב לתקון העולם. וכל זה להוציא לחם מן הארץ. כל התקונים של בני האדם שמתקנים את עשב הארץ הזה, שעבודתם לרבונו לספק על ידם מאותה ארץ טרף ומזונות לעולם הזה ולהתברך בני אדם מברכות של מעלה.

מלך המשיח יראה שמחה לישראל וכלו דין לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות

וַיֵּין יִשְׁמַח לְבַב וגו' (קד, טו): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמז)] דבר אחר כבס ביין לבשו – כמו היין הזה, מראה שמחה, וכלו דין [לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות]. כך גם מלך המשיח, יראה שמחה לישראל, וכלו דין לעמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות. כתוב (בראשית א) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, זו רוחו של מלך המשיח, ומיום שנברא העולם הוא רוחץ לבושו ביין העליון. ראה מה כתוב אחריו, חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. זה יין העליון, (שמחה של התורה) של התורה שמרוה, ממנו שותה. ולבן שנים מחלב, שהרי התורה יין וחלב, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. כתוב (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש [למה? משום שממקום של

מִזְּיָבְעוֹ עֲצֵי יְהוּדָה אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָמְעוּ: יוֹ אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ

זוהר תהלים

הָלָלוּ - דִּי לָנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֶאֱמָה הוּא לְתִינוּק זֶה שְׁלֵא יָדַע כָּל זֶה, וְאָנִי פוֹחַד עָלָיו אִם יִתְקִים בְּעוֹלָם מְשׁוּם זֶה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְלָמָּה? אָמַר לוֹ, מְשׁוּם שְׁתִּינוּק זֶה יִכּוֹל לְהִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שְׁאִין רְשׁוּת לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, וְאָנִי פוֹחַד עָלָיו, שְׁעַד שְׁלֵא נִגִיעַ לְפָרְקוֹ וְיִשְׁגִיחַ וְיִסְתַּכֵּל וְיַעֲנִישׁוּ אוֹתוֹ. שְׁמַע אוֹתוֹ הַתִּינוּק. אָמַר, אִינִי פוֹחַד מִעֲנֵשׁ לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְשַׁעָה שְׁאֵבָא הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, בְּרַךְ אוֹתִי וְהִתְפַּלֵּל עָלַי, וְיִדְעִתִּי שְׁזִכּוֹת אָבִי תִגַּן עָלַי. אָמְרוּ לוֹ, וּמִי הוּא אָבִיךָ? אָמַר, [אִין רַבִּי יְהוּדָה] בְּנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא הַזֶּקֶן. לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְפִּיכוּ אוֹתוֹ עַל כַּתְּפֵיהֶם שְׁלֵשָׁה מִלִּין.

וּמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֵא יִתְנַסֵּף לְעַבּוּדָה זָרָה גַם כִּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה וְכָל סוּדוֹתֶיהָ

בְּרֵאשִׁית, ב' מִבְּרֵאשִׁית, ל' מִלְּעֵינִי כָּל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ ל"ב שָׁנִי. זֶה ל"ב ל"ב (הֵם) שָׁנִים - ס"ד, חֶסֶר שְׁמוֹנֶה לְע"ב, שֶׁהוּא וְיִכְלוּ. הֵם שְׁבַעַה יְמֵי בְּרֵאשִׁית. שְׁמִינִי מֵהוּ? שְׁבַעַה יְמֵי בְּרֵאשִׁית עִם (בְּרֵאשִׁית ה) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדַת אָדָם. זֶה ע"ב בְּחֻשְׁבוֹן בִּינִין. מָה זֶה לְהַצְהִיל פְּנִים מִשְׁמָן? אֱלוֹ שָׁנִים עֶשֶׂר פְּנִים - אַרְבַּעַה שֶׁל אַרְיָה, אַרְבַּעַה שֶׁל שׁוֹר אַרְבַּעַה שֶׁל נֶשֶׁר, שֶׁהֵם: מִיכָאֵל אַרְיָה, אַרְבַּע פְּנִים שֶׁלוֹ יְהוֹ"ה. אַרְבַּע פְּנֵי שׁוֹר, וְהוּא גְּבֻרִיאֵל, וְהֵם יְהוֹ"ה. אַרְבַּע פְּנֵי נֶשֶׁר, וְהוּא נוֹרִיאֵל, וְהֵם יְהוֹ"ה. וְהֵם מְמַנִּים תַּחַת חֶסֶד פַּח"ד אֲמַ"ת, דְּרָגוֹת שְׁלֵשֶׁת הָאֲבוֹת. וּפְרָשׁוּהָ רַבּוּתֵינוּ, הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה. וְעוֹלָיִם (נְקוּדִים) הָאוֹרוֹת לְחֻשְׁבוֹן יב"ק. וְהֵם מְלַךְ מְלַךְ יְמִלְךָ, יְהוֹ"ה אֱהִי"ה אֲדַנְי"י. סֵף הַכֵּל - יב"ק.

אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלָאכִים שְׁלִיחִים שְׁנִבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית וְכָלֵם אֵשׁ לוֹהֶטֶת

וְיִינן יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו' (תהלים קד, טו):
[זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רט"ו):] זֶה יִינן הַתּוֹרָה. שְׁכַף עוֹלָה יִינן, כְּחֻשְׁבוֹן סו"ד. וּמָה יִי"ן צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם שְׁלֵא יִתְנַסֵּף לְעַבּוּדָה זָרָה, גַם כִּף צָרִיךְ לְהִיּוֹת סְתוּם וְחֲתוּם סוּד הַתּוֹרָה, וְכָל סוּדוֹתֶיהָ, וְלֹא מְשָׁקִים אוֹתָם, רַק לִירְאָיו. וְלֹא לְחַנָּם עוֹשִׂים כְּמָה מַצּוֹת בִּינִין וּמְבַרְכִים בּוֹ אֵת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלִינן יֵשׁ שְׁנֵי גִּנּוּיִם - לְבָן וְאָדָם, דִּין וְרַחֲמִים, וְהִינּוּ ב' תּוֹסֶפֶת בִּינִין. כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה לְבָנָה וְאָדָמָה. לְבָן מַצַּד יְמִין, אָדָם מַצַּד שְׂמָאל. וּמָה זֶה לְבַב אָנוּשׁ? לֵב הִיָּה לוֹ לומר! אֵלֶּא שְׁיֵשׁ לֵב מְסוּר לְלֵב, וְהֵם ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה

יִשְׁבָּעוּ עֲצֵי ה' (קד, טו): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רט"ו)] רַעִיא מֵהִימָנָא: רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קד) יִשְׁבָּעוּ עֲצֵי ה' אֲרִזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. מָה כְּתוּב לְמַעְלָה? וְיִינן יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו'. וְכִי מָה זֶה לְזָה? אֵלֶּא כִּף לְמַדְנּוּ, שְׁכַתוּב מְצַמִּיחַ חֲצִיר לְבִהֶמָה וְגו' - וְכִי שְׁבַח לְבִהֶמָה שְׁיֵשׁ לָהּ חֲצִיר, בָּא דוּד לומר בְּרוּחַ הַקְּדוּשׁ? אֵלֶּא מְצַמִּיחַ חֲצִיר - אֵלֶּה הֵם שְׁשִׁים אֶלֶף רַבּוּא שֶׁל מְלָאכִים, שְׁלִיחִים, שְׁנִבְרָאוּ בְּיוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל בְּרֵאשִׁית, וְכָלֵם אֵשׁ לוֹהֶטֶת. אֵלֶּה הֵם חֲצִיר. לְמָה

זוהר תהלים

נטע. אשר שם צפרים יקננו, בצלם
מקננות נשמות הצדיקים, וכל חילות
הקדש נזונים משם. חסידה - בתו של
אברהם אבינו, שנקרא חסיד, ועשה חסד
עם כל בני העולם, בגלל זה נקראת
חסידה. ברושים ביתה, בין זרועות עולם
יושבת.

גן עדן באיזה מקום הוא? רבי יהודה אמר
למעלה מערבות הוא. רבי יוסי אמר
בערבות הוא שהרי שנינו שם גנזי חיים
טובים ברכה ושלום ונשמתי של צדיקים

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ' חיי
סרה (דף קלז):] שנינו שם, בארבע
פעמים [בשנה] בשעה בכל יום העדן מנטף
על הגן, ויוצא מאותם הטפות נהר גדול
המתחלק לארבעה ראשים, ושמונה
וארבעים טפות מנטף בכל יום, ומשם
שבעים אילני הגן. זהו שכתוב (תהלים קד)
ישבעו עצי ה'. רבי תנחום אמר, מכאן
(שם) משקה הרים מעליותיו. איזו היא
עליה? זהו עדן. ועדן באיזה מקום הוא?
רבי יהודה אמר, למעלה מערבות הוא.
רבי יוסי אמר, בערבות הוא, שהרי שנינו,
שם גנזי חיים טובים ברכה ושלום
ונשמתי של צדיקים, והגנוז העליון. הוא
עדן למטה מכון כנגדו גן בארץ ונוטל
ממנו שפע בכל יום.

ישבעו עצי ה' וגו' (קד, טז): [זוהר ח"א פ'
ויצא (דף קסג):] בא ראה, (תהלים קד)
ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. מי
הלבנון? הרי פרוהו ונתבאר. הפסוק
הזה, אשר שם צפרים יקננו חסידה

חציר? משום שצומחים כחציר זה בעולם,
שכל יום ויום נקצרו כעת, ואחר כך
צומחים וחוזרים כמקדם. ולכן כתוב
מצמיח חציר לבהמה, זהו שכתוב (משלי יב)
יודע צדיק נפש בהמתו. ושנינו, אלה
הרים מעלים לה בכל יום ויום, ובכל הר
והר יש ששים רבוא, והיא אוכלת. ועשב
לעבדת האדם - אלו אותם נשמות
הצדיקים, שאותו אדם שרוכב ושולט על
בהמה זו אוכל ומכניסם בתוכו, ובזכותם
נזון כל העולם מאותו אדם, שכתוב בו
(יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה
אדם וגו'. ועל זה כתוב האדם, אותו
שנודע, כדי להוציא לחם מן הארץ,
להוציא מזון לעולם מהארץ הקדושה.
ויין - זה יין עתיק ששופע מלמעלה.
ישמח לבב אנוש - אנוש זה סוד של אותו
נער שעלה לשיבה וחזר כמקדם. ועל זה
כתוב (תהלים קג) אנוש כחציר ימיו.

להצחיל פנים - אלו אותם פנים
שנקראים פנים גדולות ופנים
קטנות. משמן, משפע העולם הבא, שמן
ומשחה קדוש עליון. ולחם לבב אנוש
יסעד - אותו לחם שמזילים השחקים,
וטוחנים מן למאכל של צדיקים סתם,
ומשם שופע לכמה חילות שנקראים לבב
אנוש, והכל בא משפע עליון. **ישבעו עצי**
ה' - אלו אותם עצים עליונים פנימיים.
ארזי לבנון אשר נטע, שהרי נעקרו ונטעם
הקדוש ברוך הוא. מה בין עצי ה' לארזי
לבנון? עצי ה' - אלו עץ החיים ועץ הדעת
טוב ורע. ארזי לבנון - אלו חמשים
שערים שנקראים חמש מאות שנה. אשר

— תהלים — זוהר תהלים —

וְחִזַּק שָׁבוּ יֵשׁ מְזוֹן לְכָל נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים.
הַאֵילָן שְׁנִטֵּעַ שֶׁרָשִׁיו בְּאוֹתָם הַחַיִּים, וְהַכֹּל
הוא נֶאֱחָה. וְשִׁנִּינוּ, אוֹתוֹ הִנְהַר הוֹצִיא
נְחָלִים עֲמָקִים בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, לְהַשְׁקוֹת
אֶת הַגֶּזֶן וְלִהְרוֹת עֲצִים וּנְטִיעוֹת, שֶׁכְּתוּב
(תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר
נִטְעוּ. וְאוֹתָם הִנְחָלִים שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְשָׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת
(שתיים) קוֹרְאִים לְהֵן יִכְיִין וְכוּע"ז, וְיִפְחָה.
וּמִשׁוּם יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשָּׁרִים
אוֹתָם בְּדִרְגָה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת צְדִיק, שֶׁכְּתוּב
(משלי י) וְצִדִּיק יְסוּד עוֹלָם. וְכֹלֶם הוֹלְכִים
וּמִתְכַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא ים, וְהוּא
ים הַחֲכָמָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהָרִי מְגִיעִים לְמְקוֹם הַזֶּה וְלֹא שְׁבִים -
כְּתוּב אַחַר כֵּךְ, אֵל מְקוֹם שֶׁהִנְחָלִים הֹלְכִים
שֶׁם הֵם שְׁבִים לְלֶכְתָּהּ, מִשׁוּם שֶׁאוֹתוֹ נִהַר
לֹא פוֹסֵק לְעוֹלָמִים. הֵם שְׁבִים, לְאֵיזָה
מְקוֹם הֵם שְׁבִים? לְאוֹתָם שְׁנֵי עֲמוּדִים,
נִצַּח וְהוֹד. לְלֶכְתָּהּ, בְּצִדִּיק הַזֶּה, לְמִצְאָה
בְּרֻכּוֹת וְשִׂמְחָה. וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁשִּׁנִּינוּ, (תהלים
קד) לְוִיִּתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשִׂחָק בּוֹ, זֶה צְדִיק.
כֵּלָם אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּן לְתַת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ. מִי זֶה
עֵתוֹ? (זו עתו של צדיק) זֶה הַגְּבִירָה, שֶׁנִּקְרָאת
עֵתוֹ שֶׁל צְדִיק, וּמִשׁוּם כֵּךְ כֵּלָם מִחֲכִים
לְעֵתוֹ הַזֶּה. כָּל אֵלֹהִים שֶׁנִּזְזוּנִים לְמִטָּה, מִמְּקוֹם
זֶה נִזְזוּנִים, וְסוּד זֶה בְּאֲרָנוֹ, (שם קמה) עֵינֵי כָל
אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְגו', כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרָנוֹ.

בא רָאָה, בְּשַׁעַה שֶׁהַכֹּל הַזֶּה מְבַשֵּׁם אֶת
עֵתוֹ וּמִתְחַבֵּר עִמּוֹ, אֲזַי כָּל הָעוֹלָמוֹת
בְּשִׂמְחָה וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּבְרֻכּוֹת, אֲזַי נִמְצָא
שְׁלוֹם בְּעֵלְיוֹנִים וּבַתְּחִתּוֹנִים, וְכִשְׁגּוֹרְמִים

בְּרוּשִׁים בֵּיתָה - אֲשֶׁר שֶׁם צְפָרִים יִקְנְנוּ,
בְּאֵיזָה מְקוֹם? בְּלְבָנוֹן. וְאֵלֹהֵי הֵן שֶׁתִּי
הַצְּפָרִים שֶׁאֲמָרְנוּ בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת, וּמֵאֵלֹהֵי
נִפְרְדוֹת כְּמָה צְפָרִים אַחֲרוֹת. אֲבָל אֵלֹהֵי
עֵלְיוֹנוֹת, וְיוֹצֵאת מִן לְבָנוֹן, שֶׁהוּא [סתום]
לְמַעַלָּה, וְסוּד הַדְּבָר - וְלִלְבָן שֶׁתִּי בְּנוֹת
וְגו'. חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בֵּיתָה, [זו לאה]
בְּאוֹתָם שֶׁשָּׂה בָנִים עֵלְיוֹנִים, שֶׁשֶׁת צְדִיקֵי
הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר. לְמָה נִקְרָא חֲסִידָה?
אֵלֹהֵי הָעוֹלָם הָעֵלְיוֹן הַזֶּה, אֵף עַל גִּב שֶׁהוּא
נִקְבָה, קוֹרְאִים לוֹ זָכָר. שֶׁכְּאֲשֶׁר מִתְפַּשֵּׁט,
כָּל טוֹב וְכָל הָאוֹר יוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם
שֶׁהִיא חֲסִידָה, יוֹצֵא [משם] מִמֶּנָּה חֶסֶד,
שֶׁהוּא הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וְעַל זֶה בְּרוּשִׁים
בֵּיתָה. בְּרוּשִׁים - אֵל תִּקְרִי בְּרוּשִׁים אֵלֹהֵי
בְּרֵאשִׁים, שֶׁהָרִי הָעוֹלָם הָאֲחֵר בְּתַחְתּוֹנִים
בֵּיתָה, וְהִיא בֵּית הַדִּין שֶׁל הָעוֹלָם,
וּלְפַעְמִים נִקְרָא כְּמוֹ שֶׁלְמַעַלָּה בְּכָל אוֹתָם
הַשְּׂמוֹת.

יֵשׁ בְּשָׁנָה זְמַנִּים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּשָׁנָה שֶׁהָדִין נִמְצָא וְתִלּוּי. יֵשׁ זְמַנִּים
בְּחִדָּשִׁים שֶׁהָרְצוֹן נִמְצָא בָהֶם וַיֵּשׁ זְמַנִּים
בְּחִדָּשִׁים שֶׁנִּמְצָאִים דִּינִים וְתִלּוּיִים עַל הַכֹּל

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר ח"ג פ'

אחרי מות (דף י"ח).] **בא** רָאָה, כְּתוּב
(בראשית ב) וְנִהַר יִצָּא מִעֵדֶן. וְשִׁנִּינוּ, מַה
שֶׁמוֹ שֶׁל אוֹתוֹ נִהַר? בְּאֲרָנוֹ שֶׁשְׁמוֹ יוֹבֵל,
שֶׁכְּתוּב (ירמיה טז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׁרְשָׁיו.
וּבְסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סָבָא: חַיִּים שְׁמוֹ,
שֶׁמֶשׁ יוֹצְאִים חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים
חַיֵי הַמְּלָךְ. וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ, אוֹתוֹ עֵץ גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

וְכָתוּב (תהלים י) לָמָּה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחֹק
תַּעֲלִים לַעֲתוֹת בַּצָּרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא)
מֵרַחֹק ה' נִרְאָה לִי. וְלַפְעָמַיִם שֶׁהוּא
קָרוֹב, שְׁכָתוּב (תהלים קמה) קָרוֹב ה' לְכָל
קִרְאָיו. מִשׁוֹם כֶּף, וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל
הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

הָאֲרִיץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַךְ
אֶת כָּל הַמַּעֲלָה מֵהֶם וְשִׁתַּל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עַצְמֵי ה' וְגו' (קד, טז): [זוהר חדש פ'

בראשית (דף ע"ג)] שָׁנָה רַבּוֹתֵינוּ,

עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֵדֶן לְמַטָּה
בְּאֲרִיץ, וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד כֶּסֶף הַכְּבוֹד,

וּפְרֻכָּת, הַקֶּרַח הַנּוֹרָא. וְלִמְדָנוּ מְקוֹם יְדוּעַ

יֵשׁ עָלָיו אֲשֶׁר לֹא שְׁלֻטָּה בּוֹ עֵינַי נְבִיא

לְרֵאוֹת לֹא בְּמַחְזָה וְלֹא בְּמֵרָאָה, וְעֵדֶן

שָׁמוּ, שְׁכָתוּב (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ

אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאוֹתוֹ

עֵדֶן שְׁלַמְעֵלָה, מִמֶּנּוּ נִזּוֹן אוֹתוֹ הִגָּן

שְׁלַמְטָה הַיְמָנוּ, וּמִתְדַשְּׁנִים מִשָּׁם כָּל

הָאֵילָנוֹת וְכָל הַיְבוּלִים וְכָל הַצְּמִחִים

שֶׁבְּגֵן. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁלֹשׁ פְּעָמַיִם

בְּכָל יוֹם מְנַטֵּף אוֹתוֹ עֵדֶן שְׁלַמְטָה מֵעַל

הִגָּן מִכָּל הַרְיָחוֹת הַטּוֹבִים וְהַזּוֹהָרִים

הָעֲלִיוֹנִים וְהַנְּאוֹת וְכִסּוּפִים, וּמִהַרְיָח הַהוּא

וְהַכֶּסֶף וְהַהֲנָאָה שִׁיּוּרְד עָלָיו, נִזּוֹן מִמֶּנּוּ

כָּל הָעוֹלָם. וְלִמְדָנוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

כְּשֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּדַשֵּׂא הָאֲרִיץ

דְּשֵׂא, מִיַּד הַצְּמִיחָה הָאֲרִיץ כָּל הַיְבוּלִים

וְכָל הַדְּשָׂאִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגֵן עֵדֶן

בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֶּף הַצְּמִיחָה לְכָל הָעוֹלָם.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאֲרִיץ הַצְּמִיחָה לְכָל

הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַצְּמִיחַ אֶת

רְשָׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁשָּׁם לֹא נִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת

שֶׁל אוֹתָם הַנְּחָלִים, וְהָעֵת הַזֹּאת יוֹנֶקֶת מִצַּד

הָאֲחֵר, אֲזַי מִתְעוֹרְרִים דִּינָיִם בְּעוֹלָם וְלֹא

נִמְצָא שָׁלוֹם. וּכְשֶׁרוֹצִים בְּנֵי הָעוֹלָם

לְהִתְבָּרֵךְ, לֹא יְכוּלִים, אֲלֵא רַק עַל יְדֵי

הַכֶּהֵן, כִּדְי שְׁיַעֲוֶרר אֶת הַכֶּתֶר שֶׁלוֹ

וְתִתְבָּרֵךְ הַגְּבִירָה, וְיִמְצָאוּ בְּרָכוֹת בְּכָל

הָעוֹלָמוֹת. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּקֶשׁ מִשָּׁה

מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבַר זֶה. אָמַר לוֹ,

אִם בְּנֵי הָעוֹלָם יָשׁוּבוּ לְפָנֶיךָ, עַל יְדֵי מִי

מִתְבָּרְכִים? אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִי

אִתָּה אוֹמֵר?! דְּבַר אֶל אֶהְרֵן אַחִיךָ, שְׁהֵרִי

בִּידוֹ מְסוּרוֹת הַבְּרָכוֹת לְמַעֲלָה וְלִמְטָה.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דְּבַר אֶל אֶהְרֵן אַחִיךָ

וְאֵל יְבֹא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אַבְא, יֵשׁ זְמָנִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּמְצְאִים רְצוּנוֹת וְנִמְצְאוֹת

בְּרָכוֹת וּלְבִקֵּשׁ בְּקִשׁוֹת, וְלַפְעָמַיִם שְׁאִין

נִמְצְאִים רְצוּנוֹת, וְאִין מְזַדְּמְנוֹת בְּרָכוֹת,

וְדִינָיִם הַקָּשִׁים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם.

וְלַפְעָמַיִם שֶׁהִדִּין תְּלוּי. בֵּא רֵאָה, יֵשׁ בְּשָׁנָה

זְמָנִים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן, וְיֵשׁ זְמָנִים בְּשָׁנָה

שֶׁהִדִּין נִמְצָא וְתְלוּי. יֵשׁ זְמָנִים בְּחֻדְשִׁים

שֶׁהִרְצוֹן נִמְצָא בְּהֶם, וְיֵשׁ זְמָנִים בְּחֻדְשִׁים

שֶׁנִּמְצְאִים דִּינָיִם, וְתְלוּיִים עַל הַכֹּל. יֵשׁ

זְמָנִים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁרְצוּנוֹת נִמְצְאִים, וְיֵשׁ

זְמָנִים בְּשָׁבוּעוֹת שֶׁדִּינָיִם נִמְצְאִים בְּעוֹלָם.

וְיֵשׁ זְמָנִים בְּיָמִים שֶׁנִּמְצָא רְצוֹן בְּעוֹלָם

וְהָעוֹלָם מִתְבַּשֵּׂם. וְיֵשׁ זְמָנִים בְּיָמִים

שֶׁהִדִּינִים תְּלוּיִים וְנִמְצְאִים, וְאֶפְלוּ

בְּשָׁעוֹת, וְעַל זֶה כָּתוּב (קהלת א) וְעַת לְכָל

חִפְץ וְגו'. וְכָתוּב (תהלים טו) וְאֲנִי תַפְלִיתִי לְךָ

וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דְּרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ.

חֲסִידָה בְּרוּשִׁים בִּיתָהּ: יֵה הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה לְשִׁפְנִים:
יֵט עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: כ תִּשֶׁת חֲשָׁךְ וַיְהִי לַיְלָה

— זוהר תהלים —

אֶלְמֵלֶא אַבְרָהָם שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ

הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים וגו' (קד, יח): [זוהר
ח"ד פ' בראשית (דף כב:)] וְרַב נַחֲמָן
אָמַר, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֲלֵא בְּאַבְרָהָם,
שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בּוֹ.
וְאֶלְמֵלֶא אַבְרָהָם שְׁקַבֵּל תּוֹרָתוֹ וּבְרִיתוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נִתְקַיְמוּ שְׁמַיִם
וָאָרֶץ, שְׁנֵאמַר (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם
וְלַיְלָה חֻקַּת שְׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי. וְאֵל
תַּתְמָה עַל זֶה, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, כְּתוּב (תהלים קד)
הָרִים הַגְּבוּהִים לְיַעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֶה
לְשִׁפְנִים. אִם הָרִים הַגְּבוּהִים נִבְרְאוּ בְּעוֹלָם
לְיַעֲלִים, וְהַסְּלָעִים לֹא נִבְרְאוּ אֲלֵא
לְשִׁפְנִים, אֵל תַּתְמָה לְהִיּוֹת הָעוֹלָם נִבְרָא
בְּשִׁבִיל אַבְרָהָם, שְׁקִים כָּל הַתּוֹרָה וְכָל מֵה
שְׁנִצְטוּהָ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה, בְּהַ בְּרָאָם, זֶהוּ
שְׁכֵתוּב (שמות כג) כִּי שְׁמַי בְּקִרְבּוֹ.

אֲמוֹת הָעוֹלָם עוֹשִׂים מוֹנִים הַחֲשִׁבּוֹן
לְשִׁמּוֹשׁ וַיִּשְׂרָאֵל לְלִבְנָהּ

עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים וגו' (קד, יט): [זוהר ח"א
פ' ויחי (דף רלז:)] הַיּוֹדָה אֶתְהָ יוֹדוּךְ
אֲחִיךָ יִדְךָ בְּעֶרְףְּ אִיבִיךָ וּגּוֹ'. רַבִּי יוֹסִי
פָּתַח, (תהלים קד) עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים וּגּוֹ'.
עֲשֵׂה יָרַח, כְּדִי לְקַדֵּשׁ בּוֹ רֵאשִׁי חֲדָשִׁים
וְרֵאשִׁי שָׁנִים. וְלְעוֹלָמִים הַלְּבָנָה מְאִירָה רַק
מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְכִשְׁשׁוֹלְטַת הַשֶּׁמֶשׁ - לֹא
שׁוֹלְטַת הַלְּבָנָה, וְכִשְׁמַתְכַנְסַת הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזַ

הַגֵּן עֵדֶן, זֶהוּ שְׁכֵתוּב (בראשית ב, ח) וַיִּטַּע ה'
אֱלֹהִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָרֶץ הַצְּמִיחָה הַכֹּל,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַר אֶת כָּל
הַמַּעֲלָה מֵהֶם וְשָׁתַל אוֹתָם בְּגֵן עֵדֶן, וּמִמֵּה
שִׁיּוֹרֵד מֵעֵדֶן כָּלֵם נִזְוִנִים. זֶהוּ שְׁכֵתוּב
(תהלים כד) יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי לִבְנוֹן אֲשֶׁר
נָטַע אֲשֶׁר שָׁם צַפְרִים יִקְנְנוּ. מִי הֵם
הַצַּפְרִים? אֵלּוּ הֵם הַצְּדִיקִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא עֲשֵׂה לָהֶם כְּנָפִים כְּצַפְרִים
לְהַתְּעוֹפֵף לְמַעְלָה בְּמַדְעַ וְהַשְׁכֵּל,
וְלְהַעֲלוֹתָם לְמָקוֹם הַהוּא שְׁגָנוּ לָהֶם,
שְׁכֵתוּב בּוֹ (ישעיה סד, ג) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים
זוֹלָתְךָ יַעֲשֵׂה לְמַחֲכָה לּוֹ.

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי - אֵלּוּ אֵילָנוֹת שְׁבִגָן
עֵדֶן

יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' וּגּוֹ' (קד, טז): [זוהר ח"ד
פ' בראשית (דף כג:)] אָמַר רַבִּי
יַעֲקֹב בַּר אֵידִי, עַל כָּל פְּנִים מִטַּע ה'
הוּא, שְׁנִטַּע שָׁם כָּל עֵץ נַחֲמָד לְמַרְאֵה.
וְאִיךָ נִטַּע? אֲלֵא כְּשֶׁהוּצִיָּא הָאָרֶץ
אֵילָנוֹתֶיהָ וּפְרוֹתֶיהָ, הוּצִיָּא בְּתַחֲלָה בְּגֵן
עֵדֶן, וְאַחַר כֵּךְ בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בָּחַר בְּמָקוֹם הַהוּא וְהַכִּינוּ
לְהִיּוֹת שָׁם לְעוֹלָם. וְהוּא פּוֹקֵד אוֹתוֹ,
וּמְשַׁקֵּה בְּטוּבוֹ מֵאוֹתוֹ הַטּוֹב הַנִּשְׁפָּע
מֵעֵדֶן שֶׁל מַעְלָה. זֶהוּ שְׁכֵתוּב (תהלים קד)
יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי ה' אֲרָזִי וּגּוֹ', אֵלּוּ אֵילָנוֹת
שְׁבִגָן עֵדֶן.

בו תרמש כל חיתו יער: כא הכפירים שאנים לטרף ולבקש מאל אכלם: כב תזרח השמש יאספון ואל מעונתם ירבעון: כג יצא אדם לפעלו ולעבדתו ערי ערב: כד מה רבו מעשיך יהוה: כה בלם בחכמה עשית מלאה הארץ

זוהר תהלים

הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו. ואת כל נפש החיה הרמשת - זו נפש אותה החיה שהיא רומשת לארבעת צדדי העולם. ומי היא החיה שהיא רומשת? הוי אומר זו לילית. אשר שרצו המים למיניהם - שהמים מגדלים אותם. שכשבא צד הדרום, מפשירים המים ושופעים לכל הצדדים, ואניות הים הולכים ועוברים, כמו שנאמר (תהלים קד) שם אניות יהלכון לוי'תן זה יצרת לשחק בו. ואת כל עוף כנף למינהו - כמו שנאמר (קהלת י) כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר. רבי יוסי אומר, כלם משש כנפים ולא משתנים לעולמים, ומשום כך כתוב למינהו. מה זה למינהו? למין שלמעלה, ואלה טסים ומשוטטים בעולם בשש, ורואים מעשי בני אדם ומעלים אותם למעלה, ועל זה כתוב (שם) גם במדעך מלך אל תקלל וגו'. רבי חזקיה אומר, הרמשת? השורצת צריך להיות! אלא כמו שאמרנו, רמש לילה. ועל זה (תהלים קד, כ) בו תרמש כל חיתו יער. שכלם שולטים בשעה שהיא שולטת, ופותחים שירה בשלשה צדדים של חצות הלילה, ומזמרים שירה ולא שוקטים, ועל אלו כתוב המזמרים את ה' אל דמי לכם.

מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך הוא שהנה כמה צבאות ומחנות משנים זה מזה שאין להם חשבון וכלם בפעם אחת מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד): [זוהר ח"א

שולטת הלכנה, ואין חשבון ללכנה אלא רק כשמתכנסת השמש. ושניהם עשה הקדוש ברוך הוא להאיר, וזה שכתוב (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ וגו'. והיו לאתת - אלו שבתות, שכתוב (שמות לא) כי אות היא. ולמועדים - אלו ימים טובים. ולימים - אלו ראשי חודשים. ולשנים - אלו ראשי שנים. שיהיו אמות העולם עושים חשבון לשמש, וישראל ללכנה. וזה הולך כמו שאמר רבי אלעזר, כתוב (ישעיה ט) הרבית הגוי לו הגדלת השמחה. הרבית הגוי - אלו ישראל, שכתוב בהם (דברים ד) כי מי גוי גדול, וכתוב גוי אחד בארץ. לו - בשבילו. הגדלת השמחה [מחם] - זו הלכנה שמתגדלת באור בשביל ישראל. אמות העולם לשמש, וישראל ללכנה, איזה מהם עדיף? ודאי הלכנה למעלה, והשמש של אמות העולם תחת הלכנה הוא, ואותו השמש מזו [הצד] הלכנה מאיר. ראה מה בינם לבין ישראל. ישראל אחוזים בלכנה, והשתששו בשמש העליונה, ונאחזו במקום [בו] [שמאיר לשמש] שמאירה מהשמש העליון ונדבקים בו, שכתוב (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

ויברא אלהים את התנינים הגדלים - אלו לוי'תן ובת זוגו

בו תרמש כל חיתו יער (קד, כ): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז):] ויברא אלהים את התנינים

— זהו תהלים — זוהר תהלים —

הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה -
נטל הכל יחד וזרע אותם ואחר כך יצאו
כל אחד ואחד בזמנו

מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג פ'
תוריע (דף מ"ג.)] אשה פי תזריע. רבי

חזקיה פתח, מה רבו מעשיך ה', כמה
רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל
לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע
אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד
ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה
מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד
וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד
בזמנו. זהו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה
עשית. אמר רבי אבא, מה רבו מעשיך ה',
כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם
סתומים בחכמה. זהו שכתוב כלם בחכמה
עשית. כלם כלולים בחכמה, ולא יוצאים
החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי
הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו
שכתוב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה -
כלם בחכמה עשית, בבינה. מלאה הארץ.
הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל
מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים
הלכים אל הים וגו'. קנייך - שהיא מוציאה
אותם אחר כך. זהו שכתוב (בראשית) אלה
תולדות השמים והארץ בהבראם, בה'
בראם. משום כך, מלאה הארץ קנייך.

משל לאיש שנוטל בידו הרבה קשרי
זרעים ביחד וזרע אותם בפעם אחד ואחר
כך יוצא כל אחד ואחד בלבדו כך הקב"ה
עשה מעשיו בחכמה ולקח הכל יחד וזרע
אותם ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו
מה רבו מעשיך ה' וגו' (קד, כד) : [זוהר ח"ג

פ' ויצא (דף קנו.)] וילך ראובן בימי קציר
חטים וימצא דודאים בשדה. רבי יצחק
פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה'
כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.
הפסוק הזה בארוהו בכמה מקומות. אלא
מי יכול למנות את מעשי הקדוש ברוך
הוא, שהנה כמה צבאות ומחנות משנים
זה מזה שאין להם חשבון, וכלם בפעם
אחת, כמו פטיש שמוציא זיקים לכל
הצדדים בפעם אחת, כך הקדוש ברוך הוא
מוציא כמה מינים ומחנות משנים זה מזה
שאין להם חשבון, וכלם בפעם אחת. בא
ראה, בדבור וברוח יחד נעשה העולם,
שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל
צבאם. בדבר ה' - זה הדבור. וברוח פיו -
זו הרוח. זה בלי זה לא הולך, ונקללים זה
עם זה ויוצאים מהם כמה צבאות לצבאות,
ומחנות למחנות, והכל בפעם אחת.

בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא לברא
את העולמות, הוציא אור נסתר אחד,
שמהאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותם
האורות שהתגלו, ומאותו האור יוצאים
והתפשטו ונעשו שאר האורות, והוא
העולם העליון.

ועוד, האור העליון הזה התפשט ועשה
אמן, אור שאינו מאיר, ועשה את
העולם התחתון. ומשום שהוא אור שלא
מאיר, רוצה להתקשר למעלה, רוצה
להתקשר למטה. ובקשר שלמטה נקשר
להאיר בקשר שלמעלה. והאור הזה שאינו
מאיר בקשר שלמעלה, מוציא את כל
החילות והמחנות למינים רבים. זהו שכתוב
מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'.

קְנִינֶיךָ: כֹּה זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שָׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קָטָנוֹת עִם

זוהר תהלים

מקומות, אבל מי יכול לספר מעשי הקב"ה, שהרי כמה חילות ומחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם יצאו ברגע אחד, כפטיש המוציא ניצוצות לכל צד ברגע אחד, כך הקב"ה הוציא כמה מינים מחנות משונים זה מן זה שאין להם מספר, וכלם בזמן אחד, בוא וראה בדבור וברוח יחד נברא העולם, שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, בדבר ה' זה דבור, וברוח פיו זה רוח, זה בלא זה אינו הולך, נכלל זה בזה ויצא מהם כמה חילות לחילות ומחנות למחנות, והכל בזמן אחד, בוא וראה כאשר רצה הקב"ה לבורא העולם, הוציא מאור נסתר אחד^{קמ"א} ומן המאור ההוא יוצאים ומאירים כל אותן מאורות הנגלים, ומאותו המאור יצאו ונתפשטו ונעשו שאר המאורות, והוא עולם העליון, ועוד התפשט אותו מאור העליון ועשה אומנות מאור שאינו מאיר^{קמ"ב} ועשה עולם התחתון, ולפי שהוא מאור שאינו מאיר נצרך להתקשר למעלה ונצרך להתקשר למטה^{קמ"ג} ובהתקשרות שלמטה נתקשר להיות נואר בהתקשרות שלמעלה, וזה המאור שאינו מאיר בהתקשרות שלמעלה הוציא כל החילות והמחנות של הרבה מינים, זש"כ מה רבו מעשיך ה' וגו'^{קמ"ד} וכל

(דף מב:) זוהר תורה] רבי חזקיה מָה רַבּוּ מַעְשֵׁיךָ ה' פְּלִם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ מְלֶאכֶה הָאָרֶץ קְנִינֶיךָ, כמה גדולים מעשי המלך הקדוש בעולם, משל לאיש שנוטל בידיו הרבה קשרי זרעים ביחד וזורע אותם בפעם אחד, ואח"כ יוצא כל אחד ואחד בלבדו, כך הקב"ה עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה לקח הכל יחד וזרע אותם, ואח"כ יצאו כל אחד ואחד בזמנו, זש"כ כלם בחכמה עשית, א"ר אבא מה רבו מעשיך ה', כמה גדולים הם מעשי המלך הקדוש, וכלם נסתרים בחכמה, זה שכתוב כלם בחכמה עשית, כלם בחכמה נכללים ואין יוצאים לחוץ אלא בנתיבות יודעים אל הבינה, ומשם נעשים כלם ונתתקנו, זש"כ (משלי כד) ובתבונה יתכונן, וע"ד כלם בחכמה עשית בבינה, מאלה הארץ קנינך, האר"ץ, זו כנסת ישראל, שמשם נתמלאית מהכל, כמש"כ (קהלת א) כל הנחלים הולכים אל הים וגו', קנינך, שהיא מוציאה אותם אח"כ, זש"כ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה בראם, לפיכך מלאה הארץ קניינך.

מי יכול לספר מעשי הקב"ה

מָה רַבּוּ מַעְשֵׁיךָ ה' (קד, כד): [זוהר ח"א (דף קמ"ד).]

זוהר תורה] רבי יצחק אמר מה רבו מעשיך ה' וגו'. מקרא זה נתבאר בכמה

זיו הזוהר

עבודתם הקדושה תורה תפלה ומצות שע"ז תתעלה להתקשרות שלמעלה: קמג. ועל פי זה יתבאר כלם בחכמה עשית, שהתחלת הבריאה היתה בחכמה העליונה וגמר הבריאה בחכמה זעירא שהיא המלכות:

קמ. זו הבינה, וממנה נשתלשלו שאר הספירות מאורות הנגלים, וממנה תבא להן הארת השפע: קמא. זו המלכות בחי' לבנה: קמב. ההתקשרות דלעילא היינו עם התפארת לקבלת השפע, וההתקשרות שלמטה היינו עם צדיקי הדור לקבל

— זהו זה תהלים —

ועומדות בקיומן כמו שאר בני אדם. ולכן יש מקום בישוב, כשמאיר לאלה חשוף לאלה, לאלה יום ולאֵלה לילה. ויש מקום שכלו יום, ולא נמצא בו לילה פרט לשעה אחת קטנה. וזה שאמר בספרי הקדמונים, ובספרו של אדם הראשון כך הוא. שָׁכַף כְּתוּב, (תהלים קלט) אוֹדֶךָ עַל כִּי נִרְאוּת נִפְלִיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ. וכתוב (שם קד) מֶה רָבוּ מַעֲשֶׂיךָ ה'. ולכן הכל יפה. וסוד זה נמסר לבעלי החכמה, ולא למחלקי תחומים, משום שהוא סוד עמק של התורה. כמו כן יש בים, שיש בו פמה בריות משנות זו מזו. זהו שכתוב (קד, כה) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. וזה הַיָּם וְהַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה (ומתקשר זה בזה), וְהַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְמַעֲלָה. ובכל העולמות אין שולט בכל, רק אדם, והקדוש ברוך הוא מעליו.

רבי נהוראי סבא פרש לים הגדול, והתרחש הים, ונאכדו כל אותם שהיו בספינה, והתרחש לו נס, וירד בשבילים ידועים ללב הים, ויצא תחת הים לישוב אחד, וראה מאותן הבריות כלן קטנות, והיו מתפללים תפלה, ולא ידע מה אומרים. התרחש לו נס ועלה. אמר, אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה ויודעים נסתרי הסודות העליונים. אוי לאותם שחולקים על דבריהם ולא מאמינים. מאותו יום, כשהיה בא לבית רב ואומרים דבר תורה, היה בוכה. אמרו לו, למה אתה בוכה? אמר להם, משום שעברתי על אמונת דברי חכמים, ופחד מהדין של אותו העולם.

מה שבארץ כן גם למעלה, ואין לך דבר קטן בעולם הזה שאינו תולה בדבר אחר עליון שנפקד עליו למעלה, ובשביל זה כאשר נתעורר הדבר למטה נתעורר אותו שנפקד עליו למעלה, כיון שהכל נאחז זה בזה.

חיות קטנות עם גדולות - אלו הם שנים עשר שבטים בני יעקב שנמצאו בהם בשלמות אחד אלה ואחד זאב ואחד ארי ואחד טלה

זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם (קד, כה): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלח:)] בא ראה, כתוב (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאִין מְסַפֵּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת. זֶה הַיָּם גָּדוֹל - זו השכינה שעומדת על יעקב, כשרצה להסתלק מהעולם. ורחב ידיים - שהרי כל העולם מתמלא ונשלם ומצטמצם שם. שם רמש ואין מספר - שכמה מלאכים עליונים וקדושים נמצאו שם. חיות קטנות עם גדולות - אלו הם שנים עשר שבטים, בני יעקב שנמצאו בהם בשלמות, אחד אלה, ואחד זאב, ואחד ארי, ואחד טלה. אמר רבי יצחק, אריה אחד, וטלה אחד, אחד זאב, ואחד גדי, וכן כלם, להמצא חיות קטנות עם גדולות.

כל הישוב מתגלגל בעגול כמו כדור

זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדַּיִם וְגו' (קד, כה): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף ט:)] ובספרו של רב המנונא סבא פרש יותר, שהרי כל הישוב מתגלגל בעגול כמו כדור, אלה למטה ואלו למעלה, וכל אותן בריות משנות במראיהן משנוי האויר כפי כל מקום ומקום,

גְּדֹלוֹת: כו שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשִׁחַק בּוֹ: כז בָּלֵם אֱלֹהֵי יִשְׁבְּרוּן

זוהר תהלים

הַעֲלִינּוֹת שְׂמֵחוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (איוב מ) וְכָל חַיֵּת הַשָּׂדֶה יִשְׁחָקוּ שָׁם. בֹּא רֵאֵה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה, כְּמוֹ שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בֵּינָם. כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה בֵּינָם הַעֲלִיּוֹן. כְּגוֹן שְׁלֹמֶעֱלָה יֵשׁ לְמִטָּה. כְּגוֹן שְׁלֹמֶטָה יֵשׁ בֵּינָם הַתַּחְתּוֹן. הַגּוֹף שֶׁל אוֹתוֹ הַיָּם, הָרִי הַתְּעוֹרְרָנוּ לְחִבְרִינּוּ, אַרְךְ וְרַחֵב, רֹאשׁ וְזִרְעוֹת וְשַׁעֲרוֹת הַגּוֹף, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, וְהַכֹּל נִקְרָא בְשֵׁמוֹ. וְכְמוֹ זֶה לְמִטָּה לִים שְׁלֹמֶטָה, כִּי גַם הָרֹאשׁ שֶׁל הַיָּם וְזִרְעוֹת הַיָּם וְגוֹף הַיָּם. כְּתוֹב (בראשית מט) זְבוּלָן לְחוֹף יָמִים יִשְׁכֵן. וְהָרִי יָם אֶחָד הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ, אֲלֵא מָה זֶה לְחוֹף יָמִים? וְדָאֵי שְׁבִאֲרוּהָ הַחֲבָרִים בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְיִרְכָתוּ עַל צִידוֹ, כְּנֶאֱמַר (שמות א) יִצְאֵי יַרְךְ יַעֲקֹב. זְבוּלָן הִיָּה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף, וְיָם כְּנֶגֶת הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ, וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת.

יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׁבָעָה וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמֵנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם

שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן (קד, כז): זוהר ח"א פ' לך
לך (ד' ט' ט"ז) בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ רְקִיעַ עֲלִיּוֹן נִסְתָּר לְמַעַל מְאוֹתָם הַשְּׁבָעָה, וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ שְׁמֵנְהִיגָם וּמְאִיר לְכֻלָּם, וְזֶה אֵינוֹ נוֹדֵעַ, וְעוֹמֵד בְּשֵׂאֵלָה שֶׁלֹּא יִדְוֶעָה, מְשׁוּם שֶׁהוּא נִסְתָּר וְעֵמֶק, וְכֻלָּם תְּמַהִים עֲלָיו. וּמְשׁוּם כִּי נִקְרָא מ"י, כְּמוֹ שְׁפָרְשׁוּהָ שְׂכָתוֹב (איוב לח) מִבְּטָן מִי יִצְאֵ הַקֶּרֶחַ, וְנֶאֱמַר. וְזֶה הוּא הָרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שְׁעוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם הַשְּׁבָעָה. וְיֵשׁ לְמִטָּה רְקִיעַ שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן מִכָּלֵם וְלֹא מְאִיר. וּמְשׁוּם שֶׁהוּא תַּחְתּוֹן שֶׁלֹּא מְאִיר, אוֹתוֹ הָרְקִיעַ שְׁעַלִּיהֶם מִתְּחַבֵּר עִמּוֹ, וְשִׁתִּי הַאוֹתִיּוֹת הִלְלוּ הוּא

זְבוּלוֹן הִיָּה שׁוֹק הַיָּמִין שֶׁל הַגּוֹף וְיָם כְּנֶגֶת הִיָּה בְּגוֹרְלוֹ וּמִכַּאֲן נִמְצָא הַחֲלִזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם וְגו' (קד, כז): זוהר ח"ב פ' בשלח (ד' ט' ט"ז) בֹּא רֵאֵה, כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה וְכָל אוֹתָן הַמְּרַכְּבוֹת, כָּלֵם אַחֲזִיזִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת. אֵלֶּה עֲלִיּוֹנִים וְאֵלֶּה תַּחְתּוֹנִים, וְחַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ עֲלֵיהֶם, וְכָל הָאוֹכְלוֹסִים וְהַמַּחְנוֹת, כָּלֵם נוֹסְעִים תַּחַת יְדֵיהֶם. עַל מְאֲמָרָה נוֹסְעִים וְעַל מְאֲמָרָה חוֹנִים. וְזוֹהֵי הַתְּחִיָּה (הַעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה) שְׁכָל שְׁאָר הַחַיּוֹת אַחֲזוֹת בָּהּ, וְהַשְּׁתַּלְשְׁלוֹ (וּנְתַקְנוּ) בְּשִׁבִּילָהּ כְּמָה חַיּוֹת לְחַיּוֹת (אלו יורדות ואלו יורדות). וְנֶאֱחֲזוֹת דְּרָגוֹת בְּדְרָגוֹת, וְכָל הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים הוֹלְכִים וְשֹׁטִים בֵּינָם. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (תהלים קד, כז) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֵׁם רַמְשׁ וְאֵין מִסְפָּר וְגו'. וְכִשְׁמַעְלָה הַיָּם אֶת גְּלִיו, כָּל הָאֲנִיּוֹת עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, וְנִמְצָא זַעֲף, וְרוּחַ קֶשֶׁה הוֹלְכֵת עֲלָיו בְּחֶזֶק, וְדָגֵי הַיָּם מִתְּפָזְרִים לְכָל צַד, אֵלֶּה לְמִזְרַח וְאֵלֶּה לְמַעֲרָב, אֵלֶּה לְצַפּוֹן וְאֵלֶּה לְדָרוֹם. וְכָל אוֹתָם בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂרוֹאִים אֶת הָרֶשֶׁם עֲלֵיהֶם, לוֹקְחִים אוֹתָם וְכוֹלְעִים אוֹתָם בְּמַעֲרוֹת הָעֶפְרָר.

וְכֹל הָאֲנִיּוֹת לֹא נוֹסְעוֹת מִמְּקוֹמָם, וְלֹא עוֹלוֹת וְיורְדוֹת, פָּרַט לְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂבָא מְנַהִיג אֶחָד שֶׁל הַיָּם וְיוֹצֵא לְהַשְׁלִים רוּחַ שֶׁל זַעֲף הַיָּם. כִּיּוֹן שֶׁזֶּה עוֹלָה עַל הַיָּם, שׁוֹכֵךְ מְרָגְזוֹ, וְנִמְצָא מְנוּחָה. וְאֵז כָּל הָאֲנִיּוֹת הוֹלְכוֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא סוֹטוֹת לְיָמִין וְלִשְׂמָאל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב שֵׁם אֲנִיּוֹת יִחַלְכוּן לְיִיתֵן זֶה יִצְרֶת לְשִׁחַק בּוֹ. זֶה דוֹקָא. וְכָל דָּגֵי הַיָּם מִתְּפַנְסִים לְמְקוֹמָם, וְכָל אוֹתָן הַחַיּוֹת שְׂמֵחוֹת עֲלֵיהֶם, וְחַיּוֹת הַשָּׂדֶה

לְתֵת אֲבָלִים בְּעֵתוֹ: כח תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח יְדָךְ יִשְׁבְּעוּן מִזֶּבֶב: כט תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוֹעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן: ל תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן

זוהר תהלים

תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' וירא (דף קיח:)] רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, לֹא רָאִינוּ מִי שִׁפְרַשׁ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה כְּדוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁאָמַר (תהלים קד, כט) תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן וְגו'. מִכָּאן שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם, אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלָה מֵאֲלִיו, שֶׁכְּתוּב תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוֹעוּן וְגו', וְאַחַר כֵּן (שם) תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְגו', וְאַחַר כֵּן (שם) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵזִי הַשְּׁחוֹק בְּעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב (שם קכו) אֲזִי יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְתֹאמַר שְׂרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים, לְשִׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ.

בְּשַׁעָה שֶׁאָדָם מֵת נִתְּנָה לוֹ רְשׁוּת לְרֵאוֹת וְרוֹאֶה אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחִבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹדַע לָהֶם

תִּסְרָף רוּחָם יִגְוֹעוּן וְגו' (קד, כט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף ריח:)] אַף כָּאן, בְּשַׁעָה שְׁדִין הָאָדָם יִתְעוֹרֵר, מִתְחִיל וְקוֹרֵא לוֹ, וְאֵין מִי שִׁיּוֹדַע בְּזֶה, פָּרַט לְאוֹתוֹ אִישׁ שֶׁשׁוֹכֵב. שִׁשְׁנִינוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהָאִישׁ שׁוֹכֵב וְהִדִּין שְׂרוּי עָלָיו לְהוֹצִיא מִהָעוֹלָם הַזֶּה, מִתּוֹסַפֵּת בּוֹ רוּחַ עֲלִיוֹנָה מֵהַ שְׁלֵא הָיָה בְּיָמָיו, וְכִיּוֹן שִׁשְׂוֹרָה עָלָיו וְנִדְבְּקָת בּוֹ, רוֹאֶה מֵהַ שְׁלֵא זָכָה בְּיָמָיו, מִשׁוֹם שֶׁהִתּוֹסַפָּה בּוֹ אוֹתָהּ הַרוּחַ. וְכִשְׁמִתּוֹסַפֵּת בּוֹ וְרוֹאֶה, אֲזִי יוֹצֵא מִהָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם) תִּסְרָף רוּחָם יִגְוֹעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. אֲזִי כְּתוּב (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי. בְּחַיֵּיהֶם לֹא

כּוֹלֵלִם בְּתוֹכוֹ, וְנִקְרָא יָם, שְׁאוֹתוֹ הִרְקִיעַ הָעֲלִיוֹן שֶׁנִּקְרָא מ"י. מִשׁוֹם שֶׁכָּל אוֹתָם הִרְקִיעִים הָאֲחֵרִים נַעֲשִׂים נַחֲלִים וְנִכְנָסִים אֲלָיו, וְאֵזִי הוּא הַיָּם הָעֲלִיוֹן, וְעוֹשֶׂה פְרוֹת וְדָגִים לְמִינֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד (תהלים קד) זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שֶׁם רָמַשׁ וְאֵין מִסְפָּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדוֹלוֹת.

לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ

שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן (קד, כו): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף טו:)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּתוּב (תהלים קד) שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. שֶׁם אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן - בְּאוֹתוֹ הַיָּם שֶׁהוֹלְכִים וְשָׂטִים עַד שֶׁבָּאִים לְהִתְחַבֵּר בְּאוֹתָהּ דְרָגָה, אֲזִי כְתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹתֵר, יֵשׁ זְוֹג אַחַר שְׁשׁוֹרָה בְּחִבְיבוֹת וְלֹא נִפְרָד לְעוֹלָמִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי זֹכֵר לְאוֹתוֹ זְוֹג? אָמַר לוֹ, מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. דּוֹקָא בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמַדְנוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, אָמַר לוֹ, וְהָרִי מִכָּאן לְמַדְנוּ, שֶׁכְּתוּב לוֹיִתָּן זֶה יִצְרָתָה לְשַׁחַק בּוֹ, מִשְׁמַע שֶׁאָמַר זֶה, וְזֶה וְזֹאת הֵם יְדוּעִים. אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁנִיכֶם יָפָה אֲמַרְתֶּם, וְזֶה שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה דּוֹקָא יָפָה, וְהַכֵּל עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִתְעַנֵּג בָּהֶם לְצַדִּיקִים. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נח) אֲזִי תִתְעַנֵּג עַל ה'.

מִכָּאן שֶׁאֵין הַקְּב"ה עוֹשֶׂה רָעָה לְשׁוֹם אָדָם אֲלֵא כִּשְׂאִינוּ מִשְׁגִּיחַ בּוֹ - הוּא כֹּלָה מֵאֲלִיו שֶׁכְּתוּב 'תִּסְתִּיר פְּנֵיךְ יִבְהַלּוּן תִּסְרָף רוּחָם יִגְוֹעוּן'

וְתַחֲדָשׁ פָּנַי אֲדַמָּה: לֹא יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יְהוָה

זוהר תהלים

רַעֲצָתָּהּ, אֲלֵא תִרְעֵץ. מֵה כְּתוֹב בְּתַחֲלָה?
(איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזֹר יְמִינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב.
בְּאוֹתוֹ זְמַן הִיא תִרְעֵץ אוֹיֵב לְעֵתִיד לְבֹא.
וְהַכֹּל כִּךָ הוּא. תִּהְרַס קִמְיָךְ - לֹא כְּתוֹב
הִרְסָתָּהּ, אֲלֵא תִהְרַס. תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ
פִּקְשׁ. הַכֹּל לְעֵתִיד לְבֹא. יְמִינְךָ ה' נֹאדְרֵי
בִּכְח - בְּזִמְנֵי הַזֶּה, בְּעוֹלָם הַזֶּה. יְמִינְךָ ה'
תִּרְעֵץ אוֹיֵב - בְּזִמְנֵי מִלְחָה מְשִׁיחַ. וְכָרַב
גְּאֻנְךָ תִּהְרַס קִמְיָךְ - לְבִיאַת גּוֹג וּמְגוֹג.
תִּשְׁלַח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוּ פִּקְשׁ - לְתַחֲתִית
הַמֵּתִים, שְׁכַתוֹב (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל
אֲדַמַּת עֶפְרָיִם יִקְיִצּוּ אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה
לְחַרְפּוֹת וּלְדַרְאוֹן עוֹלָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי
אוֹתָם שִׁישְׁאָרוּ בְּעוֹלָם. וּמִי הֵם?
בֹּא רְאֵה, לֹא יִשְׁאָרוּ בְּעוֹלָם רַק אוֹתָם
מְהוּלִים, שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית הַקְּדוּשׁ,
וְנִכְנְסוּ לְבְרִית הַקְּדוּשׁ בְּאוֹתָם שְׁנֵי חֻלְקִים,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנֹנָה, וְהוּא שׁוֹמֵר אֶת אוֹתוֹ הַבְּרִית
וְלֹא מִכְנִיסוֹ לְמִקְוֵה שְׁלֹא צָרִיף. אֵלֶּה הֵם
יִשְׁאָרוּ וְיִכְתְּבוּ לְחַיֵּי עוֹלָם. מִנֵּינ לָנוּ?
שְׁכַתוֹב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן
וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ כָּל
הַכְּתוֹב לְחַיִּים בִּירוּשָׁלַם. מִשְׁמַע הַנִּשְׁאָר
בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם, שְׁכָל מִי שֶׁנִּמְוֵל,
בְּשֵׁתֵי הַדְּרָגוֹת הַלְלוּ נִכְנָס. וְאִם שׁוֹמֵר
אוֹתוֹ בְּרִית כְּרָאוֹי וְיִזְהַר בּוֹ, עָלָיו כְּתוֹב
הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם. אֵלוֹ
יִשְׁאָרוּ לְאוֹתוֹ זְמַן, וּבְהֵם עֵתִיד הַקְּדוּשׁ
כְּרוּף הוּא לְחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם וּלְשַׁמַּח בְּהֵם.
עַל אוֹתוֹ זְמַן כְּתוֹב, (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה'
לְעוֹלָם יְשֻׁמַּח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

זוֹכִים, בְּמִיתָתָם זוֹכִים. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעָה
שְׁאֵדָם מֵת, נִתְנָה לוֹ רְשׁוֹת לְרֹאוֹת, וְרוֹאֵה
אֲצִלוֹ קְרוֹבָיו וְחֻבְרָיו מֵאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְנוֹדַע
לָהֶם, וְכֹלָם חֻקוֹקִים בְּדַמְיוֹתֵיהֶם כְּמוֹ שֶׁהָיוּ
בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם צָדִיק אוֹתוֹ הָאִישׁ, כָּלָם
שְׁמַחִים לְפָנָיו וּמְקַדְּמִים לוֹ שְׁלוֹם. וְאִם
אִינוֹ צָדִיק, לֹא נוֹדְעִים אֵלָיו. פָּרַט לְאוֹתָם
הַרְשָׁעִים שְׁטוּרְדִים אוֹתָם בְּכָל יוֹם
בְּגִיהֵנָם, וְכֹלָם עֲצוּבִים וּפּוֹתְחִים בְּוִי
וּמְסִימִים בְּוִי, וּמְרִים עֵינָיו וְרוֹאֵה אוֹתָם
כְּמוֹ גֵץ שְׁעוֹלָה מִהָאֵשׁ. אָף כִּךָ הוּא פּוֹתֵחַ
וִי. לְמַדְנוּ, בְּשַׁעָה שִׁישְׁאָרַת נְשַׁמַּת הָאָדָם,
הוֹלְכִים כָּל קְרוֹבָיו וְחֻבְרָיו שְׁבֹאוֹתוֹ עוֹלָם
עִם נְשַׁמְתוֹ, וּמְרִאִים לוֹ מְקוֹם הָעֵדוּן
וּמְקוֹם הָעֵנֶשׁ. אִם הוּא צָדִיק, רוֹאֵה אֶת
מְקוֹמוֹ, וְעוֹלָה וְיוֹשֵׁב וּמִתְעַדֵּן בְּעֵדוּן
עֲלִיוֹן שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְאִם אִינוֹ צָדִיק,
נִשְׁאָרַת אוֹתָהּ נְשַׁמָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה עַד
שֶׁנִּטְמָן הַגּוֹי בְּקַרְקַע. בִּיּוֹן שֶׁנִּטְמָן, כְּמָה
שׁוֹמְרֵי הַחֻקִּים אוֹחֲזִים בּוֹ עַד שֶׁמִּגִּיעַ
לְדוֹמָ"ה, וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּמְדוֹר שְׁלוֹ שֶׁל
הַגִּיהֵנָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן הַגְּאוּלָה - אֲשֶׁרִי אוֹתָם שִׁישְׁאָרוּ
בְּעוֹלָם וּמִי הֵם? בֹּא רְאֵה לֹא יִשְׁאָרוּ בְּעוֹלָם
רַק אוֹתָם מְהוּלִים שְׁקִבְלוּ אוֹת בְּרִית
הַקְּדוּשׁ

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): זוהר ח"ב פ'
בשלה (דף נ"ז) [[בא ראה לא ישארו בעולם
נאמרה על אותו זמן ועל הזמן שיבא
לעתיד, בימים שיתעורר מלך המשיח,
שכתוב ימינך ה' תרעץ אויב. לא כתב

בְּמַעֲשָׂיו: לִב הַמְּבִיט לְאָרֶץ וְתִרְעַד יַגַּע בְּהַרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ: לִג אֲשִׁירָה לִיהוָה

זוהר תהלים

וְכֵן בְּכָאן בְּאָדָם, הָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתוֹ
הַדְּבָר הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת, וְעַמְדָה עַד
שִׁיתֵן הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת, וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן, עַד שֶׁבָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְנָתַן בּוֹ הַכַּח מִלְּמַעְלָה, וְעָשָׂה
הַקִּיּוּם. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, רַבִּי, מֶה רָאָה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא עָשָׂה אֶת הָאָדָם
אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי? אָמַר לוֹ, שֶׁלֹּא יְהֵא פִתְחוֹן
פֶּה לְאָדָם לֹמַר שֶׁהוּא סִיעַ בְּשׁוּם דְּבָר
מִכָּל מֶה שֶׁנִּבְרָא. הֲלֹכּוּ, עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים, קָם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְגָחַן רֹאשׁוֹ,
וְשָׂם יָדוֹ עַל פִּיו וּבִכָּה. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, לְמָה אֲתָה בּוֹכֶה? אָמַר לוֹ,
עַל זֶה שֶׁשָּׂאֵלְתָּ. הִמְרָאָה שְׂרָאִיתִי, וְקָשָׂה
לִי הַדְּבָר.

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת הַזֹּאת
שֶׁנִּמְשַׁכֶּת?

עֲקִיבָא, עֲקִיבָא, מִי יִזְכֶּה לְאָרֶץ הַגְּלוּת
הַזֹּאת שֶׁנִּמְשַׁכֶּת? שֶׁהָיוּ לֹא
יַעֲמֵד אִישׁ שֶׁעֲתִיד לְהִגִּיעַ לְעַנְיַי הַשָּׁמַיִם
עַד הַיּוֹם הַשֵּׁשִׁי, שֶׁהוּא בְּשֵׁשׁ אֶלֶף
שָׁנִים, וְלֹא בְּהִשְׁלָמְתוֹ, רַק בְּכַח
הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהָיוּ שְׁלוֹטוֹן הָאָדָם הַהוּא
אֵינוֹ אֶלָּא בְּשֵׁשִׁי. וּבְשֵׁבִיעִי תִשָּׂאֵר שְׁמִטָּה
בְּעוֹלָם, חֲרוּב. וּבְשִׁמְנֵי יִתְחַדֵּשׁ הָעוֹלָם
כְּמוֹ מִקְדָּם, וַיְהִיָּה מֶה שִׁיְהִיָּה. עַל זֶה
(ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשָׂאֵר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר
בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֵאָמַר לוֹ, וּבְשֵׁבִילָם
נֶאֱמַר (תהלים קד) יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם
יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו.

בְּרִיאַת הָאָדָם הָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתוֹ הַדְּבָר
הַמְּסַפֵּיק לָהּ לַעֲשׂוֹת וְעַמְדָה, עַד שִׁיתֵן
הַקְּב"ה הַכַּח שֵׁישׁ בִּידוֹ לְתַת וּלְפִיכָף לֹא
נֶאֱמַר מִיָּד וַיְהִי כֵן

יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם (קד, לא): [זוהר חדש פ'
בראשית (דף כ"א:)] רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי
עֲקִיבָא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר לוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא, רַבִּי, אָמַר לִי, זֶה שְׁכָתוּב (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם, לְמָה לֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן מִיָּד, כִּשְׂאֵר כָּל הַיָּמִים,
כִּשְׁהִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר דְּבָר, מִיָּד
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, וְכָאן לֹא נֶאֱמַר, אֶלָּא לְאַחַר
שֶׁאָמַר נַעֲשֶׂה אָדָם, כְּתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם, הָיָה לוֹ לֹמַר וַיְהִי כֵן! אָמַר לוֹ
רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִי זֹאת הִיְתָה מַעֲשֶׂה
בְּרִאשִׁית וְלֹא יוֹתֵר? וְהָרִי כְּתוּב (שם)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַיָּמִים, וְלֹא
נֶאֱמַר וַיְהִי כֵן, אֶלָּא וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת
הַרְקִיעַ. וְכֵן (שם) יְהִי מְאֹרֹת בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם
לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ, הָיָה לוֹ לֹמַר מִיָּד וַיְהִי
כֵן, וְכְתוּב וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים? אֶלָּא, אָמַר לָךְ, כָּל דְּבָר שֶׁלֹּא
הָיָה בְּהֵם הַכַּח הָאֶצוּל מִלְּמַעְלָה, נֶאֱמַר
מִיָּד וַיְהִי כֵן. שֶׁהָאָרֶץ הוֹצִיָאָה אוֹתָם
בְּתִשְׁלוּם כָּל פְּעֻלָּתָם, וְלֹא הִצְרָכָה
לְהִמְתִּין לַכַּח הָעֲלִיּוֹן לְהַשְׁלִים תִּשְׁלוּם
אוֹתָהּ הַפְּעֻלָּה.

אָבָּא בְּכָל דְּבָר וְדְבָר שֶׁהוֹצִיָאָה הָאָרֶץ
וְקִיּוּם תִּשְׁלוּם הַפְּעֻלָּה לֹא הִיְתָה
בָּהּ, הִצְרָכָה לְהִמְתִּין עַד שִׁיבָא הַכַּח
מִלְּמַעְלָה, וַיַּעֲשֶׂה הַקִּיּוּם וּשְׁלֵמוֹת הַפְּעֻלָּה.

בְּחַיֵּי אֲזַמְרָה לַאלֹהֵי יְהוָה בְּעוֹדֵי: לֹד יַעֲרֹב עֲלָיו שִׁיחֵי אֲנָבִי אֲשַׁמַּח בֵּיתוֹ
 יְהוָה: לֹה יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְהוָה
 הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע של עמלק והקב"ה עורף בהם קרב

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ב פ' המון (דף ט"ו)] שנינו, ויבן

משה מזבח, כמו שאמרנו. ויקרא שמו ה' נסי, ה' נסי ממש. למה? משום שעמלק לקח כל אותם מהולים שלא נפרעו, ומל אותם וזרק אותם למעלה, ואמר: טל מה שרצית בו. באותה שעה מה כתוב? ויאמר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדר דר. מדר דר חסרים, מהדירים של מעלה ומהדירים של מטה. אמר רבי יהודה, בכל דור ודור, בכל הדורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בו מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עורף בהם קרב. רבי יצחק אמר (מהדיר שלמטה לדיר שלמעלה), ועליהם כתוב (תהלים קד) יתמו חטאים מן הארץ וגו'. מן הארץ - בעולם הזה ובעולם הבא. באותו זמן כתוב, ברכי נפשי את ה' הללויה.

כל מי שלא זוכה בתורה לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים ולזה אין חלק בפלוך הקדוש

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף כ"ה)] אמר רבי שמעון,

הקב"ה האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים - ירד ומתושלח וחנוף קימים בעולם כיון שהסתלקו מהעולם אז הוריד הקב"ה דין עליהם ונאבדו

יתמו חטאים מן הארץ (קד, לה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף נז)] בימי אנוש אפלו

תינוקות של אותו [היום] הדור היו משגיחים בחכמות עליונות והיו מסתכלים בהם. אמר רבי ייסא, אם כך, טפשים היו שלא היו יודעים שעתיד הקדוש ברוך הוא להביא עליהם מי מבול וימותו בהם? אמר רבי יצחק, ידוע היו יודעים, אבל אחזו טפשות בלבם. שהם היו יודעים אותו מלאך הממנה על אש ואותו הממנה על המים, והיו יודעים לעצר אותם שלא יוכלו לעשות דין עליהם. והם לא היו יודעים שהקדוש ברוך הוא שולט על הארץ וממנו יבא דין על העולם? אלא היו רואים שהעולם הפקד בידי אותם ממנים, ובהם כל דברי העולם, ולכן לא היו מסתכלים בקדוש ברוך הוא ולא משגיחים במעשיו עד שהארץ נשחתה. ורוח הקדש מכריזה בכל יום ואומרת: יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם. והקדוש ברוך הוא האריך להם כל אותו הזמן שאותם צדיקים, ירד ומתושלח וחנוף, קימים בעולם. כיון שהסתלקו מהעולם, אז הוריד הקדוש ברוך הוא דין עליהם ונאבדו, כמו שנאמר (בראשית ז) וימחו מן הארץ.

—== זוהר תהלים ==—

כָּךְ, עָלֵינוּ כְּתוּב (תהלים קד) יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְרַשְׁעִים עוֹד אֵינָם - בְּתַחֲתֵית הַמַּתִּים. אַז - בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' הַלְלוּיָהּ.

זהו רבי חגי - שֶׁכֵּל יָמָיו לֹא רָצָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּמַה שְּׂיַדַּע

יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ (קד, לה) : [זוהר ח"ג

פ' שלח לך (דף קנ"ז: קנ"ח:)] רבי חזקיה ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא לרבי חזקיה, אני רואה בפניך שבתוךך יש הרהור. אמר לו, הרי ודאי בפסוק זה הסתפלתי בו. בין שאמר שלמה, (קהלת ג) כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה מקרה אחד להם וגו'. ושנינו, שכל דברי שלמה המלך כלם נסתרים מדרגות החכמה. אם כן, בפסוק זה יש להסתכל, שהרי נמצא בו פתח לאותם שאינם בני האמונה. אמר לו, ודאי כן זה, ויש בו לדעת ולהסתכל. בין כן ראו אדם שהיה בא, ובקש מהם מים, שהיה צמא ועיף מחזק השמש. אמרו לו, מי אתה? אמר להם? יהודי אני, ואני עיף וצמא. אמרו, עסקת בתורה? אמר להם, עד שאני אתכם בדברים, אעלה להר הזה, ושם אקח מים ואשתה. הוציא רבי ייסא כלי אחד מלא מים ונתן לו. אחר ששתה, אמר, נעלה אתך למים. עלה להר, ונמצאו חוט מים דקיק, ומלאו כלי אחד. ישבו. אמר להם אותו האדם, כעת תשאלו, שהרי אני השתדלתי בתורה על ידי בני אחד, שאני הכנסתי לבית רב ובגללו הרוחתי בתורה. אמר רבי חזקיה, אם על ידי בןך - טוב

אשריהם בעלי הנשמה, בעלי התורה, בני עבודתו של המלך הקדוש. או לאותם הרשעים שאין זוכים להדבק ברבונם ולא זוכים בתורה, שכל מי שלא זוכה בתורה, לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, וההדבקות שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדושה. אוי לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מוכר לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם. בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש ישראל אלא בנפש, דרגה עליונה עומדת עליו, ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול, שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר. וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו כתוב יתמו חטאים מן הארץ.

יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ - בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא

יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ (קד, לה) : [זוהר ח"ג

פ' אחרי מות (דף ע"ב:) אמר רבי יצחק, משום כן, כל מי שמעביר מאותם מינים רעים או רשות אחרת לארץ, הארץ נטמאת. אוי לאותו האיש! אוי לנפשו! שהרי הארץ הקדושה לא תקבל אותו אחר

—=— זוהר תהלים —=—

המה להם - בלבדם, ולא להכניס את בני האמונה בדעת וטפשות זו, ועל כך המה להם, ולא לאחרים. ומה דעתם? כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכלם וגו'. תפח רוחם של אותן בהמות, אותם טפשים או מחסרי אמונה. אוי להם! אוי לנפשם! טוב להם שלא יבואו לעולם! ומה השיבם שלמה על זה? הפסוק אחריו, ואמר, ומי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ. מי יודע באותם טפשים שלא יודעים בכבוד המלך העליון ולא מסתכלים בתורה, רוח בני האדם העלה היא למעלה, למקום עליון, למקום נכבד, למקום קדוש, להזון מאור עליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ונמצא לפני המלך הקדוש עולה תמימה, וזוהי העלה היא למעלה. ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ, ולא לאותו מקום שהיה כל אדם, שפתיב בו (בראשית ט) בצלם אלהים עשה את האדם, וכתוב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם. איך אומרים אותם טפשים שאינם מבני האמונה, ורוח אחד לכל (קהלת א)? תפח רוחם! עליהם כתוב (תהלים לה) יהיו כמץ לפני רוח ומלאך ה' דוחה. אלה ישארו בגיהנם לאותן דרגות תחתונות, ולא יעלו לדורי דורות. עליהם כתוב (שם קד) יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה. באו רבי חזקיה ורבי ייסא ונשקו ראשו. אמרו, ומה כל זה היה אתך ולא ידענו? אשרי השעה הזו שפגשנו אותך.

הוא. אבל הדבר שאנו בו, אני רואה שלמקום אחר רוצה לעלות. אמר אותו האדם, אמר דברך, שלפעמים בתרמיל העני תמצא מרגלית.

אמר לו פסוק זה שאמר שלמה. סח לו. אמר לו, וכי (כמו) במה אתם נפרדים משאר בני אדם שלא יודעים? אמרו לו, ובמה? אמר להם, על זה אמר שלמה פסוק זה, ולא אמר זה מעצמו כשאר אותם דברים, אלא חזר על אותם דברים של טפשי העולם שאומרים כך. ומה אומרים? כי מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה וגו'. טפשים שלא יודעים ולא מסתכלים בחכמה, אומרים שהעולם הזה הולך במקרה, והקדוש ברוך הוא לא משגיח עליהם, אלא מקרה [בני] האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד וגו'. וכששלמה הסתפל בטפשים הללו שאומרים את זה, קרא להם בהמה, שהם עושים עצמם בהמה ממש משום שאומרים דברים אלו. ומנין לנו? הפסוק שעליו מוכיח, שכתוב (קהלת א) אמרתי אני בלבי על דברת בני האדם לברם האלהים ולראות שהם בהמה המה להם. אמרתי אני בלבי, וחסבתי בזה להסתכל על מה? על דברת בני האדם, על אותו דבר טפשות שהם אומרים לברם האלהים לברם, ולא יתחברו יחד עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה, ולראות שהם בהמה המה להם. ולראות בהם אותם בני אמונה שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמה.

— תהלים — זוהר תהלים —

הָלְלוּ תִמְצָא סְמוּכִין לְחֻבְרִים בְּדָבָרִים
אֲחֵרִים, אֲבָל שְׁלֵמָה בָּא לְגִלּוֹת עַל אוֹתָם
רְשָׁעִים מְחַסְרֵי אֱמוּנָה שְׂאִין לָהֶם חֶלֶק
בְּקִדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. אָמַר לוֹ, הִתְרַצָּה שְׁנַתְחַבֵּר אִתְּךָ
וְתִלְךָ אִתָּנוּ? אָמַר לָהֶם, אִם אֶעֱשֶׂה כֵּךְ,
הַתּוֹרָה תִּקְרָא עָלַי כְּסִיל! וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שְׂאֵתְחִיב בְּנַפְשִׁי. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה? אָמַר
לָהֶם, שְׁהָרִי אֲנִי שְׁלִיחַ, וּשְׁלַחֲוּנִי
בְּשְׁלִיחוֹת, וּשְׁלֵמָה הִמְלִיךְ אָמַר, (משלי כו)
מְקַצֶּה רְגָלִים חָמָס שְׂתֵה שֶׁלַח דְּבָרִים בְּיַד
כְּסִיל. בֹּא וּרְאֵה, הַמְרַגְּלִים, עַל שְׁלֵא
נִמְצְאוּ בְּנֵי הָאֱמוּנָה וּשְׁלוּחֵי אֱמוּנָה,
הַתְּחִיבוּ בְּנַפְשָׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
נִשְׁקָם וְהִלְךְ לוֹ.

אֲשֶׁרֵינוּ מִי שְׁשֶׁלַח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן
הַדְּבָרֵינוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא. עַד שֶׁהָיוּ
הוֹלְכִים פָּגְעוּ בְּאוֹתָם בְּנֵי אָדָם.
שְׂאֵלוּ אֶת רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יִיסָא עָלֵינוּ.
אָמְרוּ, מַה שָּׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם? אָמְרוּ, רַבִּי
חֲזַקְיָה הוּא, וְחֵבֵר בֵּין הַחֻבְרִים הוּא,
וּשְׁלַחֲוֵהוּ הַחֻבְרִים מִבְּכָל לְדַעַת דְּבָרִים
מִרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וּשְׂאֵר הַחֻבְרִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְדַאי זֶהוּ רַבִּי חֲזַקְיָה, שְׁכָל
יָמָיו לֹא רָצָה לְהִרְאוֹת עֲצָמוֹ בְּמַה שְׂיִדְעֵה,
וְעַל זֶה אָמַר לָנוּ שְׁהָרִי בְּנוֹ זָכָה לוֹ בַּתּוֹרָה,
מִשּׁוּם שְׂאֵמַר הַפְּסוּקָה, (שם) רְאִיתָ אִישׁ חָקֵם
בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכְסִיל מִמֶּנּוּ. וְדַאי שְׁלִיחַ
נֶאֱמָן הוּא, (ואשריו הוא שליח נאמן) וְאֲשֶׁרֵינוּ מִי
שְׁשֶׁלַח דְּבָרָיו בְּיַד שְׁלִיחַ נֶאֱמָן.

מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת, לֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק
לְעוֹלָם הַבָּא

עוֹד אָמַר, וְכִי עַל זֶה בְּלִבְד תִּמְהַם שְׁלֵמָה,
וְהָרִי בְּמִקּוֹם אַחַר אָמַר כְּמוֹ זֶה? פִּתַּח
וְאָמַר, (קהלת ט) זֶה רָע בְּכָל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. זֶה רָע וְדַאי. מַהוּ זֶה רָע? זֶהוּ
מִי שְׁשׁוֹפֵף זָרַע בְּרִיקְנוֹת וּמִחֻבְל דְּרִכְיוֹ,
מִשּׁוּם שֶׁזֶה אֵין מְדוּרוֹ בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים ה) כִּי לֹא אֶל חֶפְזֵי רָשָׁע אֶתָּה
לֹא יִגְרָף רָע. עַל זֶה אָמַר, זֶה רָע, שְׁלֵא
יִהְיֶה לוֹ מְדוּר לְמַעְלָה. כִּי מְקַרָּה אֶחָד לְכָל
וְגַם לֵב בְּנֵי הָאָדָם מְלֵא רָע (משום זה)
וְהוֹלִילוֹת בְּלִבָּבָם בְּחַיֵּיהֶם (קהלת ט). שְׁטוֹת
תִּקְוָעָה בְּלִבָּבָם, וְהֵם מְחַסְרֵי אֱמוּנָה, וְאֵין
לָהֶם חֶלֶק בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּבְאוֹתָם בְּנֵי
אֱמוּנָה, לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וְאֲחֵרֵינוּ אֶל הַמֵּתִים.

בֹּא וּרְאֵה, הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַהֵר לְבָנֵי
הָעוֹלָם וְאָמַר, (דברים ל) וּבַחֲרַתְּ בְּחַיִּים
לְמַעַן תִּחְיֶה, (בעולם הזה, ובעולם הבא) וְהַחַיִּים
שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם הֵם. אוֹתָם רְשָׁעִים מְחַסְרֵי
אֱמוּנָה מַה אוֹמְרִים? כִּי מִי אֲשֶׁר יִבְחַר
וְגו'. אִף עַל גַּב שְׁיִבְחַר אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם
(באוֹתוֹ עוֹלָם) כְּמוֹ שְׂאֵמַר - לֹא כְּלוּם הוּא,
שְׁהָרִי מְסוּר בְּיַדֵּינוּ, (קהלת שם) אֶל כָּל
הַחַיִּים יֵשׁ בְּטָחוֹן, וּמְסוּר הוּא בְּיַדֵּינוּ, (שם)
כִּי לְכָלֵב חַי הוּא טוֹב מִן הָאֲרִיָּה הַמֵּת. אֵיךְ
יִהְיֶה לָנוּ חַיִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם? וְעַל כֵּן זֶה רָע
וְדַאי, שְׁלֵא יְדוּרוֹ בְּמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן וְלֹא יִהְיֶה
לָהֶם בּוֹ חֶלֶק. וְאִף עַל גַּב שְׁכָל הַפְּסוּקִים

קָהָה א' הוֹדוּ לַיהוָה **קָרְאוּ** בְשֵׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְעַמּוּם עַל־לִוְתָיו: ב' שִׁירוּ לֹא זָמְרוּ לֹא שִׁיחוּ כָּבֵל נִפְלְאוֹתָיו: ג' הִתְחַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מִבְּקָשֵׁי יְהוָה **קָרְאוּ**: ד' הִרְשׁוּ יְהוָה **קָרְאוּ** וְעוֹז בְּקִשְׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: ה' זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מִפְתּוֹ וּמִשְׁפָּטֵי כִּיּוֹ: ו' זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ פָּנָי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: ז' הוּא יְהוָה **קָרְאוּ** אֱלֹהֵינוּ **קָרְאוּ** כָּבֵל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: ח' זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי הַיָּם: ט' אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבָרָהֶם וּשְׁבִיעָתוֹ לְיִשְׁחָק: י' וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: י"א לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן כָּבֵל נַחֲלַתְכֶם: י"ב בְּהוֹיֹתֶם מִתִּי מִסֶּפֶר כְּמַעֲט וְגָרִים בָּהּ: י"ג וַיִּתְחַלְבוּ מִגֹּי אֶל גֹּי מִמַּמְלָכָה אֶל עַם אַחֵר: י"ד לֹא הֵנִיחַ אָדָם לְעַשְׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מַלְכִּים: ט"ו אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ: ט"ז וַיִּקְרָא רַעַב עַל הָאָרֶץ כָּל מִטָּה לָחֶם שָׁבַר: י"ח שָׁלַח לְפָנֵיהֶם אִישׁ לְעָבֵד נִמְכָּר יוֹסֵף: י"ח עָנּוּ בְּכַבֵּל (רַגְלִי) רָגְלוֹ בְּרֹזַל בָּאָה נִפְשׁוֹ: י"ט עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה **קָרְאוּ** צְרַפְתָּהּ:

———— **שימוש תהלים** ————

לקדחת רביעית

הוֹדוּ לַה' קָרְאוּ בְשֵׁמוֹ (קה, א): [שימוש תהלים לפרק קה] טוב לאמרו לקדחת רביעית.

———— **זוהר תהלים** ————

יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ
עָנּוּ בְּכַבֵּל רָגְלוֹ (קה, יח): [זוהר ויקרא פרשת
 מְצֻרָע (דף נה.)] וּבֹא רְאֵה, כִּי־יֹסֵף כְּתוּב,
 (שם קה) **עָנּוּ בְּכַבֵּל רָגְלוֹ וְגו'.** עַד מִתִּי עָנּוּ
בְּכַבֵּל רָגְלוֹ? עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ אִמְרַת ה'
 צְרַפְתָּהּ. עַד עַת בֹּא דְבָרוֹ שֶׁל מִי? אֵלָּא עַד
 עַת בֹּא דְבָרוֹ (שֶׁל יוֹסֵף, וּנְבַח) אוֹתוֹ דְבוּר. זֶהוּ
 שְׁכַתוּב אִמְרַת ה' צְרַפְתָּהּ. וְאֵז - שְׁלַח
 מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיַּפְתָּחֵהוּ. בֵּינְתֵימִם
 הָיָה בָּא הַבְּקָר.

בְּלִילָה לִזְמִידִים תוֹרָה וּבִבְקָר מִתְקַשְׂרִים
 בְּה' וְהַשְׂכִּינָה
אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, כְּתוּב (שְׁמוּאֵל א כה) וְהִיתָה
 נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצֻרוֹר הַחַיִּים.

נֶפֶשׁ אֲדָנִי, סֵתָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כד)
 אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לְשׂוֹא נִפְשֵׁי. הֲרֵי הַזְּמַן
 בְּבִקְרָא לְקַשֵּׁר אֶת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל וּלְחַבְרָה
 לְבַעֲלָהּ. אֲשֶׁר־י הַצְּדִיקִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים
 בַּתוֹרָה בְּלִילָה וּכְאִים לְהַתְקַשֵּׁר עִם הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְעַם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, עֲלֵיהֶם כְּתוּב
 (משלי כג) יִשְׂמַח אֲבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ.

כל מילה של תפלה נבחנת

עָנּוּ בְּכַבֵּל רָגְלוֹ (קה, יח): [זוהר חלק ג',
 מְצֻרָע (דף נה.) זוהר תורה] אִמַּר רַבִּי
 חֲזַקִּיָּה, כִּךְ לְמַדְנֹו, כֵּל דְבוּר וּדְבוּר שֶׁל
 תְּפִלָּה שְׁמוּצִיא אָדָם מִפִּיּוֹ, עוֹלָה לְמַעֲלָה,
 וּבֻקַּע רְקִיעִים, וּנְכַנְסָת לְמִקוֹם שְׁנַכְנַסָת,
 וְשֵׁם נְבַחְנַת תְּפִלָּה הִיא, אִם הִיא תְּפִלָּה

כ נִשְׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ: כא שָׁמוּ אֶרֶז לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל קִנְיָנוּ: כב לְאַסֵּר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקַנָּיו יַחֲבֵם: כג וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם: כד וַיִּפֹּר אֶת עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו: כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ

— זוהר תהלים —

ה' התיר אותו מהפלא

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [בְּרֵאשִׁית פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצד ע"ב)] בא ראה מה פתוב? שֶׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. רבי שמעון אָמַר, כְּתוּב (תהלים קמו) ה' מִתִּיר אֲסוּרִים וְגו', וְכֵן כְּתוּב שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ, לְמַה מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ? אֵלֶּא שֶׁלַח מְלָךְ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשָּׁל עַמִּים - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁלַח מְלָךְ - הַמְּלָךְ הַעֲלִיז וְשֶׁלַח וַיִּתִּירָהוּ. וְמִי הוּא שֶׁשֶׁלַח לוֹ? זֶה הַמְּלָאךְ הַגּוֹאֵל, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל הוּא מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מגלגל גלגולים בעולם

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): [בְּרֵאשִׁית פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצד ע"ב)] רבי אלעזר פתח, (תהלים קה, כג) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם. בא ראה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלְגֵּל גִּלְגוּלִים בְּעוֹלָם, וּמְקַיֵּם נְדָרִים וּשְׁבוּעוֹת כְּדֵי לְקַיֵּם שְׁבוּעָה וְגִזְרָה שֶׁהוּא גִזְרָה.

אהבת הקדוש ברוך הוא את האבות

שְׁהִירֵי שְׁנֵינוּ, אִם לֹא שֶׁחֲבִיבוֹת וְאֵהָבָה שְׂאֵהָב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאֲבוֹת, הִיָּה רְאוּי לְהוֹרִיד אֶת יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם בְּכָבֵד שֶׁל בְּרִזָּל. וּבִאֵהָבָתוֹ

כשרה, מכניסין אותה לפני המלך הקדוש, לעשות רצונה, ואם לא, דוחים אותה החוצה, ונתעורר בתפלה זו רוח אחר.

כשנתקבלה תפלת יוסף הוציאו אותו מבית האסורים

עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוּ וְגו' (קה, יט): [זוהר חלק ג', מצודע (דף נה.) זוהר תורה] ובוא וראה, כתוב בו ביוסף, "עַנּוּ בְּכָבֵד רְגְלוֹ וְגו'", עַד מֵתִי "עַנּוּ בְּכָבֵד רְגְלוֹ", "עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוּ אֲמַרְתָּ ה' צְרַפְתָּהוּ", עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוּ שֶׁל מִי, אֵלֶּא עַד עַתָּה בֵּא דְבָרוּ שֶׁל יוֹסֵף לְמַעַלָּה, וְנִבְחַנָּה תְּפִלָּתוֹ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב: "אֲמַרְתָּ ה' צְרַפְתָּהוּ", וְאוֹ "שֶׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ".

ה' שלח את השכינה שתתיר את יוסף מבית האסורים

שָׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ וְגו' (קה, כ): [זוהר חלק א' פְּרֻשַׁת מִקְץ (דף קצה.) זוהר תורה] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב "ה' מִתִּיר אֲסוּרִים" (תהלים קמו, ז), וְכֵן כְּתִיב: "שֶׁלַח מְלָךְ וַיִּתִּירָהוּ", וְמֵהוּ "מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ" קִמַּד? אֵלֶּא "שֶׁלַח מְלָךְ" זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "מִשָּׁל עַמִּים" זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "שֶׁלַח מְלָךְ", מֶלֶךְ עֲלִיז שֶׁלַח וַיִּתִּירָהוּ, וְמִי הוּא שֶׁשֶׁלַח אוֹתוֹ, זֶה מִלֶּאךְ הַגּוֹאֵל, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַמִּים, שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל הַתַּחְתּוֹנִים, וְהַכֹּל מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

זיו הזוהר

על הקדוש ברוך הוא, הוא שלח את המלאך הגואל הידוע, שעליו נאמר אשר שמי בקרבו, לפיכך הרי זה כאילו הקדוש ברוך הוא בעצמו היה מתיר אסירתו.

קמד. ה' מתיר אסורים, משמע הוא בעצמו, וכאן משמע על ידי שליח, ועוד מושל עמים ויפתחהו כפל לשון במלות שונות למה, ומתריך שהכל מוסב

לְהַתְנַבֵּל בְּעֵבְדָיו: כו שְׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אַחֲרַי אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: כז שָׁמוּ בָּם דְּבָרַי
 אֲתוּתָיו וּמִפְתָּיִם בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח הַשֶּׁדֶּי וַיַּחֲשֶׁד וְלֹא מָרוּ אֶת (דבריו) דְּבָרָי:
 כט הִפֵּךְ אֶת מַיְמֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת הַנְּתָם: ל שְׂרֵיץ אֲרֻצִּים צִפְרֻדָּעִים בַּחֲדָרַי
 מִלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֵא עָרֹב בְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם כְּרֹד אִשׁ
 לְהַכּוֹת בְּאֲרָצָם: לד וַיִּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֲנָתָם וַיִּשְׁפֹּר עַיִן גְּבוּלָם: לה אָמַר וַיָּבֵא אֲרָבָה
 וַיִּלֶּק וַאֲיִן מִסָּפֵר: לו וַיֵּאֱבֵל כָּל עֵשֶׂב בְּאֲרֻצִּים וַיֵּאֱבֵל פְּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיִּךְ כָּל
 כְּבוֹד בְּאֲרֻצִּים רֵאשִׁית לְכָל אֹנֶם: לו וַיֹּצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:

== זוהר תהלים ==

בראשונה, ואחר כך הביא את האדם לעולם
 ומצא מזון. [בא ראה] כמו כן הקדוש ברוך
 הוא אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע תדע כי
 גר יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן
 יצאו ברכש גדול. כשבא יוסף לארץ מצרים,
 לא מצא בה רכוש גדול. גלגל גלגולים,
 והביא רעב על העולם, וכל העולם היו
 מביאים כסף וזהב למצרים, והתמלאה כל
 ארץ מצרים כסף וזהב. לאחר שהכל נתקן
 רכוש גדול, הביא את יעקב למצרים.

מקדים רפואה למכה

שֶׁכֶּף דְּרַכֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - בְּרֵאשׁוֹנָה
 בּוֹרָא [מקדים] רְפוּאָה, וְאַחַר כֵּן
 מִכָּה. כֵּן בְּרֵאשׁוֹנָה הַתְּקִין רְכוּשׁ גָּדוֹל,
 וְאַחַר כֵּן הִבִּיא אוֹתָם לְגָלוּת, וְעַל כֵּן גִּלְגַּל
 גִּלְגּוּלִים וְהִבִּיא רָעַב עַל [כל] הָעוֹלָם, כְּדִי
 שִׁיְהִיו מְבִיאִים כֶּסֶף וְזָהָב כָּל הָעוֹלָם
 לְמִצְרַיִם.

על ידי יוסף הצדיק נשפע עשירות
 לישראל

בא ראה, משום יוסף שהוא צדיק, הוא
 גרם עשר של כסף וזהב שישטלו

אותם המליך ליוסף בנו, ועשה אותו מלך
 ששולט על כל הארץ, וירדו כל השבטים
 בכבוד, ויעקב כמלך.

ה' השליט את יוסף על מצרים

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, כג): בא ראה
 מה פתוב? (סו) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם
 וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ חָם. כִּיִּן שֶׁכְּתוּב וַיָּבֵא
 יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לֹא יִדְעֻנוּ שֶׁיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
 חָם? לְמָה צָרִיךְ אֶת זֶה? אֵלָּא, וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל
 מִצְרַיִם - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וַיַּעֲקֹב גֵּר
 בְּאֶרֶץ חָם - זֶה יַעֲקֹב. שֶׁהָרִי בְּשִׁבְלֵי יַעֲקֹב
 וּכְנִיּוֹ בָּאָה הַשְּׂכִינָה לְמִצְרַיִם, וְהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא גִלְגַּל גִּלְגּוּלִים וְהוֹרִיד אֶת יוֹסֵף
 בְּרֵאשׁוֹנָה, שֶׁבְזָכוּתוֹ הַתְּקִימָה הַבְּרִית עִמּוֹ,
 וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל הָאֶרֶץ.

הקדוש ברוך הוא מקים גזרותיו

וַיֹּצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְגו' (קה, לו): [בראשית
 פ'רשת מ'ק' (ד' קצו ע"א)] אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, כָּל מָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה,
 הַכֹּל הוּא לְגִלְגַּל גִּלְגּוּלִים, מִשּׁוּם שֶׁרָצָה
 לְקַיֵּם הַגְּזָרָה. בֵּא רֵאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִבִּיא כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ הָעוֹלָם

לח שְׂמֵחַ מְצִירִים בְּצִאתָם כִּי נָפַל פְּתָדָם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְפָּה וְאֵשׁ לְהֶאֱיִר לְיִלְהָ: מ שְׂאֵל וַיָּבֵא שָׁלוֹ וְלֶחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר וַיִּזְבַּח מִיּוֹם הַלְּבָבוֹ בְּצִיּוֹת נְהַר: מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיִּזְבַּח עִמּוֹ בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים וַיִּרְשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתָיו יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

—=— זוהר תהלים —=—

באה השכינה למצרים, והקדוש ברוך הוא היה מסבב סבות, והוריד ליוסף בראשונה, שבזכותו נתקיים עמו הברית, והשליטו על כל הארץ.

יִשְׂרָאֵל, כְּפָתוּב (תהלים קה, לו) וַיִּזְבַּח בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאִין בְּשִׁבְטָיו פּוֹשֵׁל. וּמִדְּרוֹ שֶׁל הַצְּדִיק זֶה בָּא לְיִשְׂרָאֵל, וְהַכֵּל לְזַכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.

הלא היה מלכנו עוד לפני ארץ מצרים? וַיִּזְבַּח עִמּוֹ בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בְּחִירָיו" (קה, טג): [זוהר חלק ג' רע"א מהימנא קדושים (דף 99 ע"ד): זוהר תורה] פתח רבי אלעזר ואמר, "וְאֵנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם וְאֱלֹהִים זוֹלָתִי לֹא תִדְעַ" (הושע יג, ד), לא כתוב אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא "וְאֵנְכִי ה' אֱלֹהֶיךָ מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם", וכי מארץ מצרים היה להם למלך ולא מקודם לזה, והלא כתוב: ויאמר יעקב אל בניו "הֲקִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּזֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם" (בראשית לה, ב), ונאמר: "וַנִּקְוֶמָה וְנַעֲלָה בֵּית אֵל" (שם, ג), וכתוב כאן: "מֵאֲרֶץ מִצְרַיִם"? (ב) זה יובן מהברייתא דרבי עקיבא שיש חיה אחת נושאת הכסא עומדת באמצע הרקיע וישראל שמה וחוקק על מצחה ישראל שאומרת בקול רם ברכו וכו'.

בזכות האהבה שאהב ה' את האבות ירד יעקב למצרים כמלך

וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְגו' (קה, טג): [זוהר ח"א, (מקץ קצ"ד): זוהר תורה] אמר רבי אלעזר, בוא וראה, שהקדוש ברוך הוא מסבב סבות בעולם, לקיים השבועה והגזרה שהיה גזור, שהרי למדנו, אלמלי החביבות והאהבה שאהב הקדוש ברוך הוא להאבות, היה ראוי יעקב לרדת למצרים בשלשלאות של ברזל, ובאהבתו אותם השליט ליוסף בנו, ועשה אותו למלך המושל על כל הארץ, וירדו כל השבטים בכבוד, ויעקב כמלך.

השכינה באה למצרים וגם יעקב ובניו

בוא וראה מה כתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם", כיון שכתוב: "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם" האם לא ידענו שיעקב גר בארץ חם, ולמה הצריך לומר זה, אלא "וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם", זה הקדוש ברוך הוא (ב), "וַיַּעֲקֹב גַּר בְּאֶרֶץ חָם", זה יעקב, שהרי בשביל יעקב ובניו

במצרים נודע כבודו של הקדוש ברוך הוא אֵלֹהִים מִן הַיּוֹם שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם, לֹא הִכִּירוּ כְבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלְּבַד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּעַבְדוּת קִשָּׁה,

— זוהר תהלים —

ויצעקו אל הקדוש ברוך הוא, ולא שינו ממנהגים שלהם, שם נזדקקו אבותינו, כזהב בתוך הכור.

ישראל הלכו אחר האמונה הפשוטה שקיבלו מאבותיהם

ועוד שהיו רואים בכל יום כמה כשפים כמה מינים רעים, להטעות לאנשים, ולא סרו מדרכם לימין ולשמאל, ואף על פי שלא היו יודעים כל כך בכבודו של הקדוש ברוך הוא, אלא שהלכו אחר מנהגי אבותם.

באותות ומופתים שבמצרים והים, אמונתם נתחזקה ביותר

ואחר כך ראו כמה נסים וכמה גבורות,

אני שעשיתי המופתים אני נתתי לכם התורה

ולפיכך אל תאמרו שאלהים אחר הוא שדיבר עמנו, אלא אני הוא אשר ראיתם בארץ מצרים, אני הוא שהרגתי שונאיכם בארץ מצרים, אני הוא שעשיתי כל אותן עשר מכות בארץ מצרים, ובעבור זה "יאלהים זולתי לא תדע" (הושע יג, ד), אל תאמר שיש אחר אלא אני הוא הכל.

כב לחודש

קו א תללוניה חודו ליתנוניא ו בי טוב בי לעולם חסדו: ב מי ימלל גבורות

שימוש תהלים

לקדחת שלישית

מי ימלל גבורות (קו, ב): שימוש תהלים לפרק קו] טוב לקדחת שלישית ושם שלו ו"ה.

זוהר תהלים

בא ראה, כל מי שמשתדל בתורה, מקיים העולם ומקיים כל מעשה ומעשה על תקונו פראוי, ואין לך כל איבר ואיבר באדם שאין כנגדו בריה בעולם. שהרי כמו שאדם נחלק לאיברים, וכלם עומדים דרגות על דרגות מתקנים אלו על אלו וכלם גוף אחד - כך גם העולם, כל אותם בריות כלם איברים איברים ועומדים אלו על אלו, וכאשר כלם מתקנים - הנה גוף [אחד] ממש. והכל כמו שהתורה. שהרי כל התורה איברים ופרקים ועומדים אלו על אלו, וכשכלם נתקנים - נעשים גוף אחד. כיון שדוד הסתכל במעשה הזה, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנייך.

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. כל הדברים של העולם הזה והעולם הבא

בתורה כל הסודות עליונים חתומים שלא יכולים להשיג. בתורה כל אותם דברים עליונים שהתגלו ולא התגלו. בתורה הם כל הדברים שלמעלה ולמטה. כל הדברים של העולם הזה וכל הדברים של העולם הבא הם בתורה, ואין מי שמשגיח ומכיר אותם. ומשום כך כתוב (תהלים קו) מי ימלל גבורות ה' ישמיע

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קו, ב): נזוהר ח"א פ' תולדות (דף קלד:) ואלה תולדות יצחק וגו'. פתח רבי חייא ואמר, (תהלים קו, ב) מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. בא ראה, כשרצה הקדוש ברוך הוא ועלה ברצון לפניו לברא את העולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו, ובכל מעשה ומעשה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם, היה מסתכל בתורה ובורא אותו. זהו שכתוב (משלי ח) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום. אל תקרי אמון אלא אמן. כשרצה לברא אדם, אמרה התורה לפניו: אם האדם יברא ואחר כך יחטא ואתה תדון אותו, למה יהיו מעשי ידך לחנם, שהרי לא יוכל לסבל את דינך? אמר לה הקדוש ברוך הוא: הנה תקנתי תשובה טרם שבראתי את העולם. אמר הקדוש ברוך הוא לעולם בשעה שעשה אותו וברא את האדם, אמר לו: עולם, עולם, אתה וחקותיך לא יתקיימו אלא על התורה. ומשום כך בראתי כן את האדם, כדי שיתעסק בה, ואם לא - הריני מחזירך לתהו ובהו, והכל בשביל האדם קים. זהו שכתוב (ישעיה מה) אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי. והתורה עומדת ומכריזה לפני בני אדם כדי שיתעסקו וישתדלו בה, ואין מי שירכין אָזְנוֹ.

— תהלים — זוהר תהלים —

ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. פסוק זה בארוהו, אבל מה זה ימלל? ידבר ה'יה צריך לכתב! ואם תאמר שזו דרך הכתוב, שהרי הפסוקים הם כף - לא, שכלם באים להראות דבר, אף כאן בא להראות דבר. מי ימלל [גבורות ה'], ככתוב (דברים כג) וקטפת מלילת. גבורות ה', משום שהם רבים, שהרי כל גזרת הדין באה משם, ולכן מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא? עוד, מי ימלל וידבר, הכל אחד. ידבר, שהרי כמה וכמה גבורות הן שאין להם חשבון, כמה בעלי דינים, כמה בעלי מגנים, כמה שומרי החקים, והדבור לא יכול לדבר להם. ובמה ידועות? כלם בהגדה, שיש בה סוד החכמה, שהרי בדבור ובאמירה לא יכול לדבר להם ולדעת אותם, אבל בהגדה הן ידועות, ככתוב (תהלים קמה) דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך יגידו. בסוד זה יודעים, אבל גבורתך, שהיא גבורה תחתונה, ידברו, שכתוב וגבורתך ידברו. ישמיע כל תהלתו, שרבים הם [הדוגות] הדינים שנודעים ומחברים בתהלה, וכמה חילות וכמה מחנות שמתחברים בה, ככתוב (איוב כה) ה'יש מספר לגדודיו, ועל זה מי יכול להשמיע כל תהלתו?

שש מאות ושלשה עשר מיני עצה נתנה תורה לאדם להיות שלם ברבונו משום שרבונו רוצה להיטיב לו בעולם הזה ולעולם הבא ויותר לעולם הבא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"ב פ' יתר (דף רמט:)] וידבר אליהם את כל

כל תהלתו. בא ראה, בא שלמה ובקש לעמד על דברי התורה ועל דקדוקי התורה ולא יכל. אמר, אמרתי אחקמה והיא רחוקה ממני. דוד אמר, (תהלים קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. בא ראה, כתוב בשלמה (מלכים א ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף. והרי בארוהו שחמשה ואלף טעמים היו בכל משל ומשל שהיה אומר. ומה שלמה, שהוא בשר ודם, כף היו בדבריו - דברי התורה שאמר הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה שבכל דבר ודבר יש בו כמה משלים, כמה שירים, כמה תשבחות, כמה סודות עליונים, כמה חכמות, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. בא ראה מה כתוב למעלה, ואלה תלדת ישמעאל. שהם שנים עשר נשיאים. אחר כף אמר ואלה תולדת יצחק. התעלה על דעתך שכתוב בו בישמעאל שהוליד שנים עשר נשיאים ויצחק הוליד שני בנים, שזה התעלה וזה לא התעלה? על כן כתוב מי ימלל גבורות ה'. זה יצחק. ויצחק הוציא את יעקב, שהוא היה לבדו יותר מכלם, שהוליד שנים עשר שבטים, הקיום של מעלה ומטה. אבל יצחק למעלה בקדשה עליונה, [וישמעאל] ועשו למטה, ועל כן כתוב מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו. זה יעקב. כשנדבק השמש בלבנה, כמה כוכבים מאירים מהם.

מי הוא שישלך ויעביר גזרה אחת מאותן גבורות שעושה הקדוש ברוך הוא

מי ימלל גבורות ה' וגו' (קמ, ב): [זוהר ח"א פ' יחי (דף רמט:)] פתח ואמר, (תהלים קו) מי

—== זוהר תהלים ==—

מקום, שְׁכָתוּב (תהלים קכא) מֵאֵין יבֵּא עֲזָרִי. וְכָתוּב (דניאל ז) וְעַד עֵתִיק הַיָּמִים מִגִּיעַ וּלְפָנָיו הִקְרִיבוּהוּ. וּתְשׁוּקָת וְעִנְג הַצְּדִיקִים לְהִסְתַּכֵּל לְאוֹתוֹ זִיו, שְׁכָל זִיו יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וּמִמֶּנּוּ נִמְשָׁכִים כָּל אוֹתָם הַכְּתָרִים. עוֹד אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנִינוּ בְּפִסּוּק זֶה אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה', בְּסוּף הַפִּסּוּק מֵהַ כְּתוּב? וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, עַל אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא בְּמַתִּי אֶרֶץ, הוּא לְמַעְלָה מִהָאֶרֶץ הַזֹּה. וְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁנִקְרָא בְּמַתִּי אֶרֶץ, הֵינּוּ שְׁמַיִם, וְהֵינּוּ שְׁכָתוּב עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ. עַל ה' - אָמַר רַבִּי אַבְא, לֹא כְתוּב אֵז תִּשָּׁב, אֶלֶּא אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה', הֵינּוּ שְׁמַיִם, שְׁכָתוּב (תהלים נז) רוּמָה עַל הַשְּׁמַיִם אֱלֹהִים. וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, הֵינּוּ אֶרֶץ הַחַיִּים, מִמְשַׁמַּע שְׁכָתוּב עַל בְּמַתִּי לְהַכְלִיל צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם שְׁנִקְרָאוּ בְּמַתִּי אֶרֶץ, וְהֵינּוּ שְׁמַיִם שְׁלֹמַעְלָה וְאֶרֶץ שְׁלֹמַעְלָה. וְהִדְבַּר שְׁאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כֶּף הוּא, וְהַכֵּל אַחַד, שְׁכָתוּב וְעַד עֵתִיק הַיָּמִים מִגִּיעַ וְגו', וְכָל הַדְּבָרִים הִלְלוּ עוֹלָיִם לְמָקוֹם אַחַד.

אָמַר רַבִּי אַבְא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, יֹאמַר לִי מוֹרֵי, פִּסּוּק זֶה כָּלוּ בְּמָה בְּאֶרְנוּ אוֹתוֹ, שְׁכָתוּב אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיךָ? אָמַר לוֹ, הֵרִי הַכֵּל נֹאמַר כְּבָר, שְׁתַּפְּנוּק וְעִדוֹן עַל ה' כְּתוּב, מְקוֹם שֶׁהוּא לְמַעְלָה, וְכָתוּב וְעַד עֵתִיק הַיָּמִים מִגִּיעַ. עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר. וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אַבִּיךָ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בראשית כז) וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשְּׁמַיִם וְגו', וְהֵינּוּ נַחֲלַת יַעֲקֹב. וְהִבְרָכָה שְׁבַרְךָ יִצְחָק אֵת

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר. רַבִּי יְהוּדָה פְּתַח, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. בְּכַמָּה דְרָכִים הַעֲיֵדָה הַתּוֹרָה בְּאֶדָם שְׁלֹא יַחֲטֵא לְפָנָיו רַבּוּנוֹ. בְּכַמָּה דְרָכִים נִתְּנָה לוֹ עֲצָה שְׁלֹא יִסְטָה מִדְרָכָיו יְמִין וּשְׁמֵאל. בְּכַמָּה דְרָכִים נִתְּנָה לוֹ עֲצָה אִיךָ יִשׁוּב לְפָנָיו רַבּוּנוֹ וְיִמְחַל לוֹ. שְׁשִׁנּוּנוֹ, שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִי מִיָּנִי עֲצָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְאֶדָם לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּרַבּוּנוֹ, מִשׁוּם שֶׁרַבּוּנוֹ רוֹצֵה לְהִיטִיב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלְעוֹלָם הַבָּא, וַיּוֹתֵר לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהָרִי שְׁנִינוּ, כָּל מֵה שֶׁהַשְּׁלֵים הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֶדָם - מֵאוֹתָן טוֹבוֹת שְׁזוּכָה בָּהֶם לְעוֹלָם הַבָּא הַשְּׁתַלֵּם בָּהֶם. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁהַעוֹלָם הַבָּא הוּא שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. (ואם תֵּאמַר שֶׁהַעוֹלָם הַזֶּה אֵינוֹ שְׁלֹו אֵלֶּא) וְכֶף שְׁנִינוּ, הַעוֹלָם הַזֶּה כְּנִגְדַּד הַעוֹלָם הַבָּא אֵינוֹ אֶלֶּא כְּפִרוּזְדוֹר לְטְרַקְלִין. (מִשׁוּם כֶּךָ הַעוֹלָם הַבָּא הוּא שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא) וְכִשְׁזוּכָה אוֹתוֹ הַצְּדִיק - בְּשֵׁלֹו הוּא זוּכָה. שְׁשִׁנּוּנוֹ, כְּתוּב (דברים ב) וְנִחַלָה לֹא יִהְיֶה לוֹ בְּקִרְבִּי אַחֲיוֹ. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁה' הוּא נַחֲלָתוֹ. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי שְׁזוּכָה לְחִלְקִי יִרְשָׁה עֲלִיוֹן זֶה. זוּכָה בַּהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּבְכַפִּית שֶׁל הַעוֹלָם הַזֶּה. כֶּף בְּעוֹלָם הַבָּא וּבְכַפִּית הַעֲלִיוֹן הַקְדוּשׁ, שְׁכָתוּב (ישעיהנו) וְנִתַּתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמַתִּי יָד וְשֵׁם. אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק שְׁמִדּוּרוֹ עִם הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק שְׁזוּכָה לָזֶה, שְׁכָתוּב (ישעיה נח) אֵז תִּתְעַנֵּג עַל ה'. לֹא כְתוּב עִם ה', אֶלֶּא עַל ה'. מֵה זֶה עַל ה'? מְקוֹם שֶׁעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְשָׁכִים מִמֶּנּוּ וְתֹאבִים לְאוֹתוֹ

זוהר תהלים

אותו גוף הראשון שהשאיר, לא נאָכַד, ויהיה לו קיום לעתיד לבא, שהרי את ענשו סבל בכמה מינים, והקדוש ברוך הוא לא מקפח שכר שום בריות שבָּרָא, פָּרַט לאותם שיצאו מתוך האמונה שלו ולא הָיָה בהם טוב לעולמים, ופָּרַט לָאֵלוּ שלא כָּרְעוּ במוֹדִים, שְׁמַאֲלָה עוֹשֶׂה הקדוש ברוך הוא בריות אחרות, כדי שלא יבָּנָה באותו הגוף בדמות של אָדָם ולא יקום לעולמים. אָבַל אֵלֶּה לֹא כָּף.

מַה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם אוֹתָהּ רוּחַ זוֹכָה לְהַתְתַּקֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹיף הָאֲחֵר, מַה עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׂגוֹאֵל אוֹתָהּ, אוֹתָהּ הַרוּחַ שְׁלוֹ שְׁמִכְנִיס לְשֵׁם, וּמְשַׁתֵּף וּמְעַרֵב בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ הַכְּלִי, וְדַאי שְׁלֹא נִאָּבְדָת. וּמַה נַּעֲשֶׂה? שְׁהִירֵי יֵשׁ שֵׁם שְׁלֹשׁ רוּחוֹת (באותו גוף אחר בו יקום. ומה עשה הקדוש ברוך הוא, ' בא וראה, הגאלה ההיא שהיה גואל אותה, רוח שלו הרי נכנסת שם ונעזבת, ומשתתפת ומתערבת בכלי ההוא. ואותה הרוח הראשונה שהיתה באותו כלי ונדבקת בו, ודאי גשגשאת שם ולא נאבדת, ומשום זה אותה הרוח שעזב באותו הכלי ונדבקה שם, הוא רודף אחר השרש שלו והיסוד שלו שהיה יוצא ממנו ומביאו אליו, ובונה אותו במקום שהיתה בת זוגו. הרי שלש רוחות שם) - אַחַת שְׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ הַכְּלִי וְנִשְׁאַרָה שֵׁם, וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁנַמְשְׁכָה לְשֵׁם וְהִיְתָה עֲרִטְיָלֵאית, וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁהִכְנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל וְהִתְעַרֵב בָּהֶן. לְהִיּוֹת שְׁלֹשׁ רוּחוֹת אֵי אֶפְשָׁר, וּמַה נַּעֲשֶׂה?

אֵיךְ כֵּן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִכְנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹאֵל, בוּ הַתְּלַבְּשָׁה

יַעֲקֹב, עַל הַשָּׁמַיִם הַלְלוּ הוּא אָמַר, וּבִרְכוּ בְּבִרְכָה, שְׁעֵתִידִים בְּנֵי יַעֲקֹב, לְהַחֲיוֹת בְּאוֹתוֹ טַל לְעֵתִיד לְבוֹא, שְׁכָתוּב וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹהִים, לָךְ וְלֹא לְאַחֵר, מִטַּל הַשָּׁמַיִם, שָׁבוּ עֵתִידִים הַמֵּתִים לְהַחֲיוֹת לְעֵתִיד לְבוֹא, שְׁיּוֹצֵא מִהַעֲתִיק לְזַעִיר אֲנִפִּין וְשׁוֹרָה בְּשָׁמַיִם הַלְלוּ. הַתְּבוּנָן רַבִּי אָבָא וְאָמַר, עַכְשָׁו נִשְׁמַע הַכֹּל, וְנִמְצָאָת בְּרַפְת יִצְחָק עֲלִיוֹנָה מִמָּה שְׁחֻשְׁבַּתִּי.

שְׁנִינּוּ, מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה'. מִי יִמְלֵל? מִי יְדַבֵּר הִיָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת! אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דברים כג) וְקִטְפַת מְלִילַת בִּידָךְ. גְּבוּרוֹת ה', שְׂרָפִים הֵם וַיּוֹצֵאִים מִגְּבוּרָה אַחַת. וְשְׁנִינּוּ, גְּבוּרָה עֲלִיוֹנָה אַחַת, עֲטַרְתַּת הָעֲטַרְוֹת, מִתְעַטַּרְתַּת, וַיּוֹצֵאִים מִמֶּנָּה חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים, מֵהֵם יִמְיִנָה וּמֵהֵם שְׁמַאֲלָה, וְכֹל אַחַת נִקְרָאָת גְּבוּרָה, וְכֹל אַחַת וְאַחַת מִתְעַטַּרְתַּת בְּאוֹרוֹת שֶׁל חֻקִּיקוֹת גְּבוּהוֹת, וְכֹלָם נִקְרָאוֹת גְּבוּרוֹת ה'. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, גְּבוּרוֹת ה' חֲסֵר כְּתוּב, שְׁהִירֵי כָּלָם כְּלוּלִים בָּזֶה. יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ - זוֹהֵי שְׁכִינַת זִיו כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב וְתִהְלָתוֹ מְלֵאָה הָאָרֶץ.

הַקְּב"ה לֹא מְקַפֵּחַ שְׁכָר שׁוּם בְּרִיּוֹת שְׁבָרָא פָּרַט לְאוֹתָם שְׁיִצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֲמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב לְעוֹלָמִים וּפָרַט לְאֵלוּ שְׁלֹא כָּרְעוּ בְּמוֹדִים

מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' וְגו' (קו, ב) : [זוהר ח"א פ' משפטים (דף ק)] פְּתַח הַזִּקְן וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שְׁיִכּוֹל לְמִלֵּל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם תְּמִיד?

יְהוָה יִשְׁמָע כָּל תְּהִלָּתוֹ: ג אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת:

זוהר תהלים

שְׁעוֹשָׁה, וְאֶפְלוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאֶפְלוּ קוֹל
אֵינוֹ בְּרִיקְנוּת, וְאַתֵּר וּמְקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם. זֶה
שְׁנִבְנָה עֲכָשׁוּ וַיֵּצֵא לְעוֹלָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה,
אֵין לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא מְכַרְיִזִים, שֶׁהָרִי
בֵּת זוּגוֹ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ. בֵּת הַזוּג שֶׁהֵיָתָה לוֹ
נִעֲשְׂתָה אָמוּ, וְאַחִיו לְאָבִיו.

אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְבִּ"ה נָתַן לָהֶם תּוֹרַת
אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים וְלִילוּת שֶׁהָרִי כָּל
כִּי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה יֵשׁ לוֹ חֲרוּת מֵהַכֵּל
חֲרוּת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְשַׁלֵּט עָלָיו

אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט וְגו' (קו, א): [זוהר ח"א
פ' ויצא (דף קנב):] דְּבַר אַחֵר וַיֵּצֵא
יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה - רַבִּי אַבְרָ
פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט
עֲשֵׂה צְדָקָה כְּבֹל עֵת. אֲשֶׁר־י שְׁמַרִי מִשֹּׁפֵט,
אֲשֶׁר־הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת לְהִשְׁתַּדֵּל בָּהּ יָמִים
וְלִילוּת, שֶׁהָרִי כָּל מִי שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ
לוֹ חֲרוּת מֵהַכֵּל, חֲרוּת מִן הַמְּנוֹת, שֶׁלֹּא יִכּוֹל
לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, מִשׁוּם שֶׁכָּל מִי
שִׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה וְנִאֲחָז בָּהּ, נִאֲחָז בַּעֲץ
הַחַיִּים. וְאִם מִרְפָּה אֶת עַצְמוֹ מִעֵץ הַחַיִּים,
הֵנָּה עֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹרָה עָלָיו וְנִאֲחָז בוֹ. זֶהוּ
שִׁכְתוּב (משלי כד) הַתְּרַפִּיּוֹת בְּיוֹם צָרָה צַר
כַּחֲכָה. הַתְּרַפִּיּוֹת - אִם מִרְפָּה יָדָיו מִן
הַתּוֹרָה. בְּיוֹם צָרָה צַר כַּחֲכָה, מַה זֶה צַר
כַּחֲכָה? צַר כַּח כָּה. שֶׁהָרִי הִיא תְּמִיד
לְיָמִין, וְשִׁמְרָתָהּ תְּמִיד עַל בֶּן אָדָם כְּאִשׁוּר
הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה, וְאִזּוֹ דוֹחָה אֶת הָרַע
הַחוּצָה שֶׁלֹּא יִקְרַב לְבֶן הָאָדָם וְלֹא יוּכַל
לְקַטְרֵג לוֹ. וְכִשְׂאָדָם סוּטָה מְדַרְכֵי הַתּוֹרָה

הַנְּשָׁמָה הַזֶּה בְּמְקוֹם שֶׁל לְבוּשׁ הַגְּרִים,
(וְהוּא) וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילֵאִית שֶׁשָּׂבָה שָׁם
לְהַבְנוֹת לְהִיּוֹת לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה הַעֲלִיוֹנָה.
וְאוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהֵיָתָה בַּתְּחִלָּה שֶׁנִּשְׁאַרָה
בְּאוֹתוֹ כְּלִי, פָּרְחָה מִשָּׁם, וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזַמֵּן לָהּ מְקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת
הַחֲלוּנוֹת שֶׁבִּסְלַע שְׂאֵחַר כְּתַפִּי הַגֵּן עֲדָן,
וְנִטְמַנְתָּ שָׁם. וּמִתְעַלָּה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף
הָרֵאשׁוֹן שֶׁהֵיָה בַּתְּחִלָּה, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ יְקוּם
אוֹתוֹ הַגּוֹף, וְזֶהוּ אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁנַיִם
שֶׁאֲמַרְנוּ (למעלה). אֲבָל אוֹתוֹ הַגּוֹף טָרַם
שִׁיקוּם עָנְשׁוּ גְדוֹל, שֶׁהָרִי מִשׁוּם שֶׁלֹּא זָכָה
לְהַתְּרַבּוֹת, הוֹרִידוּ אוֹתוֹ לְתוֹךְ הָאֲדָמָה,
שֶׁסְּמוּכָה לְאַרְקָא, וְנִדּוֹן שָׁם. וְאַחֵר כִּף
מְעֵלִים אוֹתוֹ לְתַבֵּל. עֲכָשׁוּ יוֹרֵד וְעֲכָשׁוּ
עוֹלָה, הֵנָּה עָלָה וְהֵנָּה יָרַד, אֵין לוֹ מְנוּחָה,
פָּרַט לְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי
חֲדָשִׁים. וְאַלְהָ יִשְׁנִים בְּאֲדַמַּת עֶפְרַיִם. אֲדַמַּת
- מְאֲדָמָה. עֶפְרַיִם - מִתְּבַל. וְעַל אֵלוֹ כְּתוּב
(דניאלים) וְרַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל אֲדַמַּת עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ
אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וּלְדַרְאוֹן
עוֹלָם. כָּל אֵלָה שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן. אֲבָל
אִם זָכְתָה אוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילֵאִית שֶׁשָּׂבָה
כְּמוֹ מִקְדָּם לְהַתְּתַקֵּן, אִזּוֹ צְדִיק הוּא, שֶׁהָרִי
אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁנִּאֲמַר בָּהּ שֶׁנִּשְׁמָרָה בִּסְלַע,
תְּתַקֵּן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרֵאשׁוֹן, וְעַל אֵלָה
כְּתוּב אֵלָה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאַלְהָ לְחַרְפּוֹת וְגו'.

כָּל אוֹתָם שֶׁלֹּא זָכוּ לְהַתְּתַקֵּן.

וְאֵלָיו הֵן הַגְּבוּרוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת שֶׁל הַמַּלְאָךְ
הַעֲלִיוֹן הַקְּדוּשׁ, וְכֻלּוֹם לֹא נִאֲבָד.
אֶפְלוּ הַכֵּל הִפָּה יֵשׁ לוֹ אֶתֵר וּמְקוֹם,
וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ מַה

—=— זוהר תהלים —=—

לא נקרא קץ כל רוח, וסוד הדבר - זהו קץ [כל בשר] וזהו קץ. זה קץ על בשר, וזה על רוח. משום כך זה פנימי וזה חיצוני, זה ימין וזה שמאל, זה קדוש וזה טמא, והנה פרשוק.

ובא וראה סוד עליון קדוש של האמונה, הסוד של עולם הזכר ועולם הנקבה, וכל קדש הקדשים בו, וכל סודות האמונה מכאן יצאו, וכל החיים וכל החרות, וכל הטובות וכל האורות הם מכאן, וכל הברכות וטללי נדבות, וכל האהבה של האהבות הכל מהצד הזה, סוד הדרום. מצד הצפון מתפשטות דרגות עד שמגיעה למטה פסלת הזהב, בצד הטמאה, לכולן טמא, ואוחז את זה למעלה, ואוחז את זה למטה. וכאן מזדווגים זכר ונקבה יחד, והם רוכב נחש, הסוד של זכר ונקבה, וזה סוד עזאז"ל. ומכאן נפרדות הדרגות ויוצאים כמה צדדים לעולם, שמתפשטים מכאן ושולטים על העולם, וכלם צדדי הטמאה, וממנים שרים לתוך העולם. בא ראה, כשיצא עשו לעולם, כלו אדם כשושנה בשער כמו השעיר, ומשם אלופים, מגנים ממנים [שנים עשר] ששולטים בעולם, והנה פרשוק.

שומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא

בא ראה, אשרי שמרי משפט - ששומרים האמונה של הקדוש ברוך הוא, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, וצריך לאדם לשמר שלא יסטה לדרך אחרת, אלא שיהיה שומר משפט, משום שהקדוש ברוך הוא הוא משפט, שכל

ומתרפה ממנה, אזי צר כח כה, משום שאותו הרע, שהוא השמאל, שולט על האדם, ודוחה את ה"כה" הזו החוצה, עד שדוחק אותו מקום בצרה.

כאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, אהוב של הקדוש ברוך הוא

דבר אחר צר כחכה - שכאשר בן אדם אוחז בדרכי התורה, נאהב למעלה ונאהב למטה, והוא אהוב של הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (שמואל ב יב) 'וה' אהבו, שהיה אהוב של הקדוש ברוך הוא, ואהוב אותו. וכשאדם סוטה מדרכי התורה, אזי צר כח כה, צר שלו ובעל שנאה הוא אליו, ושולט עליו אותו שנקרא רע, עד שמקטרג בו בעולם הזה ובעולם הבא. בא ראה, הרע הזה, שהוא יצר הרע, שולט על העולם בכמה צדדים, וכמה שלטון יש לו בעולם, והוא נחש תקיף שחטא בו אדם, ונכשלים בו בני העולם ומושכים אותו עליהם, עד שמוציא להם את נשמותיהם. ובא וראה, כשהוא שולט, שולט על הגוף. וכיון ששולט על הגוף, יוצאת ממנו הנשמה, משום שהגוף נטמא, והנשמה עולה, ואין שולט עליו עד שנוטל רשות. וכמה הם שבאים מצדו ושולטים על העולם, והרי שנינו שכל מעשי העולם שנעשים ושולטים בהם, ויש לו ממנים ושמשים, כלם שמשים במעשי העולם. ועל כן הוא קץ של השמאל, והרי פרשוה שיש קץ לימין ויש קץ לשמאל, והקץ של השמאל הזה הוא קץ כל בשר. נקרא קץ כל בשר,

— זהו זה תהלים —

לפני רבי שמעון, ספרו לו המעשה. אָמַר, ומה זה בעצמו, אָפְלוּ כָל מִי שֶׁמְחִזִּיק לְאֵילָן (כאילן) הַחַיִּים נְצוּל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאָפְלוּ מִן מִיתַת הָעוֹלָם מִשָּׂאָר בְּנֵי אָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מֵאַחַר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּכֻלָּם מְעוֹרְרַת הַצְּדָקָה אֶת אֵילָן הַחַיִּים, וּמְקוּם זֶה הוּא הַמְּזוּן לְכָל, וְלִתְלַמִּידֵי הַחֻכְמִים מַה מַּעֲשִׂיהֶם? שֶׁהָרִי כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא יְכוּלִים לְעוֹרֵר צְדָקָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהָרִי הֵם אַחֲזִיזִים בַּצְּדָקָה, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם נִזְוָנִים בְּזִכְוֹתָם, בְּהֵם מִמֶּשׁ. וְהֵם לֹא יְכוּלִים לְהַתְּפָרֵס מֵהֶם מִמֶּשׁ, מִפְּנֵי שֶׁכָּל מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּתּוֹרָה, מְשַׁתְּדֵל בְּאֵילָן הַחַיִּים שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּפָרְסִים מִמֶּנּוּ. נִמְצָא שֶׁהַתְּלַמִּידֵי חֻכְמִים מְעוֹרְרִים מְזוּן לְעוֹלָם וְשָׁלוֹם. אִם לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם מִתְּעוֹרֵר מְזוּן, מִדּוּעַ לָהֶם לֹא מִתְּעוֹרֵר? אֲלֵא תְּלַמִּיד חֻכְם הוּא אֵילָן הַחַיִּים מִמֶּשׁ, וְאֵילָן הַחַיִּים לֹא נִזְוָן אֲלֵא מִן הָעוֹלָם הַבָּא, וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נִמְצָא בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא לְאַחַר שְׁעוֹלָה לְעוֹלָם הַהוּא, אֲזִי נִזְוָן מִמֶּנּוּ וְנִשְׂרַשׁ שְׂרָשְׁוֹ עֲלָיו. עֲכָשׁוּ אוֹכְלִים מִפְּרֵי עֵץ הַחַיִּים. וְמַה הוּא? אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁנִּמְצָא אֲצֵל הָעֲנַיִים, וְהוּא נִקְרָא (בראשית א) פְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בַּתּוֹךְ הַגֵּן. וְעַל זֶה אוֹכְלִים מִהַפְּרֵי הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְעַל זֶה לְמַדְנּוּ, הֵם נִזְוָנִים בְּזוּעָה. מַהִּי הַזּוּעָה? זוֹ גְבוּרָה. וְהֵם מְזוּמָנִים לְעוֹלָם הַבָּא. שֶׁמְזוּן הָעוֹלָם הַבָּא אֵינוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, אֲלֵא צְמִצּוּם קָטָן שֶׁל הַכַּחַשׁ שֶׁלּוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּמִתִּיקוֹת הַתּוֹרָה. וְזֶה טַעְמוֹ עַל הַפְּרֵי הַהוּא שֶׁל הָעֵץ הַתְּחַתּוֹן, וְזוֹ

דְּרָכֵי מִשְׁפָּט. עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת - וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אֲלֵא מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה וְעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם אוֹתָם שְׂצָרִיכִים אוֹתָהּ. שֶׁכָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה עִם הָעֲנִי, מְרַבֵּה אוֹתָהּ צְדָקָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. בֹּא רֵאָה, מִי שֶׁמְשַׁתְּדֵל בַּצְּדָקָה, אוֹתָהּ צְדָקָה שְׁעוֹשֶׂה עוֹלָה לְמַעַלָּה וּמְגִיעָה לְמַעַלָּה לְאוֹתוֹ הַמְּקוּם שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא מְרַכְּבָה עֲלִיוֹנָה, וּמְמַשִּׁיף בְּרִכּוֹת לְמְקוּם הַהוּא מִן הַמַּעֲיָן שֶׁל כָּל הַמַּעֲיָנוֹת. וּמֵאוֹתָהּ הַצְּדָקָה מְמַשִּׁיף וּמְרַבֵּה בְּרִכּוֹת לְכָל אוֹתָם הַתְּחַתּוֹנִים וְלְכָל הַמְּרַכְּבוֹת וְלְכָל הַחֲלִילוֹת, וְכֻלָּם מִתְּבַרְכִּים, וְנוֹסְפִים אוֹרוֹת כְּרֵאוֹי, מִשּׁוּם שֶׁכֻּלָּם נִקְרְאוּ עֵת, וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב עֲשֵׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת.

עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת - וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אִם כֵּן שְׂתִים עֲשָׂרָה שְׁעוֹת בְּיוֹם מִי יְכוּל?!
עֲשֵׂה צְדָקָה צְדָקָה בְּכָל עֵת. (קו, א): [זוהר

ח"ג פ' בהר (דף ק"א.) השלמה מההשמטות (סימן ט) וְהָרִי נִתְבָּאָר: וְכִי בְּכָל עֵת יָכוֹל אָדָם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה? אִם כֵּן, שְׂתִים עֲשָׂרָה שְׁעוֹת בְּיוֹם מִי יְכוּל?! אֲלֵא כִּי לְמַדְנּוּ, מִי שֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת. מַהוּ בְּכָל עֵת? כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא (ויקרא טו) וְאֵל יִבֵּא בְּכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ, וּבְאֵרוּהָ. וְלֹא תֵאמַר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְבִדְהָ, שֶׁהִיא עֵת רְצוֹן קְדוֹשׁ בַּצְּדִיק, אֲלֵא אֲפֹלוּ בְּכָל עֵת שֶׁלְמַטָּה מְרַבֵּה צְדָקָה עֲלֵיהֶם, וּמִתְּעוֹרְרַת צְדָקָה בְּכֻלָּם, בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. מִפְּנֵי כֵן יֵשִׁים אָדָם לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ וְיִדְבֹק בּוֹ בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּיֵּן שֶׁהִגִּיעוּ

— זוהר תהלים —

יעטף. תפלה, זו תפלה של יד, ובארנו. ומי שנותן צדקה לעני, הוא עושה למעלה שם קדוש שלם כראוי. כי צדקה זה עץ החיים, וצדקה נותן לצדק. וכשנותן לצדק, אז מתחבר זה עם זה, והשם הקדוש נמצא שלם.

מי שעושה זו ההתעוררות (שעושה התעוררות זו) שלמטה, בודאי כאלו עשה את השם הקדוש בשלמות. כמו שהוא עושה למטה, כך מתעורר למעלה. ועל זה כתוב, (שם קו) אשרי שמרי משפט עשה צדקה בכל עת. עשה צדקה - זה הקדוש ברוך הוא, כביכול הוא עושה אותו. בא ראה, העני הרי נתבאר מיהו מקומו. מה הטעם? כי העני אין לו משלו כלום אלא מה שנותנים לו, והלבנה אין לה אור משלה אלא מה שהשמש נותן לה. בא ראה, למה עני חשוב כמת? מה הטעם? כי אותו מקום גורם לו, שהרי במקום המות הוא מצוי, ולכן נקרא מת. אותו שחס עליו הוא נותן לו צדקה, עץ החיים שורה עליו, כמו שנאמר (משלי י) וצדקה תציל ממות. וכמו שעושה אדם למטה, כך גם הוא עושה למעלה ממש. אשרי חלקו של הזוכה לעשות שם קדוש למעלה, משום כך הצדקה עולה על הכל. והדברים האלה, כשהצדקה לשמה, שהרי מעורר צדקה לצדק לחברם כאחד, ושיהיה הכל שם קדוש כראוי. שהרי צדק לא מתתקן ולא נשלם אלא בצדקה, שכתוב (ישעיה נד) בצדקה תכונני. ולכנסת ישאל נאמר, ומשום כך ועשיתם אתם וגו'.

שמחה של התלמידי חכמים ומזון העליון שלהם. כיון שיעברו מהעולם הזה, כמה נחלים עליונים של עולם הבא מקיפים למקומם, וישתרו בו ויעלו למעלה למעלה, כמו שנאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. מהו יעשה? זה היובל, זה שנקרא עולם הבא. למחכה לו, ודאי. שלא רוצים מזון לעולם הזה עד שיגיעו (שיתקן) למזון שלהם. ומהו המזון שלהם? העולם הבא. ועל זה זכאים בכל, שעליהם כתוב עין לא ראתה אלהים וגו': (עד כאן מההשמטות).

מי שנותן צדקה לעני הוא עושה למעלה שם קדוש שלם כראוי

עשה צדקה צדקה בכל עת. (קו, ג): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ק"ג)] ונתתי גשמיכם בעתם וגו'. כל אחד ואחד יתן לחו עליכם. מי הם? אותו תקון שעשיתם של אותו השם הקדוש, כמו זה כתוב (בראשית יח) ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. וכי כיון שכתוב ושמרו דרך ה', למה לעשות צדקה ומשפט? אלא מי ששומר דרכי התורה, כביכול הוא עושה צדקה ומשפט. ומה זה צדקה ומשפט? זה הקדוש ברוך הוא. בכה רבי שמעון ואמר, אוי להם לבני אדם שלא יודעים ולא משגיחים בכבוד רבונם. מי עושה השם הקדוש בכל יום? הוה אומר, מי שנותן צדקה לעניים. בא ראה, הרי פרשוהו כך הוא, שהעני אחוז בדין, וכל מאכלו הוא בדין, המקום שנקרא צדק, כמו שנאמר (תהלים קב) תפלה לעני כי

ד זכרני יהוה ^א ברצון עמך פקדני בישועתך: ה לראות במוכת בחיריך לשמח בשמחת גונך להתחלל עם נחלתך: ו חטאנו עם אבותינו העוינו הרשענו: ז אבותינו במצרים לא השפילו נפלאותיך לא זכרו את רב חסדיך וימרו על ים בים סוף: ח וישועים למען שמו להודיע את גבורתו: ט ויגער בים סוף ויחרב ויוליכם בתהמות במדבר: י וישועים מיד שווא וינאלם מיד אויב: יא ויכפו מים צריהם אחד מהם לא נותר: יב ויאמינו בדברי ישרו תהלתו: יג מהרו שכתו מעשיו לא חפו לעצתו: יד ויתאוו תאוה במדבר וינסו אל בישיומן: טו ויתן להם שאלתם וישלח רוזן בנפשם: טז וינאו למשה במחנה לאהרן קדוש יהוה ^א: יז תפתח ארץ ותבלע דתן ותכם על עדת אבירים: יח ותבער אש בעדתם להבה תלהט רשעים: יט ועשו עגל בחרב וישתחוו למסכה: כ וימרו את כבודם בתבנית שור אבל עשב: כא שכתו אל מושיעים

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

למטה, רוצה להתלבש בלבוש להזיק את העולם. ויורד הוא ומרפכותיו. והלבוש הראשון שהוא לוקח - תבנית שור, דמות שור, וראשון לנזיקין מאותם ארבעה. הוא שור. והם ארבעה אבות להזיק לעולם, וכל שלשת אבות הנזיקין פרט לשור, כלם שלו, ועל זה כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור.

מה זה אכל עשב? הרי דרשנו בו, אבל עקר הדבר מתמצית של לחם ושבועה מיני דגן אין לו בהם חלק. ומשום כך האם לא היתה שם, ולא נאה לה להיות שם. ומשום שהאב היה יודע את רחמנות האם ודרכה, אמר למשה, בני אהובי, העצה בזה תמיד בשניהם. וזהו שלחשו לי בלחש, שלא ראוי לגלות, שהבן לא ידע, ויראה שהרי רצועה מוכנה, ותמיד יפחד. אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת.

ראשון לנזיקין מאותם ארבעה הוא שור והם ארבעה אבות להזיק לעולם

וימירו את כבודם וגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ' כי תשא (דף קצ"א.)] בני, החטא שעשו (ערב רב) העם שבחורן, והשתתפו בו העם הקדוש - באם הם חטאו, שכתוב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי. כבוד ישראל הזה, הוא ששורה עליה כאם על בנים, וזהו סוד הפתוב (תהלים קו) וימירו את כבודם בתבנית שור. זה כבודם של ישראל, האמא שלהם. וזהו שכתוב (שמאל א ד) גלה כבוד. שגרמו לשכינה לגלות בגלות עמהם. ועל זה וימירו את כבודם. במה? בתבנית שור. כאן הוא סוד הדבר. בא וראה, למטה בתוך שמרי היין השמרים הרעים, יצא מפגיע אחד, מקטרג, מזיק קדמון, והוא בסוד דמות אדם. כשקרב לתוך הקדש, כיון שמעבר משם ורוצה לרדת

עֲשֵׂה גְדֻלּוֹת בְּמִצְרַיִם: כִּב נִפְלְאוֹת בְּאֶרֶץ חָם נִרְאוֹת עַל יַם סוּף: כִּג וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ לְפָנָיו לְהָשִׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְּׁחִית:
זוהר תהלים

וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה
לְפָנֵיהֶם וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא אֶל
אֲחֵר
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם וְגו' (קו, כ): [זוהר ח"ב פ'
פ'קודי (דף רל"ז)] כְּתוּב (תהלים קו)
וַיִּמְרוּ אֶת כְּבוֹדִם בְּתַבְנִית שׁוֹר אֲכִיל עֵשֶׂב.
מַה זֶה תַבְנִית שׁוֹר? זֶה עֵגֶל. שׁוֹר מִצַּד
הַשְּׂמָאל, אֲהָרָן יָמִין, וְנִכְלָל בּוֹ שְׂמָאל
וְהַתְגַּבֵּר בּוֹ וַיִּצָּא עַל יָדוֹ. בֵּא וּרְאֵה, וַיִּמְרוּ
אֶת כְּבוֹדִם - זו שְׂכִינָה שֶׁהִלְכָה לְפָנֵיהֶם,
וְהִחְלִיפוּ אוֹתָהּ בְּמָקוֹם טָמֵא, אֶל אֲחֵר.
וּמְשׁוֹם כֶּף לֹא עֲבָרָה הַזְהֵמָה הַזוֹ מִהָעוֹלָם
עַד אוֹתוֹ זְמַן שִׁיעֲבִירְנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִהָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ
הַטְּמָאָה אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

מִהוּ וַיִּחַל? מְלַמֵּד שֶׁהַתְּפִלָּה עַד שֶׁאֲחֻזָּתוֹ
תִּלְחַלֵּה חֲכָמִים אוֹמְרִים לֹא הֵנִיחַ מִשֶּׁה
לְהַקְבֵּ"ה עַד שֶׁנֶּתַן נֶפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹה"ו
וּמִן הָעוֹה"ב

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ וְגו'
(קו, כ): [זוהר ח"ב פ' נח (דף כט). השמטות

ט"ו יב)] אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בֵּא וּרְאֵה מַה בֵּין
הַצְּדִיקִים שֶׁהָיוּ לְיִשְׂרָאֵל אֲחֵר כֶּף וּבֵין גֵּחַ.
גֵּחַ לֹא הֵגֵן עַל דָּוָרוֹ וְלֹא הִתְּפַלֵּל עָלָיו
כְּאַבְרָהָם. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאַבְרָהָם (שם יח, כ) זַעֲקַת סְדוּם וְעַמּוּרָה כִּי
רָבָה, מִיָּד - וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר, וְהִרְבָּה
דְּבָרִים כְּנִגַּד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁשָּׂאֵל
שְׂאֵם יִמְצֵא שֵׁם עֲשֶׂרָה צְדִיקִים שִׁיכַפֵּר
לְכָל הַדָּוָר בְּשִׂבְלָם. וְחָשַׁב אַבְרָהָם שֶׁהָיוּ
עֲשֶׂרָה בְּעִיר, עִם לוֹט וְאַשְׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו
וְחַתָּנָיו, וְלָכֵן לֹא הִתְּפַלֵּל יוֹתֵר. בֵּא מִשֶּׁה
וְהֵגֵן עַל כָּל הַדָּוָר. כֵּינֵן שְׂאֵמַר הַקְּדוֹשׁ

כָּל זְמַן שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר אֵין מְדַת הַדִּין
יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בָּהֶם?

וַיֹּאמֶר לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ וְגו'
(קו, כ): [זוהר ח"ב פ' בראשית (דף ט"ז):]

שֶׁהָרִי שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַב, וַיִּשׁ
אוֹמְרִים אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב, כָּל זְמַן
שֶׁהַצְּדִיקִים בְּדוֹר, אֵין מְדַת הַדִּין יְכוּלָה
לְשַׁלֵּט בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכִתּוּב (תהלים קו) וַיֹּאמֶר
לְהַשְׁמִידם לְוִלֵי מִשֶּׁה בַחִירוֹ עָמַד בַּפָּרִץ
לְפָנָיו לְהָשִׁיב חַמְתּוֹ מִהַשְּׁחִית. וְכִשֶּׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת דִּין בְּרָשָׁעִים,
מְסַלֵּק הַצְּדִיקִים מִבִּינֵיהֶם, וְאֵז עוֹשֶׂה דִּין
בְּרָשָׁעִים. מְשַׁל לָמָּה הַדָּבָר דּוֹמֵה? לְמַלְךְ
שֶׁהָיָה לוֹ פְּרִדָּס. יוֹם אֶחָד נִכְנַס לִגְנוֹ וְרָאָה

כד וַיִּמְאַסוּ בְּאֶרֶץ חֲמֹדָה לֹא הֶאֱמִינוּ לְדַבְרוֹ: כה וַיִּרְגְּנוּ בְּאֶחָלֵיהֶם לֹא שָׁמְעוּ
 בְּקוֹל יְהוָה: ^לכו וַיֵּשֶׂא יְדוֹ לָהֶם לְהַפִּיל אוֹתָם בַּמִּדְבָּר: כז וַלְהַפִּיל זֶרְעָם
 בַּגּוֹזִים וּלְזוֹרוֹתָם בְּאַרְצוֹת: כח וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֵּאבְלוּ וּבָחוּ מֵתוֹם: כט וַיִּבְעִימוּ
 בְּמַעַלְלֵיהֶם וַתִּפְרֹץ בָּם מַגֵּפָה: ל וַיַּעֲמֹד פִּינְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגֵּפָה:
 לא וַתַּחֲשֹׁב לוֹ לְצַדִּיקָה לְדֹר וְדֹר עוֹלָם: לב וַיִּקְצִיפוּ עַל מִי מְרִיבָה וַיִּרַע לַמֹּשֶׁה
 בְּעַבְדָּתָם: לג כִּי חָמְדוּ אֶת רוּחוֹ וַיִּכְפֹּא בַשִּׁפְתָיו: לד לֹא הִשְׁמִידוּ אֶת הָעַמִּים
 אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה: ^ללה לָהֶם: לה וַיִּתְעַרְבוּ בַּגּוֹזִים וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם: לו וַיַּעֲבְדוּ
 אֶת עֲצֻבֵיהֶם וַיְהִיו לָהֶם לְמוֹקֵשׁ: לו וַיִּזְבְּחוּ אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנוֹתֵיהֶם לְאֲשֵׁרִים:
 לח וַיִּשְׁפְּכוּ דַם נָקִי דַם בְּנֵיהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר זָבְחוּ לְעֲצֻבֵי בְנֵעַן וַתַּחַנֵּף הָאֶרֶץ
 בְּדָמָיִם: מט וַיִּטְמְאוּ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וַיִּזְנוּ בְּמַעַלְלֵיהֶם: מ וַיִּחַר אַף יְהוָה: ^מכעמוז
 וַיִּתְעַב אֶת נַחֲלָתוֹ: מא וַיִּתְּנֵם בְּיַד גּוֹזִים וַיִּמְשְׁלוּ בָהֶם שְׂנְאֵיהֶם: מב וַיִּלְחָצוּם
 אוֹיְבֵיהֶם וַיִּבְנְעוּ תַּחַת יָדָם: מג פְּעָמִים רַבּוֹת יֵצִילֵם וְהִמָּה יִמְרוּ בַעֲצָתָם וַיִּמְכוּ
 בְּעוֹנָם: מד וַיֵּרָא בְּצַד לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם: מה וַיִּזְכֹּר לָהֶם בְּרִיתוֹ וַיִּנָּחֵם כָּרַב
 (חסדו) חֲסָדָיו: מו וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים לִפְנֵי כָּל שׂוֹבֵיהֶם: מז הוֹשִׁיעֵנו יְהוָה: ^{מז}
 אֱלֹהֵינוּ ^{מח}וּקְבָצֵנו מִן הַגּוֹזִים לְהַדּוֹת לְשֵׁם קְדוֹשׁ לְהַשְׁתַּבַּח בַּתְּהִלָּתָךְ:
 מח בְּרוּךְ יְהוָה ^{מח}אֱלֹהֵינוּ ^{מח}אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם וְאָמַר כָּל הָעַם
 אָמֵן הַלְלוּיָהּ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ❦ —————

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מִכָּאן, (תהלים קו) וַיֵּאמֶר
 לְהַשְׁמִידֵם לְוִלֵי מֹשֶׁה בְּחִירוֹ עָמַד בְּפָרֹץ
 לִפְנָיו. וְכֵן כָּל הַצַּדִּיקִים הִגְנוּ עַל דּוֹרָם,
 וְלֹא הִנִּיחוּ מִדַּת הַדִּין לְשַׁלֵּט בָּהֶם. וְנַח
 הַתְּעַכָּב עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָמַר לוֹ
 רַבּוּי דְּבָרִים שָׁמְא יִבְקֹשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְלֹא הַשְׁגִּית וְלֹא בִקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים,
 וְעָשָׂה הַתְּכָה וְנֶאֱבַד כָּל הָעוֹלָם.

בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, יִשְׂרָאֵל חֲטָאוּ, סְרוּ מֵהַר
 מִן הַדֶּרֶךְ - מַה כְּתוּב בּו? (שמות לב) וַיַּחַל
 מֹשֶׁה. מַהוּ וַיַּחַל? מְלַמֵּד שֶׁהַתְּפִלָּל עַד
 שְׂאֲחֻזתוֹ תִּלְחַלֶּה. חֲכָמִים אוֹמְרִים, לֹא
 הִנִּיחַ מֹשֶׁה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנִּתֵּן
 נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם
 הַבָּא, שְׁכָתוּב (שם) וְעַתָּה אִם תֵּשֶׂא חֲטָאתָם
 וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ.

ספר חמישי

א יִזְדְּרוּ לַיהוָה **ב** כִּי מִזֶּבֶחַ כִּי לְעֹלָם חֲסֵדוֹ: **ג** יֹאמְרוּ גְאוּלַי יִתְנוּנָה
ד אֲשֶׁר גָּאֵלָם מִיַּד צָר: **ה** וּמֵאֲרָצוֹת קִבְצָם מִמִּזְרַח וּמִמְעַרְב מִצְפוֹן
 וּמִיָּם: **ו** תָּעִיזוּ בַמִּדְבָּר בִּישִׁימוֹן דֶּרֶךְ עִיר מוֹשֵׁב לֹא מְצָאוּ: **ז** רַעֲבִים גַּם צְמֵאִים
 נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַשֵּׂת: **ח** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **ט** בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם:
י וַיְדַרְיָם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל לָלֶכֶת אֶל עִיר מוֹשֵׁב: **יא** יִזְדְּרוּ לַיהוָה **יב** חֲסֵדוֹ
 וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **יג** כִּי הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה מִלֹּא מִזֶּבֶחַ: **יד** יֹשְׁבֵי
 חֲשָׁד וְצִלְמוֹת אֲסִירֵי עֵינַי וּבְרוּל: **טו** כִּי חֲמָרוּ אֲמָרֵי אֵל נַעֲצַת עֲלוּיִן נֶאֱצִי:
טז וַיִּכְנַע בְּעַמְל לֶבָם בְּשָׁלוֹ וְאִין עִזָּר: **יז** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **יח** בְּצָר לָהֶם
 מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם וַיִּשְׁעֵם: **יט** יוֹצִיאֵם מִחֲשָׁד וְצִלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִתַּק: **כ** יִזְדְּרוּ
 לַיהוָה **כא** חֲסֵדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: **כב** כִּי שִׁבְרַת דְּלִתּוֹת נִחַשְׁתָּ וּבְרִיחֵי
 בְּרוּל גִּדַּע: **כג** אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: **כד** כָּל אֲבָל תִּתְעַב נֶפֶשָׁם
 וַיִּגִּיעוּ עַד שְׁעָרֵי מוֹת: **כה** וַיִּצְעְקוּ אֶל יְהוָה **כו** בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לקדחת תמידית

יאמרו גאולי ה' (קז, ב): [שימוש תהלים לפרק קז] זה המזמור הוא טוב מאוד לאמרו לקדחת תמידית. והשם שלו הוא י"ה.

— זוהר תהלים —

שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ: זֶה מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּבֹכֶה וְצוֹעֵק עַד שֶׁלֹּא יִכּוֹל לִרְחֹשׁ בְּשִׁפְתָיו - תִּפְלָה זוֹ שֶׁלָּמָּה שֶׁהִיא בְּלֵב וְלְעוֹלָם לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם וַיִּצְעְקוּ אֵל ה' וְגו' (קז, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (דף 94 ב)] שָׁנוּ רַבּוֹתֵינוּ, זֶה מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּבֹכֶה וְצוֹעֵק עַד שֶׁלֹּא יִכּוֹל לִרְחֹשׁ בְּשִׁפְתָיו - תִּפְלָה זוֹ שֶׁלָּמָּה, שֶׁהִיא בְּלֵב, וְלְעוֹלָם לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם. אָמַר רַבִּי

יְהוּדָה, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁקוֹרַעַת גִּזְרֵי דִינּוֹ שֶׁל אָדָם מִכָּל יָמָיו. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁמוֹשֶׁלֶת עַל מַדַּת הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, גְּדוּלָה צְעָקָה שְׁמוֹשֶׁלֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. בְּשִׁבִיל צְעָקָה נוֹחַל הָאָדָם הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוֹב (תְּהִלִּים קז) וַיִּצְעְקוּ אֵל ה' בְּצָר לָהֶם מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם.

וְיִשְׁעִים: כ' יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם: כא יִרְדּוּ לַיהוָה
 חֲסִדוֹ וַנְּפַלְאוֹתָיו לְבְנֵי אָדָם: כב וַיִּזְבְּחוּ וַבְּחֵי תוֹרָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה:
 כג יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֵיזוֹת עֲשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים: כד הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה
 וַנְּפַלְאוֹתָיו בְּמַצּוֹלָה: כה וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סַעֲרָה וַתִּרְוַמֶם גְּלִיוֹ: כו יַעֲלוּ
 שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְּהוֹמוֹת נַפְשָׁם בְּרַעַח תִּתְמוֹנָג: כז יִחוּגוּ וַיִּנְעוּ בַּשְּׁפוּר וְכָל חֲכַמְתָּם
 תִּתְבַּלַּע: כח וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְהוָה וַיִּבְרַח לָהֶם וַמְּצִוְקֵיהֶם יוֹצִיאֵם: כט יָקָם

זוהר תהלים

באיש הזה ששוכב במחלתו כמו אסיר בבית אסירים, ויעזור לו להוציאו מבית האסירים, ובוא וראה שהקב"ה דן הדינים של בני העולם למעלה, הן למות הן לשרש הן לעקור הן לעונש רכוש והן להאסר, מי שנידון לעונש רכוש נופל במחלה, ולא ירפא עד שיתן ויפסיד מן רכושו כפי מה שנגזר עליו, וכיון שנענש בממונו שהפסיד ונתן כפי מה שנגזר עליו נרפא ויוצא מבית האסירים של מחלתו, וע"כ נצרך להתיגע אצלו שיתן עונשו במוקדם וישתחרר, מי שנידון לשרש יהיה נתפס וינתן בבית אסירים עד שישתרש מהכל, ולפעמים ישתרש מאבר שבגופו ואח"כ יוציאו אותו מבית האסירים, אבל מי שנידון למות אף אם יתן כל כופר וכל ממון שבעולם לא ינצל, ולכן נצרך לרופא שהוא חכם להתיגע אצל החולה, שאם יכול לתת לו רפואה לגופו הרי טוב, ואם לא יתן לו רפואה לנשמתו ויתיגע על רפואת הנפש, זה הוא רופא חכם שהקב"ה נמצא בעזרתו בעולם הזה ובעולם הבא.

תְּפַלֵּה שְׁלֹמֹה מִתְמַלְאֵת וְאֵינָה חוֹזֶרֶת רִיקָם,
 אֵין לָהּ שֶׁעַר שְׁלֵא יִכְנסוּ אוֹתָן דְּמַעוֹת
 וַיִּצְעֲקוּ אֶל ה' בְּצַר לָהֶם וַמְּצִוְקֵיהֶם

רְפוּאָה עַל יְדֵי הַקַּב"ה הוּא רְפוּאָה שְׁלֹמָה
 וְהַתְמִידוּת

וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם
 (קז, כ): [זוהר ח"ג (תוספות) זוהר תורה]
 פתח רבי אלעזר ואמר (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעה, כיון שאמר רפאני ה' מהו וארפא, וכיון שאמר הושיעני מהו ואושעה, הלא כיון שהרופא ירפא אין עוד מחלה, אלא כל הרפואות שבעולם ביד הקב"ה, אבל יש מהן על ידי שליח, ויש מהן שאינן נמסרין בידי שליח, אותן שנמסרין בידי שליח רפואות הן, אבל לפעמים חוזרין אליו המחלות, מלבד אותן שהקב"ה מרפא אינן חוזרין לעולם, וע"כ הרפואה שלו היא רפואה שאין עוד מחלה כלל, ובשביל זה רפאני ה' וארפא בודאי בלי קטרוג כלל.

רְפוּאֵת הָרופָא לְרַפְאוֹת גַּם רְפוּאֵת הַנְּפֶשׁ
 וְיִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפְּאֵם וְגו' (קז, כ): [זוהר ח"ג
 (רצט). זוהר תורה] תאנא כתוב (תהלים
 מא) אשרי משכיל אל דל, דל נקרא זה ששוכב במחלתו, והוא אסיר על מטתו בבית אסירי המלך, ואם נמצא רופא שהוא חכם, נותן לו הקב"ה ברכות לזה שמתיגע

סְעָרָה לְדַמְמוֹת יַחֲשׂוּ גְלִיחָם: ל וַיִּשְׁמְחוּ כִּי יִשְׁתַּקּוּ וַיִּנַּחֵם אֶל מְחוֹז הַפְּצָם:
 לֹא יִזְדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ וַנִּפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: לז וַיִּרְמְמוּהוּ בַּקָּהָל עִם
 וּבְמוֹשָׁב זְקֵנִים יַחְלְלוּהוּ: לח יֵשֶׁם נְהָרוֹת לְמִדְבַּר וּמִצְאֵי מַיִם לְצִמְאוֹן: לט אֶרֶץ
 פְּרִי לְמִלְחָה מֵרַעַת יִשְׁבִי בָהּ: לה יֵשֶׁם מִדְבַּר לְאַנָּם מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמִצְאֵי
 מַיִם: לו וַיֹּשֶׁב שָׁם רַעֲבִים וַיְבוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב: לו וַיִּזְרְעוּ שָׂדוֹת וַיִּטְעוּ כִרְמִים
 וַיַּעֲשׂוּ פְרֵי תְבוּאָה: לה וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבוּ מְאֹד וּבְהַמְתֵּם לֹא יִמְעִיט: לט וַיִּמְעֲטוּ
 וַיִּשְׁחוּ מֵעֵצֶר רָעָה וַיִּגְוּ: מ שִׁפְךָ בְּזוֹ עַל גְּדוֹבִים וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ לֹא דָרְךָ:
 מא וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מֵעוֹנֵי וַיִּשֶׁם כְּצֶאֱנַן מִשְׁפָּחוֹת: מב יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ וְכָל עוֹלָה
 קִפְצָה פִּיהָ: מג מִי חָכֵם וַיִּשְׁמַר אֱלֹהֵי וַיִּתְבוֹנְנוּ חֲסָדֵי יְהוָה:

————— זוהר תהלים —————

בתפלתו, שאין לך שער שלא יכנסו
 אותן דמעות, אמר רבי ברכיה בשעה
 שאמר הקב"ה לשמואל (שמואל א טו)
 נחמתי כי המלכתי את שאול למלך, מה
 כתוב ויחר לשמואל ויצעק אל ה' כל
 הלילה, הניח הכל ולקח צעקה, משום
 שהיא קרובה יותר להקב"ה, רבי יצחק
 אמר גדולה צעקה שמושל על מדת
 הדין שלמעלה, רבי יוסי אמר גדולה
 צעקה שמושל בעוה"ז ובעוה"ב,
 ובשביל צעקה נוחל האדם עוה"ז
 ועוה"ב, שכתוב ויצעקו אל ה' בצר להם
 ממצוקותיהם יצילם.

יושיעם (קז, כח): [זוהר ח"ב (דף כ.) זוהר תורה]
 תנו רבנן כל מי שמתפלל ובוכה וצועק
 עד שאינו יכול למרחש בשפתיו, זו היא
 תפלה שלמה שהיא בלב, ולעולם אינה
 חוזרת ריקם, אמר רבי יהודה גדולה
 צעקה שקורע גזר דינו של אדם מכל
 ימיו, וצעקה היא בלב שכתוב (איכה ב)
 צעק לבם אל ה', וזו קרובה להקב"ה
 יותר מתפלה ואנחה, שנאמר (שמות טז)
 כי אם צעק יצעק אלי שמע אשמע
 צעקתו, וא"ר יהודה כל דבר שבעולם
 תולה בתשובה ובתפלה שמתפלל האדם
 להקב"ה, וכל שכן מי ששופך דמעות

וְעִנֵּנִי: ה אֱלֹהִים ^{הַתְּהִיבָהּ בְּיָמֶיהָ} דָּבָר בְּקִרְשׁוֹ אַעֲלֶזְהָ אַחֲלֶקְהָ שְׂכֵם וְעִמָּק סְפוֹת אֲמַדְדָּ:
 ט לִי גִלְעָד לִי מְנַשָּׁה וְאַפְרַיִם מָעִיזוּ רֵאשִׁי יְהוּדָה מְחַקְקִי: י מִזֶּאֱב סִיר רַחֲצִי עַל
 אֲדָוִם אֲשֶׁלֶּיךָ נַעֲלִי עָלַי פְּלִשְׁתִּי אֲתַרוּעָע: יא מִי יִבְלֵנִי עִיר מְבָצָר מִי נָחֲנִי עַד
 אֲדָוִם: יב הֲלֹא אֱלֹהִים ^{הַתְּהִיבָהּ בְּיָמֶיהָ} וְנַחֲתָנִי וְלֹא תֵצֵא אֱלֹהִים ^{הַתְּהִיבָהּ בְּיָמֶיהָ} בְּצַבְאֹתֵינוּ:
 יג הֲבָה לָנוּ עֲזֵרְתָּ מִצָּר וְשׂוֹא תְשׁוּעַת אָדָם: יד בְּאֱלֹהִים ^{הַתְּהִיבָהּ בְּיָמֶיהָ} נַעֲשֶׂה חֵיל וְהוֹאֵ
 יבוֹם צָרֵינוּ:

————— זוהר תהלים —————

מעל השמים למעלה מעלה, שלמדנו כי הקדוש ומאיר אורו אל פני הקטנות,
 בזמן שהוא שטובים המה מעשה ובכך הכל בשמחה הכל בשלמות, כלם
 האנשים למטה ואם הבנים היא נמצאים בברכות ורחמים מתפשט, וכל
 בשמחה, אז מופיע בהתגלות הקדמון העולמות בשמחה.

קט א למנצח לדוד מזמור אלהי תהלתי אל תחרש: ב פי רשע ופי מרמה עלי פתחו דברו אתי לשון שקר: ג ודברי שנאה סבבוני וילחמוני חנם: ד תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה: ה וישימו עלי רעה תחת מזבחה ושנאה תחת אהבתי: ו תפקד עליו רשע ושטן יעמד על ימינו: ז בהשפטו יצא רשע ותפלתו תהיה לחטאה: ח יהיו ימיו מעטים פקדתו יקח אחר: ט יהיו בניו יתומים ואשתו אלמנה: י ונע ינעו בניו ושאלו ודרשו מחרבותיהם: יא ינקש נזשה לכל אשר לו ויבזו זרים יגיעו: יב אל יהי לו משך חסד ואל יהי חונן ליתומיו: יג יהי אחריתו לחכרית בדור אחר יפח שמם: יד יזכר עון אבתיו אל יהוה ויחטאת אמו אל תפוח: טו יהיו נגד יהוה תמיד ויכרת מארץ ויכרם: טז יען אשר לא זכר עשות חסד וירדף איש עני ואביון ונכאה לכב למותת: יז ויאחב קללה ותבואהו ולא חפץ בכרבה ותרחק מפניו: יח וילבש קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו: יט תהי לו כבגד יעטה ולמזח תמיד יחגרה: כ זאת פעלת שטני מאת יהוה וחדברים רע על נפשי: כא ואתה יהוה (קרי אלהים) אהני עשה אתי למען שמך כי טוב חסדך הצילני: כב פי עני ואביון אנכי ולפי חלל בקרבי: כג כצל בנמותו נהלכתי ננערתי בארבה: כד ברפי כשלו מצום וכשרי כחש משמן: כה ואני הייתי חרפה להם וראוני יגיעון ראשם: כו עזרני יהוה אלהי הושיעני בחסדך: כז וידעו כי ירך זאת אתה יהוה עשיתת: כח יקללו חמה ואתה תברך קמו ויבשו ועבדך ישמח: כט ילבשו שוטני כלמה ועמו כמעיל בשתם:

❦ — ❦ שימוש תהלים ❦ — ❦

אם שונאך מעיק לך

אלהי תהלתי אל תחרש (קט, א): [שימוש תהלים לפרק קט] אי הוה סנאך מעיק לך סב חרדלא וסב קדרה חדתא ומלי יתא מיא דמבוע ואמור עלויה יומין תלתא ושפוך קדם תרעיה דסנאך ותזהר דלא תשפוך טפה. ושם שלו הוא אל. א' מן "אהללנו, ל' מן "כי יעמוד לימין אביון.

❦ — ❦ זוהר תהלים ❦ — ❦

תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה (קט, ד): [זוהר ח"ג (דף טז): זוהר תורה] תחת אהבתי ישטנוני ואני תפלה. אמר רבי חזקיה מהו ואני תפלה, זו כנסת ישראל, כמו שביארו שכתוב (תהלים טט) ואני

תפלתי לך ה', וכתוב (שם סה) שומע תפלה עדיך וגו', ודוד בשביל כנסת ישראל אמר כך: ומה שאמר ואני תפלה הכל אחד, וזו תפלה של יד שנאמר על ידכה. בה"א.

ל אֹדָה יְהוָה מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ רַבִּים אֶחְלָלְנִי: לֹא כִי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן
 לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי נַפְשִׁי:

זוהר תהלים

שהוא משתמש בהם, ומי הם, לב נשבר ונדכה, ואת דכא ושפל רוח, אלה הם הכלים של המלך, וכאשר יש בצורת בעולם והרעב והדין מתגבר על העניים, אז הם בוכים וגועים לפני המלך, והקב"ה קרוב אליהם יותר מלאחרים, זש"ה (תהלים כב) כי לא בזה ואל שקץ ענות עני, ואז הקב"ה פוקד בשביל מה בא הרעב לעולם, אוי לאותן הרשעים שגרמו הרעב כאשר נתעורר המלך להשגיח בעולם על צעקת העניים, רחמנא ליצלן מהם ומעלבונם, בכך כתוב (שמות כב) שמוע אשמע צעקתו, שמוע אשמע שני פעמים, אחד להשגיח בצעקתם, ואחד להפרע מאותן שגרמו להם כך, וע"כ בזמן שהרעב נמצא בעולם אוי להם לאותן עשירים הרשעים מצעתקם של העניים לפני הקב"ה.

אין לך כלים קרובים יותר להשי"ת יותר מן העניים

כִּי יַעֲמֹד לִימִין אֲבִיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטַי
 נַפְשִׁי (קט, לא): [זוהר ח"ג (דף ט:) זוהר תורה] רבי אלעזר שאל לרבי שמעון אביו ואמר לו, הרי למדנו שבשביל ג' פשעים שבעולם רעב בא לעולם, וכל אותן הפשעים לא נמצאים אלא בעשירים, לפי שלכם מתגאה בהם, ואין נמצאים בעניים, א"כ מה הוא הדין שהקב"ה מענה לעניים ומחזק העשירים, שהרי בעבור זה מוסיפין לחטוא לפניו, אמר לו יפה שאלת, והרי ביארו החברים ואמרו שכאשר חפץ הקב"ה להפרע מן הרשעים ולהאבידם מן העולם, אז נותן להם שלמות ומשלים להם בכל, אבל בוא וראה שכל בני העולם אין נמצאים קרובים למלך העליון כאלה הכלים

קָיָה אֶל לְרֹדֵד מְזֻמּוֹר נָאִם יְהוָה לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם

שימוש תהלים

שישלימו לך שונאיך

נאום ה' לאדני (ק, א): [שימוש תהלים לפרק קי] שישלימו לך שונאיך ושם שלו יה.

זוהר תהלים

אָבֵל בְּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזוּז מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים,
שְׁכָתוֹב (ישעיה נד) כִּי יִמִּין וּשְׂמֹאֹל תִּפְרָצִי,
לְהִיּוֹת הַכֹּל אַחֵד.

שֶׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כְּאֵן

נָאִם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינִי וְגו' (ק, א): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קט"ב)] זו רֵאשִׁית הַיְמִין, לְאַהֲבָה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבָה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיְהוּ? (האהבה של התעוררות הימין) הַיְמִין, שֶׁהוּא מְעוֹרָר הָאֲהָבָה. מִי שְׂאוּהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְעִיר אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאַהֲבָה. כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֶלָּא בְּרִצּוֹן, רוּחַ מְמַשֵּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ זֶה - (איוב לד) אִם יִשִּׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. כְּשֶׁמְעוֹרָר הָאֲדָם אֲהָבָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת הַיְמִין לֹא נְעוּרָה אֶלָּא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים ו) בְּכֹל לְבָבְךָ וּבְכֹל נַפְשְׁךָ וּבְכֹל מְאֹדְךָ. הָרִי כְּאֵן שִׁלְשָׁה גִּוְנִים. שְׁלֹשׁ תֵּאֵמַר אוֹ זֶה אוֹ זֶה, שֶׁהָרִי לֹא כָתוּב אוֹ בְּכֹל לְבָבְךָ אוֹ בְּכֹל נַפְשְׁךָ אוֹ בְּכֹל מְאֹדְךָ. אֶלָּא צְרִיךְ אֶת כֻּלָּם, לֵב וְנֶפֶשׁ וּמְמוֹן. וְאִזּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִיר אֶת יְמִינוֹ אֵלָיו, וּפּוֹשֵׁט אוֹתָהּ כְּנִגְדּוֹ וּמְקַבֵּל אוֹתוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב, (תהלים קו) נָאִם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינִי. וְסוּד הַכָּתוּב הַזֶּה הָרִי הַעֲרֵנוּ בּוֹ, שֶׁדוּד הַמֶּלֶךְ עַל דְּרָגָתוֹ אָמַר, כְּשֶׁנִּקְשַׁר

נָאִם ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנָי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית
אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נָאִם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינִי וְגו' (ק, א): [זוהר

ח"א פ' בראשית (דף ג)] עוֹד פִּתַּח רַבִּי שָׁמְעוֹן וְאָמַר, (תהלים ק) נָאִם ה' לְאֲדֹנָי שָׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ. נָאִם ה' לְאֲדֹנָי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמְרַת שָׁב לִימִינִי, לְקַשֵּׁר מְעַרְבִית בְּדְרוּמִית, שְׂמֹאל בְּיָמִין, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. נָאִם ה' לְאֲדֹנָי - נָאִם ה' זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנָי - זֶה (יהושע ג) אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דְּבַר אַחֵר נָאִם ה' - זֶה יוֹבֵל. לְאֲדֹנָי - זֶה שְׂמֵטָה, שְׁכָתוֹב בָּהּ (שמות כא) אֲהַבְתִּי אֶת אֲדֹנָי. שָׁב לִימִינִי - שֶׁהָרִי הַיְמִין מִתְחִיל בְּיוֹבֵל, וּשְׂמֵטָה צְרִיךְ לְקַשֵּׁר בְּיָמִין. בֵּא רְאֵה, שְׂמֵטָה זֹה לֹא נִקְשְׁרַת בְּקִיּוּם שְׁלֵם בְּיָמִין וּבְשְׂמֹאל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוּצָה לְהַתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׂמֹאל כְּנִגְדָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלָּל שֶׁהוּא מְצַד שְׂמֹאל, אֵין בּוֹ קִיּוּם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֶלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אִזּוֹ בְּיָמִין. וְאִזּוֹ תִּהְיֶה בֵּין הַיְמִין וְהַשְּׂמֹאל בְּקִיּוּם שְׁלֵם, וְיִמְצְאוּ שְׁמִים חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִזּוֹ לֹא תִזוּז מִשֵּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נִעְמִיד שָׁב לִימִינִי? אֶלָּא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוֹב עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הָדָם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ. דָּבַר אַחַר נְאֻם ה' - זֶה יוֹבֵל. לְאֲדֹנֵי - זוֹ שְׁמֵטָה, שְׁכָתוּב בָּהּ (שְׁמוֹת כ"א) אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנֵי. שָׁב לִימִינִי - שְׁהִי הַיָּמִין מִתְחִיל בִּיּוֹבֵל, וּשְׁמֵטָה צָרִיף לְקִשְׁר בַּיָּמִין. בֵּא רְאֵה, שְׁמֵטָה זוֹ לֹא נִקְשְׁרַת בְּקִיּוּם שְׁלֹם בַּיָּמִין וּבְשִׂמְאֵל מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת. כְּשֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַשֵּׁר, הוֹשִׁיט זְרוּעַ שְׂמֵאל כְּנִגְדָּה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבְגִלְלָה שֶׁהוּא מַצֵּד שְׂמֵאל, אֵין בוֹ קִיּוּם עַד הַזְּמַן שֶׁל הָאֵלֶף הַשְּׂבִיעִי, שְׁבָאוֹתוֹ יוֹם לְחוּד מִתְקַשֵּׁר אֶז בַּיָּמִין. וְאִז תְּהִיָּה בֵּין הַיָּמִין וְהַשְּׂמֵאל בְּקִיּוּם שְׁלֹם, וְיִמְצְאוּ שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה, וְאִז לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים. אִם כֵּן, בְּמָה נִעֲמִיד שָׁב לִימִינִי? אֲלֹא עַד זְמַן יְדוּעַ, שְׁכָתוּב עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ, וְלֹא תִמִּיד. אֲבָל בָּאוֹתוֹ זְמַן לֹא תִזוּז מִשָּׁם לְעוֹלָמִים, שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה נ"ד) כִּי יָמִין וּשְׂמֵאלוֹ תִפְרָצִי, לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד.

שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִמְנָה כָּאן

נְאֻם ה' לְאֲדֹנֵי שָׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א'): נְזוּהַר

ח"ב פ' תְּרוּמָה (דף קס"ב.) זוֹ רֵאשִׁית הַיָּמִין, לְאֶהֱבֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֶהְבָּה שֶׁל הַדְּבָקוֹת שְׁלוֹ, וּמִיָּהוּ? (הֵאֱהָבָה שֶׁל הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין) שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הֵאֱהָבָה. מִי שְׂאוּהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מְעִיר אֶת יָמִינוֹ אֵלָיו וּמְקַבְּלוֹ בְּאֶהְבָּה. כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם לֹא תְלוּיִים אֲלֵא בְּרִצּוֹן, רוּחַ מְמַשִּׁיכָה רוּחַ וּמְבִיאָה רוּחַ, וְסִימְנָךְ זֶה - (אִיּוֹבֵל) אִם יָשִׁים אֵלָיו לְבוֹ רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֵלָיו יֵאָסֵף. כְּשֶׁמְעוֹרֵר הָאָדָם אֶהְבָּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּעוֹרְרוֹת הַיָּמִין לֹא נְעוּרָה אֲלֵא בְּשִׁלְשָׁה גִּוְנִים, כְּמוֹ

בַּיָּמִין. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת כָּאן בַּיָּמִין: וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ - הֲרֵי אַחַת. בְּכֹל לְבַבְךָ - שְׁתִּים. וּבְכֹל נַפְשְׁךָ - שְׁלֹשׁ. וּבְכֹל מְאֹדְךָ - אַרְבַּע. וְשִׁנְנָתָם לְבַנְיָךְ - חֲמֵשׁ. וְדַבַּרְתָּ בָּם - הֲרֵי שֵׁשׁ. בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ - הֲרֵי שִׁבְעַע. וּבִלְכַתְּךָ בְּדֶרֶךְ - שְׁמוֹנֵה. וּבְשִׁכְבְּךָ - הֲרֵי תִשְׁעַע. וּבְקוּמְךָ - הֲרֵי עֶשְׂרֵה. וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל יָדְךָ - הֲרֵי אַחַת עֶשְׂרֵה. וְהִיוּ לְטִטְפֹת בֵּין עֵינֶיךָ - הֲרֵי שְׁתִּים עֶשְׂרֵה. וְכִתְבָתָם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ - הֲרֵי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַמְצוּוֹת הֵלְלוּ תְלוּיּוֹת בַּיָּמִין, וְהַשְּׂמֵאל נִכְלָל בַּיָּמִין, וְכֵן צָרִיף. וּבְכֹל זְמַן שֶׁמִּתְעוֹרֵר הַשְּׂמֵאל, הַיָּמִין מִתְחִיל בְּרֵאשׁ. וְלִכְּן אִם יִזְכּוּ, הַשְּׂמֵאל נִכְלָל בַּיָּמִין. וְאִם לֹא, הַיָּמִין נִכְלָל בְּשִׂמְאֵל, וְשׁוֹלֵט הַשְּׂמֵאל. וְסִימָן לְזֶה, אִם בְּרֵאשׁ, כְּמוֹ אִם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ. וּבְכֹל מְקוֹם הַשְּׂמֵאל מִתְעוֹרֵר בְּאֶהְבָּה בְּסוּד הַיָּמִין, אַחַר כֵּן מִתְחַזֵּק דִּינוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף, וְכֵן צָרִיף בְּכֹל מְקוֹם, וְזֶה הַעִירוֹ הַחֲבָרִים בְּדָבָרִים הֵלְלוּ. בֵּא רַבִּי חֲזִיָּא וּנְשָׁקוּ.

נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב לְאֲדֹנֵי - זֶה אֲרוֹן הַבְּרִית

אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ

נְאֻם ה' לְאֲדֹנֵי שָׁב לִימִינִי וְגו' (ק"י, א'): נְזוּהַר

ח"א פ' בְּרֵאשִׁית (דף נ"ג.) עוֹד פִּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים ק) נְאֻם ה' לְאֲדֹנֵי שָׁב לִימִינִי עַד אֲשִׁית אִיבִיךָ הַדָּם לְרַגְלֶיךָ. נְאֻם ה' לְאֲדֹנֵי - הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה לְדְרָגָה הַתְּחִתּוֹנָה אוֹמַרְתָּ שָׁב לִימִינִי, לְקִשְׁר מְעַרְבִית בְּדְרוּמִית, שְׂמֵאל בַּיָּמִין, כְּדִי לְשַׁבֵּר אֶת כַּחַם שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. נְאֻם ה' לְאֲדֹנֵי - נְאֻם ה' זֶה יַעֲקֹב. לְאֲדֹנֵי - זֶה (יְהוֹשֻׁעַ ג) אֲרוֹן הַבְּרִית

לְרַגְלֵיךָ: ב מִטְּהָ עֲזָרָה יִשְׁלַח יְהוָה מִצִּיּוֹן רִדְהָ בְּקֶרֶב אֲבוֹתֶיךָ: ג עֲזָרָה
 נְדַבְתָּ בַּיּוֹם חִילָךְ בְּהַדְרֵי קִדְשׁ מִרְחַם מִשְׁחָר לְךָ מִלַּיְלַת יְלֻדְתֶּיךָ: ד נִשְׁבַּע יְהוָה
 וְלֹא יִנְחַם אֶתָּה כִּתְּוֹן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צָדִיק: ה אֲדַנִּי עַל יְמִינְךָ
 מִחֵץ בַּיּוֹם אֲפֹ מְלָכִים: ו יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוְיוֹת מִחֵץ רֹאשׁ עַל אֲרֶץ רַבָּה:
 ז מִנְחַל בְּדָרְךָ יִשְׁתַּח עַל פְּנֵי יָרִים רֹאשׁ:

זוהר תהלים

בראש, כמו אם בחקתי תלכו. ובכל מקום השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין, אחר כך מתחזק דינו כמו שצריך, וכך צריך בכל מקום, וזה העירו החברים בדברים הללו. בא רבי חייא ונשקו.

כל ההרואים על קדוש השם נמצאים בהיכל מיוחד בגן עדן

יָדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גִּוְיוֹת וגו' (ק, ט): [זוהר ח"א (לח): זוהר תורה] ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרואים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרואים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא,

שנאמר (דברים ו) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. הרי כאן שלשה גוונים. שלא תאמר או זה או זה, שהרי לא כתוב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך. אלא צריך את כלם, לב ונפש וממון. ואז הקדוש ברוך הוא מעיר את ימינו אליו, ופושט אותה כנגדו ומקבל אותו.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים קו) נָאִם ה' לֹאֲדַנִּי שָׁב לְיְמֵינִי. וסוד הכתוב הזה הרי הערנו בו, שדוד המלך על דרגתו אמר, כשנקשר בימין. שלש עשרה מצוות כאן בימין: ואהבת את ה' אלהיך - הרי אחת. בכל לבבך - שתים. ובכל נפשך - שלש. ובכל מאדך - ארבע. ושונתם לבניך - חמש. ודברת בם - הרי שש. בשבתך בביתך - הרי שבע. ובלכתך בדרך - שמונה. ובשכבך - הרי תשע. ובקומך - הרי עשר. וקשרתם לאות על ירך - הרי אחת עשרה. והיו לטטפת בין עיניך - הרי שתים עשרה. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך - הרי שלש עשרה. שלש עשרה המצוות הללו תלויות בימין, והשמאל נכלל בימין, וכך צריך. ובכל זמן שמתעורר השמאל, הימין מתחיל בראש. ולכן אם יזכו, השמאל נכלל בימין. ואם לא, הימין נכלל בשמאל, ושולט השמאל. וסימן לזה, אם

— — — — — תהלים — — — — —

אוחזים בו ומנחמים אותו, והוא מתחיל פעם שנית לבכות עד שהקול יוצא ומתאחד בקול ההוא, והוא עולה למעלה ושוהה שם עד ראש חודש, וכאשר יורד יורדים עמו כמה אורות ובהירות מאירות ורפואות והארה לכל אותן ההרוגים ובעלי מחלות ומכאובים שסבלו עם המשיח, ואז הוא לובש אדרת ושם נחקקים ונצטיירים כל אותן ההרוגים שנהרגו ע"י העמים עכו"ם באדרת ההיא, ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

ומעלה אותה האדרת למעלה ונחקקת שם בתוך אדרת העליונה של המלך, והקב"ה עתיד ללבוש אדרת ההוא ולדון אותן העמים, וע"ז כתיב ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה.

כָּל הַהְרוּגִים עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם נִמְצָאִים
בְּהִיכַל קְיָיִת בְּגֵן עֵדֶן

יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת וְגו' (ק"ט): [זוהר ח"א
(לח): זוהר תורה] יְדִין בְּגוֹיִם מְלֵא גְוִיּוֹת

מחץ ראש על ארץ רבה. אמר רבי שמעון בהיכל הרביעי [אשר בגן עדן התחתון] שם כל אותן אבלי ציון וירושלם וכל אותן שנהרגו ע"י העמים עכו"ם, וכאשר המשיח נכנס ועומד ביניהם הוא מתחיל לבכות, ואז כל הנשיאים מגזע דוד

קיא א הללויה אודה יהוה: **בְּכָל לֵבָב בְּסוּד יִשְׂרָיִם וְעֵדָה: ב גְּדֹלִים**

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

שירנו לך אוהבים

הללויה אודה (קיא, א): [שימוש תהלים לפרק קיא] שירנו לך אוהבים.

— זוהר תהלים —

ותעמד, שעמדה בקיום של הברית כראוי,
שהרי הכל נתקן מרכבה קדושה.

עבודת השירות ותשבחות להקב"ה מצלת
מכל פגעים

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א): [זוהר ח"א פ'

פ' וישלח (דף קנח):] פתח רבי

אלעזר ואמר, (שם קיא) הללויה אודה ה'
בכל לבב בסוד ישרים ועדה, פסוק זה
פרשוהו, אבל בא ראה, דוד המלך כל ימיו
היה משתדל בעבודת הקדוש ברוך הוא,
והיה קם בחצות הלילה ומשבח ומודה
בשירות ותשבחות כדי לתקן מקומו
במלכות של מעלה. שכשמתעורר רוח
צפון בחצות הלילה, היה יודע שהקדוש
ברוך הוא באותה שעה מתעורר בגן עדן
להשתעשע עם הצדיקים, והוא היה קם
באותה שעה ומתגבר בשירים ותשבחות
עד שעולה השחר. משום שכשהקדוש
ברוך הוא נמצא בגן עדן, הרי בארנו
שהוא וכל הצדיקים שבגן, כלם מקשיבים
לקולו, ככתוב (שיר ח) חברים מקשיבים
לקולך השמיעני. ולא עוד, אלא חוט של
חסד משוף עליו ביום, כמו שנאמר,
שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו
ובלילה שירה עמי. ולא עוד, אלא שאותם
דברי תורה שהוא אומר, כלם עולים
ומתעטרים לפני הקדוש ברוך הוא, ולכן

בכל לבב? בכל לב היה צריך להיות! אלא
דוד בסוד עליון רצה להודות לקב"ה אודה
ה' בכל לבב - ביצר טוב וביצר רע

אודה ה' בכל לבב (קיא, א): [זוהר ח"א פ'

ויצא (דף קנח):] הפעם אודה את ה'.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים קיא) אודה ה'
בכל לבב בסוד ישרים ועדה. בכל לבב?
בכל לב היה צריך להיות! אלא דוד בסוד
עליון של השם הקדוש רצה להודות
לקדוש ברוך הוא. אודה ה' בכל לבב -
ביצר טוב וביצר רע, ואלו שני הצדדים,
אחד ימין ואחד שמאל.

בסוד ישרים ועדה - אלו הם שאר
הצדדים של העולם הזה, שהרי
לבב כמו צפון ודרום. בסוד ישרים - אלו
הם שאר צדדי העולם, שהם ששה כמו
שלמעלה. ועדה - זהו המקום של יהודה,
וכתוב (תהלים קלב) ועדתי זו אלמדם. וכתוב
(הושע יב) ויהודה עד רד עם אל וגו'. כתיב
(תהלים קלח) אודך בכל לבי נגד אלהים
אזמרה. כאן במקום אחד נאמר, שכתוב
נגד אלהים אזמרה, שהרי לדרגה הזו אמר
שירה, לחבר אותה לימין. בא ראה, יהודה
אחוז בכל הצדדים. אחוז בדרום, אחוז
במזרח. שהרי הוא בא מצד השמאל,
וראשיתו בצפון, ואחוז בדרום, משום
שהוא הולך לימין ונאחז בגוף. משום כך,
הפעם אודה את ה'. ותעמד מלדת.

—== זוהר תהלים ==—

תרומה (דף קע"ג) פתח רבי אלעזר ואמר, (תהלים קיא) הללויה אודה ה' בכל לבב וגו'. הללויה, הרי נתבאר והתעוררו בו החברים, וכך הוא, שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות שאמר, משום שהוא כולל שבח ושם באחד, והוא כלל של השם הקדוש העליון. אודה ה' בכל לבב. בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלפא ביתא, הוא סוד האותיות החקוקות שיוצאות בחקיקות של שלשים ושנים שבילים. ויש אותיות עליונות מסוד העולם העליון, ויש אותיות אחרות שהן אותיות קטנות. וכאן הוא סוד של אלפא ביתא של העולם (העליון נתון לעולם) התחתון.

אודה ה' בכל לבב - ביצר הטוב וביצר הרע שהיא שורה בתוכו. שהרי על הכל יש להודות לקדוש ברוך הוא ביצר הטוב וביצר הרע. שהרי מצד של יצר הטוב בא טוב לאדם, ויש לברך את הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב. ובצד של יצר הרע בא קטרוג לאדם, ויש להודות לקדוש ברוך הוא (ביצר הטוב וביצר הרע) בכל מה שבא על האדם מצד זה ומצד זה. בסוד ישרים ועדה. בסוד ישרים - באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאת סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים, שהרי את כל סודות הקדוש ברוך הוא הם יודעים, והם הסוד שלו. ולכן בסוד ישרים ועדה - אלה הם ישראל, כשמתכנסים בעשרה להודות לקדוש ברוך הוא. ומשום כך יש להודות לקדוש ברוך הוא על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל. שאם תאמר, הרי הוא

דוד המלך היה משתדל בלילה בעבודת אדונו. בא ראה, הללויה, בכל אותן שירות ותשבחות שדוד אמר, הרי שנינו שלמעלה מכלם הוא הללויה, ובארוהו, מה הטעם? משום שכולל השם והשבח כאחד. מה שם ומה שבח? שם זה י"ה. השבח מהו? אלא זו כנסת ישראל שהיא (הלל בגימטריא ה"ס, שהוא אדנ"י) מתקנת שבח תמיד לקדוש ברוך הוא ולא שוקטת, כמו שנאמר (שם פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. משום שסדור השבח היא מסדרת ומשבחת תמיד אליו, ולכן שם ושבח כאחד.

אודה ה' בכל לבב, כמו שבארוהו - ביצר הטוב וביצר הרע, משום שהם נמצאים תמיד אצל האדם, כמו שנאמר (דברים ו) בכל לבבך, ובארוהו. בסוד ישרים ועדה - אלו הם ישראל שכל הדרגות מתעשרות בהם, כהנים ולוים, צדיקים וחסידים, ישרים. ועדה, כמו שנאמר (תהלים פג) נצב בעדת אל. והם סוד שהקדוש ברוך הוא מתעטר בהם. ולכן צריך האדם לשבח את הקדוש ברוך הוא תמיד, משום שהוא מתרצה בשירים ותשבחות, ומי שיודע לשבח לו להקדוש ברוך הוא פראוי, הקדוש ברוך הוא מקבל תפלתו ומצילו. זהו שכתוב (שם צא) אשגבהו כי ידע שמי וגו', ארך ימים וגו'.

הללויה אודה ה' בכל לבב - זהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות

הללויה אודה ה' וגו' (קיא, א) : זוהר ח"ב פ'

מַעֲשֵׂי יְהוָה לְכֹל חַפְצֵיהֶם: ג חוֹד וְחָדָר פָּעֵלוּ וְצַדִּיקָתוֹ עֲמֹדָת
 לְעַד: ד וְכִר עָשָׂה לְנַפְלְאוֹתָיו חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה: ה טָרַף נָתַן לִירְאָיו יִזְכֹּר
 לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: ו בַּח מַעֲשָׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: ז מַעֲשֵׂי יְדָיו אִמַּת
 וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל פְּקוּדָיו: ח סְמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאִמַּת וַיִּשָּׂר:

זוהר תהלים

כל אדם שעוסק בתורה בלי לה וקם בחצות הלילה בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה וזה נקרא מבית המלך

יודע, אז למה צריך לפרסם? אלא בזה מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם לפרסם את הנס, ועל זה כתוב בקדוש ברוך הוא, (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי וגו'.

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ג פ'

אמור (דף טז ע"ב) מהו טרף נתן ליראיו? אלא כמו שכתוב, (משלי לא) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה. מכאן למדנו, שכל אדם שעוסק בתורה בלי לה, וקם בחצות הלילה, בשעה שפנסת ישראל מתעוררת להתקין בית למלך - זה משתתף עמה, וזה נקרא מבית המלך, ונותנים לו כל יום מאותם תקוני הבית. זהו שכתוב ותתן טרף לביתה וחק לנערתיה. מי זה ביתה? כל אותם שמשתתפים עמה בלי לה נקראים ביתה, בני ביתה. ומשום כך, טרף נתן ליראיו.

כל חמרות התורה לא נתנם הקב"ה אלא לאותם יראי חטא לאותם יראי מצוותיו ולא לכם

טָרַף נָתַן לִירְאָיו וגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב

פ' משפטים (דף קכ"א):] לגיון אחד שאל את רבי אבא ואמר לו, לא כתוב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו! אם כך, מהו שכתוב (תהלים קיא) טרף נתן ליראיו? טרף נתן לכלבים הנה צריך להיות! למה נתן ליראיו? אמר לו, ריקא, האם כתוב טרפה נתן ליראיו! טרף כתוב! ואם תאמר, טרף כמו טרפה, נתן ליראיו ודאי, שדבר זה לא נתנו להזהר בו אלא לאותם יראי שמו ויראים ממנו. משום זה דבר זה לא נתן לכם, שהרי ידע שאינכם יראים ממנו ולא שומרים מצוותיו, ומשום דבר זה חמרה של התורה וצריך להזהר בה. נתן ליראיו, נתן ליראיו ודאי, ולא לאחרים. וכל חמרות התורה לא נתנם הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, לאותם יראי מצוותיו ולא לכם.

מה זה טרף? טרף ממש, שהיא נוטלת ממקום רחוק עליון, שכתוב (משלי לא) ממרחק תביא לחמה. ומי זוכה לטרף הזה? סוף הכתוב מוכיח, שכתוב (תהלים קיא) יזכר לעולם בריתו. מי שמתבונן (שמשהדל) בתורה להשתתף עמה בלי לה. ולא עוד, אלא שצדיק אחד עליון יש לו לקדוש ברוך הוא, והוא משתתף עמו, ויורשים שניהם את פנסת ישראל, שכתוב (ישעיה ס) צדיקים לעולם יירשו ארץ.

ט פְּדוּת שְׁלַח לְעִמּוֹ צְוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: י רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת
יְהוָה: שִׁכְל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ עֲמַדַת לְעַד:

זוהר תהלים

בראשית, רבי חייא פתח, (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם תהלתו עמדת לעד. ראשית חכמה, פסוק זה כף צריך לכתב: סוף חכמה יראת ה', בגלל שיראת ה' היא סוף חכמה. [נ"א: אלא היא ראשית] להפנס לתוך הדרגה של חכמה עליונה. זהו שכתוב (שם קיח) פתחו לי שערי צדק. זה השער לה', ונדאי. שאם לא יפנס בשער זה, לא יפנס לעולמים. (משל) למלך עליון שהוא עליון נסתר וגנוז, ועשה לו שערים אלה על אלה, ובסוף כל השערים עשה שער אחד בכמה מנעולים, בכמה פתחים, בכמה היכלות אלה על אלה, ואמר: כל מי שרוצה להפנס אלי - שער זה יהיה ראשון לגבי. מי שיכנס בשער זה - יכנס. גם כף שער ראשון לחכמה עליונה, יראת ה' היא. וזוהי ראשית. ב, שנים הם שמתחברים כאחד, ואלה שתי נקודות - אחד גנוז ונסתר, ואחד עומד בהתגלות. ובגלל שאין להם פרוז נקראים ראשית, אחד ולא שנים. מי שנוטל זה נוטל זה, והכל אחד. שהרי הוא ושמו אחד, שכתוב (שם פג) וידעו כי אתה ה' שמך לבדך. למה נקרא יראת ה' בגלל שהוא עץ של טוב ורע. זכה בן האדם - הנה טוב. ואם לא זכה - הנה רע. ולכן שורה במקום זה יראה, וזה שער להפנס לכל טוב שבעולם. שכל טוב - אלה שני שערים שהם כאחד.

רבי יוסי אמר, שכל טוב - זה עץ החיים, שהוא שכל טוב בלי רע כלל. ועל

מפרש פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו מה שונה בכל שאר הפסוקים שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש?

פדות שלח לעמו וגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף ט"ח)] וישמע יתרו כהן מדין. רבי יוסי פתח, (תהלים קיא) פדות שלח לעמו צוה לעולם בריתו קדוש ונורא שמו. מה שונה בכל שאר הפסוקים, שבכלם שתי תבות מאלפא ביתא, ובפסוק זה ושלאחריו שלש שלש? אלא כדי להשלים ששה צדדים באלפא ביתא הזה, זה כנגד שלש הגאלות של ישראל, חוץ מהגאלה הראשונה, פסוק אחר כנגד תורה נביאים וכתובים, והכל תלוי בחכמה הזו. פדות שלח לעמו - כשגאל הקדוש ברוך הוא את ישראל מגלות מצרים ועשה להם נסים וגבורות. צוה לעולם בריתו - כשבא יתרו וקבלו הקדוש ברוך הוא וקרבו לעבודתו, ומשם התקרבו כל אותם גרים תחת כנפי השכינה. משם והלאה, קדוש ונורא שמו. שהרי אז התקדש שם הקדוש ברוך הוא, שהרי (מהצד האחר) מתקדש שם הקדוש, כשנשבר ונכפה הצד האחר, כמו שהיה ביתרו.

מי שיכנס בשער זה - יכנס גם כף שער ראשון לחכמה עליונה יראת ה' היא וזוהי ראשית

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [הקדמת ספר הזוהר (דף ט"ז)]

—= זוהר תהלים =—

הִירָא"ה שְׁהִיא עֵקֶר, שְׁאָדָם יִירָא מִרְבוּנוּ
מְשֻׁם שֶׁהוּא גְדוּל וְשְׁלִיט, עֵקֶר
וְשֵׁרֶשׁ שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֵּל לִפְנֵינוּ כָּלֵא
חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דִּיִּרֵי
הָאָרֶץ כְּאִינָם חֲשׁוּבִים, וְלִשִׁים אֶת רְצוֹנוֹ
בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְרָאָה. בְּכֹה רַבִּי
שִׁמְעוֹן וְאָמַר, אוֹי אִם אִמֵּר, וְאוֹי אִם לֹא
אִמֵּר. אִם אִמֵּר - יִדְעוּ הַרְשָׁעִים אֵיךְ יַעֲבְדוּ
אֶת רְבוּנָם. אִם לֹא אִמֵּר - יִאֲבְדוּ הַחֲבָרִים
אֶת הַדְּבָר הַזֶּה. בְּמִקְוִים שְׁשׁוּרָה יִרְאֶה
קְדוּשָׁה, מִלִּפְנֵיהִי יֵשׁ יְרָאָה רְעָה שֶׁמִּלְקָה
וּמִכֹּה וּמִקְטָרְגָת, וְהִיא הִרְצוּעָה לְהִלְקוֹת
אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי שֶׁפּוֹחַד בְּגִלְל עֲנֵשׁ
הַמִּלְקוֹת וְהַקְטָרוֹג כְּמוֹ שֶׁנֶּתְבָאָר, לֹא שׁוּרָה
עָלָיו אוֹתָהּ יְרָאָת ה' שֶׁנִּקְרָא יְרָאָת ה'
לְחַיִּים. אֲלֵא מִי שׁוּרָה עָלָיו הִירָאָה הִרְעָה
הֵהִיא. וְנִמְצָא שֶׁשׁוּרָה עָלָיו הִרְצוּעָה הֵהִיא,
יְרָאָה רְעָה וְלֹא יְרָאָת ה'. וּמְשֻׁם כִּךְ הַמְּקוֹם
שֶׁנִּקְרָא יְרָאָת ה' נִקְרָא רֵאשִׁית דְּעַת, וְעַל כֵּן
נִכְלָלָת כְּאֵן הַמְצָוָה הַזֹּה, וְזֶה הָעֵקֶר וְהַיִּסוּד
לְכָל שְׁאָר הַמְצָוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. מִי שֶׁשׁוּמֵר
הִירָאָה הַזֹּה - שׁוּמֵר הַכֵּל. לֹא שׁוּמֵר יְרָאָה -
לֹא שׁוּמֵר אֶת מְצָוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵרִי זֶה
הַשַּׁעַר שֶׁל הַכֵּל. וּמְשֻׁם כִּךְ כְּתוּב בְּרֵאשִׁית,
שְׁהִיא יְרָאָה, בְּרֵא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ. שְׁמִי שְׁעוּבֵר עַל זֶה, עוֹבֵר עַל
מְצָוֹת הַתּוֹרָה. וְעֲנִשׁוּ שֶׁל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל זֶה
- הִרְצוּעָה הִרְעָה הַזֹּה מִלְקָה אוֹתוֹ, וְהֵינּוּ
וְהָאָרֶץ הֵיטָה תִּהְיֶה וְכִהוּ וְחֻשֵׁף עַל פְּנֵי
תִּהְיֶה וְרוּחַ אֱלֹהִים. הִנֵּה אֵלּוֹ אֲרַבְעָה
עֲנִשִׁים לְהַעֲנִיֵשׁ בְּהֵם אֶת הַרְשָׁעִים.

תִּהְיֶה - זֶה חֲנֻק, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לז) קוֹ תִּהְיֶה,
(זכריה ב) חֲבַל מִדָּה. בִּהְיֶה - זֶה סְקִילָה,

שֶׁלֹא שׁוּרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלֹא רַע.
לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלּוֹ חֲסִדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים,
תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה
כְּבִיכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלּוֹ שְׁעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה אֵינן בְּהֵם עֲשִׂיהַּ בְּעוֹד שְׁעוֹסְקִים
בָּהּ. אוֹתָם שְׁתּוֹמְכִים בְּהֵם יֵשׁ בְּהֵם עֲשִׂיהַּ,
וּבְכֹחַ זֶה כְּתוּב תִּהְלֶתוּ עִמְדַת לְעַד, וְעוֹמֵד
הַכֶּסֶּא עַל עִמְדוֹ כְּרֵאוּי.

מְצָוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל כְּלָן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

רֵאשִׁית חֲכֻמָּה יְרָאָת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף ע"א): פתח
רבי שמעון במצוות התורה ואמר, מצוות
התורה שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל,
כלן כתובות בתורה בדרך כלל. בראשית
ברא אלהים. זוהי המצוה הראשונה של
הכל. ונקראת מצוה זו יראת ה', שנקראת
ראשית, שכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה
יראת ה'. (משלי א) יראת ה' ראשית דעת.
משום שדבר זה נקרא ראשית, וזה השער
להכניס לתוך האמונה, ועל המצוה הזו
מתקנים כל העולם. היראה נפרדת לשלשה
צדדים, שנים מהם אין בהם עקר כראוי,
ואחד עקר של יראאה. יש אדם שירא
מהקדוש ברוך הוא כדי שיחיו בניו ולא
ימותו, או שירא מענש של גופו או של
ממונו, ועל כן ירא ממנו תמיד. נמצאת
היראה שהוא ירא מן הקדוש ברוך הוא
לא שם אותה לעקר. יש אדם שפוחד מן
הקדוש ברוך הוא משום שפוחד מענש
אותו העולם ומענש הגיהנם. שני אלה לא
עקר של יראאה הם והשרש שלו.

—=— זוהר תהלים —=—

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם, ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את מארתי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו לזווג משבת לשבת, ומתפללים את תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים עשיתם.

אמר רבי יוסי: אראה פני השכינה, שלאחר ימים נקלעתי לשם, וראיתי אותו הבן שנולד להם, והיה בן שבע שנים. ראה אותי בבית, ולא רצה לדבר עמי. אמר לו אביו: לך לפניו, שאיש גדול הוא. אמר, אני פוחד לדבר עמו ולהתקרב עמו, שהרי לא ידעתי אם יש לו נשמה קדושה אם לא, שפך למד אותי מורי היום הזה, שלכל מי שאין לו נשמה קדושה, אסור לדבר עמו ולהתקרב עמו. אמר לו: חס ושלום, שאיש גדול והחכם של הדור הוא. קרב אלי, ולא הספיק לדבר עמי. אמר לי: אני רואה בך שנשמה חדשה יש בך מזה ימים מועטים, ולא נזרקה בך בשעה שיצאת לעולם. תמהתי. אמרתי: כך הוא! שרוך הייתי, כשעסקתי בתורה, ונתנה בי נשמה. אמר לי: ידעת את נפש החיה, שאמר הכתוב

אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה, שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול מתוך החשך, (שם ה) וההר בער באש עד לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף אותם. ורוח - זה הרג בסיף. רוח סערה, חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת, ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית, שהיא הפלל של הכל. מכאן והלאה שאר מצוות התורה.

לא נבא העולם אלא בשביל היראה - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט):
[הקדמת ספר הזוהר (דף יא, א):]
יצחק אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נבא אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב (בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ את השמים - להיות ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא נבא אלא על היראה שנקראת ראשית, שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה', וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף טו, א):] שנו

זוהר תהלים

שְׁהִיְתָה מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי מִשְׁמַע נֶפֶשׁ חַיָּה?
אָמַרְתִּי לוֹ: אָמַר בְּנִי.

אָמַר, כִּי אָמַר לִי מוֹרִי, שְׁהִיא הַנֶּפֶשׁ
שֶׁהוֹצִיאָה הָאָרֶץ, וּמִן הָאָרֶץ הִיא
נִגְזְרָה, אָבֵל הִיא חַיָּה שֶׁיְכוּלָה לְהִתְנַעֲנַע
לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ שְׁעוֹשִׂים בְּהִמּוֹת
וּשְׂרָצִים וְהַכֹּל. אָבֵל אֵין בָּהּ הַשְּׂכָל וְחֻכְמָה
בְּעִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא נִבְרָאָה
אֵלָּא לְבִהְמָה וּלְחַיָּה לְהִתְנַעֲנַע בָּהּ לְלֹא
הַשְּׂכָל, וּלְהִתְפַּלּוֹת פְּשִׁטָּצָא, כַּהֲבֵל הַזֶּה
שֶׁל הַפֶּה. אָמַרְתִּי לוֹ: בְּנִי, מִי הוּא רַבְּךָ?
אָמַר לִי: רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי. אָמַרְתִּי לוֹ: וּמָה
לְמַדְתָּ הַיּוֹם הַזֶּה? אָמַר לִי: הַפְּסוּק הַזֶּה
שֶׁכְּתוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה'
שְׂכָל טוֹב לְכָל עוֹשִׂיהֶם, כִּי אָמַר לִי רַבִּי
אֶלְכְּסַנְדְּרָאִי, מָה הוּא חֻכְמָה? הוּא שְׂמוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא חֻכְמָה,
וּמַעוֹלָם לֹא גָלָה לְשׁוּם אָדָם וְלֹא עֲתִיד
לְהִגְלוֹת, אֵלָּא קִצַּת הַיְמִינָה לְמִשָּׁה לְבַד.

וְלֹא עֲמַד עַל כָּל יְדִיעָתָהּ, אֵלָּא עֲמַד עַל
מָה שְׁלֹא עֲמַד אָדָם, עַל הָרֵאשִׁית הַזֶּה
שֶׁהִיא חֻכְמָה, שֶׁכְּתוּב בּוֹ בְּמִשָּׁה (דברים לג)
וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ, וְזֶהוּ חֻכְמָה. וְאִם תֹּאמַר,
הָרִי כְּתוּב וְהוֹ יִתֵּן חֻכְמָה לְשִׁלְמָה? בֵּא
וּרְאֵה, לֹא כְּתוּב יִתֵּן חֻכְמָה, אֵלָּא חֻכְמָה,
שֶׁעֲמַד עַל קִצַּת אֲמַתְתָּהּ. הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד
לְדַעַת קִצָּתוֹ, שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה יא) וְנִחַה
עָלָיו רוּחַ ה' רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה כו'.
וְהַחֻכְמָה הִיא רֵאשִׁית הַכֹּל וְקֹדֶם הַכֹּל,
אָבֵל יִרְאֵת ה' שְׂכָל טוֹב. כְּלוֹמַר, הִירָאָה
נִשְׂאָרָה בְּשְׂכָל וּבִינָה, לְדַעַת וּלְחַקֵּר יִרְאֵת
ה'. לְכָל עוֹשִׂיהֶם - לְעוֹשֵׂה הַמְצוּוֹת בִּירְאָה
בְּתַחֲלָה, עַד שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת

מֵאֲהָבָה. אָמַרְתִּי לוֹ: מָה שְׂמִיךְ? אָמַר לִי:
אֲהָבָה. אָמַרְתִּי לוֹ: מִר אֲהָבָה, וְקִרְאֵתִי
עָלָיו (ירמיה לא) וְאֲהַבְתָּ עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ. וְאֲנִי
זְכִיתִי לְרֵאוֹת אֶת רַב אֲדָא בְּנִי, וְסַפְרִיתִי לוֹ
אֶת זֶה.

כָּל חֲמֻרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָם הַקְּב"ה אֵלָּא
לְאוֹתָם יְרָאִי חֲטָא לְאוֹתָם יְרָאִי מְצוּוֹתָיו
וְלֹא לְכֶם

טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו וְגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ'
חשפטיים (דף קכ"א)] לְגִיזֵן אַחַד שְׂאֵל אֶת
רַבִּי אַבָּא וְאָמַר לוֹ, לֹא כְּתוּב וּבִשְׂרָא בְּשִׁדָּה
טַרְפָּה לֹא תֹאכְלוּ?! אִם כֵּן, מָהוּ שֶׁכְּתוּב
(תהלים קיא) טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו? טַרְפָּה נִתֵּן
לְכָלִּים הִיא צְרִיךְ לְהִיּוֹת! לְמָה נִתֵּן
לִירְאִיו? אָמַר לוֹ, רִיקָא, הָאִם כְּתוּב טַרְפָּה
נִתֵּן לִירְאִיו?! טַרְפָּה כְּתוּב! וְאִם תֹּאמַר, טַרְפָּה
כְּמוֹ טַרְפָּה, נִתֵּן לִירְאִיו וְדָאִי, שְׂדָבֵר זֶה לֹא
נִתְּנוֹ לְהַזְהֵר בּוֹ אֵלָּא לְאוֹתָם יְרָאִי שְׂמוֹ
וּיְרָאִים מִמֶּנּוּ. מִשׁוּם זֶה דָּבָר זֶה לֹא נִתֵּן
לְכֶם, שֶׁהָרִי יָדַע שְׂאִינְכֶם יְרָאִים מִמֶּנּוּ וְלֹא
שׁוּמְרִים מְצוּוֹתָיו, וּמִשׁוּם דָּבָר זֶה חֲמָרָה
שֶׁל הַתּוֹרָה וְצְרִיךְ לְהַזְהֵר בָּהּ. נִתֵּן לִירְאִיו,
נִתֵּן לִירְאִיו וְדָאִי, וְלֹא לְאַחֲרִים. וְכָל
חֲמֻרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֵלָּא לְאוֹתָם יְרָאִי חֲטָא, לְאוֹתָם יְרָאִי
מְצוּוֹתָיו וְלֹא לְכֶם.

כָּל אָדָם שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה וְקָם בְּחֻצוֹת
הַלַּיְלָה בְּשַׁעַת שְׁפָנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרָת
לְהִתְקִין בֵּית לְמִלְכָּד - זֶה מְשַׁתְּתֵף עִפּוּה וְזֶה
נִקְרָא מִבֵּית הַמְּלִיךְ

טַרְפָּה נִתֵּן לִירְאִיו (קיא, ה): [זוהר ח"ב פ' אמור

זוהר תהלים

שְׁשֶׁה צְדָדִים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא הִזָּה, זֶה כְּנֶגֶד
שְׁלֹשׁ הַגְּאֹלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, חוּץ מֵהַגְּאֹלָה
הַרְאֵשׁוֹנָה, פְּסוּק אַחַר כְּנֶגֶד תּוֹרָה נְבִיאִים
וּכְתוּבִים, וְהַכֹּל תְּלוּי בְּחֻמְהָ הַזֹּה. פְּדוּת
שְׁלַח לְעֵמוּ - כְּשֶׁגָּאֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּת מִצְרַיִם וְעָשָׂה לָהֶם נְסִים
וּגְבוּרוֹת. צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ - כְּשֶׁבָּא יִתְרוֹ
וּקְבְּלוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּקְרָבוּ לְעַבְדוּתוֹ,
וּמִשָּׁם הִתְקַרְּבוּ כָּל אוֹתָם גְּרִים תַּחַת כְּנָפֵי
הַשְּׁכִינָה. מִשָּׁם וְהִלָּאָה, קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
שְׁהָרִי אֲזוּ הִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁהָרִי (מֵהַצַּד הָאֲחֵר) מִתְקַדְּשׁ שֵׁם הַקְּדוֹשׁ,
כְּשֶׁנִּשְׁבַּר וְנִכְפָּה הַצַּד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהִיא
בֵּיתָרוֹ.

מי שִׁיכְנֹס בְּשַׁעַר זֶה - יִכְנֹס גַּם כֶּף שַׁעַר
רֵאשׁוֹן לְחֻמְהָ עֲלִינוּנָה יְרֵאת ה' הִיא וְזוּהִי
רֵאשִׁית

רֵאשִׁית חֻמְהָ יְרֵאת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת ספר זוהר (דף טז):]

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי חֲזִיא פְתַח, רֵאשִׁית חֻמְהָ
יְרֵאת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ
עֲמֻדַת לְעַד. רֵאשִׁית חֻמְהָ, פְּסוּק זֶה כֶּף
צָרִיךְ לְכַתֵּב: סוֹף חֻמְהָ יְרֵאת ה', בְּגִלְל
שִׁירֵאת ה' הִיא סוֹף חֻמְהָ. [נ"א: אלא היא
רֵאשִׁית] לְהַכְנִס לְתוֹךְ הַדְּרָגָה שֶׁל חֻמְהָ
עֲלִינוּנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם קיח) פְתַחוּ לִי
שַׁעֲרֵי צְדָקָה. זֶה הַשַּׁעַר לַה', וְדַאִי. שְׁאֵם לֹא
יִכְנֹס בְּשַׁעַר זֶה, לֹא יִכְנֹס לְעוֹלָמִים. (מַשְׁל)
לְמַלְךְ עֲלִיוֹן שֶׁהוּא עֲלִיוֹן נִסְתָּר וְנִגְנוּז,
וְעָשָׂה לוֹ שְׁעָרִים אֲלֵה עַל אֲלֵה, וּבִסּוֹף כָּל
הַשְּׁעָרִים עָשָׂה שַׁעַר אֶחָד בְּכַמָּה מְנַעוּלִים,
בְּכַמָּה פְתָחִים, בְּכַמָּה הִיכָלוֹת אֲלֵה עַל

(דף טז) מֵהוּ טָרַף נָתַן לִירְאִיו? אֲלֵא כְּמוֹ
שְׁכָתוּב, (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתַתֵּן
טָרַף לְבֵיתָהּ. מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ, שְׁכָל אָדָם
שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּלִילָה, וְקָם בְּחֻצוֹת
הַלִּילָה, בְּשַׁעַר שְׁכָנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעוֹרְרַת
לְהִתְקִין בֵּית לְמַלְךְ - זֶה מִשְׁתַּתֵּף עִמָּה, וְזֶה
נִקְרָא מִבֵּית הַמַּלְךְ, וְנוֹתְנִים לוֹ כָּל יוֹם
מֵאוֹתָם תְּקוּנֵי הַבֵּית. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְתַתֵּן טָרַף
לְבֵיתָהּ וְחַק לְנַעֲרַתֶּיהָ. מִי זֶה בֵּיתָהּ? כָּל
אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים עִמָּה בְּלִילָה נִקְרָאִים
בֵּיתָהּ, בְּנֵי בֵּיתָהּ. וּמִשּׁוּם כֶּף, טָרַף נָתַן
לִירְאִיו. מֵה זֶה טָרַף? טָרַף מִמֶּשׁ, שֶׁהִיא
נוֹטְלַת מִמָּקוֹם רְחוֹק עֲלִיוֹן, שְׁכָתוּב (מִשְׁלֵי
לֵא) מִמְּרָחֵק תְּבִיא לְחֻמָּה. וְיִי זוֹכָה לְטָרַף
הַזֶּה? סוֹף הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים
קיא) יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. מִי שֶׁמִּתְבוֹנֵן
(שִׁמְשַׁדֵּל) בְּתוֹרָה לְהַשְׁתַּתֵּף עִמָּה בְּלִילָה.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׁצַדִּיק אֶחָד עֲלִיוֹן יֵשׁ לוֹ
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ,
וְיוֹרְשִׁים שְׁנִייהֶם אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב
(יִשְׁעִיה ט) צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ.

מִפְּרֵשׁ פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמוּ צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ
קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר
הַפְּסוּקִים שְׁבַכְלָם שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא
בֵּיתָא וּבְפְסוּק זֶה וְשְׁלֵאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ?

פְּדוּת שְׁלַח לְעֵמוּ וְגו' (קיא, ט): [זוהר ח"ב פ'

יתרו (דף ט"ז):] צָוָה וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהֵן

מִדִּין. רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תְּהִלִּים קיא) פְּדוּת שְׁלַח
לְעֵמוּ צָוָה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ.
מֵה שׁוֹנָה בְּכָל שְׁאֵר הַפְּסוּקִים, שְׁבַכְלָם
שְׁתֵּי תְבוֹת מֵאַלְפָּא בֵּיתָא, וּבְפְסוּק זֶה
וְשְׁלֵאֲחֲרֵיו שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ? אֲלֵא כְּדִי לְהַשְׁלִים

— זוהר תהלים —

כֵּן כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל. בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים. זוֹהֵי הַמְצִיָּה הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁל
הַכֹּל. וְנִקְרְאת מְצִיָּה זוֹ יְרֵאת ה', שֶׁנִּקְרְאת
רֵאשִׁית, שֶׁכְּתוּב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה
יְרֵאת ה'. (משלי א) יְרֵאת ה' רֵאשִׁית דַּעַת.

מִשׁוּם שֶׁדָּבַר זֶה נִקְרָא רֵאשִׁית, וְזֶה הַשַּׁעַר
לְהַכְנִס לְתוֹךְ הָאֱמוּנָה, וְעַל הַמְצִיָּה הַזֹּאת
מִתְקִיָּם כָּל הָעוֹלָם. הִירָאָה נִפְרֶדֶת לְשִׁלְשָׁה
צְדָדִים, שְׁנַיִם מֵהֶם אֵין בְּהֶם עֶקֶר כְּרֵאוֹי,
וְאֶחָד עֶקֶר שֶׁל יְרֵאָה. יֵשׁ אָדָם שֶׁיְרֵא
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדֵי שִׁיחִיו בְּנִיּוֹ וְלֹא
יְמוּתוֹ, אוֹ שֶׁיְרֵא מֵעֲנֵשׁ שֶׁל גּוֹפוֹ אוֹ שֶׁל
מְמוֹנּוֹ, וְעַל כֵּן יְרֵא מִמְּנוֹ תָּמִיד. נִמְצָאת
הִירָאָה שֶׁהוּא יְרֵא מִן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֹא שֵׁם אוֹתָהּ לְעֶקֶר. יֵשׁ אָדָם שֶׁפּוֹחֵד מִן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשׁוּם שֶׁפּוֹחֵד מֵעֲנֵשׁ
אוֹתוֹ הָעוֹלָם וּמֵעֲנֵשׁ הַגִּיָּהֵנִם. שְׁנֵי אֵלֹהִים לֹא
עֶקֶר שֶׁל יְרֵאָה הֵם וְהַשָּׁרֵשׁ שֶׁלוֹ. הִירָאָה
שֶׁהִיא עֶקֶר, שֶׁאָדָם יִירָא מִרְבוּנוֹ מִשׁוּם
שֶׁהוּא גְדוֹל וְשְׁלִיט, עֶקֶר וְשָׂרֵשׁ שֶׁל כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְהַכֹּל לִפְנֵי כָּל חֲשׁוּבִים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל ד) וְכָל דְּיָרִי הָאָרֶץ כְּאֵינֶם
חֲשׁוּבִים, וְלָשִׁים אֶת רְצוֹנָהּ בְּאוֹתוֹ הַמְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא יְרֵאָה.

בְּכָה רַבִּי שֶׁמְעוֹן וְאָמֵר, אוֹי אִם אָמֵר, וְאוֹי
אִם לֹא אָמֵר. אִם אָמֵר - יִדְעוּ
הַרְשָׁעִים אֵיךְ יַעֲבְדוּ אֶת רְבוּנוֹ. אִם לֹא
אָמֵר - יַאֲבְדוּ הַחֲבָרִים אֶת הַדָּבָר הַזֶּה.
בְּמָקוֹם שֶׁשׁוֹרָה יְרֵאָה קְדוּשָׁה, מִלְּפָנֶיהָ יֵשׁ
יְרֵאָה רַעְיָה שֶׁמְלַקָּה וּמַכָּה וּמְקַטְרֶגֶת, וְהִיא
הַרְצוּעָה לְהִלְקוֹת אֶת הַרְשָׁעִים, וּמִי
שֶׁפּוֹחֵד בְּגִלְלַת עֲנֵשׁ הַמְלָקוֹת וְהַקְטְרוּג כְּמוֹ
שֶׁנֶּחֱבָאָר, לֹא שׁוֹרָה עָלָיו אוֹתָהּ יְרֵאת ה'

אֵלֹהִים, וְאָמֵר: כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְהַכְנִס אֵלַי -
שַׁעַר זֶה יִהְיֶה רֵאשׁוֹן לְגַבִּי. מִי שֶׁיִּכְנָס
בְּשַׁעַר זֶה - יִכְנָס. גַּם כִּי שַׁעַר רֵאשׁוֹן
לְחֲכָמָה עָלְיוֹנָה, יְרֵאת ה' הִיא. וְזוֹהֵי
רֵאשִׁית.

ב, שְׁנַיִם הֵם שְׁמֵת־חֲבָרִים כְּאֶחָד, וְאֵלֹהִים
שְׁתֵּי נִקְדוּת - אֶחָד גְּנוּז וְנִסְתָּר, וְאֶחָד
עוֹמֵד בְּהַתְגַּלּוּת. וּבְגִלְלַת שְׁאֵין לָהֶם פְּרוּד
נִקְרְאִים רֵאשִׁית, אֶחָד וְלֹא שְׁנַיִם. מִי
שֶׁנוּטֵל זֶה נוּטֵל זֶה, וְהַכֹּל אֶחָד. שֶׁהָרִי הוּא
וְשִׁמוֹ אֶחָד, שֶׁכְּתוּב (שם פג) וַיִּדְעוּ כִּי אֶתָּה
ה' שֶׁמֶךְ לְבַדְּךָ. לְמָה נִקְרָא יְרֵאת ה' בְּגִלְלַת
שֶׁהוּא עֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע. זָכָה בֶּן הָאָדָם -
הֵנָּה טוֹב. וְאִם לֹא זָכָה - הֵנָּה רַע. וְלִכְּן
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם זֶה יְרֵאָה, וְזֶה שַׁעַר לְהַכְנִס
לְכָל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. שֶׁכָּל טוֹב - אֵלֹהִים שְׁנֵי
שַׁעֲרִים שֶׁהֵם כְּאֶחָד. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שֶׁכָּל
טוֹב - זֶה עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהוּא שֶׁכָּל טוֹב בְּלִי
רַע כָּלֵל. וְעַל שֶׁלֹּא שׁוֹרָה בּוֹ רַע הוּא שֶׁכָּל
טוֹב בְּלֹא רַע. לְכָל עֲשִׂיהֶם - אֵלוֹ חֲסִדֵי דָוִד
הַנְּאֻמָּנִים, תּוֹמְכֵי הַתּוֹרָה. וְאוֹתָם תּוֹמְכֵי
הַתּוֹרָה כִּבְיָכּוֹל הֵם עוֹשִׂים. כָּל אֵלוֹ
שֶׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין בְּהֶם עֲשִׂיָּה בְּעוֹד
שֶׁעוֹסְקִים בָּהּ. אוֹתָם שְׁתּוֹמְכִים בְּהֶם יֵשׁ
בְּהֶם עֲשִׂיָּה, וּבְכַח זֶה כְּתוּב תְּהַלְתוּ עִמְדַת
לְעַד, וְעוֹמֵד הַכֶּסֶף עַל עֲמֻדוֹ כְּרֵאוֹי.

מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְּב"ה לְיִשְׂרָאֵל כָּלֵן
כְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל

רֵאשִׁית חֲכָמָה יְרֵאת ה' וְגו' (קיא, ט):

[הקדמת זוהר דף י"א:] פְּתַח רַבִּי

שֶׁמְעוֹן בְּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה וְאָמַר, מְצוּוֹת
הַתּוֹרָה שֶׁנֶּתַן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל,

— זוהר תהלים —

לא נברא העולם אלא בשביל היראה -
ראשית חכמה יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף יא:)] **רבי יצחק**

אמר, תחלת כל העולם ובנינו לא נברא
אלא על היראה, להיות אדם בעל יראה
לשמים ובעל יראה לבריות. ממה שכתוב
(בראשית א) בראשית ברא אלהים את
השמים ואת הארץ את השמים - להיות
ירא את השמים, ואת הארץ - להיות ירא
לבריות. כמו כן מלמד שכל העולם לא
נברא אלא על היראה שנקראת ראשית,
שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה',
וזהו שכתוב בראשית.

מהו החכמה האמתות - ראשית חכמה
יראת ה'

ראשית חכמה יראת ה' וגו' (קיא, ט): [זוהר

חדש פ' בראשית (דף טו:)] **שנו**

רבותינו, אמר רבי יוסי בן פזי, פעם אחת
הייתי הולך בדרך ופגעתי באותו הר של
כפר קרדו, והיו האנשים שמחים בחלקם,
ולנתי שם ליל שבת אחד, וראיתי את
מארחי שהיה רוצה לשכב עם אשתו. עמד
זה מצד זה והתפלל, ועמדה היא מצד
ההוא והתפללה. אמרתי להם: מהי
תפלתכם בשעה זו? אמרו לי: הזמן שלנו
לזווג משבת לשבת, ומתפללים את
תפלתנו לפני הקדוש ברוך הוא שיהיה לנו
בן שיעבד עבודתו, בן ירא חטא, בן
שיעשה את מצוותיו ולא יסטה מהתורה
לימין ולשמאל. אמרתי להם: יהי רצון
שתהיה לכם בקשתכם, שהרי לשם שמים

שנקראת יראת ה' לחיים. אלא מי שורה
עליו היראה הרעה ההיא. ונמצא ששורה
עליו הרצועה ההיא, יראה רעה ולא
יראת ה'. ומשום כך המקום שנקרא
יראת ה' נקרא ראשית דעת, ועל כן
נכללת כאן המצוה הזו, וזה העקר
והיסוד לכל שאר המצוות של התורה. מי
ששומר היראה הזו - שומר הכל. לא
שומר יראה - לא שומר את מצוות
התורה, שהרי זה השער של הכל. ומשום
כך כתוב בראשית, שהיא יראה, ברא
אלהים את השמים ואת הארץ. שמי
שעובר על זה, עובר על מצוות התורה.
וענשו של מי שעובר על זה - הרצועה
הרעה הזו מלקה אותו, והינו והארץ
היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום
ורוח אלהים. הנה אלו ארבעה ענשים
להעניש בהם את הרשעים.

תהו - זה חנק, שכתוב (ישעיה לד) קו תהו,
(זכריה ב) חבל מדה. בהו - זו סקילה,
אבנים המשקעות בתוך התהום הגדול
לענש את הרשעים. וחשך - זו שרפה,
שכתוב (דברים ה) ויהי כשמעכם את הקול
מתוך החשך, (שם ה) וההר בער באש עד
לב השמים חשך וכו'. וזו האש החזקה
שעל ראשי הרשעים מתחילה לשרף
אותם. ורוח - זה הרג בסוף. רוח סערה,
חרב שנונה מלהטת בו, כמו שנאמר
(בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת,
ונקראת רוח. הענש הזה למי שיעבר על
מצוות התורה. ואחר כתוב יראה ראשית,
שהיא הכלל של הכל. מכאן והלאה שאר
מצוות התורה.

—== זוהר תהלים ==—

עשיתם. אמר רבי יוסי: אַרְאָה פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה, שְׁלֹאֲחֵר יָמִים נִקְלַעְתִּי לְשָׁם,
וְרֵאִיתִי אוֹתוֹ הַבֵּן שְׁנוּלֵד לָהֶם, וְהָיָה בֵּן
שְׁבַע שָׁנִים. רָאָה אוֹתִי בְּבֵית, וְלֹא רָצָה
לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לוֹ אָבִיו: לָךְ לְפָנָיו,
שְׂאִישׁ גְּדוֹל הוּא. אָמַר, אֲנִי פוֹחֵד לְדַבֵּר
עִמּוֹ וְלִהְתְּקָרֵב עִמּוֹ, שֶׁהָרִי לֹא יִדְעֵתִי אִם
יֵשׁ לוֹ נִשְׁמָה קְדוּשָׁה אִם לֹא, שֶׁכֶּךָ לְמַד
אוֹתִי מוֹרֵי הַיּוֹם הַזֶּה, שֶׁלְּכֹל מִי שְׂאִין לוֹ
נִשְׁמָה קְדוּשָׁה, אֲסוּר לְדַבֵּר עִמּוֹ וְלִהְתְּקָרֵב
עִמּוֹ. אָמַר לוֹ: חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאִישׁ גְּדוֹל
וְהַחֲכָם שֶׁל הַדּוֹר הוּא. קָרַב אֵלַי, וְלֹא
הִסְפִּיק לְדַבֵּר עִמִּי. אָמַר לִי: אֲנִי רוֹאֶה בְּךָ
שְׁנִשְׁמָה חֲדָשָׁה יֵשׁ בְּךָ מִזֶּה יָמִים מוֹעֲטִים,
וְלֹא נִזְרְקָה בְּךָ בְּשַׁעַה שִׁצְצַתָּ לְעוֹלָם.
תְּמַהֲתִי. אֲמַרְתִּי: כֶּךָ הוּא! שְׂרוּק הָיִיתִי,
כְּשֶׁעֲסַקְתִּי בַתּוֹרָה, וְנִתְּנָה בִּי נִשְׁמָה. אָמַר
לִי: יִדְעַתָּ אֵת נֶפֶשׁ הַחַיָּה, שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב
שֶׁהִיְתָה מִן הָאָרֶץ, וְהָרִי מִשְׁמַע נֶפֶשׁ חַיָּה?
אֲמַרְתִּי לוֹ: אָמַר בְּנִי. אָמַר, כֶּךָ אָמַר לִי
מוֹרֵי, שֶׁהָיָה הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוֹצִיאָהּ
הָאָרֶץ, וּמִן הָאָרֶץ הִיא נִגְזְרָה, אֲבָל הִיא
חַיָּה שִׁיכוּלָה לְהִתְנַעֵנַע לְכָאן וּלְכָאן, כְּמוֹ
שְׁעוֹשִׂים בְּהֵמוֹת וּשְׂרָצִים וְהַכֹּל. אֲבָל אֵין
בָּהּ הַשְּׂכֵל וְחֻכְמָה בְּעִבּוּדַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁלֹא נִבְרָאָה אֲלָא לְבַהֲמָה וּלְחַיָּה
לְהִתְנַעֵנַע בָּהּ לְלֹא הַשְּׂכֵל, וְלִהְתְּפַלּוֹת
כְּשֶׁתִּצָּא, כִּהְבֵּל הַזֶּה שֶׁל הַפֶּה. אֲמַרְתִּי לוֹ:

בְּנִי, מִי הוּא רַבְּךָ? אָמַר לִי: רַבִּי
אֶלְכַסְנֵדְרָאִי. אֲמַרְתִּי לוֹ: וּמָה לְמַדְתָּ הַיּוֹם
הַזֶּה? אָמַר לִי: הַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁכְּתוּב (תהלים
קיא) רֵאשִׁית חֻכְמָה יִרְאֵת ה' שְׂכֵל טוֹב לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם, כֶּךָ אָמַר לִי רַבִּי אֶלְכַסְנֵדְרָאִי, מָה
הוּא חֻכְמָה? הוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהוּא חֻכְמָה, וּמַעוֹלָם לֹא גִלָּה לְשׁוֹם
אָדָם וְלֹא עֲתִיד לְהַגְלוֹת, אֲלָא קִצַּת הַיְמִנָּה
לְמַשָּׁה לְבַד. וְלֹא עֲמַד עַל כָּל יְדִיעַתָּה,
אֲלָא עֲמַד עַל מָה שְׁלֹא עֲמַד אָדָם, עַל
הַרְאשִׁית הַזֶּה שֶׁהִיא חֻכְמָה, שֶׁכְּתוּב בּוֹ
בְּמַשָּׁה (דברים לג) וַיֵּרָא רֵאשִׁית לוֹ, וְזֶהוּ
חֻכְמָה. וְאִם תֹּאמַר, הָרִי כְּתוּב וְה' נִתַּן
חֻכְמָה לְשַׁלְמָה? בֹּא וּרְאֵה, לֹא כְּתוּב נִתַּן
הַחֻכְמָה, אֲלָא חֻכְמָה, שֶׁעֲמַד עַל קִצַּת
אֲמַתָּתָה. הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לְדַעַת קִצַּתוֹ,
שֶׁכְּתוּב בּוֹ (ישעיה יא) וְנִתְּנָה עָלָיו רוּחַ ה'
רוּחַ חֻכְמָה וּבִינָה כו'. וְהַחֻכְמָה הִיא
רֵאשִׁית הַכֹּל וְקֹדֶם הַכֹּל, אֲבָל יִרְאֵת ה'
שְׂכֵל טוֹב. כְּלוֹמֵר, הִירְאָה נִשְׂאָרָה בְּשְׂכֵל
וּבִינָה, לְדַעַת וְלַחֲקֹר יִרְאֵת ה'. לְכֹל
עוֹשִׂיהֶם - לְעוֹשֵׂה הַמְּצוּוֹת בִּירְאָה
בַּתְּחִלָּה, עַד שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ לְעִשׂוֹת
מֵאֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מָה שְׂמֶךָ? אָמַר לִי:
אֲהָבָה. אֲמַרְתִּי לוֹ: מִרְ אֲהָבָה, וְקִרְאֵתִי
עָלָיו (ירמיה לא) וְאֲהָבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּיךָ. וְאֲנִי
זְכִיתִי לְרְאוֹת אֵת רַב אֲדָא בְּנוֹ, וְסַפְרְתִי לוֹ
אֵת זֶה.

קִיב א הַלְלוּיָהּ אֲשֶׁרִי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָהּ בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: ב גְּבוּר
בְּאַרְצֵי יְהוּדָה זָרְעוּ דוֹר יִשְׂרָאֵל יִבְרָךְ: ג הוֹן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להתגדל בגבורותיך

הללויה אשרי איש (קיב, א): [שימוש תהלים לפרק קיב] להתגבר בגבורותיך.

— זוהר תהלים —

האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא, ועל זה כתוב באהרן, (מלאכי ב) ורבים השיב מעון. וכתוב (שם) בריתי היתה אתו. בא וראה, כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרך רעה, הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כף שום איש אחר: גורם לכפות את הצד האחר, גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו, וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה. ועל האיש הזה כתוב, בריתי היתה אתו החיים והשלום. וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה בעולם הזה וזוכה לעולם הבא. כל בעלי הדינים לא יכולים לדון אותו בעולם הזה ובעולם הבא. נכנס בשנים עשר שערים, ואין מי שימחה בידו. ועל זה כתוב, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד. זרח בחשך אור לישרים וגו'.

כשבן אדם גבור בארץ גבור בתורה גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי עולה אורו ונמשך בו כשיכות יתר אז דור ישרים יברך

גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (קיב, ב): [זוהר ח"ג פ' בלק (דף קצ"א):] פתח ואמר, (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך. כשבן אדם גבור בארץ, גבור

כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקב"ה בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו

גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך וגו' (ק"ב, ב): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"ח):] ומנין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו? כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו, ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו, ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם, (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו. ועל זה הראשונים היו אומרים, וקנה לך חבר - בשכר שלם יש לקנות אותו, כדי לזכות בשכינה. עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו. אף כף אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם, כדי שיעביר ממנו אותה זהמה ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו, כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו. וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש ברוך הוא יותר מכל שבח אחר, ועליה זו יותר מהכל. מה הטעם? כי הוא גורם לכפות את הצד

— זוהר תהלים —

מן הה' מתעוררת תשובה לאיש.

והם פועלים בעולם הזה כמו זה: השכל מהנשמה לנשמה. ותאות השכל נמשכת מן הנשמה. ומן רוח הבהמית יבא המשא ומתן עם הגוים. ונפש הבהמית להנהיג האיברים, שילכו לאכילה ושתיה ותאות המשגל, וזוהי הנפש הבהמית (מן הרוח ארבע רוחות, קר וחם קיץ וחרף). וחמשה מקומות שעשורים ושתים אותיות נזכרות בהם, והם: אחה"ע מגרון, בומ"ף משפתים, גיכ"ק מחיף, דטלנ"ת מלשון, זסצר"ש משינים. ואלו חמשת המקומות נכללים בארבעה כחות, שהם מנהיגים האיברים, ובהם נברא כל הגוף. ועליהם הארבע אותיות קדושות, שנקראו אדם, ועליהם אמר הכתוב, (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. ומן הי"ד מתעוררת יראה לאדוני האדונים, שיהיה האדם ירא ממנו. ומן הה' מתעוררת תשובה לאיש. ומן הו' מתעוררת לאדם תורה. ומן הה' מתעוררים מעשים טובים ומצוות, ולא יחטא. זהו השם הנסתר בצלמו. כמו שהקדוש ברוך הוא נסתר בעולמו, כך הוא זה השם נסתר באדם.

ודע שהם ארבעה שמות: יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. יהו"ה. ודע שהארבע אותיות דגמת ארבעה יסודות שנקראו גוף, ומתפשטים למאתים ארבעים ושמונה איברים. ועל אלו הארבעה יש ארבע אותיות הנזכרים למעלה, והם מתעלים על הארבעה גופים שהזכרנו, ונקראים נקודות. כי בהברת 'אי, ובהברת ה' אה. ובהברת ו' או. ובהברת ה' אה. ויש על הנקודות

בתורה, גבור ביצרו - גבור בארץ ודאי. עולה אורו ונמשך בו משיכות יתר, אז דור ישרים יברך, יברך כתוב. אמר רבי אבא, והרי ראינו תינוקות שאומרים דברים עליונים ואחר כך עומדים ראשי העולם. אמר לו, תינוק שאמר דבר אחד או שנים לפי שעה, בלי כוונתם, מבטח אדם בזה, שיזכה ללמד תורה בישראל. אבל זה שאורו עומד על עמדו בדת שלמה, לא כך. ועוד, שהרי הקדוש ברוך הוא וערגתו להריח תפוח זה. אשרי חלקו.

אשרי הוא מי שמתברך בבנים בעולם הזה
גבור בארץ יהיה זרעו וגו' (ק"ב, ב) : [זוהר
 ח"ד מדרש רות (דף ק"ב)] **גבור בארץ**
 יהיה זרעו - אשרי הוא מי שמתברך בבנים
 בעולם הזה כדי שלא ילך יחידי לאותו
 העולם ולנעמי מודע לאישה איש גבור
 חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז וגו'
 (רות). רבי רחומאי פתח, (תהלים קיב) **גבור**
בארץ יהיה זרעו. אשרי הוא מי שמתברך
 בבנים בעולם הזה, כדי שלא ילך יחידי
 לאותו העולם. בא וראה, בדגמא שיש
 באדם יהו"ה מלא, ומתפרש האור שלו
 למ"ה, כאן יש בגוף השם מלא יהו"ה,
 ומתפרש לעשירים ושתים אותיות, ועם
 מנצפ"ך הם עשירים ושבע. ואני אפתח לך
 דרך ישר. כמו שהוא דגמת אדם, שהוא
 מארבע אותיות, והוא אור גדול, כך יש
 בגוף ארבעה יסודות - אש ועפר רוח
 ומים, והם ארבעה כחות. ואלו הם: רוח
 הבהמית, ונפש הבהמית, והנשמה,
 והנשמה לנשמה. והם מצד השמאל.

לְעַד: ד זרח בחֲשֶׁךְ אֹר לְיִשְׂרָאֵל חֲנֹן וְרַחוּם וְצַדִּיק: ה טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה
 יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: ו בִּי לְעוֹלָם לֹא יִמוּט לְזָכֹר עוֹלָם יְהוָה צַדִּיק: ז מִשְׁמוּעָה
 רָעָה לֹא יִירָא נְבוֹן לְבוֹ בְּטַח בִּיהוָה: ח סְמוּךְ לְבוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר
 יִרְאֶה בְּצָרָיו: ט פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צַדִּיקָתוֹ עֹמֶדֶת לְעַד קִרְנוֹ תְרוּם בְּכִבוֹד: י רִשְׁעַ

זוהר תהלים

נְסֹתָר וְקָדוֹשׁ, וְהַנְּקֻדוֹת גּוּף לְטַעֲמִים,
 וְהָאוֹתִיּוֹת גּוּף לְנִקְדוֹת. רַבִּי רַחוּמַי פִּתַּח,
 (תהלים קיב) גְּבוּר בְּאַרְצָן יְהוָה זָרְעוּ. אֲשֶׁרִי
 הוּא מִי שְׂיִזְכָּה לְהַתְּבַרֵּךְ בְּכַנְיָם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה. וְאִם לֹא, הוּא הוֹלֵךְ מִיַּד לַיָּד. וְכַתּוּב
 (משלי יא) יָד לַיָּד לֹא יִנְקָה רַע. מַה זֶה יָד
 לַיָּד? (תהלים כה) סוֹד ה' לִירְאָיו.

טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט
טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמְלֹאָה וְגו' (ק"יב, ה): [זוהר
 ח"א פ' נח (דף טו)] אֵלֶּה תוֹלְדַת נַח וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים קיב) **טוֹב אִישׁ חוֹנֵן**
 וּמְלֹאָה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט. טוֹב אִישׁ -
 זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּקְרָא טוֹב, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוּב (שם קמה) טוֹב ה' לְכָל, וְכַתּוּב (שמות
 טו) ה' אִישׁ מִלְחָמָה. לְכָל הַזֶּה חוֹנֵן וּמְלֹאָה,
 לְמִקּוּם שְׂאִין לוֹ מִשְׁלוֹ, וְאוֹתוֹ מְקוּם נְזוּן
 מִמֶּנּוּ. יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט - שֶׁהָרִי אֹתוֹ
 דָּבַר לֹא נְזוּן אֲלָא בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (תהלים פט) צַדִּיק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ.

הַצַּדִּיקָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עוֹמֶדֶת לְעוֹלָמִים

פֶּזֶר נָתַן לְאֲבִיוֹנִים צַדִּיקָתוֹ וְגו' (ק"יב, ט):
 [זוהר ח"א פ' ו' ויגש (דף רח)] כָּלֶם
 מִתְקַיְמִים בְּעוֹלָם - עֲשִׂירִים וְעֵנִים וְכָלֶם
 כְּדִי לְזָכוֹת אֵלּוּ בְּאֵלּוּ: לְזָכוֹת צַדִּיקִים עִם
 רִשְׁעִים, לְזָכוֹת חֲקָמִים עִם טְפָשִׁים, לְזָכוֹת
 עֲשִׂירִים עִם עֲנִיִּים, שֶׁהָרִי מִשׁוּם כֶּף זוֹכָה
 הָאָדָם לְחַיֵּי הָעוֹלָם וְנִקְשָׁר בְּעֵץ הַחַיִּים

טַעֲמִים, שֶׁהֵם מְנַהֲיָגִים לְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
 שֶׁהֵם כְּנֶגֶד רִגְלֵי הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם מוֹצֵא
 הַיְסוּדוֹת הַשְּׁפָלִים, וְהֵם נִקְרָאִים נִקְדוֹת.
 וְעַלֵּיהֶם שְׁלֹשָׁה טַעֲמִים, וְהֵם זִרְקָא תְּלִשָּׁא
 שְׁלִשְׁתָּ. וְזֶהוּ שֵׁם הַנְּסֹתָר הַשְּׁהוּר
 וְהַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא שֵׁם הוֹי"ה. וְכֵן בְּאָדָם, מִן
 הָא' לְבִדָּה הַתְּפֹשֵׁטוֹ אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁל
 שֵׁם: אִי, אָה, אוּ, אָה. וּמִן הָאֲלָף הַתְּפֹשֵׁט
 ה"א הַנְּעֻלָם, כִּי הוּא מוֹצֵא מַה שֶׁקָּבַל.
 וְגַם שְׁתֵּי הַבְּרוֹתָיו אִי אוּ - הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל
 וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד הַנְּעֻלָם שֶׁל אִי מוֹרָה
 כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפֹשֵׁט הַכֹּל. וְעַל כֵּן נִקְרָא
 הָרֵאשׁוֹן מְקַבֵּל, וְהַשֵּׁנִי מוֹלִיד. וְהוֹי"ד
 הַנְּעֻלָם שְׁמוֹרָה כִּי מִמֶּנּוּ מִתְּפֹשֵׁט הַכֹּל. וְעַל
 כֵּן נִקְרָא הָרֵאשׁוֹן זִרְקָא, כְּשֵׁמוֹ כֵּן הוּא, כִּי
 הוּא מוֹרָה שְׂאִין לוֹ סוּף. וְהַשֵּׁנִי תְּלִשָּׁא,
 מִלָּה מְרַכְּבַת: ת"ל ש"א. כִּי הִיא נוֹשֵׂאת
 הַת"ל. וְהַשְּׁלִישִׁי שְׁלִשְׁתָּ, כְּשֵׁמָה כֵּן הִיא,
 הַמְּשַׁפְּעַת לְחַל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים שָׁם (וְעַל זֶה כוּן
 הַמַּחֲבֵר בְּאִמְרוֹ).

וְדַע שֶׁהֵם אַרְבַּעַה שְׁמוֹת, בְּדִגְמָא הַזֶּה:
 יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי יוֹסִי. יֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ גּוּף, וּמִתְּפֹשֵׁטִים לְמֵאֵתִים
 אַרְבַּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵיבָרִים. וְיֵשׁ אַרְבַּע
 אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ נִקְדוֹת, וְהֵם מִתְּעַלִּים עַל
 הַגּוּף. וְיֵשׁ עַל הַנְּקֻדוֹת טַעֲמִים, שֶׁהֵם
 מְנַהֲיָגִים אֶת הָאוֹתִיּוֹת. וְעַל שְׁלֹשָׁה שֵׁם

—==—==—== זוהר תהלים —==—==—==

ואתה נתן להם את אכלם בעתו. ומשום כך פזר נתן לאביונים - זה צדיק. צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל, שמשום כך היא עומדת בסוד של שלום בקיום שלם. רשע יראה וכעס - זו מלכות עובדי כוכבים ומזלות. בא ראה, מלכות שמים היא בית המקדש, לקיים כל העניינים בתוך הצל של ראשית השכינה, והצדיק הזה הוא נקרא גבאי צדקה, לחן ולזון את הכל, שכתוב פזר נתן לאביונים, משום כך גבאי צדקה נוטלים שכר כנגד כל הנותנים צדקה.

עמדת לעד - עומדת על האדם לזמן לו קיום וחיים

פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד

וגו' (קיב, ט) [זוהר ח"ג פ' בהעלותך (דף קנ"ג)] וכיום הקים את המשכן. רבי חייא פתח, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. פזר לאביונים, מה זה פזר? כמו שנאמר (משלי יא) יש מפזר ונוסף עוד. יכול פזר בעלמא? בא להשמיענו פזר נתן לאביונים. כיון שנתן לעניים, פזר זה נאה. מה זה ונוסף עוד? בכל. ונוסף עוד - בעשר. ונוסף עוד - בחיים.

פסוק זה כך צריך לו להיות: יש מפזר ויוסף עוד. מה זה ונוסף? אלא אותו מקום ששורה בו מיתה, הוא גורם לו שיתוסף מחיים שלמעלה להוסיף לו. אמר רבי יהודה אמר רבי חייא, הפסוק מעיד שכל מי שנותן לעניים, מעורר עץ

ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא את העולם והשליט עליו את האדם שיהיה מלך על הכל. והאדם הזה נפרדים ממנו בעולם כמה מינים, מהם צדיקים ומהם רשעים, מהם טפשים ומהם חכמים, וכלם מתקיימים בעולם, עשירים ועניים, וכלם כפי לזכות אלו באלו, לזכות צדיקים עם רשעים, לזכות חכמים עם טפשים, לזכות עשירים עם עניים, שהרי משום כך זוכה האדם לחיי העולם ונקשר בעץ החיים. ולא עוד, אלא שהנה הצדקה שהיא עושה עומדת לעולמים, שכתוב וצדקתו עמדת לעד. פזר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו על עמוד אחד ושמו צדיק, והצדיק הזה הוא הקיום של העולם, וזה הוא שמשקה וזן לכל, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.

צדקתו עמדת לעד - זו כנסת ישראל

ומשם יפרד, מה זה יפרד? אלא המזון שהוא והמשקה של הנהר שהוא נוטל הגן הכל, ואחר כך מתפזר המשקה שהוא לארבעה צדדים של העולם, וכמה הם שמצפים להיות משקים ולהזון משם, כמו שנאמר (תהלים קמה) עיני כל אליך ישרו

כד לחודש

קִיג א תְּלִינִיָּה תְּלִלוּ עֲבָדֵי יְהוָה תְּלִלוּ אֶת שֵׁם יְהוָה : ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם : ג מִמְזִרְחַ שְׁמֵשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —
להשמיד המינות

הללויה הללו עבדי ה' (קיג, א): [שימוש תהלים לפרק קיג] הוא טוב להשמיד עבודת כוכבים.

— זוהר תהלים —

אָמְרוּ הַלְלוּ? אֵלֶּא כְּמוֹ שִׁי"ה נִסְתָּר, כִּף שִׁבַּח שְׁמֵשֶׁבַּחִים הֵם נִסְתָּרִים, שְׁמֵשֶׁבַּחִים לֹא יִדְעֵנוּ מִי הֵם, וְכִף צְרִיף הַכֹּל לִהְיוֹת נִסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן. וְאַחַר שֶׁנִּסְתָּר בְּסוּד עֲלִיּוֹן, גָּלָה וְאָמַר הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה', מִשּׁוּם שֶׁזֶהוּ מְקוֹם שֶׁלֹּא נִסְתָּר, כְּאוֹתוֹ עֲלִיּוֹן הַטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים. זֶהוּ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שֵׁם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוּאֵל ב' ו) אֲשֶׁר נִקְרָא שֵׁם שֵׁם ה'. הֲרֵא שׁוֹן נִסְתָּר שְׁאִינוֹ [זח] גְּלוּי. [השני] נִסְתָּר וְגְלוּי. וּמִשּׁוּם שֶׁעוֹמֵד בְּהַתְּגַלּוֹת אָמַר, אוֹתָם שְׁמֵשֶׁבַּחִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם מִי הֵם? וְאָמַר שֶׁהֵם עֲבָדֵי ה' הֲרֵאוּיִים לְשִׁבַּח אֶת הַמְּקוֹם הַזֶּה.

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ

יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ, מֵה שׁוֹנֵה שְׁאָמַר יְהִי? אֵלֶּא יְהִי - סוּד הַהִמְשָׁכָה מְאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא נִסְתָּר, כְּמוֹ שְׁאָמְרֵנוּ, שֶׁהוּא י"ה, עַד סוּד הַבְּרִית שֶׁהוּא יו"ד תַּחְתּוֹנָה, כְּמוֹ שִׁי"ד הַעֲלִיּוֹנָה, הֲרֵאשִׁית כְּסוּף. וּמִשּׁוּם כִּף יְהִי, סוּד הַהִמְשָׁכָה מִטְּמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים עַד הַדְּרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, וּבִדְבַר הַזֶּה מִתְקַיֵּם כָּל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְהִי רִקְיעַ, יְהִי מְאֹרֹת, יְהִי אוֹר. בְּכָל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שֶׁלְּמַעַלָּה כְּתוּב יְהִי. בְּכָל אוֹתָם מַעֲשִׂים

מִי שְׁמֵשֶׁבַּח אֶת הָאֶחָד צְרִיף לְשִׁבְחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ וּלְפִי כְּבוֹדוֹ כִּף צְרִיף שִׁבְחוֹ הַעֲלִיּוֹנָה הַעֲלִיּוֹ עֲבָדֵי ה' וְגו' (ק"ג, א): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלבב):] רַבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'. בְּפִסּוּק זֶה יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן בּוֹ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ, אִזְ לְמַה הַלְלוּ עֲבָדֵי ה', וְאַחַר כִּף הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'? אֵלֶּא כִּף שֶׁנִּינּוּ, מִי שְׁמֵשֶׁבַּח אֶת [האחד] הָאֶחָד, צְרִיף לְשִׁבְחוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ, וְלְפִי כְּבוֹדוֹ כִּף צְרִיף שִׁבְחוֹ. וְשֶׁנִּינּוּ, מִי שְׁמֵשֶׁבַּח אֶת הָאֶחָד בְּשִׁבַּח שְׁאִין בּוֹ - הוּא מְגַלֵּה [גלוּי וּמְסַבֵּב] אֶת גְּנוּתוֹ, וְרוֹצֵה לְגַלּוֹת אוֹתוֹ. וְעַל זֶה מִי שֶׁעוֹשֶׂה *הַסְּפֵד עַל בֶּן אָדָם, צְרִיף כְּפִי כְּבוֹדוֹ וְלֹא יוֹתֵר, שֶׁמִּתּוֹךְ שִׁבְחוֹ בָּא לְגִנוּתוֹ, וּבְכָל שִׁבְחַ צְרִיף לְפִי כְּבוֹדוֹ.

הַלְלוּ עֲבָדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה'

בֹּא רְאֵה, הַלְלוּיָהּ, כְּאֵן יֵשׁ שִׁבְחַ עֲלִיּוֹן שֶׁל רְבוּן הַכֹּל, מְקוֹם שְׁאִין הַעֵיִן שׁוֹלְטֵת בּוֹ לְדַעַת וּלְהַתְּבוֹנֵן [מְקוֹם], שֶׁהוּא טְמִיר שֶׁל כָּל הַטְּמִירִים, וּמִיָּהוּ? י"ה, שֵׁם עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל. וּמִשּׁוּם כִּף הַלְלוּיָהּ, שִׁבְחַ וְשֵׁם כְּאֶחָד, כְּלוּלִים כְּאֶחָד, וְכֵאֵן נִסְתָּר הַדְּבַר שְׁאָמַר הַלְלוּיָהּ וְלֹא אָמַר מִי הַלְלוּיָהּ, לְמִי

שֵׁם יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ: ד רַם עַל כָּל גּוֹיִם יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: ה מִי בִיהוָה אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵינוּ הַמְגִבִּיהוּ לְשִׁבְתוֹ: ו הַמְשַׁפִּילֵי לְרֵאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: ז מְקוֹמֵי מַעְפָּר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: ח לְהוֹשִׁיבֵי עִם גְּדִיבִים עִם גְּדִיבֵי עַמּוֹ: ט מוֹשִׁיבֵי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אִם הַפְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

צדיקים בעולם, הרי הוא מסתלק מהם ולא מתגלה להם. המשפילי לראות - בשעה שהצדיקים הם נמצאים בעולם, הקדוש ברוך הוא יורד בדרגותיו כנגד התחתונים להשגיח על העולם, להיטיב להם. שהרי כשאין נמצאים הצדיקים בעולם, הוא מסתלק ומסתיר מהם פנים ולא משגיח עליהם, משום שהצדיקים הם היסוד והקיום של העולם, שכתוב (משלי י) וצדיק יסוד עולם. ועל כן הקדוש ברוך הוא לא גלה את שמו הקדוש, רק לישראל לבדם, שהם חלק גורלו ונחלתו, ואת העולם חלק הקדוש ברוך הוא לממנים מגנים, והנה נתבאר, שכתוב (דברים לב) בהנחל עליון גוים וגו', וכתוב כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

עכשו שכינה בין שני צדיקים צדיק למעלה - יוסף הצדיק למטה - בנימין זהו בעל הגבירה וזה המארח

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט) : זוהר ח"א פ' בראשית (דף טו.) בא ראיה, כתוב

ביהודה (בראשית לו) לכו ונמכרנו לישמעאלים. ובגלל שהוא חטא אל אותו היסוד והפרידו מאותה ארץ עליונה ונתן עצה למכר אותו, משום כך באותו חלק שלו לא היה לו יסוד. וכך שנינו, מה היה חלקו של יהודה? הר הבית ולשכות

שלמטה לא כתוב יהי, משום שסוד זה שהוא (המשכה) מסוד עליון, נסתר כל הנסתרים, לא מתקים אלא בדברים עליונים שלמעלה, ולא נאמר באותם דברים תחתונים שלמטה. ובזה מתברר השם הקדוש בכל, ועל זה כתוב יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש עד מבואו. זה מקום עליון שמאירה ממנו השמש ומאיר לכל, וזהו מקום של הראש העליון הנסתר. ועד מבואו - זהו מקום הקשר שנקשרת בו האמונה פראוי, ומשם יוצאות ברכות לכל, והעולם מכאן נזון, כמו שנתבאר, ומשום כך עומד מקום זה להזון מלמעלה ולהתברך משם, והכל עומד בהתעוררות התחתונה שמעוררים אותם עבדי ה' כשמברכים את השם הקדוש, כפי שאמרנו. ומשום כך שהיא בהתגלות, כתוב הללו עבדי ה' הללו את שם ה'.

בשעה שאין נמצאים צדיקים בעולם הרי הקב"ה מסתלק מהם ולא מתגלה להם

מי כה' אלהינו וגו' (קיג, ט) : זוהר ח"א פ' מקץ (דף טז.) פתח ואמר, (תהלים קיג) מי כה' אלהינו

המגביהי לשבת וגו'. מי כה' אלהינו המגביהי לשבת - שהתעלה מעל פסא כבודו, [על כסא כבודו למעלה] ולא התגלה למטה. בשעה שאין נמצאים

— זהו זה תהלים —

מושיבי עקרת הבית - זו רחל שהיא עקר הבית אם הבנים שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנד.)] וירא ה' כי שנואה

לאה וגו'. רבי אלעזר פתח, (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה. מושיבי עקרת הבית - זו רחל, שהיא עקר הבית. אם הבנים שמחה - זו לאה. דבר אחר מושיבי עקרת הבית - זו שמטה, שהיא עקר העולם הזה, עליו הוא מנהג. אם הבנים שמחה - זה היובל, שכל שמחה וכל חדרה של כל העולמות תלויים בו, והפסוק הזה הוא הפלל של הכל, משום שזה כולל הכל בסוד קדוש, ועל זה סיום הפסוק הללויה.

מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנד.)] פתח ואמר,

מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה הללויה. אמר רבי תיבא, רוח הקדש אומרת: מושיבי עקרת הבית - זו רחל. אם הבנים שמחה - זו לאה. מושיבי עקרת הבית - זה העולם התחתון. אם הבנים שמחה [הללויה] - זה העולם העליון. משום כך הללויה.

כששבים בני העולם ומרבים בזכות לפני הקב"ה והאם שבה ומכסה על הבנים אז זה נקרא תשובה

מושיבי עקרת הבית וגו' (קיג, ט): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף ריח.)] למדנו, אמר רבי

ועזרות. ומה היה בחלקו של בנימין, שהוא צדיק למטה? אולם והיכל ובית קדש הקדשים. ורצועה יוצאת מחלקו של יהודה שהיא כלפי מזרח, שהרי גם דגלו היה ממזרח, ונכנסה לחלקו של בנימין, ועליה נבנה המזבח, שהרי המזבח חלקו של יהודה היה, כפי שבארנו (בראשית כט) ותעמד מלדת, שעמד הכסא על עמודיו, והוא תומך הרביעי (מלכות), כנגד כנסת ישראל שהיא רביעית, וכתוב בה (תהלים קיח) אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה. ודוד, בנו אחז באותו מזבח, כמו שבארנו בסוד האמונה, ובנימין הצדיק מצטער עליו לקרב אותה אליו. זהו שכתוב (דברים לג) חופף עליו כל היום. משום כך זכה בנימין הצדיק למטה, ונעשה מארח לגבורה, זהו שכתוב ופין כתפיו שכן, שהוא חלקו במערב.

נקרא בית המקדש בית עולמים

ועבשו שכינה בין שני צדיקים. צדיק למעלה - יוסף הצדיק, למטה - בנימין. זהו בעל הגבירה, זה המארח. לכן כתוב (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית, זה עולם שמתפקדה [ס"א שמתגלה], זו שכינה תחתונה שהיא עקרת הבית. עקר העולם הזה רחל בין שני צדיקים למעלה ולמטה. לכן נקרא בית המקדש בית עולמים. המזבח של בית עולמים היה בירשתו של בנימין, אבל כששרתה שכינה בירשתו של יוסף בשילה, לא קורא לה בית עולמים, שהרי עולם הוד הוא למעלה ולמטה. אם הבנים שמחה - זו שכינה, ולכן הללויה.

—== זוהר תהלים ==—

יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ. הָאֵם הַיְדוּעָה. הַבְּנִים מִי הֵם? אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הָרִי שְׂנִינוּ שֵׁישׁ שְׁנֵי בָנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶחָד זָכַר וְאֶחָד נִקְבָּה. הַזָּכֵר נִתֵּן אוֹתוֹ לְיִצְחָק, שְׂכָתוּב (שמואל ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר. בַּת נִתְּן לְאַבְרָהָם, שְׂכָתוּב (בראשית כד) וְהָ בָרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל. בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׂמָה. וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם, שְׂמִינִיקָה אוֹתָם, וְעַל זֶה כְּתוּב לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׂנִינוּ, אַל יִרְבֶּה הָאָדָם חֲטָאִיו לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתִּסְתַּלַּק הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים, וְכָתוּב (ויקרא יח) אִמְךָ הוּא לֹא תִגְלֶה עֲרוֹתָהּ. אוֹי לְמִי שְׂמַגְלָה עֲרוֹתָהּ. וְכִשְׁשָׁבִים בְּנֵי הָעוֹלָם וּמְרַבִּים בְּזִכְיוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהָאֵם שָׂבָה וּמְכַסֶּה עַל הַבְּנִים, אֲזִי זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה. מַה זֶה תְּשׁוּבָה? זֶה תְּשׁוּבָה שֶׁל הָאֵם שֶׁשָּׂבָה בְּקִיומָהּ, וְאִז כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אִם הַבְּנִים וְדָאִי. וְלִכְּזֶה לֹא יִפְטֹר הָאָדָם מִפְּרִיָהּ וּרְבִיָּה עַד שֶׁמוֹלִיד בֵּן וּבַת.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה:)] כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוֹת בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֵאשׁ הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בְּיַד הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלֶךְ הַחוּצָה. וְלִכְּזֶה מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

שְׂאֵמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אוֹתוֹ מְקוּם שֶׁהוּא חֲטָא אֵלָיו, אוֹתוֹ מְקוּם מִמֶּשׁ מְגַלָּה חֲטָאוֹ. (ואמר רבי שמעון, הקדוש ברוך הוא ממש מגלה חטאו) חֲטָא בְּקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ, שְׂכָתוּב (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ. יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (וּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל). שְׂנִינוּ, שְׂמִים מְגַלִּים חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם, וּבִשְׁעָה שֶׁהוּא מְגַלָּה חֲטָאוֹ, אָרֶץ עוֹשֶׂה דִין הָאָדָם, שְׂכָתוּב וְאָרֶץ מִתְקוּמָמָה לוֹ, לַעֲשׂוֹת בּוֹ דִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׂנִינוּ מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְּנָה תּוֹרָה, הָאֵם וְהַבְּנִים נִמְצְאוּ בְּשִׁלְמוֹת, שְׂכָתוּב (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ. אֲנֹכִי, כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינוּ, בַּת הֵיטָה לוֹ לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ. הִיא שְׂכִינָה, וְזוֹ בַת. ה' אֱלֹהֶיךָ, שְׂכָתוּב בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל. וְכָתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. הִנֵּה בֵּן. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאָרֶץ מִצְרַיִם, שְׂכָתוּב (ויקרא כה) יוֹבֵל הוּא קָדֵשׁ תִּהְיֶה לָּכֶם. וְכָתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. וְקָדֵשׁתֶם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרַאתֶם דְּרוֹר. הָרִי אִם וּבָנִים. יוֹשְׁבֵת הָאֵם, יוֹשְׁבִים הַבְּנִים. (והעולמות) כָּלֶם בְּשִׁמְחָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה כְּתוּב אִם הַבְּנִים שְׂמֵחָה. נִעְבְּרָה הָאֵם - כָּלֶם נִעְבְּרִים מִמְּקוּמָם. וְכָתוּב (דברים כב) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים. וְשְׂנִינוּ, לֹא יַעֲשֶׂה אָדָם חֲטָאִים לְמַטָּה, כְּדֵי שֶׁתַּעֲבֹר הָאֵם מֵעַל הַבְּנִים. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַכֹּל הוּא. הַכֹּל אֶחָד. וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ הַתְּגִלוֹת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ

מוֹשִׁיבֵי עֲקָרַת הַבַּיִת וְגו' (ק"ג, ט): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף פ"ה:)] כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינוּ, כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה אַחֲזוֹת בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, (במלך הקדוש העליון) מֵהֵן בְּרֵאשׁ הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּגוֹף, וּמֵהֵן בְּיַד הַמְּלֶךְ, וּמֵהֵן בְּרַגְלָיו, וְאִין מִי שִׁיּוּצָא מִגּוֹף הַמְּלֶךְ הַחוּצָה. וְלִכְּזֶה מִי שֶׁשָּׁפַע בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל הַתּוֹרָה, כְּמִי שֶׁשָּׁפַע בְּגוֹף הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (ישעיה ס) וַיִּצְאוּ וְרָאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בֵּי, בִּי מִמֶּשׁ. אוֹי לְרָשָׁעִים שְׁעוֹבְרִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא יוֹדְעִים מַה הֵם עוֹשִׂים.

קיד א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹז: ב הִוְתָּה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ
 יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלֹתָיו: ג הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס תִּירָדֵן יִסָּב לְאַחֹר: ד הַתְּהוֹמוֹת רָקְדוּ
 בְּאֵילִים גְּבַעוֹת כִּבְנֵי צֹאן: ה מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנּוּס תִּירָדֵן תִּסָּב לְאַחֹר: ו הַתְּהוֹמוֹת

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

למי שקונה ומוכר

בצאת ישראל (קיד, א): [שימוש תהלים לפרק קיד] לכאן דזבין ומזבין. כתוב בחנותא. ותצלית. ושם שלו הוא א"ה.

— זוהר תהלים —

(דף ר"ד) אָמַר רַבִּי יִיסָא, מִי שְׁמוֹקִיר שֵׁם רְבוּנוּ בְּזָה וְשׁוֹמֵר זֶה, זֹכֶה שְׂוִיקֵר אוֹתוֹ רְבוּנוּ עַל הַכֹּל. מִנֵּין לָנוּ? מִיּוֹסֵף, שְׁכַתּוּב (בראשית מא) וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ, וְכַתּוּב וַנִּתּוֹן אוֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם, אַרוֹנוּ שֶׁל יוֹסֵף נִכְנַס בְּפָנִים בְּהַתְחַלָּה, וְלֹא הָיוּ הַמַּיִם עוֹמְדִים עַל עַמּוּדָם לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים קיד) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס. מַה זֶה וַיִּנָּס? אֲלֵא רָאָה אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית ט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. בֵּא וְרָאָה, זֹכֶה לְכָבוֹד בְּחַיָּיו וְזֹכֶה לְכָבוֹד בְּמִיתָתוֹ. בְּחַיָּיו מְדוּעָ? בְּגִלְל אוֹתוֹ זִמְן שְׁלֹא רָצָה לְהִתְדַבֵּק בָּהּ, שְׁכַתּוּב (ס) וַיִּמָּאן וַיֹּאמֶר אֵל אֲשֶׁת אֲדֹנָיו וְכַתּוּב, וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהָ לְשֹׁכֵב אֲצִלָּהּ לְהִיּוֹת עִמָּהּ. בְּגִלְל זֶה זָכָה בְּזֶה הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁכַתּוּב וַתִּתְפָּשְׂהוּ בְּכַבְדּוֹ, וְכַתּוּב וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה, זָכָה לְבִסּוֹף שְׁנִכְנַס לְתוֹךְ מַחְצָה עֲלִיוֹנָה, וְכִךְ רְאוּי לוֹ - אֶת שְׁלוֹ לְקַח בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶת שְׁלוֹ לְקַח בְּעוֹלָם הָאַחֵר.

בְּשַׁעָה שֶׁהִקְבִּ"ה הִתְגַּלָּה בְּהַר סִינַי הִזְדַּעְזַע הָהָר וּבְשַׁעָה שֶׁסִּינַי הִזְדַּעְזַע כָּל שְׂאֵר הָרֵי הָעוֹלָם הִזְדַּעְזְעוּ וְהָיוּ עוֹלָיִם וַיִּוְרְדִים

מַה יָּרָה הַיָּם כִּי תִנּוּס וַיִּנָּס (קיד, ה): [זוהר ח"ב

כִּיּוֹן שְׁרָאָה הַיָּם אֶת אַרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף מִיַּד נִבְקַע וְהָיָה יְבֵשָׁה

הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס וַיִּגוֹ' (קיד, ג): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף ר"ד):] פָּתַח וְאָמַר, (וינה א) וַיֹּאמְרוּ אֲלֵינוּ

הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי הִרְעָה הַזֹּאת לָנוּ וַיִּגוֹ'. בְּפָסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִתְבוּנָן, כָּלֶם שְׁאֵלוּ בְּסוּד הַחֲכָמָה, שְׁכַתּוּב הַגִּידָה נָא לָנוּ בְּאֲשֶׁר לָמִי. בְּאֲשֶׁר - שְׁאֵלוּ בְּסוּד הַחֲכָמָה. כָּאֵן שְׁאֵלוּ סוּד שֶׁהוּא בְּגִלְלָהּ, לְדַעַת אִם בָּא מִזְרַעוֹ שֶׁל יוֹסֵף, שְׁכִיּוֹן שְׁרָאָה הַיָּם אֶת אַרוֹנוֹ, מִיַּד נִבְקַע וְהָיָה יְבֵשָׁה, שְׁכַתּוּב (תהלים קיד) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס. הַיָּם רָאָה אֶת אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ (בראשית ט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה. מִיַּד - הִיִּרְדֵן יִסָּב לְאַחֹר. וְעַל כֵּן שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ בְּאֲשֶׁר, שְׁכַתּוּב בּוֹ בְּיוֹסֵף, בְּאֲשֶׁר אֶת אֲשֶׁתוֹ. אִם בָּאתָ מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע, הִתְפַּלֵּל שִׁישְׁתַּק הַיָּם מֵאַתְנָו. לָמִי - וְאִם בָּאתָ מִזְרַעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שְׁכַתּוּב בּוֹ (סם לב) לָמִי אֲתָה וְאַנְהָ תִלְךְ. וְהֵם הָיוּ מְלֹאכִים קְדוֹשִׁים שֶׁשָּׁלַח בְּשְׁלִיחוֹתוֹ וַנְּצַל מֵאוֹתָהּ צָרָה. הִתְפַּלֵּל לְרַבּוֹנָךְ, וַיִּשְׁלַח מְלֹאכֹו וַנְּצַל מֵאוֹתָהּ צָרָה.

מַה זֶה וַיִּנָּס? אֲלֵא רָאָה אוֹתוֹ שְׁכַתּוּב בּוֹ וַיִּנָּס וַיֵּצֵא הַחוּצָה

הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס וַיִּגוֹ' (קיד, ג): [זוהר ח"ג פ' פנחס

תִּרְקְדוּ בְּאֵילִים גְּבֻעוֹת כִּבְנֵי צֶאֱן: ז מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:
ח הַהֶפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעֲנֵנוּ מִיָּם:

—== זוהר תהלים ==—

[פ' הַמִּזְמוֹר (דף ס"ד:)] עוֹד אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִיָּם בְּכָל מְקוֹם, הָרִי יְדוּעַ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּצוּר הַזֶּה לְהוֹרִיק מִיָּם, שֶׁהָרִי לֹא רָאוּי [אלא מַגְדִּילָהּ], וְזֶהוּ אוֹת וְנֹס שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה שִׁבַּח דָּוִד וְאָמַר, (תהלים קיד) הַהֶפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו'. וּמִשְׁמַע הַהֶפְכִי, שֶׁהָרִי אֵין דֶּרֶךְ הַצּוּר בְּכָף. וְעַל זֶה בְּצוּר הַעֲלִיּוֹן הוֹצִיא מִיָּם מִמְּקוֹם שֶׁלְמִטָּה. וּמָה שָׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁלְמִטָּה? סְלַע, שֶׁכְּתוּב וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מִיָּם מִן הַסְּלַע. וּבִמָּה הוֹצִיא הַסְּלַע הַזֶּה מִיָּם? בְּכַח הַצּוּר שֶׁלְמַעֲלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ, מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים. וּמִיָּהוּ הַתָּמִים? אַבְרָהָם, שֶׁכְּתוּב בּוֹ (בראשית יז) הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִים. וְזֶהוּ הַהֶפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם, וּמִשְׁמַע תָּמִים פְּעָלוֹ, וְזֶה אַבְרָהָם. בְּשַׁעַר זֶה הוֹפֵךְ הַצּוּר לְתָמִים. בְּשַׁעַר שְׁנֵי אַחֲרָת, כְּשֶׁרָצָה [כשנעט] מִשָּׁה לְהוֹצִיא מִיָּם בְּצוּר הַזֶּה, בְּחִטָּאֵי יִשְׂרָאֵל לֹא חָזַר לְתָמִים כְּמוֹ בִּהְתַחֲלָה. בְּאוֹתוֹ זְמַן הִתְרַעַם מִשָּׁה וְאָמַר, צוּר יִלְדֶךָ תְּשִׁי. כְּלוֹמַר, הַחֲלִשְׁתָּ אוֹתוֹ מִמָּה שֶׁהִיא בְּתַחֲלָה, שֶׁבִּשְׂבִילָךְ לֹא נִמְצָא עֲכָשׁוּ תָּמִים, וְנַעֲשֶׂה [בו] דִּין, מָה שֶׁלֹּא הָיָה בִּימֵי יִלְדֶךָ, כְּלוֹמַר עֲלוּמִיךָ.

פ' יתרו (דף פ"ט:)] שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְגַּלָּה בְּהַר סִינַי, הַזְדַּעְזַע הָהָר, וּבְשַׁעַר שְׁסִינֵי הַזְדַּעְזַע, כָּל שְׂאֵר הָרֵי הָעוֹלָם הַזְדַּעְזְעוּ וְהָיוּ עוֹלִים וַיּוֹרְדִים, עַד שֶׁהוֹשִׁיט הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְדוּ עֲלֵיהֶם וְהִתִּישְׁבוּ, וְקוֹל יוֹצֵא וּמְכַרִּיז, (תהלים קיד) מָה לָּךְ הָיִם כִּי תִגּוֹס הַיַּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֹר, הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים וְגו'. וְהֵם שְׂבִים וְאוֹמְרִים, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן חוּלֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִלְּפָנֵי אֲדוֹן - זוֹ הָאֵם, שֶׁכְּתוּב אִם הַבָּנִים שִׁמְחָה. חוּלֵי אֶרֶץ - זוֹ הָאֵם הַתַּחֲתוֹנָה. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב - זֶהוּ הָאֵב, שֶׁכְּתוּב בְּנֵי כְּכָרִי יִשְׂרָאֵל. וְעַל זֶה כְּתוּב בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אָמוֹ. מָה זֶה בְּעֵטְרָה? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּכָתוּב (שמואל א כג) וְשָׂאוּל וְאַנְשָׁיו עֵטְרִים אֶל דָּוִד. מִשׁוּם שֶׁמִּתְעַטֵּר בְּלֶכֶן וּבְאָדָם וּבְיָרֵק, בְּכָל הַגְּוֹנִים שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בּוֹ וּמְקַפִּים בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוֹנָדָה, בְּעֵטְרָה שֶׁעֵטְרָה לוֹ אָמוֹ, מִי זֶה הָעֵטְרָה? שֶׁכְּתוּב (ישעיהמט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר, וְכְתוּב (שם) וּבֵית תַּפְּאֲרֹתַי אֲפָאֵר.

הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ מָה מִשְׁמַעוֹ שֶׁל הַצּוּר תָּמִים פְּעָלוֹ? שֶׁהִתְהַפֵּךְ הַצּוּר מִיָּם לַעֲשׂוֹת פְּעָלוֹ שֶׁל תָּמִים

הַהֶפְכִי הַצּוּר אָגַם מִיָּם וְגו' (קיד, ח): [זוהר ח"ב

ישראל יברך את בית אהרן: יג יברך יראי יהוה הקטנים עם הגדלים:

זוהר תהלים

לקח מהם, והרי פְּרִשׁוּהָ, והחֲשׁבוֹן לֹא הָיָה עַד שֶׁנֶּאֱסַף כָּל אוֹתוֹ הַכֹּפֶר וְעָלָה לְחֲשׁבוֹן. וּבַתְּחִלָּה מְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל, אַחֵר כֶּף מוֹנִים אוֹתוֹ כֹּפֶר, אַחֵר כֶּף חוֹזְרִים וּמְבָרְכִים אֶת יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא שִׁישְׂרָאֵל מְתַבְּרָכִים בַּתְּחִלָּה וּבִסּוּף, וְלֹא עוֹלָה בָהֶם מִגִּפָּה. לָמָּה הַמִּגִּפָּה עוֹלָה בְּמַנְיִן? אֵלָּא מִשׁוּם שֶׁבְּרָכָה לֹא שׁוֹרָה בְּמַנְיִן. כִּיִּן שְׁמִסְתַּלְּקֵת הַבְּרָכָה, הַצַּד הָאֲחֵר שׁוֹרָה עָלָיו, וְיָכוֹל לְהַנְזֹק. בְּגִלְל זֶה בְּמַנְיִן לֹקְחִים כֹּפֶר וּפְדִיּוֹן, לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהֶם. יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל - אֵלֹה הַנְּשִׁים, שְׁלֹא עוֹלוֹת בְּמַנְיִן. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב וּבְאֵהֱבַת הַלֵּב. אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - כֶּף גַּם הַנְּשִׁים (שלהם), שְׁמִתְבְּרָכוֹת בַּבְּרָכָה (שלהם).

חֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם

יְבָרַךְ יְרָאֵי ה' - אֵלֶּה הֵם הַלְוִיִּם, וְכֻלָּם מְתַבְּרָכִים, כִּי הֵם יְרָאִים מֵהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. הַקְּטָנִים עִם הַגְּדוֹלִים - אֵף עַל גַּב שְׁלֹא עוֹלִים בְּמַנְיִן. בֹּא רְאֵה, לֹא נִמְצָא מַנְיִן בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּבָרְכוֹ בּוֹ כְּמַנְיִן זֶה, שֶׁמַּנְיִן זֶה לְהַתְּבָרֵךְ הִיָּה, וְלִהְיוֹת שְׁלֵמוֹת הָעוֹלָמִים הִיָּה, וּבִמְקוֹם שֶׁהַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת נִמְנוּ, שֶׁכְּתוּב בְּאַחַד לְחֲדָשׁ הַשָּׁנִי, שֶׁהוּא זִיו בְּרָכוֹת הָעוֹלָם, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא זִיו לְעוֹלָם. וְעַל זֶה נִקְרָא חֲדָשׁ זִי"ו, שֶׁהִזִּיר שֶׁל הַכֹּל יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים קלד) יְבָרַךְ ה' מְצִיּוֹן, וְהַכֹּל דָּבָר אֶחָד, וְכְתוּב (שם קלג) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה וְגו'.

במדבר (ד ק"ז): רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (תהלים קטו) ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ יְבָרַךְ אֶת בֵּית וְגו'. ה' זָכְרָנוּ יְבָרַךְ - אֵלֶּה הַגְּבָרִים, שֶׁהֵיוּ עוֹלִים בְּחֲשׁבוֹן בְּמִדְבָּר, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבָרַךְ אוֹתָם וּמוֹסִיף עֲלֵיהֶם בְּכָל זְמַן. בֹּא רְאֵה, מִי שְׁאוֹמֵר שְׂבַח חֲבָרוֹ, שֶׁל בְּנָיו, אוֹ שֶׁל מִמּוֹנוֹ - צָרִיךְ לְבָרְכוֹ וְלְהוֹדוֹת עָלָיו בְּבְרָכוֹת. מַנְיִן לָנוּ? מִמַּשָּׁה, שֶׁכְּתוּב (דברים א) וְהִנֵּנְכֶם הַיּוֹם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרַב. אַחֵר כֶּף מָה פְּתוּב? ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יִסֵּף עֲלֵיכֶם כְּכֶם אֵלֶּף פְּעָמִים וְגו'. שְׁתֵּי בְרָכוֹת הֵיוּ: אַחַת - ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם, הָרִי אַחַת. אַחֵר כֶּף - וְיְבָרַךְ אֶתְכֶם כְּאֲשֶׁר דָּבָר לְכֶם. לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם, בְּרָכוֹת עַל בְּרָכוֹת. וְאִם הוּא מוֹנֵה אֶת שְׂבַח חֲבָרוֹ וְלֹא מוֹדָה עָלָיו בְּרָכוֹת - הוּא נִתְפָּס בַּתְּחִלָּה מִלְּמַעְלָה. וְאִם הוּא מְבָרַךְ אוֹתוֹ - הוּא מְתַבְּרַךְ מִלְּמַעְלָה. וְהַבְּרָכָה צָרִיךְ לְבָרַךְ אוֹתָהּ בְּעֵינַי טוֹבָה, וְלֹא בְּעֵינַי רָעָה. וּבְכָל רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵהֱבַת הַלֵּב. וּמָה מִי שֶׁמְבָרַךְ אֶת חֲבָרוֹ, רוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיְבָרַךְ אוֹתוֹ בְּעֵינַי טוֹבָה, בְּלֵב טוֹב - מִי שֶׁמְבָרַךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה שֶׁצָּרִיךְ עֵינַי טוֹבָה וְלֵב טוֹב וְאֵהֱבַת הַלֵּב. בְּגִלְל זֶה, (שם ו) וְאֵהֱבַת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגו'.

יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהֱרֹן - שֶׁהֵם מְבָרְכִים אֶת הָעַם בְּעֵינַי טוֹבָה וּבִלְבָב טוֹב

בֹּא רְאֵה, הָרִי פְּרִשׁוּהָ, אֵינן הַבְּרָכָה שְׁלֵמַעְלָה שׁוֹרָה עַל דָּבָר שֶׁנִּמְנָה. וְאִם תֹּאמַר, יִשְׂרָאֵל אֵיךְ נִמְנוּ? אֵלָּא כֹּפֶר

יֵד יִסְרָף יְהוָה עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: מו בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה
 עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: מו הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: ז' לֹא
 הַמָּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְלֹא כָּל יִרְדֵי הַיָּם: יח וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם
 הַלְלוּיָהּ:

זוהר תהלים

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' - יִשְׁנוּ ב' עֲנִינֵי שָׁמַיִם
 לְמַעַלְהָ וּלְמַטָּה מִמֶּנּוּ
 הַעֲשִׂירֵי הוּא
 הַעֲקָר.

דוד המלך הוא חי והקרבה שלו לחי
 העולמים

לֹא הַמָּתִים יִהְלְלוּ יְהוָה וְגו' (קטו, יז): [זוהר ח"א
 פ' ויגש (דף טז:)] ומשום כך אמר לא
 המתים יהללו יהוה. לא המתים, משום
 שצריך לשבח חי לחי. ומת לחי לא כן,
 שכתוב לא המתים יהללו יהוה, ואנחנו נברך
 יהוה, שהרי אנו חיים, ואין לנו חלק בצד
 המות כלל. חזקיהו אמר, (ישעיה לח) חי חי
 הוא יודך כמוני, משום שחי מתקרב לחי.
 דוד המלך הוא חי, והקרבה שלו לחי
 העולמים, ומי שנקרב אליו הוא חי,
 שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
 כלכם היום, וכתוב ובניהו בן יהוידע בן
 איש חי רב פעלים מקבצאל.

הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְגו' (קטו טז): [זוהר שמות
 (דף טז:)] פָּתַח רַבִּי אַבָּא וְאָמַר,

כתוב (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַה' וְהָאָרֶץ
 נָתַן לַבְּנֵי אָדָם. בפסוק הזה יש להתבונן,
 וכך צריך לומר: הַשָּׁמַיִם לַה', וְהָאָרֶץ נָתַן
 לַבְּנֵי אָדָם. מה זה הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם? אֵלָּא
 כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ שָׁמַיִם וְיֵשׁ
 שָׁמַיִם לְמַעַלְהָ, וְאָרֶץ לְמַטָּה מֵהֶם.
 שָׁמַיִם לְמַעַלְהָ, וְאָרֶץ לְמַטָּה מֵהֶם. וְכָל
 הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתְּתוֹנוֹת כֵּלָּן כְּמוֹ
 זֶה, אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. שָׁמַיִם לְמַטָּה, הֵם עֹשֵׂר
 יְרִיעוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קד) נוֹטָה שָׁמַיִם
 כִּירִיעָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֵׂה אוֹתָם
 וְאֵת הַמַּחְנוֹת שֶׁבְּתוֹכָם לְהַנְהִיג אֶת הָאָרֶץ
 הַתְּתוֹנָה. הַתְּשִׁיעֵי מְנַהִיג אֶת הַתְּתוֹנִים,

וּבְשֵׁם יְהוָה יִתְחַנֵּן אֶקְרָא: יְהוָה לִיהוָה אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ:

זוהר תהלים

חָרַב חֲדָה מִנַּחַת עַל צְוָארוֹ שֶׁל אָדָם אֵל
יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים. מִיָּד חָזַר
מִתְפַּלְתּוֹ, וְקָבַל הַדִּין עַל זָרְעוֹ, שִׁכְתוֹב
(שמואל ב כא) וַיַּעֲזֹר לוֹ אֲבִישֵׁי בֶן צְרוּיָה וַיִּף
אֶת הַפְּלִשְׁתֵּי וְגו'. מַה כְּתוּב? (שמואל א יא)
וְעַתְלִיָּה אִם אֲחִזִּיחֶיהוּ רֵאתָה כִּי מֵת בְּנָה
וְתִקֵּם, (דברי הימים ב כב) וְתֵאבֹד אֶת כָּל זָרַע
הַמְּמַלְכָה. כְּתוּב וְתֵאבֹד, וְכָתוּב וְתִדְבֹר אֶת
כָּל זָרַע כּו'. מַהוּ וְתִדְבֹר? אֲמָרָה, שֶׁעַתִּידִין
זָרְעוֹ שֶׁל דָּוִד לֵאבֹד מִן הָעוֹלָם. וְתִקֵּחַ
יְהוֹשֻׁבֵעַ בֵּת הַמֶּלֶךְ יוֹרֵם כּו', אֶת יוֹאֵשׁ כּו'.
מְלֻמֵּד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּן מִדָּה כְּנֻגַד
מִדָּה. וְעַל כָּל זֶה, אָף עַל פִּי שְׁנַגְזָרָה גְזָרָה
זו וְנִתֵּן רְשׁוֹת לְמִדַּת הַדִּין, עַל זֶה כְּתוּב
(ישעיה י) עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לְעַמְדָה. עַד־כֵּן מִדַּת
הַדִּין בְּנֹב עוֹמֵדָת וְתוֹבַעַת דִּין מְלַפְּנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמָה בְּצַדִּיקִים מְדַקְדָּק
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֶּף - בְּרִשְׁעִים עַל אַחַת
כְּמָה וְכְמָה.

מַה שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
רַחֲמִים שְׁמֻקִּיפּוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדִיָּה

בוֹם יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא וְגו' (קטז, י): [הקדמת
הזוהר (דף קטז)] רַבִּי חֲזַקְיָה (נ"א רבי אלעזר)
פֶּתַח, כְּתוּב (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין
הַחוּחִים. מִי הַשׁוֹשְׁנָה זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
[משום שיש שושנה ויש שושנה]. מַה הַשׁוֹשְׁנָה
שְׁהִיא בֵּין הַחוּחִים יֵשׁ בָּהּ אָדָם וְלֶכֶן - אָף
כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בָּהּ דִּין וְרַחֲמִים. מַה
שׁוֹשְׁנָה יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עֶשְׂרֵי עָלִים - אָף
בְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, מְלַמֵּד שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֹב,
מִפְּנֵי שְׁגָרָם עֲנִין נֹב עִיר הַכְּהֻנִּים, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדָּק עִם הַצַּדִּיקִים אֲפִלוּ
כְחוֹט הַשְׁעָרָה. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
דָּוִד, גְּרַמְתָּ כָּל כֶּף בְּנֹב עִיר הַכְּהֻנִּים, חֲיִיף,
אוֹ הַדִּין יַחּוּל עַל עֲצָמָךְ, אוֹ עַל זָרְעֶךָ, וְלֹא
יִשְׂאָר אֲלֵא אַחַד. שְׁנֵה רַבִּי חֲיַיא, כְּתוּב
(שמואל א כב) וַיִּמְלֹט בֶּן אַחַד לְאַחִימֶלֶךְ וְגו'.
שְׁלֵא נִשְׂאָר לְאַחִימֶלֶךְ מְכַל בֵּית אָבִיו
זוֹלָתִי אֲבִיתָר לְבָדוֹ, וְעַל עוֹן זֶה מֵת שְׂאוּל
וּבְנָיו, וְכִמָּה אֲלָפִים וּרְכָבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל,
וְנִגְזַר עַל דָּוִד לְמוֹת. כִּיֵּן שֶׁהֵלֶךְ לְאַרְץ
פְּלִשְׁתִּים, רֵאתָה אוֹתוֹ הִרְפָּה. אֲמָרָה
לְכָנָה: זֶה שֶׁהִרְגָה אַחִיךָ. בְּאוֹתָהּ הַשְׁעָה
הַגִּיעַ זְמַן מִדַּת הַדִּין לְהִנָּקֵם מְדוּד עַל עֶסְקֵי
נֹב, וְזָמַן אֶת יֹשְׁבֵי לְהִרְגוֹ. מִיָּד - וַיִּשְׁבִּי
בְּנֹב, שְׁבָא עַל עֶסְקֵי נֹב. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן,
כֶּף אָמַר דָּוִד: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זָרְעֵי יְהִיָּה
נִכּוֹן לְפָנֶיךָ, וְהִרְיֵנִי מְקַבֵּל עָלַי אֶת הַדִּין.

מַה עֲשֵׂה? נָטְלוּ יֹשְׁבֵי, וְהִגְרִים אֶת עֲצָמוֹ
עָלָיו וְעַל הַמַּטָּה. אָמַר לוֹ: אֵין כְּבוֹדִי.
נָטְלוּ וְזָרְקוּ בְּאוֹיֵר, וְשֵׁם הַסִּיף שֶׁיִּהְרַג בוֹ
דָּוִד. זֶהוּ שִׁכְתוֹב (שמואל ב כא) וְהוּא חָגוּר
חָרַב חֲדָשָׁה וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת אֶת דָּוִד. מִיָּד
הַזְכִּיר אֲבִישֵׁי שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, וְעַמֵּד בְּאוֹיֵר,
וְסוֹסוֹ מִיָּד נִשְׁמַט, וְהֵלֶךְ לִירוּשָׁלַיִם. הֵלֶךְ
אֲבִישֵׁי וּבָא לְסַנְהֶדְרִין וְאָמַר, מַהוּ לְרַכֵּב
עַל סוֹסוֹ שֶׁל מֶלֶךְ בְּשַׁעַת הַדִּחְקָה?
וְהִתִּירוּהוּ. מִצְאוּ לְדוּד עוֹמֵד בְּאוֹיֵר. אָמַר
לוֹ, חָזַר מִתְפַּלְתֶּךָ. אָמַר לוֹ, (תהלים קטז) מָה
אֲשִׁיב לָהּ כָּל תַּגְּמוּלוֹהִי עָלַי. שִׁכְךָ מְקַבְּלָנִי
מִבֵּית דִּינֹו שֶׁל שְׂמוּאֵל הַרְמַתִּי, שְׁאֲפִלוּ

— זהו זה תהלים —

שְׁצַרְיָךְ לְטַל אוֹתוֹ בְּיָמַי [ולא בשמאל]
 וּבְשִׂמְאֵל, וְאָף עַל גַּב שְׂכָלְךָ הִתְעוֹרְרוּ בוֹ
 - יָפֵה הוּא. אָבֵל כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה כִּךָ צָרִיךְ
 כּוֹס, שְׂכָתוֹב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא,
 שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן
 יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה, וְהוּא נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס
 אוֹתָם אֵלָיו, וְשֵׁם נִשְׁמַר [להם] יֵין הַעֲלִיּוֹן
 וּמִתְכַּנֵּס בְּאוֹתוֹ כּוֹס, וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אוֹתוֹ
 בְּיָמַי [ובשמאל] וְלֹא בְשִׂמְאֵל, וְהֵינּוּ שֶׁהוּא
 כְּנוּס בְּכּוֹס הַזֶּה, שְׂוִיתְבָּרְכוּ כְּאַחַד,
 וְצָרִיכִים לְבָרֵךְ אֶת הַשֶּׁלֶחַן שֶׁלֹּא יִהְיֶה
 רֵיק מִלֶּחֶם וְיֵין, הַכֹּף [אחד] כְּאַחַד. בֹּא
 רְאֵה, כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה,
 וְכִיּוֹן שֶׁהִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, צָרִיךְ יָמַי
 וּשְׂמַאל [וצריך] לְטַל אוֹתָהּ, וְאוֹתָהּ כּוֹס
 נִתְּנָת בֵּין יָמַי לְשִׂמְאֵל, וְצָרִיכָה לְהִתְמַלֵּא
 יֵין בְּשִׁבִיל יֵין הַתּוֹרָה שִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם
 הַבֶּא. וּבֹא רְאֵה, כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה, [כאן] בְּזֶה
 הַתְּגִלוֹ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים כְּאֵן שְׁאֲנוּ בְּמַעְרָה,
 אוֹמֵר כְּאֵן נִתְּגַלָּה סוּד הַמְּרַכְבָּה הַקְּדוּשָׁה,
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה צָרִיךְ לְקַבֵּלָה בְּיָמַי
 וּבְשִׂמְאֵל, זֶה צְפוֹן וְדָרוֹם, וְכוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 שִׁיְהִיָּה נוֹטֵל בְּרָכָה מֵהֶם.

בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הָאֲמוּנָה

מִי זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה? זֶה (שיר ג) מִטְּתוֹ
 שֶׁלְשִׁמְאֵל, שְׁצַרְיָךְ שֶׁתִּתְּנֵנִי בֵּין צְפוֹן
 וְדָרוֹם, וְצָרִיךְ לְהִנְיָחָה בְּיָמַי, וְהַגּוֹף
 שִׁיתְתַּקֵּן עִמָּהֶם, וְיִשְׁגִּיחַ בְּאוֹתָהּ כּוֹס שֶׁל
 בְּרָכָה לְבָרֵךְ אוֹתָהּ בְּאַרְבַּע בְּרָכוֹת, מִשׁוּם
 שְׂכָתוֹב (דברים יא) תְּמִיד עֵינַי ה' אֵלֶיךָ בֵּה
 וְגו'. נִמְצָא בְּכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה סוּד הָאֲמוּנָה,
 צְפוֹן וְדָרוֹם וּמִזְרַח וּמַעְרָב, הֵרִי מְרַכְבָּה

רְחֵמִים שְׂמַקִּיפוֹת אוֹתָהּ מְכַל צְדָדֶיהָ. אָף
 אֱלֹהִים שֶׁל כְּאֵן, מְשַׁעָּה שְׂנֹזְכֵר, הוֹצִיא
 שֶׁלֹּשׁ עֲשָׂרֵה תְבוֹת לְהַקִּיף אֶת כְּנִסְתִּי
 יִשְׂרָאֵל וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ. וְאַחַר כִּךָ נִזְכַּר פַּעַם
 אַחֲרָת. לְמָה נִזְכַּר בְּפַעַם אַחֲרָת כְּדִי
 לְהוֹצִיא חֲמֻשָּׁה עָלַיִם חֲזָקִים שְׂסוֹבְבִים אֶת
 הַשׁוֹשְׁנָה. וְאוֹתָם הַחֲמֻשָּׁה נִקְרָאִים
 יְשׁוּעוֹת, וְהֵם [חמשה] [חמשים] שְׁעָרִים. וְעַל
 זֶה הַסוּד כְּתוּב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת
 אֲשָׁא, זֶה כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה. הַכּוֹס שֶׁל בְּרָכָה
 צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל חֲמֻשׁ אֲצַבְעוֹת וְלֹא יוֹתֵר,
 כְּמוֹ שֶׁהַשׁוֹשְׁנָה שְׂוִיּוֹשְׁבֵת עַל חֲמֻשָּׁה עָלַיִם
 חֲזָקִים בְּדִגְמָא שֶׁל חֲמֻשׁ אֲצַבְעוֹת.
 וְהַשׁוֹשְׁנָה הַזֹּאת הִיא כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה.
 מִ"אֱלֹהִים" הַשְּׁנִי עַד "אֱלֹהִים" הַשְּׁלִישִׁי -
 חֲמֻשׁ תְּבוֹת. מְכַאֵן וְהִלָּא הָאוֹר שֶׁנִּבְרָא
 וְנִגְנָז וְנִכְלָל בְּבְרִית הַהוּא שֶׁנִּכְנַס בְּשׁוֹשְׁנָה
 [ס"א ז] וְהוֹצִיא בָּהּ זֶרַע, וְזֶה נִקְרָא עֵץ
 עֲשֵׂה פְרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בוֹ. וְאוֹתוֹ הַזֶּרַע קִיָּם
 בְּאוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ. וְכְמוֹ שֶׁדְּמוּת הַבְּרִית
 נִזְרַע בְּאַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם זְנוּגִים [של אותו]
 הַזֶּרַע הַהוּא, כִּךָ נִזְרַע הַשֵּׁם הַחֲזָקוֹק מִפְּרֻשׁ
 בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית.

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא שְׁהָרִי בְּכּוֹס זֶה שׁוֹפְעוֹת
 הַבְּרָכוֹת מֵאוֹתָן יְשׁוּעוֹת שֶׁלְמַעְלָה וְהוּא
 נוֹטֵל אוֹתָם וְכוֹנֵס אוֹתָם אֵלָיו

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וְגו' (קטז, יא) : [זוהר ח"א פ'
 יח"י (דף רנ)]. רַב הַמְּנַנָּא הִזְקֵן לֹא נִתַּן
 כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה לְאָדָם אַחַר לְבָרֵךְ, [שרצה
 לטל] אֲלָא הוּא הַקְּדָיִם וְנִטְלָה אוֹתוֹ [בימיו
 ובשמאל] בְּשִׁתֵּי יָדָיו וּמְבָרֵךְ. וְהֵרִי אֲמַרְנוּ

— זוהר תהלים —

שִׁיחַ תּוֹכוֹ כָּבֹדוֹ. מִי שֶׁזָּכָה לְנִשְׁמָה מְכוּסָה, זֶה, לְהִיּוֹת נִשְׁמָה טְהוֹרָה מְבֻפְּנִים וּמְבַחּוּץ. וְסוּד הַדְּבָר - (ויקרא טז) וְטָהְרוּ וְקַדְּשׁוּ. טְהוֹרָה מְבֻפְּנִים, וְקַדְּשָׁה מְבַחּוּץ. וְיָמָּה כּוֹס אֵין טְהוֹרָתוֹ וְקַדְּשָׁתוֹ מְבֻפְּנִים וּמְבַחּוּץ בְּלִי מֵיִם - אַף כִּף הַנִּשְׁמָה אֵין טְהוֹרָה וְקַדְּשָׁתָה מְבֻפְּנִים וּמְבַחּוּץ בְּלִי תוֹרָה. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר רַבֵּן גַּמְלִיאֵל, מִי שֶׁאֵין תּוֹכוֹ כָּבֹדוֹ לֹא יִכְנָס לְבֵית הַמְּדַרְשׁ. בְּגִלְל שֶׁאֵין הוּא מְצַד עֵץ הַחַיִּים, אֲלֵא מֵעֵץ הַדְּעֵת טוֹב וְרַע.

עמור - פְּרֻשׁוֹהוּ מְעַטְרוֹ בְּתַלְמִידִים. וְדַרְךְ

סוּד - ה' הִיא כּוֹס, מְעַטְרוֹ בְּתַלְמִידִים בְּאוֹת י', שֶׁהִיא עֵטְרָה עַל ה'. עֵטוּף - צָרִיף לְעֵטֵף רֵאשׁוֹ בְּגִלְל שֶׁהַשְּׂכִינָה עַל רֵאשׁוֹ. שֶׁכֶּף פְּרֻשׁוֹהוּ בְּעֵלֵי הַמְּשָׁנָה, אָסוּר לְתַלְמִיד חֶקֶם לְהֵלֵךְ ד' אֲמוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ, מִשּׁוּם (ישעיה ו) מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. כָּל שֶׁכֶּן בְּבִרְכָה וּבְהַזְכָּרַת שֵׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָסוּר לְהִיּוֹת בְּגִלְוֵי הָרֵאשׁ. שְׁאוֹת י' מִן יְהוָה הִיא שֶׁהַתְּעַטְפָה בְּאוֹר, וְנִעְשָׂתָה אֲוִיר. (וְזֵהוּ אוֹר שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִחַכִּים) מִשּׁוּם שְׁאוֹת י', שֶׁהִיא חֶקֶמָה, בְּאוֹר, וְזֵהוּ אוֹר שֶׁהַתְּעַטְפָה בּוֹ כְּשֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם. זֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קד) עֵטָה אוֹר כְּשֶׁלָּמָה. וְזֵהוּ (בראשית א) יְהִי אוֹר - יְהִי אֲוִיר. וּפְרֻשׁוֹהוּ בְּעֵלֵי סוּדוֹת הַתּוֹרָה, בְּטָרְם שְׁנִתְּהוּהוּ כָּל דְּבָר, נִתְּהוּוּ הַהִיּוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר יְהִי אוֹר וְיְהִי אוֹר, שֶׁהִיא מְזֻמֵּן קְדָמוֹן. חֵי - פְּרֻשׁוֹהוּ חֵי מִן הַחֵבֵית. וְדַרְךְ סוּד - שֶׁכִּינָה עֲלִיוֹנָה הִיא שְׁמִינִית לְסַפִּירוֹת מִמֶּטָה לְמַעְלָה, וּמִשּׁוּם זֶה נִקְרָאת אוֹת ח', וְנֶאֱמַר בָּהּ (משלי כד) בְּחֶקֶמָה יִבְנֶה בֵּיתוֹ. וְזֵהוּ

קְדוּשָׁה כְּרֵאוֹי לוֹ. וְשִׁלְחָן בְּלַחֵם, כְּדִי שִׁיתְּבָרֵךְ אוֹתוֹ לַחֵם שֶׁלְמִטָּה וְיִתְּבָרֵךְ לַחֵם עֲנִי, וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ. וְיִמְצָא שְׁכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְּבָרְכַת בְּאַרְבַּעַת צְדִדֵי הָעוֹלָם, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, לְמַעְלָה [בְּאוֹתוֹ לַחֵם שֶׁל בְּרַכָּה]. וְכוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, לְחִבְרָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת, וְיִתְּבָרֵךְ לְמִטָּה, שִׁיתְּבָרֵךְ [וְהַשְּׁלַחן בְּלַחֵם מִשּׁוּם שִׁיתְּבָרֵךְ מְכַל הַצַּדִּים, מְלַמְעֵלָה וּמְלַמְטָה לְמַעְלָה בְּסוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה, שִׁיתְּחַבֵּר דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּאַבּוֹת וְיִתְּבָרֵךְ לְמִטָּה, שִׁיתְּבָרֵךְ לַחֵם עֲנִי וְיִהְיֶה לַחֵם עֲנֵג, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, וְיִתְּבָרֵךְ] שֶׁלְחָנוֹ שֶׁל הָאֵדָם, שֶׁיִּמְצָא בּוֹ מְזוֹן תְּמִיד.

סוּד כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה וּמְנַהֲגִיהָ וְסוּדוֹתֶיהָ

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא וְגו' (קטז, יג): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"ד):] שְׁלִישִׁי - כּוֹס שֶׁל בְּרַכָּה שֶׁתְּקַנּוּ בּוֹ עֲשָׂרָה דְּבָרִים: הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. עֵטוּר. עֵטוּף. חֵי. מְלֵא. מְקַבְּלוּ בְּשִׁתֵּי יָדָיו. וְנִתְּנָהוּ בְּיָמֵינוּ. וְנִתְּנָהוּ עֵינָיו בּוֹ. וּמְגַבִּיהוּ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח. וּמִשְׁגָּרוֹ בְּמִתְנַהֵה לְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וּבְדַרְךְ סוּד, כּוֹס (דְּבָרִים לג) מְלֵא בְּרַכָּתָהּ. כּוֹס בְּגִימְטְרִיא אֱלֹהִים, וּמִשּׁוּם הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עַל שְׁמוֹ - כּוֹס. זֵהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קטז) כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׁא. מִי נִקְרָא יְשׁוּעוֹת? חֵמֶשׁ אֲצַבְעוֹת, שֶׁהֵן כְּנֶגֶד חֵמֶשׁ סַפִּירוֹת שֶׁל כּוֹס, שֶׁהוּא שֵׁם אֱלֹהִים חַיִּים שֶׁהִבְיָנָה מִתְּפַשְׁטָה בְּהֵם לְחֵמֵשִׁים שְׁעָרִים. ה' פְּעָמִים עֲשָׂר, בְּאוֹת י', שֶׁהוּא עֲשָׂרָה דְּבָרִים שֶׁתְּקַנּוּ חֶקֶמִים בְּכוֹס, שֶׁהוּא אֱלֹהִים חַיִּים, חֵמֶשׁ אוֹתִיוֹת בְּחֶשְׁבוֹן ה'. וּבְאַרְוֹ, בְּכוֹס שֶׁצָּרִיף הַדְּחָה וְשִׁטְיָפָה. הַדְּחָה מְבַחּוּץ, וְשִׁטְיָפָה מְבֻפְּנִים. וְסוּד הַדְּבָר -

טו יָקַר בְּעֵינַי יְהוָהּ יְהוָהּ הַמְּוֹתָה לְחַסְדֵּיךָ: טז אָנָּה יְהוָהּ כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ
 אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: יז לָךְ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹרָה וּבָשֵׁם יְהוָהּ
 אֶקְרָא: יח נִדְרֵי לַיהוָה אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ: יט בְּחִצְרוֹת בַּיִת
 יְהוָהּ בְּתוֹכָהּ פִּתּוּכָהּ יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ:

זוהר תהלים

חבית: ח' בי"ת. ומשום שהיא חיים, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה, היין משם הוא חי. וזהו יינה של תורה. מי שמשתדל בה נקרא חי. ועוד, צדיק חי, שהוא חי מן החבית. יין יש ממנו שני גונים - לבן. ואדם. יין גימטריא שבעים פנים. הרי ע"ב. וכנגד שני גונים של היין, הוא זכור ושמור של שבת, ושבעים תבות של קדוש ויכל"ו - הרי ע"ב.

מ"א - זהו שכתוב כוס (דברים לג) מלא ברפת ה'. ואף שהוא מלא מיינה של תורה. אדם כף צריך להיות שלם, כמו שנאמר (בראשית כה) איש תם - גבר שלם, כמו (שם לג) ויבא יעקב שלם. כף צריך להיות נשמה שלמה, ולא יהיה בה פגם, שנאמר (ויקרא כא) שפל (איש) אשר בו מום לא יקרב. אף כף אותיות אלם עם י"ה - הוא אלהים, כחשבון כוס. (שם י"ה) הוא מלא, והפך אותיות אלם ותמצא מלא. מתי? כאשר יש שם אותיות י"ה. והינו (שמות יז) כי יד על כס י"ה. אדנ"י חשבוננו ו"ה. העמוד האמצעי מלא משניהם,

ומשום זה שורה עליו אדם, שהוא שם מפרש. מקבלו בשתי ידיו - כמו התורה שהיתה בשני לוחות, חמשה דברות בלוח אחד כנגד חמש אצבעות של יד ימין, וחמשה בלוח שני כנגד חמש אצבעות של יד שמאל. ונתנו בימין, כלומר ביד ימין. ומשום זה, שני לוחות אבנים בידו, ולא בידיו. וזהו שמעיד הפסוק, (דברים לג) מימינו אש דת למו. ונותן עיניו בו - משום שכוס זה הוא כנגד ארץ ישראל, שנאמר בה (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה. ועינים של מעלה הם שבעים סנהדרין, ועליהם משה ואהרן. שתי עינים עליונות. אחת עין ימין, ואחת עין שמאל. והם ע"ב, כמנין "ביין". וזהו סוד של נותן בכוס עינו. ומגביהו מן הקרקע טפח - משום שאות ה' היא כוס, צריך להעלות אותה באות י', שהיא טפח, שבו נפתחת אות ה' בחמש אצבעות. ומשגרו לאנשי ביתו במתנה - משום שתתברך אשתו, שהיא נפש, שנאמר בה (במדבר יא) נפשנו יבשה אין כל. ומתברכת ועושה פרות. זהו שכתוב (בראשית א) תדשא הארץ דשא.

קָרָא אֶת הַלְלוֹת אֶת יְהוָה כָּל גּוֹיִם שִׁבְחֵהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת: בְּכִי נִבְרַע עָלֵינוּ
חֲסִדוֹ וְאַמֶּת יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּהָ:

למי שהלשינוהו הינם

הללו את ה' כל גוים (ק"ז, א): [שימוש תהלים לפרק קי"ז] למי שהלשינו עליו ולא עשה כלום.

זוהר תהלים

9' תרומה (ד' קנ"ז) זוהר תורה] פתח רבי יוסי
ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את
ה' אלהיך על הארץ ה' בה אשר נתן לך.
אם בארץ ישראל מברכים, בחוץ לארץ
מניין לנו, שהרי בגון זה לא צריך? אלא,
כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם,
חלק את הארץ. הישוב הוא לצד אחד,
והחרכה היא לצד אחר. חלק את הישוב
והקיף את העולם סביב נקדה אחת, ומי
היא? הארץ הקדושה. הארץ הקדושה
היא מרכז העולם, ובאמצע הארץ
הקדושה היא ירושלים. אמצע ירושלים
הוא בית קדש הקדשים. וכל הטוב וכל
המזון של כל הישוב יורד לשם מלמעלה,
ואין לה מקום בכל הישוב שלא נזון משם.
חלק את החרכה, ולא נמצא מקום חרב
קשה בכל העולם פרט לאותו
מדבר, ששברו ישראל כחו ותקפו
ארבעים שנה, כמו שנאמר (דברים ח)
המוליכך במדבר הגדל והגורא. באותו
מדבר שולט הצד האחר, ובעל פרוחו הלכו
עליו ישראל ושברו כחו ארבעים שנים.
ואם ישראל נמצאו צדיקים באותם
ארבעים שנים, ה' מעבר אותו הצד
האחר מן העולם. ומשהרגיזו את הקדוש
ברוך הוא כל אותן פעמים, התחזק אותו

ה' את יהוה כל גוים שבוהו כל
האמים (ק"ז, א): [זוהר פר' שמות 9'
תרומה (ד' קנ"ב)] אמר רבי יצחק, זה שאמר
מורנו שתכלת היא כסא דין, וכשהיא
עומדת בגון הזה, אזי היא כסא לדון דיני
נפשות. מתי היא ברחמים? אמר לו,
בשעה שהכרובים מחזירים פניהם זה עם
זה ומסתכלים פנים בפנים. פיון שאותם
כרובים מסתכלים פנים בפנים, אז כל
הגונים מתתקנים, ומתהפך גון תכלת לגון
אחר. מתהפך גון ירק לגון זהב (לבו). ולכן
בהפוך הגונים מתהפך מדין לרחמים, וכן
מרחמים לדין, והכל בהפוך הגונים. כמו
שמסדרים ישראל תקונייהם לקדוש ברוך
הוא, כך הכל עומד וכך מסתדר. ולכן
כתוב (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר,
באותם גונים שכלולים זה בזה, היפי של
כלם. ועשית שלחן עצי שטים וגו'. רבי
יצחק פתח, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת
את ה' אלהיך וגו'. כמה צדיקים הם
ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם
וקרבם אליו מכל העמים, ובשביל ישראל
נתן מזון ושבע לכל העולם, ואלמלא
ישראל - לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון
לעולם

כי נבר עלינו חסדו וגו' (ק"ז, ב): [זוהר שמות

—=— זוהר תהלים —=—

התחזק במקום שלא עבר בו איש שם לעולמים, ובאותו הר הרי הִיָּה דִּיּוּרָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁם אַרְבַּעִים שָׁנִים.

אָבָה בְּשַׁעֲרֵי הַזֶּה, אוֹתוֹ מְקוֹם הוּא סֶלַע חֲזָק עֲלִיּוֹן, וְתַחַת עֵמֶק אוֹתוֹ סֶלַע, שְׂאִישׁ לֹא (אינו יכול להכנס לשם) נִכְנָס שָׁם, הוּא שׁוֹלֵט יוֹתֵר לְאָכַל טְרַפּוֹ, כְּדִי שִׁיעֵבֵר מֵעַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִמְצֵא לָהֶם מְקַטְרָג עֲלֵיהֶם בְּיָשׁוּב. שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל סוּד הָאָמוּנָה תוֹף מְרַכְז הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל (העולם) הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה בְּבֵית קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. וְאֵף עַל גֵּב שְׂעִכְשׁוֹ אֵינּוּ בְּקִיּוּם, בְּזִכּוֹתוֹ נִזּוֹן כָּל הָעוֹלָם, וּמְזוֹן וְסִפּוּק יוֹצְאִים מִשָּׁם לְכָל בְּכָל מְקוֹם שֶׁל צַד הַיָּשׁוּב. וְלִכֵּן, אֵף עַל גֵּב שִׁישְׂרָאֵל עִכְשׁוֹ מַחֲוֹץ לְאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, עִם כָּל זֶה, מַכַּח וּזְכוּת הָאָרֶץ נִמְצָא מְזוֹן וְסִפּוּק לְכָל הָעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוּב (דברים ח) וּבִרְכַּת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטְּבֵה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. עַל הָאָרֶץ הַטְּבֵה וְדַאי, שֶׁהָרִי בְּשִׁבְלָה נִמְצָא מְזוֹן וְסִפּוּק לְעוֹלָם. מִי שֶׁמִּתְעַדֵּן עַל שְׁלַחְנוֹ וּמִתְעַנֵּג בְּאוֹתָם מְאֻכְלִים, יֵשׁ לוֹ לְהַזְכִּיר וּלְדַאֵג עַל קְדוּשַׁת הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְעַל הַיִּכַּל הַמְּלֶךְ שֶׁחָרַב. וּבְשִׁבְלֵי אוֹתוֹ עֵצָב שֶׁהוּא מִתְעַצֵּב עַל שְׁלַחְנוֹ בְּאוֹתָהּ שֶׁמְחָה וּמִשְׁתָּה שֶׁל שָׁם, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹשֵׁב עָלָיו כְּאִלּוֹ בְּנֵה אֵת בֵּיתוֹ וּבְנֵה אֵת כָּל חֲרִבוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ!

הַצַּד הָאֲחֵר, וּנְפְלוּ כָלֶם תַּחַת רְשׁוֹתוֹ. וְאִם תֹּאמֶר, וְהָרִי מִשֶּׁה שְׁעָלָה עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵיךְ מֵת שָׁם? - לֹא כֵךְ, שֶׁהָרִי מִשֶּׁה הַנֶּאֱמָן לֹא הִיָּה בְּרְשׁוֹתוֹ אֲלֵא בְּהַר הָעֵבְרִים. מֵה זֶה הָעֵבְרִים? מַחְלֻקָּת. שְׁנַחֲלֵקוּ עָלָיו שְׁלִיטִים עֲלִיוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה, וְלֹא נִמְסַר בִּידֵי מַמְנָה וְשִׁלֵּט אַחֵר, וּנְשָׂאֵר כֵךְ, עַד שֶׁבָּא מִשֶּׁה הָעֵבֵד הַנֶּאֱמָן וְשִׁלֵּט עָלָיו, וּנְקַבֵּר שָׁם, וְלֹא הִתְעַסֵּק בְּקַבּוּרָתוֹ - רַק הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ, שֶׁכָּתוּב (שם לה) וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי. וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ, מִי? אוֹתוֹ שֶׁכָּתוּב בּוֹ בְּדִרְךָ נִסְתָּר (שמות כד) וְאֵל מִשֶּׁה אָמַר, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא. וַיִּקְרָא אֵל מִשֶּׁה, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא. אֵף כֵּאֵן וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ, וְלֹא כָּתוּב מִי הוּא, אֲלֵא וְדַאי מְקוֹם זֶה יְדוּעַ הוּא לְחַבְרִים. וְלִכֵּן בְּאוֹתוֹ הָרִי לֹא שְׁלֵט עָלָיו - רַק מִשֶּׁה לְבַדּוֹ, וְהוּא נִקְבֵּר שָׁם. וּבְשִׁבְלֵי לְהוֹדִיעַ לְכָל הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרִים שֶׁל הָעוֹלָם שְׂאוֹתָם מִתִּי מְדַבֵּר יְקוּמוּ, אוֹתוֹ הַרוּעָה שְׁלָהֶם הַשְׂרָה בְּתוֹכָם, לְהִיּוֹת כָּלֶם בְּהַתְעוֹרְרוֹת הָעֲמִידָה לְעוֹלָם הַבָּא.

וְאִם תֹּאמֶר, אִם כֵךְ שְׂאוֹתוֹ מְדַבֵּר הוּא תִקְרָה וְכַח הַצַּד הָאֲחֵר, אֵיךְ צָוָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אוֹתוֹ שְׁעִיר לְשַׁלְחוֹ לְהָר אַחֵר שֶׁנִּקְרָא עֲזֹאזֵל? הִיָּה לָהֶם לְשַׁלְחוֹ לְאוֹתוֹ הָר שֶׁהִלְכוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר. אֲלֵא, כִּיּוֹן שֶׁהָרִי הִלְכוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִים שָׁנִים, הָרִי נִשְׁבֵּר תִּקְפּוֹ. וְתִקְפּוֹ

קִיחַ א הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ב יֹאמֶר נָא יִשְׂרָאֵל
כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ג יֹאמְרוּ נָא בֵּית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ד יֹאמְרוּ נָא
יְרֵאֵי יְהוָה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: ה מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה:

שימוש תהלים

ליתן תשובה לאפיקורוס

הודו לה' כי טוב (קיא, א): (שימוש תהלים לפרק קיח) להשיב תשובה לאפיקורוס.

זוהר תהלים

תְּרִין. יי לי לא אִירָא, תִּלְת. יי לי בְּעוֹזְרִי,
אֲרַבַּע. טוב לַחֲסוֹת בֵּינִי, חֲמִשָּׁה. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי, שִׁיתָא. אָדָם תִּלְת, דְּכַתִּיב: יי
לי לא אִירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם, חַד. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי מִבְּטוּחַ בְּאָדָם, תְּרִי. טוב
לַחֲסוֹת בֵּינִי מִבְּטוּחַ בְּנִדְבִיבִים, תִּלְת. וְתָא
חֲזִי רְזָא דְמַלְאָה, דְּבָכַל אֲתֵר דְּאֲדַכְּר אָדָם
הָכָא, לֹא אֲדַכְּר אֱלֹא בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא. דְּהָכִי
אֲתַחֲזִי. מִשּׁוּם דְּלֹא אֶקְרִי (הוּה) אָדָם, אֱלֹא
בְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לִיהַ. וּמֵאֵי אֲתַחֲזִי לִיהַ. שְׁמָא
קִדִּישָׁא. דְּכַתִּיב, (בְּרַאשִׁית ב) וַיִּצַּר יי אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֹא, דְּהוּא יי אֱלֹהִים.
כְּמָה דְּאֲתַחֲזִי לִיהַ וּבִגִּין כֶּךָ הָכָא לֹא אֲדַכְּר
אָדָם אֱלֹא בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא. וְתָנָא, כְּתִיב מִן
הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה, תְּרִי זְמִנִי
יְהוָה יְהוָה, לְקַבֵּיל תְּרִי עֲלֵעוּי, דְּשַׁעְרֵי
אֲתַחֲחֹדן בְּהוּ. וּמִדְּחִמָּא דְּשַׁעְרֵי אֲתַמְשַׁכְּאן
וְתַלְיִין, שְׂאֵרֵי וְאָמַר יי לי לא אִירָא. יי לי
בְּעוֹזְרִי. בְּשִׁמָּא דְּלֹא חֲסֵר. בְּשִׁמָּא דְּהוּא
קִדִּישָׁא. וּבְשִׁמָּא דָּא, אֲדַכְּר אָדָם. וּמַה
דְּאָמַר מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם, הָכִי הוּא. דְּתָנָא
כָּל אֵינּוֹן כְּתָרִין קִדִּישִׁין דְּמַלְכָּא, כַּד
אֲתַתְּקִנן בְּתַקּוּנֵי אֲתַקְרוּן אָדָם. דִּיּוֹקְנָא
דְּכִלְיַל כְּלֵא. וּמַה דְּמַשְׁלָפָא בְּהוּ, אֲתַקְרִי
שְׁמָא קִדִּישָׁא. וְתַעֲרָא וּמַה דְּבִיהַ, אֲתַקְרִי

תְּשַׁעַה תַּקּוּנִין אָמַר דּוֹד כְּאֵן שְׁשָׁה שְׁמוֹת
קְדוּשִׁים וְגו' בְּבִנֵי אָדָם
מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה וְגו' (קיא, ה): [זוהר ח"ג
פ' נשא (דף קל"ט:)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי
אֲלַעְזָר בְּרִיָּה, קוּם בְּרִי (קדישא), סְלִסְל
תַּקּוּנָא דְּדִיקְנָא (נ"א דְּמַלְכָּא) קִדִּישָׁא, בְּתַקּוּנֵי
אֲלִין. (דף קל"ט ע"ב) קָם רַבִּי אֲלַעְזָר, פְּתַח
וְאָמַר, (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה עֲנֵנִי
בַּמִּרְחָב יְהוָה וְגו'. עַד מִבְּטוּחַ בְּנִדְבִיבִים. תָּנָא,
הָכָא ט' תַּקּוּנִין דְּבִיקְנָא דָּא. לְהַנִּי תַּקּוּנִין
אֲצִטְרִיךְ דּוֹד מַלְכָּא, בְּגִין לְנַצְחָא לְשָׂאֵר
מַלְכִין, וְלְשָׂאֵר עַמִּין. תָּא חֲזִי, כִּיּוֹן דְּאָמַר
הַנִּי ט' תַּקּוּנִין, לְבַתֵּר אָמַר כָּל גּוֹיִם סְבִבוּנִי
בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם. אָמַר, הַנִּי תַּקּוּנִין
דְּאֲמִינָא, לְמֵאֵי אֲצִטְרִיכְנָא. מִשּׁוּם דְּכָל
גּוֹיִם סְבִבוּנִי. וּבְתַקּוּנָא דְּדִיקְנָא דָּא, ט'
תַּקּוּנִין, דְּאֵינּוֹן שֵׁם יי, אֲשַׁצִּינּוֹן מִן עֲלִמָּא,
הָדָא הוּא דְּכַתִּיב בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילִם. וְתָנָא
בְּצִנְיַעוּתָא דְּסַפְרָא, תְּשַׁעַה תַּקּוּנִין אָמַר
דּוֹד, הָכָא, שִׁיתָא אֵינּוֹן בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא.
דְּשִׁית שְׁמֵהּ הוּו, וְתִלְת אָדָם. וְאֵי תִימָא
תְּרִין אֵינּוֹן. תִּלְתָּא הוּו, דְּהָא נְדִיבִים בְּכִלְל
אָדָם הוּו.

תָּנָא שִׁיתָא שְׁמֵהּ, דְּכַתִּיב: מִן הַמִּצַּר
קָרָאתִי יְהוָה, חַד. עֲנֵנִי בַּמִּרְחָב יְהוָה,

ו יְהוָה לִי לֹא אֵירָא מִהַ יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: ו יְהוָה לִי בְעוֹרֵי וְאֲנִי

זוהר תהלים

ידו"ד, ואתקרי אדם בכלל דתערא, ומה דביה.
האי אצטריך) דוד לאכנע תחותיה מלכין ועמין, בגין יקרא דדיקנא דא.

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו הצפרדעים הפילו את גופם באש כדי להרע למצרים במאמרו של הקדוש ברוך הוא - אנחנו על אחת כמה וכמה בשביל כבוד רבוננו

ה' לִי לֹא אֵירָא וְגו' (ק"ח, ו): זוהר חדש מדרש דות (דף צ"ג) אמר רבי, בשעה שפפתו את חנניה מישאל ועזריה שיפילו אותם לתוף כבשן האש היוקדת, חנניה אמר (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. מישאל אמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אתך אני נאם ה'. עזריה אמר, שמע ישראל וגו'. אמר הקדוש ברוך הוא, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני - זה חנניה, שאמר ה' לי לא אירא. וזה יקרא בשם יעקב - זה מישאל, שאמר ואתה אל תירא עבדי יעקב. ובשם ישראל יכנה - זה עזריה, שאמר שמע ישראל וכו'. לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. ולמה לא היה דניאל עמהם? אלא דניאל אמר, אני נקרא בלטשאצר, כשם האליל שלו, שנאמר (דניאל ד) בלטשאצר כשם אלהי כו', וכתוב (שם ב) אז המלך נבוכדנצר נפל על פניו והשתחוה לדניאל. והקדוש ברוך הוא אמר, פסילי אליהם תשרפון באש. הלא הלא היה עמהם. מה ראו חנניה מישאל ועזריה שנפלו לאש? אלא אמרו,

ואני תשעה תקונין דאמר דוד הכא, לאכנעא שנאוי בגין דמאן דאחיד דיקנא דמלכא, ואוקיר ליה ביקירו עלאה, כל מה דבעי מן מלכא. מלכא עביד בגיניה. מאי טעמא דיקנא, ולא גופא. אלא גופא אזיל בתר דיקנא, ודיקנא לא אזיל בתר גופא. (ס"א ומה דאשתליף מתערא אתקרי שמא קדישא, תערא ומה דביה אתקרי יהו"ה אתקרי אדם בכלל תערא ומה דביה) (ול"ג מן ודיקנא עד וגופא) ובתרי גוויי אתי האי חושבנא, חד כדקאמרן. תרין: מן המצר קראתי יה, חד. ענני במרחב יה, תרי. ה' לי לא אירא, תלת. מה יעשה לי אדם, ארבע. ה' לי בעוזרי, חמש. ואני אראה בשונאי, שיתא. טוב לחסות בה', שבעה. מבטוח באדם, תמנייא. טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים, תשעה. (ס"א טוב לחסות בה', מבטוח באדם. ז. טוב לחסות בה'. ח. מבטוח בנדיבים)

מז המצר קראתי יה, מאי קא מיירי אלא דוד, כל מה דאמר הכא, על תקונא דדיקנא דא קאמר. (רבי יהודה אמר) מן המצר קראתי יה, מאתר דשארי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר דחיק, מקמי פתחא דאודנין מעילא, תחות שערי דרישא. ובגין כך אמר יה"ה יה"ה תרי זמני. ובאתר (ס"א ובתר) דאתפשט דיקנא, ונחית מאודנוי, ושארי לאתפשטא, אמר יי לי לא אירא, דהוא אתר דלא דחיל (ס"א דחיק) וכל האי אצטריך וכו', (אדם אתקרי ועל אתפשטותא

אַרְאֵה בְּשִׁנְאִי: ח מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת בִּיהוֹנָה: מִבְּמַחַ בְּאָדָם: ט מִזֶּבֶחַ לַחֲסוֹת
 בִּיהוֹנָה: מִבְּמַחַ בְּנִדְרִיבִים: י כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי בְּשֵׁם יְהוֹנָה: כִּי אֲמִילָם:

זוהר תהלים

סבּוּנִי כְּדַבְרִים וְגו'. הִנֵּה כָּאֵן שְׁלֹשָׁה, כְּלָפִי
 שְׁלֹשָׁה שְׁנֵשְׂאָרוֹ. אַחַת - אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת
 הַרְאִשׁוֹנוֹת שֶׁל אָבִיו. שְׁתַּיִם - אוֹתֵן בְּרָכוֹת
 שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. שְׁלֹשׁ -
 אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא.
 אָמַר יַעֲקֹב, לְשֵׁם צְרִיף אוֹתֵן, אֶל הַמְּלָכִים
 וְכָל הָעַמִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶעֱבִיר אוֹתֵן
 לְשֵׁם, וְכַעַת כְּלָפִי עֲשׂוּ דִי לִי בְּזֵה. לְמַלְךְ
 שְׁהִיּוּ לוֹ כְּמֵה לְגִיוֹנוֹת חֲזָקִים, כְּמֵה בַּעֲלֵי
 לוֹחֲמֵי קְרָבוֹת לְהִלָּחֵם בְּקְרָבוֹת, שְׁמֻזְמָנִים
 כְּלָפִי מְלָכִים חֲזָקִים לְהִלָּחֵם בָּהֶם קְרָבוֹת.
 בִּינְתַיִם שָׁמַע עַל שׁוֹדֵד אֶחָד רוֹצֵחַ. אָמַר,
 בְּנֵי הַשְּׁעָרִים הִלְלוּ יִלְכוּ לְשֵׁם. אָמְרוּ לוֹ,
 מִכָּל הַלְּגִיוֹנוֹת שֶׁלָּךְ אֵינְךָ שׁוֹלַח לְשֵׁם אֱלֹא
 אֵלֹו? אָמַר, כְּלָפִי אוֹתוֹ הַשׁוֹדֵד דִּי בְּאֵלוֹ,
 שְׁהִיּוּ כָּל לְגִיוֹנֹתִי וּבַעֲלֵי הַקָּרֵב אֶעֱבִיר
 אוֹתָם לְאוֹתָם הַמְּלָכִים הַחֲזָקִים. בְּיוֹם
 הַקָּרֵב כְּשִׁיִּצְטָרְכוּ לִי, יִהְיוּ.

אָף כִּי יַעֲקֹב אָמַר כְּלָפִי עֲשׂוּ, דִּי לִי כַּעַת
 בַּבְּרָכוֹת הִלְלוּ. אָבֵל לְזִמְן הַהוּא
 שִׁיִּצְרְכוּ לְבִנֵי כְּלָפִי כָּל הַמְּלָכִים וְהַשְּׁלִיטִים
 שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, אֲעֵלֶה אוֹתָם. כְּשִׁיִּיעַ אוֹתוֹ
 הַזִּמְן, יִתְעוֹרְרוּ אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל
 הַצְּדָדִים, וְיִתְקִים הָעוֹלָם עַל קִיּוּמוֹ כְּרָאוּי.
 וּמֵהַיּוֹם הַהוּא וְהִלָּאָה תְּקוּם הַמְּלָכוֹת הַזֹּו
 עַל כָּל שְׂאֵר מְלָכוֹת אַחֲרָת, כְּמוֹ שְׁבַאֲרֹהָ,
 שְׁכְּתוּב (דְּנִיאל ב) תִּכְתָּת וּתְכַלֶּה כָּל אֵלוֹ
 הַמְּלָכִיוֹת וְהִיא תְּקוּם לְעוֹלָם. וְהִינּוּ הָאֲבָן
 הַהִיא שְׁנַגְזֹרֶת מִן הָהָר וְלֹא בִּידֵים, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר מִשֵּׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. מִי הָאֲבָן

הַצְּפָרְדַּעִים הִפִּילוּ אֶת גּוֹפָם בְּאֵשׁ כְּדִי
 לְהִרַע לְמִצְרַיִם, בְּמֵאֲמָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא - אֲנַחְנוּ עַל אַחַת כְּמֵה וְכַמֵּה בְּשִׁבִיל
 כְּבוֹד רְבוּנֵנוּ.

יַעֲקֹב אָמַר... כְּשִׁיִּיעַ אוֹתוֹ הַזִּמְן יִתְעוֹרְרוּ
 אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת מִכָּל הַצְּדָדִים וְיִתְקִים הָעוֹלָם
 עַל קִיּוּמוֹ כְּרָאוּי

כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי וְגו' (קִיח, ט): [זוהר ח"א פ'
 תולדות (דף קמ"ג)] בֹּא רְאֵה כְּמֵה בְּרָכוֹת
 הַתְּבַרְךָ יַעֲקֹב: אַחַת שֶׁל אָבִיו בְּאוֹתָהּ
 הַתְּעַקְמוֹת, וְהַרְוִיחַ אֶת כָּל אוֹתֵן הַבְּרָכוֹת.
 וְאַחַת שֶׁל הַשְּׁכִינָה, שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁהִיָּה בֹא מְלָכֵן, שְׁכְּתוּב וַיְבָרֶךְ
 אֱלֹהִים אֶת יַעֲקֹב. וְאַחַת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ
 הַמְּלֶאֶךְ הַהוּא, הַמְּמַנֶּה שֶׁל עֲשׂוֹ. וְאַחַת
 בְּרָכָה אַחֲרַת שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ אָבִיו כְּשִׁהִלְךָ
 לְפָדֵן אָרֶם, שְׁכְּתוּב וְאֵל שְׁדֵי יְבָרֶךְ אֶתְךָ
 וְגו'. בְּזִמְן הַהוּא שְׂרָאָה יַעֲקֹב אֶת עֲצָמוֹ
 כְּכָל הַבְּרָכוֹת הִלְלוּ, אָמַר, בְּאִיזוֹ בְּרָכָה
 מֵהֶם אֲשַׁתְּמֵשׁ כַּעַת? אָמַר, כַּעַת אֲשַׁתְּמֵשׁ
 בַּחֲלֻשָׁה שְׁבִהָן, וּמִי הִיא? זֹו הָאֲחֵרוֹנוֹהָ,
 שְׁבַרְךָ אוֹתוֹ אָבִיו. וְאָף עַל גֵּב שֶׁהִיא
 חֲזָקָה, אָמַר, אֵינֶה חֲזָקָה בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם
 הַזֶּה כְּרָאוּנוֹהָ. אָמַר יַעֲקֹב, אֶטֶל עֲכָשׁוּ אֶת
 זֹו וְאֲשַׁתְּמֵשׁ בָּהּ, וְאֶעֱבִיר אֶת כָּל אוֹתֵן
 הָאֲחֵרוֹת לְזִמְן שְׂאֲצַטְרֶךְ לִי וּלְבִנֵי אַחֲרַי,
 מִתִּי? בְּזִמְן שִׁיתְכַּנְסוּ כָּל הָעַמִּים לְהָאֲבִיד
 אֶת בְּנֵי מִן הָעוֹלָם, שְׁכְּתוּב כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי
 בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילָם. סבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי וְגו'.

יא סבּוּנִי גַם סְבִבּוֹנֵי בָשֶׁם יְהוָה ִּי אֲמִילֵם: יב סבּוּנֵי בְדַבְּרוּרִים וְעֵבֹר
 פֶּאֶשׁ קוֹצִים בָּשֶׁם יְהוָה ִּי אֲמִילֵם: יג דַּחַה דַּחִיתַנִּי לְנֶפֶל וַיהוָה ִּי
 עֲזָרְנִי: יד עֲזֵי זִמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה: טו קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֵהָלֵי צְדִיקִים
 יִמִּין יְהוָה ִּי עֲשֵׂה חֵיל: טז יִמִּין יְהוָה ִּי רִזְמַמְתָּ יִמִּין יְהוָה ִּי עֲשֵׂה
 חֵיל: יז לֹא אֲמוֹת בִּי אַחִיָּה וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יח יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי:

— זוהר תהלים —

הוא שומר אותם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב (ישעיה ט) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

כשיעורר הקדוש ברוך הוא את מינו ימנע מנות מהעולם

יִמִּין ה' עֲשֵׂה חֵיל וְגו' (קיה, טז): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף קעט:)] אִמַר רַבִּי חֲיִיא, מֵהוּ שְׁכַתּוּב בְּלַע הַמּוֹת לְנִצָּחַ? אָמַר לוֹ, כְּשִׁיעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוּ, יִמְנַע מוֹת מֵהָעוֹלָם, וְלֹא תִתְעוֹרֵר יִמִּין זֶה אֲלֵא כְּשִׁיתְעוֹרְרוּ יִשְׂרָאֵל בִּימֵינוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמֵה זֶה? תוֹרָה שְׁכַתּוּב בָּהּ (דברים לג) מִימֵינוּ אֵשׁ דֶּת לְמוֹ. בְּאוֹתוֹ יִמֵן (תהלים קיח) מִיֵּן ה' עֲשֵׂה חֵיל וְגו', לֹא אֲמוֹת כִּי אַחִיָּה וְאֶסְפֵּר מַעֲשֵׂי יְהוָה.

יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהוָה וְגו' (קיה, יח): [זוהר ח"א פ' בלק (דף ר"ה:)] דוֹד הַמְּלִיךְ אָמַר אֶת זֶה עַל כָּל מֵה שֶׁעֲשָׂה בְּזֵה הָעוֹלָם וְאָמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם עַל כָּל מֵה שֶׁעֵבֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קיה) יִסֵּר יִסְרֵנִי יְהוָה וְגו'. דוֹד הַמְּלִיךְ אָמַר אֶת זֶה עַל כָּל מֵה (שעבר) שֶׁעֲשָׂה בְּזֵה הָעוֹלָם, וְאָמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁהִיָּתָה לוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. עַל כָּל מֵה שֶׁעֵבֵר בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁרָפּוּ אוֹתוֹ, וְהָיָה (ל) בּוֹרַח בְּאַרְץ נִכְרֵיהּ,

הזו? זו כנסת ישראל, כמו שנאמר והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו'.

יצר הרע שנמצא תמיד אצל האדם שדוחה את האדם תמיד ורוצה לדחות אותו ולהסטותו מעם הקב"ה

דַּחַה דַּחִיתַנִּי וְגו' (קיה, יג): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קעט:)] פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (תהלים קיה) דַּחַה דַּחִיתַנִּי לְנֶפֶל וְהִי עֲזָרְנִי. דַּחַה דַּחִיתַנִּי, דַּחַה דַּחִיתַנִּי הִיָּה צְרִיף לְכַתּוּב! מֵה זֶה דַּחַה דַּחִיתַנִּי? אֲלֵא זֶה צַד הָאֲחֵר שְׁדוּחָה אֶת הָאָדָם תָּמִיד וְרוֹצֵה לְדַחוֹת אוֹתוֹ וְלִהְסָטוֹתוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ יִצֵּר הָרַע שֶׁנִּמְצָא תָּמִיד אֲצֵל הָאָדָם, וּכְנֻגְדוֹ חִזֵּר דוֹד וְאָמַר דַּחַה דַּחִיתַנִּי לְנֶפֶל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִיָּה מִשְׁתַּדֵּל אֵלָיו בְּכָל אוֹתָן צְרוֹת לְהִסָּטוֹתוֹ מֵעַם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעָלָיו אָמַר דוֹד, דַּחַה דַּחִיתַנִּי לְנֶפֶל - בְּגִיְהֵנָם, וְהִי עֲזָרְנִי - שְׁלֹא נִמְסַרְתִּי לְיָדָךְ. וְעַל זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְהַזְהֵר מִמֶּנּוּ כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו, וְאִזּוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ בְּכָל דְּרָכָיו, שְׁכַתּוּב (משלי יג) אִזּוּ תִלְךָ לְבַטַח דְּרָכָךְ וּנְגַלְךָ לֹא תִגּוֹף, (שם ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יִצֵּר צַעֲדָךְ וְאִם תִּרְוֵץ לֹא תִכָּשַׁל, וְכַתּוּב (שם) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

יִשְׁתַּחֲוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה: כִּי זֶה הַשְּׁעָר לַיהוָה צְדִיקִים

זוהר תהלים

חֲכָמָה עֲלִיּוֹנָה נִכְבְּדָה מֵהַשְּׁלֵא הָיוּ יוֹדְעִים
מִקֵּדָם לְזֶה, שְׁכָתוּב (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו
רוּחַ ה' רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה
רוּחַ דַּעַת וַיֵּרָאֵת ה'. כָּלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת
עַל הַפֶּתַח הַתַּחְתּוֹן הַזֶּה, שֶׁהוּא פֶתַח
הָאֵהֶל, וְכָלֶם עֲתִידִים לְשֵׁרוֹת עַל מַלְאָךְ
הַמְּשִׁיחַ כְּדִי לְדוֹן הָעוֹלָם, שְׁכָתוּב וְשֹׁפֵט
בְּצִדְקַת דָּלִים וְגו'.

פֶתַחִי לִי פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ וְאַנִּי
אֶפְתַּח לָכֶם שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר
ויקרא פ' אמו"ר (דף צ"ה.)] פֶתַחִי לִי
פֶתַח כְּפֶתַחוֹ שֶׁל מַחֲטָ, וְאַנִּי אֶפְתַּח לָכֶם
שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים. פֶתַחִי לִי אַחֲתִי, שֶׁהָרִי
הַפֶּתַח לְהַכְנִיס אוֹתִי הוּא בֶךְ, שֶׁלֹא יִכְנָסוּ
אֲצִלִּי בְנֵי אֶלָא בֶךְ, אֵת הוּא הַפֶּתַח לְהַכְנִיס
אוֹתִי (בך). אִם אֵת לֹא תִפְתַּחִי פֶתַחֶךָ, הָרִי
אֲנִי סָגוּר, שֶׁלֹא יִמְצָאוּ אוֹתִי. מִשׁוּם כֶּךָ
פֶתַחִי לִי. פֶתַחִי לִי וַדָּאִי. וְעַל כֵּן אָמַר דָּוִד,
כְּשֶׁרָצָה לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ, אָמַר (תהלים קיח)
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָם אוֹדָה יְהוָה. זֶה
הַשְּׁעָר לֵה', זֶהוּ וַדָּאִי הַפֶּתַח לְהַכְנִס לְמַלְאָךְ.
זֶה הַשְּׁעָר לֵה', לְמִצָּא אוֹתוֹ וּלְהַדְבִּק בוֹ,
וְעַל כֵּן פֶתַחִי לִי אַחֲתִי רַעֲיָתִי שְׂרָאשִׁי וְגו'.

כְּדִי לְהַזְדַּוֵּג עִמָּךְ, וְלִהְיוֹת עִמָּךְ בְּשָׁלוֹם
לְעוֹלָמִים

אוֹתוֹ טוֹב הַגְּנוּז יֹאמַר לָהֶם: פֶתַחִי לוֹ
בְּשֶׁעַר זֶה שְׁנִקְרָא אֲהַבָּה, אוֹ בְּשֶׁעַר זֶה
שְׁנִקְרָא תְּשׁוּבָה, כֹּל צְדִיק יִכְנָס כְּפִי דְרָגְתוֹ
פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר ח"ג

בְּאֶרְץ מוֹאָב וּבְאֶרְץ פְּלִשְׁתִּים, וּמִכָּלֶם
הֲצִילוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא הַשְּׁאִירוֹ
לְמוֹת, וְאָמַר עַל הַהִבְטָחָה שֶׁל אוֹתוֹ
הָעוֹלָם.

אָמַר דָּוִד, אִם כָּאֵן חֲטָאתִי לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, כָּאֵן לְקִיתִי וּקְבַלְתִּי עֲנָשִׁי,
וְטַהַר אוֹתִי מִכָּל מַה שֶׁחֲטָאתִי, וְלֹא
הַשְּׁאִיר עֲנָשׁ שְׁלִי לְעוֹלָם הַהוּא לְאַחַר
מִיתָה, וַדָּאִי יִסֹר יִסְרוֹנִי יְהוָה - בְּעוֹלָם הַזֶּה
כְּדִי לְנִקְוֹתֵנִי, וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי - בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם לְקַחַת מִמֶּנִּי נִקְמָה. וְאַנִּי, הָרִי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקָּה אוֹתִי פַעַם אַחַת
בְּעוֹלָם הַזֶּה, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה אֲנִי צָרִיךְ שֶׁלֹא
לִהְיוֹת בְּבוֹשָׁה בְּעוֹלָם הַבָּא.

בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל יֵצְאוּ מִן הַגְּלוּת עֲתִידוֹת כָּל
הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת לְשֵׁרוֹת עֲלֵיהֶם כְּרָאוּי

פֶתַחִי לִי שְׁעָרֵי צְדָק וְגו' (ק"ח, י"ט): [זוהר ח"א
פ' וירא (דף ק"ג.)] בֹּא רֵאֵה, יֵשׁ פֶּתַח
לְפֶתַח וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה, וּמֵהֶם יָדוּעַ כְּבוֹדוֹ
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. פֶּתַח הָאֵהֶל - זֶהוּ
פֶתַח שֶׁל צְדָק, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ק"ח) פֶתַח־וֹ
לִ"י שְׁעָרֵי צְדָק וְגו'. זֶהוּ פֶתַח רֵאשׁוֹן
לְהַכְנִס בוֹ, וּבִפְתַח הַזֶּה נִרְאִים כָּל שְׂאָר
הַפֶּתַחִים הָעֲלִיּוֹנִים. מִי שֶׁזֹּכֵה לְזֶה [לפֶתַח],
זֹכֵה לְדַעַת אוֹתוֹ וּבְכָל שְׂאָר הַפֶּתַחִים,
מִשׁוּם שֶׁכָּלֶם שׁוֹרִים עָלָיו. וְעַכְשָׁו שֶׁפֶתַח
זֶה לֹא נוֹדָע, מִשׁוּם שִׁישְׁרָאֵל בְּגָלוּת וְכָל
הַפֶּתַחִים הִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא יְכוּלִים לְדַעַת
וּלְדַבֵּק. אֲבָל בְּזִמְן שִׁישְׁרָאֵל יֵצְאוּ מִן
הַגְּלוּת, עֲתִידוֹת כָּל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
לְשֵׁרוֹת עָלָיו כְּרָאוּי. וְאִזּוֹ יָדְעוּ בְנֵי הָעוֹלָם

יבאו בו: כא אורך בי עניתני ותחי לי לישועה: כב אכן מאסו הבונים היתה

זוהר תהלים

ק"ח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי, זה השער לה' צדיקים יבאו בו. ולמעלה מהם שומרים מלאכי השרת בחומות העיר, שנאמר (ישעיה סב, ו) על חומתיך ירושלים - זו ירושלים של מעלה, הפקדתי שמרים - אלו מלאכי השרת. ולמדנו, שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם, ועל כל פתח ופתח שומרים.

הפתח הראשון - נכנסת הנשמה במערת המכפלה, שהיא סמוכה לגן עדן, ואדם הראשון שומר עליו. זכתה - הוא מכריז ואומר: פנו מקום, שלום בואך. ויצאה מפתח הראשון. הפתח השני - בשערי גן עדן, ומוצאה את הכרובים ואת להט החרב המתהפכת. זכתה - נכנסת בשלום. ואם לאו - שם תקבל ענשה, ותשרף בלהט הכרובים. וכנגדם היו הכרובים במקדש, בשעה שהכהן נכנס ביום הכפורים. זכה - נכנס בשלום. לא זכה - מבין שני הכרובים יוצא להב, ונשרף מבפנים ומת. והיו מכוונים כנגד אלו אשר בשער גן עדן, לצרף הנשמות. זכתה הנשמה - נותנים לה פינקס סימן לכנס, ונכנסת לגן עדן אשר בארץ. ועמוד אחד של ענן ונגה מערב זה בזה, וענן ונגה סביבו, שנאמר (ישעיה ד, ה) וכרא ה' על כל מכוון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונגה. והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים. זכתה לעלות למעלה - עולה באותו עמוד. לא זכתה יותר - נשארת שם, ומתעדת מהטוב אשר

פ' נשא (ד קכ"ב.) ומשום זה, מי שהוא רשע ויכנס לדעת סודות התורה, כמה מלאכי חבלה שנקראים חשך ואפלה, נחשים ועקרבים, חיות בר נקראים, ומבלבלים מחשבתו שלא יכנס למקום שאינו שלו. אבל מי שהוא טוב, כל השומרים הם למרותו, וקטגור נעשה סגור, ויכניסו אותו) לטוב הגנוז, ויאמרו לו: מורנו, איש זה הוא טוב וצדיק, ירא שמים, רוצה להכנס לפניך, אמר לנו (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יי. אותו טוב הגנוז יאמר להם: פתחו לו בשער זה שנקרא אהבה, או בשער זה שנקרא תשובה. כל צדיק יכנס כפי דרגתו, וסוד הדבר - (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק וגו'.

שבעה פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתם

זו השער לה' צדיקים יבאו בו וגו' (ק"ח, כ) [זוהר חדש פ' נח (דף כו):] אמר רבי יהודה, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למעלה כנגד ירושלים של מטה, ונשבע שלא יבא שם עד שיבאו ישראל בירושלים של מטה, שנאמר (הושע יא) בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר. ושבע פתות של מלאכי השרת שומרים אותם סביב, ועל כל פתח ופתח פתות של מלאכי השרת, והם הפתחים הנקראים שערי צדק, ואלו הם הפתחים המכוונים להכנס שם נפשות הצדיקים. ודוד המלך, עליו השלום, נכסף להם, שנאמר (תהלים

— זוהר תהלים —

ברוך הוא, ונזוּנִין מִזֵּי הַשְּׂכִינָה, אֶסְפֹּק לְרִיחַ הַמְּאִירָה, וְשֵׁם הַמְּנוּחָה וְהַנְּחִלָּה, וְנוּחַ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, (שם סד) אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זֹולָתָךְ.

יעקב תקן תפלת ערבית

אָבֶן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים וְגו' (ק"ח, כב): [זוהר ח"א פ' נח (דף עב.ב)] אָמַר לוֹ, שְׂאֵלְתִי עַל מַה שְׂאֵמַרְתָּ בְּפִסּוּק הַזֶּה [סוד של אבן השתייה שאמרת], וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׂמַתִּי מִצְבֵּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים, שְׂזוֹ אָבֶן הַשְּׂתִיָּה, [נעכשו שמקשיב לדברי] אֵיךְ אֶפְשָׁר? שֶׁהֲרִי אָבֶן הַשְּׂתִיָּה טָרַם שְׂנַבְרָא הָעוֹלָם הַיְתָה, וּמִמְנָה נִשְׁתַּל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֵמַרְתָּ אֲשֶׁר שְׂמַתִּי, שְׂמִשְׁמַע שִׁיעֵקֵב שֵׁם אוֹתָהּ כְּעַתָּה, וְכַתּוּב וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שֵׁם מְרַאשְׁתּוֹ? וְעוֹד, שִׁיעֵקֵב בְּבֵית אֵל הִיָּה, וְהָאָבֶן הַזֶּה הִיְתָה בִּירוּשָׁלַיִם. אָמַר לוֹ, כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִתְקַפְּלָה תַּחְתּוֹ, וְאוֹתָהּ אָבֶן תַּחְתּוֹ הִיְתָה. אָמַר לוֹ, אֲשֶׁר שֵׁם כְּתוּב, וְכַתּוּב וְהָאָבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׂמַתִּי מִצְבֵּה. אָמַר לוֹ, אִם יִדְעַתְּ הַדְּבָר - אָמַר אוֹתוֹ.

דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים יז) אֲנִי בְצַדֵּק אֶחְזָה פְּנִיךָ אֶשְׁבְּעָה בְּהַקִּיץ תְּמוּנָתְךָ. דוד המלך, החביבות והדבקות שלו היתה באבן הזאת, וְעֲלֶיהָ אָמַר (שם ק"ח) אָבֶן מְאִסוֹ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. וְכִשְׂרָצָה לְהִסְתַּכֵּל בְּמִרְאֵה כְבוֹד רְבוּנוֹ, נָטַל אָבֶן זוּ בִּידוֹ בְּתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ נִכְנַס. מִשּׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְהִרְאוֹת לְפָנֵי רְבוּנוֹ, לֹא נִכְנַס

לְמַעַלָּה. שְׂאֵמַר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֶן וְהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד פְּרֻכַת קֶרֶחַ הַנּוֹרָא אֲשֶׁר לְמַעַלָּה, וְהִיא נִהְיִית מִזֵּי הַשְּׂכִינָה, אֲכַל אִינָה נְזוּנִית מִמְּנָה. זְכַתָּה לְעֵלוֹת - עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד, עַד שְׂמַגְעַת עַד הַפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי, וְהוּא נֶגֶד הַרְקִיעַ הַנִּקְרָא זְבוּל. וּמַגְעַת עַד יְרוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר שֵׁם. וְשֵׁם הַשּׂוֹמְרִים. זְכַתָּה - פּוֹתַחֲזִין לָהּ הַפֶּתַחִים וְנִכְנַסְתָּ. לֹא זְכַתָּה - נוֹעֲלִים הַשְּׂעָרִים, וְדוּחִים אוֹתָהּ לְחוּץ, וְנוֹטְלִים פִּינְקֶסָה מִמְּנָה, וְהַנְּשִׂמָה אוֹמַרְתָּ, (שיר ה, ז) מִצְּאֵנִי הַשּׂמְרִים הַסּוֹכְבִים בְּעִיר. אֵלּוּ מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, הַשּׂוֹמְרִים בֵּית הַמְּקֹדֵשׁ וִירוּשָׁלַיִם אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. נִשְׂאוּ אֶת רִדִּידֵי מַעְלֵי - זֶהוּ פִּינְקֶס, סִימָן שְׁלֵה. שְׂמְרֵי הַחֲמוֹת - כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (ישעיה סב) עַל חוֹמַתֶיךָ יְרוּשָׁלַיִם הַפְּקֹדֵתִי שְׂמְרִים.

זְכַתָּה לְעֵלוֹת - נִכְנַסְתָּ שֵׁם בְּאוֹתָם הַשְּׂעָרִים, וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמְּקֹדֵשׁ אֲשֶׁר לְמַעַלָּה. וּמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגְּדוֹל מִקְרִיב אוֹתָהּ לְקַרְבָּן. אָמַר רַבִּי יֶצְחָק לְרַבִּי חֲזִיא: מַה קְרָבָן הוּא זֶה, יְכוּל לֹאמַר כְּשֶׂאֵר הַקְרָבָן? אָמַר רַבִּי חֲזִיא: הַקְרָבָה זוֹ הִיא כְּאֵדָם הַמְּקִרֵב דוּרוֹן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. וּמִיכָאֵל הוֹלֵךְ עִמָּה, עַד הַפֶּתַח הַרְבִּיעִי וְהַחֲמִישִׁי וְהַשְּׁשִׁי, וְאוֹמַר לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִי אוֹהֲבֶיךָ אֲבָרְהָם יֶצְחָק וְיַעֲקֹב, אֲשֶׁרִיהֶם הַצְּדִיקִים הַטּוֹבִים הַזּוֹכִים לָזֶה. עַד שְׂמַגִּיעִים לְשַׁעַר הַשְּׂבִיעִי, שֶׁהוּא עֶרְבוֹת, וְגַנְזֵי חַיִּים טוֹבִים מִצּוּיִים שֵׁם, וְכָל נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים כָּלָם שֵׁם, וְנַעֲשִׂים מְלֹאכֵי הַשָּׂרָת, וּמְקַלְסִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ

— תהלים — זוהר תהלים —

בלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן

במשמרת השנייה הכרובים הללו מקישים כנפיהם למעלה,

ונשמע קול נגונם, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שעומדים במשמרת השנייה. ואיזו שירה היו אומרים בשעה הזו? נגון כנפי הכרובים, (תהלים קכה) הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט וגו'. ואז [אותה] היא [שירה] תחלה לאותם העומדים במשמרת השנייה הזו לנגן. במשמרת השלישית הכרובים הללו מקישים בכנפיהם ואומרים שירה, ומה היא? (שם קיג) הללויה הללו עבדי ה' וגו', יהי שם ה' מברך וגו', ממזרח שמש וגו'. אז אותם מלאכים שעומדים במשמרת השלישית, כלם אומרים שירה. וכל הכוכבים ומזלות הרקיע פותחים בשירה, כמו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים, וכתוב (תהלים קמח) הללוהו כל כוכבי אור, שהרי אותם כוכבי האור מנגנים על אור. [שמסנים על השירה] כשמגיע הבקר, ואז לוקחים שירה אחרי ישראל למטה, ועולה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה ומלמעלה. ישראל למטה ביום, ומלאכים עליונים למעלה בלילה, ואז נשתלם השם הקדוש בכל הצדדים. והאבן הזאת שאמר, כל המלאכים העליונים וישראל למטה, כלם מחזיקים באבן הזאת, והיא עולה למעלה להתעטר בתוך האבות ביום, ובלילה הקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן. אשריהם כל העומדים בקיומם ועוסקים

ולפעמים נובעים ממנו מים ומתמלאים התהומות, ואבן זו עומדת לאות באמצע העולם, וזוהי אבן שהעמיד והשתיל יעקב שתילת וקיום העולם. זהו שכתוב (בראשית לא) ויקח יעקב אבן וירימה מצבה.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וגו'. וכי אבן זאת שם לו יעקב, והרי אבן הזאת נבראה בתחלה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם? אלא ששם אותה וכי כעת שם אותה יעקב? והרי עד שלא נברא העולם היתה, אלא שיעקב שם אותה קיום שלמעלה ולמטה, ועל זה אשר שמתי מצבה כתוב. מה זה אשר שמתי? שכתוב יהיה בית אלהים, ששם מדור שלמעלה כאן. בא ראה, על אבן זו יש שבעה עינים, כמו שנאמר (זכריה א) על אבן אחת שבעה עינים. על מה נקראת שתיה? אחד - שממנה השתל העולם, ואחד שתיה - שת יה, ששם אותה הקדוש ברוך הוא להתברך ממנה העולם, בשביל שממנה מתברך העולם. ובא וראה, בשעה שנכנס השמש, הכרובים הללו שעומדים במקום הזה והיו יושבים באות, היו מקישים כנפיהם למעלה ופורשים אותם, ונשמע קול נגון הכנפים למעלה, ואז מתחילים לנגן אותם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה, בשביל שיעלה כבוד הקדוש ברוך הוא מלמטה למעלה. ואיזו שירה היו אומרים? אותו נגון כנפי הכרובים, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו', שאו ידיכם קדש וגו', ואז [הם] היא שירה לאותם מלאכים עליונים לזמר.

— תהלים — זוהר תהלים —

שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם כָּלוּ שָׁלוֹ. שְׁשִׁים
גְּבָרִים סָבִיב לָהּ - אֵלוּ שְׁשִׁים גְּדוֹלִים
מְשֻׁמְשִׁים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם
מְשֻׁמְשִׁים לְכֹסֵא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן.
מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל - שֶׁהֵם מְמַנִּים תַּחַת שְׁלִיט
גְּדוֹל קְדוּשׁ, מִיְכָאֵל הָאֲפוּטְרוֹפּוֹס שֶׁל
יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוֹם שֶׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, כָּלֵם
גְּדוֹלִים שָׂרִים אֲפוּטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
זֶהוּ שִׁכְתוּב מִגְּבַרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דוֹסְתָאִי: רְאוּי אַתָּה יוֹתֵר
מִמֶּנִּי לְלַכֵּת לְרֵאוֹת אֶת סִבְר פְּנֵי
הַיָּמִים. הֲלָכּוּ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ אֵלָיו וְרָאָה אוֹתָם,
אָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לָהֶם, שְׁכַסָּא שֶׁל
שְׁלֶשָׁה עֲמוּדִים מָה הוּא בְּלֵי אַחַד? שְׁמַע
רַבִּי דוֹסְתָאִי, הִסְתַּכַּל בְּנַפְשׁוֹ עַל הַדְּבָר
וְאָמַר לְשִׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לְמַר, שְׁלֵא לְחַנְּם
אָמַר דָּוִד (תהלים קיח, כב) אֲבָן מְאָסוּ הַבּוֹנִים
הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה, זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא
הֲרִבְעִי. הֲלָךְ שְׁמָשׁוֹ וְאָמַר לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה.
אָמַר לוֹ: מִאָמַר יְפֵה אֲמַרְתָּ, אֵלֵא לָךְ וְאָמַר
לוֹ, אֵיפֵה בְּחִלּוֹ בְּדוֹד שְׁאָמַר אֲבָן מְאָסוּ
הַבּוֹנִים? אָמַר לוֹ לְרַבִּי חֲגִי: שְׁמַעְתָּ בְּדָבָר
הַזֶּה אֵיזְשֶׁהוּ פִתְגָם? אָמַר לוֹ: שְׁלֶשָׁה
עֲנִינִים שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא דָרֵשׁ. אָמַר לוֹ:
לֹא לְדָרֵשׁ בְּאֵתִי לְכָאן, שְׁמַעְשֶׁה יִשִּׁי וּבְגִי
שְׁמַעְתִּי, אֲבָל עֵקֶר הַדְּבָר, אִם שְׁמַעְתָּ -
אָמַר. אָמַר, עֵקֶר הַדְּבָר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים
שְׁמַעְתִּי, אַחַד הוּא שְׁאָמַר אֲבָא, בְּיוֹם
שְׁנַכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עֲשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חֲסֵד רַב לְדָוִד הַמֶּלֶךְ. שְׁאֲחַר שֶׁהִזְדַּמֵּן
לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְאָף עַל גִּב שְׁמַחַל לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁיצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
לֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ הַמְּלָאָכִים הָעֲלִיוֹנִים

בְּתוֹרָה בְּלִילָה, מִשּׁוֹם שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁבָגָן עֵדָן שׁוֹמְעִים
קוֹלוֹת בְּנֵי הָאָדָם אוֹתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה,
כְּמוֹ שִׁכְתוּב (שיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים וְגו' .
בֹּא רְאֵה, אֲבָן זוֹ הִיא אֲבָן טוֹבָה, וְזֶהוּ סוּד
הַכְּתוּב (שמות כח) וּמְלֵאתָ בּוֹ מְלֵאתָ אֲבָן
אֲרַבְעָה טוֹרִים אֲבָן. וְאֵלֶּה הֵם סְדָרִים [של
שלמות] שֶׁל הָאֲבָן הַטּוֹבָה, הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל
אֲבָן יְקָרָה, מִשּׁוֹם שִׁישׁ [שלמות] אֲבָן אַחֲרָת,
שְׁכְתוּב (יחזקאל לו) וְהִסְרֵתִי אֶת לֵב הָאֲבָן
וְגו', וְכְתוּב (שם) וְאֵת רוּחִי אֲתֵן בְּקַרְבְּכֶם.
וְזֶהוּ (ישעיה כח) אֲבָן בַּחֵן פִּנַּת יְקָרָת,
וּבְאֵרוּהָ.

אֲבָן מְאָסוּ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה - זֶה
דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא רְגַל הַרְבִּיעִי

אֲבָן מְאָסוּ הַבּוֹנִים הַיְתֵה לְרֵאשׁ פְּנֵה (קִיח,
כב): [זוהר חדש 9' בראשית (דף לב.)] שְׁנוּ
רְבוּתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הֲלָךְ רַבִּי דוֹסְתָאִי
לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָף. הִזְדַּמֵּן לוֹ
רַבִּי חֲגִי. אָמַר לוֹ: יֹאמַר לָנוּ מוֹרְנוּ דְרָף
תְּקִינָה לְפָנָיו, לְמִי הֲלָךְ? אָמַר לוֹ: לְרֵאוֹת
אֶת סִבְר פְּנֵי הַיָּמִים. אָמַר לוֹ: מִי הוּא?
אָמַר לוֹ: מִי שִׁיּוֹרְדִים לְפָנָיו גְּדוֹלִים
עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לוֹ:
גּוֹחַ לוֹ לְמַר שְׁאֵלְךָ עֲמוּ לְדָרוֹכוֹ? אָמַר לוֹ:
אִם תּוֹכַל לְסַבֵּר סְבָרָא לְמָה שְׁתִּשְׁמַע - לָךְ,
וְאִם לֹא - סִטָּה לְאַחֲרִיךָ, כִּף שְׁלֵא תַעֲנֵשׁ.
אָמַר לוֹ: לֹא יַחֲשֵׁשׁ מֵר לְזָה, שֶׁהֲרִי שְׁמַעְתִּי
דְּבָר שֶׁל סוּד עֲלִיּוֹן, וְהִסְתַּכַּלְתִּי בּוֹ,
וְסִבְרֵתִי סְבָרָא. אָמַר לוֹ: וּמָה הִיא? אָמַר
לוֹ: שְׁמַעְתִּי אֶת סוּד הַפְּסוּק הַזֶּה (שיר ג)
הִנֵּה מִטְּתוֹ שְׁלֶשְׁלֵמָה - הִיא כֹּסֵא הַכְּבוֹד

עֲשֵׂה יְהוָה יְהוָה נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ: כִּי אָנָּה יְהוָה יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה
 יְהוָה יְהוָה הַצְּלִיחָה נָּא: כּוּ בְרוּךְ הַפֶּאֱ בִשְׁם יְהוָה יְהוָה בְּרַכְנֵנוּכֶם מִבֵּית
 יְהוָה יְהוָה: כּוּ אֵל יְהוָה יְהוָה וַיָּאָר לָנוּ אִסְרוּ חַג בְּעִבְתֵּימָם עַד קַרְנֹת הַמְּזֻבָּח:
 כִּי אֵלֵי אַתָּה וְאוֹדְךָ אֱלֹהֵי אֲרוֹמָמְךָ: כִּי הוֹדוּ לַיהוָה יְהוָה כִּי טוֹב כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

— זוהר תהלים —

ולישׂראל עמו. והיתר - ענין הוא, שכתוב
 ביהודה סבו שבחלו בו אחיו. זהו שכתוב
 (בראשית לח) וירד יהודה מאת אחיו,
 שהסירוהו מגאנתו. והקדוש ברוך הוא
 אין נוח לפניו מכל בני יעקב להיות שליט
 של מלכות של עולמים, אלא רק ליהודה.
 זהו שכתוב (שם ט) לא יסור שבט מיהודה
 וכו' ולו יקתה עמים. הוא לבדו, ולא
 לשאר בני יעקב, והינו הדבר שהיה אומר
 אביו. ועוד שמעתי, מה ראה הקדוש ברוך
 הוא לתת שלטון ליהודה מכל שאר אחיו?
 אלא הסתפל הקדוש ברוך הוא בשמו,
 הגדול שהיה רשום בשמו של יהודה,
 ובגללו השליטו על הכל ושלטונו לא
 יסור. בא רבי דוסתאי ונשקו בראשו.

לעבר בשערי ירושלים שלמעלה, והיה
 יושב בחוץ. וביום שנבנה בית המקדש,
 קרא הקדוש ברוך הוא למיכאל השר
 הקדוש, ומנה אותו להיות הוא וששים
 קדושים עליונים אפטרופוסים של
 ישראל, אותם שהקיפו את כסא כבודו
 הקדוש.

מנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה

ומנה את מיכאל להכניס את דוד המשיח
 לשערי ירושלים של מעלה,
 ולהתקינו עם האבות כמרכבה קדושה
 עליונה. זהו שכתוב (מלכים א ח) על כל
 הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

אלא התדבק בהשכינה והלך לחיי עולם, וזה חי נקרא כמו שביארנו שכתוב (שמואל ב' כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי וגו', וע"כ כל מי שמתגיגע בתורה חירות יש לו מהכל בעולם הזה משעבוד של שאר עמים עכו"ם, חירות בעולם הבא שלא יתבעו ממנו דין כלל בעולם ההוא.

ובני עליון כלכם, השחיתם עצמכם, אכן כאדם תמותון וגו', וע"כ כל מי שעמלו בתורה אין יכול לשלוט עליו נחש הרע ההוא שהחשיך את העולם, אמר רבי ייסא אם כן משה למה מת, א"ל ודאי מת אבל לא שלט בו אני אומר, לא מת על ידי מלאך המות ולא נטמא בו, לא מת בודאי

ט בַּמָּה יִזְכֶּה נֶעֶר אֶת אֲרָחוֹ לְשֹׁמֵר בְּדַבְרֶךָ: י בְּכָל לְבִי דִרְשָׁתִיךָ אֵל תִּשְׁנֵנִי
 מִמְצוֹתֶיךָ: יא בְּלִבִּי צִפְנֹתַי אִמְרֹתֶיךָ לְמַעַן לֹא אֲחַטָּא לָךְ: יב בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 לְמַדְנֵי חֻקֶּיךָ: יג בְּשִׁפְתַי סִפְרֹתַי כֹּל מִשְׁפְּטֵי פִיךָ: יד בְּדַרְךָ עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי
 בָּעַל כָּל הַיּוֹן: טו בְּפִקְדוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה וְאֲבִיטָה אֲרָחֹתֶיךָ: טז בְּחַקֹּתֶיךָ אֲשַׁתְּעֶשְׂע לֹא
 אֲשַׁבַּח דְּבָרֶיךָ:

שימוש תהלים

לשכחה

במה יזכה נער (קיט-ב, ט'): (שימוש תהלים לפרק קיט-ב) לשכחה, עוד לפתיחת הלב סב ביעא בשלוחה וקלוף יתה וכתו עליו, במה יזכה נער עד לא אשכח דברך. ותורה צוה לנו משה מורשה וכו'. לא ימוש ספר התורה וכו'. ושם שלו פניא"ל. שובניא"ל. מופיא"ל. פתח לבי בתורתך וכל מה שאני לומד אהיה זוכר, ותעשה זה בעת מנחה בתענית יום ה' ויאכל הביצה בבת אחת. עוד יאמר מיד במה יזכה נער עד למדני חקיך ג"פ.

זוהר תהלים

מהפון הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם
 הבא
 בכ"ל לבי דרשתך, (קיט-ב, ט'): זוהר שמות, פ'
 חנו (דף ט"ו): שנה רבי אלעזר, מהמן
 הזה עתידים הצדיקים לאכל לעולם הבא.
 ואם תאמר כמו זה? לא! אלא יותר. שלא
 היה כף לעולמים. מהו? כמו שבארנו
 שכתוב (תהלים כז) לחזות בנעם ה' ולבקר
 בהיכלו, וכתוב (ישעיה סב) עין לא ראתה
 אלהים זולתך וגו'. ראו כי ה' נתן לכם
 השבת. רבי חזקיה פתח, (תהלים קל) שיר
 המעלות ממעמקים קראתך ה'. שיר
 המעלות, סתם ולא פרש מי אמרו. אלא
 שיר המעלות שעתידיים לומר כל בני
 העולם, שעתידי השיר הזה להאמר אותו
 לדורות עולם. ומהו ממעמקים קראתך?
 כף שנינו, כל מי שמתפלל תפלתו לפני

המלך הקדוש, צריך לבקש בקשתו
 ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא לבו
 שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכנין לב ורצון.
 והאם דוד אמר כן, והרי כתוב בכל לבי
 דרשתך, (תהלים קיט) ופסוק זה מספיק? מה
 צריך ממעמקים? אלא כף שנינו, כל אדם
 שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לכונן
 דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקרים
 למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי
 שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?
 אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו אותו
 נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן,
 וכתוב (תהלים מו) נהר פלגיו ישמחו עיר
 אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק הכל,
 עמק הבאר שמעינות יוצאים ושופעים
 לברך את הכל, וזוהי הראשית למשך
 ברכות ממעלה למטה.

יז גְּמַל עַל עֲבֹדְךָ אֲחִיָּה וְאַשְׁמְרָה דְּבָרְךָ: יח גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:
 יט גַּר אֲנֹכִי בְּאֶרֶץ אֲל תִּסְתַּר מִמֶּנִּי מִצְוֹתֶיךָ: כ גָּרְסָה נַפְשִׁי לְתַאֲבָה אֶל
 מִשְׁפָּטֶיךָ כְּכֹל עֵת: כא גָּעַרְתָּ יָדַיִם אֲרוּרִים הַשָּׁגִים מִמִּצְוֹתֶיךָ: כב גַּל מֵעַלִּי
 חֲרָפָה וְבוֹז כִּי עֲדֹתֶיךָ נִצְרָתִי: כג גַּם יִשְׁבוּ שָׂרִים כִּי נִדְּבָרוּ עִבְדְּךָ יִשִׁיחַ בְּחֻקֶּיךָ:
 כד גַּם עֲדֹתֶיךָ שִׁעֲשָׁעֵי אֲנִשִּׁי עֲצָתִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת עין ימנית

גמול וגו' (קיט-ג, ז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] לחשישת עין ימין לחוש עליו ז"פ.

— זוהר תהלים —

עֲקִיבָא וְחִבְרִי, וְכָךְ עָלְתָה בְּמַחְשְׁבָה. חרות של מלאך המות שלא יכול לשלט עליו, וכך זה ודאי. שאם אדם היה נדבק בעץ החיים, שהיא התורה, לא היה גורם מות לו ולכל העולם. ומשום כך, כשנתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, מה כתוב בה? חרות על הלחת, והרי פרשוה. ואלמלא הם לא חטאו ועזבו את עץ החיים, לא היו גורמים מות לעולם כבתחלה. והקדוש ברוך הוא אמר, (תהלים פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם וּבִנְיָ עֲלִיוֹן בְּלַכְּסִים. חבלתם את עצמכם - אכן כאדם תמותון וגו'. ועל כן, כל מי שמשתדל בתורה, אין יכול לשלט עליו הנחש הרע והוא שהחשיך את העולם.

וּבְנִיָּהוּ בֶן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חִי

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אִם כָּךְ, לָמָּה מִשָּׁה מַתָּה שְׂאִים כָּךְ, בִּיּוֹן שְׂלָא חָטָא - לָא יָמוּת! [ולמה ימות? אמר לו, ודאי מת, אבל לא שלט בו אמרנו, אלא לא מת על ידו ולא נטמא בו, ולא מת ודאי. אלא נדבק בשכינה והלך לחיי עולם. וזה נקרא חי,

כמה טפשים האנשים שלא יודעים ולא מסתכלים להשתדל בתורה משום שהתורה כל החיים וכל החרות וכל הטוב בעוה"ז ובעוה"ב

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ (קיט יח): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (דף קלא:)] רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. כְּמָה טַפְשִׁים הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יוֹדְעִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה כָּל הַחַיִּים וְכָל הַחֲרוּת וְכָל הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. [החרות היא של העולם הזה ושל הבא היא] [נ"א: החרות היא של העולם הבא היא החיים בעולם הזה] הַחַיִּים הֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֵׁיזְכוּ לְיָמִים שְׁלָמִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג) אֵת מִסְפַּר יְמֵיךָ אֲמַלֵּא. וְלְיָמִים אֲרָכִים בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהֵם חַיִּים שְׁלָמִים, הֵם חַיִּים שֶׁל שְׂמִחָה, חַיִּים בְּלֵי עֲצָבוֹת, חַיִּים שֶׁהֵם חַיִּים. חֲרוּת בְּעוֹלָם הַזֶּה, חֲרוּת שֶׁל הַכֹּל. שְׁכַל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אֵין יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו כָּל הַעֲמִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאִם תֹּאמְרוּ, אוֹתָם בְּנֵי הַשָּׂמַד? גְּזֵרָה הִיא מִלְּמַעְלָה, כְּמוֹ רַבִּי

זוהר תהלים

הַדְּיוֹטוֹת שָׁאֵם כֶּךָ אֶפְלוּ בְּזִמְנֵי זֶה אָנוּ
יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת תּוֹרָה בְּדַבְרֵי הַדְּיוֹטוֹת
וּבְשִׁבַח יוֹתֵר מִכֻּלָּם אֲלֵא כִּלּוֹ אֱלֻקִּית

גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (קיש יח):

[זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קנ"ב)] רבי שמעון אמר, אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות ספורים בעלמא ודברי הדיוטות. שאם כך, אפלו בזמן זה אנו יכולים לעשות תורה בדברי הדיוטות, ובשבח יותר מכלם. אם להראות דבר העולם, אפלו אותם סופרים בעולם יש ביניהם דברים יותר עליונים. אם כך, גלף אחריהם ונעשה מהם תורה כמו זה. אלא כל דברי התורה דברים עליונים הם וסודות עליונים. בא ראה, עולם עליון ועולם תחתון במשקל אחד נשקלו. ישראל למטה - מלאכים עליונים למעלה. במלאכים העליונים כתוב, (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות. (זה במקום עליון) בשעה שיורדים למטה (אף על גב שיורדים), מתלבשים בלבוש העולם הזה. ואם לא יתלבשו בלבוש כמו של העולם הזה, לא יוכלו לעמד בעולם הזה, והעולם לא יסבל אותם. ואם במלאכים כך, התורה שבראה אותם ובראה את כל העולמות ועומדים בגללה על אחת כמה וכמה, כיון שירדה לעולם הזה, אם לא תתלבש בלבושי העולם הזה, לא יוכל העולם לסבל. ועל זה ספור זה של התורה, לבוש התורה הוא. מי שחושב שאותו לבוש היא התורה ממש ולא דבר אחר - תפח רוחו, ולא יהיה לו חלק לעולם הבא. בגלל זה אמר דוד, (שם קיט) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

כְּמוֹ שֶׁבָּאֵרְנוּ שְׁכָתוּב (שמואל ב כג) וּבִנְיָהוּ בֵּן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חֵי וְגו'. וְעַל כֵּן, כָּל מִי שֶׁשָּׂתַדֵּל בַּתּוֹרָה, יֵשׁ לוֹ חֲרוֹת מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הַזֶּה מִשְׁעִבּוֹד שֶׁל שָׂאֵר הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. חֲרוֹת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא יִתְבַּעוּ מִמֶּנּוּ דִּין בְּעוֹלָם הַהוּא כֻּלָּל. בֵּא רֵאָה כִּמָּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים יֵשׁ בַּתּוֹרָה, מִשּׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב (משלי א) יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים. כִּמָּה גְּנוּזִים טְמוּנִים יֵשׁ בָּהּ. וְעַל כֵּן, כִּשְׁהַסְתַּכֵּל דוֹד בְּרוּחַ שֶׁל הַחֲכָמָה וְיָדַע כִּמָּה נִפְלְאוֹת יוֹצְאִים מִן הַתּוֹרָה. פֶּתַח וְאָמַר (תהלים קיט) גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ.

כְּדִי לְדַעַת שְׁכָמָה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים הֵם בְּכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה וּבְכָל דָּבָר וְדָבָר הִיא חֲכָמָה וְתוֹרַת אֱמֶת

גַּל עֵינֵי וְאַבְיֵטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ (קיש יח)

[זוהר ח"א פ' תולדות (דף קמ"ה)] בא ראה, שהרי רבי יוחנן בן זכאי היה אומר שלש מאות הלכות פסוקות בסוד החכמה העליונה בפסוק ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב, ולא גלה אותם אלא לרבי אליעזר שהיה עמו, כדי לדעת שכמה סודות עליונים הם בכל מעשה ומעשה, שהוא בתורה, ובכל דבר ודבר, היא חכמה ותורת אמת. משום כך דברי התורה הם דברים קדושים להראות ממנה נפלאות, כמו שנאמר גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

אוי לאותו איש שאמר שתורה זו באה להראות רק ספורים בעלמא ודברי

זוהר תהלים

שֶׁהַתּוֹרָה הִיא רַק סִפּוּר בְּעֵלְמָא, וְהֵם מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ זֶה וְלֹא יוֹתֵר. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שֶׁמְסַתְּפִלִים בַּתּוֹרָה פְּרָאוּי. יֵין אֵינוֹ יוֹשֵׁב, רַק בְּקִנְקֵן. כִּי הַתּוֹרָה אֵינֶה יוֹשֶׁבֶת אֶלָּא בְּלְבוּשׁ זֶה, וְעַל כֵּן לֹא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל אֶלָּא בְּמָה שֵׁישׁ תַּחַת הַלְּבוּשׁ. וְעַל כֵּן כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ וְכָל הַסְּפוּרִים הַלְלוּ הֵם לְבוּשֵׁים.

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ - נ' פְּלֵאוֹת

גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ (קִיט י"ה): [זוהר חדש פ' בראשית (דף ט.ד)] וְאֵלוֹ נִקְרְאוּם נִפְלְאוֹת, נ' פְּלֵאוֹת, עַל סוּד זֶה רָצָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ לַעֲמֹד עַל חֲמֵשׁ מְרַכְּבוֹת הַלְלוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קיט י"ה) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מְתוֹרֶתְךָ, וְכִשְׂאֵלוֹ מְאִירִים וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְהַתְעַטֵּר, נַעֲשִׂים חֲמֵשׁ, לְהֵאִיר לְתוֹךְ הַחֲמֵשׁ שְׁלֹמֹה, וְשִׁיבָאוֹ מִמֶּנֶּה. וְאוֹתָם נ' פְּלֵאוֹת מְאִירִים וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעְלָה, וּמִתְעַטְרִים וְנִקְשְׂרִים בְּתוֹךְ אוֹתָם תִּשְׁעַת הַעֲמוּדִים הָאֲחֵרִים. וְאוֹתָם הַתְּשֻׁעָה מַעֲלִים אֶת הָאוֹת יו"ד לְמַעְלָה לְמַעְלָה. כְּאֲשֶׁר יוֹרְדִים וְלֹא יָדוּעַ מִמֵּי יוֹרְדִים, הֵה"א הַזֶּה מִתְעַטְרֵת בְּסוּד אוֹתָם הַנִּי, וְאוֹתָם הַפְּלֵאוֹת, שֶׁהֵם חֲמֵשֶׁת הַעֲמוּדִים לְתוֹכָהּ. וְכִשְׂאֵר מִתְעַטְרֵת וּמִתְפַּשְׁטֵת, חוֹזֵר מִהַסוּד שֶׁל נו"ן לְתוֹךְ הַסוּד שֶׁל ה"א.

מֵה שֶׁתַּחַת לְבוּשׁ הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, יֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁנֶּרְאָה לְכָל, וְאוֹתָם הִטְפְּשִׂים כְּשֵׁרוֹאִים לְבוּשׁ עַל בֶּן אָדָם שֶׁנֶּרְאָה יָפֵה, לֹא מְסַתְּפִלִים יוֹתֵר. חוֹשְׁבִים שְׂאוֹתוֹ לְבוּשׁ הוּא הַגּוֹף, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַגּוֹף הִיא הַנְּשֻׁמָּה.

לְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה

כְּמוֹ זֶה הַתּוֹרָה יֵשׁ לָהּ גּוֹף, וְהֵם מְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרְאוּם גּוֹפֵי תוֹרָה. גּוֹף זֶה מִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁים, שֶׁהֵם סְפוּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. טְפְּשֵׁי הָעוֹלָם לֹא מְסַתְּפִלִים, רַק בְּאוֹתוֹ לְבוּשׁ, שֶׁהוּא סִפּוּר הַתּוֹרָה, וְלֹא יוֹדְעִים יוֹתֵר, וְלֹא מְסַתְּפִלִים בְּמָה שֶׁתַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. אוֹתָם שִׁיּוֹדְעִים יוֹתֵר לֹא מְסַתְּפִלִים בְּלְבוּשׁ, אֶלָּא בְּגוֹף שֶׁהוּא תַּחַת אוֹתוֹ לְבוּשׁ. הַחֲכָמִים עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהֵם עֲמָדוֹ בְּהַר סִינַי, לֹא מְסַתְּפִלִים אֶלָּא רַק בְּנִשְׁמָה, שֶׁהִיא עֶקֶר הַכֹּל, תּוֹרָה מִמֶּשׁ. (וּלְעוֹלָם) וְלְעֵתִיד לְבֹא עֲתִידִים לְהִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה שֶׁל נִשְׁמַת הַתּוֹרָה. בֹּא רְאֵה, כִּי גַם לְמַעְלָה יֵשׁ לְבוּשׁ, וְגוֹף, וְנִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה. הַשָּׁמַיִם וְחִילוֹתֵיהֶם אֵלֶּה אוֹתָם לְבוּשֵׁים, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל זֶה הַגּוֹף שֶׁמְקַבֵּל אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וְעַל כֵּן הִיא גּוֹף לְנִשְׁמָה. נִשְׁמָה שֶׁאֲמַרְנוּ זֶה תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא תּוֹרָה מִמֶּשׁ. וְנִשְׁמָה לְנִשְׁמָה זֶה הוּא הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְהַכֹּל אַחוּז זֶה בְּזֶה. אוֹי לְאוֹתָם רְשָׁעִים שְׂאוֹמְרִים

כה דְּבַקָה לְעֵפֶר נִפְשֵׁי חַיְנֵי בְּדַבְרֶךָ: כו דְּרַבִּי סִפְרַתִּי וְתַעֲנֵנִי לְפָנַי חֲקֹךָ:
 כז דְּרֶךְ פְּקֻדֶיךָ הִבִּינֵנִי וְאִשְׁיָחָה בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ: כח דְּלִפְנֵי נִפְשֵׁי מַתוּנָה בְּיָמַי
 בְּדַבְרֶךָ: כט דְּרֶךְ שִׁקְר הָסַר מִמֶּנִּי וְתוֹרַתְךָ חֲנַנִּי: ל דְּרֶךְ אַמּוּנָה בְּחַרְתִּי
 מִשְׁפָּטֶיךָ שׁוֹתִי: לא דְּבִקְתִּי בְּעֵרוֹתֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֵל תְּבִישֵׁנִי: לב דְּרֶךְ
 מִצְוֹתֶיךָ אֲרוּץ בִּי תִרְחֹב לְבָבִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת עין שמאלית

דבקה (קיט-ד, כה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ד] לחשישת עין שמאל, ואם יתקשה לך עצה אמור
 אותו ז' פעמים, וטוב לדרוש ברבים י' פעמים.

— זוהר תהלים —

השמחה יגדל שכרו. וכן גילה הרב החסיד
 המקובל מוהר"ר ר' יצחק אשכנזי ז"ל
 לאיש סודו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו
 שערי חכמה ורוח הקודש, בשכר שהיה
 שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה
 לאין תכלית. ואמר דהיינו דכתיב (דברים כח,
 מז), תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך
 בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, פירוש
 מרוב כל, מכל מיני תענוגים שבעולם
 ומכל זהב ופז רב ואבנים טובים
 ומרגליות...

המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא
 יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה - לא
 יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל
 להזדרז בשתייהן

התנאי הששי, הדיקדוק הגדול במצוה
 לעשותה כתקנה וכל פרטיה
 ודיקדוקיה כמצותה. התנאי השביעי,
 הריצה והרדיפה לקראתה, דכתיב (תהלים
 קיט, לב), דרך מצותיך ארוץ. התנאי
 השמיני, כל מצוה שיכול הוא לעשותה

להתעורר לקיום המצות בשלימות
 ותמימות

דרך מצותיך ארוץ (קיש-ד, לב): [השל"ה
 הקדוש מסכת יומא (פרק דרך חיים ותוכחות
 מוסר כ')] כדי להתעורר לקיום המצות
 בשלימות ותמימות, אעתיק דברי אחד
 קדוש מדבר, והוא בעל ספר החרידים
 (בהקדמה למצוות), ויש לי להקדים כל התנאים
 שאדם צריך ליזהר בכל מצוה ומצוה
 לעשותה כהלכתה, כדי שתקובל לרצון
 לפני מלכנו יוצרינו יתברך, ולא ניעול
 בכיסופא לעלמא דאתי. התנאי הראשון
 שנעשה כל מצוה ומצוה בכוונה לצאת ידי
 חובתינו, כדפסק הרי"ף והרמב"ם
 והרמב"ן מצות צריכות כוונה. התנאי
 השני והשלישי, לעשות המצוה ביראה
 ובאהבה רבה, כדאמר רבי שמעון בן
 יוחאי (תק"ז ת' י' כה, ב), כל פקודא דלאו
 איהי בדחילו ורחימו לאו פקודא היא.
 התנאי הרביעי, השמחה הגדולה במצוה,
 דכל מצוה ומצוה שתזדמן לו, דורנא הוא
 דשדר ליה הקדוש ברוך הוא, ולפי רוב

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

כידו יעשנה כידו ולא על ידי שליח, כדאמרינן בריש פרק שני דקידושין (מא, א), מצוה בו יותר מבשלוחו, ובצורכי שבת היו האמוראים בעצמם עוסקין. התנאי התשיעי, המצוה שבא לידו תחילה יעשנה, ולא יניחנה עד שיעשה אחרת תחילה, כדאמרו (פסחים סד, ב) אין מעבירין על המצות. התנאי העשירי, לא יעשה שתי מצות כאחת, שמא לא יוכל להזדרז בשתיהן, כדאמרו (ברכות מט, ב), אין עושין מצות חבילות חבילות, התנאי הי"א, שיזהר בכבוד המצוה, דכתיב גבי כיסוי הדם ושפך וכסה, במה ששפך יכסה (חולין פו, א), דהיינו ביד ולא ברגל, שלא תהא המצוה בזויה עליו, וזה בנין אב לכל המצות. ובמדרש תנחומא פרשת ויגש (י) אמר רבי שמעון בן יוחאי, אמר הקדוש ברוך הוא, הווי מכבדין את המצות שהם שלוחי ושלוחו של אדם כמותו, אם כבדת אותם כאלו לי כבדת, ואם בזית אותם כאלו לי בזית: תנאי המצוות.

לֹא הוֹרַנִי יְהוָה וְיִתְּנוּ־לִי דָרֶךְ חַסְדֶּךָ וְאַצְרְנָה עֵקֶב: לֹא תִבְיַנְנִי וְאַצְרְחָה תוֹרַתְךָ
 וְאַשְׁמְרָנָה כְּכֹל לֵב: לֹא תִדְרִיבֵנִי בַּנְּתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי בֹ חֲפָצְתִּי: לוֹ חֵט לִבִּי
 אֶל עֲדוֹתֶיךָ וְאֵל אֵל בְּצַע: לוֹ הֵעֵבֵר עֵינַי מִרְאוֹת שְׂוֵא פִדְרָכֶךָ חֲיִנִי: לֹא תִקָּם
 לְעַבְדֶּךָ אִמְרַתְךָ אֲשֶׁר לִירְאָתֶךָ: לֹא תֵעָבֵר חֲרַפְתִּי אֲשֶׁר יִגְרַתִּי בִּי מִשְׁפָּטֶיךָ
 טוֹבִים: מִ הִנֵּה תֵאָבְדֵתִי לְפָקְדֶיךָ בְּצַדִּיקְתֶּךָ חֲיִנִי:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

להשמור מחטא

הורני (קיט-ה, לג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ה] להשמור מחטא, כתוב בעור צבי ותלהו עליו.

— זוהר תהלים —

לידי נסיון כי אולי חלילה וחלילה לא יוכל לעמוד כל כך. ואם מידי מעשה יצא, אפשר מידי הרהור לא יצא ומה לו לצרה הזאת, מוטב לו לישב בביתו שקט ושאנן ולא יראה לפניו כי אם מחפצי ה' ומצוותיו כמו ספרי תורה, שאר ספרים תפילין ציצית וכדומה, וירחיק עצמו הרבה מבני אדם ולא יחפוץ בישיבתן פן ח"ו יהיה נגרר אחריהם לעשות אחד מיני אלף ממה שהמה עושים, ובלא זה, הנה הם יטרדוהו ויבלבלוהו ממחשבתו הקדושה החפצה להיות דבוקה בה' שלא יונח אף על רגע אחד, ועל כן הוא מתבודד הרבה בינו לבין קונו ומיחד ומקשר ומדבק כל כוחי מורשי לבבו בכל מאמצי כוחו לה' אל המיוחד. וכל לבבו ומחשבתו דיבורו ומעשיו וכל תנועותיו כולם המה ביחוד לה' באמת ובתמים בלי שום מחשבת פסול חלילה.

ואם אמנם צדיק הזה הוא טוב לשמים בכל כח נפשו ומאודו, אבל לא טוב הוא לבריות כיון שאינו מקשר ומדבק עצמו לשום בן אדם ההולך בשוק וטרוד כל היום בפרנסתו ומזונו על המחיה ועל

שני סוגי אנשים נמצאים בצדיקים ההולכים לפני ה'

הט לבי אל עדותיך וגו' העבר עיני מראות שווא וגו' (קיט-ה, לו). [באר מים חיים פ' נח פרק 1] אלה תולדות נח... אכן נראה כי הנה שני סוגי אנשים נמצאים בצדיקים ההולכים לפני ה', האחד הוא הצדיק אשר עובד בצדקו תמיד יום ולילה לא יחשה מקול תורה ותפילה ודביקות ה', והוא הצנע לכת עם ה' אלהיו כלומר שיושב לו בבית מדרשו סגור ומסוגר לא יראה כלל החוצה, כי אם עובד ומשתדל שם בעבודת בוראו כאשר יוכל שאת בתורה ועבודה ומעשים הטובים, ולא יחפוץ להתראות החוצה לסבב בעיר בשווקים וברחובות, כי ירא מאוד את פני ה' וירא לנפשו פן יראה בעיניו, ולבבו יבין איזה תאוה וחמדה האסורה. ונודע אומרם ז"ל (ירושלמי ברכות פרק א' הלכה ה'). עינא וליבא תרי סרסורי דעבירה וכאשר ביקש דוד המלך ע"ה מבוראו (תהלים קי"ט, ל"ד-ל"ז) הט לבי אל עדותיך וגו' העבר עיני מראות שווא וגו'. כי שתי אלה הם עקרים ושרשים לכל התאוות והחמדות, ואינו רוצה להביא עצמו

— תהלים — זוהר תהלים —

שונות המתגלגלות ובאות מסיבת כל הסיבות וכמו שאנו רואין בחוש אשר דבר המוכן לאדם זה ממילא יבוא אליו לביתו על ידי גלגולים שונים אשר לא יבוא כלל בשכל האדם וכמאמר החכם (בספר מבחר הפנינים שער האמונה) אילו היה אחד בורח מטורפו כאשר בורח מן המות היה טורפו רודף אחריו יותר ממנו ולמהר להשיגו יותר וכו'. ונמצא למה יהיה זה יגע לריק בכל כוחו ובכל היום כולו מעת האיר פני המזרח עד אישון לילה ואפילה, הלא גם במעט מהיום אשר ישתדל לצורך פרנסת מזונו, ודאי ודאי ישתכר וירויה כאשר בכל היום כולו.

ה'א תראה על פי רוב עיקר הריוח בשעה אחת מהיום בבוקר או לפנות ערב או באמצע היום ושאר היום עוסק בשיחה בטילה וליצנות ושאר דיבורים האסורים מחניפות ושקרים וכזבים ולשון הרע וכדומה, ולמה לא יקבע עצמו לשיעורין דאורייתא לחלק את היום לחצאין לעשותו חציו לה' וחציו לכם על כל פנים, כי איך יהיה שולחנו מלא ושולחן רבו ריקם ח'ו, ועל כל פנים צריך להשוות חלק עבודה לה' אלהיו עם עבודת עצמו, ולראות להשתדל בפרנסת נשמתו כמו בפרנסת גופא ולא יזוז מתורה ועבודה עד חצי היום, והחצי הנשאר, לפרנסתו. ואם אינו יכול בשום אופן באמת להקצות את חצי היום לה' על כל פנים כאשר יוכל בשליש היום או פחות יקבע שיעור ללימוד התורה בקביעות בכל יום תמיד, ושאר כל היום יהיה עוסק במלאכתו והן עוד היום גדול לעמוד בחוץ להשתכר על מזונו:

הכלכלה, וטוב היה לקרבו ללמדו דרך ה' ואת המעשה אשר יעשה לפי ערכו, להכניס בלבו שגם בעת הלכו בחוצות לבל יושכח שם שמים ממנו מכל וכל, ויעלה על זכרונו בכל עת, יראתו ופחדו יתברך ויזכור תמיד בכל עת ובכל שעה ובכל רגע כי ה' הוא הנותן לו כח לעשות חיל ולולא עזרתו יתברך לא היה מרויח דבר קטן וגדול. ונמצא אם כן הוא, מה לו ח'ו להנות לפעמים מממון שאינו נקי כל כך מאיסורא, כמו בענין המדידה והמשקל וחזרת דיבורו והשגת גבול וכדומה בענינים האלה, אשר הם עמוקים מני ים וכמאמר חז"ל (בבא בתרא קס"ה.) רובן בגזל וכו', אם הכל מתת אלהים הוא ולא יהיה לו אף פרוטה אחת יותר מכאשר נגזר עליו שישתכר ביום זה בשום אופן. ואם לא ישתדלנה באיסור, ודאי ודאי שהיה מזדמן לו זאת בהיתר גמור, כי כיון שנגזר עליו כבר שירוויח כזה ביום הלזה לא ימלט בשום אופן שלא להיות לו זה, וזה אשר מיהר ודחק את השעה לעשות להרויח זאת באיסור, הנה פגה אכל תאנה שלא בזמנה ואינו אלא שוטה גמור, פתי יותר מכל הפתאים שבעולם כי למה לו זאת הלא עד שיאכלנה באיסור יאכלנה בהיתר ואילו המתין שעה או רגע אחת היה מגיע לו זאת בהיתר גמור מאת הבורא יתעלה. וגם יצמיח מזה אם יאמין באמת שהכל מאת אלהים הוא, ומה שנגזר עליו שישתכר ביום זה לא ימלט מהיות לו זה אפילו אם היה מתחבא בחדרי חדרים, היה זאת רודפת אחריו ומשיגו על ידי סיבות

מא ויבאני חסדיך יחונאני תשועתך באמרתך: מב ואענה חרפי דבר בי
 בטחתי בדברך: מג ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד בי למשפטך יחלתי:
 מד ואשמרה תורתך תמיד לעולם ועד: מה ואתהלכה ברחבה בי פקדיך

===== שימוש תהלים =====

להכעיס מושל

ויבואני (קיט-ו, מא): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] להכעיס מושל על האדם אמור על מים וישתה.

===== זוהר תהלים =====

עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות. וזה פירוש הגמרא
 קבעוני לדורות. שיהי' קביעות הניסים
 לכל הדורות להיות נזכרים ונשפעים לכל
 דור ודור בימים האלו. וז"ש ותכתב אסתר
 המלכה את כל תוקף לקיים את ימי
 הפורים האלה בזמניהם כאשר אנו רואים
 כי בכל דור ודור עומדים עלינו כו' ובחי'
 המן הוא בכל יום ובכל דור והלואי שנזכה
 למעלות בחי' מרדכי ואסתר אשר המשיכו
 בעוצם קדושתם החסדים ע"י המגילה.
 וז"ש ותכתב אסתר המלכה כו' את כל
 תוקף לעורר גם עתה החסדים שהי' בימים
 ההם גם בזמן הזה. כמ"ש תשועתם היית
 לנצח ותקנתם בכל דור ודור. להיות כן
 תמיד כח בימים האלו לעורר החסדים
 שהי' בימים ההם גם בזמן הזה:

כשלקח יעקב מאבני המקום וישם
 מראשותיו סדרם בזהר ריש פרשת ויצא
 צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו
 תחת לראשי וימינו תחבקני

ואתהלכה ברחבה וגו' (קיט-ו, מה): [כתבי
 הרמ"ע מפאנו מאמר ימין ה' עושה

כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז
 עשה עמנו יכולים אנו לעורר בעת הזאת
 בימים ההם בזמן הזה להיות גם עתה
 אותם הישועות

ויבואני חסדיך ה' תשועתך כאמרתך

(קיט-ו, מא): [תפארת שלמה על
 המועדים רמזי פורים] ותכתב אסתר המלכה
 את כל תוקף וכו' (אסתר ט, כט). אי' (מגילה ז,
 א) שלחה להם אסתר לחכמים קבעוני
 לדורות. הנ"ל לבאר עפ"י הפ' (תהלים קיט,
 מא) ויבואני חסדיך ד' תשועתך כאמרתך.
 כוננת דוד המע"ה לעורר הרחמים
 והחסדים אשר יצאו מפי הקב"ה אשר
 דברו לא ישוב ריקם כי בדבר ד' שמים
 נעשו (שם לג, ו), וז"ש (ישעיהו נט, כא) אמר ד'
 מעתה ועד עולם. וזה פירוש ויבואני
 חסדיך ד' תשועתך כאמרתך וכתי' (תהלים
 פט, א) עולם חסד יבנה. ודבר ד' הוא נצחי
 כמ"ש (שם קיט, פט) לעולם ד' דברך נצב
 בשמים כוננת ארץ ותעמוד. וכאשר
 יתעורר הבטחת החסד הלזה שהי' בשעת
 הבריאה אז ממילא יוצמח כל הישועות גם
 עתה כמ"ש (שם קיט, מא) תשועתך כאמרתך.
 וז"ש (שם קה, ח) זכר לעולם בריתו כו'. כי
 כאשר אנו מזכירים הישועות אשר מאז

דְּרִשְׁתִּי: מו וְאֶדְבַרְהָ בְּעֵדוּתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ: מו וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ
אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי: מח וְאִשָּׂא כְּפִי אֶל מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר אֶהְבַּתִּי וְאֶשְׁיַחָהּ בְּחֶקְךָ:

זוהר תהלים

ביאור הפסוק (ישעיה מ"ג, ד') כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ורומז כאן כל הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, להורות על התפשטות השראת השכינה מאין סוף עד אין תכלית, וזהו תכלית כל הבריאה, ומי שזוכה זה שתהיה התפשטות אור השכינה שורה עליו אז כל העולם לא נברא אלא בשבילו, כי זה כל האדם, והוא יכול ללבן ולצרף נשמות ישראל החפצים בו ובכל מקום שהוא שם שכינה עמו, וזה יש לומר שמרומז בפסוק כי יקרא והתורה נכתבה בלי נקודות כדי לדורשה בע' אנפין וכאלו נכתב יקרא לשון המשכה, קן היינו השכינה, וכשתהיה במדריגה זו שתוכל להמשיך השכינה כביכול שהוא קן לצפור הוא הקב"ה כמו שכתוב (משלי כ"ז, ח') כצפור נודדת וגו', ממקומו, או על דרך הרמב"ם שכתב שכל בעלי השיר נקרא צפרים על שם כשצפרא נהור הם מתחילים לשורר, וזהו קן צפור היינו השכינה שהיא קן של אור הבהיר אור עולם ותזכה להמשיך התפשטות אורם עליך, אז לפניך בדרך, היינו בכל מקום שאתה תהיה בביתך ובלכתך בדרך היא הולכת לפניך, בכל עץ היינו בכל עניני תורה הנקראת עץ חיים שתלמוד תבא ותשרה עליך כמאמרם ז"ל (ברכות ו'). אפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שכינה שרויה עליו, או על הארץ היינו אפילו

ואני אתנהלה לאטי לברר האמת בעצמה מארץ תצמח וכשמש תזרח ואתהלכה ברחבה באהבה וביראה כי הנה בזוהר פרשת ויחי דף רל"ה גבי ראובן בכורי אתה דרשו מארבע רוחות בואי הרוח כפי סדורינו דוקא ובפרשת ויקהל דף צ"ה סדרו אותיות שם אדנ"י לארבע רוחות העולם על פי דרכינו בדקדוק והיא פנייה רבתי צריכה לנו תמיד במאוד מאד כי הוא חיינו ואורך ימינו ואין סייעתא גדולה מזו. וכשלקח יעקב מאבני המקום וישם מראשותיו סדרם בזה ריש פרשת ויצא צפון מערב דרום מזרח בסוד שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני.

דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות... פקודיך דרשתי היינו יחודים, ותמיד מיחד קודשא בריך הוא ושכינתיה

ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי

(קייטו, מה): [דגל מחנה אפרים פ']

כי תצא] או יאמר כי יקרא קן צפור וגו' והאם רובצת וגו' שלח תשלח את האם וגו' והארכת ימים. הגם שהאירו כבר עינינו בזה בזוהר הקדוש ובתיקונים רזין עלאין, גם אני אומר מה שחנני ה' ברחמיו וברוב חסדיו, דהנה (מדרש תהלים קמ"ח, ה') כל העולם כולו לא נברא אלא לכבודו וכבוד היינו השראת השכינה שיש בישראל בשביל זה נברא העולם וזהו

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בכל ביצה וכן הענין גם כן בכני אדם שהוא רק ניצוץ מישראל שיש בו כח היולי שיתפשט בו הניצוץ ההוא ויזכה להשראת השכינה עליו בכל עניניו רק שצריך לעוררם ולחממם ולהבעיר הניצוץ הקדוש שיש בתוכם שיתלהבו לעבודתו יתברך, והאם רובצת על האפרוחים וגו' היינו שכביכול זהו גלות השכינה שרובצת בכל מקום שיש שם ניצוץ הקדוש ומשתוקקת שידבק בה וזהו והאם היינו השכינה כביכול רובצת לשון נפילה על אפרוחים וכו' היינו על אותם ב' בחינות כי מלכותו בכל משלה וזהו לה צער גדול שיש ניצוץ הקדוש אפילו במקום הקליפה, וזהו שלח תשלח לשון מי שילוח היינו שמזהיר לצדיק שירחם על אותם הבחינת ויראה להחזיר ולהשיב במים חיים שהיא התורה ועבודה את האם היא השכינה כביכול על ידי שמעורר אותם שני בחינות הנ"ל לעבודתו יתברך ובוזה יתעלו הניצוצין קדישין למקורם ושרשם, ואת הבנים תקח לך היינו שגם לך תגיע יתרון מהבנים שתחיה אותם ותעוררם, למען ייטב לך היינו שתתרכה ויתוסף טוב בנשמתך בשכר שתחזיר בן המלך למלך, והארכת ימים שתזכה לאותו מקום שנמשך משם אריכות ימים והבן.

כשתעסוק בדברים גשמיים וארציים גם כן תהיה עמך על דרך ששמעתי מאא"ז זללה"ה על פסוק (תהלים קי"ט, מ"ה) ואתהלכה ברחבה כי פקודיך דרשתי היינו דוד המלך ע"ה התפאר את עצמו שהיה יכול לילך בשוקים וברחובות והטעם כי פקודיך דרשתי היינו שלא היה דורש מעולם כי אם יחודים זה היה כל מגמותיו תמיד שיוכל ליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה, אפרוחים או ביצים היינו שצריך לרחם על נשמות ישראל שיש בהם שתי בחינות אלו והיינו שהתחילו להשתדל בעבודת השי"ת ונעזב מהם מחמת מניעה של כל אחד ואחד ויש שעושים מעשי ה' כמצות אנשים מלומדה בלא דחילו ורחימו וזהו בחינת אפרוחים שאין להם גדפין כי תורה ותפלה בלא דחילו ורחימו לא פרחת לעילא גם יש בהם עוד מדריגה פחותה מזו שלא התחילו כלל בשום השתדלות בעבודת השי"ת רק שיש בהם כח היולי וזהו ביצים שנמשלו לביצה שיש בה כח היולי שיתהוו ממנה אפרוח אך צריך טירחא לחמם אותה שיצא מכח אל הפועל ולעשות בריה וזה הכח אין לו שיעור כי מכל בריה יכול להיות כמה בריות אין מספר ולהחיות כמה נפשות זה הכח הוא

מט זכר דְּכַר לְעַבְדְּךָ עַל אֲשֶׁר יַחֲלַתְנִי: נ זאת נַחֲמָתִי בְּעֵנָי כִּי אִמְרַתְךָ חִתְּנִי: נא זָדִים הִלִּיצְנִי עַד מְאֹד מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִטִּיתִי: נב זְכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ מֵעוֹלָם יְהוָה וְאַתְּנַחֵם: נג זִלְעָפָה אֲחֻתְנִי מִרְשָׁעִים עֹזְבֵי תוֹרַתְךָ: נד זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ בְּבֵית מְגוּרַי: נה זְכַרְתִּי בְּלֵילָה שְׁמֶךָ יְהוָה וְאַשְׁמְרָה תּוֹרַתְךָ: נו זאת הִיְתָה לִי כִּי פָקַדְךָ נִצְרַתִּי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לטחול

זכר דבר (קיט-ז, מט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ז] לטחול, כתוב על מקום הטחול וכתוב גם רפאל, ואם יסיך עצה רעה אמור יתיה י"ח פעמים.

— זוהר תהלים —

הַטְּהַרָה הַעֲקָרִית כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתַקּוּנּוֹ בְּרַחֲמֵינוּ וּבְדַחֲלֵנוּ, אֲזִי כְּנֹלֵד דְּמִי, וְנַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים. וְזֶהוּ סוּד 'זוֹהֶמָה' בְּגִימְטְרִיא 'בְּטוּמְאָה', וְטְבִילָה עִם הַכּוֹלֵל בְּגִימְטְרִיא 'הוּא אָדָם'. כְּלוּמַר, בְּטְבִילָה הָרַא שׁוֹנָה הַעֲבִיר מִמֶּנּוּ זְהֵמַת עֹוֹנוֹ שֶׁהִיְתָה מִטְּמֵאָת אוֹתוֹ, וְנַעֲשֶׂה אָדָם כְּנֹלֵד דְּמִי. וְאַחַר שֵׁיצֵא מִטְּבִילָה, יִתְלַבֵּשׁ כְּדָרְכוֹ, וְאִז הוּא טְהוֹר וְקָדוֹשׁ מְסֻטְרָא דְּמִסְאָבָא דְּשָׂרְיָה עֲלֵיהּ קָדָם, וְכַשְׂזֶה קָם זֶה נוֹפֵל, וְכַשְׂהִטְבִּילָה בָּא אֲזִי רוּחַ מְסֻטְרָא נוֹפֵלֶת וּבּוֹרַחַת וּמִסְתַּתְרָא. וְכֵן עוֹלָה 'טְבִילָה' עִם הַחֲמֵשׁ אוֹתִיּוֹת כְּמַנִּין 'טוּמְאָה', וְדִי:

[תמו] ויאמר אחר כך תפלה זו בשיח שפתותיו, שהם נשלמה פרים שפתותינו, ויהיו אז נכרתים כל הרוחא מסאבא, וכן עולה 'רוח מסאבא' בגימטריא 'שיח', וזהו סוד זמירות של תפלתנו, זמירות היו לי חקיקה' (תהלים קיט, נד). ויאמר: יהי רצון מלפניך יי אלהי ואלהי אבותי, שתהא טבילה זו שטהרת את גופי עם שיח שפתותי והגיון לבי לפניך מקבלת

הַטְּהַרָה הַעֲקָרִית כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּתַקּוּנּוֹ בְּרַחֲמֵינוּ וּבְדַחֲלֵנוּ, אֲזִי כְּנֹלֵד דְּמִי, וְנַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים

'זְמֵרוֹת הָיוּ לִי חֲקִיךָ' (תהלים קיט-ז, נד):
[השל"ה הקדוש - שער האותיות אות

ק' - קדושה תמו-תמו] אָבֵל לְעֵנִין תַּקּוּן שְׁבַת לְבַד, אִף כִּי יֵאמַר הַיּוֹדֵי הַנּוֹכַח, אֵינּוּ צְרִיךְ כִּי אִם שְׁלֹשׁ טְבִילוֹת, אַחַת יִטְבַּל לְהַעֲבִיר זְהֵמַת עֹוֹנוֹ וְהַשְׂאָרַת סְטְרָא אַחֲרָא הַשׁוֹלְטַת בִּימֵי הַחַל, כִּי אָדָם אֵין שְׁמִילֵט מִמְצוֹדָתָם. הַשְּׁנִי הוּא הַכְּנָה לְקַבֵּל נִיצוּצֵי מְלָבוֹשׁ הַנְּשָׂמָה, וּבְטְבִילָה זֶה יִכּוֹן בְּשֵׁלֶשׁ שְׁמוֹת הַנּוֹכַחִים בְּכָלֵל וּבַפְּרָט, שְׁעוֹלִים כְּמַנִּין יב"ק - 'יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרִיאָנוּ' (תהלים כ, ט). וְזֶהוּ סוּד 'יַעֲבֹר אֶת מַעְבַּר יב"ק, וַיִּקְחֵם וַיַּעֲבֵרֵם אֶת הַנַּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת אֲשֶׁר לוֹ' (בראשית לב, כג-כד), כְּלוּמַר בְּטְבִילָה זֶה עִם הַכּוֹנֵה נְכוֹנָה שְׁמִכּוֹן בְּשֵׁם יב"ק, הַשְּׁלִיט וְהַמְשִׁיל עֲלָיו הַקְּדוּשָׁה, וַיִּפְשְׁטוּ מִמֶּנּוּ בְּגָדֵי מְעִילֵי סְטְרָא אַחֲרָא בִּימֵי הַחַל, בְּרַב רַחֲמֵי הָאֵל, שְׁנִצְרַח חֲסֵד לְאַלְפִים' (שמות לד, ז), רְאִשֵׁי תְבוֹת נח"ל, וּבְזֶה מַעְבִּיר אֶת כָּל הַטְּמֵאוֹת מִסְטְרָא דְּמִסְאָבָא אֲשֶׁר לוֹ.

— תהלים —

עָשׂוּ, שָׁבָא בְּדֶרֶךְ לְחַנְקוֹ וְלִהְיֵיתוּ וְנִצּוּל, כֵּן תִּצְלִינִי מִחֲנֹק. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'סְקִילָה', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתִּצְלִינִי כְּמוֹ שֶׁהֲצַלְתָּ אֶת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ ע"ה כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכְּתוּב (שְׁמוֹת יז, ד) 'עוֹד מַעַט וְסִקְלֵנִי', וְנִצּוּל. וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהֲצַלְתָּ אֶת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל מֵאֲבָן שֶׁבִקַּשׁ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן לְהַפִּיל עֲלֵיהֶם וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תִּצְלִינִי בְּרַב רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְחֲסִדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, אִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ סְקִילָה:

וְאֵל נָא תִּשְׁיַבְנֵי רִיקִם מִלְּפָנֶיךָ, כִּי נִשְׁעַנְתִּי בְּרַב רַחֲמֵנוֹתֶיךָ, וְאִין אֶתָּה חֲפִץ בְּמִיתַתֵּן שֶׁל רְשָׁעִים, כִּי אִם בְּשׁוֹב מִרְשָׁעוֹ וְחַיָּה, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה, ז) 'עֲזוּב רָשָׁע דָּרְכוֹ וְאִישׁ אֲנִי מִחֲשַׁבְתִּיו וַיֵּשֶׁב אֵל ה' וַיִּרְחַמְהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ'. מִי שֶׁאֵהָב אֶת הָאָבוֹת יֵאָהֵב אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁבִרָךְ אֶת הָאָבוֹת יִבְרַךְ אֶת הַבְּנִים, מִי שֶׁגָּאֵל, מִי שֶׁדָּרַשׁ, מִי שֶׁהִדַּר, מִי שֶׁוֹעֵד, מִי שֶׁזָּכַר, מִי שֶׁחָנַן, מִי שֶׁטָּהַר, מִי שֶׁיִּשֵּׁר, מִי שֶׁכִּבְדָּה, מִי שֶׁלָּמַד, מִי שֶׁמָּלַט, מִי שֶׁנִּשְׁאָא, מִי שֶׁסָּמַךְ, מִי שֶׁעֲזָר, מִי שֶׁפָּדָה, מִי שֶׁצָּדַק, מִי שֶׁקָּדַשׁ, מִי שֶׁרַחֵם, מִי שֶׁשָּׁמַר, מִי שֶׁתָּמַךְ אֶת הָאָבוֹת, יִתְמַךְ אֶת הַבְּנִים, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה.

וְנִחַשְׁתָּ כְּאֵלוֹ נִחְנַקְתִּי בְּטַבְעַת בֵּית הַמְּטַבְּחִים שֶׁבְּמִקְדָּשׁ, וּבִתְפִישַׁת יְדֵיהֶם שֶׁל הַכֹּהֲנִים בְּשָׁנֵי סִימָנִים שֶׁבְּצִוְאָר, לְפִיִּס ה' אַחֲרוֹנָה שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכְּאֵלוֹ נִהְרַגְתִּי בְּמֵאֲכַלֶּת הַמִּיחַדָּת לְשַׁחֲיִטַת הָעוֹלָה, וְנִתְקַבַּל [דְּמִי] בְּכָלִי שָׂרַת בְּצַפּוֹן, וְנִרְצָה לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס הַנְּאִוֹ שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְכְּאֵלוֹ נִשְׁרַפְתִּי אֵיבָר אֵיבָר וְכִלְיִל לְאִשִּׁים, לְרִיחַ נִיחּוּחַ לְפָנֶיךָ, לְפִיִּס ה' רֵאשׁוֹנָה. וְכְּאֵלוֹ נַעֲשִׂיתִי אֶפְרַע עַל מִזְבְּחֶךָ הַטְּהוֹר שֶׁהוּא שְׂרִיר הַקָּרְבָּן, וְעָבַר עָלַי דִּין סְקִילָה כְּמַצּוֹת תְּרוּמַת הַדָּשָׁן שֶׁהִיא גֹמֵר הַכִּפְּרָה, לְפִיִּס הַיּוֹד שֶׁל שֵׁם הָעֶצֶם. וְאֶתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת חַנּוּנֶיךָ מִיִּשְׂאֵל וְעֲזוּרָיָה שֶׁהִשְׁלַכּוּ לְכַבֶּשֶׁן הָאֵשׁ וְנִצּוּלוֹ, כֵּן תִּצְלִינִי אִם נִתְחַיְבִיתִי 'שְׂרָפָה' לְפָנֶיךָ כִּסָּא כְּבוֹדֶךָ. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'הֶרֶג', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁבְּזִכּוֹת יִצְחָק אָבִינוּ שֶׁנִּעַקְדָה לְפָנֶיךָ כְּשֶׁה לְטַבַּח לְהֶרֶג וְנִצּוּל, כֵּן תִּצְלִינִי מִהֲרִיגָה אִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ, כִּי אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶתָּה. וְאִם נִתְחַיְבִיתִי לְפָנֶיךָ 'חֲנֹק', יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אָבוֹתַי, שֶׁתִּצְלִינִי בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב אָבִינוּ ע"ה, שֶׁהֲצַלְתָּ אוֹתוֹ מִיַּד אֱלִיפַז בֶּן

נו חִלְקֵי יְהוָה אֲמַרְתִּי לְשֹׁמֵר דְּבָרֶיךָ: נח חֲלִיתִי פְּנִיךָ בְּכָל לֵב חֲנֻנִי
 פְּאֲמַרְתֶּךָ: נט חֲשַׁבְתִּי דְרָבִי וְאָשִׁיבָה רַגְלִי אֶל עֲדֹתֶיךָ: ס חֲשַׁתִּי וְלֹא
 הִתְמַהֲמַהְתִּי לְשֹׁמֵר מִצְוֹתֶיךָ: סא חֲבַלִּי רִשְׁעִים עֲוֹנֵי תוֹרַתְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי:
 סב חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ: סג חֵבֶר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר
 יִרְאוּךָ וְלִשְׁמֵרֵי פִקּוּדֶיךָ: סד חֲסִדֶךָ יְהוָה מְלֵאכָה הָאָרֶץ חֲקוּךָ לְמִדְנֵי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכרס העליון

חלקי (קיט-ח, נז): [שימוש תהלים לפרק קיט-ח] לכרס העליון אמור ז"פ על יין ושתי.

— זוהר תהלים —

אבא הִיָּה בֵּא מְטַבְרִיָּה לְבֵית טְרוּנֵיָא
 שְׁלַחְמִיר, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ הִיָּה עִמּוֹ. נִפְגְּשׁוּ
 בְּכַפֵּר טְרָשָׁא. כְּשָׂרְצוּ לְשֹׁכְבִי, אָמַר רַבִּי
 אבא לְבַעַל הַבַּיִת: יֵשׁ כָּאֵן תְּרַנְגּוּל? אָמַר
 לוֹ בַּעַל הַבַּיִת: לְמָה? אָמַר לוֹ: מִשׁוּם
 שְׂאֵנִי קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. אָמַר לוֹ:
 לֹא צָרִיךְ, שְׁהָרִי סִימָן יֵשׁ לִי בַּבַּיִת -
 שְׁהַמְשַׁקֵּל הַזֶּה שְׁלַפְנֵי מִטְתִּי, אֲנִי מְמַלֵּא
 אוֹתוֹ בְּמִים, וּמְטַפֵּטֵף טַפָּה טַפָּה. וּבְחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים,
 וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלִגְל [הדבוק] הַזֶּה וְנוֹהֵם,
 וְנִשְׁמָע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאִזּוּ הוּא חֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. וְזָקֵן אֶחָד הִיָּה לִי שְׁהִיָּה קָם
 בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, וּמִשׁוּם
 כִּי עָשָׂה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּי אבא: בְּרוּךְ
 הַרְחֵמֵן שְׁשַׁלְחֵנִי לְכָאֵן. בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה
 נִהֵם אוֹתוֹ הַגְּלִגְל [הדבוק]. קָמוּ רַבִּי אבא
 וְרַבִּי יַעֲקֹב, וְשָׁמְעוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁהִיָּה
 יוֹשֵׁב בִּירְכַתֵּי הַבַּיִת וְשָׁנִי בְּנֵיו עִמּוֹ, וְהִיָּה
 אוֹמֵר, כְּתוּב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם
 לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךָ. מָה רָאָה
 דָּוִד שְׁהוּא אָמַר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בְּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה? אֲלֵא חֲצוֹת לַיְלָה - וְדַאי לְקַדּוֹשׁ

דָּוִד הַמְּלֹךְ חֵי לְעוֹלָמִים - וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֹךְ

חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):
 [זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] בֵּא רָאָה
 שְׁדוּד הַמְּלֹךְ הִיָּה קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שְׂאֵם
 תֹּאמַר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטְתּוֹ וְהִיָּה
 אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחְתוּ - לֹא, אֲלֵא כְּמוֹ
 שְׁכַתוּב (שם קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת
 לָךְ. אֲקוּם וְדַאי בְּעִמְדָה לְהַתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
 וְתִשְׁבַּחְתוּ שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כִּי דָּוִד
 הַמְּלֹךְ חֵי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בִּימֵי מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ הוּא מְלֹךְ. שְׁהָרִי שְׁנִינּוּ, מְלֹךְ
 הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ, וְאִם
 מִן הַמֵּתִים הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ. וְהוּא הִיָּה
 מִתְעוֹרֵר בְּבִקְרַם בְּטָרָם יבא, שְׁכַתוּב (שם נז)
 עוֹרָה כְּבוֹדֵי עוֹרָה הַנִּבֵּל וְכַנּוּר אַעִירָה שְׁחַר.

כַּעַת רְאִיתִי שְׂאֲפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי
 שְׁמַעוֹן זְכוּ לְחֻכְמָה עֲלִינָה. אֲשַׁרִּיךְ רַבִּי
 שְׁמַעוֹן! אוֹי לְדוֹר שְׂאֲתָה תִּסְתַּלַּק כּוֹמְנוּ

חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' (קיט, סב):
 [זוהר ח"א פ' לך לך (דף 99 ב:)] רַבִּי

זוהר תהלים

וְקָם וְאָמַר שִׁירָה. בָּא רַבִּי אַבְבָּא וּנְשָׁקוּ.
אָמַר לוֹ, וַדַּאי כִּף בְּרוּךְ הִרְחַמְנוּ
שְׁשָׁלְחֵנִי לְכָאן.

אֶפְלוּ יְלָדִים בְּדוֹר שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן זְכוֹ
לְחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן!

בא ראה, הלילה הוא דין בכל מקום, והרי
הקמנו את הדברים, וכך הוא ודאי,
והרי הערתי לפני רבי שמעון. אמר אותו
הילד בנו של אותו האיש, אם כן, למה
כתוב חצות לילה? אמר לו, הרי נאמר
שבחצות הלילה מתעוררת מלכות
השמים. אמר, אני שמעתי דבר. אמר לו
רבי אבא, אמר בני טוב, שהרי דבר פיו
יהיה קול המאור. אמר, אני שמעתי, שהרי
הלילה הוא דין המלכות, ובכל מקום הוא
דין. וזה שאמר חצות, משום שיונקת
בשני גונים [חצות] - בדין וחסד. וודאי
שהמחצית הראשונה היא דין, שהרי
במחצית האחרת היא מאירה פניה בצד
החסד, ועל כן חצות לילה כתוב ודאי. קם
רבי אבא ושם ידו בראשו וברך אותו.
אמר, ודאי חשבת שאין נמצאת חכמה,
רק באותם הצדיקים שזכו בה. כעת ראיתי
שאפלו ילדים בדור של רבי שמעון זכו
לחכמה עליונה. אשריך רבי שמעון! אוי
לדור שאתה תסתלק ממנו! ישבו עד הבקר
והתעסקו בתורה.

בְּרוּךְ הוּא אָמַר כִּף. וְכִי כִף נִקְרָא הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? כֵּן, שֶׁהָרִי חֲצוֹת לַיְלָה מִמֶּשׁ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא וְסִיעָתוֹ, וְאֵז הַיָּא
הַשְּׁעָה שְׁנַכְנֵס לְגַן הָעֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם
הַצְּדִיקִים.

אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודאי נשתתף
עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו
וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיו,
שיפה אמרת, מנין לך זה? אמר להם,
דבר זה למדתי מסבי. ועוד היה אומר,
שש'ש [שתחלת] השעות הראשונות של
הלילה, כל הדינים שלמטה מתעוררים
והולכים ומשוטטים בעולם. ובחצות
הלילה ממש הקדוש ברוך הוא מתעורר
בגן עדן, והדינים שלמטה אין נמצאים.
וכל המנהגים שלמעלה בלילה, אין
נמצאים אלא בחצות הלילה ממש. מנין
לנו? מאברהם, שכתוב (בראשית יד) ויחלק
עליהם לילה. במצרים - (שמות יב) ויהי
בחצי הלילה. ובמקומות רבים בתורה כן
נמצא. ודוד היה יודע. [ומה] ומנין היה
יודע? אלא כן אמר הזקן, שמלכותו
תלויה בזה [הלילה], ועל זה עומד בשעה
הזו ואומר שירה, ולכן קרא לקדוש-
ברוך-הוא חצות לילה [ממש] אקום
להודות לך וגו', שהרי כל הדינים
תלויים מכאן, ודיני המלכות נמצאים
מכאן. ובאותה השעה נקשר דוד בה,

סח טוב עשית עם עבדך והזאתה כדברך: סו טוב טעם ודעת למדני כי במצותך האמנתי: סז טרם אענה אני שנג ועתה אמרתך שמרתי: סח טוב אתה ומטיב למדני חקוד: סט מפלו עלי שקר ודים אני בכל לב אצר פקודיך: ע טפש בחלב לבם אני תורתך שעשעתי: עא טוב לי כי ענית למען אלמד חקוד: עב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף:

== שימוש תהלים ==

לחשישת כוליא שמאלית וימנית

טוב עשיתי (קיט-ט, סה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ט] לחשישת כוליא שמאלית והימנית אמור עליו ז"פ.

== זוהר תהלים ==

תפדה ושביה בצדקה. ובוא וראה מה בין אותן המתיגעים בתורה לנביאי האמת, אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים בכל זמן, מה הטעם, לפי שלומדי התורה עומדים במדרגה עליונה יותר מנביאים, אלו המתיגעים בתורה עומדים למעלה בהמקום שנקרא תורה קמיט שהוא היסוד של כל האמונה, והנביאים עומדים למטה בהמקום שנקרא נצח והוד, וע"כ אלו המתיגעים בתורה חשובים מהנביאים ועליונים מהם יותר, שאלה עומדים למעלה ואלו עומדים למטה, ואותן שאומרים דברים ברוח הקודש עומדים למטה מכלם, וע"כ זכאים הם המתיגעים בתורה שהם במדרגה עליונה יותר על כלם, מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה, וע"כ כתוב (משלי ג) דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום, וכתוב שלום רב לאוהבי

מי שעמלו בתורה אינו צריך לא לקרבנות ולא לעולות שהרי התורה טובה מהכל והיא הקשר של כל האמונה
טוב לי תורת פיך וגו' (קיט, עב): [זוהר ח"ג (דף 17) זוהר תורה] טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. פתח רבי אלעזר ואמר (ישעי' נא) ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה, למדנו כל מי שמתיגע בדברי תורה ושפתותיו מרחשות תורה, הקב"ה מחפה עליו והשכינה תפרוס עליו כנפיה, זש"כ ואשים דברי בפוך ובצל ידי כסיתוך, ולא עוד אלא שהוא מקיים העולם, והקב"ה משמח עמו כאילו ביום הזה נטע שמים ויסד הארץ, זש"כ לנטוע שמים וליסוד ארץ, ולאמר לציון עמי אתה מכאן למדנו שישראל נקראים בשם של ציון, שכתוב ולאמר לציון עמי אתה, ויש לראות שכנס"ת ישראל נקראת בשם של ציון, שכתוב (שם א) ציון במשפט

זוהר תהלים

תורתך ואין למו מכשול, (ג-לה.) ובוא וראה כל אותן המתיגעים בתורה נדבקים בו בהקב"ה ונתעטרים בכתר התורה, ונאהבים למעלה ולמטה, והקב"ה משויט להם ימינו, כל שכן אותן המתיגעים בתורה גם בלילה, וזה נתבאר שהם משתתפים עם השכינה ומחוברים יחד, וכאשר בא הבקר מעטרם הקב"ה בחוט אחד של חסד שיהיו ניכרים בין העליונים והתחתונים, וכל אותן ככבי בקר בשעה שכנסת ישראל וכל אותן העמלים בתורה באים להראות לפני המלך, כלם מזמרים יחד, זש"כ (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים, מה ויריעו, כמש"כ (ישעי' כד) רועה התרועעה הארץ, שאותן הדינים בטלים ונשברים כלם מלפני הבקר כאשר נתעורר הבקר בעולם כי כמש"כ וישכם אברהם בבקר, וע"כ ויריעו כל בני אלהים.

זיו הזוהר

קנ. פי' שבבקר נתעורר מדת החסד שהיא מדתו של אברהם אבינו:

עג יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצוֹתֶיךָ: עה יִרְאֶיךָ יִרְאוּנִי וַיִּשְׁמְחוּ בִּי לְדַבְרֶךָ יַחֲלֵתִי: עה יִדְעֵתִי יִחְוֶהוּ ^{עג} כִּי צִדֵק מִשְׁפָּטֶיךָ וְאַמוּנָה עֲנִיתָנִי: עו יְהִי נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנִי פְּאַמְרֹתֶךָ לְעִבְרֶךָ: עו יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַתִּיחָה בִּי תוֹרַתֶךָ שְׁעֵשְׂעֵי: עה יִבְשׂוּ זְרִים בִּי שֶׁקֶר עֲוֹתוֹנִי אֲנִי אֲשִׁיחַ בְּפִקְוֶיךָ: עט יִשׁוּבוּ לִי יִרְאֶיךָ (וידעו) וַיִּדְעֵי עֲדוֹתֶיךָ: פ יְהִי לִבִּי תָמוּם בְּחֻקֶיךָ לְמַעַן לֹא אִבּוֹשׁ:

===== שִׁמוּשׁ תֵּהִלִּים =====

לחשדא

יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי (קיט-י, עג): [שימוש תהלים לפרק קיט-י] לחשדא, התפלל אותו אחר תפלתך בשחרית.

===== זוהר תהלים =====

יְדִי אָדָם לְמַעַלָּה לְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי וְגו' (קיט, עג): [זוהר ח"ב (דף 97 עט): זוהר תורה] יִדְיָךְ עֲשׂוּנִי וַיְכוּנְנֹנִי הִבִּינִי וְאַלְמֶדָה מְצוֹתֶיךָ. אמר רבי שמעון כתוב (יחזקאל א) וידי אדם מתחת כנפיהם, הרי ביארנו שכל ידי אדם היינו שרפים ואופנים וחיות הקודש, כלם עם כנפים וידים תחת כנפיהם לקבל התפלות ולקבל בעלי תשובה, ידי אדם היינו מקומות ובתים לקבל התפלות

ובקשות של האנשים, לפתוח פתחים לקבל אותן, לייחד ולקשר קשרים ולעשות רצונם, ואלו המקומות והבתים שנקראים ידי אדם העומדים לעזור לאנשים אלה הם שמות הקדושים השולטים בכל מדרגה ומדרגה קטנה ועל ידיהם נכנסין התפלות והבקשות של האנשים בכל השערים העליונים, ובכח זה שולטים התחתונים למעלה, וזהו הסוד ידך עשוני ויכונוני, אלו הם שמות הקדושים.

זו הזוהר

קנא. כל ספירה וספירה יש לה שמות קדושים מיוחדים, כמובא בספר הקדוש שערי אורה:

פא כְּלֶתֶה לְתַשׁוּעָתְךָ נַפְשִׁי לְדַבְרְךָ יְהִלְתִּי: פב כָּלוּ עֵינַי לְאַמְרֶתְךָ לֵאמֹר
 מָתִי הִנְחַמְנִי: פג כִּי הָיִיתִי בְּנֶאֱדָר בְּקִימֹזֶר חֶקְךָ לֹא שָׁכַחְתִּי: פד כִּפְּמָה יָמִי
 עָבַדְךָ מָתִי תַעֲשֶׂה כְּרֹדְפִי מִשְׁפָּט: פה כָּרוּ לִי יָדַיִם שִׁיחֹזֵת אֲשֶׁר לֹא
 כְּתוּרְתְּךָ: פו כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוֹנָה שֶׁכֶּךָ רָדְפוּנִי עֲזֹרְנִי: פז כִּמְעַט כָּלוּנִי בְּאֶרֶץ
 וְאֲנִי לֹא עֲזַבְתִּי בְּקִנְיֹדְךָ: פח בְּחֶסֶדְךָ חִינִי וְאַשְׁמְרָה עֲדוֹת פִּיד:

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לנפוח אף ימינו

כלתה (ק"ט-כ, פא): [שימוש תהלים לפרק ק"ט-כ] לנפוח האף הימני לחוש עליו 'י פעמים.

===== זוהר תהלים =====

יתוקנו טר"ף שהם הרפ"ח עה"כ כנ"ל. וזוכה לזה על ידי שמירת התורה הקדושה ושבת קודש, לכן הר"ת והס"ת של מ'טר"ף בני' עילית לחשבון הפ' פשוטה ת"ת גימ' כת"ר שב"ת, ועל ידי זה נתייחדו היחודים הק' הוי"ה אהי"ה אדנ"י העולים יב"ק, המרומו בר"ת מ'טר"ף בני' עילית שהוא מב"ע גימ' יב"ק, וזה שפירש רש"י לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו, כי האותיות שתחת גפ"ן ר"ל הקודמות מגפ"ן הם גם כן מב"ע גימ' יב"ק וכנ"ל:

אסרי לגפן עירה (מט, יא). אפשר לומר על דרך שפרשנו (ליקוטים ד"ה המשנה הבונה) מה שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ק"ט, פד) כמה ימי עבדך, ר"ל ימי העבדות שלי הוא כמ"ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י, שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו. וזה מרומו כאן דר"ת אסרי לגפן עירה הוא ק"א, מרמו על התורה הקדושה, שצריך לשנות פרקו ק"א פעמים כידוע מדברי חז"ל (חגיגה ט ע"ב), והלימוד יהיה רק לשמ"ה, לש"ם ה',

כמה ימי עבדך - שכל העבודה שלו היה לאוקמא שכינתא מעפרא ולא לצורכו

כמה ימי עבדך וגו' (ק"ט-כ, פד): [צמח צדיק פ' ויחי] גי'ר אר"יה י'הוד"ה (מט, ט). ר"ת וס"ת גימ' דר"ך, כמנין ב' פעמים יב"ק שהוא הוי"ה אהי"ה אדנ"י, לרמוז על אתערותא מתתא לעילא מיין נוקבין, ומעילא לתתא מיין דוכרין. ונרמוז זה אצל יהודה הרומז למלכות (זוה"ק ב, קד.), כי מדת המלכות היא המעוררת מיין נוקבין ליחוד אהי"ה הוי"ה, שהוא חכמה בינה, כידוע בספרי חכמי האמת (שער מאמרי רשב"י, ט ספרא דצניעתא פ"א). - מטרף בני עילית (מט, ט).

פירש רש"י בהריגת תמר שהודה צדקה ממנו (לח, כו) לפיכך כרע רבץ בימי שלמה איש תחת גפנו (מלכים-א ה, ה) עיי"ש. יש לומר שרש"י ז"ל כיון בזה ענין גדול, כי על ידי שיהודה הודה צדקה ממנו, נולד מתמר מקור נפתח למלכות בית דוד, שממנו נולד משיח שיהיה תיקון הרפ"ח ניצוצין הידועים (עי' ליקו"ת בראשית ד"ה יש להקשות), ועה"כ הם טר"ף. וזה מטרף בני עילית, שנתעלה מחמת שעל ידי הודאתו

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

לאוקמא שכינתא מעפרא, ולכן הס"ת של
 אסר'י לגפ'ן עיר'ה גימ' ס"ה כמנין אדנ"י,
 שיהיה רק לאוקמא שכינתא מעפרא, על
 דרך מה שאמרו חז"ל (יבמות יג ע"ב) כל
 מקום שצריך למ"ד בתחילתה הטיל לה
 ה' בסופה, שהלימוד בתחלה יהיה רק
 לשם ה' אחרונה כנ"ל, ועל ידי זה זוכה
 להעלות מדת המלכות עד מוחין עילאין,
 הנרמזין בולשרק'ה בני' אתונ'ו שהס"ת
 גימ' אהי"ה רומז לבינה (זוה"ק ג, קח ע"ב),
 ור"ת של בני' א'תונ'ו א"ב, רומז לחכמה
 עילאה הנקרא אבא (שם, רצ.).

פֶּט לְעוֹלָם יְהוָה וְהוֹדֵהוּ לְעוֹלָם יְהוָה נֶצֶב בְּשָׁמַיִם: צ לְדָר וָדָר אֲמוֹנֶתְךָ בּוֹנֵת אֶרֶץ
וּתְעוֹמֵד: צא לְמִשְׁפָּטֶיךָ עֲמְדוּ חַיִּים בְּכָל עֲבֹדֶיךָ: צב לִילֵי תוֹרָתְךָ שְׁעִשְׂעִי אִז
אֲבָרְתִי בְּעֵנָי: צג לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ בִּי בַּסּ חַיִּיתָנִי: צד לֵךְ אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי
בִּי פְקוּדֶיךָ דָּרְשֵׁתִי: צה לִי קוֹו רְשָׁעִים לְאַפְרִי עֲדֹתֶיךָ אֲתַבּוֹנֵן: צו לְכָל תְּכַלֵּה
רְאִיתִי קִץ רַחֲבָה מִצְוֹתֶיךָ מְאֹד:

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ❦ —

לדינא

לעולם ה' (קיט-ל, פט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ל] לדינא, התפלל אחר תפלתך במנחה ואת זכי
בדין.

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

המְצוּנָה שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה קְעִידָה וְרוֹדֶפֶת אַחֲרָיו לְמַעְלָה
לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ וְגו' (קיט, צ):
[זוהר ח"ג דף קיח. זוהר תורה] לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁבַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בַּסּ חַיִּיתָנִי. אִמְרֵי רַבִּי
אַלְעָזָר בּוֹא וּרְאֵה מִצּוֹת הַתּוֹרָה עֲלִיוֹנוֹת הֵן לְמַעְלָה, אִם בָּא אָדָם וַעֲשֵׂה מִצּוּה
אַחַת, מִצּוּה זוֹ עוֹמֶדֶת לְפָנַי הַקַּב"ה וּמִתְעַטֶּרֶת לְפָנָיו, וְאוֹמֶרֶת פְּלוֹנִי עָשָׂה
אֹתִי וּמִן פְּלוֹנִי אֲנִי, לְפִי שֶׁהוּא מְעוֹרֵר עֲשִׂיהָ כְּזוֹ לְמַעְלָה, כְּדַמְיוֹן שֶׁהוּא מְעוֹרֵר
עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה לְמַטָּה כְּמוֹ כֵּן נִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה, וְעוֹשֶׂה בְּזֶה שְׁלוֹם לְמַעְלָה
וּלְמַטָּה, כְּמִש"כ (ישעי"כ) אוֹ יַחֲזִיק בְּמַעוֹזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי יַעֲשֶׂה לִי
שְׁלוֹם לִי לְמַעְלָה, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי לְמַטָּה, אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל אָדָם זֶה שֶׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת
הַתּוֹרָה.

קה נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי: קו נשבעתי ואקנמה לשמר משפטי צדקה:
 קו נענית עד מאד יהוה חני כדברך: קח נרכות פי רצה נא יהוה
 ומשפטיך למדני: קט נפשי בבפי תמיד ותורתך לא שכחתי: קן נתנו
 רשעים פח לי ומפקודיך לא תעיתי: קיא נחלתי עדותיך לעולם פי ששון לפי
 המה: קיב נטיתי לפי לעשות חקך לעולם עקב:

❦ — ❦ שימוש תהלים ❦ — ❦

לצאת לדרך

נר לרגלי (קיט-ג, קה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ג] התפלל בעת שתצא לדרך ותנצל מכל צרה.

❦ — ❦ זוהר תהלים ❦ — ❦

לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה
 נר לרגלי דברך ואור לנתיבותי (קיט-ג, קה):
 [אמרי אמת תוספת מאמרים בסוף בראשית]
 (ליל ב') איתא בגמרא הרגיל בנר הויין ליה
 בנים תלמידי חכמים וברש"י דכתיב כי נר
 מצוה ותורה אור, בחנוכה יכולים להגיע
 לאור התורה כי היונים רצו להשכיחם
 תורתך ואחר כך נעשה ההיפך מזה, איש
 ישראל צריך לקשר עצמו לתורה שזה
 יהיה אצלו הרגילות, אאז"ל אמר בשם
 אאז"ל דהרגיל בנר היינו שהולך מכל
 הרגילות וממשיך ומדבק הכל לתורה וזהו
 דכתיב נר לרגלי דברך, בברכת התורה
 מתפללים ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי
 צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך
 לשמה כי זה הוא כח התורה שעושה
 פירות ופירי פירות ונעשה מהכל תורה,
 כתיב חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל
 עדותיך ואיתא בכל יום ויום הייתי מחשב
 ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית
 אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי
 כנסיות ולבתי מדרשות, היינו שהכניס כח
 התורה לכל המקומות שיהיו רק על פי

התורה והיה עושה מכל המעשים תורה,
 כל העולם לא נברא אלא בכח התורה
 ולכן צריכים לעשות מכל המעשים תורה,
 איתא ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת
 ת"ח מבניהן וכו' שאין מברכין בתורה
 תחלה וכו' דכתיב על עזבם את תורתי וגו'
 ולא הלכו בה, הכוונה כי צריך לדבק כל
 המחשבות שיהיו רק מכח התורה ומהאי
 טעמא מברכין ברכת התורה בתחלת היום
 ואין מברכין שוב בכל שעה שלומדים כי
 אין להפסיק אפילו רגע אחד בלי תורה
 והיינו שאין מברכין בתורה תחלה דייקא
 שלא היו דבקים בתורה כל היום, היונים
 רצו להרע עוד יותר שהיה להם משהו
 חלק ושייכות לתורה כי התורה נכתבת
 יונית דכתיב יפת אלקים ליפת וישכון
 באהלי שם, ועל ידי זה היה להם שליטה
 ורצו לערב אור התורה בחכמות חיצוניות
 ורצו לעשות מהתורה חכמה חיצונית וזהו
 שאיתא שאמר המלך לחכמים כתבו לי
 את התורה בלשון יונית, אולם איתא
 למשמאילים בה סמא דמותא שעבורם
 התורה היא עוד סם המות, וכשנצחום

זוהר תהלים

נר של חנוכה שהניחה למעלה מכ' אמה פסולה כי נר חנוכה מרמז לת"ח דהרגיל בנר הוייך ליה בנים ת"ח ות"ח צריך שמירה ביותר כדאיתא ובתלמידי חכמים יותר מכולם, כתיב אני חכמה שכנתי ערמה ואיתא כיון שנכנסה חכמה באדם נכנסה עמו ערמומית ולכן ובתלמידי חכמים יותר מכולם, והעצה לזה לקיים נר לרגלי דברך לדבק הכל לתורה.

ישראל נעשה הדבר אצלם להיפך שיש להם כח לעשות אפילו מחיצוניות תורה ובכל מקום שיש יותר הסתר יכולים הם לברר שיש שם כח התורה, אאז"ל אמר על מימרא דר' תנחום מאי דכתיב והבור רק אין בו מים וכו' מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו שהפירוש הוא שאם אין מים שהם תורה אז נעשה נחשים ועקרבים, וזה הסמיכות למימרא הקודמת דר' תנחום

קִיט סַעֲפִים שְׁנֵאתִי וְתוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קִיד סְתָרִי וּמַגְנִי אֶתָּה לְדַבְרְךָ יַחֲלֵתִי:
 קטו סוֹרוּ מִמְּנֵי מְרַעִים וְאַצְרָה מִצֹּת אֱלֹהֵי ^{תַּחַת בְּעַל הַיְּבוֹת}: קטז סִמְכֵנִי כְּאִמְרַתְךָ וְאַחִיחַ
 וְאֵל תְּבִישְׁנִי מִשִּׁבְרֵי: קיז סַעֲרֵנִי וְאַיִשְׁעָה וְאַיִשְׁעָה בְּחֶקֶךָ תָּמִיד: קיח סְלִית פֶּל
 שׁוֹנִים מִחֶקֶךָ פִּי שֶׁקֶר תִּרְמִיתֶם: קיט סָגִים הַשֶּׁפֶת כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ לָכֵן אֶהְבֵּתִי
 עֲדַתְךָ: קכ סָמַר מִפְּחָדְךָ בְּשָׂרֵי וּמִמְשַׁפְּטֵיךָ יִרְאֵתִי:

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים — ❦ —

לבקש צרכך

סעפים (קיט-ס, קיג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ס] בעת שיש לך כלום בקשה התפלל זה ואחר בקש.

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

אינם עושין אלא מיראה. אני איני כן, אלא מאהבה של תורה אני עושה אותה. וכן הוא אומר, מה אהבתי וגו'. ובשביל שאהבתי אותה אל תניחני, אלא, סתרי ומגני אתה. דבר אחר סתרי ומגני אתה וגו'. לאיזה דבר, שאמרת לאברהם, (בראשית טו, א) אל תירא אברם אנכי מגן לך וגו'. וכן הוא אומר (שמואל-ב כב, לו) ותתן לי מגן ישעך. ולא לעצמי, אלא לכל מי שבוטח בך. וכן הוא אומר, (שם, לא) מגן הוא לכל החוסים בו. לכך נאמר, סתרי ומגני אתה וגו'. סורו ממני מרעים וגו'. זה דואג ואחיתופל, שהיה אומר להם, מה אתם דוחפים לי הניחו לי שעה אחת שאשב ואעסוק בתורה. וכן הוא אומר לשאול, (שמואל-א כו, יט) ועתה ישמע נא אדוני את דברי עבדך וגו' כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמר לך עבוד אלהים אחרים. וכי אלהים אחרים היה עובד, אלא אמר דוד, בשביל שרדפוני ואיני עוסק בתורה כאלו אלהים אחרים אני עובד. לכך נאמר, סורו ממני מרעים וגו'. סמכני כאמרתך וגו'. באיזו אמירה,

עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים **סעפים שנאתי** (קיט-ס, קיג): [מדרש תהלים] סעפים שנאתי. אמר שלמה (משלי ח, יג) יראת ה' שנאת רע. כך הקב"ה שונא למי שהוא שונא דרך החיים והולך דרך הרע. א"ל דוד, כל מה שאתה שונא אני שונא. לכך נאמר, סעפים וגו'. ומהו סעפים, כל מי שפורש מדרכיו של הקב"ה. וכן הוא אומר, (יחזקאל לא, ו) בסעפותיו קננו כל עוף השמים. רוצה לומר, סעפים. וכן אליהו אמר, (מלכים א יח, כא) עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים. אמר, לא תאחזו החבל בשתי ראשים, בחרו לכם היום למי תעבדון וגו'. סעפים שנאתי, אלו הם בני אדם שמחשבין יראת אלהים מתוך ייסוריהן ולא מאהבה, וגם מי שפורש מדרכי האלהים והולך בדרכי בני אדם. אמר דוד, לא עשיתי אני אותם לא באונס ולא ביראה אלא באהבה, שנאמר, ותורתך אהבתי. שנאתי מה שנאת, אהבתי מה שאהבת. בשר ודם פורש כתב גזרתו והכל עושין אותם, אף על פי שעושין אותם

זוהר תהלים

אותה, וחלפת אותו. בא אחיתופל מעלה פנים ולמד את התורה ולא קיימה, וחלפת אותו. למה היו דומין דואג ואחיתופל, לבית מלא תבן לאחר ימים פנה בעל הבית וטחו בטיט, אף על פי שטחו בטיט חורין מלאים תבן, נפל הטיט התחיל התבן יוצא מן החורין. כך היו גם אלו, באו ולמדו כל דקדוקי תורה ולבבם מלא הוללות. לכך נאמר, סלית כל שוגים מחקיך. כי שקר תרמיתם. מהו כי שקר תרמיתם, כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם. סיגים השבת כל רשעי ארץ. מהו, סיגים השבת. האשכול הזה, כל זמן שיש בו ענבים הוא נתון ביד אדם. אכל הענבים עושה סוגים, והנשאר משליכו לארץ. כך אלו. הכל סג יחדו נאלחו. לכך נאמר, סיגים השבת וגו'. סמר מפחדך בשרי. מפחד של גיהנם. וכן הוא אומר, (ישעיה לג, יד) פחדו בציון חטאים. אמר לו הקב"ה, פחדת, אשריך. שנאמר (משלי כח, יד) אשרי אדם מפחד תמיד:

כשם שאמרת, (תהלים קמה, יד) סומך ה' לכל הנופלים. וכן הוא אומר, (שם לו, כד) כי יפול לא יטל כי ה' סומך ידו. אמרתי שאתה סומך, סמכני כאמרתך וגו'. שברתי שאעשה את התורה תן לי חיים ואני עושה את התורה ואיני מתבייש. סעדני ואושעה וגו'. כך אמר דוד, יסעדני שיהא בי כח לעמוד בייסורין שאתה מביא עלי, בשביל שתושיעני. הלכתי לשנות פרק א' ולא היה בי כח, סעדני. אם אבוא לידי מצוה ולא הייתי יכול לעשותה, סעדני ואושעה. וכן הוא אומר, (תהלים יח, לו) וימינך תסעדני. מכאן אתה למד, שאין הקב"ה מושיע לישראל אלא על שעוסקים בתורה. לכך נאמר, סעדני ואושעה.

כשבאו ולמדו את התורה, בשקר וברמיות למדוה. לכך נאמר, כי שקר תרמיתם.

סלית כל שוגים מחקיך וגו' (ק"ט-ס, ק"ח) מהו סלית כל שוגים, החוטאים, בא דואג ולמד את התורה ולא עשה

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

יִלְדֶּךָ תְּשִׂי. וְאִז כְּתוּב, וְכָל צָבָא הַשָּׁמַיִם
 עֹמְדִים עָלָיו. וְעַל זֶה עֵת לַעֲשׂוֹת לָהּ.
 אוֹתָם (בְּנֵי הָעוֹלָם) הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁאַרְוּ, יֵשׁ
 לָהֶם לְשִׁנֵּס מְתָנִים וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 כְּשֵׁרִים, כְּדֵי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְחַזֵּק
 בָּהֶם בְּצַדִּיקִים וּבִמְחֻנּוֹת וּבִהְמוֹנִים שְׁלוֹ.
 מָה הַטֵּעַם? מִשׁוּם שֶׁהִפְרוּ תוֹרַתְךָ, וְלֹא
 מִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ בְּנֵי הָעוֹלָם כְּרְאוּי.

קבט פְּלֹאוֹת עֲדוֹתֶיךָ עַל בֵּן נִצְרָתָם נִפְשֵׁי: קל פִּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר מִבֵּין פְּתָיִים:
 קלא פִּי פְּעַרְתִּי וְאַשְׁאֶפֶה בִּי לְמַצּוֹתֶיךָ יֹאכְבִּתִּי: קלב פִּנָּה אֵלַי וְחַנְּנִי כַּמְשַׁפֵּט
 לְאַהֲבֵי שְׁמֶךָ: קלג פְּעָמֵי הֶבֶן בְּאַמְרֹתֶךָ וְאַל תִּשְׁלַט בִּי כָּל אֲנוּן: קלד פְּדַנִּי מֵעֲשָׂק
 אָדָם וְאַשְׁמְרֵה פְּקוּדֶיךָ: קלה פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ: קלו פִּלְגֵי
 מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ:

===== שימוש תהלים =====

לנפוח אף שמאלי

פלאות (קיט-פ, קכט): [שימוש תהלים לפרק קיט-פ] לנפוח האף השמאלי לחוש על שמן ומשחחו.

===== זוהר תהלים =====

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים כא) וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיךָ
 וּבַעֲלֹתָהּ וְהִיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה. וְכָרְתוּ בְרִית
 עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יַעֲבֹדוּ עוֹד
 עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לד) הִנֵּה
 אָנֹכִי כוֹרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל עַמְּךָ וְגו'. וְכָתוּב
 שָׁם (שם) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ. וְעַל
 זֶה, וּמְכַר לֹא תִמְכְּרֶנָּה בַּכֶּסֶף, אֵל תִּשְׁקַר
 בְּנִשְׁמֹתֶךָ בְּשִׁבִיל אֱלֹהֵי כֶסֶף, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שמות כ) לֹא תַעֲשׂוּן אֶתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף וְאֱלֹהֵי
 זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. אֲשֶׁרֵי הֵם יִשְׂרָאֵל,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גָזַר עֲלֵיהֶם תַּעֲנִית
 בַּיּוֹם הַזֶּה, שֶׁכָּתוּב (ויקרא כג) כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ
 אֲשֶׁר לֹא תַעֲנֶה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָהּ
 מֵעַמִּיהָ. כְּדִי שִׁיתְּכַפְּרוּ לָכֶם כָּל חַטָּאֵיהֶם.
 שֶׁכָּתוּב (שם טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם
 לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה'

תְּתַהַרְוּ. עַד כָּאן.

כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם
 מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהַרְוּ
 פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ
 (קיט-פ, קלו): [זוהר זוהר חדש פ' כי תצא]
 וּבְכַתְּהָ אֶת אֲבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמֵים - זֶהוּ
 חֲדָשׁ אֱלוֹל, שֶׁבּוֹ עָלָה מִשָּׁה לְהָר לְבַקֵּשׁ
 רַחֲמִים לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁימְחַל
 לְיִשְׂרָאֵל עַל (חטא) הָעֵגֶל. וּמִשׁוֹם זֶה,
 וּבְכַתְּהָ אֶת אֲבִיהָ וְאֶת אִמָּהּ יֵרַח יָמֵים,
 מִשׁוֹם שֶׁגָּלָה אֶת עֲרוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְעֲרוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יח) עֲרוֹת
 אֲבִיךָ וְעֲרוֹת אִמֶּךָ לֹא תִגְלֶה. וְעַל זֶה אָמַר
 (תהלים קיט) פִּלְגֵי מִים יִרְדּוּ עֵינַי עַל לֹא
 שְׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל רַחוּקִים
 מִהַמְּלֶךְ כָּל הַזְּמַן הַהוּא, עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים
 שֶׁיִּרְדַּ מִשָּׁה מִהָהָר, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַעֲנִית
 כָּל הַיּוֹם הַהוּא. וְאֵז נִדְּבַק הַמְּלֶךְ בְּגִבְרִיהָ,

קלו צדיק אתה יהוה וישר משפטיך: קלה צוית צדק עדתיה ואמונה מאד: קלט צמתתני קנאתי כי שכחו דבריך צרי: קמ צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה: קמא צעיר אנכי ונבזה פקדך לא שכחתי: קמב צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת: קמג צר ומצוק מצאוני מצותך שעשעי: קמד צדק עדותיה לעולם הבינני ואחיה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להשמיד השונאים

צדיק אתה ה' וישר משפטיך (קיט-צ, קלו): [שימוש תהלים החדש לפרק קיט-צ] פסוק - צדיק אתה ה' וגו', - א. טוב מאוד לנצח במשפט, יאמר אותו כמה פעמים קודם המשפט ויצדיק עליו את הדין וינצח בדינו. - ב. כתוב לומר אותו כ"ד פעמים לפני הדין. - ג. כל הרוצה לומר או להוציא דבר שהאמת איתו, יאמר י"ב פעמים כל אות צ.

— זוהר תהלים —

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנֹסְתִלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׂאֵז עַת רְצוֹן נִמְצְאָת

צִדְקַתְּךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְגו' (קיט, קמב): [זוהר ח"ב (דף 9 קנו.) זוהר תורה] צִדְקַתְּךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת. לַמְדַּנּוּ שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁנֹסְתִלְקוּ מִן הָעוֹלָם בְּשַׁעַת תְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת שְׂאֵז עַת רְצוֹן נִמְצְאָת, אַחַד מִשֵּׁה נְבִיא הַנְּאֻמָּן הַעֲלִיּוֹן, וְאַחַד יוֹסֵף הַצַּדִּיק, וְאַחַד דּוֹד הַמֶּלֶךְ, לְפִיכֵךְ אֲנִי אוֹמְרִים ג' פְּסוּקִים שֶׁל צְדוּק הַדִּין

במנחה של שבת, אחד הוא של יוסף הצדיק לראשונה, וזהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו', זה יוסף שהוא בלבדו כהררי אל ככל הרים העליונים ומה נביא הנאמן, וזהו שכתוב וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות וגו', לפי שהוא נושא לכל הצדדים ימין ושמאל וזהו דוד המלך, וזהו שכתוב צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת, לעולם זה דוד המלך.

— זיו הזוהר —

קנג. כי כל הרים העליונים שהן הספירות העליונות משפיעות בספירת יסוד צדיק והוא מקבל מכלן השפע להעבירו להמלכות: קנד. כי משה שרשו הוא התפארת שהוא הכולל של הימין והשמאל של חסד ושל גבורה: קנה. כי דוד מלך ישראל חי וקיים:

קמה קראתי בכל לב עיני יהוה אל חקוק אצרה: כמו קראתיך הושיעני
 ואשמרה עדתיך: כמו קדמתי בנשף ואשועה (לדברך) לדברך יחלתי:
 קמה קדמו עיני אשמרות לשית באמרתך: קמט קולי שמעה בחסדך יהוה
 כמשפטך חייני: קג קרבו רדפי ומה מתורתך רחקו: קנא קרוב אתה
 יהוה וכל מצותיך אמת: קנב קדם ידעתי מעדותיך פי לעולם יסדתם:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת רגל שמאלית

קראתי (קיט-ק, קמה): [שימוש תהלים לפרק קיט-ק] לחשישת רגל שמאל, לחוש על שמן וורד
 ומשחהו.

— זוהר תהלים —

להעשיר את ישראל ולהמשיך עליהם
 השפעה צריך להצפין הדבר מן הקטרוג.
 וזהו מצפון זהב יאתה על ידי שיצפין יבא
 זהב היינו השפעות, וזהו קדם רוצה לומר
 על ידי מזרח האור ידעתי מעדותיך פירוש
 אוכל לדעת השני דברים הנקראים עדות
 דהיינו מגורה היה בדרום ושולחן בצפון
 ונאמר בשניהם עדות וזהו ידעתי מעדותיך
 שאוכל להשיג החכמה כדי להשפיע כי
 לעולם יסדתם פירוש שכל זה יסדת
 בשביל העולם כדי להשפיע להם.

טעמו וראו כי טוב ד'. ויש לפרש דהנה
 האדם אין רשאי להנות מהעולם
 הזה הן אכילה ושתיה, והן הראיה שאדם
 רואה בעיניו שהם עיקר החמדה כדרך
 שאמרו עין רואה ולב חומד ואם כן צריך
 האדם שכל ראיותיו לא יהיה כי אם בדבר
 ד' וברוממותו לבחון בנפלאותיו ומובן
 ממילא טעמו פירוש כל מה שתטעמו
 בפה היא אכילה ושתיה וראו וכל מה
 שתראו זה לא יהיה הכל כי אם להבין כי
 טוב ד' להכיר טובתו וגדולתו יתברך.

שיפנה עצמו. לסביבות ישראל להשפיע
 להם די צרכיהם

קדם ידעתי מעדותיך כי לעולם יסדתם
 (קיט-ק, קנב): [נועם אלימלך, ליקוטי
 שושנה] בהקדים לפרש על דרך הרמז,
 כיצד עלה בכבש פירוש כיצד עולה
 ממדריגה למדרגה ומפרש פנה לסובב
 פירוש שיפנה עצמו. לסביבות ישראל
 להשפיע להם די צרכיהם דרומית רוצה
 לומר הרוצה לבא אל החכמה כמו הרוצה
 להחכים ידרים מזרחית פירוש מיד בקומו
 בבוקר לא יפנה רק אל התורה שמזה יבא
 לו שיזריח אור גדול וזהו השמש יצא על
 הארץ פירוש כשיבא הבהירות על הארץ
 הוא הגוף על ידי עסק התורה ולוט בא
 צוערה רוצה לומר יצר הרע הנקרא לוט
 בא צוערה מלשון מצער שנעשה מצער
 וקטן, מזרחית צפונית פירוש, עם האור
 הזה יכול להשפיע השפעות וטובות
 גדולות שצריך לזה הצפנה והטמנה
 גדולה שלא יבין המקטרג ע"ד שפרשתי
 הרוצה להעשיר יצפין פירוש מי שרוצה

קנני ראה עניי וחלצני כי תזרתך לא שְׁבַחְתִּי: קנני ריבה ריבי ונאלני לאמרתך חניני: קנני רחוק מרשעים ישועה כי חקך לא דרשנו: קנני רחמיך רבים יהוה **כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲנִינִי**: קנני רבים רדפי וצרי מעדותיך לא נטיתי: קנני ראיתי בנדרים ואתקוטטה אשר אמרתך לא שָׁמְרוּ: קנני ראה כי פקודיך אהבתי **יְהוָה יְחַסְדֶּךָ חֲנִינִי**: קס ראש דברך אמת ולעולם כל משפט צדקך:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת אוזן ימנית

ראה עניי (קיט-ר, קנג): [שימוש תהלים לפרק קיט-ר] לחשישת אוזן ימנית, אמור אותו כמי בצל והטף טפה אחת.

— זוהר תהלים —

על מה שעשו. אבל כיון שהתנחמו, הקדוש ברוך הוא מקבל אותם. לכן האדם הזה, אף על גב שפשע בו ופגם במקום שלא צריך ושב לפניו - מקבל אותו וחס עליו, שהרי הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו, כמו שנאמר (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו. אפלו על בהמות ועופות מגיעים רחמיו. אם עליהם מגיעים רחמיו, כל שכן על בני אדם שיודעים ומכירים לשבח רבונם שרחמיו מגיעים עליהם ושורים עליהם. ועל זה אמר דוד, (שם קיט) רחמיך רבים ה' כמשפטיך חניני. אם על רשעים מגיעים רחמיו, כל שכן על צדיקים. אלא מי צריך רפואה? אותם בעלי כאבים. ומי הם בעלי כאבים? אלה אותם רשעים, הם צריכים רפואה ורחמים, שהקדוש ברוך הוא (מרחם) עליהם שלא יהיו עזובים ממנו, והוא - שלא מסתלק מהם, וישובו כנגדו. כשהקדוש ברוך הוא מקרב, הוא מקרב בימין. וכשדוחה, דוחה בשמאל. וכשעה שדוחה, הימין מקרבת. מצד הזה דוחה ומהצד הזה מקרב, והקדוש ברוך הוא לא עוזב את רחמיו מהם.

הקדוש ברוך הוא הוא מלא רחמים, ומתמלא רחמים על כל מעשיו **רְחֻמֶיךָ רַבִּים ה' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲנִינִי** (קיט-ר, קנג): [זוהר פ' משפטים (דף ק"ו)] שנינו, אין דבר בעולם שעומד לפני התשובה, ואת הכל הקדוש ברוך הוא מקבל ודאי. ואם שב בתשובה, הרי מזמן כנגדו ארח חיים. ואף על גב שפגם מה שפגם - הכל נתקן והכל חוזר על תקונו, שהרי אפלו כמה שיש בו שבועה, (לפני הקדוש ברוך הוא נקרא בו כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. זהו סוד סתום. ועוד, כאשר הקדוש ברוך הוא נשבע שבועה, לא נשבע אלא אם לא יעשה תשובה, שהרי אין דבר שעומד בפני התשובה, ועל הכל מכפר הקדוש ברוך הוא כאשר עושים תשובה שלמה) **הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל, שְׁכַתוֹב חֵי אֲנִי נְאֻם ה' כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיּוֹהוּ וְגו'.** וכתוב כתבו את האיש הזה עירי וגו'. ואחר ששב בתשובה כתוב, ובני יכניה אסר בנו וגו'. מכאן שתשובה משברת כמה גזרת ודינים וכמה שלשלאות ברזל, ואין מי שעומד לפני התשובה. ועל זה כתוב, (ישעיהו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי. אשר פשעו בי לא כתוב, אלא הפשעים בי. שלא רוצים לשוב ולהתנחם

קסא שָׁרִים רָדְפוּנִי חֲנָם (ומדברך) וּמִדְּבַרְךָ פָּחַד לְבִי: קסב שָׁשׂ אֲנֹכִי עַל אִמְרַתְךָ
בְּמוֹצֵא שָׁלֹל רָב: קסג שְׁקַר שִׁנְאָתִי וְאַתְעַבָּה תוֹרַתְךָ אֶהְבֵּתִי: קסד שֶׁבַע בְּיוֹם
הַלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה: קסה שְׁלוֹם רָב לְאַהְבֵי תוֹרַתְךָ וְאִין לָמוּ מִבְּשׁוּל:
קסו שִׁבְרִתִי לִישׁוּעָתְךָ יְהוָה וּמִצִּוֹתֶיךָ עֲשִׂיתִי: קסז שְׁמֵרָה נַפְשִׁי עֲדֹתֶיךָ
וְאַהֲבֵם מְאֹד: קסח שְׁמֵרִתִי בְּמִנְיֶיךָ וְעֲדֹתֶיךָ בִּי כָּל דְּרָבִי נִגְדָה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לפחד אויב

שרים (קיט-ש, קסא): [שימוש תהלים לפרק קיט-ש] לחשישת הראש אמור אותו על שמן זית ושים
במקום הכאב.

— זוהר תהלים —

וַיֵּרָא אֵלָיו מְלֹאךְ ה' בְּלַבַּת אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ
שֶׁל הַתּוֹרָה
שֶׁבַע בְּיוֹם הַלְלִיתִיךָ וּגו' (קיט-ש, קסד): [זוהר
זוהר חדש, תקונא קדמאה] בְּרֵאשִׁית
בְּרָא אֱלֹהִים אֶת יְהוָה. ב' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר יְהוָה. ג' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ
יְהוָה. ד' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם יְהוָה.
ה' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ יְהוָה. ו'
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֵרֵת יְהוָה. ז' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם יְהוָה. ח' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ יְהוָה. ט' -
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ יְהוָה. י' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְתִּי יְהוָה. אֱלוֹ הֵם ל"ב
אֱלֹהִים שֶׁל בְּרֵאשִׁית שֶׁהֵם כְּנֶגֶד ל"ב
שְׁבִילִים. א' - בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת. ב'
- וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל. ג' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹר. ד' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
הָאֹר. ה' - וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר. ו' -
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם. ז' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רְקִיעַ. ח' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ. ט'
- וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. י' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקּוּוּ הַמַּיִם. יא' - וַיִּקְרָא אֱלֹהִים

לִיבְשֵׂה אָרֶץ. יב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יג'
- וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשָׂא הָאָרֶץ. יד' - וַיֵּרָא
אֱלֹהִים כִּי טוֹב. טו' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
מְאֵרֵת. טז' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי יוֹם -
וַיִּתֵּן אֶתֵם אֱלֹהִים בְּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. יז' -
וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. יח' - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם. יט' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת
הַתַּנִּינִם. כ' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב כַּב' -
וַיִּבְרָךְ אֶתֵם אֱלֹהִים לֵאמֹר. כג' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ. כד' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת חַיִּת. כה' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב. כו'
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה. כז' - וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאָדָם. כח' - בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בְּרָא אֹתוֹ.
כט' - וַיִּבְרָךְ אֶתֵם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר. ל'
וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרוּ וּרְבוּ. לא' - וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים הִנֵּה נִתְתִּי. לב' - וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת
כָּל. לג' - וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי. לד' -
וַיִּבְרָךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. לג' - אֲשֶׁר
בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. אֱלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָם
עַל כָּל ל"ב אֱלֹהִים שֶׁל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית.
וְזֶה סוּד (שְׁמוֹת ג) וַיֵּרָא אֵלָיו מְלֹאךְ ה' בְּלַבַּת
אֵשׁ. בְּלַבַּת הָאֵשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, וְזֶהוּ (יִשְׁעִיה

זוהר תהלים

מְכָשׁוּל. אמר רבי יצחק בוא וראה שאין העולם עומד אלא על שלום, כאשר ברא הקב"ה את העולם לא היה יכול להתקיים עד שבא ושכן עליהם שלום, ומה הוא, זה השבת שהוא שלום של העליונים והתחתונים, ואז נתקיים העולם, ומי שחולק עליו יאבד מן העולם, מחלוקת זה שחולק על השלום, ומי שחולק על השלום חולק על השם הקדוש, לפי שהשם הקדוש נקרא שלום, רבי יוסי אמר כתוב שלום רב לאהבי תורתך וגו', התורה היא שלום, שכתוב (משלי ג) וכל נתיבותיה שלום.

סג) כִּי יוֹם נָקָם בְּלַבִּי. וּבָהֶם פּוֹעֲלִים אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שֶׁל יְהוָה בָּם, וְכֻלָּם נִכְלָלִים בְּבַת שֶׁבַע, וְהֵם שְׁבַע שְׁמוֹת שֶׁל אֲרַבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת אבג יתן קרע שטן נגד יכש בטר צתג חקב טנע יגל פזק שקו צית. עֲלִיָּהֶן נֶאֱמַר (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלִיתִיךָ. וּבָהֶם נִישְׁתַּחוּ אֲרָצָה שְׁבַע פְּעָמִים.

אין העולם עומד אלא על השלום

שְׁלֹוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְגו' (קיט, קסח):
[זוהר חלק ג (דף קע"ה) זוהר תורה]
שְׁלֹוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרַתְךָ וְאֵין לְמוֹ

קסט תקרב רנתי לפניך יהוה: כדברך הבינני: קע תבוא תחנתי לפניך
 פאמרתך הצילני: קעא תבענה שפתי תהלה בי תלמדני חקך: קעב תען לשוני
 אמרתך בי כל מצותיך צדק: קעג תחי ידך לעירני בי פקודיך בחרתי:
 קעד תאבתי לישועתך יהוה: ותורתך שעשעי: קעה תחי נפשי ותהללך
 ומשפטך יעזרני: קעו תעיתי פשה אבר פקש עבדך בי מצותיך לא שבחתי:

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחשישת און שמאלית

תקרב (קיט-ת, קסט): [שימוש תהלים לפרק קיט-ת] לחשישת און שמאלית, לחוש במי בצל והטף טפה אחת, מי שחושש זרועותיו וצדו האחת ופרסת רגליו כעין פרלסי"א אמור. אשרי, תקרב, במה, שרים, גמול, ראה, דבקה, קראתי, הורני, צדיק, ויבואוני, פלאות, זכור עשיתי, חלקי, סעפים, טוב, נר, ידיך, מה, כלתה, לעולם. והוא בדוק ומנוסה מאן דחשיש חרציה עשה לו סטרין. אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך נח שם.

— זוהר תהלים —

בגרוננו נחר גרוני בקראי אליך, קלסו בשפתיים תרננה שפתי, קלסו בלב לבי ובשרי ירננו. קלסו בקרביו וכל קרבי את שם קדשו. קלסו בידיו ברוך ה' צורי המלמד ידי לקרב, קלסו ברגליו רגלי עמדה במישור. סוף דבר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. אמר דוד אע"פ שקלסתיך בכל אלו עד עכשו איני יודע לקלס פי יספר צדקותיך, כי לא ידעתי ספורות. כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות, בראשי אני רופפו וקורא בתפילתי, בשערות ראשי אני מקיים לא תקיפו פאת ראשכם ותפלין אני מניח בראשי, (פד) בצוארי עטיפת ציצית, בעיני וראיתם אותן, כפי תהלת ה' ידבר פי, בשפתי תבענה שפתי תהלה, בזקני ולא תשחית את פאת זקנך, בלשוני ולשוני תהגה צדקך, בלבי בלבי צפנתי אמרתך. בחזה

כל עצמותי תאמרנה אמר דוד אני משבחך בכל אבריי ומקיים בהן המצות
תבענה שפתי תהלה (קיט-ת, קעא): [נילקוט שמעוני תהלים פרק לה רמז תשכג] כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. איתמר צואה על בשרו או ידו מונחת בבית הכסא רב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא אמר מותר לקרות קריאת שמע, רב חסדא אמר אסור, אמר רבא מאי טעמא דרב חסדא דכתיב כל עצמותי תאמרנה, מ"ט דרב הונא דכתיב כל הנשמה תהלל יה. אמר רבי תנחום אין לך כל אבר ואבר שלא קלס דוד להקב"ה בו. קלסו בראשו דשנת בשמן ראשי. קלסו בעיניו אליך נשאתי את עיני. קלסו בפיו תהלת ה' ידבר פי. קלסו בלשונו ולשוני תהגה צדקך. קלסו

— תהלים —

לילדים בשעת מילה ופריעה לכך נאמר כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו אלו ישראל שהם נכנסין לתוך עובדי אלילים והקב"ה מצילים, ואין עני אלא ישראל שנאמר והשארתי בקרבך עם עני ודל, כבש בין שבעים זאבים מה יכול לעשות, הוי מציל עני מחזק ממנו.

רבי יהושע בן לוי אמר זה יצר הרע, בנוהג שבעולם אדם גדל עם חברו שתים ושלוש שנים הוא קושר עמו אהבה וזה גדל עמו מנערותו ועד זקנותו ואם מצא להפילו בתוך שבעים שנה הוא מפילו, בתוך שמונים שנה הוא מפילו, הוא שדוד אמר מציל עני מחזק ממנו דאמר רבי אחא וכי יש גזלן גדול מזה:

הציצית אני משים כנגד הלב כל זמן שאני קורא קריאת שמע שנאמר והיו הדברים האלה על לבבך, מאחרי ומלפני השלכתי שני כנפים של טלית כשאני עומד בתפלה, יד ימנית אני כותב בה ומראה בה טעמי תורה, יד שמאלית בה אני קושר תפלין של יד ובה אני אוחז ציצית בזמן קריאת שמע, צפרנים לעשות בהם פריעה או מליקת העוף, או שניהם יחד ובוהן להסתכל אור להבדלה, כליותי אף לילות יסרוני כליותי, מעי ותורתך בתוך מעי, קרבי וכל קרבי את שם קדשו, רגל ימין לחליצה, רגל שמאל קודם לשלש פסיעות אחר התפלה, כרעים כריעת ברכים בתפלה, הגיד מצות מילה ופריעה, ברכים בהן אני עושה סנדיקוס

כז לחודש

קכ א שיר המעלות אל יהוה: פְּצַרְתָּה לִי קְרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי: ב יְהוָה
הֲצִילָה נַפְשִׁי מִשִּׁפְּתַי שִׁקְר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה: ג מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה יִּסְוֶה
לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה: ד חֲצִי גִבּוֹר שְׁנוּנִים עִם גַּחְלֵי רִתְמוֹם: ה אֵיזָה לִי כִּי גִרְתִּי מִשִּׁקְר
שָׁבַנְתִּי עִם אֶחָלִי קָדְר: ו רַבַּת שָׁבָנָה לָהּ נַפְשִׁי עִם שׁוֹנֵא שְׁלוֹם: ז אֲנִי שְׁלוֹם
וְכִי אֲדַבֵּר הַמָּה לַמַּלְחָמָה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לעשות שלום

שיר המעלות אל ה' בצרתה (קכ, א): [שימוש תהלים לפרק קכ] בראותך נחש או עקרב התפלל השיר ז' פעמים.

— זוהר תהלים —

והיה אומרם, וזהו שיר תאב.

שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו

כמה שירות ותשבחות אומר דוד המלך
לפני הקדוש ברוך הוא

שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' וגו' (קכ,
א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י')]

שיר המעלות אל ה' וגו' (קכ, א): [זוהר ח"א
פ' תולדות (דף קמב):] ויתן לך האלהים
מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן
ותירוש. אומר רבי אבא, הפסוק הזה
בארוהו, אבל [פתח רבי אבא ואמר] בא ראה,
שיר המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי
ויענני. כמה שירות ותשבחות אומר דוד
המלך לפני הקדוש ברוך הוא, והכל כדי
להתקין את דרגתו ולעשות לו שם, כמו
שנאמר (שמואל ב ח) ויעש דוד שם. והשירה
הזו אומר [לז] כשראה המעשה הזה ליעקב
[של יעקב].

בראשית, רבי אלעזר פתח (תהלים קכ) שיר
המעלות אל ה' בצרתה ל' קראתי ויענני.
שירים תאבים ברא הקדוש ברוך הוא
בבריאת שמים וארץ, כדי להללו ולשבחו,
שהוא יוצר הכל. השמים אומרים שירה
לפניו, שנאמר (תהלים יט) השמים מספרים
כבוד אל, והארץ אומרת שירה, שנאמר
(שם צו) שירו לה' כל הארץ. ועוד, שכל
העולם תאבים ושמחים לפאר ליוצרים
בחזותם נפלאותיו בשמים ובארץ, וזהו
בראשית. עין באותיות ותראה, ש"ר
תא"ב. כלומר, תא"ב לאמר ש"ר על
נפלאותיו בשמים ובארץ, איזה הוא אותם
המעלות שהיה דוד המלך עליו השלום
אומר. אלו הם אותם השירים של אותן
המעלות, שהם השמים, שנאמר (עמוס ט)
הבונה בשמים מעלותו. ודוד תאב להם

ה' הציפה נפשי וגו' (קכ, ב): [זוהר ח"א פ'
תולדות (דף קמב):] רבי אלעזר אומר, יעקב
אמר השירה הזו [שהרי] בשעה שאמר לו
אביו גשה נא ואמשך בני האתה זה בני
עשו אם לא. אז [משום] שהיה [היה] יעקב

זוהר תהלים

כְּדִי לְהַטְעוֹת וּלְהַבִּיא קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם.
מִשׁוּם כִּךְ בָּא יַעֲקֹב בְּחֻמְהָ וְהַטְעָה אֶת
אָבִיו, כְּדִי לְהַבִּיא בְּרָכוֹת עַל הָעוֹלָם וְלִטַּל
מִמֶּנּוּ מַה שְּׁמַנֵּע מִן הָעוֹלָם. וּמִדָּה כִּנְגֻד
מִדָּה הֵיטָה, וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קט) וַיֵּאָהֵב
קְלָלָה וַתְּבוֹאֶהוּ וְלֹא חִפֵּץ בְּבִרְכָה וַתִּרְחַק
מִמֶּנּוּ. עָלָיו כְּתוּב (בראשית ג) אָרוּר אַתָּה
מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיֵּי הַשָּׂדֶה. וְנִשְׁאָר בּוֹ
לְדוּרֵי דוּרוֹת, וּבֹא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִמֶּנּוּ
הַבְּרָכוֹת.

בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת

מַה יִּתֵּן לָךְ וְגו' (קב, א): [זוהר ח"א פ' תולדות
(דף קמב:)] וּמִיָּמֵינוּ שֶׁל אָדָם הֵרָאשׁוֹן
נוֹעֵד יַעֲקֹב לִטַּל מִהֲנַחֵשׁ הַהוּא אֶת כָּל
הַבְּרָכוֹת הַלְלוּ, וְהוּא נִשְׁאָר עִם קְלָלוֹת וְלֹא
יֵצֵא מֵהֶם. וְדוּד אָמַר בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, (תהלים
קכ) מַה יִּתֵּן לָךְ וּמַה יִּסִּיף לָךְ לְשׁוֹן רַמְיָה
חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים. מַה אֶכְפֵּת לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
הָרַע שֶׁהַבִּיא קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׁאֲמָרוֹ, נַחֵשׁ נוֹשֵׁף וּמְמִית, וְאֵין לוֹ מִמֶּנּוּ
הַנָּאֵה. לְשׁוֹן רַמְיָה - שְׂרָמָה אֶת אָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְהַבִּיא רַע עָלָיו וְעַל הָעוֹלָם. אַחַר
כִּךְ בָּא יַעֲקֹב וְנִטַּל מִשְׁלוֹ אֶת כָּל אוֹתָם
הַבְּרָכוֹת. חֲצִי גְבוּר שְׁנוּנִים - זֶה עֲשׂוֹ
שְׁשֵׁמֶר שְׁנָאָה [שהפחיד] לְיַעֲקֹב עַל אוֹתָן
הַבְּרָכוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר וַיִּשְׁטֵם עֲשׂוֹ אֶת
יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה וְגו'.

בְּצָרָה גְדוּלָה, שְׁפַחַד שְׁאָבִיו יִפִּיר אוֹתוֹ
וַיִּוֹדַע לְפָנָיו. מַה כְּתוּב? וְלֹא הִכִּירוּ כִּי הָיוּ
יָדָיו כִּיָּדֵי עֲשׂוֹ אֲחִיו שְׁעֵרַת וַיְבָרְכֶהוּ. אַז
אָמַר, אֵל ה' בְּצָרָתָה לִי קָרָאתִי וַיַּעֲנֵנִי. ה'
הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שְׁקָר מִלְּשׁוֹן רַמְיָה.
זוֹהֵי הַדְּרָגָה שְׁעֲשׂוֹ שְׂרוּי בָּהּ, שֶׁהִיא שְׁפַת
הַשְּׁקָר [מִה הוּא]. שְׁפַת שְׁקָר, בְּשָׁעָה שֶׁהַבִּיא
אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ קְלָלוֹת עַל הָעוֹלָם,
וּבַהֲתַחַכְמוֹת וּבַעֲקֻמִּימוֹת הַבִּיא קְלָלוֹת,
שֶׁהִתְקַלַּל הָעוֹלָם. בָּא רָאָה, בְּשָׁעָה שְׁאֲמַר
יִצְחָק לְעֲשׂוֹ, וַיֵּצֵא הַשָּׂדֶה וַצּוּדָה לִי צִידָה,
בְּה"א, וּבְאֲרוּהָ, וַיֵּצֵא עֲשׂוֹ כְּדִי שִׁיתְבָּרֵךְ
מִיִּצְחָק, שְׁאֲמַר לוֹ וְאַבְרָכְכָה לְפָנָי ה'.
שְׁאֲלוֹ אָמַר וְאַבְרָכְכָה וְלֹא יוֹתֵר - יָפֵה. כִּיִּן
שְׁאֲמַר לְפָנָי ה', בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הַזֹּדַעֲזַע
כְּפֶסַע כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמְרָה,
וּמַה שִׁיֵּצֵא נַחֵשׁ מֵאוֹתָן הַקְּלָלוֹת וַיִּשְׁאָר
יַעֲקֹב.

בְּשָׁעָה הַהִיא הַזֹּדַמֵּן מִיכָאֵל, וּבָא לְפָנָי
יַעֲקֹב וְהַשְׁכִּינָה עִמּוֹ. וַיִּדַּע יִצְחָק,
וְרָאָה אֶת גֵּן עֵדֶן עִם יַעֲקֹב וּבִרְכוּ לְפָנָיו.
וּכְשֶׁנִּכְנס עֲשׂוֹ, נִכְנס עִמּוֹ גִּיהֵנִם, וְעַל כֵּן
וַיִּחַרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָה עַד מָאֵד, שֶׁחָשַׁב
שְׁעֲשׂוֹ לֹא הָיָה בְּצַד הַהוּא. פָּתַח וְאָמַר,
וְאַבְרָכְכָהוּ גַם בְּרוּךְ יְהִיָּה. מִשׁוּם כִּךְ הַזֹּדַמֵּן
יַעֲקֹב בְּחֻמְהָ וּבַעֲקֻמוֹמִיּוֹת שֶׁהַבִּיא בְּרָכוֹת
עַל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא כְּמוֹ אָדָם הֵרָאשׁוֹן,
וְנִטְלוּ מֵאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא שְׁפַת שְׁקָר.
שְׁכַמָּה שְׁקָר אָמַר, וְכַמָּה דְּבַרֵי שְׁקָר עֲשָׂה

קכא « שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: ב עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: ג אל יתן לפוט רגליך אל ינום שמרך: ד הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: ה יהוה שמרך יהוה צלך על יד ימינה: ו יזמם השמש לא יפכה ורח בלילה: ז יהוה שמרך ישמרך

שימוש תהלים

לצאת בלילה יחידי

שיר למעלות אשא עיני (קכא, א): [שימוש תהלים לפרק קכא] בצאתך בלילה יחידי אמור אותו ז"פ.

זוהר תהלים

מאין יבוא עזרי

עיניהם, כל שכן הראש הלכן שאין צריך כלום. אמר רבי שמעון לרבי אבא למה רמוז ראש הלכן, אמר לו לדגי הים, שאין להם כסות על עיניהם ולא גבות על עיניהם, ואינם יושנים, ואין צריכים שמירה על העינים, כל שכן עתיקא דעתיקא שאין צריך שמירה, וכל שכן שהוא משגיח על הכל, וכלם נזונים ממנו, ואינו ישן, זהו שכתוב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה.

כשיצא אדם מן העוה"ז אם הוא זוכה - נשמתו עולה ומתעטרת במקומה ואם לא - ככה קבוצות של מחבלים מזמנים למשך אותו לגיהנם

ישמרך מכל רע וגו' (קכא, ז): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רלז:)] אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קכא) ה' ישמרך מכל רע ישמר את נפשך. כיון שאמר ה' ישמרך מכל רע, לשם מה ישמר את נפשך? אלא ה' ישמרך מכל רע - בעולם הזה, ישמר את נפשך - באותו עולם. שמירה של העולם הזה הוא, להיות האדם שמור מכמה מינים

אשא עיני אל ההרים (קכא, א): [תיקוני זוהר (תיקוני ע) זוהר תורה] אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. הסוד של אי"ן הוא ידוע, א כתר עליון, י חכמה, ך' בינה, וכאשר נסתכל דוד ברוח הקודש וראה שיסתתר אי"ן בגלות האחרון, וראה שלא יהיו משיגים אותו אלא בשלש התפלות שתקנו האבות שנקראים הרים, אמר עליהם אשא עיני אל ההרים מאי"ן יבא עזרי, עזרי מעם ה' עשה שמים וארץ, זה מלך יושב על כסא רחמים, וכסא הדין נסתלק משם:

הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה

הנה לא ינום ולא יישן וגו' (קכא, ד): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ט:)] העינים של ראש הלכן, הם משנות מעיני שאר הפרצופים, שאין לו כסות על העינים, מהו הטעם, לפי שכתוב הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, את ישראל שלמעלה, וכתיב אשר עיניך פקוחות. ולמדנו, כל מה שבא ברחמים אין להם כסות על עיניהם ואין להם גבות על

—=— זוהר תהלים —=—

על ראשו בזמן שנכנס, פותחים ואומרים:
אוי לו לפלוני שיצא מרשות רבונו!
מאותו זמן הוא עומד בלי שמירה, שאין
מי שישמר עליו. הרחמן יצילנו.

ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון זה נשמר מהכל

ה' ישמר צאתך וגו' (קכא, ה): [זוהר ח"ג פ'
ואתחנן (דף רס"ו):] עוד אמר רבי אבא,
כתוב (שם קכא) ה' ישמר צאתך ובוואך
מעתי ועד עולם. ישמר צאתך ברור, אלא
ובואך מה זה אומר? שהרי מי שנכנס
לביתו אינו פוחד. אלא האדם הזה ששם
רשם קדוש לביתו בדברים של השם
העליון, זה נשמר מהכל. וכשיוצא ההוא
שמדורו לשער ביתו, זוקף ורואה את
השם הקדוש ומעיין (נעוץ) בפתחו. כשיוצא
האדם, הוא מלנה אותו ושומר אותו.
כשנכנס לביתו הוא מכריז לפניו: הזהרו
בדיוקן של המלך הקדוש! וכל זה משום
אותו הרשם של השם הקדוש שנושם
בשער שלו. ולא די לו לאדם שנשמר
בביתו, אלא הקדוש ברוף הוא שומר אותו
כשנכנס וכשיוצא, שפתוב ה' ישמר צאתך
ובואך מעתי ועד עולם. אשריהם ישראל
בעולם הזה ובעולם הבא.

בא וראה, הרוח הרעה הזו ששרויה בין
השערים, אוי לו לאדם שלא יודע
להזהר ממנו ולא רושם על פתח ביתו את
השם העליון הקדוש שימצא עמו, שהרי

כאחד. בספרו של שלמה, סמוך לפתח,
כנגד שתי דרגות, מזדמן שד אחד (וזהו)
ויש לו רשות לחבל, והוא עומד לצד
שמאל. מרים האדם את עיניו, ורואה את
סוד שם רבונו, ונזכר בו, ולא יכול להרע
לו. ואם תאמר, אם כך, כשהאדם יוצא
מהשער החוצה הרי אותו שד עומד
לימינו, ומזוזה לשמאלו, ואיך נשמר
האדם כשהוא שורה לשמאלו? אלא כל
מה שעשה הקדוש ברוף הוא, כל דבר
ודבר נמשך אחר מינו. באדם יש שתי
דרגות, אחת מימין ואחת משמאל. אותו
שמימין נקרא יצר הטוב, ואותו של
השמאל נקרא יצר הרע. כיון שיצא אדם
משער ביתו, אותו שד מרים עיניו, ורואה
את היצר הרע ששורה לשמאל, נמשך
לאותו צד וזו מימין. ובאותו צד עומד שם
של רבונו, ולא יכול להתקרב ולהרע לו,
ויצא האדם ונצול ממנו. כשנכנס, הרי
השם הקדוש עומד לימין ולא יכול לקטרג
עמו.

ועל זה צריך האדם שלא יעשה (יעביר)
טנוף ולכלוף בשער ביתו ולא ישפך
מים עכורים. אחד, שלא יעשה קלון לשם
רבונו. ואחד, שיש רשות לאותו המחבל
לחבל. ולכן יזהר האדם מזה, ויזהר האדם
שלא ימנע משער ביתו שם רבונו.
וכשאדם מתקין מזוזה לפתחו, כשנכנס
(אותו האדם), אותו יצר הרע ואותו שד בעל
כרחם שומרים אותו, ואומרים (תהלים קיח)
זה השער לה' צדיקים יבאו בו. וכשלא
עומדת מזוזה בפתח האיש, יצר הרע
ואותו שד מתתקנים כאחד, שמים ידיהם

— — — — — תהלים — — — — —

מִרְשׁוֹת אֲדוֹנוֹ! אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּבְעוֹלָם הַבָּא! מִשׁוֹם כָּךְ צָרִיכִים בְּנֵי
 הָאָמוּנָה לְהִיּוֹת רְשׁוּמִים בְּכֹל, לְהִיּוֹת
 רְשׁוּמִים בְּרִשְׁם שֶׁל רַבּוֹנָם, שִׂידְדְּעוּזְעוּ מֵהֶם
 כָּל הַצְּדָדִים הַמֵּינִים הָרָעִים, שֶׁיְהִי
 שְׁמוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִי
 חִלַּקְתֶּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, עָלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה ס)
 וְעַמְּךָ כֻּלָּם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ וְגו'.

יֵשׁ לוֹ שְׁלֵשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה שְׁמֹשִׁים
 רָעִים שְׁמֻקְטָרְגִים, כָּל אֶחָד מְשַׁמֵּשׁ בְּיוֹמוֹ,
 וְכֻלָּם נִמְצָאִים עִמּוֹ כָּל יְמֹת הַשָּׁנָה
 וּמְקַטְרְגִים עָלָיו לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וְכֻלָּם
 נִמְצָאִים עִמּוֹ בְּיוֹם וּבַלַּיְלָה. בְּיוֹם לְקַטְרֵג
 לוֹ, בַּלַּיְלָה לְצַעַר אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. כְּשִׁיּוֹצֵא
 לְקַטְרֵג עָלָיו, כְּשֶׁנִּכְנָס, שְׁמִים יִדְיָהֶם עַל
 כְּתַפּוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אוֹי לוֹ לְפָלוֹנִי שִׂיִּצָּא

ב עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ג ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה

זוהר תהלים

האם עם הפת ונהיו יחד, ובארונה. ונאמר ששם עלו שבטים, אלו הם קיום של העולם והתקון של העולם התחתון. ואל תאמר שהעולם התחתון לבדו, אלא אפלו של העולם העליון, שכתוב שבטי יה עדות לישראל, דוקא לישראל, משום שהם הקיום למטה, עדות הם למעלה, והכל - להודות לשם ה', להודות לשם הקדוש ברוך הוא לכל הצדדים, שכתוב להודות לשם ה'.

כל צדיק וצדיק יש לו מדור לפי כבודו ולפי הראוי לו

ירושלים הבנויה וגו' (קכב, א): [זוהר חדש פ' טו לך (דף קכג)] רבי יהודה בן פזי היה לו האריס ההוא, והיה מצער אותו. באו לפניו רבי זירא ורבי אבא. אמרו לו: מה עושה מר עם אריסו? אמר להם: כשהאיש גונב, בעל השמש יזהיר עליו זהרו. אמרו לו: לא מעין אדוני בדבריו? אמר להם: ומה אעשה, והוא מצער אותי. אמרו לו: יפרד אדוני ממנו וירוח לך. בעודם יושבים, אמרו לו: לא לזה באנו אליך, אלא יאמר לנו מורנו, השבטים בני יעקב מה הם לעולם הבא? אמר להם הקדוש ברוך הוא: העלה אותם לישיבת הרקיע, וכל נשמת צדיק שעולה, הם מעידים על מעשיה. זהו שכתוב (תהלים קכב) ירושלים הבנויה, זו ירושלים של מעלה. ששם עלו שבטים שבטי יה עדות

אע"ג שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה דוד המלך אפ"ה אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית אז התחיל לשבח אותה

שמחתי באמרים יי וגו' (קכב, א): [זוהר ח"א

פ' וישב (דף קכג)] פתח ואמר, (שם)

שמחתי באמרים לי בית ה' נלך. את הפסוק הזה בארונה, שדוד היה עם לבו לבנות הבית, כמו שנאמר (מלכים א ח) ויהי עם לכב דוד אבי לבנות בית לשם ה' וגו'. ואחר כך מה כתוב? רק אתה לא תבנה הבית כי אם בנך היצא מחלצריך הוא יבנה הבית לשמי. וכל ישראל היו יודעים את זה, והיו אומרים מתי ימות דוד ויקום שלמה בנו ויבנה את הבית, ואז עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים, אז נעלה ונקריב שם קרבנות. ועם כל זה, אף על גב שהיו אומרים מתי ימות הזקן הזה, אזי שמחתי ושמחה היתה לי בשביל בני, שהיו אומרים שבני יקום תחתי לגמור את המצוה לבנות את הבית. אז התחיל לשבח אותה ואמר, ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו. שנינו, עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כמו שלמעלה, וזו מתקנת [זו] כנגד זו, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. הבנויה, שעתיד הקדוש ברוך הוא להוריד את ירושלים שלמעלה פראוי, ומשום כך הבנויה. שחברה לה יחדו, והרי בארונה, שחברה? היה צריך להיות שחברו! אלא שהתחברה

יְחַדְּרוּ: הַשָּׁשִׁים עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם יְהוָה: וְהוֹדוּ: וְהוֹדוּ:

— זוהר תהלים —

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'.
כֹּלֵם צַדִּיקִים וְחַסִּידִים, הַקִּיּוֹם שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם, הֵם קִיּוֹם לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה אֶת
אֲבָרָהֶם בְּסוֹד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוֹד
הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוֹד הַדַּעַת.

שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל (קכב, ד): [זוהר
שמות 9' שמות (ד' ט"ו)] וְעוֹד סוֹד
הַדָּבָר הוּא, שְׁשָׁנִינוּ, בְּעֵשְׂרָה מְאָמְרוֹת
נִבְרָא הָעוֹלָם, וּכְשֶׁתְּסַתְּפֵל הֵם שְׁלֹשָׁה,
וְהָעוֹלָם נִבְרָא בָהֶם בְּחֲכָמָה וּבְתוּבָנָה
וּבְדַעַת, וְהָעוֹלָם לֹא נִבְרָא אֶלָּא בְּשִׁבִיל
יִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁרָצָה לְהַעֲמִיד אֶת הָעוֹלָם, עָשָׂה
אֶת אֲבָרָהֶם בְּסוֹד הַחֲכָמָה, אֶת יִצְחָק בְּסוֹד
הַתְּבוּנָה, וְאֶת יַעֲקֹב בְּסוֹד הַדַּעַת, וּבְזֶה
נִקְרָא (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלְאוּ.
וּבְאֹתָהּ שָׁעָה נִתְקַן כָּל הָעוֹלָם, וּמִשְׁנֹלְדוֹ
לִיעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבָטִים, נִתְקַן הַכֹּל כְּמוֹ
שְׁלֹמֶעֱלָה. כְּשֶׁרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
חֲדוּה רַבָּה שֶׁל הָעוֹלָם הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה
שֶׁנִּתְקַן כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, אָמַר, אוּלַי חַס
וְשָׁלוֹם יִתְעַרְבוּ בְּשָׂאֵר הָעַמִּים וַיִּשְׂאֵר פָּגָם
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. מִה עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? טֹלְטֵל אֶת כָּלֵם מִכָּאן לְכָאן, עַד
שֶׁיִּרְדוּ לְמִצְרַיִם לְדוֹר אֶת דִּיּוֹרָם בְּעַם קִשָּׁה
עֲרָף, שְׁמִכְזִים אֶת מִנְהַגֵּיהֶם וּמִכְזִים אוֹתָם
לְהַתְּחַתּוֹן בָּהֶם וּלְהַתְּעַרֵּב עִמָּהֶם, וְחוֹשְׁבִים
אוֹתָם לְעַבְדִּים. הַגְּבָרִים גָּעְלוּ בָהֶם,
וְהִנְקִבוֹת גָּעְלוּ בָהֶם, עַד שֶׁנִּתְקַן הַכֹּל בְּזֵרַע
קִדְשׁ, וּבֵין כֶּף וּבֵין כֶּף נִשְׁלַם חֲטָא שְׂאֵר
הָעַמִּים, שְׁכָתוֹב (בראשית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן

לְיִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַעֲיִד עַל כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהִיּוֹת כָּלֵם מוֹדִים
וּמְבָרְכִים לְשֵׁמוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב, עֲדוּת
לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד
מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר: רְבוּנוֹ שֶׁל
עוֹלָם, רְאֵה מַה הִנְחִיתִי בְּאֶרֶץ, וְזֶהוּ לְהַדוֹת
לְשֵׁם ה'. וְהִינּוּ שְׁשָׁנִינוּ, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק
יֵשׁ לוֹ מְדוֹר לְפִי כְבוֹדוֹ וּלְפִי הָרְאוּי לּוֹ. מִי
שָׂבָא מִרְאוּבֵן, שֶׁם מְדוֹרוֹ עִם הַצַּדִּיקִים מִן
רְאוּבֵן, וְכֵן כָּל שְׁבֵט וְשְׁבֵט. וּמִי שֶׁהוּא גֵר
מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם וְנִתְגַּיֵר, מְדוֹרוֹ בְּמְדוֹר שֶׁל
גֵרִים. וְהַשְּׁבָטִים עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל
צַדִּיק וְצַדִּיק. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁשָׁם עָלוּ
שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת
לְשֵׁם ה'.

שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים וְגו' (קכב, ד): [זוהר ח"א 9'
יששכ (ד' קפג)] וַיִּלְכּוּ אֶחָיו לְרַעוּת אֶת
צֹאן אָבִיהֶם בְּשָׂכָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,
לְרַעוּת צֹאן אָבִיהֶם הִיָּה צָרִיף לְהִיּוֹת! מַה
זֶה אִ"ת נִקוּד מַעְלִיו? לְרַבּוֹת שְׁכִינָה
עִמָּהֶם, שֶׁהִיא שְׂרוּיָה עִמָּהֶם, מִשּׁוֹם שֶׁהֵם
הִיוּ עֲשָׂרָה, שֶׁהָרִי יוֹסֵף לֹא הִיָּה עִמָּהֶם,
וּבְנִימִין הוּא קָטָן בְּבֵית, וּמִשּׁוֹם כֶּף הֵם הִיוּ
עֲשָׂרָה, וּכְשֶׁהִלְכוּ, הַשְּׁכִינָה הִיָּתָה בֵּינֵיהֶם,
וְעַל כֵּן נִקוּד מְלֻמַּעֲלָה. וּמִשּׁוֹם כֶּף, בְּזִמְן
שֶׁמְכָרוּ אֶת יוֹסֵף, הִשְׁתַּתְּפוּ כָּלֵם עִם
הַשְּׁכִינָה, וְשִׁתְּפוּ אוֹתָהּ עִמָּהֶם כְּשֶׁעָשׂוּ
שְׁבוּעָה, וְעַד שֶׁהִתְגַּלָּה דְּבַר יוֹסֵף, לֹא
שִׁרְתָּה שְׁכִינָה עַל יַעֲקֹב. וְאִם תֹּאמַר
שֶׁהַשְּׁכִינָה לֹא נִמְצְאָה עִמָּהֶם - בֹּא רְאֵה,
שְׁכָתוֹב (תהלים קכב) שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים

—== זוהר תהלים ==—

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קלב) וְעֵדִיתִי זֹאת אֶל־מִדְבַּר. וְאוֹתָם שָׁנִים עָשָׂר שְׁבַטִים קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים הֵם שְׁתַּיִם עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְלִכְּנָן הֵם עוֹמְדִים לְמִטָּה כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְכָל אוֹתָם שְׁמוֹת שֶׁל שָׁנִים עָשָׂר הַשְּׁבַטִים, כְּלָם חֲקוּקִים בְּאוֹתָן אֲבָנִים, וְהִכְתֵּן הַגְּדוֹל נוֹטֵל אוֹתָם.

בא וּרְאָה, כְּשֵׁי־עַקֵּב הִיָּה הוֹלֵךְ לַחֲרוֹן, מֵהַ כְּתוּב? (בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מְרֹאשֹׁתָיו. אֵלֶּיךָ שְׁתִּים עֲשֶׂרָה אֲבָנִים קְדוּשׁוֹת, וְכִלְכַן נַעֲשׂוּ אֲבָן אַחַת, שְׁכַתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה. וְקוּרָא לְהֵן אֲבָן, מֵהַ הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל שְׁתִּים עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים נִכְלְלוּ בְּאֲבָן קְדוּשָׁה עֲלִיוֹנָה אַחַת, שֶׁהִיא מְעִלִיָּה, שְׁכַתוּב וְהָאֲבָן הַזֹּאת אֲשֶׁר שְׁמִתִּי מִצְבָּה יְהִיָּה בֵּית אֱלֹהִים. וְלִכְּנָן כָּאֵן הִכְתֵּן הַגְּדוֹל הִיָּה שֶׁם אוֹתָן עַל לְבוֹ לְזִכְרוֹם תְּמִיד, שְׁכַתוּב (שְׁמוֹת כח) וַנִּשָּׂא אֶהְרֵן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לְפָנָי ה' תְּמִיד. וּמִשּׁוּם כִּךָ הַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל שָׁנִים עָשָׂר, שָׁנִים עָשָׂר עֲלִיוֹנִים טְמִירִים לְמַעַלָּה שֶׁנִּגְנְזוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן קְדוּשׁ, וְהֵם הַסּוּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וַיּוֹצֵאִים מִקּוֹל דַּק אֶחָד, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. שָׁנִים עָשָׂר אֲחֵרִים טְמִירִים לְמִטָּה כְּמוֹ שֶׁהֵם, וַיּוֹצֵאִים תּוֹךְ קוֹל אֲחֵר שֶׁהִיא אֲבָן, שְׁכַתוּב (בראשית מט) מִשֶׁם רַעְיָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל. וְלִכְּנָן פְּרִשׁוּהָ בְּסוּד הַכְּתוּב, (שם כט) וַנֶּאֱסַפּוּ שָׁמָּה כָּל הָעֶדְרִים וַגְּלָלוּ אֶת הָאֲבָן. זֹאת הַשְּׁכִינָה שֶׁנִּקְרָאת אֲבָן בַּחֲנוּ, אֲבָן יִשְׂרָאֵל. שְׁגוּלָלִים אוֹתָהּ וּמִכְנִיסִים אוֹתָהּ לְגִלוֹת, וְכַתוּב וְהִשִּׁיבּוּ אֶת הָאֲבָן עַל פִּי הַבְּאֵר לְמִקְוָמָהּ, וְעַל שְׁמָהּ נִקְרָאִים כָּל הָאֲבָנִים. וְכַמָּה אֲבָנִים לְאֲבָנִים.

הָאֲמוּרֵי עַד הַנְּהָה. וְכִשְׁיִצְאוּ, יִצְאוּ צְדִיקִים קְדוּשִׁים, שְׁכַתוּב שְׁבַטִי יְהִי עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל. בֵּא רַבִּי שְׁמַעוֹן וּנְשָׁקוּ בְּרֹאשׁוֹ. אָמַר לוֹ, עֲמַד בְּנֵי בְּעַמְדָךְ, כִּי הַשְּׁעָה עוֹמְדַת לָךְ.

בְּשַׁעֲהָ שֶׁהִכְתֵּן הַגְּדוֹל הִיָּה שֶׁם אֶת שְׁתִּים עֲשֶׂרָה הָאֲבָנִים הִלְלוּ וְלוּבֵשׁ אוֹתָן בַּחֲשׁוֹן וְאִפּוֹד, אֲזַי שְׁרַתָּה עֲלִיו שְׁכִינָה, וְבוֹ חֲקוּקוֹת שְׁמוֹת כָּל הַשְּׁבַטִים

שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים (קכב, ד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ט)] וְעַל כֵּן הַנִּשְׁמָה מִתְּלַבֶּשֶׁת בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, לְהִיּוֹת לָהּ שְׁלֵמוֹת בְּכָל - בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֵמוֹתָהּ וּבְעוֹלָם שְׁלֵמוֹתָהּ. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמ) אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. אֶךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ - בְּעוֹלָם הַזֶּה. יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ - בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. וַיַּעַשׂ אֶת הָאִפּוֹד זֶהָב, הָרִי פְּרִשׁוּהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִפּוֹד וְחֲשׁוֹן הֵיוּ כְּאֶחָד, וּפְרִשׁוּהָ שְׁהָרִי בְּמִקּוֹם אוֹתוֹ הַקִּיּוֹם עוֹמְדִים כָּל אוֹתָן שְׁתִּים עֲשֶׂרָה אֲבָנִים, כְּלָם נוֹטְלִים שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם שָׁנִים עָשָׂר תַּחֲמוּמִים עֲלִיוֹנִים, כְּלָם הֵם בְּסוּד שֶׁל שְׁבַטִי יִשְׂרָאֵל. וְסוּד זֶה כְּתוּב, (שם קכב) שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים שְׁבַטִי יְהִי עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת לְשֵׁם ה'. שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים - אֵלֶּיךָ שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים עֲשֶׂרָה עֲלִיוֹנִים לְמַעַלָּה, שֶׁהֵם שְׁבַטִי יְהִי, שְׁהָרִי שֶׁם זֶה עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, פְּעַמִּים כְּתוּב שְׁבַטִים. אֶלָּא, שָׁשֶׁם עָלוּ שְׁבַטִים - אֵלֶּיךָ הַשְּׁבַטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. שְׁבַטִי יְהִי - אֵלֶּיךָ הַשְּׁבַטִים שְׁלֵמוֹתָהּ. עֵדוֹת לְיִשְׂרָאֵל - זֶה הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ הָעֲלִיוֹן הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא עֵדוֹת,

זוהר תהלים

אותו האור שגנוז וטמיר. ועל זה כתוב, (תהלים פד) לא ימנע טוב להולכים בתמים. וזהו האור של כל השבטים. ומשום כך לא נחקקה בהן. ועוד, שכל השתים עשרה יוצאות מתוך האכסדרה הזו הטמירה שהיא בסוד האות ט', ומשום כך היא טמירה וגנוזה ואינה נראית בהן. בא וראה, כל אותן אבנים עומדות בדרך אות ננס, וכלן כשהאירו, אז פני הכהן הגדול היו מאירות, והאותיות מאירות ובלטות להודיע לחוץ. וכשהיו מאירים פני הכהן, אז היו נודעות בליטות האותיות שהוא לטוב, וכזה נודע הכהן אם צדיק האיש אם לא. ועל כך הכל הוא באות ננס, והרי פרשוה.

משום שי"ה עדות לישראל ודאי ולכן הראובני השמעוני י"ה בכל אחד ואחד

שְׁבִטֵי יְהוָה וְגו' (קכב, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (במדבר ב) - אלו ארבע מחנות של כנסת ישראל, שהם שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים סביב סביב לה. הכל כמו שלמעלה, כתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי יה וגו'. ששם עלו שבטים - אלו שנים עשר שבטים, שנים עשר תחומים שלמטה. שבטי יה - הרי פרשוה, משום שי"ה עדות לישראל ודאי. ולכן (במדבר כו) הראובני, השמעוני, י"ה בכל אחד ואחד. אבל ודאי כך הוא, שהרי העץ העליון הקדוש, בו חותם בחותמו. ופרשוה שכתוב, (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה אל הימין וגו'. דמות

יש אבנים ויש אבנים. יש אבנים יסודי הבית, שכתוב (מלכים א ה) ויצו המלך ויסעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ויש אבנים עליונות נכבדות, והן (אלו) שתים עשרה, והן ארבע מערכות, שלש שלש לכל מערכה לארבעה רוחות העולם. כמו כן אותם ארבעה דגלים שהיו הולכים במדבר, והם שנים עשר שבטים, שלשה שלשה לכל צד לארבעה רוחות העולם. והכל סוד אחד, והרי פרשוה.

ובא ראה, בשעה שהכהן הגדול היה שם את שתים עשרה האבנים הללו ולובש אותן בחשן ואפור, אז שרתה עליו שכינה, ואותן שתים עשרה אבנים חקוקות בשמות כל השבטים, וכל שבט ושבת חקוק על אבן אחת. שקועות היו האותיות על האבנים, וכשהאירו האבנים, היו האותיות בולטות החוצה ומאירות על מה שהצטרכו. (ובאותיות השבטים) ובכל השבטים לא היו שתי האותיות ח' ט', בשביל שלא נמצא חט"א בכלם. אמר רבי חזקיה, אם כך, ח' שהשם גורם - נאה. אבל ט', שהיא אות טובה, ושנינו, מי שרואה ט' בחלמו טוב לו, משום שבה פתחה תורה כי טוב, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, והואיל והיא אות טובה, למה לא נכתבה באותם שבטים?

אמר לו, משום שסמוכות שתי האותיות זו לזו. ועוד, שהרי האות ט' גנוזה וטמירה, והיא מאירה את האור של כלם, שהרי אות זו היא האור של כלם, ואין אור נמצא חוץ מהאות הזו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב. והוא האור של

ה בִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כְּסֹאֲתָא לְמִשְׁפַּט כְּסֹאֲתָא לְבֵית דָּוִד: ו שְׂאֵלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם
 וּשְׁלֵוֹ אַהֲבִיף: ז וְהִי שְׁלוֹם בְּחִילָךְ שְׁלוֹה בְּאַרְמְנוֹתֶיךָ: ח לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה
 נָא שְׁלוֹם בְּךָ: ט לְמַעַן בֵּית יְהוָה: י אֵלֵהֶנּוּ תַּחֲתֵיבֵל הַיְיָ אֲבַקְשָׁה טוֹב לְךָ:

זוהר תהלים

רבי יהודה - זהו ישראל למטה. ואחות
 אמה - זו ירושלים שלמטה. בחטאים
 הללו יגלו ישראל לבין העמים ותחרב
 ירושלים למטה. ועל זה שנינו, אהבת
 הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל אחים,
 שנאמר (תהלים קכב) לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה
 נָא וְגו'. (ובארנו הדברים, ושם (דברים שם) בת בנה
 ובת בתה. ואף על גב שהם בנגלה ובנסתר
 וכן אחריו. שהרי העולם צריך להם, והם
 ישוב העולם, כמו שכתוב (משלי כז) רַעַךְ
 ורַע אַבִּיךָ) וְזֶה סוּד הַדְּבָר. שְׂאֵמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם אַחִי, לְמָה
 רַעִי? וְאִם רַעִי, לְמָה אַחִי? אֵלָּא לְמַדְנֵוּ,
 אוֹתוֹ דְּבָר שְׁלֵא סָר לְעוֹלָמִים נִקְרָא רַע,
 כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר רַעֲךָ וְרַע אַבִּיךָ אֵל תַּעֲזֹב. וְזֶהוּ
 סוּד הַדְּבָר שְׂאֵמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִם
 הָעֲלִינָה נִקְרָאת רַעִיָה, כִּי לֹא זֹזָה אַהֲבַת
 הָאֵב מִמֶּנָּה לְעוֹלָמִים. וְהָאִם הַתַּחְתּוֹנָה
 נִקְרָאת כְּלָה, וְנִקְרָאת אַחֹת, כְּמוֹ שְׁבֵאַרְנֵוּ
 (שיר ח) אַחֹת לָנוּ קִטְנָה. וְהִינוּ סַתֵּם מִשְׁנָה
 שְׁלֵנוּ, שְׁכַתוֹב כָּאֵן עֲרוֹת אַחֹתְךָ בַת אַבִּיךָ
 אוֹ בַת אִמְךָ. כִּיֵּן שְׂאֵמַר בַּת אַבִּיךָ, מַה זֶה
 אוֹ בַת אִמְךָ? אֵלָּא, אִם הִיא נִמְצָאת מִצַּד
 הָאֵב, נִקְרָאת חֲכָמָה. וְאִם מִצַּד הָאִם,
 נִקְרָאת בִּינָה. וְעַל כָּל פָּנִים, בֵּין כָּךְ וּבֵין
 כָּךְ, הִיא נִמְצָאת מִהָאֵב וְהָאִם. שְׁהָרִי יו"ד
 אֵינָה זֹזָה מֵה' לְעוֹלָמִים. וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
 מוֹלְדֵת בֵּית - מִצַּד הָאֵב. אוֹ מוֹלְדֵת חוּץ -
 מִצַּד הָאִם.

אדם נכללת בכלם, והפנים היו לארבעת
 צדדי העולם, ונפרדים בדמיותיהם, וככלם
 כלולים בו באדם.

מיכאל ממין, גבריאל משמאל, אוריאל
 לפניהם, רפאל לאחוריהם,
 השכינה מעליהם. שנים מכאן, ושנים
 מכאן, והיא באמצע. כמו זה בארץ
 שלמטה - שנים מכאן, ושנים מכאן, וי"ה
 ביניהם. כיון שלוקחים שני דגלים, מה
 כתוב? ונסע אהל מועד מחנה הלויים וגו'.
 ואחר כך אותם שנים אחרים ארבע מחנות
 הן לארבעת צדדי העולם, ונמצאים שנים
 עשר. אף כך למטה כמו שלמעלה. ונסע
 בראשונה דגל מחנה יהודה מול מחנה
 אוריאל. ומחנה ראובן מול מחנה מיכאל.
 זה לדרום, וזה למזרח. כך גם המזבח
 דרומית מזרחית. ומחנה דן לצפון. מחנה
 אפרים ימה. מחנה דן מול מחנה גבריאל.
 מחנה אפרים למערב מול מחנה רפאל. כך
 גם המזבח צפונית מערבית. הכל אחוז זה
 בזה, עד שהכל עולה ונאחז בשם הקדוש,
 שהוא הראשית של הכל, העליון של הכל,
 הקדוש של הכל, הכל כלול בו.

אהבת הקדוש ברוך הוא שקרא לישראל
 אחים שנאמר לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא
 לְמַעַן אַחִי וְרַעִי אֲדַבְּרָה נָא וְגו' (קכב, ח):
 [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ע"ז ע"ב)]
 ערות אחי אביך לא תגלה (ויקרא יח), שנה

—== זוהר תהלים ==—

בְּדַרְגַת הַצְּדִיק, וְכָל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שְׁפֹלִילִים
 בּוּ. וְהֵינּוּ שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, שֵׁשׁ עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה. מִי
 הַשְּׁבָטִים? אֵלוּ שְׁנַיִם עָשָׂר תַּחֲוֹמִים
 שֶׁנִּפְרְדִים מֵאוֹתוֹ אֵילָן גְּדוֹל וְחֹזֵק שֶׁיִּרְשׁ
 אוֹתָם מִצַּד הָאֵב וְהָאֵם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי
 יְהוָה, מִיִּפֵּי הָעֵדוּת שֶׁמַּעֲיֵד הַבֵּן הַקְּדוֹשׁ,
 (שמעיד אבא ואמא בבן הקדוש) שְׁכָתוֹב שְׁבָטֵי יְהוָה
 עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵם נְהָרוֹת עֲמָקִים
 שְׁשׁוּפְעִים וְנִמְשָׁכִים מִן י"ה. וְהַכֹּל (וְכָל כֹּךְ
 למה,) לְהוֹדוֹת לְשֵׁם ה' כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ
 כִּסְאוֹת לְמִשְׁפַּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד, לְרִשְׁתָּה
 אֶת הַמַּלְכוּת הַקְּדוֹשָׁה הוּא וּבְנָיו לְדוֹרֵי
 דוֹרוֹת, וְזוֹהֵי הַשִּׁירָה שֶׁאָמַר דָּוִד עַל
 הַמַּלְכוּת הָעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוֹשָׁה.

רַבִּי אַבְאָ אָמַר, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה
 בַּיִת. מִי הַבַּיִת שֶׁנִּבְנָה בְּחֻכְמָה? הֲוֵי
 אוֹמֵר זֶה הִנֵּהר שְׁיוּצָא מֵעֵדָן. מִשׁוּם כֶּךָ
 מוֹלְדֵת בַּיִת אוּ מוֹלְדֵת חוּץ, כְּשִׁיצָאָה מוֹ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (בראשית ב) עָצָם מֵעֲצָמֵי וּבִשָּׂר
 מִבִּשְׂרֵי. וְכָתוֹב וַיִּקַּח אֶחָת מִצְלַעְתָּיו, וְזֶהוּ
 מוֹלְדֵת חוּץ, מִמְּקוֹם שֶׁל זַעִיר אֲנָפִין
 נִמְצָא, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וְעַל זֶה אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אֲחִים לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, שְׁלֹא סָרָה אֶהְבְּתָם לְעוֹלָמִים.
 יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֵמָטָה נִקְרָאת אַחוֹת אִמָּךְ,
 כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה
 כְּעִיר שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ וְגו'. מַה זֶה
 שְׁחַבְרָה לָּהּ יַחְדּוֹ? כְּדֵי שִׁיזְדוּג עִמָּה
 הַמֶּלֶךְ מִשְׁשָׂה צְדָדִים, בְּכָל צְדָדֵי הַמֶּלֶךְ,

קכג א שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים: ב הנה בעיני

שימוש תהלים

לעבד שברה

שיר המעלות אליך נשאתי (קכג, א): [שימוש תהלים לפרק קכג] לעבד שברה כתוב בטס של עופרת שם האדון ושם העבד והוא ישוב.

זוהר תהלים

מבעלה כראוי, וכל העומדים בכל הצדדים עומדים לבדם, כמו שנאמר ולא עמד איש אתו, שכתוב ויקרא הוציאו כל איש מעלי. ואחר שהיא מקבלת עדוניה מבעלה, כלם נשקים לאחר מכן ונזונים, כמו שנאמר ישקו כל חיתו שדי ישברו פראים צמאם.

תפלה של בן אדם שמתכונן בה הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות ומשם יוצאים לקים את הכל

אליך נשאתי את עיני הישבי וגו' (קכג, א):
[זוהר ח"א פ' יח (ד רכח):] רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים קכג) אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. פסוק זה בארוהו, אבל בא ראה, תפלה של בן אדם שמתכונן בה, הוא למעלה לעמק העליון שמשם שופעות כל הברכות וכל החרות, ומשם יוצאים לקים את הכל. ועל זה יתר יו"ד, משום שיו"ד לא פוסק ממקום הזה לעולמים, ולכן כתוב הישבי בשמים, אחרז למעלה בסוד החכמה העליונה, ואחרז למטה שיושב על כסא האבות, יושב על הכסא שנקרא שמים, ולכן כתוב הישבי בשמים.

ומכאן, כשברכות שופעות מלמעלה מהעמק הזה, את כלן נוטל

אליך נשאתי את עיני - לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה

אליך נשאתי את עיני וגו' (קכג, א): [זוהר ח"א פ' יג (ד רח):] ולא יכל יוסף להתאפק. רבי חזקיה פתח ואמר, (תהלים קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. הפסוק הזה בארוהו ונתבאר, אבל בא ראה, אליך נשאתי את עיני, וכתוב (תהלים קכא) אשא עיני אל ההרים. אלא, זה למעלה וזה למטה. אשא עיני אל ההרים - זה למעלה, כדי להמשיך ברכות ממעלה למטה, מההרים הללו העליונים למשך מהם ברכות לכנסת ישראל שמתברכת מהם. אליך נשאתי את עיני, לצפות ולחכות לאותן ברכות שיורדות משם למטה. הישבי בשמים, שכל תקפה וקיומה וחילה הוא בשמים. משום שכאשר היובל פותח המעינות של כל אותם השערים, כלם עומדים בשמים. וכיון ששמים נוטלים כל אותם אורות שיוצאים מהיובל, אז הוא זן ומשקה את כנסת ישראל על ידי צדיק אחד. וכיון שזה מתעורר אליה, כמה הם שעומדים בכל הצדדים להיות משקים ולהתברך משם, כמו שנאמר הכפירים שאגים לטרף ולבקש מאל אכלם. ואז היא עולה בסוד הסודות כראוי [לח], ומקבלת עדוניה

עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם בְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ בֵּן עֵינֵינוּ אֶל יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ עַד שִׁחְתָּנוּ: ג חֲנֵנוּ יְהוָה חֲנֵנוּ כִּי רַב שִׁבְעֵנוּ כּוֹז: ד רַבַּת
 שִׁבְעָה לָּהּ נִפְשָׁנוּ הִלְעַג הַשְּׂאֲנִים הַבּוֹז לְגֵאוֹנִים:

זוהר תהלים

שופעות ונמשכות מאתו מקום עמק הכל,
 ומתישבים במקום שנקרא שמים, אז ברכות
 נמצאות בעליונים ובתחתונים.

כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד (קכג, ב): [זוהר ח"ג פ' ו' ואתחנן
 (דף רס"ה)] כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יְד אֲרוֹנֵיהֶם,

מה זה כְּעֵינֵי עֲבָדִים? אלו אותם שאר גדולי
 העמים שלא נזונים אלא משירי (גוף) נוף האילן
 שישראל נדבקים בו. וכשישראל לוקחים
 ברכות מאתו מקום, כלם מתברכים מישראל.
 כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבֻרָתָהּ - זוהי השפחה
 שבארנו, שהקדוש ברוך הוא הרג את הכח
 שלה במצרים, שהרי אין כח שלה אלא רק
 כששופע מתמצית של ארץ ישראל. וארץ
 ישראל נקראת גְּבֻרָתָהּ, ועל זה כתוב (משלי ל)

תחת שלוש רגזה ארץ. איזו ארץ? זו ארץ
 ישראל, כמו שנתבאר. תחת עבד כי ימלוך -
 אלה אותם עבדים שאמרנו, כשנתן השלטון
 לאחד מהם. וזהו שכתוב אשר הוצאתיך מארץ
 מצרים מבית עבדים. שפחה כי תירש גְּבֻרָתָהּ
 (מי היא) - זוהי שפחה כמו שאמרנו. בא וראה,
 מצד השפחה הזו יוצאים כמה שומרי חק בעלי
 דינים, מקטרגים כנגד ישראל כדי לקטרג
 עליהם, והקדוש ברוך הוא עושה לישראל
 שמירה כאב שרוצה לשמר את בנו מהכל. אמר
 הקדוש ברוך הוא לישראל, כמה מקטרגים
 מזמנים כנגדכם, השתדלו בעבודתי, ואני
 אשמר אתכם מבחוז, ואתם תהיו זמינים
 בבתיכם בפנים וישנים במטותיכם, ואני
 אשמר אתכם מבחוז וסביב מטותיכם.

המקום הזה שנקרא שמים, ומזה שופעים
 למטה, עד שמגיעים לצדיק עמוד העולם,
 ומפאן מתברכים כל אותם החילות וכל
 אותם המחנות למיניהם, והרי פשוטה.

בֵּא רָאָה, בשבעים ושנים מאורות עולה
 עטרת כל המחנות, עגול העולם,
 בשבעים מקומות, עגול אחד לכלם. בתוך
 אותו עגול נקדה אחת שעומדת באמצע.
 מנקדה זו נזון כל אותו עגול, בית קדש
 הקדשים, הוא מקום לאותה רוח כל
 הרוחות, [כמו טוד של כל הסודות] נסתר בתוכו.
 סתר זה הוא בתוך חילותיה, טמיר הוא לפני
 ולפנים. כשעולה זו, עולים כלם אחריה.
 זהו שכתוב (שיר א) משכני אחריך נרוצה.

אֵלֶיךָ נִשְׁאֲתִי אֶת עֵינֵי וְגו' (קכג, א): [זוהר ח"ג פ'
 ואתחנן (דף רס"ה)] פתח רבי אבא ואמר,

(שם קכג) שיר המעלות אליך נשאתי את עיני
 הישבי בשמים. שיר זה לא כתוב מי אמרו.
 אלא בכל מקום שהוא סתום, רוח הקדש
 אמרה על כנסת ישראל בגלות. הישבי
 בשמים?! היושב צריך לו לכתב! מה זה
 הישבי? אלא בארנו, מי שרוצה להתפלל
 תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש מעמק
 הכל להוריק ברכות למטה, כמו שכתוב (שם קל)
 שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. ויו"ד זו
 היא יתרה, עמק הכל היא, וכזה צריך לבקש
 בקשתו, להוריק ברכות לאתו מקום שנקרא
 שמים, להזין ממנו את הכל. ועל זה הישבי
 בשמים, בשמים ממש. שפשאותן ברכות

קכד א שיר המעלות לדוד לולי יהוה **שְׁחִיָּה** לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל:
 ב לולי יהוה **שְׁחִיָּה** לָנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם: ג אֲזִי חַיִּים בְּלַעֲוֵנוּ
 בַּחֲרוֹת אָפֶם בָּנוּ: ד אֲזִי הַמּוֹם שְׁטַפּוֹנוּ נַחֲלָה עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ: ה אֲזִי עָבַר עַל
 נַפְשֵׁנוּ הַמּוֹם הַיְדוּנִים: ו בְּרוּךְ יְהוָה **שְׁלֵא** נִתְּנָנוּ טָרַף לְשֵׁנֵיהֶם: ז נַפְשֵׁנוּ
 בַּצַּפּוֹר נִמְלָטָה מִפֶּחַ יוֹקְשִׁים תִּפַּח נִשְׁבַּר וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ: ח עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם יְהוָה
עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

שימוש תהלים

לעבור בספינה

שיר המעלות לולי ה' (קכד, א): [שימוש תהלים לפרק קכד] כשתרצה לעבור בנהר או בספינה התפלל השירה הזאת ואח"כ תעבור.

זוהר תהלים

לולי ה' שְׁחִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל -
 יִשְׂרָאֵל סָבָא

לולי ה' שְׁחִיָּה לָנוּ (קכד, ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף ט"ז)] הַתִּצְבּוּ וַרְאוּ - אֵין לְכֶם לַעֲרֹךְ קָרֵב, שְׁחִיָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲרֹךְ קָרֵב בְּשִׁבְלֵכֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר ה' יִלְחֶם לְכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִישוּן. בֹּא רְאֵה, בְּאוֹתוֹ לִיְלֹה כִּנְסַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ וְדָן אֶת דִּינֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַלְמֵלֵא שֶׁהַקְּדִימוֹ הָאֲבוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, לֹא הָיוּ נִצּוּלִים מִן הַדִּין. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, זְכוּת יַעֲקֹב הִגְנָה עַל יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים קכד) לולי ה' שְׁחִיָּה לָנוּ יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל סָבָא.

נסוף המים בכדי לשלוט על מים הזדונים
הַמּוֹם הַיְדוּנִים (קכד, ה): [זוהר חלק א' פרשת נח (דף ט"ז)] אָמַר לָהֶם, וַדַּאי אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁאֲנוּ גָרִים בּוֹ הוּא קָטָן, וְכָלֶם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וַיֵּשׁ עֲלֵינוּ תַלְמִיד חָקֵם וַשְׁמוֹ רַבִּי יִצְחָק בֶּר יוֹסִי מְחוֹזָאָה, וּבְכָל יוֹם

נַפְשֵׁנוּ בַּצַּפּוֹר נִמְלָטָה (קכד, ז): [זוהר ח"ב פ' חנון (דף ט"ז). השלמה השמטת סימן ו']

המן (דף ט"ז). השלמה השמטת סימן ו']

זוהר תהלים

כְּאֶשֶׁר בָּא רַבִּי אַבְא, בְּאוֹ שְׁאָלוֹ לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, יִפְהֵ אָמַר רַבִּי יְהוּדָה וְכֵן הוּא, וְאֲנִי צְרִיף לְגִלּוֹת סוּד הַעֲנִינִן, וְהָרִי רְאִינוּ שְׂרַבִּי יְהוּדָה גְּלָה אוֹתוֹ. אֲלֵא אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: מִשָּׁה, עֵתָה בְּמִצְרַיִם הָיָה הַמָּטָה שֶׁל אֶהְרֵן לְדַחֲוֹת הַקֶּשׁ הַשּׁוֹלֵט עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם. אָבֵל כְּשִׁי צָאוּ מִמִּצְרַיִם, כִּמָּה מְקַטְרָגִים מְזַמְנִים עַל יִשְׂרָאֵל לְדַחֲוֹתָם בֵּינָם, כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ וְקַטְרָגוֹ. בְּאוֹ לֵיָם - בָּא רַהֲב, שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם וְשֶׁל יָם, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: הָרָם וְנִטָּה יָדָךְ. כִּיּוֹן שְׁאָמַר הָרָם אֶת מִטְּךָ, מֵהוּ וְנִטָּה אֶת יָדָךְ? אֲלֵא הָרָם אֶת מִטְּךָ נִגְדַּ רַהֲב שָׂרוּ שֶׁל מִצְרַיִם. בְּאוֹ לְמָרָה - כִּמָּה מִים מְרִים נִזְדַּמְנוּ אֲצֵלָם וְנִצְטַעַר מִשָּׁה וְצַעַק, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טו) וַיִּצְעַק אֶל ה'. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִשָּׁה, הָרִי לָךְ עֲצָה בְּזָה - הַשֶּׁלֶךְ הַמָּטָה אֲצֵלָם וַיִּתְחַקֵּק נַחֲשׁ עָלֶי צוּר, שְׁנִיָּהֶם בְּיַחַד, וַיִּצְלוּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שֵׁם) וַיִּוְרָהוּ ה' עֵץ וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. עֵץ, כְּמוֹ שְׁנִיָּאֲמַר (קֹהֶלֶת יא) מְקוֹם שִׁיפֵל הָעֵץ, שֶׁהוּא עֲצָה, וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם. וְכָתוּב (שְׁמוֹת טו) שָׁם שָׁם לוֹ חֵק וּמִשְׁפָּט, נַחֲשׁ עָלֶי צוּר. וְשָׁם נִסְהוּ, עֲטָרָהוּ בְּנִסִּים. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מְכַאֵן וּלְהִלָּאָה הָרִי לָךְ שִׁיעֲמַד אֲצֵל הַמַּיִם, הָרִי לָךְ לְהִתְקַדֵּשׁ שְׁמִי בְּמִים.

בְּאוֹ לְחוּרֵב - בְּאוֹ הַמַּיִם לְקַטְרָג. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שְׁמוֹת יז) וְהִכִּיתָ בְּצוּר. הַמָּטָה נִצְרָף כְּאֵן, וְהִכִּיתָ לְאֵלוֹ בְּאוֹתוֹ צוּר, וְלֹא בְּנַחֲשׁ. אָמַר מִשָּׁה, יוֹתֵר צְרִיף כְּאֵן, אֲנִי רוֹאָה מִים שְׂרוּצִים לְשִׁטְף. מִדּוּעַ? (שֵׁם) הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוּר בְּחֵרֵב וְהִכִּיתָ בְּצוּר. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה: עֲדִינִן בְּמַרְיָבָה עֲתִידִין הַמַּיִם לְקַטְרָג יוֹתֵר, שֶׁהֵם מִים עֲכוּרִים, רְעִים וְזוּדוֹנִים, וַיִּזְדוּגוּ בְּהֵם יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם. וְאוֹתָהּ שַׁעָה נִצְרָף הַמָּטָה וְהִתִּיר עֲלֵיהֶם הַנַּחֲשׁ בְּגִלּוּי לְעֵינֵיהֶם, וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִי. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר כז) לְהִקְדִּישְׁנִי בְּמִים לְעֵינֵיהֶם. מֵהוּ לְעֵינֵיהֶם? דְּבַר שְׁנִיָּאֲמַר בְּהֵם בְּגִלּוּי. בָּא רְאָה, כֵּן רְאָה דָּוִד, שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קכד) לּוּלִי ה' שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוֹם עֲלֵינוּ אָדָם. זֶה פְּרַעָה. (שֵׁם) אֲזִי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים, כְּמוֹ שְׁאָמַרְנוּ. וְכָתוּב (שֵׁם) נַפְשֵׁנוּ כְּצַפּוֹר נִמְלָטָה מִפַּח יוֹקָשִׁים.

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצִין:

עֲזַרְנוּ בְּשֵׁם ה' עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְצִין (קכד, ח):
[זוהר ח"ג (דף קצט.א) זוהר תורה] פתח

כְּשֶׁבְּאוֹ לְאֵילִם - בְּאוֹ הַמַּיִם לְקַטְרָג בְּהֵם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: בְּמְקוֹם הַזֶּה אֵין צְרִיף מָטָה. הָרִי יַעֲקֹב שֶׁהוּא אֵילָן בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ, וְהוּא שְׁבַעִים תְּמָרִים, וְשִׁתִּים עֲשָׂרָה עֵינַת מַיִם, שְׁנַיִם עֲשָׂר שְׁבַטִים בְּשִׁבְעִים עֲמוּדִים וְשְׁנַיִם עֲשָׂר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

שנאחזת בהם תבטל ממנו, ואם כן א"ת עושה ליכניט שהרי אות ה עיקר של השם הזה תעקר, וע"ז אמר יהושע (יהושע ז) וישמעו הכנעני וגו' והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול, שהרי בודאי שם הזה הוא העיקר והיסוד של הכליט את"ה הוא הוי"ה, ומשה אע"פ שהקב"ה לא אמר לו כך קס"י ידע שזה בזה תולה והחטא יגרום כך, זש"כ ואת"ה אל תירא עבדי יעקב וגו', שהרי הכל אחד קס"ב כי אתך אני וגו', זה נתבאר כי אתי אתה לא כתוב, אלא כי אתך אני, ובעבור זה כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה:

רבי אלעזר ואמר (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו', כי אתך אני נאם ה' להושיעך כי אעשה כלה בכל הגוים וגו' אך אתך לא אעשה כלה, מקרא זה נדרש והעירו בו, את"ה מה הוא, זה סוד של ארון הברית קס"י וזו היא המדרגה ההולכת בגלות עם בניה עם הקדוש, משה בשעה שביקש רחמים על ישראל מה כתוב (במדבר יא) ואם ככה את עושה לי הרגני נא הרוג, וזה נתבאר, אבל כך אמר משה מדרגה האחת שנתת לי נקראת את"ה, לפי שאין לה הפרשה ממך קס"י ה שלה נאחזת בהם בישראל קס"י ואם יכרתו ישראל מן העולם הרי ה של השם הזה

זיו הזוהר

גם השם הוי"ה אינו בשלימות: קס"א. פי' אע"פ שהקב"ה לא אמר למשה שע"י אכילת הבשר יכרת כל עם ישראל והשכינה תפרד מהם, מ"מ הבין משה מעצמו שיכול לבוא ח"ו לידי כך כי עבירה גוררת עבירה: קס"ב. פי' שבאמת היה צריך לומר ועתה אל תירא ואמר ואתה, לרמז כי מן תיבת את"ה על ישראל להבין שאין להם לירא מכליון ח"ו, דהא כלא חד, דקב"ה ואורייתא וישראל חד ע"י האות ה של את"ה שהיא ג"כ ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה שנקשרת עם ישראל תמיד, וזהו שאומר כי אתך אני תמיד בכל אופן שהוא אע"פ שאין אתם אתי כראוי, וכידוע שאפילו על הזמן של ואנכי הסתר אסתיר את פני וגו' הוא משגיח מן החלונות ומציץ מן החרכים על עם ישראל לעזור להם, ומכל זה יובן מה שאמר דוד עזרנו בשם הוי"ה וגו', רצה לומר שבעבור שמו הגדול השם הוי"ה ב"ה שלא תחסר ה האחרונה הוא עוזר לנו להיותנו עם נצחי:

קנו. היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה השוכנת עם ישראל תמיד אפילו בתוך טומאותם וגם בגלותם: קנז. תיבה את"ר רמז על מדת המלכות ואת ה נוספת שהיא ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה, להורות שהמלכות נקשרת תמיד עם התפארת ושאר הספירות העליונות, כי השם הוי"ה ב"ה כולל הכל: קנח. זו השכינה הקדושה ששורשה אות ה האחרונה מן השם הוי"ה ב"ה ומן תיבת את"ה, והיינו מלכות שבמלכות מדרגה האחרונה שעל זה נאמר והנה אופן אחד בארץ כידוע: קנט. כי כשיחסר אות ה מן את"ה ישאר את"ה, וגם השם הוי"ה ב"ה לא יהיה שלם: קס. אומר שכן היה גם טענת ומליצת יהושע, שאם ח"ו ישראל יעברו מן העולם מה תעשה לשמך הגדול, היינו השם הוי"ה ב"ה שהוא בודאי העיקר ויסוד הכל, וזהו שאומר את"ה הוא הוי"ה, כלומר אם את"ה בשלימות עם האות ה הוא הוי"ה בשלימות, אבל אם אין את"ה בשלימות אלא בחסרון האות ה

קכה « שיר המעלות הבטחים ביהוה כהר ציון לא ימוט לעולם

שימוש תהלים

לאויבים

שיר המעלות הבטחים (קכה, א): [שימוש תהלים לפרק קכה] בעת שתלך בדרך ויעמדו עליך אויבים קח מלח בידך ואמור את השירה הזאת שבע פעמים.

זוהר תהלים

כתוב לא אריה ולא שחל ולא שחץ - אלא כפיר, שהוא החלש והקטן מכלם ולא בוטח בכחו אף על גב שהוא חזק. כף הצדיקים לא בוטחים במעשיהם עכשו אלא ככפיר. אף על גב שיודעים שחזק כח מעשיהם, לא בוטחים אלא ככפיר, ולא יותר. ולכן הבטחים בה' כהר ציון וגו', לא ככפיר ולא כאריה ולא כמו כל השמות, אלא כהר ציון. ופרשוהו, מה הר ציון הוא חזק ולא ימוט תמיד, אף כף באותו זמן יהיו כמו הר ציון, ולא כמו עכשו שלא בוטחים, אלא ככפיר שפוחד ולא בוטח בכחו. ואתם בני קדושים עליונים, בטחונכם כהר ציון, ודאי אשריכם בעולם הנה ובעולם הבא.

הללו, כשהגיעו לעיר נחשך הלילה. אמר רבי שמעון, כמו שיום זה מאיר לנו בדרך הזו לזכות בו בעולם הבא, אף כף הלילה הנה יאיר לנו לזכותנו לעולם הבא, ולעטר דברים של היום בלילה הנה לפני עתיק הימים. שהרי כמו היום השלם הנה לא ימצא בכל הדורות האחרים. אשרי חלקנו בעולם הזה ובעולם הבא.

נבנסו לביתו של רבי שמעון, ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי עמם. לנו עד שנחלק הלילה. כיון שנחלק הלילה, אמר רבי שמעון לחברים, זמן הוא לעטר את

בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי ובית המקדש לא נבנה ולכן לא התתקנו למעלה במקומם

שיר המעלות הבטחים וגו' (קכה, א): זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קמ"ג.) פתח ואמר,

(תהלים קכה) שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט לעולם ישב. פסוק זה פרושו. אבל שיר המעלות - תשבחת שאומרות אותן דרגות קדושות עליונות מצד של הגבורות העליונות, והם כמו הלויים שלמטה, והם מעלות, דרגות על דרגות, ועובדים בסוד של חמשים שנים. וזהו שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון, אלו הם הצדיקים שבוטחים בו במעשים שלהם. כמו שנאמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח. ואם תאמר, הרי הצדיקים לא בוטחים במעשיהם כלל ותמיד פוחדים, כמו אכרזה שכתוב בו (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה וגו', כמו יצחק שכתוב בו (שם כו) כי ירא לאמר אשתי כיעקב שכתוב בו (שם לב) וירא יעקב מאד ויצר לו. ואם אלה לא בטחו במעשיהם, כל שפן שאר צדיקי העולם, ואתה אומר וצדיקים ככפיר יבטח!?

אף ודאי כתוב ככפיר, שהרי מכל אותם שמות לא כתוב אלא כפיר, ולא

יָשָׁב: ב' יְרוּשָׁלַם הָרִים סָבִיב לָהּ וַיְהוֹדֶהּ סָבִיב לְעִמּוֹ מַעֲתָהּ וְעַד עוֹלָם:
ג' בִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבַט הָרָשָׁע עַל גּוֹרֵל הַצַּדִּיקִים לְמַעַן לֹא יִשְׁלַחוּ הַצַּדִּיקִים

זוהר תהלים

אמר שיר המעלות. שלמה המלך אמר שיר השירים, שיר מאותם מנגנים. מה בין זה לזה, שהרי נשמע שהכל אחד? אלא ודאי שהכל אחד, אבל בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי, ובית המקדש לא נבנה, ולכן לא התקנו למעלה במקומם. שהרי כמו שיש תקוני משמרות בארץ, אף כך ברקיע, ועומדים אלה פנגד אלה. וביום שנבנה בית המקדש נתקנו כלם במקומם, והנר שלא מאיר התחיל להאיר. ושירה זו נתקנה למלך העליון, המלך שהשלוש שלו. והתשפחת הזו היא מעלה מכל התשפחות הראשונות. היום שהתגלתה תשפחת זו (בעולם) בארץ, באותו יום נמצאה שלמות בכל, ולכן הוא קדש קדשים.

מי שפגם את הברית - אוי לו שפגם אותו בחייו, ואוי לו שפגם אותו במיתתו אוי לו מאותו ענש אוי לו שפגם האות וארון הברית הקדוש, אוי לו מאותה בושא

בִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבַט הָרָשָׁע וְגו' (קכה, א): נזוהר
ח"ב פ' ויקהל (דף ר"ד): ככה רבי אבא ואמר, אוי לבני העולם שלא יודעים אותה בושא! אוי לאותו ענש של כל מי שרוצה להכניס לארון, כי לא צריך להכניס לארון, פרט לצדיק שיודע בנפשו ונודע בעצמו שלא חטא באותה ברית, אות הברית הקדוש, מעלומיו, ושמר אותו כראוי. ואם

המרכבה הקדושה למעלה בהשתדלותנו. אמר לרבי יוסי, אתה שלא נשמעו דבריך ביום הזה בינינו, אתה תהיה ראשית להאיר הלילה, שהרי עכשו עת רצון היא להאיר מעלה ומטה. פתח רבי יוסי ואמר, שיר השירים אשר לשלמה. שיר זה עורר אותה שלמה המלך כשנבנה בית המקדש, וכל העולמות נשלמו, מעלה ומטה, בשלמות אחת. ואף על גב שהחברים חלקו בזה (מתי נאמר), אבל שירה זו לא נאמרה אלא בשלמות. כשהלכנה התמלאה בשלמות, ובית המקדש נבנה כמו שלמעלה בשעה שנבנה בית המקדש למטה, לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו אותו היום.

המשפן שעשה משה במדבר להוריד שכינה לארץ, באותו יום הוקם משפן אחר עמו למעלה, כמו שבארזה שכתוב (שמות מ) הוקם המשפן - המשפן - משפן אחר שהוקם עמו, וזה משפן הנער מטטרו"ן, ולא יותר. כשנבנה בית ראשון, בית ראשון אחר נבנה עמו, והתקים בכל העולמות והאיר (בעולם והאיר) לכל העולמות, והתבשם העולם, ונפתחו כל המשקופים העליונים להאיר, ולא היתה שמחה בכל העולמות כמו אותו היום. אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה, וזהו שיר השירים. שיר שאותם המנגנים שמנגנים לקדוש ברוך הוא. דוד המלך

בְּעוֹלָתָהּ יְדִיחֵם: דַּ הַיְטִיבָהּ יְהוָה לְמַעַן לְמוֹכִים וְלִישָׁרִים בְּלִבּוֹתָם: הַ וְהַמְטִים
עַקְלָקְלוֹתָם יוֹלִיכֵם יְהוָה אֶת פְּעָלֵי הָאָוֶן שְׁלֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

— זוהר תהלים —

בְּמִיתָתוֹ. אוֹי לוֹ מֵאוֹתוֹ עֲנֹשׁ. אוֹי לוֹ
שְׁפָגַם הָאוֹת וְאָרוֹן הַבְּרִית הַקְּדוֹשׁ, אוֹי
לוֹ מֵאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, שְׁנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת
עוֹלָמִים - נִקְמָה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִקְמָה
שֶׁל אוֹתוֹ פָּגַם. וְסוּד זֶה כְּתוּב, (תהלים קכה)
כִּי לֹא יִנּוּחַ שְׁבֹט הָרָשָׁע עַל גּוֹרֵל
הַצַּדִּיקִים.

לֹא, לֹא צָרִיף לְהַכְנִס לְאָרוֹן וְלִפְגַּם אֶת
הָאָרוֹן. הַסּוּד שְׁצָרִיף לְהַתְחַבֵּר בְּאוֹת
בְּרִית קְדֹשׁ הוּא הַסּוּד הָרְאוּי לוֹ, וְלֹא
לְאַחַר. שֶׁהָרִי אָרוֹן אֵינוֹ מִתְחַבֵּר אֶלֶּא
בְּצַדִּיק שְׁשׂוֹמֵר בְּרִית קְדֹשׁ. וּמִי שְׁפּוֹגֵם
אֶת הַבְּרִית וְנִכְנָס בְּאָרוֹן - אוֹי לוֹ שְׁפָגַם
אוֹתוֹ בְּחַיּוֹ, וְאוֹי לוֹ שְׁפָגַם אוֹתוֹ

קכו א שיר המעלות בשׁוֹב וְהוֹדָה יְיָ אֱת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כַחֲלָמִים: ב אִז יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה אִז יֵאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְהוָה יְהוָה: ג לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים: ד הַגְּדִיל יְהוָה יְהוָה: ה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הֵינּוּ שְׂמֵחִים: ו שׁוֹבָה יְהוָה יְהוָה אֱת (שְׁבוֹתָנוּ) שְׁבִיתָנוּ בְּאִפְיָקִים בְּנִגְבִּי: ז הַזֹּרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: ח הַלֹּדֶז יִלְךְ וּבִכְהָ נִשְׂא מִשָּׁךְ הַזֹּרֵעַ בֵּא יָבוֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמָתָיו:

שימוש תהלים

לאשה שנפטרו ילדיה

שיר המעלות בשׁוֹב ה' (קכו, א): שימוש תהלים לפרק קכז] טוב לאשה שמתים ילדיה. כתוב בקמיע שירה זאת וכתוב גם כן סנוי וסנסנוי וסמנגלף בשיטה אחרונה ותשים אותה בארבע רוחות הבית.

זוהר תהלים

שְׁבָעָה, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה, וּמְשׁוֹם כֶּךָ בְּכֻלָּם הוּא אֲחִזּוּ, וְחִזְרוּ בְּתְּשׁוּבָה, וְנִקְרַע גְּזֵר הַדִּין בְּכֻלָּם. וְעַל כֵּן שְׁבָעִים שָׁנָה יֵשׁ בְּחֻלּוֹם.

בשׁוֹב ה' אֱת שׁוֹבֵת - זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבָל שְׁלֵא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים

בשׁוֹב ה' אֱת שׁוֹבֵת צִיּוֹן (קכו, א): [זוהר ח"ג

פ' אמור (דף ט"ז ע"ב): פְּתַח וְאָמַר, (תהלים

קכו) בְּשׁוֹב ה' אֱת שׁוֹבֵת צִיּוֹן הֵינּוּ כַחֲלָמִים. בְּשׁוֹב ה' אֱת שׁוֹבֵת, זֶה נֶאֱמַר בְּגִלּוֹת בְּבָל, שְׁלֵא נִמְצְאוּ יוֹתֵר בְּגִלּוֹת אֶלָּא שְׁבָעִים שָׁנִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה כט) כִּי לִפִּי מְלֹאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֵד אֶתְכֶם. וְכָתוֹב הֵינּוּ כַחֲלָמִים, מַה זֶה כַחֲלָמִים? אֶלָּא הָרִי הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, שֵׁישׁ שְׁבָעִים שָׁנִים בְּחֻלּוֹם. וּבֵא רָאֵה, כְּתוֹב כִּי שְׁבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יְדְכֶם. מִי שְׁבַעַת הַיָּמִים? הָרִי נִתְבָּאֵר, אוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן שֶׁהוּא כָּלֵל שֶׁל כָּל שֵׁשֶׁת הָאֲחָרִים נִקְרָא שְׁבַעַת יָמִים, וְנִקְרָא תְּשׁוּבָה. שְׁנִינוּ, מִי שִׁוֹשֵׁב בְּחַעֲנִית בְּשִׁבְתָּ, קוֹרְעִים לוֹ גְּזֵר דִּינוֹ שֶׁל שְׁבָעִים שָׁנָה, וְשְׁבָעִים שָׁנָה הֵם שְׁבַע פְּנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁאֵפְלוּ הַסְּכִימוֹ כָּלָם עָלָיו (הכל) לְרַע, נִקְרַע אוֹתוֹ גְּזֵר הַדִּין. מַה הַטַּעַם? מְשׁוֹם שְׁאֲחִזּוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּכֻלָּל שֶׁל כָּלָם, שְׁנִקְרָא

אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ אוֹתוֹ הַגּוֹף מְמֹשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּהַאי שְׁמַחַת הַצְּדִיקִים

אִז יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְגו'. (קכו, ב): [זוהר ח"א

פ' חיי שרה (דף ק"ג ע"ב): אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מַהוּ וְלִקְחַת אִשָּׁה לְבָנִי לִיצְחָק? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִצְטַעַר עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא הָיָה לוֹ הַנְּאָה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי יְרֵאת קוֹנוֹ, אוֹתוֹ הַגּוֹף מְמֹשׁ תִּקַּח לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשְׁמַחַת הַצְּדִיקִים הַזֶּה, לִיצְחָק עִמּוֹ בְּשְׁמַחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לִיצְחָק עִמּוֹ שְׁעֲכָשׁוּ עֵת שְׁחֹק בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קכו) אִז יִמְלֵא שְׁחֹק פִּינוּ וְגו'.

הַלֹּדֶז יִלְךְ וּבִכְהָ וְגו'. (קכו, ג): [זוהר חדש שיר

השירים (דף ע"ו ע"ב: מדרש הנעלם) פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.

—== תהלים —== זוהר תהלים —==

הוא שֶׁמַח עִמָּהֶם בְּשִׂמְחָה בְּשִׁלְמוֹת. וּבְשִׁעָה שְׂאִין יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים, הַכֹּל הוּא בְּהַפּוֹךְ. וְעַם כָּל זֶה, אֶהְבֵּת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נִמְנַעַת מֵהֶם, וְכִסְאוֹ יוֹשֵׁב עֲלֵיהֶם כְּאִם עַל הַבְּנִיִּים, וְאִין נִמְנַעַת מִלְּבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וּבִקּוּל הִזָּה עוֹלָה לְמַעְלָה, מִשׁוּם שְׂרָצוֹנוֹ מִי שֶׁמְלַמֵּד סִנְגוּרְיָה עַל בְּנָיו. מִנֵּיִן לָנוּ? מִמַּשֶּׁה שֶׁהִתְעַלָּה בְּעֲלִיָּה עַל שְׁלֹמֵד זְכוּת עַל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שִׁכְתוּב (שְׁמוֹת ל"ד) וּמַשֶּׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו. מִתִּי הִתְעַלָּה לְכַבּוֹד הַזֶּה? כִּשְׁחָטָאוֹ יִשְׂרָאֵל, וְלִמַּד עֲלֵיהֶם זְכוּת. כְּמוֹ כֵּן כְּתוּב הַלּוֹךְ יִלֵּךְ וּבָכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. מֵה זֶה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע? זֶהוּ סוּד כֶּסֶף הַכְּבוֹד, שְׁנוּטֵל מְשִׁיכָה שֶׁל זֶרַע קָדֵשׁ עֲלִיּוֹן לַעֲשׂוֹת פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּכְשִׁמְתַּעֲלִית בְּקוּל שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׂאִינָם צְדִיקִים, עִם כָּל זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה אוֹתָהּ, וּמִשְׁקָה אוֹתָהּ מִהַשְׁקָאֵת הַנִּחַל הַעֵמֶק, וְנִשְׁתַּלֵּם מִכָּל הַצְּדִידִים. אֲזִי, בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה, מִתּוֹךְ אוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת וּבְרָכוֹת וּקְדוּשׁוֹת שְׁנִשְׁתַּלְמָה. בְּרֵאשׁוֹנָה - הַלּוֹךְ יִלֵּךְ וּבָכָה, עַל חָטְאֵי יִשְׂרָאֵל. כִּשְׁשׁוּבוֹ - בֹּא יָבֵא בְּרִנָּה.

כְּתוּב (תהלים קכו) הַלּוֹךְ יִלֵּךְ וּבָכָה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזֶּרַע וּגו'. כְּמָה פְּעָמִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְהַחְזִירָם בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו, לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהִתְעַלּוֹת בְּתוֹכָם. שֶׁהָרִי כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל זֶה עֲלִיָּה לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם עִם כָּל הָעַמִּים שֶׁל הָעוֹלָם. כְּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל צְדִיקִים וְהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, מַעְלָה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְכֹלֵם מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ, וְלֹא הֵם בְּלִבְדָם, אֲלֵא אֶפְלוֹ הָעֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה, כֹּלֵם מוֹדִים לוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא שֶׁהוּא מִתְעַלָּה בְּכַבּוֹדוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל מֶשֶׁ. וְלֹא זֶה בְּלִבְדוֹ, אֲלֵא אֶפְלוֹ יִשְׂרָאֵל מִשְׁ מִתְעַלִּים בְּכַבּוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעְלָה וְלִמְטָה.

בֹּא וּרְאֵה, בְּשִׁעָה שִׁיִּשְׂרָאֵל צְדִיקִים, כֶּסֶף הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעְלָה מִתְעַלָּה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, בְּכִמָּה שְׁמֵחוֹת, בְּכִמָּה אֶהְבֵּה, וּמִתְחַבְּרִים הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכֹלֵם מִתְבָּרְכִים מֵעֵמֶק הַנְּחָלִים, וְכֹל הָעוֹלָמִים נִשְׁקִים וּמִתְבָּרְכִים וּמִתְקַדְּשִׁים בְּכִמָּה בְּרָכוֹת, בְּכִמָּה קְדוּשִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

קכו א שיר המעלות לשלמה אם יחוננו לא יבנה בית

שימוש תהלים

לנער היולד

שיר המעלות לשלמה (קכו, א): [שימוש תהלים לפרק קכז] כתוב אותו ותלהו על הנער מעת שיולד והוא טוב לשמירה.

זוהר תהלים

לְאֲדוֹנוֹ, שְׂרָחְבוּ אַרְבַּעַה וּגְבַהוּ עֶשְׂרֵה. וּמִי שִׁמְחַעְסֵק בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֵה בִּירְאָה וּבְאֵהֶבֶת אֲדוֹנוֹ, בְּמָקוֹם יִרְאָה שְׂרוּיָה שָׁם י', בְּמָקוֹם אֵהֶבֶה שְׂרוּיָה שָׁם ה', בְּמָקוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמָקוֹם מִצְוֵה שְׂרוּיָה ה', בְּמָקוֹם הַמְחַשְׁבָּה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שְׂמוּאֵל ב יט) וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם, כָּלוּל מֵהַכֹּל, שׁוֹרָה בּו יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנְיוֹ בּו. מֵה זֶה שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנְיוֹ בּו? אֵלּוּ סִמָּא"ל וְנִחַשׁ: [ע"כ מהשמשות].

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף כח.)] וְעֲלִיָּה נֶאֱמַר (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה' חוֹמַת אֲשֶׁר סָבִיב. וְלָכֵן בֵּהָרֶה זֶה יִבְנֶה בַּיִת הַמְקֻדָּשׁ עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, יִהְיֶה קִיָּם לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר (חגי ב) גְּדוֹל יִהְיֶה כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן הָרֵאשׁוֹן. שֶׁהָרֵאשׁוֹן נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם - וְזֶה עַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן (תהלים קכו) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בַּיִת שְׂוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנְיוֹ בּו.

מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקִיָּם בֵּן וּבַת

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנא.)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָיוּ יוֹשְׁבִים תַּחַת הָאֵילָנוֹת שֶׁל שְׂדֵה אוֹנוֹ. נִרְדָּם רַבִּי חֲזִיָּא, וְרָאָה אֶת אֵלֶיהוּ. אָמַר, מֵהוֹכַחַת הַדֶּרֶךְ שֶׁל מֵרַם מְאִיר הַשְּׂדֵה. אָמַר, כָּעֵת בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַ שֶׁקְרוּבָה יְרוּשָׁלַיִם לְהַתְּרַב, וְכֹל אוֹתָן קְרִיּוֹת הַחֲכָמִים, מְשׁוּם שֶׁיְרוּשָׁלַיִם הִיא דִין, וְעַל דִּין עוֹמְדָת וְעַל דִּין תַּתְּרַב, וְהִנֵּה נִתְּנָה רְשׁוּת לְסִמָּא"ל עֲלֶיהָ וְעַל גְּבוּרֵי הָעוֹלָם, וּבְאֵתִי לְהוֹדִיעַ לְחֲכָמִים אוֹלֵי יִאֲרִיכוּ אֶת שְׁנוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהָרִי כָּל זָמַן שֶׁנִּמְצָאָת בָּהּ תּוֹרָה - הִיא עוֹמְדָת, מְשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה עֵץ הַחַיִּים הָעוֹמֵד עֲלֶיהָ. כָּל זָמַן שֶׁהַתּוֹרָה מִתְּעוֹרֶרֶת לְמִטָּה - עֵץ הַחַיִּים לֹא זֶה לְמַעְלָה. פְּסָקָה הַתּוֹרָה לְמִטָּה - עֵץ הַחַיִּים

שִׁיר הַמַּעְלֹת לְשִׁלְמֹה וְגו' (קכו, א): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף טז.)] רַעִיָּא מְהִימְנָא הַשְׁלֵמָה מֵהַשְּׂמִטוֹת (סימן לח) מִצְוֵה זֶה לְקִיָּם מִצְוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה לְקִיָּם בֵּן וּבַת, מְשׁוּם שֶׁאָב שָׁם י', וְאִם שָׁם ה', בֵּן שָׁם ו', בַּת שָׁם ה', וְאָב וְאִם שִׁישׁ לָהֶם בֵּן וּבַת, גַּם ה' לֹא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם. וְכֵמוֹ זֶה בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית אָמַר (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ, פָּרוּ מִצַּד הַיָּמִין, וּרְבוּ מִצַּד הַשְּׂמָאל, שָׁבוּ בְּרֵא אֱלֹהִים הַכֹּל, וּבְרֵא זֶה עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, אֶת הָאֶרֶץ - זֶה שְׁכִינָה. וְלָמָּה צְרִיךְ אַרְבַּע, בְּאָב וְאִם בֵּן וּבַת? מְשׁוּם שֶׁהָרִי הַתְּקֻדָּשׁוֹ וְהַתְּבָרְכוֹ בְּשִׁלְשׁ קְדָשׁוֹת וְשָׁבַע בְּרָכוֹת שֶׁהֵם י', צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שְׁשׁוֹרוֹת עֲלֵיהֶם עֶשְׂרֵה, לְהִיּוֹת אָדָם רְשׁוּת הַיְחִיד

—== תהלים —==

לְשִׁלֶשֶׁת הַהָרִים הִלְלוּ יוֹצֵא, עוֹלָה לְמַעְלָה
וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. הַבַּיִת הַזֶּה מְשַׁקָּה מִמֶּנּוּ וְגוֹנֵז
בְּתוֹכּוֹ כַּמָּה גְּנֵזִים עֲלִיוֹנִים שְׁלֹא נוֹדְעוּ,
בְּזֶה נִבְנְהָ בֵּית זֶה וְנִתְקַן. אוֹתוֹ הָאֵילָן
מִתְגַּלֶּה בַּיּוֹם וּמִתְכַּסֶּה בַּלַּיְלָה. וְהַבַּיִת זֶה
שׁוֹלֵט בַּלַּיְלָה וּמִתְכַּסֶּה בַּיּוֹם.

בְּשִׁעָה שׁוֹכֵנֵס הַחֶשֶׁךְ וְנִקְשָׁר בּוֹ שׁוֹלֵט,
וְכָל הַפְּתָחִים סְתוּמִים מִכָּל
הַצְּדָדִים. אֲזַי כַּמָּה רוּחוֹת פּוֹרְחוֹת בְּאָוִיר,
תְּאֵבוֹת לְדַעַת וְלִהְפֹּנֵס בּוֹ, וְנִכְנָסוֹת בֵּין
אוֹתָן צְפָרִים, וְלוֹקְחוֹת עֲדוֹת, וְשִׁטוֹת
וְרוֹאוֹת מֵה שְׁרוֹאוֹת. עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר אוֹתוֹ
חֶשֶׁךְ שֶׁנִּקְשָׁר בּוֹ, וּמוֹצֵיא שְׁלֵהֶבֶת אַחַת,
וּמִכָּה בְּכָל הַפְּטִישִׁים הַחֲזָקִים, וּפּוֹתַח
פְּתָחִים וּבּוֹקֵעַ סְלָעִים. עוֹלָה וַיּוֹרֵד אוֹתָהּ
שְׁלֵהֶבֶת וּמִכָּה בְּעוֹלָם וּמְעוֹרֶרֶת קוֹלוֹת
לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְאֲזַי פְּרוּז אֶחָד עוֹלָה
וְנִקְשָׁר בְּאָוִיר וְקוֹרָא. אוֹתוֹ אָוִיר יוֹצֵא
מִתּוֹךְ עֲמוּד עֲנָן שֶׁל הַמְּזַבֵּחַ הַפְּנִימִי,
וּכְשִׁיוֹצֵא מִתְפַּשֵּׁט לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם.
אֵלֶּף אֲלָפִים עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא שְׂמָאל,
וְרַבּוּא רַבָּבוֹת עוֹמְדִים מִצַּד שֶׁהוּא יָמִין,
וְהַפְּרוּז עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, קוֹרָא בְּחֵיל וּמְכַרִּיז.
אֲזַי כַּמָּה אוֹתָם שֶׁמִּתְקַנְיִם שִׁירָה וְעוֹבְדִים
עֲבוּדָה, וְשִׁנֵּי פְתָחִים נִפְתָּחִים, אֶחָד לְצַד
דָּרוֹם וְאֶחָד לְצַד צָפוֹן. עוֹלָה הַבַּיִת הַזֶּה
וְנִתְן וּמִתְקַשֵּׁר בֵּין שְׁנֵי צְדָדִים, וְשִׁירִים
מְזוּמְרִים וְתִשְׁבְּחוֹת עוֹלוֹת. אֲזַי נִכְנָס מִי
שֶׁנִּכְנָס בְּלַחֲשׁ, וְהַבַּיִת מִתְלַהֵט בְּשִׁשָּׁה
אוֹרוֹת מְאִירִים זֵיו לְכָל צַד, וְנִהְרֹת
בְּשָׁמִים יוֹצֵאִים וּמְשַׁקִּים כָּל חַיּוֹת הַשָּׂדֶה,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קד) יִשְׁקוּ כָּל חַיֵּיתוֹ שְׂדֵי
יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם וְגו', וּמְזוּמְרִים עַד

מִסְתַּלֵּק [מִמֶּנּוּ] מִן הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן, כָּל זְמַן
שֶׁהַחֲכָמִים יִשְׁמְחוּ בַּתּוֹרָה, לֹא יוֹכֵל עֲלֵיהֶם
סַמְא"ל, שֶׁהָרִי כְּתוֹב הַקֵּל קוֹל יַעֲקֹב
וְהַיְדִים יְדֵי עֶשׂוֹ. זֶה הַתּוֹרָה הָעֲלִיוֹנָה
שֶׁנִּקְרָאת קוֹל יַעֲקֹב. בְּעוֹד שְׁאוֹתוֹ קוֹל לֹא
פוֹסֵק, הַדְּבוּר שׁוֹלֵט וְיִכּוֹל, וְעַל כֵּן לֹא
צָרִיךְ לְהַפְסִיק בַּתּוֹרָה. וְהַתְּעוֹרֵר רַבִּי חֲזִיָּא,
וְהִלְכוּ וְאָמְרוּ אֵת הַדְּבָר הַזֶּה לְחֲכָמִים.
אָמַר רַבִּי יִיסָא, הַכֹּל יוֹדְעִים אֵת זֶה, וְכִךְ
הוּא, שֶׁכְּתוּב אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר שְׁוֹא
שֶׁקֵּד שׁוֹמֵר. אֲלוֹהִים שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה,
הַקְּרִיָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם, וְלֹא עַל
הַגְּבָרִים הַגְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם, הֵינּוּ שֶׁכְּתוּב
אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר וְגו'.

שִׁיר הַמַּעְלָוֹת לְשִׁלְמָה וְגו' (קכו, א) [זוהר
ח"א פ' ו' וישלח (דף קעב)] וַיַּעֲקֹב נָסַע
סִכְתָּה וַיִּבֶן לּוֹ בַּיִת וַלְמַקְנָהּוּ עֶשֶׂה סִכְתָּה עַל
כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סִכְתָּה. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח
וְאָמַר, (תהלים קכו) שִׁיר הַמַּעְלָוֹת לְשִׁלְמָה אִם
ה' לֹא יִבְנֶה בַיִת וְגו', אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר
וְגו'. בֵּא רֵאָה, בְּשִׁעָה שֶׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקְּדוּשָׁה
בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא עוֹלָם, הוֹצֵיא מִתּוֹךְ נִיצוּץ
חֲזָק קָשֶׁר אֶחָד, וְהַתְּלַהֵט מִתּוֹךְ הַחֶשֶׁךְ,
וְנִשְׁאַר בְּעֲלִיָּה וַיּוֹרֵד לְמַטָּה. אוֹתָהּ חִשְׁבָּה
לְהִטָּה [וְהַתְּלַהֵט] בְּמֵאָה שְׁבִילִים דְּרָכִים
דְּקִיָּקִים גְּדוּלִים, וְנִעֲשֶׂה בַיִת שֶׁל הָעוֹלָם.
בַּיִת זֶה הוּא בְּתוֹךְ אֲמֻצֵּעַ הַכֹּל. כַּמָּה
פְּתָחִים וְחֲדָרִים לוֹ סְבִיב סְבִיב, מְקוֹמוֹת
עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֵׁם מְקַנְנוֹת צְפָרִי
הַשָּׁמַיִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִינוֹ. בְּתוֹכּוֹ יוֹצֵא
אֵילָן גְּדוֹל אֶחָד וְחֲזָק, עֲנָפוֹ וּפְרִיּוֹ רַב,
מְזוּן לְכָל בּוֹ. אוֹתוֹ הָאֵילָן עוֹלָה לְעֲנָנֵי
הַשָּׁמַיִם, וְנִטְמָן בֵּין שְׁלֹשָׁה הָרִים. מִתַּחַת

— תהלים — זוהר תהלים —

המקדש. ואחר כך דוד המלך הראה לשלמה בנו את דיוקן בית המקדש. כיון שראה דוד את דיוקן בית המקדש וכל תקוניו, אמר שירה על שלמה בנו, ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'. דבר אחר שיר המעלות לשלמה - למלך שהשלוש שלו. ושירה זו היא שירה ותשבחת על כל שאר השירה, ושירה זו עולה על כלן. אם ה' לא יבנה בית - שראה דוד המלך את כל אותם שבעת העמודים שהבית הזה עומד עליהם שעומדים שורות שורות לבנות את הבית הזה. מעל כלם עומד בעל הבית שהולך על גביהם, ונותן להם פח ותקף לכל אחד ואחד כראוי.

ועל זה אמר דוד, אם המלך הזה שכל השלוש שלו, שהוא בעל הבית, לא בונה את הבית הזה - שוא עמלו בוניו בו, אותם עמודים שעומדים לבנות על הבית הזה. אם ה' לא ישמר עיר - זה המלך שכל השלוש שלו. שוא שקד שומר - זהו עמוד אחד שהעולם התתקן עליו, ומיהו? צדיק, שהרי הוא שומר את אותה העיר. המשכן שעשה משה, תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו, שהרי אין שמירתו - רק בזה שנקרא נער, שכתוב (שמות לג) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל. אחר כך משכן זה לא היה שמור אלא בשביל נער אחר, שכתוב (שמואל א ג) והנער שמואל משרת. (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשכן אלא בנער. (אבל בית המקדש אינו כך, שאין שמירתו אלא בקדוש ברוך הוא, שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה? אותו ששומר המשכן שנקרא כך:

עלות הבקר. וכשעולה הבקר, אז כוכבים ומזלות השמים וחילותיהם, כלם משבחים ואומרים שירה, כמו שנאמר (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כִּכְבֵּי בָקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.

בא ראה, (תהלים קכז) אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו, אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. אם ה' וגו' - זה המלך העליון שהוא בונה את הבית הזה תמיד ומתקן אותו. אימתי? כשעולים הרצונות והעבודות מלמטה כראוי. אם ה' לא ישמר עיר, אימתי? בשעה שנגחשך הלילה והצדדים המזינים שורים ומשוטטים בעולם, והפתחים סתומים, ונשמר מכל הצדדים שלא יתקרב בו ערל וטמא, כמו שנאמר (ישעיה נב) לא יוסיף לבא כך עוד ערל וטמא, שעתידי הקדוש ברוך הוא להעבירם מן העולם. מי ערל ומי טמא? אלא הכל אחד ערל וטמא. זהו שהתפתח בו והלך אחריו אדם ואשתו וגרמו מות לכל העולם, והוא המטמא את הבית הזה עד אותו זמן שיעבירו הקדוש ברוך הוא מן העולם. משום כך אם ה' לא ישמר עיר, שוא ודאי.

שיר המעלות לשלמה וגו' (קכז, א): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קט"ד)] פתח ואמר, (תהלים קכז) שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר. וכי שלמה אמר התשבחת הזו כשבנה את בית המקדש? לא כך, שהרי דוד המלך אמר לו בשביל שלמה בנו, כשבא נתן אצלו ואמר לו על שלמה שהוא יבנה את בית

—==—==—== זוהר תהלים —==—==—==

מה כתוב (ויקרא יא), והתקדשתם והייתם קדשים, מלמד שצריך אדם לקדש עצמו בשעת תשמיש. מה הקדשה שיכת לכאן? אמר רבי יהודה בר יעקב, שלא יעשו פריצות וחציפות, ולא לשם זנות כבהמות, שהבהמות אינן עושות אלא לכף. שהרי שנינו, כל הבוועל לשם זנות, או לשם מה שאמרנו, ולא ישמר את עצמו מאותם הדברים הצריכים, ששנינו בפרייתא, העבר ההוא שנולד, יהיה פריץ חצוף זונה רשע, ואינו בכלל זרע אמת. וכל הבוועל לשם מצוה ומקדש עצמו ומכונן לבו לשם שמים, יהיו לו בנים מעלים, צדיקים וחסידים, יראי שמים, קדושים. זהו שכתוב (סו) והתקדשתם והייתם קדשים.

אמר רבי יהודה, הרשעים על שאינם מולידים אלא לשם זנות, בעזות ובחציפות, אין להם אלא אותה הנפש החיה הנתונה לבהמות, שענינם אינם אלא כבהמה. אבל צדיקים היודעים לקדש עצמם, כתוב בהם (ירמיה ב) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת. מה האמת? אמר רבי אחא, אמת שאינו מהרהר באשה אחרת, ויש לו אמת עם אשתו. רב הונא אמר, לכונן ולקדש עצמו לשם שמים, שנאמר (תהלים קכו) אם ה' יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. כלומר, אם אין הכונה לשם שמים לבנות הבית ולהוליד בנים, שוא עמלו בוניו בו, שמכניס באותו הולד עמל של שוא. ואיזהו עמל של שוא? זו נפש חיה, שתכלה ותכרת כהבל היוצא מן הפה, שהוא שוא, והואיל והוא מכניסו

מגיעים ולא נודעים. אין כאן מחשבה ולא רצון. כשמאירה המחשבה ולא נודע ממה מאירה, אזי מתלבשת ונסתרת בתוך הבינה, ומאירה (מי) למה שמאירה, ונכנסים זה בזה, עד שכלם נכללים כאחד, והרי פשוטה. ובסוד הקרבן, כשהכל עולה, נקשר זה בזה ומאיר זה בזה, אז עומדים כלם בעליה, והמחשבה מתעטרת באין סוף, אותו האור שמאירה ממנו המחשבה העליונה נקרא אין סוף.

בין שמאיר ומתפשטים ממנו חילות, אותה מחשבה נגזרת ונסתרת ולא ידועה, ומשם מתפשטת התפשטות לכל הצדדים, ומתפשטת ממנו התפשטות אחת, שהיא סוד העולם העליון. וזה עומד בשאלה, והוא מאמר עליון, ופרשוה שנקראת מי, שכתוב (ישעיה מ) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. שאלה אותו שברא אלה. אחר כך התפשט ונעשה ים, סוף כל הדרגות, שהיא למטה. ומשם מתחיל לבנות למטה, והכל עשה באותה צורה ממש שלמעלה, זה כנגד זה וזה כדגמת זה. ומשום כך שמירת הכל ממצלה ומטה. והתפשטות זו, שהיא מחשבה, שהיא עולם העליון. וזהו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, שהוא שומר ישראל. (שוא שקד שומר, זהו שכתוב בו (משלי כו) ושמר אדניו יכבד) שלא עומד בו שמירה אלא בעולם העליון.

שוא עמלו בוניו בו וגו' (קכו, א): [זוהר חדש 9' בראשית (דף יד.)] שנו רבותינו, אמר רבי יהודה בר יעקב, תמה אני על אנשי הדור אם רבם נעשים בכשרות. בא וראה

ב שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם מֵאַחֲרֵי שְׁבֶת אֲבָלֵי לָחֶם הַעֲצָבִים בֶּן יִתְנֶן לִידִידוֹ

—=— זוהר תהלים —=—

הַנְּבִיא לְדוֹד הִנֵּה בֶן נוֹלָד לָךְ כֹּוֹ, כִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה שְׁמוֹ. אָמַר דָּוִד, בֶּן אֶחָד הִיָּה לִי מִבֵּת שֶׁבַע וּמֵת, עֲכָשׁוּ אַחַר יוֹלָד לִי? מִן שְׁמִיָּא הוּא בָּא! וְאָמַר שִׁיר זֶה, וְנִתְכַּוֵּן בּוֹ לְשֵׁם שְׁמִיָּם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשְׁלֹמֹה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמֹה אָמְרוּ. אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית, אִם סִיעֵתוֹ לֹא יִסִּיעַ בְּכַוְנָה הַשְׁלֹמֹה שְׁלִי, שְׂוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ, לְשְׂוֹא נַעֲמַל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁעַמְלָנוּ לְשְׂוֹא, וּבְשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֲטָא מֵת, וְאֲנִי יֹשֵׁב לִי לְהִטְרֵד מִירוּשָׁלַיִם, וּבְעוֹד שְׂאֲנִי אֲצֵא, אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר מִכָּל אָדָם, שְׂוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, שֶׁהַנִּיחַ עֲשָׂר נְשִׁיִּים פִּילְגָשִׁים לְשֹׁמֵר הַבַּיִת, וְהָיָה מֵהַ שְׁהָיָה, וְעַל כֵּן שְׂוֹא שְׁקָד שׁוֹמֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשִׁבִיל שְׁלֹמֹה נֶאֱמַר שִׁיר זֶה, שֶׁנִּתְכַּוֵּן דָּוִד עָלָיו לְשֵׁם שְׁמִיָּם, וְאִמּוֹ גַם כֵּן נִתְכַּוְּנָה לְשֵׁם שְׁמִיָּם, וְיֵצֵא מֵהֶם שְׁלֹמֹה, שְׁכָתוֹב בּוֹ וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף ה' לְמִלְךָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לְפִיכֵךְ נִקְרָא לְמוֹאֵל. מֵהוּ לְמוֹאֵל? כְּמוֹ לְמוֹ פִי. מְלַמֵּד שֶׁשְׁנִיָּהֶם נִתְכַּוְּנוּ לְמוֹ אֵל, כְּמוֹ לְאֵל. וּמִכָּאֵן לְמִדְּנֹו, כָּל הַמִּתְכַּוְּנֵן לְשֵׁם שְׁמִיָּם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ בֶן מַעֲלָה. וּמִנֵּיִן לָנוּ? מִשְׁמוֹאֵל שֶׁנִּתְכַּוְּנָה אִמּוֹ עָלָיו תְּמִיד לְשֵׁם שְׁמִיָּם, שְׁכָתוֹב וּנְתַתִּיו לֵה', וְכֵן אֵל הַנֶּעֱרַר הַזֶּה הַתְּפִלָּתִי. וְכֵן אָמַר דָּוִד, אִם יִהְיֶה לִי הַבֶּן הַזֶּה. מִכָּאֵן יִהְיֶה מְזִמֵּן לְמוֹאֵל, כְּלוֹמֵר, נִתְּנֵן הוּא לְאֵל.

שְׂוֹא לָכֶם מִשְׁבִּימֵי קוֹם וּגו' (קכו, ב): זוהר
חדש פ' שלח לך (דף קמט): וְהָרִי הַקָּשׁוּ
הֵרָאשׁוֹנִים, אַחַר שְׁכָל הַבְּרִיּוֹת שְׁכָרָא

בְּאוֹתוֹ הַוֹלָד, הָרִי עֲמְלוֹ שֶׁל שְׂוֹא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲמַת הוּא נוֹטְרִיקוֹן:
אֶל"ף - אֲמַת, מ"ם - מֵאֲרִיץ, תי"ו -
תְּצַמְח". כְּלוֹמֵר, (תהלים פה) אֲמַת מֵאֲרִץ
תְּצַמַח. מֵהַ מְשַׁמַּע? אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
בְּשַׁעַת הַחֲבוּר שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת שֵׁם הָאֲמַת
וְהַיֵּשֶׁר, בְּשַׁעַת שְׁנִתְהוּהָ מֵאֲרִץ וּנְתִיֶסֶד,
וְלֹא בְּשַׁעַת שְׁנִתְגַּבַּל, וְהִינּוּ מֵהַ שְׂאֵמֵר רַב
הוֹנָא, כָּל בְּנֵיִן שְׂאִין בּוֹ יֶסוּד - אֵינּוּ כְּלוּם,
וְאִיזְהוּ יֶסוּד שְׁצָרִיךְ הָאָדָם בְּשַׁעַת הַחֲבוּר,
כְּפִי שְׂאֵמֵרְנוּ. רַבִּי זִירָא אָמַר, פַּעַם הָיִיתִי
הוֹלֵךְ בְּמַדְבָּר, וּמִצָּאֵי עַרְכִּי אֶחָד שֶׁהָיָה
נוֹשֵׂא עַל כַּתְּפוֹ מִשָּׂא שֶׁל י' סָאִים, וְהָיָה
זָקֵן, וְאִמְרַתִּי לוֹ, הַכַּח הַזֶּה צָרִיךְ לַעֲסֹק
בְּתוֹרָה! אָמַר, לֹא עָשׂוּ אוֹתִי אָבִי וְאִמִּי
בְּשִׁבִיל זֶה, אֶלָּא לְמַעֲשֵׂה הַזֶּה. שְׂאֲנִי
שְׁמַעְתִּי אֶת אָבִי, שְׁבִשְׁעָה שְׁעֵשֶׂה אוֹתִי,
שֶׁתְּשׁוּקָתוֹ לְבֶן הִיתָה שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְהִבִּיא
תְּבוּאָה מִן הַשְּׂדֵה, וּבְעֵצָה הַזֶּה נִמְלָךְ
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְהָרִי אֲנִי זָקֵן, וּמֵהַ אֲעֲשֶׂה?
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂאֲבוּתִיו
הִרְהֵרוּ בְּדָבָר טוֹב. מִנֵּיִן לָנוּ? מִבֵּת
שֶׁבַע אִם שְׁלֹמֹה, שֶׁהַכְּתוּב מַעֲיֵד עָלֶיָּהּ
שֶׁהִיא אִם שְׁלֹמֹה מִמֶּשׁ, מִשׁוּם שֶׁהִתִּיֶסֶד
מִמֶּנָּה, מִעֲנִינָהּ, וּמִהִרְהוּרָהּ, וּמִהַשְׁתַּדְּלוּתָהּ,
שְׁנֵאֲמַר (משלי לא) מֵהַ בְּרִי וּמֵר בֵּר בְּטָנִי
וּגו'. אִמּוֹ מִילָא, אָבִל אָבִיו מִנֵּיִן לָנוּ?
שְׁכָתוֹב (תהלים קכז) שִׁיר הַמַּעֲלֹת לְשְׁלֹמֹה
אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׂוֹא עֲמְלוֹ בּוֹנִיו בּוֹ.
וְכִי שְׁלֹמֹה אָמַר אֶת הַמְּזִמּוֹר הַזֶּה? אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, חֶסֶד וְשְׁלוֹם! אֶלָּא דָּוִד אָמְרוּ
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עַל שְׁלֹמֹה בְּשַׁעַת שְׂאֵמֵר

—== זוהר תהלים ==—

הַכֶּסֶּאֹת וְהַחַיּוֹת וְהַמְּלָאכִים וְכָל הַצָּבָא
הַעֲלִיּוֹנִים וּבְנֵי אָדָם בְּאוֹתֵיּוֹת הַלָּלוּ.
וְאֵף עַל גֵּב שֵׁישׁ בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתֵיּוֹת הַלָּלוּ
בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה שֶׁנָּתַן לָהֶם, לֹא יִמָּצְאוּ
בְּאוֹתֵיּוֹת הַלָּלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בָהֶם שְׁלֹא
יִשְׁתַּפּוּ אוֹתֵי עֲמֵהֶם. וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר לָהֶם
נַעֲשֵׂה אָדָם, בְּשִׁתּוּף שְׁלִי, וְלֹא הַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוָה עֲשׂוּ פַעֲלָה לַמַּעֲלָה וְלַמַּטָּה פְּחוֹת
מִמֶּנִּי. וּמִשּׁוֹם זֶה בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ. וְכָל
אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, אֵין
לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים כְּצֶאֱנָן בְּלֵי רוּעָה,
וְנֹאמַר בָּהֶם כִּי כָל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם
אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה אֱלֹהוֹת. וְכָל יִשְׂרָאֵל
קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ תוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אַחַד
בוֹ, וּבְכָל הָאוֹתֵיּוֹת וְהַשְּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים שְׁלוֹ
וּבְכָל הַמַּחֲנוֹת הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
שֶׁנִּבְרְאוּ בָהֶם. וּבְכָל הַבְּרִיּוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת
וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וְלַמַּעֲלָה מִכֻּלָּם אַחַד, וְלַמַּטָּה
מִכֻּלָּם, וּמִבְּפָנִים שֶׁל כָּלָם, וּמִבַּחוּץ שֶׁל כָּלָם
הוּא אַחַד. מִבֵּית וּמַחוּץ תִּצְפְּנוּ, וְכִף תּוֹכוֹ
כָּבְרוּ. כִּף הוּא מִבְּפָנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת
כְּמוֹ מַחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנֶּה, וְאֵין
שֵׁם וְחִבּוּר אוֹתֵיּוֹת שֶׁל שֵׁם ה' וּבְכָל הַכּוֹנִיִּים
שְׁלוֹ חוּץ מִמֶּנּוּ. שָׂאֵם לֹא שֶׁהוּא חִבֵּר
בְּקִרְבָּנָה י' בַּה' ו' בַּה', לֹא נִקְרָאוּ הָאוֹתֵיּוֹת
בְּשֵׁם יְהוָה, וְהוּא מַחֲבֵר יְהוָה אֲדָנָי,
וְהוּא מַחֲבֵר יְהוָה בְּאֱלֹהִים, שְׁעוֹלָה
לְחֻשְׁבוֹן אֱהִיָּה אֲדָנָי. וְהוּא לֹא נִקְרָא אַחַד
פְּחוֹת מֵהֶם, שֶׁהוּא אַחַד שֶׁמַּחֲבֵר שְׁנַיִם,
שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה, וְעוֹשֵׂה אוֹתָם אַחַד. זֶהוּ
שְׁכָתוּב בְּאֶדָם וְחִוָּה כִּי אַחַד קִרְאתִיו. וְהוּא
מִשְׁתַּף בְּבִנְיָן בֶּן וּבַת שֶׁהֵם בָּנִים, לְשׁוֹן שֶׁל
בְּנֵי. וְזֶהוּ אֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית.

בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַזִּכִּיר בְּרִיאָה בְּלִשׁוֹן
יְחִיד, לְמָה הַזִּכִּיר בְּנַעֲשֵׂה אָדָם בְּלִשׁוֹן
רְבִים כְּדֵי לְתַת פְּתֻחוֹן פֶּה לַמִּינִים
וְלַמּוֹמְרִים? אֲלֹא כֹּאן כְּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד) כִּי
יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה' וְגו' וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם.
לְקִיָּם בָּהֶם וּבִכְבֹּד רְשָׁעִים וְנִהָ. שְׁהִרִי
הַתּוֹרָה סְתָמָה שֶׁהוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם
הַעֲלִיּוֹן הָרֵאשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּבְרָא
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. אֶת - לְרִבּוֹת
שֶׁבָּרָא אוֹתוֹ בְּדִיוֹקָן שֶׁל אָדָם עֲלִיּוֹן
בְּמִרְכָּבָה, שֶׁנֹּאמַר בוֹ וּדְמוֹת פְּנִיָּהֶם פְּנֵי
אָדָם. וּבָרָא אוֹתוֹ בְּשְׁנֵי דִיוֹקְנָאוֹת שְׁכָתוּב
בְּצַלְמוֹ, בְּצַלְמֵם, שֶׁהֵם אָדָם שֶׁל כֶּסֶף הַכְּבוֹד
מְרוֹם, וְאָדָם שֶׁל הַכֶּסֶף הַשְּׁנַיִ שֶׁנֹּאמַר בוֹ
מִרְאשׁוֹן, וְזֶהוּ מְרוֹם מִרְאשׁוֹן. וְמָה שֶׁאָמַר
נַעֲשֵׂה אָדָם, זֶה לְלַמֵּד לְכָל אַחַד וְאַחַד
מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהֵם זָכַר וְנִקְבָּה לְשִׁתַּף אוֹתוֹ
בְּזוּגוֹ, שָׂאֵם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׁוֹא עֲמָלוֹ
בוֹנֵיו בוֹ. וּמִשּׁוֹם זֶה אָמַר הַפְּסוּק בְּכָל
דְּרָכֶיךָ דַּעְהוּ וְהוּא יִישַׁר אַרְחֻתֶיךָ. שֶׁנֹּאמַר
בָּהֶם כִּי יִשְׂרָיִם דְּרָכֵי ה'. שְׁוֹדָאֵי נֶאֱמַר
בְּעֵלֵת הָעֲלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם
עֵלֵת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מֵאִישׁ וְה' מֵאִשָּׁה.
שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁצִיר בָּהֶם עֵלֵת עַל הַכֹּל הֵם
ו' ה', הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבֵּא, וְזֶה י"ה,
וְזֶה יו"ד ה"א וַא"ו ה"א. וְאָמַר עֵלֵת עַל
הַכֹּל, אֵף עַל גֵּב שֶׁנֹּאמַר שְׁבָאֵלוֹ הָאוֹתֵיּוֹת
נִבְרָא הָעוֹלָם, וְכֶסֶף לְאָדָם לְשִׁבְת בֵּית,
לְשִׁבְת עַל הַכֶּסֶף, שְׁבָהֶם אִי"ה או"ה,
וּבָהֶם נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בָּנִים אֲתָם לַה'
אֱלֹהֵיכֶם, וְנֹאמַר בָּהֶם אָדָם אֲתָם - שְׁתַּפּוּנֵי
עֲמַכֶּם בְּאוֹתֵיּוֹת הַלָּלוּ וְיִתְקִימוּ מַעֲשֵׂיהֶם,
שְׂאֵנִי הוּא שְׁבָרָאתִי כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל

זוהר תהלים

שֶׁל הָאָדָם הָעֲלִיּוֹן. אָמְרוּ לוֹ: לָמָּה תֹאמַר לָנוּ שְׂכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְהִירֵי אֶתְּהָּ הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאַתָּה בְּרֵאתָ הַכֹּל? טַל אֶתְּהָּ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׂאֵתָהּ רוּצָה, שְׁלֵא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאוֹתָם שְׁלֵא יוֹדְעִים בְּכֶךָ, שְׂיֵאמְרוּ שְׁמַעְשֶׂה שֶׁל אָדָם אֶתְּהָ צָרִיךְ מֵהַשְּׁלִיחִים שְׁלֶךְ. אָמַר לָהֶם: לְמַלְךְ שְׁנַתֵּן מִתְּנָה לְעַבְדֵי וְנַתֵּן לְכָל אֶחָד וְאֶחָד חֶלְקוֹ וִירְשָׁתוֹ מֵאוֹתָהּ מִתְּנָה, אַחַר כֵּךְ בָּא הָעַבֵד הַנֶּאֱמָן אֵלָיו וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִתְּנָה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הָעַבֵד הַזֶּה עָבַד אוֹתִי בְכָל הָאֵיבָרִים שְׁלוֹ, כֵּךְ אָנִי רוּצָה לְעֲשׂוֹת הַכְּלִי שְׁלוֹ מִתְּנָה מִכָּל הַצְּבָאוֹת שְׁלִי. מַה עָשִׂה? כִּנֵּס אֶת כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלוֹ וְאָמַר: אָנִי רוּצָה מִכֶּם כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתֵּן מִתְּנָה מְשָׁלוֹ לְעַבֵד הַזֶּה, וְאִנִּי אֲשַׁתְּתֶף עִמָּהֶם וְאַתֵּן בּוֹ מִתְּנָה מְשָׁלִי. מַהֶם הִקְשׁוּ וְאָמְרוּ מַה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ, וּמַהֶם אָמְרוּ בְּרִצּוֹן שְׁלִם. אַף כֵּךְ קָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַחְשָׁבָה לְהִבְרָאוֹת, קָדָם שְׁנִבְרָאוּ הַמְּלָאכִים וְכָל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁל מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, וּבְחִיבוֹת שְׁלֵהֶם הִנִּיחַ אֶת הַמַּעֲשֵׂה שְׁלֵהֶם שְׂיֵהִיו אַחֲרוֹנִים לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. וְאָמַר עָלָיו נַעֲשֵׂה אָדָם. וְלָמָּה? אֵלֵא בְּשִׁבִיל הַחִיבוֹת שֶׁל אֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמִים שְׁנִקְרָא יִשְׂרָאֵל, וְהֵם הִיוּ עֲתִידִים לְהִקְרָא בְּשֵׁמוֹ יִשְׂרָאֵל, כִּנֵּס אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים לְתַת חֶלֶק מִכָּלֶם. מִשׁוּם שְׂאֵם יַחְטֵא הָאָדָם, כָּלֶם נִמְצְאִים חֲסִרִים בָּהֶם מֵאוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׁנַתְּנוּ בּוֹ, וְכָלֶם יִבְקִשׁוּ רַחֲמִים בְּשִׁבִילוֹ. וְהוּא נִתֵּן בָּהֶם מְשָׁלוֹ, מִשׁוּם שְׁמֵרוּם לוֹ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעַנְנוּ, בְּשִׁבִיל אוֹתוֹ הַחֶלֶק שְׁלֶךְ שְׁנַתְּתָ

וְכֵךְ עֲנִין וּמַעֲשֵׂה שְׂאִינוּ מְשַׁתֵּף בּוֹ, מַה כְּתוּב בּוֹ? כִּי שָׁמַיִם כְּעֶשֶׂן נִמְלָחוּ וְהָאָרֶץ כְּבִגְד תְּבִלָּה. וּמִיָּד, יִשְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שֶׁהֵם הַבְּנִין וְהַשְּׁתֵּף שְׁלוֹ. שְׂכָל הַהֶבְלִים שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם שָׁמַיִם וְאָרֶץ, וְעֲתִידִים לְהִאֲבֵד, וְכָל הַהֶבְלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בִּיְיָ בִּיחֻדוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וְאָרֶץ הַבְּנִין שְׁלוֹ. וּמַה הוּא חֵי וְקִיָּם - כֵּךְ מַעֲשֵׂהוּ חֵי וְקִיָּם. וּמִשׁוּם זֶה אָמַר חֵי אָנִי נְאֻם ה' אִם אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחִיָּהּ. וּכְמוֹ שְׂאֵמַר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֵׂה אָדָם, כֵּךְ אָמַר לְסַפִּירוֹת נַעֲשֵׂה אָדָם. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי שֶׁהוּא רֵאשׁוֹן לְמַחְשָׁבָה וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֵׂה, שֶׁהֵם חִכְמָה בְּרֵאשׁ וְחִכְמָה בְּסוֹף. שְׂכָל סַפִּירָה נוֹתֵנָת בּוֹ חֶלְקוֹ, וּמִשׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוֹקְנוֹ מֵאֶסֶף לְכָל הַמַּחְנוֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן בְּדִיוֹקְנוֹ. וְאָמַר לְמַלְאכִים נַעֲשֵׂה אָדָם, וְזֶה מִטְּטֵרוֹ"ן, שְׂכָל מְלֶאךְ וְחִיָּה שֵׁם בּוֹ חֶלְקוֹ. וְכֵךְ אָמַר לְצַבָּא הַשָּׁמַיִם לְעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׂמֶשׁ בְּדִיוֹקְנוֹ, וְכָל כּוֹכַב נוֹתֵן בּוֹ חֶלְקוֹ, וְעַלֵת עַל הַכֹּל הַשְּׁתֵּתֶף בּוֹ בְּכָל מְקוֹם, בְּתַפְאָר"ת בְּמִטְּטֵרוֹ"ן וּבְשְׂמֵשׁ, וְאִין לְהִאֲרִיךְ בְּזֶה.

וְעוֹד נַעֲשֵׂה אָדָם, לְאֵמָן שְׁזֹרַע כְּמַה זְרַעוֹנִים בְּכַת אַחַת, וְכָל אֶחָד יִצָּא בְיוֹמוֹ. אַחַר כֵּךְ אָמַר לְאֵלָה שֶׁהֵם פּוֹעֲלִים: אָנִי רוּצָה שֶׁתְּשַׁתְּפּוּ כָּלֶכֶם לְעֲשׂוֹת כְּלִי, וְכָל אֶחָד מֵהֶם יִתֵּן בּוֹ חֶלֶק מִמֶּה שְׁנַתְּתִי בְכֶם, וְאִנִּי אֲשַׁתְּתֶף עִמָּכֶם בְּכִלֵּי הַהוּא חֶלֶק מִמֶּנִּי. אָמְרוּ לוֹ: מַה הַכְּלִי הַזֶּה כָּל כֵּךְ חָשׁוּב לְפָנֶיךָ שְׂיֵהִיהָ כְּלוּל מֵהַכֹּל? אָמַר לָהֶם: הַכְּלִי הַזֶּה הוּא אָדָם שְׂיֵהִיהָ בְּדִיוֹקְנוֹ

—== זוהר תהלים ==—

וישתייה, ולא בכל מעשיהם, שעליהם כתוב אשר חלק ה' אליהם וגו', וכך בחר ה'. ועליהם נאמר כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו וגו', שהוא יחיד ומיוחד בכל המהנות שכלולים בהם. ומשום שישראל כלולים מעליונים ותחתונים, ועלת על הכל שם את שמו בהם, והם אהובים יותר ממלאכי השרת, משום שיש להם חלק בספירות מה שאין כן במלאכים, משום שישראל הם גורלו ונחלתו, כמו שהבנים אצל אביהם. שהמלאכים אינם אלא הספירות אלא כמו סוסים אל הרוכבים עליהם, אבל ישראל בנים של הקדוש ברוך הוא, ופרשוה בעלי המשנה, אין ישראל נגאלים עד שישתעבדו בשבעים ושתים אמות. ומשום זה כלל הקדוש ברוך הוא בסנחריב את שבעים ושתים האמות, לקיים בהם מ'לחמה ל'ה' ב'עמלק מדור דור.

בישראל. זהו שכתוב כי חלק ה' עמו. והוא מוחל להם בשביל אותו החלק שלו של שמו שנתן בהם. שאם לא יתנו הם מעצמם חלק בו ברצונם, כלם היו טוענים עליו, שאתה נטלת מעמנו על כרחנו חלקנו שהוא באדם מכל אחד ואחד, ולא היו מרחמים עליו. וכדי שלא יהיה להם פתחון פה, משום זה לא רצה לטל חלק אלא ברצונם. כמו זה שנאמר ברועה הנאמן, עלית למרום שביט שבי לקחת מתנות באדם. ומשום שהמזיקים סרחו לו ולא רצו לתת בו חלק, ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגו', לא ברא להם לבושים, שהם הגופים שלהם, והם שונאים אותם. ועל כן הממנים שעל שבעים ושתים אמות שהם לפניך, כמו כאשר ישראל מחיבים לאביהם שבשמים, אותם אמות העולם הם רצועות בידי בורא העולם להלקותם בהם.

וכנגד שבעים ושנים שרים הם השמות שבעים ושנים של ויסע ויבא ויש, לקיים בהם הנה ה' רכב על: ק"ל, לטל מהם נקמה מעמלק שכולל בו שבעים ושתים אמות. וכנגד שבעים ושנים שמות ויכלו הוא שעולה שבעים ושתים. וזה עליו נאמר שזרע כל הזרעונים בבת אחת יחידה, והיא הפלה, שבת המלכה מן הקדוש ברוך הוא, שהיא תפארת והמעשה שלו. ומשום שכל בריות בראשית נכללים בה, לכך התחילה התורה בביית מבראשית, והיא בת זוגו של תפארת אדם, כל אחד נתן בו חלקו. והקדוש ברוך הוא נתן אותה גדולה

וכשחזורים בתשובה, זורק את הרצועות מידו, ולא יהיה בהם ממש. שהכח של הרצועות אינו אלא בידי של מי שנוטל, שעליהם נאמר כל הגוים כאין נגדו. ומשום שישראל יש בהם חלק מבורא העולמות שהוא עלת על הכל, ומעשר הספירות ומהפסאות ומהמלאכים והכוכבים והמזלות, כשחזורים בתשובה, מכל מה שנטלו מבקשים עליהם רחמים, חוץ משדים ומזיקים וכחות הטמאה, שנאמר בישראל אל תטמאו בכל אלה, שאין להם חלק בהם. ומשום זה אמות העולם, שנשמותיהם מאותם כחות הטמאה, אין להשתתף עמם באכילה

שָׁנָא: ג הִנֵּה נַחֲלַת יְהוֹנָתָן בְּנֵי שֹׁכֵר פְּרִי הַבְּטָן: ד בְּחַצִּים בְּיַד גְּבוּר בֶּן

זוהר תהלים

שְׁהֵאֲשָׁה אֶל הָאָדָם הַיָּא נַחַת וְדַאי אֶצְלוּ. אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים, מַה זֶה לֶחֶם הָעֶצְבִּים? שְׁפָאֲשֵׁר לְאָדָם יֵשׁ בְּנִים, אוֹתוֹ הִלְחַם שְׁאוּכֹל, אוֹכֵל אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה וּבְרִצּוֹן הַלֵּב. וְזֶה שְׁאִין לוֹ בְּנִים, אוֹתוֹ לֶחֶם שְׁאוּכֹל הוּא לֶחֶם שֶׁל עֶצֶב, וְאֵלוֹ הֵם אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים וְדַאי. בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׁנָא, מַה זֶה יִתֵּן לִידִידוֹ? זֶהוּ שְׁמֻקּוּרוֹ מְבָרֵךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ שָׁנָה בְּעוֹלָם הַהוּא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (משלי ג) וְשִׁכַּבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנַתְךָ, מִשּׁוּם שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, כְּדֵי שְׁאוֹתוֹ הָאִישׁ יִשְׁכַּב וַיְהִינָה בְּעוֹלָם הַבָּא הַהוּא כְּרֵאוּי.

אוֹתוֹ הַבֵּן שֶׁהִשְׁאִיר בֶּן הָאָדָם וְזוֹכֶה בוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא יִזְכֶּה אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא

הִנֵּה נַחֲלַת ה' בְּנִים וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר קכו) שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׁבַת אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׁנָא. בֵּא רֵאָה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁבָכֵל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאֲמַר שְׁפָאֲשֵׁר נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֵּא רֵאָה, שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׁאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוּי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׁבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר כִּי בוֹ שְׁבַת, מִשּׁוּם

וְשׁוֹלְטַת עֲלֵיהֶם, מִשּׁוּם שְׁכָלֵם נִכְרָאוּ בְּאוֹת י', בַּת יַחֲדָה הַכְּלוּלָה מִעֲשֵׂר אֲמִירוֹת, וְעֲשֵׂר אֱלֹהִים. ה' כְּלוּלָה מִחֲמֵשֶׁה אוֹרוֹת, הָאוֹר שֶׁל הַיּוֹם הָרֵאֲשׁוֹן. ו' שְׁשָׁה עֲמוּדֵי אֲמֵת. יוֹם הַשְּׁשִׁי ה', שְׁבַשְׁבִּיל שְׁבִיּוֹם הַשְּׁשִׁי ו', נִשְׁלָמָה ה' בְּבַת אַחַת. בֵּא וְרֵאָה, כְּשֵׁישׁ לְסִפְיֹרוֹת לְעֲשׂוֹת פְּעֻלָּה בְּשֵׁם יְדוּעַ, שְׁמֵשׁ פְּעֻלָּה, לֹא תִשְׁתַּלֵּם וְלֹא תִעָשֶׂה עַד שְׁכָל סִפְיָהּ נוֹתְנַת שֵׁם חִלְקָהּ (כחה). זֶה נוֹתֵן שֵׁם הָאוֹתִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל הַגְּנוּזִים הַשְּׁחוּרִים מֵהַצַּד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, וְהֵם הַנְּקֻדוֹת הָאֲדָמוֹת מִצְדָּם שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, וְזֶה נוֹתֵן וְכוּ' עַד שְׁנִכְלָלוֹת בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם שֶׁל כָּל הַסִּפְיֹרוֹת. (עכ"מ).

שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם וְגו' (קכו, ב): זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג:) כתוב (תהלים קכו) שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם מֵאַחֲרֵי שְׁבַת אֲכָלִי לֶחֶם הָעֶצְבִּים בֶּן יִתֵּן לִידִידוֹ שָׁנָא. בֵּא רֵאָה כְּמָה הֵם חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁבָכֵל דְּבָר וְדָבָר בַּתּוֹרָה יֵשׁ בוֹ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְהָרִי נֹאֲמַר שְׁפָאֲשֵׁר נִתֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, אֵת כָּל הַגְּנוּזִים הָעֲלִיוֹנִים הַקְּדוּשִׁים כָּלֵם נִתֵּן לָהֶם [וכלם] בַּתּוֹרָה, וְכָלֵם נִתְּנוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת שְׁקִבְלוֹ הַתּוֹרָה בְּסִינַי. בֵּא רֵאָה, שָׁוָא לָכֶם מִשְׁכִּימֵי קוּם - אֵלוֹ הֵם הַיְחִידִים שְׁנִמְצָאִים, שְׁאִינֵם זָכָר וּנְקֵבָה כְּרֵאוּי, וּמְקַדְּמִים בְּבִקְרָה לְעַבּוֹדָתָם, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (קהלת ד) יֵשׁ אַחַד וְאִין שְׁנֵי וְגו', וְאִין קָץ לְכָל עֲמָלוֹ. מֵאַחֲרֵי שְׁבַת - מֵאַחֲרֵים הַמְּנוּחָה, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר כִּי בוֹ שְׁבַת, מִשּׁוּם

בְּנֵי הַנְּעוּרִים: ה' אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר:

— זוהר תהלים —

יִצְוֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט, וְעַל כֵּן אוֹתָהּ הַזְכוּת קִיַּמַת לוֹ בְּעוֹלָם הַהוּא אֲצֵל כָּל בְּעָלֵי הַדִּין. וּמִשׁוֹם כֶּךָ בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעָךָ, וְלַעֲרַב אֶל תַּנַּח יָדְךָ – אֶפְלוּ בֵימֵי הַזְקָנָה, שֶׁהוּא הַזְמַן שְׁאֵדָם זָקֵן, [לֹא יֵאמָר כִּבְר הַשְּׁתַדְלָתִי וְדִי לִי, אוֹ כִבְר הַשְּׁתַדְלָתִי וְאֵינִי יָכוֹל, וְכַעַת שְׁאֵנִי זָקֵן אֵינִי רוֹצֵה, וְעַם כָּל זֶה] מֵה כְּתוּב? אֶל תַּנַּח יָדְךָ. לֹא יִנִּיחַ מִלְּהוֹלִיד בְּעוֹלָם הַזֶּה. מֵה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁלֹּא תִדַּע אֵיזָה יִכְשַׁר הַזֶּה אוֹ זֶה. לִפְנֵי הָאֱלֹהִים – כִּדִּי שְׁיַעֲמָדוּ בְּשִׁבְלֵי בְּעוֹלָם הַהוּא. וְעַל כֵּן כְּתוּב (תהלים קכז) הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. זֶהוּ צְרוּר הַנְּשֻׁמוֹת, הַצֵּד שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. וְלִנְחֻלָּה הַזֶּה, מִי מְזַכֵּה אֶת הָאָדָם לְהַכְנִס לְאוֹתָהּ נִחְלַת ה'? הַבְּנִים. אוֹתָם הַבְּנִים מְזַכִּים אוֹתוֹ לִנְחֻלַת ה', וְעַל כֵּן אֲשֶׁרֵי אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמְזַכֵּה אוֹתָם לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא

אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר וְגו' (קכו, ה): [זוהר בראשית פ' וירא (דף קטו.)] בֹּא רְאֵה, הִנֵּה נִחְלַת

ה' בְּנִים, יִרְשֶׁה וְחִלְקָ שֶׁל פְּרוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלַמֵּעָלָה הוּא מַעֲצֵן הַחַיִּים, שֶׁהֵרִי מִשָּׁם זוֹכֶה בֵּן אָדָם לְבְנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (הושע יד) מִמְּנֵי פְרִיךָ נִמְצָא. מֵה כְּתוּב? (תהלים קכו) אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ וְגו'. אֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי בְּעוֹלָם הַבָּא. לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר, מִי הָאוֹיְבִים

נִחְלַת ה', שְׁכָתוֹב (שמואל א כו) כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיּוֹם מֵהַסְתַּפַּח בְּנִחְלַת ה' לֵאמֹר לָךְ עֶבֶד אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ הִנֵּה נִחְלַת ה' בְּנִים. מִי מְזַכֵּה אֶת הָאִישׁ הַזֶּה? בְּנִים. אִם זוֹכֶה בְּהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה – שְׁכָר פְּרֵי הַבֶּטֶן. שְׁכָר וְחִלְקָ טוֹב בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּאוֹתוֹ פְּרֵי מַעְיֹ הוּא שְׁזוֹכֶה בֵּן אָדָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם בְּהֶם.

אֵין לָךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמַד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה

כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר וְגו' (קכו, ד): [זוהר בראשית

פ' וישב (דף קפח.)] בֹּא רְאֵה, בִּבְקָר זָרַע [אֶת] זָרְעָךָ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹהוּ, בִּבְקָר – זֶהוּ בְּזִמְנֵן שְׁאֵדָם עוֹמֵד בְּכַחוֹ וְיִהְיֶה בְּעוֹלָמוֹ, אֲזִי יִשְׁתַּדֵּל לְהוֹלִיד בְּנִים עִם אִשָּׁה שְׂרָאוּיָה לוֹ, שְׁכָתוֹב בִּבְקָר זָרַע אֶת זָרְעָךָ. שֶׁהֵרִי אֲזִי הוּא הַזְמַן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (תהלים קכו) כְּחֻצִים בֵּיד גִּבּוֹר כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, מִשׁוֹם שֶׁיְכוֹל לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיִהְיֶה לוֹ שְׁכָר טוֹב לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָתוֹב אֲשֶׁרֵי הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר מְלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. לֹא יִבְשׁוּ – בְּעוֹלָם הַהוּא, בְּזִמְנֵן שְׁבַעֲלֵי הַדִּין יְבוֹאוּ לְקַטְרֵג עָלָיו, שְׁאֵין לָךְ שְׁכָר טוֹב בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ הַהוּא שְׁמִלְמַד אֶת בְּנוֹ יִרְאֵת רַבּוֹנוֹ בְּדְרָכֵי הַתּוֹרָה.

בֹּא רְאֵה מֵה אָמַר בְּאִבְרָהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) כִּי יִדְעָתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר

זוהר תהלים

וכנגדם שבעה קולות של הבו לה, ושמונה עשרה אזכרות שבהן משוטט הקדוש ברוך הוא בשמונה עשר עולמות (תהלים סח) ברכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, שהם שמונה עשר רבוא עולמות, וכמה שומרי שערים יש להיכלות שמקבלים תפלות, וכל תפלה לא תכנס אלא במדה במשקל, ואין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהיא שער המלך. בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא - לא צריך ביניהם הפסקה. וצריך להעלות תורה ומצוה באהבה ויראה.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א פ'

בראשית השלמה מההשמטות (סימן ג, דף כד.) זרע אברהם אהבי. אין מי שעומד לפני שער התפלה, ועליו נאמר (שם קכו) לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער, שהוא שער המלך, בגלל שתפלה היא מצוה, וזו שכינה, ותורה זה הקדוש ברוך הוא, לא צריך ביניהם הפסקה, וצריך להעלות תורה ומצוה ביראה ואהבה, שכל מצוות עשה ולא תעשה תלויות משם יהו"ה, כמו שבארנו סוד זה שמי עם י"ה - שס"ה מצוות לא תעשה, וזה זכרי עם ו"ה - רמ"ח מצוות עשה, והרי כאן מאתיים ושמונה וארבעים, ושלש מאות וחמשה ושישים, והן מאתיים ושמונה וארבעים שבקריאת שמע, ונתנו מאהבה ויראה של אות ה', ומשום כך תקנו הבוחר בעמו ישראל באהבה, והם כלולים באברהם שנאמר בו (ישעיה מא) זרע אברהם אהבי.

בשער? אלו בעלי הדינים. שפאשר נשמה יוצאת מהעולם הזה, כמה הם בעלי הדינים שמזמנים לפניה עד שלא תכנס למקום בשער באותו שער שתכנס לשם, משום שהשאייר משכונות בעולם הזה ובגללם יזכה באותו עולם. ועל זה לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער.

אשרי הגבר אשר מלא (קכו, ה): [זוהר ח"א

פ' בראשית (דף כג.) וכשפותח פיו בתפלת ערבית, נוחת נשך בימי החל לקבל בכנפיו תפלת הלילה. וזה נוריא"ל נקרא אוריא"ל מצד של חס"ד, ונוריא"ל מצד של גבורה, שהוא גר דולק, שנאמר בו (דניאל ז) נהר דינור וגו'. ובתפלת שחרית אריה נוחת לקבל תפלה בזרועותיו וכנפיו, שארבע כנפים [יש] לכל חיה, זה מיכאל. ובתפלת מנחה שור נוחת לקבל [נ"א: תפלה] בקרניו וכנפיו, וזה גבריאל. ובשבת נוחת הקדוש ברוך הוא בשלשת האבות לקבל הבת יחידה שלו בהם, וזה סוד של שבת, ש' בת יחידה שלו. באותו זמן החיות העליונות שנקראו בשם של יי', פותחים ואומרים, (תהלים כד) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם.

באותו זמן נפתחים שבעה היכלות. היכל הראשון - היכל האהבה. שני - היכל היראה. שלישי - היכל הרחמים. רביעי - היכל הנבואה באספקלריה המאירה. חמישי - היכל הנבואה באספקלריה שאינה מאירה. ששי - היכל הצדק. שביעי - היכל הדין. ועליהם נאמר בראשית - ברא שי"ת. אלהים היכל שביעי. וכך הם שבעה היכלות למטה,

— זוהר תהלים —

מִלְאָכִי חֲבֵלָה וְגִיּהֲנָם שׁוֹלְטִים בּוֹ. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (תהלים קכז) לֹא יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת
אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר. אֵלֹה מִלְאָכִי חֲבֵלָה שְׁאִינָם
יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עָלָיו. שְׁלֵא יֵאמֶר אָדָם, הֲרִי
תוֹרְתִי וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים מְגַנִּים עָלַי, וְלֹא
אֶתְעַסֵּק בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה. אֲלֵא אִף עַל פִּי
שֵׁשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִינּוֹ
נִכְנָס בְּמַחְצָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין
לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. כְּמוֹ אֶחָד מִחֲבַרְנֵנוּ,
שֶׁהוּצִיאֹהוּ מִשְׁלֶשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים שֶׁל
אוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמֵלֵא קוּלוֹ שֶׁל רַבִּי
יִודָאִי הַחֲסִיד, הֲיֵה נִטְרָד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.
שְׁהַרִי אִין לָךְ אָדָם בְּעַל תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים
טוֹבִים כְּחִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה, עָלָיו הַשְּׁלוֹם,
וְכַתוּב בּוֹ (ישעיה לח) כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבִיתְךָ
כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תַחֲיֶה. כִּי מֵת אַתָּה בְּעוֹלָם
הַזֶּה, וְלֹא תַחֲיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא.

אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ וְגוֹ'

(קכו, ה): [זוהר חדש מדרש רות (דף קח:)]

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (תהלים קכז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר
אֲשֶׁר מָלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מֵהֶם וְגוֹ'. בְּמַתְעַסֵּק
בַּפְרִיָּה וּרְבִיָּה הַכְּתוּב מְדַבֵּר. מֵהוּ לֹא
יִבְשׁוּ כִּי יִדְבְּרוּ אֶת אוֹיְבֵים בְּשַׁעַר? אֲלֵא
בְּזִמְן שֶׁהָאָדָם יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וְנִפְשׁוּ
בָּאָה לְכַנֵּס בְּמִקוֹם הָרְאוּי לָהּ, כְּמָה מִלְאָכִי
חֲבֵלָה עוֹמְדִים מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה, וְכְמָה
מִלְאָכִי שְׁלוֹם עוֹמְדִים מַצֵּד זֶה וּמַצֵּד זֶה.
זָכָה - מִקְדִּימִים לוֹ מִלְאָכִי שְׁלוֹם וְאוֹמְרִים
לוֹ שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ. לֹא זָכָה - מִלְאָכִי חֲבֵלָה
מִקְדִּימִים לוֹ וְאוֹמְרִים (ישעיה ג) אוֹי לְרַשָּׁע
רַע כִּי גְמוּל יִדְּיו יַעֲשֶׂה לוֹ.

וּמִי הוּא? מִי שְׁלֵא נִתְעַסֵּק לְהַנִּיחַ בֵּן
בְּעוֹלָם הַזֶּה. שְׁכַל הַמְּנִיחַ בֵּן בְּעוֹלָם
הַזֶּה וּמִלְמָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, אִין

קכח « שיר המעלות אשרי כל ירא יהוה: תהלה בדרביו: ב יגיע
בפיה כי תאכל אשריך וטוב לך: ג אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך
בניך פשתלי זיתים סביב לשלחנך: ד הנה כי בן יברך גבר ירא יהוה:

שימוש תהלים

למעוברת

אשרי כל ירא ה' (קכח, א): [שימוש תהלים לפרק קכח] כתוב על קלף כשר ותלהו על אשה בעת שהיא מעוברת.

זוהר תהלים

ה'. מה זה הנה פי בן יברך גבר? הנה בן היה צריך (לכתב)! אלא לרבות דבר אחר שלמדנו זה ממנה, שכל זמן שהשכינה היתה צנועה במקומה פראוי לה כביכול - בניך פשתילי זיתים, אלו ישראל כששרויים בארץ. סביב לשלחנך - שאוכלים ושותים ומקריבים קרבנות ושמחים לפני הקדוש ברוך הוא, ומתברכים עליונים ותחתונים בגללם.

מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה

הנה כי בן יברך וגו' (קכח, ד): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קכ"ה)] רבי חזקיה פתח, (תהלים

קכח) אשתך כגפן פריה וגו'. מה גפן לא מקבלת עליה אלא משלה - כך אשת ישראל עומדת בכגון זה, שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה, כמו היונה (כיונה) הזו שלא מקבלת עליה אלא אותו בן זוגה. ועל בן, כגפן פריה בירכתי ביתך. מה זה פריה? כמו שנאמר (דברים כט) פרה ראש. פריה - פורחת, שמוציאה ענפים לכל צד. ואיפה? בירכתי ביתך, ולא לחוץ בשוק, משום שלא תבא לשקר בבירת

כל זמן שמדברים בדברי תורה באה השכינה ומתחברת וכל שכן בדרך

אשתך כגפן פריה וגו' (קכח, ט): [זוהר

בראשית פ' וידא (דף קט"ו)] רבי

יהודה ורבי יוסי היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, פתח פיה ודבר בתורה, שהרי השכינה נמצאת אצלך, שבכל זמן שבדברי תורה מדברים, באה השכינה ומתחברת, וכל שכן בדרך, שהשכינה מקדימה ובאה והולכת לפני בני אדם שזוכים באמונת הקדוש ברוך הוא. פתח רבי יוסי ואמר, (שם) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. אשתך כגפן פריה - כל זמן שהאשה בירכתי הבית ולא יוצאת החוצה, היא צנועה וראויה להוליד בנים כשרים. כגפן - מה גפן לא ננטעת אלא במינה ולא במין אחר, כך אשה כשרה לא תעשה נטיעות עם איש אחר; מה גפן אין בה הרפכה מעץ אחר, אף כך אשה כשרה גם כן. ראה מה שכרה: בניך פשתילי זיתים. מה זיתים אין עליהם נופלים כל ימות השנה וכלם קשורים [בסוד] תמיד, אף כך בניך פשתילי זיתים סביב לשלחנך. מה כתוב אחריו? הנה פי בן יברך גבר ירא

ה יִבְרַךְ יְהוָה וְהוֹדָה מְצִיּוֹן וְרָאָה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶּ; ו וְרָאָה בְנִים
לְבָנָיִךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

עָלֶינָה. וּשְׁלֵמָה אָמַר, (משלי ב) הַעֲזֹבֵת
אֲלוֹף נְעוּרֶיהָ וְאֵת בְּרִית אֱלֹהֶיהָ שְׁכַחָה.
מֵה זֶה בְּרִית אֱלֹהֶיהָ? אֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
בְּרִית וְהִיא הַתְּקַשְׁרָה בּוֹ, בְּגִלְל כֶּךָ בִּירְכָתִי
בֵּיתְךָ. אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, קָלְלָה תָּבֵא עַל
אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁמִּשְׁאִיר אֶת אִשְׁתּוֹ לְהִרְאוֹת
עִם שְׁעֵרוֹת רֹאשָׁה בַּחוּץ, וְזֶה אֶחָד מֵאוֹתָם
צְנִיעוּת שֶׁל הַבַּיִת. וְאִשָּׁה שֶׁמוֹצִיאָה
מִשְׁעֵרוֹת רֹאשָׁה הַחוּצָה לְהַתְתַּקֵּן בּוֹ,
גּוֹרְמֵת עֵנִי לְבַיִת, וְגּוֹרְמֵת לְבָנֶיהָ שְׁלֵא
יִחְשְׁבוּ בְּדוֹר, וְגּוֹרְמֵת דָּבָר אַחֵר שֶׁשׁוּרָה
בְּבַיִת. מִי גֵרָם זֶה? אֹתוֹ שְׁעַר שֶׁנִּקְרָא
מֵרֹאשָׁה הַחוּצָה. וְמֵה בְּבַיִת כֶּךָ - כָּל שֶׁכֵּן
בְּשׁוֹק, וְכָל שֶׁכֵּן חֲצִיפוֹת אַחֲרָת. וּמִשׁוֹם
זֶה, אֶשְׁתָּךְ כִּגְפֵן פְּרִיָּה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ.

עָלֶינָה, וְתָמִיד נִמְצְאוֹת בּוֹ חֲשִׁיבוֹת יְתָרָה עַל
שְׁאָר הָאֵילָנוֹת - כֶּךָ בְּנִיָּה יַעֲלוּ בְּחֲשִׁיבוֹת
עַל שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא
שְׁבַעֲלָה מִתְבָּרַךְ כָּל: בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמָעֵלָה,
בְּבִרְכוֹת שְׁלֵמָטָה, בְּעֶשֶׂר, בְּבָנִים וּבְבָנֵי
בָנִים. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (ס) הִנֵּה כִּי כֵן יִבְרַךְ גִּבּוֹר
יִרְאֵה ה'. וְכַתוּב, יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה
בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶּ וְרָאָה בְנִים
לְבָנָיִךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. (ישראל הוֹקֵן הַקְּדוּשׁ).

יִבְרַךְ ה' - מְזָכֹר, וְיִשְׁמְרֶךָ - מְשֻׁמֵּר

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר בראשית
9' ויחי (97 רמח):] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים
קכח) יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְטוֹב יְרוּשָׁלַם
וְגו'. יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצְאִים
בְּרָכוֹת לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן, וְהוּא כּוֹלֵל כָּל
הַבְּרָכוֹת וְנוֹתֵן לָהֶן. וְאַחַר כֶּךָ וְרָאָה בְטוֹב
יְרוּשָׁלַם, לְהִרְאוֹת שְׁכָל הַבְּרָכוֹת בְּאוֹת
מְזָכֵר וְנִקְבָּה. כִּמוֹ זֶה (במדבר ו) יִבְרַךְ ה'
וְיִשְׁמְרֶךָ: יִבְרַךְ ה' - מְזָכֵר, וְיִשְׁמְרֶךָ -
מְנַקְבָּה. יִבְרַךְ ה' - מְזָכֹר, וְיִשְׁמְרֶךָ -
מְשֻׁמֵּר, וְהַכָּל דָּבָר אֶחָד, מִשׁוֹם שֶׁמִּשְׁנֵיָהֶם
יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְעוֹלָמוֹת. וְעַל זֶה, אִישׁ
אֶשֶׁר כִּבְרַכְתּוֹ בְּרַךְ אֹתָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁעַר רֹאשׁ הָאִשָּׁה
שֶׁמִּתְגַּלְּהָ, גּוֹרֵם לְשְׁעַר אַחֵר
לְהַתְגַּלּוֹת וּלְפָגֵם אוֹתָהּ. מִשׁוֹם כֶּךָ צְרִיכָה
אִשָּׁה שְׁאֵפְלוֹ קוֹרוֹת בֵּיתָה לֹא יִירָאוּ שְׁעָרָה
אַחַת מֵרֹאשָׁה, וְכָל שֶׁכֵּן בַּחוּץ. בֹּא רָאָה,
כִּמוֹ שֶׁבְּזָכֵר הַשְּׁעַר הוּא חֲמֵרֵת הַכָּל - כֶּךָ
גַּם לְנִקְבָּה. צֹא וְרָאָה כִּמָּה פָּגֵם גּוֹרֵם אוֹתוֹ
שְׁעַר הָאִשָּׁה: גּוֹרֵם לְמַעַלָּה וְגּוֹרֵם לְמַטָּה,
גּוֹרֵם לְבַעֲלָהּ לְהַתְקַלֵּל, גּוֹרֵם עֵנִי, וְגּוֹרֵם
דָּבָר אַחֵר בְּבַיִת, גּוֹרֵם שֶׁתְּסַלֵּק חֲשִׁיבוֹת
מִבְּנִיָּה. הִרְחַמְנָנוּ יִצְלִינוּ מִחֲצִיפוֹתָן. וְעַל כֶּךָ
צְרִיכָה אִשָּׁה לְהַתְּכַסּוֹת בְּזוּיוֹת בֵּיתָה. וְאִם
עוֹשָׂה כֶּךָ, מֵה כְּתוּב? (תהלים קכח) בְּנִיָּךְ
כְּשֶׁתִּלִּי זֵיתִים. מֵה זֶה כְּשֶׁתִּלִּי זֵיתִים? מֵה
זֵית זֶה, בֵּין בְּסֵתוֹ בֵּין בְּקִיץ לֹא אוֹבְדִים

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן, שְׁהָרִי מִשֵּׁם יוֹצְאוֹת
בְּרָכוֹת לְכָל

יִבְרַךְ ה' מְצִיּוֹן וְגו' (קכח, ה): [זוהר 9'
ויקרא (97 טז):] רַבִּי אֲלֶעָזָר הֵיךָ
הוֹלֵךְ בְּדָרְךָ. מִצָּא אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר

— זוהר תהלים —

זְהוּ שְׁכָתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמְשׁוּם כֶּךָ, יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, שֶׁהָרִי מְשֹׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל.
 וּרְאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁבְגִל צִיּוֹן
 יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלֵּא
 בְּבְרָכוֹת, אֲזִי יְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, וְנִמְצְאוּ
 בָּהּ רַחֲמִים. וּכְשֶׁיְרוּשָׁלַיִם מִתְבָּרְכֶת, כָּל
 הָעַם מִתְבָּרֵךְ. כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שְׁלֵא תִרְאֶה
 קִשְׁתַּת בְּיָמֶיךָ כְּמוֹ לְאִבֶּיךָ. וְעַל זֶה – וּרְאֶה
 בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וּרְאֶה בְּנִים
 לְבָנֶיךָ, יְרֵאֵי חֹטָא, חֲסִידִים, קְדוֹשִׁים. אֲזִי –
 שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מִה זֶה שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל? אֵלֵא כְּמִי שְׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ
 הַמֶּלֶךְ, שְׁלֵא יִחְסַר כֹּל. כֶּךָ שְׁלוֹם עַל
 יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁצְדִיקִים יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

שֶׁהָיָה בָּא. גָּעָה חֲמוּרוֹ. אָמַר רַבִּי פְּנַחֶס,
 וַדַּאי בְּמִשְׁקַל (בְּקוּל) שֶׁמִּחַת הַחֲמוּר אֲנִי
 רוֹאֶה שְׁפָנִים חֲדָשׁוֹת יִמְצְאוּ פֹה. כִּיּוֹן
 שֶׁיִּצְאָ מֵאַחַר עֲנֹפֵי הָהָר, רְאָה אֶת רַבִּי
 אֶלְעָזָר שֶׁהָיָה בָּא. אָמַר, וַדַּאי מִשְׁקַל (קוּל)
 הַשְּׁמֹחָה נִשְׁלָם. יָרַד רַבִּי אֶלְעָזָר אֵלָיו
 וְנִשְׁקָ לוֹ. אָמַר לוֹ, אִם צוּרַת הַדֶּרֶךְ הָאֶחָת
 אֵלֶיךָ, גִּלְךָ וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד. וְאִם לֹא, קַח
 אֶת דֶּרֶכְךָ וְלֵךְ. אָמַר לוֹ, וַדַּי שֶׁכִּנְגְדֶךָ אֲנִי
 הוֹלֵךְ, כִּיּוֹן שֶׁמִּצְאָתִי אוֹתְךָ, אֵלֶיךָ אֶחְרִיךָ
 וְנִתְחַבֵּר כְּאַחַד.

פְּתַח רַבִּי פְּנַחֶס וְאָמַר, (תהלים קכח) יְבָרְכֶךָ
 ה' מִצִּיּוֹן וּרְאֶה בְּטוֹב וְגו'. יְבָרְכֶךָ ה'
 מִצִּיּוֹן, מִה הַטַּעַם מִצִּיּוֹן? מְשׁוּם שֶׁהָרִי
 מְשֹׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְהִשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא).

קכט א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי יֹאמֵר נָא יִשְׂרָאֵל: ב רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי: ג עַל גְּבֵי חָרְשׁוֹ חֲרָשִׁים הֶאָרִיכוּ (למענותם) לְמַעֲנֵיתֶם: ד יְהוָה צְדִיק קָצִין עֲבוֹת רְשָׁעִים: ה יִבְשׁוּ וַיִּפְגְּוּ אַחֲזֹר כֹּל שְׁנֵאֵי צִיּוֹן: ו יִהְיוּ כַחֲצִיר נִגְוֹת שֶׁקָּדְמַת שְׁלֶפֶת יִבְשׁוּ: ז שְׁלֹא מִלֵּא כִפּוֹ קוֹצֵר וַחֲצָנוּ מַעֲמֵר: ח וְלֹא אָמְרוּ הַעֲבָרִים בְּרַבַּת יְהוָה אֵלֵיכֶם בְּרַכְנוּ אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה:

שימוש תהלים

לדבר מצוה

רבת צרוני מנעורי (קכט, א): שימוש תהלים לפרק קכט] טוב לאמרו בכל יום לדבר מצוה.

זוהר תהלים

הושיעם^{סד} אבל מושיעם לא כתוב אלא הושיעם, הושיעם מקודם לזה במה שהוא נזדמן לסבול עמהם באותה צרה, ובוא וראה שבכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות, והרי ביארו כן בהכתוב (דברים ל) וש"ב ה' אלהיך את שבותך ורחמך וגו'. דבר אחר, ומלאך פניו הושיעם, זו השכינה שהיא עמהם בגלות, ולבעבור שהשכינה עמהם, הקב"ה זוכר אותם להטיב להם ולהוציאם מן הגלות^{סה} שנאמר (שמות ו) ואזכר את בריתי, בתחלה, ואחר כך ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי... ועתיד הקב"ה להכריז בכל העולם ולהשמיע קול לאמר (ישעי' ס) ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע.

בכל זמן שישראל הם בגלות גם השכינה עמהם בגלות

רַבַּת צְרוּנֵי מְנַעֲוֵרֵי גַם לֹא יִכְלֹוּ לִי (קכט, ב):

[ח"א (דף קכ: זוהר תורה]. פתח רבי יהודה

ואמר (ישעי' ס) בכל צרתם לו צר ומלאך פניו הושיעם וגו', בוא וראה בכל צרתם של ישראל כאשר נזדמן להם צרות כתוב לא באל"ף וקרי בוא"ו, לפי שהקב"ה עמהם בצרה, לא באל"ף מרמז על מקום עליון יותר^{סז}, אע"ג שאין במקום ההוא רוגז וצער, מגיע שמה למעלה צרת ישראל, לא באל"ף כמו שכתוב הוא עשנו ולא אנחנו, כתוב באל"ף וקרי בוא"ו, ומלאך פניו הושיעם, והלא הוא עמהם באותה צרה ואתה אומר

זיו הזוהר

שהושיעם בלשון עבר משמעותו שהושיעם מקודם ומכבר במה שמלאך פניו הסכים להגלות עם ישראל, והשכינה מגינה עליהם בגלות והיא תגאל עמהם: קסה. לפי פירוש זה אין הושיעם מוסב עלמלאך פניו שהיא השכינה אלא שמוסב על הקב"ה היינו התפארת בעלה דמטרוניתא, כי לבעבור השכינה שהיא שורה בישראל בתורת משכן יזכור הקב"ה את עמו ישראל להטיבם בגלות ולהוציאם מן הגלות יחד עם השכינה, ומשמעות הכתוב הוא שמלאך פניו של הקב"ה הוא סבת הישועה של הגאולה:

קסג. פי' כי לא באל"ף מורה על מקום גבוה שאין לנו השגה שם, ויש מפרשים המכיוון כמו לאל"ף, והיינו שהענין נוגע עד ראשית הכל, והרי זה כמו בהפסוק ולא אנחנו, רצה לומר לאל"ף אנחנו ואל לשר מן השרים, כי סוף מעשה במחשבה תחלה כידוע שכל עיקר בריאת עולם הזה היה בשביל ישראל שיקבלו התורה, ובעבור זה נקראים בנים למקום: קסד. קשיא ליה דמלאך פניו היינו השכינה הקדושה, וכיון שהיא עם ישראל בגלות איך תושיע, הלא אין חבוש מתיר עצמו וכל שכן לאחרים, ומתריך

קל « שיר המעלות ממעמקים קראתיך יהוה: ב אדני שמעה בקולי

שימוש תהלים

אם רוצה לעבור בספינה

שיר המעלות ממעמקים (קל, א): [שימוש תהלים לפרק קל] אם שומרים סובבים בעיר ותרצה לעבור לפניהם ולא יראוך לחוש אותו בד' רוחות העולם ונופלת עליהם תרדמה ולא ישמרו.

זוהר תהלים

ושופעים לברך את הכל, זוהי הראשית למשך ברכות ממעלה למטה. אמר רבי חזקיה, כשהעתיק, נסתר של הנסתרים, רוצה לזמן ברכות לעולמות, משרה את הכל, ומכליל את הכל בעמק העליון הזה, ומכאן שואב ונשפע באר (נהר) שנחלים ומעינות נשפעים ממנו, וכלם נשקים ממנו. ומי שמתפלל תפלתו, צריך לבנו לבו ורצונו למשך ברכות מאותו עמק של הכל כדי שתתקבל תפלתו ויעשה רצונו.

שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה' (קל,

א): [זוהר ח"ג פ' אחר מות (ד' ס"ט):] רבי

יהודה פתח, (תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה'. שנינו, בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, רצה לברא אדם. נמלך בתורה. אמרה לפניו: תרצה לברא האדם הזה?! עתיד הוא לחטא לפניך ועתיד הוא להרגיז לפניך. אם תעשה לו כמעשיו, הרי העולם לא יוכל לעמד לפניך, כל שכן אותו האיש. אמר לה: וכי לחנם נקראתי (שמות לד) אל רחום וחונן ארך אפים? וטרם שברא הקדוש ברוך הוא את העולם, ברא תשובה. אמר לה לתשובה: אני רוצה לברא אדם בעולם, על מנת שכשישבו לך מחטאיהם, שתהיי עתידה לעזב את מחטאיהם ולכפר עליהם. ובכל שעה ושעה

כל מי שמתפלל תפלתו לפני המלך הקדוש צריך לבקש בקשתו ולהתפלל מעמק הלב

שיר המעלות ממעמקים וגו' (קל, א): [זוהר

שמות פ' המן (ד' ס"ט):] ראו כי ה' נתן

לכם השבת (שמות טז). רבי חזקיה פתח,

(תהלים קל) שיר המעלות ממעמקים קראתיך

ה'. שיר המעלות, סתם ולא פרש מי

אמרו. אלא שיר המעלות שעתידים לומר

כל בני העולם, שעתיד השיר הזה להאמר

אותו לדורות עולם. ומהו ממעמקים

קראתיך? כך שנינו, כל מי שמתפלל

תפלתו לפני המלך הקדוש, צריך לבקש

בקשתו ולהתפלל מעמק הלב כדי שימצא

לבו שלם עם הקדוש ברוך הוא, ויכון לב

ורצון. והאם דוד אמר כך, והרי כתוב בכל

לבי דרשתיך, ופסוק זה מספיק? מה צריך

ממעמקים? אלא כך שנינו, כל אדם

שמבקש בקשתו לפני המלך, צריך לבנו

דעתו (לבו) ורצונו מעקר של כל העקרים

למשך ברכות מעמק הבאר (של הכל), כדי

שישפיע ברכות מהמעין של הכל, ומהו?

אותו מקום שיוצא ממנו ונמצא ממנו

אותו נהר, שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא

מעדן, וכתוב (תהלים מז) נהר פלגיו ישמחו

עיר אלהים. וזה נקרא ממעמקים. עמק

הכל, עמק הבאר שמעינות יוצאים

תְּהַיִּינָה אֲנִיךָ כְּשִׁבּוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָיִי: ג אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמֹר יְהוָה אֲדַנִּי מִי יַעֲמֵד: ד כִּי עֲמַךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנּוֹרָא: ה קִוִּיתִי יְהוָה וְיִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה וְיִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה: ו נִפְשִׁי לְאֲדֹנָי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר: ז יִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה וְיִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה: ח עִם יְהוָה וְיִחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה: ט וְהוּא יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו:

== זוהר תהלים ==

אם עוונות תשמר יה אדני מי יעמד. כאן יש להסתכל, כיון שאמר אם עוונות תשמר יה, למה ה' (אדני) אלא, שלש דרגות רחמים הזכיר כאן דוד. אם עוונות תשמר יה, אם רבים העוונות עד שעולים למעלה לאבא ואמא, הרי ה' (אדני), שהוא רחמים. ואם שם זה, אף על גב שהוא רחמים, יתעורר בדין וכל הדרגות נסתמו בדין - דרגה אחת יש לחזור אליה, שכל הרפואות יוצאות ממנה, היא תחוס עלינו. ומי היא? מי. מ"י תעמד בודאי. מ"י ירפא לך. (כמו שנאמר (איכה ב) כי גדול כים שברך מי ירפא לך) ולכן יה ה' (אדני). אם השמות הללו יסתמו מאתנו, מ"י יעמד, שכל דרכי התשובה פתוחים ממנה.

ואם ישונו אני אקבל אותם

כִּי עֲמַךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנּוֹרָא (קל, ד): [זוהר ח"ג 9' אמור (דף ק"א)] אָמַר רַבִּי אֲבָא בְּרַאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם, וְעַמֵּד בְּדִין לִפְנֵי קוֹנוֹ, וְחָזַר בַּתְּשׁוּבָה, וְקִבֵּל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ, אָדָם, אַתָּה תִּהְיֶה סִימָן לְבִנְיָן לְדוּרֵי דוֹרוֹת, שְׂבֻזָּה הַיּוֹם יַעֲמְדוּ בְּדִין, וְאִם יִשׁוּבוּ, אֲנִי אֶקְבֵּל אוֹתָם, וְאֶקּוֹם מִכַּסַּא הַדִּין, וְאֶתְקַיֵּים עַל כַּסַּא הַרְחָמִים, וְאַרְחֵם עֲלֵיהֶם. וְדוֹד אָמַר אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלֵי תַּחֲנוּנָיִי, וְעַל זֶה כָּתִיב כִּי עֲמַךְ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּנּוֹרָא, וְכָתִיב כִּי עֲמַךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נְרָאָה אֹר.

התשובה זמינה לאנשים, וכשאנשים שבים מחטאייהם, התשובה הזו שבה לקדוש ברוך הוא, והוא מכפר על הכל, והדינים נכנעים, וכלם מתבשמים, ואדם נטהר מחטאו.

מתי נטהר אדם מחטאו? בשעה שנכנס לתשובה הזו כראוי. רבי יצחק אמר, ששב לפני המלך העליון ומתפלל תפלה מעמק הלב. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'. רבי אבא אמר, ממעמקים קראתיך ה', מקום גנוז הוא למעלה, והוא עמק הבאר, ומזה יוצאים נחלים ומעינות לכל עבר, ואותו עמק העמקים נקרא תשובה. ומי שרוצה לשוב ולהטהר מחטאיו, מהעמק הזה הוא צריך לקרא לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב ממעמקים קראתיך ה'.

אם עוונות תשמר יה אדני מי יעמד (קל, א): [זוהר במדבר 9' בלק (דף פ"ט):] שְׁהִרִי כְּשִׁרְחוֹת בְּנֵי אָדָם יוֹצְאוֹת מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, כְּמָה הֵם מְקַטְרְגִים שְׁעוֹמְדִים לִפְנֵיהֶם, וְהַכְּרוּזִים יוֹצְאִים הֵן לְטוֹב הֵן לְרָע, כְּפִי מַה שִׁיוֹצֵא מֵהַדִּין. שְׁשִׁנִּינוּ, בְּכַמָּה דִּינִים נִדוּן הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בֵּין בַּחַיִּי בֵּין אַחַר כֶּף, שְׁהִרִי כָּל דְּבָרֶיךָ הֵם בְּדִין, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תָּמִיד בְּרַחֲמָנוֹת וְרַחֲמָיו עַל הַכֹּל, וְלֹא רוֹצֵה לְדוֹן בְּנֵי אָדָם כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם. שְׂכַף אָמַר דָּוִד, (תהלים קל)

קלא « שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד יְהוֹנָתָן **לֹא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי וְלֹא הִלְכְּתִי בַגְּדֵלוֹת וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי: ב אִם לֹא שׁוֹיִתִּי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי בְּגִמְלָה עָלַי אִמּוֹ בְּגִמְלָה עָלַי נַפְשִׁי: ג יַחַל יִשְׂרָאֵל אֵל יְהוָה **מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:****

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

לגאווה

ה' לא גבה לבי (קלא, א): [שימוש תהלים לפרק קלא] למי שמתגאה יותר מדאי לבא אל המדה האמצעית הישרה, יהיה רגיל בזה המזמור לאמרו בכל יום ג"פ.

— זוהר תהלים —

הַעֵם. וְאִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר כֵּן - שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְאֲנִי כַּמָּה אֲנִי שְׂפָל לֵב עִם עֵינַי נְמוּכָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וַיַּחֲבֵל לִי שְׂבָדְכָרִים קְדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה יְרוּם לְבִי. בְּכֹה וְדַמְעוֹתַי נּוֹפְלוֹת עַל זְקֵנּוֹ.

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ב):] אף הוא פתח ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. פסוק זה אמר דוד בשעה שהיה הולך על שפת הנהר, (והיה אומר) רבונו של עולם, כלום היה בין אדם שהודה ושבח לאדונו כמוני?! הזדמנה לו צפרדע, אמרה לו: דוד, לא תתגאה, שאני עשיתי יותר ממך, שמסרתי גופי על דבר קוני, שנאמר (שמות ז) ושרץ היאר צפרדעים, והרי פרשוהו. ועוד, שאני משבחת ומזמרת לילה ויום בלי הפסקה. באותה שעה אמר דוד, ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני. ה' לא גבה לבי.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה כְּשׁוּם שֶׁהָיָה מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמְּלָכִים הָעֲלִיּוֹנִים וְהַשְּׁלִיטִים וְתַמִּיד שְׂפָל לְבֹו לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ

ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו' (קלא, א): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף ק"א ע"ב)] פתח אותו זקן ואמר, (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי ולא רמו עיני וגו'. דוד המלך אמר את זה משום שהיה מלך עליון ושולט על כל המלכים העליונים והשליטים שיש ממזרח ועד מערב, ולא עלה על לבו לסטות מן הדרך, ותמיד שפל לבו לפני רבונו, וכשהיה עוסק בתורה, היה מתגבר כאריה, ועיניו תמיד מנמכות לארץ מפחד רבונו, וכשהיה הולך בין העם, לא היתה בו גסות הרוח כלל. ועל זה כתוב (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי וגו'. לא גבה לבי, אף על גב שאני מלך שליט על כל שאר מלכי העולם. ולא רמו עיני, בזמן שאני עומד לפניך ועוסק בתורה. ולא הלכתי בגדלות ובנפלאות ממני, בשעה שאני הולך בין

קלב א שיר המעלות זכור יתוואה לידוד את כל ענותו: ב אשר נשבע ליתוואה נדר לאביר יעקב: ג אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יציעי: ד אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה: ה עד אמצא מקום ליתוואה משכנות לאביר יעקב: ו הנה שמענות באפרתה מצאנות בשדי

שימוש תהלים

לפרוץ בשבועה

זכור ה' לדוד (קלב, א): [שימוש תהלים לפרק קלב] למי שפרוץ בשבועה לקיים שבועתו. יהי רגיל לאמרו בכל יום.

זוהר תהלים

ששים נשימות הן של חיים

אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה (קלב, ד): [זוהר ח"א פ' ויגש (דף טז.)] בינתים בא רבי אלעזר. פיון שראה אותם, אמר, ודאי שהשכינה כאן. אמר להם, במה עסקתם? אמרו לו את כל המעשה. אמר, ודאי שיפה אמר, אבל אותם ששים הנשימות, ודאי שששים נשימות הן של חיים, בין למעלה בין למטה. מכאן והלאה יש ששים נשימות אחרות שהן כלן מצד המנות, ודרגת המנות עליהן, ונקראות תרדמה, וכלן טעם המנות. ומשום כך דוד המלך הוא היה נדבק לאותם ששים הנשימות של חיים, ומשם והלאה לא ישן כלל. זהו שכתוב (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. ועל כן יפה אמר, כדי שיקום דוד חי, בצד של החי, ולא בצד המנות. כלם ישבו והשתדלו בתורה והתחברו יחד.

למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה

תנומה עד אמצא מקום (ה' וגו' (קלב, ה): [זוהר חדש טפרא תנינא (דף ק"א.)] פתח

ואמר, ורקא מקף שופר הולך סגולתא. נטל שלש אבנים וזרק אותן למעלה. וכשזרק אותן, נעשו אבן אחת, ואמר לראשי הישיבה: קבלו אליכם את האבן הזו, שהרי השכינה בגלות, ואין בכם מי שיתעורר אליה לרצותה לבעלה, ולא עוד, אלא כמה בעלי מדרשות, שהם חברים אצלכם, צווחים בכל יום ולילה בתורה שבעל פה בכמה קשיות, וצווחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צווח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי כנות הב הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארוה, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק ככתוב (ישעיה מ) קול אמר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו

יער: וְנִבְזָאָה לְמִשְׁבְּנוֹתָיו נִשְׁתַּחֲוֶה לְהֵרֶם רִגְלָיו: ה קוּמָה יְהוָה לְמִנְחֹתָךְ

זוהר תהלים

שְׁאֲמְרוּ קוּמָה ה' - מִשֶּׁה וְדוֹד. מִשֶּׁה אָמַר, (במדבר י') קוּמָה ה' וַיִּפְצוּ אֲבִיךָ. וְדוֹד אָמַר (תהלים קלב) קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ. מָה הַהֲבִדֵל בֵּינֵיהֶם? אֵלָּא מִשֶּׁה, כְּמוֹ מִי שֶׁמְצַוֶּה אֶת בֵּיתוֹ הוּא אָמַר. מִשֶּׁה צִוָּה אוֹתָהּ לְהִלָּחֵם קָרֵב כְּנֶגֶד שׁוֹנְאָיו, וְדוֹד הִזְמִין אוֹתָהּ לְמִנְחָה. כְּמוֹ שֶׁמְזַמֵּן [לו] אֶת רַבּוֹ, מְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה עִמּוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ, כְּדִי שְׁלֹא לְהִפְרִידֶם. כַּהֲנִיף יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ, שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ. אִם דָּרָךְ הַמֶּלֶךְ שֶׁמְשַׁמְחִים אוֹתוֹ בְּדַחְנִים פְּשׁוּטִים - יִסְדֵּר לְפָנָיו בְּדַחְנִים נִכְבְּדִים וְשָׂרִים גְּדוּלִים, וְאִם לֹא - זוֹ לֹא [משום] שְׁמִיחַת הַמֶּלֶךְ.

בא רְאֵה, דָּוִד הִזְמִין אֶת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לְמִנְחָה, מָה עָשָׂה? שְׁנֵה אֶת בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשָׂבִיל שָׂרִים וְנִכְבְּדִים, וּמִי הֵם? שְׁכָתוֹב כַּהֲנִיף יִלְבָּשׁוּ צֶדֶק וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ. וְחִסְדֵיךָ יִרְנְנוּ? הִנֵּה צָרִיךְ לְהִיטֵל לְוִיךָ יִרְנְנוּ! שְׁהָרִי הַלְוִיִּים הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ, וְכַעַת דָּוִד שֶׁהִזְמִין אוֹתוֹ לְמִנְחָה, עָשָׂה אֶת הַכְּהָנִים וְהַחֲסִידִים שִׁיְהִיו הֵם בְּדַחְנֵי הַמֶּלֶךְ. אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֵינִי רוֹצֵה לְהִטְרִיחַ עֲלֶיךָ. [אלו] [אמר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דוֹד, לֹא כִךָ] אָמַר לוֹ דָּוִד, רַבּוֹנִי, [לֹא כִךָ, אֵלָּא] כְּשֵׁאתָהּ בְּהִיכָלְךָ, אֶתָּה עוֹשֶׂה רְצוֹנְךָ. כְּעַת שֶׁהִזְמַנְתִּי אוֹתְךָ, הַדְּבַר עוֹמֵד בְּרְצוֹנִי לְקָרֵב אֶת אֵלֹהִים, שֶׁהֵם יוֹתֵר חֲשׁוּבִים, אֵף עַל גַּב שְׂאִין דְּרָכָם בְּזֶה.

שְׁדוֹד שְׁאֲמַר (תהלים קלב) אִם אֶתָּן שְׁנֵת לְעֵינַי לְעַפְעָפֵי תְנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוֹם לַה'. וְהוּא הִנֵּה מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אֶת הָאֵם, שְׁנֹאמְרָ בָּהּ (משלי א) וְאֵל תִּטֵּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ, עִם בַּעֲלָהּ. שְׁהָרִי הַשְּׂכִינָה מִצַּד שֶׁל הַחֶסֶד נִקְרָאת גְּמִילוּת חֶסֶדִים.

מִכָּאֵן לְמִדְּנוּ שְׁמִי שֶׁמְזַמֵּן אֶת הַמֶּלֶךְ יִשְׁנֶה אֶת מַעֲשָׂיו כְּדִי לְתַת שְׁמִיחָה לְמֶלֶךְ

קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ (קלב, ח): [זוהר ח"א פ' וי"א (דף קמח.)] רַבִּי יִצְחָק הִנֵּה יוֹשֵׁב יוֹם אֶחָד לְפָנָי מְעַרַת אֶפִיקוֹתָא. עֵבֶר אִישׁ אֶחָד וּשְׁנַי בָּנִים עִמּוֹ, וְהִנֵּה אֶחָד לְאֶחָד אוֹמֵר, חֲזֹק הַשְּׁמֵשׁ הַזֶּה הוּא מִצַּד הַדְּרוֹם, וְאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֵלָּא עַל הַרוּחַ, מִשּׁוּם שֶׁהַרוּחַ הִיא קִיּוּם הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל כָּל הַצְּדִדִים, וְאֵלְמָלָא שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּשְׁלֵמוֹת, אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לְהִתְקַיֵּם. אָמַר לוֹ אֶחָד הַקָּטָן, אֵלְמָלָא יַעֲקֹב, לֹא הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַת שִׁיחְדוֹ בְּנִי אֶת הַיַּחֲוֹד שֶׁלְמַעֲלָה וְאָמְרוּ (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, זֹהִי הַשְּׁלֵמוֹת הָעֲלִיוֹנָה לְהִתְיַחַד בְּיַחֲוֹד אֶחָד, אֲזִי הַתְּחִבֵּר יַעֲקֹב אֲבִיָּהֶם, וְנָטַל אֶת בֵּיתוֹ, וַיֵּשֶׁב בּוֹ בְּחִבּוּר אֶחָד עִם הָאֲבוֹת, לְהִתְחַבֵּר זָכַר וְנִקְבָה יַחַד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשַׁתַּף עִמָּהֶם וְאֲשַׁמַּע מָה הֵם אוֹמְרִים. פֶּתַח אוֹתוֹ הָאִישׁ וְאָמַר, קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ אֶתָּה וְאַרְוֵן עִזְךָ. קוּמָה ה' לְמִנְחֹתָךְ - כְּמִי שֶׁאוֹמֵר יְקוּם הַמֶּלֶךְ לְבֵית מְנוּחַת מִשְׁכָּנוֹ. שְׁנַיִם הֵם הַיּוֹ

אתה וארון עזך: ט כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו: י בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך: יא נשבע יהוה ללוד אמת לא ישוב מפני

זוהר תהלים

יערי עם דבשי וגו'. מי שאין בו אכילה ושתיה, הוא אומר אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי?! אומר רבי שמעון, והקדוש ברוך הוא מה השיב להם? אומר לו, אומר הקדוש ברוך הוא, הרי בר יוחאי יאמר, ובאתי לשאל ממך. אומר רבי שמעון, כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל, ומרביי האהבה שאוהב אותה, שנה מעשיו ממה שהוא עושה. שאף על גב שאין דרכו באכילה ושתיה - בגלל האהבה אכל ושתה. הואיל ובא אצלה, עשה רצונה. כלה נכנסת לחפה ורוצה לאכל, אין זה דין שיאכל חתנה עמה אף על גב שאין דרכו לעשות כן?! זהו שכתוב באתי לגני אחתי כלה. הואיל ובאתי אצלה ולעלות עמה לחפה, אכלתי יערי עם דבשי וגו'. ולמדנו מדוד, שהזמין להקדוש ברוך הוא ושנה מעשיו ממה שדרכו של הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא קבל ועשה רצונו. זמן למלך והמלכה עמו - זהו שכתוב (תהלים קלב) קומה ה' למנוחתך אתה וארון עזך. מלך ומלכה כאחד, כדי שלא להפריד אותם, שנה כלים ושנה מעשים של המלך. זהו שכתוב (שם) כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד וגו'. כהניך ילבשו צדק?! לויך צריך לכתב! שהרי צדק מצד הלויים הוא. וחסידך ירננו?! לויך ירננו צריך לכתב! שהרי רנה וזמרה היא בלויים. והוא שנה ואמר כהניך וחסידך, שהם מצד הימין.

מכאן למדנו, שמי שהוא בביתו, יסדר דרכו ומעשהו כרצונו. אם מזמינים אותו, יעשה את רצונו של מארחו כמו שמסדר עליו, שהרי דוד החליף לויים וסדר כהנים, והקדוש ברוך הוא הקים את הדבר כרצונו. אומר דוד, בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך. הסדור שסדרתי לא ישוב אחור. אומר לו הקדוש ברוך הוא, דוד, חייך, אפלו בכלים שלי לא אשתמש, אלא בכלים שלך. ולא זו הקדוש ברוך הוא משם עד שנתן לו אוצרות ומתנות, שכתוב נשבע ה' לדוד אמת לא ישוב מפני משיחך אשית לכסא לך. בא רבי יצחק ונשק לו. אומר, אם לא באתי לדוד הזה אלא לשמע את זה - די לי.

כמה חביבות חבב הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל

כהניך ילבשו צדק וחסידך ירננו בעבור דוד עבדך וגו' (קלב, ט): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רמ"א):] רבי שמעון היה הולך לטבריה. פגע בו אליהו, אומר לו, שלום עליך מורי. אומר לו רבי שמעון, במה עוסק הקדוש ברוך הוא ברקיע? אומר לו, בקרבנות עוסק, ואומר דברים חדשים משמך. אשריך! ובאתי להקדים לך שלום, ודבר אחד רוצה אני לשאל ממך להסכים, בישיבה של הרקיע שאלו שאלות: העולם הבא אין בו אכילה ושתיה, והרי כתוב (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה וגו', אכלתי

בַּטְנֵךְ אֲשִׁית לְכַפֵּא לָךְ: יב אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךְ בְּרִיתִי וְעַדְתִּי זוֹ אֶלְמָדָם גַּם בְּנֵיהֶם

זוהר תהלים

נִרְאָה ה' אֵל שְׁלֹמֶה בַּחֲלוֹם הַלֵּילָה וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים שְׂאֵל מָה אַתָּן לָךְ. וְאִם תֹּאמַר, כִּי
בַּחֲלוֹם, וְכִי אֵיזוֹ רְשׁוֹת יֵשׁ לַחֲלוֹם בְּזֶה?
אֵלָּא כִּי נִכְלַלְתָּ דַרְגָּה בְּדַרְגָּה, הַדַּרְגָּה
הָעֲלִיוֹנָה עִם הַדַּרְגָּה הַתַּחְתּוֹנָה. מִשׁוֹם
שְׂעַד עֲכָשׁוּ שְׁלֹמֶה לֹא הָיָה שְׁלֹם. כִּי
שְׁנִשְׁלַם, כְּתוּב (שם ה) וְה' נָתַן חֲכָמָה
לְשֹׁלְמֹה, וְכְתוּב (שם) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֶה.
שְׂעִמְדָה הַלְבָּנָה בַּשְּׁלֹמֹתָהּ, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ
נִבְנָה, וְאִזְ הָיָה רוֹאֵה שְׁלֹמֶה אֶת הַחֲכָמָה
עֵין בְּעֵין, וְלֹא הִצְטַרֵּךְ לַחֲלוֹם. אַחַר
שְׁחָטָא, הִצְטַרֵּךְ לַחֲלוֹם כְּבִרְאשׁוֹנָה, וְעַל
כֵּן כְּתוּב (שם יא) הִנְרָאָה אֵלָיו פְּעָמִים. וְכִי
פְעָמִים הָיָה וְלֹא יוֹתֵר? אֵלָּא צַד הַחֲלוֹם
הָיָה לוֹ פְּעָמִים, וְצַד הַחֲכָמָה הָיָה בְּכָל יוֹם.

וְעַם כָּל זֶה הַצַּד שֶׁל הַחֲלוֹם הָיָה יוֹתֵר עַל
כָּל שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם, מִשׁוֹם שְׁנִכְלָלָה
דַּרְגָּה עִם דַּרְגָּה, מִרְאָ"ה בְּמִרְאָ"ה. וְהִנֵּה
כִּי בְּסוּף יָמָיו יוֹתֵר חֲשׂוֹף, וְזֶה מִשׁוֹם
שְׁחָטָא, וְהַלְבָּנָה עֲמָדָה לְהַפְגֵּם. מָה
הַטַּעַם? מִשׁוֹם שְׁלֹא שָׁמַר אֶת בְּרִית הַקִּדְּשׁ
בְּהִתְעַסְקוֹתוֹ עִם נְשִׁים נְכַרְיֹת, וְזֶה הַתְּנָאי
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה עִם דָּוִד, שְׁכַתּוּב
(תהלים קלב) אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךְ בְּרִיתִי וְגו', גַּם
בְּנֵיהֶם עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ. מָה זֶה עָדִי
עַד? הֵינּוּ שְׁכַתּוּב (דברים יא) כִּימֵי הַשָּׁמַיִם
עַל הָאָרֶץ. וּמִשׁוֹם שְׁשֹׁלְמֹה לֹא שָׁמַר אֶת
הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרִאוּי, הַתְּחִילָה הַלְבָּנָה
לְהַפְגֵּם, וְעַל כֵּן בְּסוּף הִצְטַרֵּךְ אֶת הַחֲלוֹם,
וְכֵן יַעֲקֹב הִצְטַרֵּךְ אֶת הַחֲלוֹם, כְּמוֹ
שְׁבַאֲרָנוּ. וְעַיֵּא מִהֵימָנָא

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דָּוִד, אֵין דְּרַכִּי
כָּךְ. אָמַר דָּוִד, בְּעִבּוֹר דָּוִד עֲבָדְךָ אֵל
תִּשָּׁב פְּנֵי מְשִׁיחֲךָ. תִּקּוֹן שְׂאֵנִי תִקְנֵתִי, אֵל
תִּשְׁנֶה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, דָּוִד, הוּאִיל וְזִמְנַתְּ
אוֹתִי, יֵשׁ לִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ, וְלֹא רְצוֹנִי.
וְלִמְדִים מִכָּאן דְּרַךְ הָעוֹלָם, שְׁמִי שְׁמִזְמֵן
לְאַחַר, אוֹתוֹ שְׂבָא אֶצְלוֹ יֵשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. כָּךְ
(בראשית כח) וַיִּקַּח מֵאֲבִנֵי הַמָּקוֹם וְגו'.
הוּאִיל וְכֹא חָתַן אֶצְל הַכְּלָה, אִף עַל גַּב
שְׂאֵין דְּרַכּוֹ לְשַׁכַּב אֵלָּא בְּכָרִים וּכְסֻתּוֹת,
וְהִיא נִתְּנָה לוֹ אֲבָנִים לְשַׁכַּב - הַכֹּל יִקְבַּל
בְּרְצוֹן הַלֵּב. זֶהוּ שְׁכַתּוּב וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם
הַהוּא, עַל אוֹתָם אֲבָנִים, אִף עַל גַּב שְׂאֵין
דְּרַכּוֹ בְּכָךְ. אִף גַּם כֹּאן, אֲכַלְתִּי יְעָרֵי עִם
דְּבִשֵׁי - אִף עַל גַּב שְׂאֵין דְּרַכּוֹ בְּכָךְ, בְּגִלְל
אֲהַבָה שֶׁל הַכְּלָה. וְעַם כָּל זֶה בְּבִיתָהּ שֶׁל
הַכְּלָה, וְלֹא בְּמָקוֹם אַחֵר. בְּמָקוֹמוֹ לֹא
אוּכַל וְלֹא שׁוֹתָה - בְּמָקוֹם שֶׁלֶּה אוּכַל
וְשׁוֹתָה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב בְּאֵתִי לְגַנִּי. מִלְּאֲכִים
שְׁשַׁלַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם לֹא
אָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלֹא שָׁתוּ בְּמָקוֹמָם - בְּשִׁבְלֵי אֲבָרָהָם
אָמַר לוֹ, רַבִּי, חֲזִיךְ דְּבַר זֶה
רְצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִזְמַר, וּמִשׁוֹם שְׁלֹא
לְהַחְזִיק טוֹבָה לַעֲצָמוֹ לְפָנֵי כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
הִבִּיא הַדְּבַר לְפָנֶיךָ. אֲשֶׁרִיךְ בְּעוֹלָם,
שְׂאֵדוֹנְךָ מִשְׁתַּבַּח בְּךָ לְמַעְלָה, וְעֲלִיךָ כְּתוּב
(שמואל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאֵת אֱלֹהִים.

אִם יִשְׁמְרוּ בְּנֵיךְ בְּרִיתִי וְגו', גַּם בְּנֵיהֶם
עָדִי עַד יִשְׁכּוּ לְכַפֵּא לָךְ (קלב, יב): נזוהר
בראשית פ' ויצא (דף קנ.) כתוב (מלכים א ג)

עדי עד יִשְׁבוּ לְכַפֵּא לָךְ: יג כִּי בָחַר יְהוָה לְיִחוּזָאֵי בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֶׁב לוֹ: יד זֹאת מְנוּחָתִי עַד־עַד פֶּה אֲשֵׁב כִּי אֹתִיָּהּ: טו צִיָּדָה בְּרַךְ אֲבִירָךְ אֲבִיוֹנִיָּה אֲשִׁבִיעַ לְחֶם: טז וּבְהִנֵּיָה אֲלֹפִישׁ יִשַׁע וַחֲסִידֶיהָ רִנָּן יִרְנְנִי: יז שֵׁם אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדוֹד עֲרַבְתִּי גֵר לְמִשְׁחִי: יח אוֹיְבָיו אֲלֹפִישׁ בְּשֶׁת וְעָלוּ יְצִיץ נִירוֹ:

— זוהר תהלים —

מה בין אותם שמשתדלים בתורה לנביאים נאמנים

וְעַדוֹתַי זֹו אֶלְמָדִם (קלב, יב) [זוהר ח"ג פ' צו

(דף ל"ה.)] עוֹד פֶּתַח וְאָמַר, (שם ח)

צוֹר תַּעֲוֹדָה חֲתוּם תוֹרָה בְּלַמְדִי. צוֹר תַּעֲוֹדָה - זו עֲדוֹת שֶׁל דָּוִד, שֶׁכָּתוּב (תהלים קלב) וְעַדוֹתַי זֹו אֶלְמָדִם. צוֹר - הִיא קֶשׁוֹר, כְּמוֹ שֶׁקוֹשֶׁר קֶשֶׁר בְּמָקוֹם אֶחָד. חֲתוּם תוֹרָה בְּלַמְדִי. חֲתוּם תוֹרָה - חֲתִימָה שֶׁל הַתּוֹרָה, וְכָל שֶׁפַּע וּמִשְׁחַת שֶׁמֶן שֶׁשׁוֹפְעִים מִלְּמַעְלָה, בְּאִיזוֹ (בין) חֲתִימָה שֶׁלוֹ? בְּלַמְדִי. מִשׁוּם שֶׁשֵׁם מִתְכַּנֵּס שֶׁמֶן מִשְׁחָה בֵּין שְׁנֵי עוֹמְדִים שֶׁשֵׁם שׁוֹרִים, מָקוֹם הַכְּנוּס שֶׁל כָּל שֶׁמֶן מִשְׁחָה שֶׁשׁוֹפֵעַ מִמַּעַל, לְשַׁפֵּךְ אוֹתוֹ לְפִי הָאֵמָה וּלְהַרְיֵק אוֹתוֹ בַּתַּעֲוֹדָה הַזֹּאת, וְאִז נִקְשֶׁר הַכָּל קֶשֶׁר אֶחָד נֶאֱמָן. בֵּא וְרֵאָה מֵה בֵּין אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה לְנַבִּיאִים נֶאֱמָנִים. אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה עֲדִיפִים מִנְּבִיאִים בְּכָל פַּעַם. מֵה הִטְעַם? שֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִבְּנַבִּיאִים, אֵלּוֹ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה עוֹמְדִים לְמַעְלָה, בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא תוֹרָה, (תַּפְאֵרֶת) שֶׁהוּא קִימָה שֶׁל כָּל הָאֲמוּנָה, וְנַבִּיאִים עוֹמְדִים לְמַטָּה בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָאוּ נֶצַח יְהוּד. וְעַל כֵּן (נִקְרָאוּ) אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה עֲדִיפִים מִנְּבִיאִים, וְעֲלִיוֹנִים יוֹתֵר מֵהֶם. שְׂאֵלוֹ עוֹמְדִים לְמַעְלָה, וְאֵלּוֹ עוֹמְדִים לְמַטָּה. וְאוֹתָם

כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן אֹהֶל לְמוֹשֶׁב לוֹ (קלב, יג):

[זוהר ח"ג פ' צו (דף ל"ה.)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוּשָׁא לְטַבְּרִיָּה. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, כְּתוּב (תהלים קלב) כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו'. זֹאת מְנוּחָתִי וְגו'. לְפַעְמִים קוֹרְאִים אֶת זֶה כָּל הַחֲבָרִים זָכַר, מִשׁוּם שֶׁהוּא (שְׁצִיּוֹן הוּא) רַחֲמִים, וְכֵאֵן הַפְּתוּב קוֹרָא אוֹתוֹ נִקְבָּה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּךְ נִשְׁמַע לִי מִהַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, (אֲבָל) בְּשַׁעַה שֶׁהַזְּיוּג מִזְדוּג כְּאֶחָד לְהִרְאֹת שֶׁהַנִּקְבָּה נִכְלָלָת בּוֹ בְּכָלֵל אֶחָד, הַנִּקְבָּה נִקְרָאת בְּשֵׁם (הַזְּכֹר), שֶׁהָרִי אִז נִמְצְאוֹת הַבְּרֻכּוֹת שֶׁל הַגְּבִירָה וְאִין בָּהּ פְּרִישׁוֹת כָּלֵל, וְעַל כֵּן כְּתוּב לְמוֹשֶׁב לוֹ. וְכָתוּב כִּי בָחַר ה' בְּצִיּוֹן, בְּצִיּוֹן בְּדִיּוּק, בְּאוֹתוֹ שִׁישׁ בְּתוֹכוֹ שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ, וְלֹא כְּתוּב לְצִיּוֹן, וְהַכָּל אֶחָד. בֵּין שֶׁקוֹרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל זָכַר, וּבֵין שֶׁקוֹרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל נִקְבָּה, הַכָּל אֶחָד וְעוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת.

זֹאת מְנוּחָתִי עַד־עַד פֶּה אֲשֵׁב כִּי אֹתִיָּהּ. (קלב, יד): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ב):] בֵּא וְרֵאָה, הִיפִי שֶׁל הָעוֹלָם וְהַמְּרָאָה שֶׁל הָעוֹלָם לֹא נִרְאָה בְּעוֹלָם, עַד שֶׁנִּבְנְהָ וְהוּקַם הַמִּשְׁכָּן וְנִכְנַס הָאָרוֹן לְתוֹךְ הַקְּדֵשׁ. מֵאוֹתָהּ שַׁעַה נִרְאָה הַמְּרָאָה שֶׁל הַכָּל בְּעוֹלָם וְהַתְּתַקֵּן הָעוֹלָם, וְהוֹלְכִים בְּאוֹתוֹ

— — — — — תהלים — — — — —

לְמִקְוֵמוֹ. רַבִּי חִזְקִיָּה אָמַר, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אָמַר אוֹתוֹ עַל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 כְּשִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ, שֶׁהָרִי אָז
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ
 וְחָס עַל הָעוֹלָם, וּבִרְכָה וְשִׁלוֹם וְחִבִּיבוֹת
 הַכֹּל נִמְצָאִים. וְאָז אָמַר, זֹאת מְנוּחָתִי
 עַד־ עַד.

מִשְׁכָּן וּבְאוֹתוֹ אֲרוֹן, עַד שְׁמִיָּעִים
 לְאוֹתָהּ נִקְדָּה שֶׁהִיא יָפָה נוֹף שְׂמֵחַת
 הַכֹּל. כִּי־וַיִּשְׁהַגִּיעוּ לְשָׁם, אָז פָּתַח הָאֲרוֹן
 וְאָמַר, (תהלים קלב) זֹאת מְנוּחָתִי עַד־
 עַד פֶּה אֵשֵׁב כִּי אוֹיְתִיָּהּ. רַבִּי יִיסָא אָמַר,
 הַפָּסוּק הַזֶּה אָמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
 בְּשָׁעָה שְׁנֹכְבָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִכְנַס הָאֲרוֹן

קלג א שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד:

שימוש תהלים

לקיים אהבת אחובים

הנה מה טוב (קלג, א): [שימוש תהלים לפרק קלג] לקיים אהבת האוהבים ולהתחבר עם החברים
היא מרגלא בפומיה זה המזמור.

זוהר תהלים

בשעה שפנסת ישראל (באחה באחדות)
באחדות עם הקדוש ברוך הוא, ישראל
שלמטה שונים בשמחה גם הם עם
הקדוש ברוך הוא, ומשום כך כתוב גם
יחד. ובספרו של רב המנונא סבא, גם יחד
- לרבות צדיק. בה, בפנסת ישראל, שהם
זווג אחד, והכל דבר אחד.

ושנינו בפרשת שמע ישראל ה' אלהינו
ה' אחד, מהו אחד? זו פנסת
ישראל שאחווה בקדוש ברוך הוא. שאמר
רבי שמעון, זווג של זכר ונקבה נקרא
אחד. במקום שהנקבה שורה, אחד נקרא.
מה הטעם? בגלל שזכר בלי נקבה נקרא
חצי גוף, וחצי אינו אחד. וכשמתחברים
כאחד שני חצאי גוף, נעשים גוף אחד,
ואז נקרא אחד. ועכשו הקדוש ברוך הוא
לא נקרא אחד. וסוד הדבר - פנסת ישראל
בגלות, והקדוש ברוך הוא עלה למעלה
למעלה, והזווג נפרד, והשם הקדוש לא
נמצא שלם ולא נקרא אחד. ומתי יקרא
אחד? בשעה שהגבירה תמצא עם המלך
ויזדווגו כאחד. זהו שכתוב (עובדיה א) והיתה
לה המלוכה. מי המלוכה? זו פנסת
ישראל שהמלכות קשורה בה, אז (זכריה יד)
ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. ועל
זה, הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד. כשמן הטוב על הראש. מי שמן

משום שקרא להם אחים רצה לשים את
מדורו בהם ולא יסור מהם

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם
יחד (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' ויקרא דף דף
עוד פתח ואמר, (תהלים קלג) הנה מה
טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.
אשריהם ישראל שלא נתן אותם הקדוש
ברוך הוא לגדול או לשליח, אלא ישראל
אחוזים בו, והוא אחוז בהם, ומחביבותם
קרא להם הקדוש ברוך הוא עבדים, זהו
שכתוב (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים
עבדי הם. אחר כך קרא להם בנים, זהו
שכתוב בנים אתם לה' אלהיכם. אחר כך
קרא להם אחים, זהו שכתוב למען אחי
ורעי וגו'. ומשום שקרא להם אחים, רצה
לשים את מדורו בהם ולא יסור מהם, ואז
כתוב הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים
גם יחד. והמנונה הקדושה כך אמר, הנה
מה טוב ומה נעים וגו', כמו שנאמר
(ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחתו. ובספרו
של רב ייבא סבא, ואיש - זה הקדוש ברוך
הוא. אשר יקח את אחתו - זו פנסת
ישראל. וכל כך למה? חסד הוא, חסד הוא
ודאי, והרי פשוטה. ולכן, הנה מה טוב
ומה נעים שבת אחים גם יחד - הקדוש
ברוך הוא ופנסת ישראל. גם - לרבות
ישראל שלמטה, כמו שאמרנו, שהרי

— זהו זה תהלים —

כמו שְׁנֵאמֵר וּפְנִיָהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו. בְּשִׁעָה שֶׁהָיוּ אֶחָד עִם אֶחָד, מְשִׁיחִים פְּנִים בְּפָנִים, כְּתוּב מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים. וּכְשֶׁהִזְכָּר מִחֲזִיר פָּנָיו מִן הַנִּקְבָּה - אוֹי לְעוֹלָם, שְׂאֵז כְּתוּב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. בְּלֹא מִשְׁפָּט וְדָאִי. וְכְתוּב (תהלים פט) צִדְק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ, שְׁלֹא הוֹלְכִים זֶה בְּלִי זֶה. וּכְשֶׁמִּשְׁפָּט מִתְרַחֵק מִצְדָּק - אוֹי לְעוֹלָם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

וְעַבְשׁוּ רְאִיתִי שְׂאֵתֶם בְּאֵתֶם עַל שֶׁהִזְכָּר לֹא שׁוֹרָה עִם הַנִּקְבָּה. אֲמֵר, אִם לְשֵׁם זֶה בְּאֵתֶם אֵלַי - שְׁבוּ, שֶׁהָרִי הַיּוֹם הַסֵּתְכִלְתִּי, שִׁיחֲזוֹר הַכֹּל פְּנִים בְּפָנִים לְשֵׁרוֹת. וְאִם לְתוֹרָה בְּאֵתֶם - שְׁבוּ לְפָנַי. אֲמָרוּ לוֹ, לְכָל בְּאֵנוּ לְפָנַי מוֹרְנוּ, יִשְׁתַּמֵּט אֶחָד מֵאֵתֶנוּ לְבִשָּׁר לְאֵחִינוּ שְׂאֵר הַחֲבָרִים, וְאֵנוּ נִשֵּׁב לְפָנַי מוֹרְנוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּתַח וְאָמַר, (שיר א) שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנִאֲוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. אֲמָרָה כְּנִסְתִּי יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁחוֹרָה אֲנִי בְּגָלוֹת, וְנִאֲוָה אֲנִי בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה. שְׂאֵף עַל פִּי שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוֹת, אֵין עוֹזְבִים אוֹתֶם. כְּאֵהֲלִי קָדָר, שְׂאוֹתֶם בְּנֵי קְטוֹרָה (הרים) שְׂמִקְדָּמִים פְּנִיָהֶם תְּמִיד, וְעַם כָּל זֶה - כִּירִיעוֹת שְׁלֵמָה, כְּאוֹתוֹ מֵרְאֵה הַשָּׁמַיִם לְטָהָר, שְׂכָתוּב (תהלים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה. אֵל תְּרַאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. מֵה הַטַּעַם (אני שחרחרת משום שופתני) אֵל תְּרַאֲנִי? מִשׁוֹם שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. שְׂשׁוֹפְתַנִּי הַשָּׁמַשׁ, שְׁלֹא הַסֵּתְכָל עָלַי הַשָּׁמַשׁ לְהָאִיר לִי כְּרָאוּי. וּמֵה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי. מִי הֵם אוֹתֶם בְּנֵי אֲמִי? אֵלּוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים הַמְּגַנִּים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים.

הַטוֹב? זֶה שְׁמֵן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ שְׂשׁוֹפֵעַ וַיּוֹצֵא מִהֶעֱתִיק הַקְּדוֹשׁ שְׂנִמְצָא בְּאוֹתוֹ נִהַר עֲלִיוֹן, שְׂמִינִיק אֵת הַבְּנִים לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת, וְאוֹתוֹ שְׁמֵן שׁוֹפֵעַ עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, וּמֵרֹאשׁוֹ לְכַבּוֹד שֶׁל הַזְּקֵן הַקְּדוֹשׁ, וּמִשָּׁם שׁוֹפֵעַ לְכָל אוֹתֶם לְבוֹשֵׁי כְבוֹד שֶׁהַמֶּלֶךְ מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם. זֶהוּ שְׂכָתוּב שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו מִמֶּשׁ, וְאֵלוֹ הֵם כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ שֶׁהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ נִמְצָא בָּהֶם.

בֹּא רְאֵה, כָּל הַשֹּׁפֵעַ וְכָל שְׂמִחַת הָעוֹלָמוֹת לֹא יוֹרְדִים לְבִרְךְ אֵלָא עַל יְדֵי הַכְּתָרִים הַקְּדוֹשִׁים הַלְלוּ, שֶׁהֵם שְׂמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וּמִשׁוֹם כֶּךָ שִׁיּוֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו. עַל פִּי מְדוּתָיו וְדָאִי, כְּמוֹ שְׂנֵאמֵר (במדבר ד) עַל פִּי אֶהְרֵץ וּבְנִיּוֹ תִהְיֶה. כֶּךָ עַל פִּי מְדוּתָיו יוֹרֵד וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל הָעוֹלָמוֹת, לְהַמְצִיא בְּרִכּוֹת לְכֻלָּם. וּבֹא רְאֵה, הַשָּׁמֵן הַטוֹב הַזֶּה אֵינוֹ זָמִין, עַד אוֹתוֹ זְמַן שֶׁהָעֵבוּדָה שְׁלֵמָטָה הִיְתָה עוֹלָה וּנְפֻגָשִׁים זֶה בְּזָה. זֶהוּ שְׂכָתוּב (משלי כז) שְׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב. שְׁמֵן לְמַעְלָה וּקְטֹרֶת לְמַטָּה, אֲזִי זֹו שְׂמִחַת הַכֹּל. רַבִּי אֲחָא וְרַבִּי יְהוּדָה זְקָפוּ יְדֵים, וְהוֹדוּ לְרַבִּי אֲבָא.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכָתֵת אֲחִים גַּם יַחַד וְגו' (קלג, א): [זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף י"ט)] שְׂנִינּוּ שְׂאֵמֵר רַבִּי יוֹסִי, פַּעַם אַחַת הָיָה צְרִיף הָעוֹלָם לְמִטָּר, בְּאוֹ לְפָנַי (הלכו אצל) רַבִּי שְׂמַעוֹן רַבִּי יִיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה וּשְׂאֵר הַחֲבָרִים. מִצְּאוּהוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְרֹאוֹת אֵת רַבִּי פְּנַחְס בֶּן יֵאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כִּיּוֹן שְׂרָאָה אוֹתֶם, פָּתַח וְאָמַר, (תהלים קלג) שִׁיר הַמַּעְלוֹת הִנֵּה מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שְׂכָתֵת אֲחִים גַּם יַחַד. מֵה זֶה שְׂכָתֵת אֲחִים גַּם יַחַד?

ב כַּשְׁמֵן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְכֵן אַחֲרָיו שִׁירַד עַל פִּי מְדוּתָתָיו: ג בְּטַל
 חֲרָמוֹן שִׁירַד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה יְהוָה לְבָרְכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם:

== זוהר תהלים ==

עִמְכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמְצָא
 בְּגִלְלַתְכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב,
 (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֲוֵי וְרַעֲוֵי אֲדַבְּרָה נָא
 שְׁלוֹם בְּךָ.

כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
 הָעוֹלָם (קלג, ג): [זוהר בראשית פ' לך לך
 (דף 99.ת9)] אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר ה'
 אֶל אַבְרָם וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר ז)
 אֲנִי לְדוּדֵי וְעֲלִי תִשְׁקָתוּ. הֲרֵי פְרִשְׁוֶה,
 אֲבָל בְּהִתְעוֹרְרוֹת שְׁלֵמָטָה תִּמְצָא
 הַהִתְעוֹרְרוֹת שְׁלֵמָעֵלָה, שֶׁהֲרֵי אֵין מִתְעוֹרֵר
 לְמַעֲלָה עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְמַטָּה, וְהַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה לֹא נִמְצְאוֹת אֶלָּא בְּמָה שֵׁישׁ בּו
 מִמֶּשׁ, וְאֵינוֹ רִיקָן. מִנֵּיִן לָנוּ? מֵאֵשֶׁת
 עוֹבְדֵיהוּ שֶׁאָמַר לָהּ אֱלִישֵׁעַ (מלכים ב ד)
 הַגִּידִי לִי מַה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית. שֶׁהֲרֵי הַבְּרָכוֹת
 שְׁלֵמָעֵלָה אֵינָן שׁוֹרוֹת עַל שְׁלַחַן רִיק וְלֹא
 בְּמִקּוֹם רִיק. מַה כְּתוֹב? וְתֹאמַר אֵין
 לְשִׁפְחָתְךָ כֹּל בְּבֵית כִּי אִם אֶסוּף שְׁמֹן. מַה
 זֶה אֶסוּף? אֶלָּא אִמְרָה לוֹ, הַשְׁעוֹר שֶׁל
 הַשְּׁמֵן הַזֶּה אֵינוֹ אֶלָּא כְּדֵי מְשִׁיחַת אֶצְבַּע
 קְטָנָה. אָמַר לָהּ, נַחֲמַתְנִי, שֶׁהֲרֵי לֹא יִדְעַתִּי
 אֵיךְ יִשְׂרוּ הַבְּרָכוֹת שְׁלֵמָעֵלָה בְּמִקּוֹם רִיק,
 אֲבָל עֲכָשׁוּ שֵׁישׁ לָךְ שְׁמֹן, זֶהוּ מִקּוֹם
 שִׁימְצָאוּ בּו בְּרָכוֹת. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכַתּוֹב
 (תהלים קלג) כַּשְׁמֵן הַטּוֹב וְגו'. וּבְסוּפוֹ מַה
 כְּתוֹב? (שם) כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת הַבְּרָכָה
 חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּבְמִקּוֹם הַזֶּה שׁוֹרוֹת
 הַבְּרָכוֹת. [ונתבאר].

דְּבַר אַחֲרֵי, בְּנֵי אֲמִי מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמַיִם אֶרֶץ וְגו'.
 וְכַשֶּׁהשְׁלִיף מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמֵנִי נִטְרָה אֶת
 הַכְּרָמִים. מַה הַטַּעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא
 נִטְרָתִי. וְשִׁנֵּינוּ, בְּנֵי אֲמִי וְדַאי הִסְכִּימוּ
 עָלַי, כְּלוֹמַר, כְּשִׁטְרָה אֶרֶץ מִשְׁמַיִם, כְּמוֹ
 שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁכַתּוֹב (שמות ב) וַתִּתְצַב אֶחְתָּו
 מִרְחֹק. וְכֹאֵן נֶאֱמַר וְדַאי, הִנֵּה מַה טוֹב
 וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים גַּם יַחַד. וּבְהֵם
 בְּאַרְנוֹ (וכאן בארנו), גַּם יַחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (ויקרא כו) וְאַף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתְם, שְׁכַת
 אַחִים בְּכֻלָּל, כִּיּוֹן שְׁכַתּוֹב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל
 אוֹתָם שְׁלֵמָעֵלָה, שְׁכָל הַשְּׁלִטוֹן נִמְצָא
 בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם. דְּבַר אַחֲרֵי הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה
 נְּעִים וְגו' - אֵלוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים בְּשַׁעַה
 שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים כְּאֶחָד וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה,
 בְּהִתְחַלָּה הֵם נִרְאִים אֲנָשִׁים עוֹרְכֵי קָרֵב
 שְׂרוּצִים לְהִרְגֵּז זֶה אֶת זֶה. אַחֲרַי כִּף חוּזְרִים
 לְאַהֲבָה וְאַחְוָה. מַה אוֹמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא? הִנֵּה מַה טוֹב וּמַה נְּעִים שְׁכַת אַחִים
 גַּם יַחַד. גַּם - לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׁכִינָה. וְלֹא
 עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְּשִׁיב
 לְדַבְּרֵיהֶם, וְיֵשׁ לוֹ נַחַת וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ
 שְׁכַתּוֹב (מלאכי ג) אֲזַ נְדַבְּרוּ יְרָאֵי ה' אִישׁ
 אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר
 זְכָרוֹן לְפָנָיו וְגו'. וְאַתֶּם הַחֲבָרִים שֶׁל כָּאֵן,
 כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחִבִּיבוֹת וְאַהֲבָה מִקְדָּם
 לְכֵן, כִּף גַּם מִכָּאֵן וְהִלָּא לֹא תִפְרְדוּ זֶה
 מִזֶּה, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַח

קלד « שיר הפעלות הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה
העומדים בבית יהוה בלילות: ב שאו ידיכם קדש וברכו את
יהוה: ג וברכה יהוה מציון עשה שמים וארץ:

שימוש תהלים

לאומרו קודם התלמוד

הנה ברכו את ה' (קלד, א): [שימוש תהלים לפרק קלד] טוב לומר אותו קודם תלמודו.

זוהר תהלים

חזקה היה יושב לפני רבי יצחק. קמו
בחצות הלילה ללמד תורה. פתח רבי
יצחק ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה הרי פרשוהו
החברים והרי נתבאר, אבל השבח הזה
הוא של כל בני האמונה, ומי הם בני
האמונה? אותם שמשתדלים בתורה
ויודעים ליחד את השם הקדוש פראוי.
והשבח של אותם בני האמונה, אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה
ונדבקים בכנסת ישראל לשבח את הקדוש
ברוך הוא בדברי תורה.

בא ראה, בשעה שאדם קם בחצות הלילה
לעסק בתורה ורוח צפון מתעוררת
בחצות הלילה, אותה אילת עומדת
ומשבחת את הקדוש ברוך הוא. ובשעה
שהיא עומדת, כמה אלפים וכמה רכבות
עומדים עמה במקומם, וכלם מתחילים
לשבח את המלך הקדוש. אותו מי שזכה
וקם בחצות הלילה לעסק בתורה, הקדוש
ברוך הוא מקשיב לו, כמו שבארנו,
שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים חברים
מקשיבים לקולך השמיעני. וכל אותם
אוכלוסים של מעלה וכל בני התשבחת
שמזמרים לרבונם, כלם שוככים בשביל

כל אדם בעולם, כלם ראויים לברך את
הקדוש ברוך הוא

הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' וגו' (קלד, א):
[זוהר ח"א פ' תולדות (דף קלו.)] פתח רבי
יהודה ואמר, (תהלים קלד) הנה ברכו את ה'
כל עבדי ה' וגו'. הפסוק הזה בארונה.
אבל בא ראה, הנה ברכו את ה', ומי הם
שראויים לברך את הקדוש ברוך הוא? כל
עבדי ה', משום שכל אדם בעולם
מישראל, אף על גב שכלם ראויים לברך
את הקדוש ברוך הוא, הברכה שבשבילם
יתברכו העליונים והתחתונים מה היא?
אותה שמברכים אותו עבדי ה', ולא כלם.
ומי הם שברכתם ברכה? העומדים בבית
ה' בלילות. אלה הם שעומדים בחצות
הלילה ומתעוררים לקרא בתורה, אלו
עומדים בבית ה' בלילות, שהרי אז בא
הקדוש ברוך הוא להשתעשע עם
הצדיקים בגן עדן.

שבח של אותם בני האמונה אותם
שעומדים בחצות הלילה לעסק בתורה

שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו' (קלד,
א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף ק"ג.)] רבי

— זוהר תהלים —

אתה תברך את הקדוש ברוך הוא ממקום שנקרא קדש עליון, והוא יברך אותך ממקום שנקרא ציון, שאתה והגבירה תתברכו כאחד. כמו שהזווג שלכם היה כאחד לשבח את המלך, כך מאותו מקום שמתברכת כנסת ישראל, מאותו מקום יזמין לך ברכות. זהו שכתוב יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים. מי הוא טוב ירושלים? אותן ברכות שיוצאות לה מהמלך על ידי אותה דרגת צדיק הקדושה. ועל כן, יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים, והכל דבר אחד. וראה בנים לבניך וגו'. וראה בנים לבניך - יפה, מה זה שלום על ישראל? מה צריך כאן על ישראל? אלא משום שמרבה שלום למעלה, שפאשר הוא זוכה לכל זה, מרבה שלום למעלה ולמטה. שלום על ישראל, סתם. והשלום הוא שבחם של עליונים ותחתונים, שבח הוא של כל העולמות, ודברי תורה מרבים שלום בעולם, שכתוב (שם כט) ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

התשבת של אותם שעסקו בתורה, ומכריזים ואומרים: (תהלים קלד) הנה ברכו את ה' כל עבדי ה'. אתם ברכו את ה', אתם שבחו את המלך הקדוש, אתם עטרו את המלך. ואתה האילת מתעטרת באותו אדם, ועומדת לפני המלך ואומרת: ראה באיזה בן באתי לפניך, באיזה בן התעוררתי אליך. ומי הם שהשבח כלו שלהם לפני המלך? וחוזר ואמר, העומדים בבית ה' בלילות, אלו נקראים עבדי ה', אלו ראויים לברך את המלך, וברכתם ברכה, זהו שכתוב (שם) שאו ידיכם קדש וברכו את ה' וגו'. אתם ראויים שהמלך הקדוש יתברך על ידיכם, והברכה שעל ידיכם ברכה היא.

שאו ידיכם קדש. מהו קדש? המקום העליון שמעין הנחל העמק יוצא ממנו, שכתוב ונהר יצא מעדן להשקות. ועדן הוא שנקרא קדש עליון, משום כך שאו ידיכם קדש. ואדם שעושה כן וזוכה לזה, מה מכריזים עליו? יברך ה' מציון,

כח לחודש

קלה א תללויה תללו את שם יהוה תללו עברי יהוה :
 ב שעמדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו : ג תללויה
 פי טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים : ד כי יעקב בחר לו יה ישראל
 שימוש תהלים

למי שיש לו מחשבת עבודה זרה שישוב בתשובה

הללו את שם ה' (קלה, א): [שימוש תהלים לפרק קלה] לשוב בתשובה שלמה לפני ה'. יאמר אותו
 בכל יום אחר תפלתו בשחרית במנחה ובערבית ורוח נכון יתחדש בקרבו.

זוהר תהלים

ממה שגלה הכתוב ידענו שהקדוש ברוך
 הוא נטל את יעקב לגורלו, שכתוב (דברים
 לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך
 הוא התרצה בהם להדבק בהם ולהיות
 להם חלק ושהם יהיו בחלקו

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף מ"ח:)] ועוד ויסר
 את אפן מרכבתיו - בא ראה, אשרי חלקם
 של ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה
 בהם להדבק בהם ולהיות להם חלק,
 ושהם יהיו בחלקו. זהו שכתוב (דברים יג)
 ובו תדבקון. וכתוב (שם ד) ואתם הדבקים
 בה' אלהיכם. בה' ממש. וכתוב (תהלים קלה)
 כי יעקב בחר לו יה. וכתוב כי חלק ה' עמו
 יעקב חבל נחלתו. שהוציא אותם מזרע
 קדוש להיות חלקו, ועל זה נתן להם תורה
 קדושה עליונה גנוזה אלפים שנים עד
 שלא נברא העולם, והרי זה נאמר. ומשום
 אהבתו נתן אותה לישראל ללכת אחריה
 ולדבק בה.

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קכ"א:)] ידבר ה'

לא ידענו מי בחר את מי - אם הקדוש
 ברוך הוא בחר את יעקב, אם יעקב בחר
 לו את הקדוש ברוך הוא

כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה,
 ד): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קס"א:)] ויחמנה -
 מה זה ויחמנה? בא ראה, בשעה שרוח
 צפון נושבת, המים קופאים ולא נמשכים
 לחוץ ולא משקים, משום שהדין תלוי,
 וקר הצפון מקפיא את המים.
 וכשמתעוררת רוח הדרום, מתחממים
 המים והקפאון שלהם עובר ושופעים. אז
 הכל משקים, משום שהחם של הדרום
 מפשירים המים, וכלם מתחממים
 ושמחים לשתות מאותו הקר של הצפון
 שהיה להם בראשונה. זהו שכתוב
 ויחמנה. ויחמנה, והרי [ולא] כתוב ויחמו.
 אלא שהם כלם נקבות. ועל זה התפנן
 יעקב לעשות מעשה בחכמה, וזהו שכתוב
 ויקח לו יעקב מקל לבנה לח וגו'. פתח
 [רבי אלעזר] ואמר, כי יעקב בחר לו יה
 ישראל לסגלתו. בא ראה, כי יעקב בחר לו
 יה, עד כאן לא ידענו מי בחר את מי - אם
 הקדוש ברוך הוא בחר את יעקב, אם
 יעקב בחר לו את הקדוש ברוך הוא, אלא

זוהר תהלים

ובאותו אור נסתר הפה בו מי שלא הכה, האיר בו מי שלא האיר, ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון, להשתעשע, לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור. ואותו אור שהוא עדון לעדון, נסתר, התקיימו (ג'קמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים, פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון, אור באור. והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק, הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר, וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות, עולם נסתר שלא ידוע כלל, ובתוכו דרים שש רבוא אלה של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות. וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד, אז הוא חבור אחד, והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר, ואז כתוב פי יעקב בחר לו יה. כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה, אז ישראל לסגלתו. לשאר בני העולם לא נתנה רשות לעלות כן, אלא רק לסגלתו, מקום שנוטל וכונס הכל, וזוהי דרגה למטה, ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון, אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב. זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.

מה זה לסגלתו? אמר לו שלשת האבות נקראו סגלה

פי יעקב בחר לו יה וגו' (קלה, ד): [זוהר ח"ג פ' במדבר (ד' ק"ט) פתח ואמר, (במדבר כג) מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה'. בא ראה, כמו שיש למעלה יש למטה. למעלה יש ימין ויש שמאל - למטה ישראל והעמים. ישראל אחרים לימין בקדשת המלך הקדוש. העמים עובדי

אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו'. רבי חייא פתח, (תהלים קלה) פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו. כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהתרצה בהם ורצה להדבק בהם ולהתקשר עמם, ועשה אותם עם יחידי בעולם, שכתוב (שמואל ב ז) ומי כעמך פישראל גוי אחד בארץ, והם התרצו בו והתקשרו בו. זהו שכתוב פי יעקב בחר לו יה, וכתוב (דברים לב) פי חלק ה' עמו. ונתן לשאר העמים שליטים גדולים ממנים עליהם, והוא נטל את ישראל לחלקו.

פי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו (קלה, ד): [זוהר ח"ב פ' תרומה (ד' קכ"ו)] בא וראה, פי יעקב בחר לו יה - סוד עליון למעלה. כיון שהשלים ונקרא ישראל, אז לסגלתו, נטל הכל בכל הצדדים, ונטל למעלה ונטל למטה, ונשלם בכל. אמר רבי שמעון, הרי שנינו, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים, וחקק למעלה וחקק למטה, והכל בסוד אחד, בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה, ששולט באותיותיו מעלה ומטה, ובסוד זה נתקנו העולמות - העולם העליון והעולם התחתון.

העולם העליון נתקן בסוד של אות י', נקדה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע, ולא עומד להודע ולא נודע כלל, עליה של סוד האין סוף, ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר, כולל בתוכו כלל כל האורות.

לְסַגְלָתוֹ: הַ כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל יְהוָה וְאֶרְוֵנוּ מִכָּל אֱלֹהִים
וְכָל אֲשֶׁר חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וְכָל תְּהוֹמוֹת:
וּמַעַלָּה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לְמַטֵּר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו:
ח שֶׁהִבֵּה בְכוּרֵי מִצְרַיִם מֵאֲדָם עַד בְּהֵמָה: ט שָׁלַח אֹתוֹת וּמִפְתִּיּוֹת בְּתוֹכָבֵי

זוהר תהלים

שישאל בגלות, היא ודאי הולכת כנחש. נחש, כשהוא (בדין) כופף ראשו לעפר, עולה הזנב, שולט ומכה את כל אותם שנמצאים לפניו. אף כך כעת בגלות - כגון זה הראש כפוף לעפר, והזנב שולט. מי עשה שהזנב יעלה למעלה, ישלט ויכה? הראש שמתכופף למטה. ועם כל זה, מי מנהיג את הזנב ומי מסייע למסעיו? זה הראש. אף על גב שהוא כפוף לעפר, הוא מנהיג את מסעיו. בגלל זה, קולה כנחש ילך.

ועכשיו, שאר העמים שהם אֲחוּזִים בְּזָנֵב, עולים למעלה, ושולטים ומכים, והראש כפוף לעפר, כמו שנאמר (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום וגו'. ועם כל זה, הראש הזה מנהיג את הזנב ושומר (ומסיע) אותו, כמו שנאמר (שיר השירים א) שִׁמְנֵי נִטְרָה אֶת הַכֶּרְמִים. אלה עמים עובדי כוכבים ומזלות, שהם הזנב. בא רבי יהודה, ונשק ידיו ואמר, אלמלא לא שאלתי דבר בעולם, אלא ששאלתי זה והרוחתי אותו - די לי, שעכשיו ידעתי עמים עובדי כוכבים ומזלות ושלטונם איך מנהג. אשרי חלקם של ישראל, שעליהם כתוב (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה וגו'. אמר לו רבי אלעזר, מה זה לסגלתו? אמר לו, שלשת האבות הללו נקראו סגלה, בין למעלה בין למטה, כמו

כוכבים ומזלות לשמאל, לצד רוח הטמאה. וכלם למטה מכל דרגות השמאל. וכל הדרגות אֲחוּזוֹת זו בזו עד שתליות מהראש. וכמו שהראש נוסע, באותו הגון נוסע הזנב, שהוא תחתון. מה הטעם? משום שאחוז בו. ומשום זה העמים עובדי כוכבים ומזלות, באותו צד הטמאה שלהם כך מנהגים. בלעם השתמש בכל הדרגות התחתונות, והוא היה רואה בתחתון הזה, שהוא הזנב, שלא יכול להתנהג אלא בראש. משום כך אמר מה אקב לא קבה אל, (שהוא הראש משום) שאותו הראש העליון אינו נמצא בדין באותם הימים. ואף על גב שהאל הזה בארנו, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו הכל, והטוב והחסד של העולם הזה, (בארנו במקום אחר עליון, והוא טוב וחסד של העולם, המלכות הקדושה הזו לוקחת שם כמו שלמעלה) ומשום זה נקראת אל, אלא שהוא זועם בכל יום, שנמצא בו דין.

ובא ראה, אל שדי בארנו שבו הנאת העולם, והוא אמר לעולם די. שהרי האל זה הוא שמזדוג עמו, ומשום כך נקרא אל שדי, אל של שדי. ועל זה מה אקב לא קבה אל. משום כך, כמו שמתעורר הראש - כך מתעורר התחתון. בכה רבי אלעזר, פתח ואמר, (ירמיה מו) קולה כנחש ילך וגו'. כעת (כמו זה)

מִצָּרִים בְּפָרְעָה וּבְכָל עֲבָדָיו: י שְׁחַבְּהָ גִּזְיִים רַבִּים וְהָרַג מְלָכִים עֲצוּמִים:
 יא לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְלַעֲוֹג מֶלֶךְ הַכְּשֵׁן וְלִכְלָל מִמְּלֻכּוֹת בְּנִעַן: יב וְנָתַן אֲרָצָם
 נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יג יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה וְכָרַךְ לְדָר
 וָדָר: יד כִּי יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל עֲבָדָיו יִתְנַחֵם: טו עֲצַפִּי הַגּוֹיִם כִּסֶּף וְזָהָב
 מַעֲשֵׂה יָדֵי אָדָם: טז פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: יז אֲזִינִים לָהֶם
 וְלֹא יֵאָזְנוּ אֵף אֵין יֵשׁ רוּחַ בְּפִיהֶם: יח כְּמוֹתֵם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר בְּיַמְּתֵם בָּהֶם:
 יט בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת יְהוָה בֵּית אַחֲרָן בָּרְכוּ אֶת יְהוָה: כ בֵּית

זוהר תהלים

זה כְּהֵנִים לְוִיִּם וְיִשְׂרָאֵלִים, וְהַכֹּל אֶחָד. וְאַלְהָה סִגְלָתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעֲלָה וּסְגֻלָּתוֹ לְמַטָּה, וְזֶהוּ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יט) וְהֵייתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים.

וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה וְגו' (קלה, יב) | זוהר ח"ג (דף עב:) זוהר תורה] וְנָתַן אֲרָצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. אִמַר רַבִּי יְהוּדָה לְמַדְנֵנו כְּתוּב (יִרְמִיָּה ב) וְתַבּוּאוֹ וְתַטְמָאוֹ אֶת אֶרְצֵי וּנְחַלְתִּי שְׂמַתֶּם לְתוֹעֵבָה, אֲשֶׁרִי חִלְקוּ מִי שְׂזוּכָה בַחֲיִיו לְשִׁים מְדוּרוֹ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שְׂכַל מִי שְׂזוּכָה לֵה זוּכָה לְהַמְשִׁיךְ עֲלָיו מִטַּל הַשָּׁמַיִם שֶׁלֹּמַעֲלָה הַיּוֹרֵד עַל הָאֶרֶץ, וְכֹל מִי שְׂזוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר בַחֲיִיו בְּזֹאת הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, זוּכָה לְהַתְקַשֵּׁר אַח"כ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה, וְכֹל מִי שֶׁלֹּא זָכָה בַחֲיִיו וּמַבִּיאִים לוֹ לְהִקְרַב שָׁם, עֲלָיו כְּתוּב וּנְחַלְתִּי שְׂמַתֶּם

לְהַחֲזִיר הַפְּקֻדוֹן לְרַבּוּנֵינוּ.

זוהר תהלים

עוֹשֶׂה זֹאת לְבַעֲבוֹר אִיזוֹ הַטְּבָה שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, וְלִכְךָ הִיָּה רַב הַמְּנוּנָה מִתְרַץ עֲצָמוֹ וְהַבִּין לָהֶם שְׁעוֹשֶׂה זֹאת רַק מִשּׁוּם שְׁנַתְמַעֲטוֹ כַחֲתִּינוֹ וְאִין בִּיכּוּלְתוֹ עוֹד לְנַהֵג יִשִּׁיבָה כִּי מִרְגִּישׁ בַּעֲצָמוֹ שְׁקֻרָב קָצוֹ:

קִסוֹ. יֵשׁ לוֹמַר שֶׁרַב הַמְּנוּנָה הַכִּיר שְׁבַעֲיָנִי תַלְמִידָיו אִין נִכּוֹן הַדְּבַר מֵה שְׁעוֹלָה מִבְּכַל לֹא"י, כִּי בְּכַל הִיָּה מְנַהֵג יִשִּׁיבָה, מֵה שֶׁלֹּא יוּכַל לַעֲשׂוֹת כַּךְ בֹּא"י, נִמְצָא שִׁישׁ בּוֹה בִּטּוֹל תּוֹרָה, וְהִלָּא תַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֹּל, וְהִרְהוֹר אַחֲרֵי רַבִּים שְׁאוּלֵי

חֲלוּי בָּרְכוּ אֶת יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת יְהוָה : כֹּה בָּרוּךְ
יְהוָה מִצִּיּוֹן שֶׁבֶן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּהָ:

== זוהר תהלים ==

מאת ה' מן השמים. ולא זה לבדו, אלא
אפלו שליח אחד לפעמים (ממש) נקרא
בשם המלך. דבר אחר ברוך ה' מציון -
מאיזה מקום נודע הקדוש ברוך הוא
שהוא ברוך? חזר ואמר מציון, ממקום
של ציון נודע שהוא ברוך. מה הטעם?
משום שכתוב (תהלים קלד) כי שם צנה ה'
את הברכה וגו'. אמר לו רבי ייסא, אשרי
חלקך שזכית לכל זה. אשרי אותם
שעוסקים בתורה. שכל מי שעוסק בתורה
כאלו אחז בקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב
(דברים ה) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים
כלכם היום.

כל מי שעוסק בתורה כאלו אחז בקדוש
ברוך הוא

ברוך ה' מציון שכן ירושלים הללויה (קלה,

כא): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף טו) עוד פתח

ואמר, (תהלים קלה)] ברוך ה' מציון שכן
ירושלים הללויה. וכי מציון הוא ברוך?
והרי מהנהר העמק העליון הוא ברוך!
אלא ברוך ה', כשמאירה הלבנה מאור
השמש ומתקרבים זה לזו, ולא מוסר
האור הזה מזה. ולפעמים שהלבנה נקראת
בשם המלך, כמו שהיא נקרא יהו"ה, כך
היא נקראת יהו"ה, כמו שנאמר (בראשית יט)
וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש

—== זוהר תהלים ==—

ומשום זה את השירה הזאת, נקבה. אבל כּאן ארון ומה שהיה בתוכו יצא, ומשום אותו שהיה גנוז בתוכו נאמר שיר חדש, זכר. כי נפלאות עשה - מה שעשה לפלשתים ומה שעשה לעבודה זרה שלהם. הושיעה לו ימינו, למי? לעצמו. מי זה עצמו? אותו מזמור עצמו, ורוח עליונה קדושה גנוזה בו. ימינו - אותו שירש הזקן, וזו ימינו, שהחזיק באותו מזמור ולא השאירו ביד אחר.

כּאן יש לגלות דבר אחד: כל פעם שאותו ימין היה להרחיש נס, היה מחזיק במזמור זה ושם אותו לפניו להחזיק בו, כּאבא שמחזק ימינו בחזה בנו לפניו ואומר: מי הוא שיקרב לבני? כּיין שפּרח לגבי אביו, שם אביו ידיו על כתפיו לאחור, וזרקו בידי שונאיו. כּביכול בהתחלה כתוב, (שמות טו) 'מינך ה' נאדרי בכח. בכח מי? אותו הנודע. בערבית קוראים לחזה כח. אותו ימין נאדרי ונתחזק בכח. מי הוא שיקרב לבני. אחר כך מה כתוב? (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב. שם ימינו על כתפו ודחה אותו לידי שונאיו. בהתחלה ימינו לפניו בחזהו להתחזק בו, ואחר כך לאחוריו על כתפיו לדחות אותו. וכאן - הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, שתי זרועות להתחזק בו. שאם אותן פרות שלא התרגלו בנסים, אלא אותה שעה בגעיה שלהן אמרו שירה זו, נעירת חמור הזקן החסיד שרגיל בנסים על אחת כמה וכמה שאמר שירה. חברים, אם תאמרו שאין דרכו של החמור בכך מיום שנברא העולם, צאו וראו אתון

שבים, והצל לא עבר מעל ראשיהם, ואותו זקן הרים קולו עליהם, והם שומעים. אומר, על זה שאלתי. ערבים ערבים, תלכו, ודרך זו תהא תקינה לפניכם בכל מה שתצוו. שני דברים אמרתם לי ששמחתי בהם. הלכו. אמרו לו החברים, אותו מקום שרבי שמעון שרוי בו, איך אנו יודעים? אמר להם, תשאירו לבעל פסיעות הבהמות שהוא ידריך פסיעותיו לשם. לא היה טוען חמורו, וחמורו סטה מהדרך שני מילין, והלך לשם. התחיל לנהר שלש פעמים, ירד רבי פנחס ואמר לחברים, נקום לקבל סבר פני הימים, שעכשו יצאו אלינו פנים גדולות ופנים קטנות. שמע רבי שמעון נהרת החמור, אומר לחברים, נקום שהרי קול (שמחת) החמור של הזקן החסיד התעורר אלינו. קם רבי שמעון וקמו החברים.

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים צח) מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה וגו'. מזמור, זקוף טעם למעלה, (שיר יתום קראנו לזה) למה? אלא רשום טעם גדול, שהרי בא אותו מזמור מתעטר בעטרת עליונה למעלה על ראשו ובא זקוף. מי אמר שירה זו? אותן פרות באותן געיות שהיו גועות. שירו לה' שיר חדש, למי היו אומרות שירו? לכמה מרפבות, לכמה ממנים, לכמה דרגות, שהיו באים שם ויצאו לקבל את הארון (נסו), ולהם היו אומרות. שירו לה' שיר חדש - זכר. מה הטעם כּאן שיר, ומשה אמר שירה, נקבה? אלא שם במשה ארון אחד (לחוד). זאת, יצאה מהגלות היא ואוכלוסייה, ולא יותר,

לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וְלִרְקַע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וְלַעֲשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים

זוהר תהלים

בְּלַעַם הַרְשָׁע שֶׁנִּצְחָה אֶת בְּעָלְיָהּ בְּכָל. חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פְּנִיחָס בֶּן יֵאִיר עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וְעוֹד, אֲתוֹן בְּלַעַם כְּשֶׁדִּבְרָה, מֵלֶאֱדָף עָלָיוֹן הִיָּה עָלֶיהָ מִלְּמַעְלָה.

בֵּין כֶּף רְאוּ אֶת רַבִּי פְּנִיחָס שֶׁהָיָה בָּא. הַגִּיעוּ אֵלָיו, בָּא רַבִּי פְּנִיחָס וְנִשְׁק אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר, נִשְׁקַתִּי אֶת פִּי ה', הַתְּבַשֵּׁם בְּבִשְׂמִים שֶׁל גִּנְתּוֹ. שְׁמַחוּ כַּאֲחַד וְיָשׁוּבוּ. כִּיִּן שִׁישְׁבוּ, פָּרְחוּ כָּל אוֹתָם עוֹפוֹת שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים צַל וְהַתְּפָזְרוּ. הַחֲזִיר רָאָשׁוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהָרִים לָהֶם קוֹל וְאָמַר, עוֹפוֹת הַשָּׁמַיִם! אֵינְכֶם מְשַׁגִּיחִים בְּכַבוֹד רְבוּנְכֶם שְׁעוֹמֵד כָּאֵן?! עֲמַדוּ, וְלֹא לָקַחוּ מִמְּקוֹמָם, וְלֹא קָרְבוּ אֵלָיו. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, אָמַר לָהֶם שִׁילְכוּ לְדַרְכָּם, שֶׁהָרִי לֹא נִתְּנוּ לָהֶם רְשׁוֹת לְחֹזֵר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יְדַעְתִּי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְהַרְחִישׁ לָנוּ נֶס. עוֹפוֹת עוֹפוֹת! לָכוּ לְדַרְכְּכֶם, וְאָמְרוּ לְאוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עֲלֵיכֶם שֶׁהָרִי בַּהֲתַחֲלָה הִיָּה בְּרִשׁוֹתוֹ, וְכַעַת זֶה לֹא קִיָּם בְּרִשׁוֹתוֹ. אֲבָל הַעֲלִינוּ אוֹתוֹ לְיוֹם הַסְּלַע, כְּשֶׁעוֹלָה עֲנַן בֵּין שְׁנֵי חֲזָקִים, וְלֹא מִתְּחַבְּרִים. הַתְּפָזְרוּ אוֹתָם עוֹפוֹת וְהִלְכוּ. בֵּין כֶּף הָרִי שֶׁלֶּשָׁה אֵילָנוֹת מִתְּפַשְׁטִים בְּעֲנַפִּים לְשֶׁלֶּשָׁה צְדָדִים עָלֶיהֶם, וּמַעֲיֵן מֵיִם נוֹבְעִים לְפָנֵיהֶם. שְׁמַחוּ כָּל הַחֲבָרִים, וְשְׁמַחוּ רַבִּי פְּנִיחָס וְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, טָרַח גְּדוֹל הִיָּה לְאוֹתָם עוֹפוֹת בַּתְּחִלָּה, וְטָרַח בְּעֲלֵי חַיִּים לֹא צָרִיכִים, שֶׁהָרִי כְּתוּב (תהלים קמ"ה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲנִי לֹא הִטְרַחְתִּי אוֹתָם. אֲבָל אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֵינוּ, אֵינְנוּ יְכוּלִים לְדַחֹת אֶת הַמִּתְּנֹת שְׁלוֹ. יִשְׁבוּ תַּחַת אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְשִׁתּוֹ מֵהַמַּיִם וְנִהְנֵנוּ שָׁם.

לְרַקַּע הָאָרֶץ עַל הַמָּיִם בִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ

(קלו, ו): [זוהר חדש פ' בראשית (דף טז.)]

כַּעַת יֵשׁ לְגַלוֹת. חֲבָרִים שְׁמַעוּ. פִּי הָאֲתוֹן שֶׁנִּבְרָא בְּעָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, הָעוֹלָה בְּדַעְתְּכֶם שֶׁהִפָּה הִיָּה פְּתוּחַ מֵאוֹתוֹ זְמַן, אוֹ שֶׁתִּנְאֵי הַתְּנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ זְמַן? לֹא כֶּף. וְסוּד כָּאֵן שֶׁנִּמְסַר לְחֲכָמִים שֶׁלֹּא מְשַׁגִּיחִים עַל טַפְשׁוֹת הַלֵּב. פִּי הָאֲתוֹן - דְּרַגַּת הָאֲתוֹנוֹת, אוֹתוֹ עָלָיוֹן שֶׁל צַד נִקְבוֹת, אוֹתוֹ שֶׁהָיָה שְׂרוּי עַל אוֹתָהּ אֲתוֹן וְדָבַר מֵעָלֶיהָ. וְכִשְׁבְּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדַרְגָּה זוֹ שֶׁנִּקְרָאת פִּי הָאֲתוֹן, סָתַם אוֹתָהּ בְּתוֹךְ (הַאֲתוֹן) נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, וְסָתַם עָלֶיהָ עַד אוֹתוֹ זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ אוֹתוֹ זְמַן, פָּתַח אוֹתוֹ נֶקֶב, וַיֵּצֵא וְשָׂרָה עָלֶיהָ וְדִבְרָה. כְּמוֹ זֶה, (במדבר טז) וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ. אֶת - לְרִבּוֹת דוּמָ"ה, שֶׁהוּא פִּי הָאָרֶץ. אֶת פִּי הָאֲתוֹן - לְרִבּוֹת קַמְרִיא"ל, שֶׁנִּקְרָא פִּי הָאֲתוֹן. פִּי הַבְּאֵר כְּמוֹ זֶה. מַה זֶה פִּי הַבְּאֵר? אוֹתָהּ דְּרַגָּה שֶׁהִיָּתָה מְמַנֶּה עָלֶיהָ לְמַטָּה, וְהִיא תַּחַת פִּי ה', וּמִיָּהוּ? יְהִדְרִיא"ל שְׁמוֹ. שֶׁלֶּשֶׁת הַפִּיּוֹת הִלְלוּ נִבְרָאוּ עָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. בְּשַׁעַת שֶׁקִּדַּשׁ הַיּוֹם, עוֹלָה פִּי הַמְּמַנֶּה עַל כָּל יִתְרַ הַפִּיּוֹת, וּמִיָּהוּ? אוֹתוֹ יוֹם שֶׁהִתְעַלָּה וְהִתְקַדַּשׁ בְּכָל, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא (ישעיה נח) פִּי ה'. עָרֵב שֶׁבַת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת נִבְרָאוּ שְׂאֵר הַפִּיּוֹת. הַתְּקַדַּשׁ הַיּוֹם, עָלָה הַפָּה שְׁשׁוֹלֵט עַל הַכָּל, פִּי ה'.

בי לעולם חסדו: ה את השמש לממשלת ביום כי לעולם חסדו: ט את הירח

זוהר תהלים

והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן. עד שהיו הולכים, אמר רבי ייסא לרבי חייא, תמונה מה שכתוב (מלכים א ב) ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו'. אם כן, כל טוב ואמת לאכל על שלחנו ולא יותר, משאמר כאן והיו באכלי שלחנך. ועוד, לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר על שלחן המלך, ולא צריך זה אלא המלך לבדו, וכך הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.

אמר רבי חייא, לא שמעתי בזה דבר, ולא אמר. אמר לו לרבי יעקב בר אידי, ואתה שמעת בזה הדבר? אמר לו, אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם, כל שכן אני. שאל את רבי ייסא, ואתה שמעת בזה דבר? אמר לו, אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה - אני כן שמעתי. פתח ואמר, (תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סים כן בפסוק הזה? אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם, והם סוד נכבד שלו, ואלה הם: מוח ולב וכבד. והם בהפך של העולם הזה. למעלה המוח נוטל בראש, ואחר כך נותן ללב, והלב נוטל ונותן לכבד, ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה, כל אחד ואחד כראוי לו. למטה הכבד נוטל בראש, ואחר מקרב הכל ללב, והלב נוטל את היפה של המאכל. כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל, נותן ומעורר אל

אמר רבי יוסי, המים היו היסוד של הכל, משום שמצאנו שעקר כל מעשה בראשית שלו היו מן המים, ושנינו, בתחלה היו המים מפזרים תחת השמים, עד שגער הקדוש ברוך הוא בהם, והכניסם ואספם את מקום אחד. זהו שכתוב (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה. ולאחר כך נתפזרו כמתחלה, ורקע הארץ על המים. זהו שכתוב (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו. אמר עולא, וכי למה צריך כאן חסד, שכתוב לרקע הארץ על המים כי לעולם חסדו? אמר רבי יוסי, חסד גדול עשה הקדוש ברוך הוא בעולמו שהעמיד הארץ על המים, שאלמלא לא היתה הארץ מלמעלה, היה העולם מטושטש בבת אחת. אמר רבי חסדא, אלמלא כן, לא היו בני אדם נוטעים וחורשים וזורעים. עכשו שהארץ למעלה, נוטעים וזורעים, והארץ עומדת בכחה ובקיומה מפני לחות המים אשר מתחת לארץ. ומלמטה יוצאים כמה נהרות, כמה מעינות, כמה מקואות, לרשן כל העולם ולהצמיח הכל, וזהו החסד שעשה הקדוש ברוך הוא עם בריותיו ועם כל העולם.

שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם: מוח ולב וכבד

נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו (קלו, כח): [זוהר ח"ב פ' תרומה (דף קנ"ג)] רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה,

— תהלים — זוהר תהלים —

על שלחן המלך, שמשם היה בא מזונו ומאכלו. וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל. בא רבי חייא ונשקו על ראשו. אמר לו, תינוק אתה, וחקמה עלייך שורה בלבך. בינתים ראו את רבי חזקיה שהיה בא. אמר לו רבי חייא, ודאי בכתבות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו, שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.

נותן לחם לכל בשר כי יעוץ חסדו (קלו,

כה): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף מ).] השלמה מהשמטות סימן כ"ה] בא ראה, עשר נטיעות, ערבה ונסוף המים - הלכה למשה מסיני, שאר הדברים של התורה - תורה, וכאן הלכה. מה הטעם? אלא משום שמקום זה שנקרא הר סיני, תורה שבעל פה למדה את משה לקשר קשרי האמונה. אותן עשר נטיעות שנטע הקדוש ברוך הוא, שאחז אותן באותו מקום שנקרא ערב שביעית, ויעשו פרי באותו בית סאה, כדי שיבא מזון לעולם בשביעית הזו, שאין להם מזון אלא מאותה שנה ששית שזורעים בה זרעים. זהו שכתוב (הושע י) זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד. מה שזורעים יהיה לאותו מקום שנקרא צדקה שלמה, ואז וקצרו לפי חסד, אז יהיה טוב העליון. ומי הוא לפי חסד? זה אברהם. בא ראה, למטה שבעה מעשים יש ביניהם. זריעה - כנגד האם העליונה, זהו שכתוב (בראשית מו) הא לם זרע. קצירה - כנגד דרגת אברהם, זהו שכתוב [ו] קצרו לפי חסד. דישה בחרוץ - כנגד דרגת יצחק, שעושה דין ומפריד תבן מאותו בר. דין מפריד ממנו, ועושה דין ברשעי

המח. ואחר כך חוזר לכבוד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף. (כיום שהאדם מתעורר בתענית, מתעורר למעלה כאותה דגמא ממש, וכיום של שבע לא כך).

ביום של תענית, אדם מקריב מאכל ומשקה לכבוד העליון, ומה הוא מקריב? חלבו ודמו ורצונו. אותו כבוד נוטל הכל ברצון. כיון שהכל הוא אליו, נוטל ומקריב הכל לפני הלב, שהוא גדול ושולט עליו. כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון, מקריב הכל למח, שהוא שליט עליון על כל הגוף. אחר כך חוזר הכבוד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה. בזמן אחר, כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה, ואחר כך נותן ללב, והלב נותן לכבוד, והכבוד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה, ואחר כך כשרוצה לחלק מזון לעולם הזה, בראשונה נותן ללב, שהוא המלך שבארץ, ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם. אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך, שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה. (ומשום כך) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי, שכתוב והיו באכלי שלחנה. ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו - לא! אלא המלך אוכל בראשונה, ואחר כך כל העם. ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל - אותם שחביבים עליו מכלם, והם נמנים משלחן המלך. ואם תאמר, הרי כתוב (שמואל ב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל - משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר, אלא

קלו א על נהרות בבֵּל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: ב על

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להעביר השנאה

על נהרות בבל וגו' (קלו, א): [שימוש תהלים לפרק קלז] טוב לאמרו להעביר שנאה.

— זוהר תהלים —

כּוּי שְׁלֵא רְגִיל בְּצַעַר צַעְרוּ הִרְבֵּה חֲמוּר
 עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א):
 [זוהר ח"ב פ'רשת שמות (ד' ב ע"ב)] אָמַר
 רבי שמעון, מי שְׁרָגִיל לְסִבַּל צַעַר, אֵף עַל
 גַּב שְׂבָא לְפִי שַׁעַר צַעַר, סוֹבֵל מִשְׂאוֹ וְלֹא
 חוֹשֵׁשׁ. אֲבָל מִי שְׁלֵא רְגִיל בְּצַעַר, וְכָל יָמָיו
 הָיָה בְּתַפְנוּקִים וְעִדּוּנִים, וְכָא לֹו צַעַר – זָהוּ
 צַעַר שְׁלֵם, וְעַל זֶה צָרִיךְ לִבְכוּת.

צַעַר שֶׁל ה' עַל שְׂכִינְתּוֹ שֶׁהִלְכָה בְּגִלוֹת
 עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' (קלו, א): [זוהר
 במדבר פרשת פנחס (ד' ריג ע"ב)] רַבִּי יִיסָא
 פְּתַח, (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ
 גַם בְּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן. אֶת יְרוּשָׁלַיִם הָיָה
 צָרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב אִם אֲשַׁכַּחַךְ
 יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי! מַה זֶה בְּזַכְרֵנוּ אֶת
 צִיּוֹן? לְאָדָם שֶׁהָיָה לוֹ הֵיכָל נִכְבָּד, נֶאֱדָה
 וְיָפָה, כְּאוֹ לְסִטִּים וְשָׂרְפוּ אוֹתוֹ. צַעְרוּ שֶׁל
 מִי הוּא? לֹא שֶׁל בַּעַל הַהֵיכָל?! גַּם כָּאן
 הַשְׂכִּינָה שְׂרוּיָה בְּגִלוֹת, צַעַר שֶׁל מִי הוּא?
 לֹא שֶׁל הַצַּדִּיק?! וְזֶה הוֹלֵךְ כְּפִי שֶׁבְּאַרְוָה,
 שֶׁכְּתוּב (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אָבֵד, אָבֵד מִמֶּשׁ.
 גַּם כָּאן בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן, בְּזַכְרֵנוּ אֶת אוֹתוֹ
 צַעַר שֶׁלֹו עַל זִוְגָתוֹ, צַעַר שֶׁלֹו הוּא.

יְחֻזְקָאֵל גִּילָה הַכֹּל בְּצוּוּיֹו שֶׁל הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינוּ
 בְּזַכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן (קלו, א): [זוהר ח"ב
 פרשת שמות (ד' ב:)] זוהר תורה] רבי שמעון
 פתח, "הִיָּה הָיָה דְבַר ה' אֵל יְחֻזְקָאֵל וְגו'"
 (יחזקאל א, ג), "הִיָּה הָיָה" שְׁנֵי פַעְמִים לְמַה,
 וְעוֹד יֵשׁ לְשִׂאוֹל אִם יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת
 הִיָּה, מְדוּעַ גִּלָּה כָּל מַה שְׂרָאָה, מִי שֶׁהַמֶּלֶךְ
 מְכַנְּסוֹ בַּהֵיכָלוֹ הָאֵם יֵשׁ לוֹ לְגִלוֹת הַסּוּדוֹת
 שְׂרָאָה שֵׁם, אֵלֹא וְדָאֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיא אִמַּת

הַשְּׂבָטִים הָיוּ רְגִילִים אֲבָל לֹא עִם יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלוֹת בְּבֵל

כִּי יִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירְדוּ לְמִצְרַיִם הָיוּ רְגִילִים
 בְּצַעַר, שֶׁהָרִי כָּל יָמָיו אוֹתוֹ אֲבִיָּהֵם
 הַצַּדִּיק הָיָה בְּצַעַר, וְלִכְּן סָבְלוּ אֶת הַגְּלוֹת
 כְּרָאוּי. אֲבָל גְּלוֹת בְּבֵל הָיָה הִתָּה צַעַר
 שְׁלֵם, אוֹתוֹ הַצַּעַר שֶׁעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
 בְּכוּ עֲלָיו.

כּוֹלָם בְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל

עֲלִיוֹנִים, שֶׁכְּתוּב (ישעיה לג) הֵן אֶרְאֶלֶם
 צַעְקוֹ חֲצָה וְגו'. תַּחְתּוֹנִים,
 שֶׁכְּתוּב (תהלים קלז) עַל נְהָרוֹת בְּבֵל שֶׁם
 יִשְׁבְּנוּ וְגו', וְכָלֶם בְּכוּ עַל גְּלוֹת בְּבֵל. מַה
 הַטַּעַם? כִּי הָיוּ בְּתַפְנוּקֵי מְלָכִים, שֶׁכְּתוּב
 (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים וְגו'.

עָרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ בְּנִרְוֵתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שָׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינֵנוּ דְבָרִים

זוהר תהלים

ה' שלח לבבל את כל צבאות השמים
וה' עמהם

וַיִּמְדֵנוּ, שבשעה ההיא קרא הקדוש
ברוך הוא לכל פמליא שלו,
ולכל מרכבות הקדושות, ולכל צבאו
מחנותיו ושריו, ולכל צבא השמים, ואמר
להם מה אתם עושים כאן, ומה בני
האהובים בגלות בבל ואתם כאן, קומו
ורדו כלכם לבבל, ואני עמכם, זהו
שכתוב: "כֹּה אָמַר ה' וְגו' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְכֶלָּה וְגו'" (ישעיהו מג, יד),
"לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְכֶלָּה", זה הקדוש
ברוך הוא, "וְהוֹרְדֵתִי בְרִיחִים כְּלָם", אלו
כל המרכבות ומחנות העליונים.

יחזקאל גילה להם לישראל מה שראה
שכל צבאות השמים באו

וּבַעֲבוּר זֶה נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם בְּכַבֵּל וּשְׂרָתָהּ
רוח נבואה קדושה על יחזקאל,
וראה כל מה שראה, ואמר להם לישראל,
הלא רבונכם כאן, וכל צבא השמים
ומרכבותיו, באו לדור ביניכם, ולא האמינו,
עד שנצרך לגלות כל מה שראה, וארא כך,
וארא כך, ואף אם גלה יותר כל מה שהיה
מגלה הכל נצרך, כיון שראו ישראל כך
שמחו, וכאשר שמעו הדברים מפי יחזקאל
לא דאגו עוד על גלותם, שהרי ידעו
שהקדוש ברוך הוא לא עזב אותם, וכל מה
שגלה יחזקאל ברשות היה מגלה, לדעת
שבכל מקום שישראל גלו שמה השכינה
גלתה עמהם.

היה, וכל מה שראה הוא היה באמונה,
וברשות הקדוש ברוך הוא גלה כל מה
שהיה מגלה, וכך היה נצרך.

מִי שִׁמְכֹנֶק בְּתַפְנוּקִים וּבָא פְתָאוּם צֵעַר
עָלָיו זֶהוּ צֵעַר שְׁלָם

ובוא וראה, מי שרגיל לסכול צער, אם
יבא עליו לפי שעה צער, הוא סובל
צרתו ואינו חושש, אבל מי שאינו רגיל
בצער, והיה כל ימיו בתענוגים ומעדנים,
ובא עליו צער, זה הוא צער גדול, ועל זה
יש לבכות.

בגלות בבל שהיו רגילים במעדני מלכים
העליונים והתחתונים בכו

וּבַשְּׂבִיץ זֶה הַצֵּעַר שֶׁל גְלוּת בְּכַבֵּל הוּא הִיא
צער גדול, הוא היה צער
שעליונים ותחתונים בכו עליו, עליונים
שכתוב: "הֵן אֲרָאֶלְךָ צָעֲקוּ חֲצָה וְגו'"
(ישעיהו לג, ז), תחתונים שכתוב: "עַל נִהְרֹת
בְּכֹל שָׁם יִשְׁבְּנוּ גַם בְּכִינֵנוּ", כלם בכו על
גלות בבל, מה הטעם, לפי שהיו במעדני
מלכים, שכתוב: "בְּנֵי צִיּוֹן הִיקְרִים
הַמְּסֻלָּאִים בְּפֹז" (איכה ד, ב).

בני ישראל חשבו שה' עזב אותם

וְעַכְשָׁיו הֵיוּ יוֹרְדִים בְּגְלוּת, עם רחיים על
צואריהם וידיהם קשורות
לאחור, ועוד חשבו שאין להם קיום
לעולם, שהרי הקדוש ברוך הוא עזב
אותם, ולא ישגיח בהם לעולם.

שִׁיר וְתוֹלְדָנֵנוּ שְׂמַחָה שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְהוָה **עַל אֲדָמַת גִּבְרִי: ה** אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֶּק לְשׁוֹנֵי לְחֵבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ

זוהר תהלים

קשורות לאחור, וכאשר הגיעו לנהרות בכל, היו כנורותיהם תלויים על העצים, אשר שם היו מבקשים מהם לנגן, אמרו "איך נשיר את שיר ה' על אדמת גבר", נשכו בשיניהם בוהנות ידיהם, וכרתו אותן, ולא יכלו לנגן, והרגו אותם

בְּכֹל סְעוּדָה וּמִשְׁתֶּה יְדֹאֵג עַל חֶרֶבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ - מִחֲשִׁיב עָלָיו כְּאִלּוֹ בְּנֵה בֵּיתוֹ

תִּדְבֶּק לְשׁוֹנֵי לְחֵבֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֶנִּי אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי (קלו, ו): [זוהר ח"ב (דף קנ"ג)] אִם לֹא אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמַחָתִי. אמר רבי יוסי כתוב (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה"א על הארץ הטובה אשר נתן לך, על הארץ הטובה ודאיסח שהרי בעבורה מזון ופרנסה נמצא בעולם, מי שמתעדן על שלחנו ומתענג באותן מלאכים, יש לו לזכור ולדאוג על קדושת הארץ הקדושה, ועל היכל המלך שנחרב, ובשביל עצבון הזה שהוא נעצב ודואג על שלחנו באותה שמחה ומשתה אשר שם, הקב"ה מחשיב עליו כאילו בנה ביתו, ובנה כל החורבות של בית המקדש, אשרי חלקו.

למה לא כתיב בזכרנו את ירושלים

עַל נְהָרוֹת בְּבֵל וְגו' (קלו, א): [זוהר חלק ג' פנחס (דף ר"ג): זוהר תורה] רבי ייסא פתח "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון". את ירושלים היה צריך לומר, כמו שכתוב: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני", מהו "בזכרנו את ציון"?

הצער של היסוד הנקרא ציון על השכינה שהלכה בגלות

אִלֵּא לְאָדָם שֶׁהִיָּה לוֹ הֵיכַל נִכְבַּד יִפָּה וּמִפּוֹאֵר, בָּאוּ לִסְטִים וּשְׂרָפוּ אוֹתוֹ, הַצֶּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְאֲדוֹן הַהֵיכַל, אִף כֵּאֵן כֹּאשֶׁר הַשְׂכִּינָה תִּשְׂרַה בְּגִלוֹת, הַצֶּעַר שֶׁל מִי הוּא, הָאִם לֹא לְהַצְדִּיקִי קִסִּי וְזֶה מִתְאִים, כִּמוֹ שְׂבִיאָרוֹ בַּהֲכַתּוּב: "הַצְדִּיק אָבָד" (ישעיהו נו, א), אֲבָד מִמֶּשׁ, אִף כֵּאֵן בּוֹכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן, בּוֹכְרֵנוּ אוֹתוֹ הַצֶּעַר שֶׁל צִיּוֹן עַל זִיווּגוֹ, שֶׁהָרִי הַצֶּעַר שָׁלוֹ הוּא.

כרתו את בהונותיהם ולא יכלו לנגן בכינור
אֵיךְ נָשִׁיר אֶת שִׁיר ה' וְגו' (קלו, ד): [זוהר חדש מדרש איכה (דף קי"ב): למדנו, ששמונים אלף לויים היו ידיהם

זו הזוהר

קסז. זו הספירה יסוד צדיק שנקרא ציון. קסח. הארץ הטובה זו מדת המלכות והשכינה הקדושה.

שְׁמַחְתִּי: זֶכֶר יְהוָה לְבָנֵי אָדָם יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ

זוהר תהלים

הַמְלָכוֹת תַּעֲשֶׂה הַנְּקֻמוֹת

אמרו ישראל לישעי, מי הוא זה שיעשה כל כך, פתח ואמר: "אני מדבר בצדקה" (ישעיהו סג, א), זה שהוא רב להושיע" (שם), זה שכתוב בו "אהב צדקה ומשפט" (תהלים לג, ה), והוא צדק"ה ממש והוא רב להושיע".

בגלל שהשכיבו את המלכות לעפר

ובכך כן למה, לפי שגרמו לכנסת ישראל להיות שוכבת לעפר בגלות, ולנפול לארץ, כמו שכתוב: "נפלה לא תוסיף, קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), ובשביל זה ילבש הקדוש ברוך הוא בגדי נקם עליהם, להגאיל אותם ברוב ההרוגים, זהו שכתוב: "יכל מלבושי אגאלתי".

ויסדתיך בספירים

זכור יי לבני אדם את יום ירושלים וגו' (קלו, ז): [זוהר ח"ב פרשת פקודי (דף רמ ע"א)]

בא וראה, כתוב (תהלים קלז) זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה. ועל כן עתיד הקדוש ברוך הוא לבנות את יסודותיה של ירושלים מיסודות אחרים שישלטו על הכל, ומי הם? ספירים, שכתוב (ישעיה נד) ויסדתיך בספירים, שאלו הם היסודות והתומכים החזקים והעליונים שאין בהם חלשה בראשונה.

מאירים הם מאור העליון

מה הטעם? פי האבנים הראשונות מאותם היסודות, יכלו שאר העמים לשלט עליהם. מה הטעם? משום שאין

הַנְּקֻמָה הַגְּדוֹלָה שְׁעֵתִיד ה' לַעֲשׂוֹת לְאָדָם

זכור ה' לבני אדם (קלו, ז): [ח"ג (דף טז) זוהר תורה] זכור ה' לבני אדם את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה" רבי אבא פתח "מי זה בא מאדם חמוץ בגדים מבצרה וגו'" (ישעיהו סג, א), "מי זה בא מאדם", עתיד הקדוש ברוך הוא ללבוש בגדי נקמה על אדם, שהחריבו ביתו ושרפו היכלו, והגלו לכנסת ישראל בין האומות, ולעשות בהם נקמת עולם, עד שימצאו כל ההרים מהרי עולם מלאים הרוגי עמים, ולקרות לכל עופות השמים עליהם, וכל חיות השדה יזונו מהם י"ב חדשים, ועופות השמים ז' שנים, עד שלא תסבול הארץ סרחון שלהם, זהו שכתוב: "פי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדם" (שם לד, ו), עד שאותן הבגדים יתגאלו, זהו שכתוב: (שם סג) "יכל מלבושי אגאלתי".

בני אדם היו מהרסים החומות

חמוץ בגדים מבצרה וגו' (שם, א), לפי שממנה יצאו ההמונים שבעולם לצבוא על ירושלים, והם התחילו לשרוף ההיכל, ובני אדם היו מהרסים החומות, והשליכו אבני היסוד, זהו שכתוב: "זכור ה' לבני אדם וגו' האמרים ערו ערו עד היסוד בה". "זה הדור בלבושו", באותן בגדי נקם שעתיד ללבוש, "צעה ברב כחו" (שם), מהו "צעה", משבר, כמו שכתוב: (תהלים מה, ו), "עמים תחתיך יפלו" וגו'.

—= זוהר תהלים =—

ה' יחזיר את ציון למקומה

וְאָז, (ישעיה נב) כִּי עֵינֵי בְעֵינֵי יְרָאוּ בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. מִה זֶה בְּשׁוּב ה'? אֲלֵא כִּשְׁשֻׁלְטוֹ עָלֶיהָ שָׁאֵר הַעַמִּים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֹלָה אוֹתָהּ לְמַעְלָה, וּבִאוֹתוֹ הַזְּמַן הוּא יַחְזִירָנָה לְמִקְוֶמָהּ, שְׁכָתוֹב (ס) בְּשׁוּב ה' צִיּוֹן. בְּשׁוּב ה' יִרְאִי.

וְיִסְדְּתֶיךָ בְּסִפְרִים.

וּבֵא רָאָה, כָּל מִה שֶׁנִּסְתָּר מִן הָעֵינַי וְלֹא נִתְּנָה לְעֵינַי רְשׁוּת לְשַׁלֵּט בּוֹ, לֹא תוֹכֵל לְשַׁלֵּט בּוֹ הָעֵינַי, פָּרַט לֹאֲשֶׁר בְּכַחֲלֵת הָעֵינַי בְּדְבָרִים יְדוּעִים. וּמִשׁוּם כֵּךְ, הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִנֶיךָ. וּבֵא רָאָה, כָּל הָאֲבָנִים הַלְלוּ יַעֲמְדוּ בְּמִקְוֶמָן וַיְהִיו יְסוּדוֹת כְּבָרָאשׁוֹנָה, וְיִסוּד שֶׁל סִפְרִים (אחרי) יַעֲמְדוּ בְּמִקְוֶם אַחַר סָבִיב, לְרַחֵב וְלֵארוֹךְ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְיִסְדְּתֶיךָ בְּסִפְרִים.

יסודות ירושלים יהיו מאבני ספירים שלא יהיו נחרבות

זָכַר ה' לְבָנֵי אָדָם וגו' (קלו, ט): [נח"ב פרשת פקודי (דף רמ). זוהר תורה] רבי שמעון אמר, כתוב: "זָכַר ה' לְבָנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ", עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַנוֹת יְסוּדֵי יְרוּשָׁלַם, מִן יְסוּדוֹת אַחֲרֵים שִׁישְׁלִטוֹ עַל הַכֵּל, וּמִה הֵם, סִפְרִים, שְׁכָתוֹב: "וְיִסְדְּתֶיךָ בְּסִפְרִים" (ישעיה נב, יא), שֶׁאֵלּוּ הֵם יְסוּדוֹת וְעַמּוּדִים חֲזִקִים וּגְבוּהִים, שֶׁאֵינֶן לָהֶם רַפְיוֹן כְּמוֹ לְרֵאשׁוֹנִים, מִה הַטַּעַם, לְפִי שֶׁאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת שֶׁל אוֹתָן הַיְסוּדוֹת, יִכְלוּ שֶׁאֵר עַמִּים לְשִׁלוֹט עֲלֵיהֶן,

בְּהֵם אֹר עֲלִיּוֹן כְּרָאוּי. אֲבָל אֵלֶּה יְהִיו מְאִירִים מִתּוֹךְ הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וּמִשְׁקַעוֹת בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם. וְאֵלּוּ הֵם הַסִּפְרִים שֶׁיֵּאִירוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, (ואם תאמר) מִשׁוּם שְׁבִאוֹתוֹ זְמַן יתוּסַף אֹר עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

יתקנו היסודות השבורים

וְאֵם תֹּאמַר שְׁאוֹתֶם יְסוּדוֹת רֵאשׁוֹנִים יִתְבַּטְּלוּ, הֲרֵי כְּתוּב (ס) הִנֵּה אֲנִכִי מְרַבֵּץ בַּפּוּךְ אֲבִנֶיךָ. מְרַבֵּץ לְתַקֵּן הַשְּׁבוּר. מִה זֶה בַּפּוּךְ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, (מלכים ב ט) וַתִּשֶׂם בַּפּוּךְ עֵינֶיךָ. יֵשׁ אֲבָנִים שֶׁנִּקְרְאוֹת פּוּךְ. מִה הַטַּעַם שֶׁל זֶה? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, וְסוּד זֶה נִתֵּן לְדַעַת לְקוֹצְרֵי הַשְּׂדֵה.

לא שלטה ידם של גוים על האבנים

בֵּא וּרְאָה, אוֹתָן אֲבָנִים שֶׁל יְסוּדוֹת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁשְׁלִטוֹ עֲלֵיהֶם שָׁאֵר הַעַמִּים, וְלֹא שָׁרְפוּ אוֹתָם וְלֹא נִשְׂרְפוּ, אֲלֵא כָּלֶם נִגְנְזוּ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִנְזוֹ אוֹתָם, וְכָל אוֹתָם יְסוּדוֹת הַבַּיִת הַקְּדוֹשׁ נִגְנְזוּ, וְלֹא אָבַד מֵהֶם אֶפְלוֹ אֶחָד. וּכְשִׁיחְזוֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּקִּים אֶת יְרוּשָׁלַם עַל מְקוֹמָהּ, אוֹתָם הַיְסוּדוֹת שֶׁל הָאֲבָנִים הֵרֵאשׁוֹנוֹת יַחְזְרוּ לְמִקְוֶמָם וְלֹא תִשְׁלַט בְּהֵם עֵינַי אַחֲרָת (רעה), פָּרַט לְזְמַן שֶׁאֲדָם יִכַּחַל אֶת עֵינָיו בְּאוֹתוֹ הַפּוּךְ וַיִּמְלֵא אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ, וְאָז יִרְאָה אֶת כָּל הָאֲבָנִים וְהַיְסוּדוֹת שֶׁל יְרוּשָׁלַם מִתְקַנְנִים עַל מְקוֹמָם, שֶׁלֹּא שְׁלִטוֹ בְּהֵם שָׁאֵר הַעַמִּים. וְכָל אוֹתָן אֲבָנִים יִקְרוּת הָאֲחֲרוֹת, וְכָל אוֹתָם בְּנִינֵי הָאֲבָנִים, כָּלֶם עוֹמְדִים עַל מְקוֹמָם.

עַד תִּסְוֹר בָּהּ: ח בַּת בְּבֹל הַשְּׁהוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישְׁלָם לָךְ אֶת גְּמוּלָךְ שְׁגַמְלָהּ
לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחִזוּ וְנַפִּין אֶת עַלְלוֹךְ אֶל הַפְּלַע:

— זהוהר תהלים —

עליה שאר עמים, הקדוש ברוך הוא הרימה למעלה, ובזמן שהוא יחזירנה הקדוש ברוך הוא למקומה, שכתוב "בשוב ה' ציון", בשוב ה' ודאי.

היסודות החדשים יהיו סביב ליסודות הישנים

ובוא וראה, כל אותן אבנים יתקיימו במקומותן, להיותן יסודות כבראשנה, ויסודות אחרים של ספירים יתקיימו במקום אחר מסביב לרוחב ולאורך, זהו שכתוב: (שם נד, יא) "ויסדתיך בספירים"

צד הטומאה יתבטל לעולם

ובזמן שיקים הקדוש ברוך הוא לביתו, על זמן שהוא מה כתוב: "בלע המנת לנצח" (שם כה, ח), מהו "לנצח", לדורי דורות לעולם. לפי שיתבטל צד הטומאה ולא יקום לעולם, ובכך "וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דבר" (שם).

מפני מה, מפני שלא היה בהן הארה עליונה כראויסט, אבל אלו תהיינה מאירות מתוך הארה עליונה, ומשוקעות תוך התהום, שלא יהיה ביכולת לשלוט עליהן. ואלו הן ספירים שיאירו למעלה ולמטה, לפי שבזמן שהוא יתוסף הארה עליונה למעלה ולמטה.

כל האבנים והיסודות נגזו

אמר רבי אלעזר בוא וראה, אותן אבנים של יסודי ציון וירושלים, חס ושלוש ששלטו עליהן שאר עמים, לא שרפו אותן, ולא נשרפו, אלא כלן נגזו, שגזון הקדוש ברוך הוא, ולא נאבד מהן אפילו אחת.

ה' יחזיר את ירושלים למקומה שהרימה משם כשבאו השונאים

וכאשר ישוב הקדוש ברוך הוא ויקים לה לירושלם על מקומה, אותן אבני היסוד הראשונות יחזרו למקומותן. ובכך "כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון" (שם נב, ח), מהו "בשוב ה'", אלא כאשר שלטו

זו הזוהר

כדמיון האור שהוא ההיפוך מן החשך, והרי זה כענין הארת השכינה, וכמוהו רבים בזוהר הקדוש.

קסט. זה כח רוחני דקדושה, הנקשר בדבר גשמי, וגם זה הכח נקרא בשם הארת חנם, שאין זה

קלח « לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ: ב אֲשֶׁתְּתוֹחַ אֵל
 חִיבֵל קַרְשֶׁךָ וְאוֹרֵחַ אֶת שְׁמֶךָ עַל חֶסֶדְךָ וְעַל אֲמִתְךָ כִּי הִגְדַּלְתָּ עַל כָּל
 שְׁמֶךָ אֲמַרְתֶּךָ: ג בְּיוֹם קָרָאתִי וַתַּעֲנֵנִי תִרְחַבְנִי בְּנִפְשֵׁי עוֹז: ד יוֹדֶךָ יְהוָה
 כָּל מַלְכֵי אֶרֶץ כִּי שָׁמְעוּ אִמְרֵי פִיךָ: ה וַיִּשְׁירוּ בְּדַרְכֵי יְהוָה כָּל גְּדוֹל
 כְּבוֹד יְהוָה: ו בִּי רַם יְהוָה וְשָׁפַל יִרְאֶה וְגִבּוֹת מִמָּרְחָק יִדְעֶ: ז אִם
 אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אִיבִי תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ: ח יְהוָה
 יִגְמַר בְּעֵדֵי יְהוָה חֶסֶדְךָ לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי יְדֶיךָ אֵל תִּרְפֵּ: »

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

להעביר הגאווה

לדוד אודך בכל לבי (קלח, א): [שימוש תהלים לפרק קלח] טוב לאמרו לאהבה.

— זוהר תהלים —

חסד נמשך עליו ביום, כמו שנדרש על הכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, ולא עוד אלא שאותן דברי תורה שהוא אומר כלם עולים ומתעטרים לפני הקב"ה, ובשביל זה דוד המלך היה מתיגע בלילה בעבודת רבונו: **אם אֵלֶיךָ בְּקֶרֶב צָרָה תַחֲיִנִי עַל אֵף אִיבִי תִשְׁלַח יָדְךָ וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינְךָ** (קלח, ז): [זוהר ח"ב (דף רל"ט):] אם אלך בקרב צרה תחייני על אף איבי תשלח ידך ותושיעני ימינך, [מקרא זה יש לעיין בו מה זה שאמר תשלח ידך ותושיעני ימינך] אמר רבי שמעון כתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, מהו ולא תוסיף קום, (משמע שהרי בפעם אחרת קמה) אלא בפעם אחרת שקמה היא קמה מעצמה ולא הקים אותה הקב"ה, שהרי בגלות מצרים הקב"ה הקימה ועשה כמה נסים בשביל להקים

דוד המלך הִיָּה מְתִיגֵעַ בְּלִילָה בְּעִבּוֹדַת רְבוֹנוֹ

לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי וְגו' (קלח, א): [זוהר ח"א (דף קע"ח):] לְדוֹד אוֹדֶךָ כְּכֹל לְבִי נֶגְדַי אֱלֹהִים אֲזַמְרָךְ. אמר רבי אלעזר בוא וראה דוד המלך כל ימיו היה מתיגע בעובדת הקב"ה, והיה קם בחצות הלילה ומשבח ומודה בשירות ותשבחות, בשביל שיתקן מקומו במלכות העליונה כי כאשר נתעורר רוח צפון בחצות הלילה היה ידוע שהקב"ה באותה שעה נתעורר בגן העדן להשתעשע עם הצדיקים, והוא היה קם בשעה ההיא והתגבר בשירות ותשבחות עד עלות הבקר, לפי שכאשר הקב"ה נמצא בגן העדן הרי ביארו שהוא וכל הצדיקים שבגן העדן מקשיבים לקולו, ככתוב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך השמעני, ולא עוד אלא שחוט של

זיו הזוהר
 קע. זהו פירושו של נגד אלהים אזמרך, כי השם אלהים היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה שורש דוד:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

בזמן ההוא כראוי, אבל לעתיד לבוא ולא תוסיף קום כתוב, לא תוסיף קום מעצמה, אלא הקב"ה יקים אותה, שכתוב (עמוס ט) אקים את סכת דוד הנופלת, וכתוב (ירמי' ל) ואת דוד מלכם אשר אקים להם: [ועל זה התפלל דוד ואמר תשלח ירך ותושיעני ימינך קעא תשלח ירך להקים אותי].

אותה, ובגלות ככל הוא לא הקימה, לפי שלא עשה להם נסים כיון שהחטא גרם, אלא היא קמה מעצמה, ועלו בני הגולה כאילו לא היתה להם גאולה, ולא גדלה תשוקת הקב"ה עליהם, לפי שגרם חטא ההוא שנשאו נשים נכריות, ועל כן הקב"ה לא הקים לה לכנסת ישראל, ולא עשה לה נסים וגבורות

זיו הזהר

פי תורה, בודאי תהיה זאת אתערותא דלתתא לעורר אתערותא דלעילא לגאולה השלימה, ויתקיים בנו הכתוב מי זאת הנשקפה כמו שחר, בתחילה, ואח"כ יפה כלבנה, ולבסוף ברה כחמה, כידוע שפסוק זה נדרש על הגאולה העתידה לבוא, אמנם חבל, כי כעת אנו רואים מעשה שטן שעובד בכל כוחותיו שיעלו ויתישבו שם אנשים אשר לא יתנהגו על פי תורה, ועל זה יודה לב כל בר ישראל, אבל נקוה שסוף כל סוף אוירא דארעא דישראל יהפך לבבם לטובה, ותעלה ותצמח גאולה השלמה ע"י משיח בן דוד בב"א:

קעא. רצה לומר כזה ששולח ידו להקים למי שנפל ושוכב לעפר, וכאשר יראו הופעת יד ימינו של הקב"ה להקים לכנסת ישראל אז יתבטלו ממילא כל הקטרוגים וכל העכובים בענין הגאולה: ומכאן יש להבין לבל נטעה שהצהרת מלכות אנגליא שארץ פלשתינא תהיה מקום בית מקלט לאומי עבור עם ישראל לחשוב שזהו הגאולה שאנו מצפים עליה, כי הל איזה עוד פחות הרבה מהצהרת כורש בימי עזרא כידוע ומובן, אבל ודאי שיש בזה התנוצצות של אתחלתא דגאולה, ובאם יעלו אנשים כשרים להתיישב שם בכל פעם יותר ויותר ויתנהגו שם על

קלט א למנצח לדוד מזמור יהונתן חקרתני ותדע: ב אתה ידעת שבתתי וקומי בנתה לרעי מרחוק: ג ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הספנתה: ד כי אין מלה בלשוני הן יהונתן ידעת כלתה: ה אחור וקדם צרתני ותשת עלי בפכה: ו (פלאיה) פליאה דעת ממני נשנכה לא אוכל לה:

שימוש תהלים

לשים אהבה בין איש לאשתו

חקרתני ותדע (קלט, א): [שימוש תהלים לפרק קלט] טוב לשים אהבה בין איש לאשתו.

זוהר תהלים

אחור וקדם צרתני ותשת עלי בפכה (קלט, ה): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ה)]. רמה בים - אמר רבי יהודה, בו בלילה התעוררה גבורה חזקה, שכתוב בו ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה. (שהתעוררה בו גבורה חזקה) באותו זמן בקשה המלכה מן המלך את כל אותם אוכלוסים שלמטה וכל אותם שליטים שלמעלה שימסרו בידיה, וכלם נמסרו לידיה לעשות בהם נקמות. זהו שכתוב סוס ורכבו רמה בים. בים סתם, למעלה ולמטה. עזי וזמרת יה.

מציאנו בספרו של חנוך, שלאחר שהעלה אותו הקדוש ברוך הוא והראה לו את כל גנזי המלך, עליונים ותחתונים, הראה לו את עץ החיים והעץ שהצטווה עליו אדם, והראה לו מקומו של אדם בגן עדן. וראה, שאלמלא שמר אדם מצוה זו, יכול לעמד תמיד ולהיות שם תמיד. הוא לא שמר מצות רבונו - יצא בדימוס ונענש. רבי יצחק אמר, אדם נכרא דו-פרצופים, והרי בארנו, (שם ב) ויקח אחת מצלעתיו - נסרו הקדוש ברוך הוא ונעשו שנים, ממזרח וממערב. זהו שכתוב (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני. אחור זה מערב. וקדם זה מזרח. רבי חייא אמר, מה עשה הקדוש ברוך הוא? תקן אותה נקבה, ושכלל את יפיה על הכל, והכניסה לאדם. זהו שכתוב ויבן ה' אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה. בא ראה מה כתוב למעלה? ויקח אחת מצלעתיו. מה זה

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ותשת עלי בפכה. כמה הצטרכו בני אדם לכבד את הקדוש ברוך הוא, משום שכפאשר ברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הסתכל על האדם להיות שליט על הכל, (להיות שלם בכל, ונברא בשני פרצופים) והיה דומה לעליונים ולתחתונים. הוריד אותו בדמות מכבדת, וראו אותו הבריות. אז התכנסו אליו והשתחוו לפניו, ופחד ואימה נפלו עליהם מפתדו. זהו שכתוב (בראשית ט) ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים.

—== זוהר תהלים ==—

זה עם זה קשורים, הנקבה לאחור והזכר לפנים, עד שנסר אותם הקדוש ברוך הוא, והתקין אותה והכניס אותה לפני אדם להסתכל פנים בפנים. וכיון שהסתכלו פנים בפנים, אז רבתה האהבה בעולם, והולידו תולדות בעולם, מה שלא היה מקדם לכן, והרי בארנו. ואחר שחטא אדם והאשה, ובא נחש על חנה והטיל בה זמה, הולידה חנה את קין, והיה דיוקנו דיוקן שלמעלה ומטה מסוד הזמה של הצד האחר ומהצד שלמטה. ועל כן הוא היה הראשון שעשה מות בעולם, משום שהצד שלו גרם. הנחש דרכו הוא לארב להרג, אותו שבא ממנו בדרכו לקח והלך. ועל זה כתוב (בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהי רגהו.

מצאנו בספרי הקדמונים, שכשהרג קין את הבל, היה נושף אותו נשיכות פנחש, עד שהוציא את נשמתו והרג אותו. וכל הדברים חזרו ליסוד הראשון, ואם קין לא היה מן אותו הצד, לא נמצא כף לאחיו. ועל כן, כיון שראה אדם שנהרג הבל וגרש קין, אמר: מה אני אוליד מכאן והלאה. נפרד מאשתו מאה ושלישים שנה, ורוחות נקבות טמאות היו באות ומתחממות ממנו, והיה מוליד רוחות ושדים, ונקראים נגעי בני אדם, ובארנו.

אחר כף קנא והתלבש בקנאה, והתחבר באשתו והוליד את שת, שכתוב (בראשית ה) ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת. זהו בדמותו כצלמו, מה שלא היה כף בראשונה, באותם בנים ראשונים שהיו מקדם לכן. משום שהרי בראשונה

מצדדיו, כמו שנאמר (שמות כו) ולצלע המשכן. רבי יהודה אמר, הקדוש ברוך הוא נתן נשמה עליונה באדם, וכלל בה חכמה והשכל כדי לדעת הכל. מאיזה מקום נתן בו נשמה? רבי יצחק אמר, ממקום ששאר הנשמות הקדושות באות.

רבי יהודה אמר, מכאן, שכתוב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה. מי זו הארץ? מאותו מקום שהמקדש נמצא בו. נפש חיה - נפש חיה סתם, זו נפש של אדם הראשון של הכל. רבי חייא אמר, אדם היה יודע חכמה עליונה יותר ממלאכי השרת, והיה מסתכל בכל, ויודע ונודע לרבוננו יותר מכל שאר בני העולם. לאחר שחטא נסתמו ממנו מעינות החכמה. מה כתוב? (ממה שכתוב) (שם ג) וישלחהו אללהים מגן עדן לעבד את האדמה. רבי אבא אמר, אדם הראשון מזכר ונקבה נמצא, זהו שכתוב (שם א) ויאמר אללהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. ועל זה זכר ונקבה נעשו כאחד, ונפרדו אחר כך. ואם תאמר, זה שאמר האדמה אשר לקח משם - כך הוא ודאי, וזוהי הנקבה, והקדוש ברוך הוא השתתף עמה, וזהו זכר ונקבה, והכל דבר אחד.

אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה (קלט, ה): זוהר שמות 9' פקודי (דף ר"א.) ובא ראה, המעיל הזה של האפוד - לכסות עליו כשלושב אותו. כתוב (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפכה. פסוק זה הרי פירושו. אכל בא וראה, בשעה שבא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, זכר ונקבה נבראו, והיו שניהם

ו אָנָה אֵלֶיךָ מְרוֹחֵדָה וְאַנְה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח: ה אִם אִפֶּק שְׁמוֹם שָׁם אָתָּה וְאַצִּיעָה
 שְׂאוּל הַגֵּד: ט אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם: י גַּם שָׁם יִרְדֶּה תִנְחַנִּי
 וְתֵאחֲזֵנִי יְמוּנָה: יא וְאָמַר אֵל הַשֶּׁדַּי יִשׁוּפְנֵי וְלִילָה אוֹר בְּעֵרְנִי: יב גַּם הַשֶּׁדַּי לֹא
 יחֲשִׂיד מִמֶּדָּה וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר בְּחֻשִׁיכָה בְּאוֹרָה: יג בִּי אָתָּה קִנִּיתָ כְּלִיתִי תִסְכְּנֵי

===== זוהר תהלים =====

חלקו מי שבא עם המטרונה בבקר, בשעה
 שהיא באה לקבל פני המלך לספר עמו,
 והוא נמצא עמה בשעה שיושיט המלך
 ימינו לקבל את המטרונה, זש"כ אשא
 כנפי שחר אשכנה באחרית ים, מהו
 אחרית ים, אותה שעה של הבקר היא
 האחרית של הי"ם ההוא, כי כאשר נחלק
 הלילה התחלה היתה ודין היה, ועכשיו
 אחרית שלה הוא, שנסתלקים הדינים
 שלה ונכנסת בכנפיו של המלך, היא עם
 כל אותן שהתחברו עמה, זש"כ אשכנה
 באחרית ים, ולמדנו שכל אותן שעסקו
 בתורה בשעה שנחלק הלילה נשתתפו עם
 השכינה, וכאשר בא הבקר והמטרונה
 מזדוגת עם המלך, הם נמצאים עמה עם
 המלך, והמלך יפרס כנפיו על כלם, זש"כ
 (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה
 שירה עמי וגו'.

אָדָם שְׁמֹטְהוּ עֲצָמוּ בְּהֻצָנֵעַ הַקְּב"ה מְחַפָּה
 עָלָיו לְהִסְתִּירוֹ מִן הָעֵינַי

גַּם הַשֶּׁדַּי לֹא יחֲשִׂיד וְגו' (קלט, יב) : [זוהר ח"א
 (ד' טו.) זוהר תורה] גַּם חֲשֵׁף לֹא יחֲשִׂיד
 מִמֶּדָּה וְלִילָה בַּיּוֹם יֵאִיר בְּחֻשִׁיכָה בְּאוֹרָה.
 רבי חייא פתח ואמר (ירמ' כג) אם יסתר
 איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה',
 כמה הם האנשים ערלי לב ועיניהם השע
 שאין משגיחים ואין יודעים בכבוד

התחברות אחרת היתה אליו, ופרשנה, עד
 שבאה חנה והתקינה הקדוש ברוך הוא
 לאדם, והתחברו פנים בפנים. ועל זה
 כתוב, (שם ב) לזאת יקרא אשה. זוהי אשה,
 אבל אחרת לא נקראת כך, והרי פרשנה.
 ומשום שאדם וחיה נבראו כאחד, כתוב
 (שם ה) זכר ונקבה בראם ויברך אתם.
 שניהם כאחד היו. ועל זה כתוב, אחר
 וקדם צרפתי.

בא וראה, אפוד וחשן - אחר וקדם היו,
 וכשהכהן התלבש בהם, היה דומה
 בדיוקן עליון. והרי נתבאר שאז פניו
 האירו והאותיות בלטו, ועלו למעלה
 מאירות, ואז היה יודע את הדבר. ומשום
 כך תקון החשן ותקון האפוד כאחד
 נקשרו, ואף על גב שתקון זה אינו כתקון
 זה, והכל בסוד אחד. קשר של זה בזה,
 להתאחו חשן באפוד בארבע טבעות
 שנקשרו במקום הזה ובמקום הזה. והם
 סוד אותן המרכבות שנקשרו בצד הזה
 שלמטה לאותם שלמעלה, והכל הוא
 בסוד של אופנים וחיות.

אוֹתָן שְׁעִסְקוּ בַּתּוֹרָה בְּשַׁעַה שֶׁנִּחְלַק הַלַּיְלָה
 נִשְׁתַּתְּפוּ עִם הַשְּׂכִינָה

אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר וְגו' (קלט, ט) : [זוהר ח"א ד'
 (טו.) זוהר תורה] אִשָּׁא כִנְפֵי שָׁחַר
 אֲשַׁכְנָה בְּאַחֲרִית יָם אִמַּר רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲשֵׁרִי

בְּכַתְּוֹן אָמִי: יי אֹדְךָ עַל כִּי נִזְרָאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי יָדַעַת מְאֹד:
 טו לֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי בְּתַחְתִּיּוֹת אָרְצִי:

== זוהר תהלים ==

חדש פ' יתרו סתרי תורה (דף נא:)] אָמַר אָדָם
 קְדַמְאָה, לֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּךָ אֲשֶׁר
 עָשִׂיתִי בְּסִתְרֵי רַקְמָתִי (תהלים קלט) בְּתַחְתִּיּוֹת
 אָרְצִי. מִכָּאֵן דְּמִזְוּגָא דְדָכַר וְנוֹקְבָא, אֲתִיא
 נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא. מִזְוּגָא דְמִלְכָא
 בְּמִטְרוֹנִיתָא. מֵאֵי טַעְמָא. תַּחְתִּיּוֹת אָרְצִי.
 תַּרְיֵן תַּחֲוּמִין אֵית לֵהּ הִיא דְאִיתְקַרִי אָרְצִי
 חֲפָץ. אֲתֵרָא דְאֲתַצְיִירָא נִשְׁמָתָא דְדָכוּרָא
 לְיָמִינָא. וְאֲתֵרָא דְנִשְׁמָתָא דְנוֹקְבָא
 לְשְׂמָאלָא. וְעַל דָּא בְּעֵי אֲתַעְרוֹתָא מִסְטְרָא
 דְנוֹקְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מא)
 הַעִירוֹתִי מִצְפוֹן וַיֵּאת. וְכַדִּין מִמְזֻרְח
 שְׁמֵשׁ קוֹרָא בְּשָׁמִי. זְוּגָא דְשְׁמָשׁ
 בְּסִיְהָרָא, יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיְבֵא סַגְנִים כְּמוֹ
 חֲמֵר. אֲלִין חֲיִילִין דְּעֵלְמָא, דְנִפְקוּ מֵאֲדָם
 קְדַמְאָה. בְּתַר הַכִּי, (תהלים קלט) גְּלָמִי רָאוּ
 עֵינַיְךָ, כְּשֶׁהֵייתִי מוֹטֵל גּוֹלָם בְּלֹא צוּרָה,
 מִמְזֻרְח לְמַעַרְב. רָאוּ עֵינַיְךָ, הַדּוֹרוֹת
 הַעֲתִידוֹת לְצֵאת מִמֶּנִּי. כִּי אַתָּה הוּא
 הַקּוֹרָא הַדּוֹרוֹת מֵרָאשׁ. וְעַל סַפְרָךְ כּוֹלֵם
 יִכְתְּבוּ. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם לְדִיוֹקְנִין.
 דְּבַהֲאֵי סַפְרֵן שֶׁל צְדִיקִים, הוּוּ אֲתַחְקֵק
 כָּל דִּיוֹקְנִין בְּעֵלְמָא. בְּצִירוּפָא דְאֲתַוּוֹן,
 זר"ה פס"ץ.

וְתַפְזוּ כְּלָם יִכְתְּבוּ, בְּצִירוּיֵן דְקַמְטִין,
 בְּמִשְׁכָּא דְאָדָם, כְּגוֹנוּנָא דְרַקִיעַ
 הַשְּׁמַיִם, דְתַמְזֵן כּוֹכְבִים, (ישעיה מ) הַמוֹצִיא
 בְּמִסְפָּר צְבָאָם לְכָלֵם בְּשֵׁם יְקָרָא. לְזַרְעָא
 דִּישְׂרָאֵל עֲבָדִי, יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּיךָ.
 דְאִינוּן אִיקְרוּן אָדָם, דְכְּתִיב (יחזקאל לד)

רבונם, שכתוב בו (שם) הלא את השמים
 ואת הארץ אני מלא, ואיך יחפצו
 האנשים להסתתר בעונותיהם ואומרים
 מי רואני ומי יודעני, כמש"כ (ישע"י כט)
 והיה במחשך מעשיהם, אנה הם
 מסתתרים מלפניו, משל למלך שבנה
 היכל ועשה תחת הארץ מערות נסתרות,
 לימים מרדו בני היכלו במלך, סבב אותם
 המלך עם חיללותיו, מה עשו, נכנסו
 והסתתרו תחת הארץ באותן המערות,
 אמר המלך הלא אני עשיתי אותם ומלפני
 תרצו להסתתר בהן, זש"כ אם יסתר איש
 במסתרים ואני לא אראנו וגו', הלא אני
 הוא שעשיתי אותן המערות אני עשיתי
 חשך ואור, ואיך תרצו להסתתר מלפני,
 בוא וראה כאשר האדם ממשך עצמו
 להסתתר ולחטוא לפני רבונו, הקב"ה
 עושה בו דין בגלוי, וכאשר האדם מטהר
 עצמו בהצנע הקב"ה ירצה להסתירו שלא
 יתראה ביום אף ה', שבודאי צריך האדם
 להזהר שלא יתראה לפני המשחית כאשר
 הוא שורה על העולם שלא יסתכל בו,
 שהרי כל אותן שנראים לפניו יש לו
 רשות להשחית, וזה האדם שמטהר עצמו
 בהצנע הקב"ה מחפה עליו להסתירו מן
 העין, שלא יוכל רוח הטומאה לשלוט
 עליו, למען לא ינזק, וזה נתבאר:

שופְרִיה דְיַעֲקֹב אָבִינוּ - מְעִין שׁוֹפְרִיה
 דְאָדָם קְדַמְאָה

לֹא נִבְחַד עֲצָמִי מִמֶּךָ וְגו' (קלט, טו): [זוהר

זו גְּלָמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרְךָ כָּלָם יִפְתְּבוּ יָמִים יִצְרוּ (ולא) וְלֹא אֶחָד בָּהֶם:

— זוהר תהלים —

מִסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ, ד' מֵאָה פְּרָקֵי הַוַּיִן. וּמְכַל אֵינֹן סִפְרִין, אֹלִיף יַעֲקֹב אָבִינוּ אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֶהְלִים, חֲכַמְתָּא סְגִיָּא, וְהוּוּ שׁוֹפְרִיה וְשִׁרְטוּטִין דִּיעֲקֹב, כְּגוֹנוֹנָא דְשִׁרְטוּטִין דְּאָדָם קְדַמְאָה. וְהוּוּ כְּגוֹנוֹנָא דְּאָדָם קְדַמְאָה, דְּאִיהוּ קְדָם לִיצִירָה, יִצִיר כְּפִיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אוּף יַעֲקֹב רֵאשׁוֹן. רֵאשׁוֹן לְשְׁלִימוֹ, קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ, דְּהוּוּ עֲרִסִיה שְׁלִים. מַה דְּלִית הִכִּי בְּאַבְרָהָם, דְּנִפְיָק מִנִּיהַ יִשְׁמַעְאֵל וּבְנֵי קְטוֹרָה, דְּאֵינֹן סִיגֵי הַכֶּסֶף. וְאָדָם, דְּנִפְיָק מִנִּיהַ קִין. וְנַח, דְּנִפְיָק מִנִּיהַ חָם. וְיִצְחָק, דְּנִפְיָק מִנִּיהַ עֶשָׂו, סִיגֵי דְהִבָּא. אָבֵל יַעֲקֹב עֲרִסִיה שְׁלִימָא אִיהוּ. וְעַל דָּא בֵּיה בְּחַר ה' מְכַל הַעַמִּים. דְּכַתִּיב, (תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, וּכְתִיב (דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ. עַד פֶּאן סִתְרֵי תוֹרָה.

כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הֵן טוֹב וְהֵן רַע וְעַל כָּלָם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין

גְּלָמִי רָאוּ עֵינֶיךָ וְגו' (קלט, טו): [זוהר ח"א פ'

ח"י שרה (דף קל:)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁל אָדָם כְּתוּבִים בְּסִפְרֵי הֵן טוֹב וְהֵן רַע, וְעַל כָּלָם עֵתִיד לְתַת אֶת הַדִּין. שְׁשִׁנִּינוּ, אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מַה שְּׁכַתוּב (תהלים קלט) גְּלָמִי רָאוּ עֵינֶיךָ - אוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁעָשָׂה הַגֵּלָם, שְׁאִינוּ מְשַׁגֵּיחַ בְּעוֹלָם הַבָּא, כָּלָם רָאוּ עֵינֶיךָ שְׁעֵינְתָּ בָהֶם. וְעַל סִפְרְךָ כָּלָם יִפְתְּבוּ - לְתַן עֲלֵיהֶם דִּין וְחִשְׁבוֹן לְעוֹלָם הַבָּא. הַלְכָךְ יִקְדִּים אָדָם

וְאִתָּן צִיאֵי צִיאֵן מְרַעֲיָתִי אָדָם אַתָּם. וּבְגִינְהוֹן אֲתַבְרִי עֲלֵמָא. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (ירמיה ב) קְדָשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. דְּאֵינֹן עֲאֵלוּ בְּמַחְשָׁבָה, עַד לָא אֲתַבְרִי עֲלֵמָא. וְכִלְהוּ וְעַל סִפְרְךָ כָּלָם יִפְתְּבוּ. יָמִים יוֹצְרוּ, לְכִלְהוּ יוֹמִין עֵילָאִין, כְּמִנִּין מְשַׁכְּוֹ וְקַחוּ לְכֶם. מְשַׁכְּוֹ יוֹמִין עֵילָאִין, לְאַנְהָרָא לְיוֹמִין תַּתְּאִין. שִׁסָּה וּרְבִיעֵ יוֹם. וּמִקְצַת יוֹמָא כְּכֹלֵי יוֹמָא, לְחַוְשָׁבֵן מְשַׁכְּוֹ. וּמֵאֵן דְּמִשְׁיָךְ מִתְּמָן מְשִׁיף נְהִירוֹ לְסִיְהָרָא לְקַדְשָׁא לַה'. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, דָּא דוּד מְשִׁיחָא. דְּלֹא הוּוּ לִיהַ יוֹמִין לְאַנְהָרָא, וְאִיהוּ מְשִׁיף לִיהַ שְׁבַעֲיָן שְׁנִין. כְּדָבָר אַחַר, (תהלים ט) הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּ יָמִי. מֵאֵי טְפָחוֹת, ט' פָּחוֹת. טַב הִכָּא דְּפָחִית לֹון מִיוֹמוֹ דְּאָדָם, לְמִיָּהֵב לְדוּד, דְּהוּוּ טוֹב רוּאֵי טוֹב דִּילִיָּה, מֵאָדָם קְדַמְאָה, דְּעַבְדַּת עֲמִיהַ צְדָקָה, בְּגִין דִּיהָא מוֹכֵן דוּד, לְעֲשׂוֹת צְדָקָה לְיִשְׂרָאֵל. כְּגוֹנוֹנָא דְּקַבִּיל דוּד דְּהוּוּ עֲנִי וְאַבְיוֹן, הִכִּי יְהִיב לְמִסְכְּנֵי. וְכִלְא בְּמִשְׁפָּט, כְּמָה דְּאִתָּא אָמַר (שמואל ב ח) וַיְהִי דוּד עוֹשֶׂה מְשַׁפֵּט וְצְדָקָה לְכָל עַמּוֹ.

וְאִתְּעָרוּ, שׁוֹפְרִיה דִּיעֲקֹב אָבִינוּ, מַעֲיָן שׁוֹפְרִיה דְּאָדָם קְדַמְאָה. בְּגִין דִּיעֲקֹב יוֹשֵׁב אוֹהֵלִים, וְאוֹלִיף תְּמָן, בְּבֵית שָׁם וְעָבַר וְאַבְרָהָם וְיִצְחָק, לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגִין דְּאִיהוּ בְּכוֹר, דְּכַתִּיב (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, וְעַבּוּדָה בְּבְכוֹרוֹת הָוָה. וְדֹאֵי, סִפְרָא דְּאָדָם קְדַמְאָה, הָוָה לִיהַ לְיַעֲקֹב. וְסִפְרָא דְּחַנוּךְ. וְסִפְרָא יִצִּירָה דְּאַבְרָהָם אָבִינוּ. וְהָא אִיתְרַעוּ,

—= זוהר תהלים =—

נְכַד בְּעַמּוֹ וְגו'. וְכֵן כְּמוֹ זֶה, כְּשֵׁנוֹתָן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיִּפִּי טוֹב עֲלֵיוֹן שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן לָהֶם, לְמָה? כְּדִי לְשֹׁמֵר מְצוּוֹתָיו וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ. לֹא עָשׂוּ כֶּךָ אֲלֵא הִתְגָּאוּ בּוֹ - בּוֹ לֹקִים, בִּיִּפִּי הַזֶּה.

אָמַר רַב יְהוּדָה, כְּשֶׁבְרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, הֲיֵה גֵלָם טָרָם שֶׁזָּרַק בּוֹ נִשְׁמָה, וְקָרָא לְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל צוּרוֹת בְּנֵי אָדָם, וְאָמַר לוֹ: עֵינַי וְצַר בְּדַמּוֹת הַזֶּה שֶׁשָּׂה בְּנֵי אָדָם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית ה) וַיֹּולֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת, כְּלוֹמַר שֵׁתָא שֵׁשׁ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֵאוֹתוֹ עָפַר מִמֶּשׁ שֶׁנִּבְרָא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, לְקַח הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָרָא אֶת שֵׁשֶׁת אֱלֹהִים, וְקָרָא לוֹ שֵׁת שֵׁשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיֹּולֵד בְּדַמּוֹתוֹ כְּצִלְמוֹ, מֵאוֹתָהּ הַעֲסָה שֶׁנִּבְרָא הַגֵּלָם שְׁלוֹ. וְעַל כֶּךָ נֶאֱמַר גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ, וְעֵינֶיךָ בּוֹ לַעֲשׂוֹת [בד] שְׁדוּמִים לוֹ. וְעַל סִפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? כָּלָם שֶׁלֹּא שִׁמְרוּ מֵהַ שִׁנְתֵן הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָהֶם וְנִטְרְדוּ מִן הָעוֹלָם [ונדונו באותו הדין].

שְׁנִינוּ: אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְדִּיקִים שֶׁיְמִיהֶם צְדִיקִים **גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ וְגו'** (קל"ט, טז): [זוהר ח"א פ' יחיא (דף רכג)] וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבֹתַי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) הַחֲרָשִׁים שִׁמְעוּ וְהַעֲוָרִים הַבֵּיטוּ לְרֵאוֹת. הַחֲרָשִׁים שִׁמְעוּ - אֵלּוּ בְּנֵי אָדָם שֶׁלֹּא מִקְשִׁיבִים לְדַבְּרֵי הַתּוֹרָה וְלֹא פּוֹקְחִים אֲזִנֵּיהֶם לְשִׁמְעַת אֶת מְצוּוֹת רַבּוֹנָם. וְהַעֲוָרִים - שֶׁלֹּא מִסְתַּכְלִים לְדַעַת עַל מָה הֵם עוֹמְדִים, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַכְּרוּז יוֹצֵא וְקוֹרָא,

תְּפַלְתּוֹ תְּמִיד וַיֹּועִיל לוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין אָדָם עוֹשֶׂה עֲבֻרוֹת אֲלֵא מִי שֶׁהוּא גֵלָם וְלֹא אָדָם, וְהֵינּוּ אוֹתוֹ שֶׁלֹּא מִסְתַּכֵּל בְּנִשְׁמָה הַקְדוֹשָׁה, אֲלֵא כָּל מַעֲשָׂיו כְּבִהְמָה הַזֶּה שֶׁאֵין מִשְׁגַּחַת וְאֵין יוֹדַעַת. אָמַר רַבִּי בּוֹ, וְכִי גֵלָם נִקְרָא דוֹד שֶׁאָמַר אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה? אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק, אָדָם הֲרֵאשׁוֹן אָמַרוּ, גְּלָמִי רָאוּ עֵינַיךָ. קָדָם שֶׁזָּרַקְתָּ בִּי נִשְׁמָה, רָאוּ עֵינַיךָ לַעֲשׂוֹת בְּדַמּוֹתֵי בְּנֵי אָדָם שֶׁיְדַמּוּ לִי. וְעַל סִפְרָךְ כָּלָם יִכְתְּבוּ, מִי הֵם? יְמִים יִצְרוּ, בְּצוּרָה הַזֶּה שְׁלִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם, שֶׁלֹּא נִשְׁאָר אֶחָד מֵהֶם. אָמַר רַבִּי בּוֹ, לְמָה? אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה, כָּלָם שִׁדְּמוּ לוֹ אוֹ בְּרַמְזוֹ שְׁלוֹ, לֹא מֵתוּ בְּמִיתַת נַפְשָׁם, וְכָלָם לָקוּ בְּאוֹתוֹ עֲנִין מִמֶּשׁ.

בֵּא רְאֵה, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דְּמּוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן וַיִּפְּיוּ הֲיֵה כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ הַעֲלִיּוֹן שֶׁעַל גְּבִי שְׁאָר הַרְקִיעִים, וְכֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁגִּנְזוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. וְכָל אוֹתָם שֶׁהֵיוּ רְמוּזִים בּוֹ מִדְּמּוֹתוֹ שֶׁל אָדָם הֲרֵאשׁוֹן, בּוֹ הֵם לָקוּ וּמֵתוּ. שֶׁכֶּךָ דְּרַכּוּ שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - נוֹתֵן עֶשֶׂר לְאָדָם, לְמָה? לְזוֹן אֶת הָעֲנִיִּים וְלַעֲשׂוֹת מְצוּוֹתָיו. אֵינוּ עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה [ואם נתגלה בד] בְּעֶשֶׂר הַהוּא - בּוֹ יִלְקָה, שְׁכָתוֹב (קהלת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעֲלָיו לְרַעְתּוֹ. נוֹתֵן לוֹ בְּנִים, לְמָה? לְלַמֵּד אוֹתָם דְּרָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְשֹׁמֵר מְצוּוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר בְּאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית יח) כִּי יִדְעָתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְנֶה אֶת בְּנָיו וְאֶת כָּל בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְגו'. הוּא לֹא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וּמִתְגָּאֵה בָּהֶם - בָּהֶם הוּא לֹקֵה, שְׁכָתוֹב (איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא

—= זוהר תהלים =—

על אותם ימים, ימים על ימים, ימים על כל אחד שנים. שכאשר יוצא מן העולם הזה, אינו מוצא ימים להתלבש בהם, ולא יהיה לו לבוש במה להתכסות. אשרי הצדיקים שכל ימיהם שמורים הם אצל המלך הקדוש, ונעשים מהם לבושי כבוד להתלבש בהם בעולם הבא.

שְׁנֵינוּ בסוד המשנה, מה שכתוב (בראשית a) וידעו כי עירמם הם - ידיעה ממש ידעו, שאותו לבוש של כבוד שנעשה מאותם ימים נגרע מהם, ולא נשאר יום מאותם ימים להתלבש בו. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו. ימים יצרו ודאי. ולא אחד בהם, שהרי לא נשאר אחד להתלבש בו, עד שהשתדל אדם ועשה תשובה, והקדוש ברוך הוא קבל אותו ועשה לו כלי לבוש אחרים, ולא מן הימים שלו. זהו שכתוב (בראשית a) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם. בא ראה, באברהם שזכה מה כתוב? (שם כד) בא בימים, משום שזכה. כאשר הסתלק מן העולם הזה, ממש באותם ימים שלו, נכנס והתלבש בהם, ולא נגרע מאותו לבוש כבוד פלום, שכתוב בא בימים. באיוב מה כתוב? (איוב a) ויאמר ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה, שהרי לא נשאר לבוש להתלבש בו.

שְׁנֵינוּ, אשריהם הצדיקים, שימיהם צדיקים, ונשארו לעולם הבא [צדיקים], וכאשר יוצאים, כלם מתחברים ונעשים לבושי כבוד להתלבש בו, ובאותו לבוש זוכים להתענג מענג העולם הבא,

ואין מי שישגיח. שלמדנו, באותם ימים שנברא האדם, באותו יום שיוצא לעולם, כלם עומדים בקיומם והולכים וטסים בעולם, יורדים ומזהירים את האדם כל יום ויום לבדו. וכשאותו יום בא ומזהירים אותו, וכן אדם עושה באותו יום חטא לפני רבנו - אותו יום עולה בבושה ומעיד עדות, ועומד לבדו בחוץ. ושנינו, אחר שעומד לבדו, יושב, עד שאדם עושה ממנו תשובה. זכה - שב אותו יום למקומו. לא זכה - אותו יום יורד ומשתתף עם אותה רוח שבחוץ, ושב לביתו, ונתקן בדמות אותו אדם ממש כדי להרע לו, ודר עמו בבית. ויש שדיורו לטוב, אם הוא זוכה. ואם לאו, הוא דר עמו לרע. בין כך ובין כך נפקדים אותם ימים וחסרים, ולא נכנסים בחשבון של אותם שנשארו. אזי לאותו האדם שגורע ימיו לפני המלך הקדוש, ולא השאיר למעלה ימים להתעטר בהם באותו העולם ולהתקרב עמם לפני המלך הקדוש.

בא ראה, כשקרבים אותם ימים לפני המלך הקדוש, אם הוא צדיק, זה האדם שיוצא מן העולם ונכנס באותם ימים, והם לבושי כבוד שנשמטו מתלבשת בהם, והם אותם ימים שצדיק היה בהם ולא הרשיע בהם. אזי לאותו שגורע ימיו למעלה, שכאשר רוצים להלביש אותו בימיו, אותם ימים שפגם בחטאיו חסרים מאותו לבוש, ומתלבש בכגד חסר. כל שכן אם הם רבים, ואין לאדם במה להתלבש באותו העולם, אזי אזי לו ואזי לנפשו, שדנים אותו בגיהנם

י וְלִי מַה יִּקְרוּ רַעֲיָה אֶל מַה עֲצָמוּ רֵאשִׁיחַם: י ה אֶסְפָּרָם מִחוּל יִרְבוּן הַקִּיּוּצָתִי
 וְעוֹדֵי עֶפְדִּי: יט אִם תִּקְטַל אֱלֹהֵי רִשָּׁע וְאֲנֹשִׁי דְמַיִם סוּרוּ מִנִּי: כ אֲשֶׁר יֹאמְרוּ
 לְמוֹזְמָה נָשָׂא לְשׂוֹא עֲרִידִי: כא הֲלוֹא מִשְׁנֵאִידֵי יְהוָה אֲשָׁנָא וּבִתְקוּמָיִךְ
 אֶתְקוּטָט: כב תִּכְלִית שְׁנָאָה שְׁנָאָתִים לְאוֹיְבֵים הָיוּ לִי: כג חֲקַרְנִי אֶל וְדַע לְכָבִי
 בְּחַנְנִי וְדַע שְׂרַעְפִּי: כד וְרָאָה אִם דָּרָךְ עֲצַב בִּי וַנְחַנֵּי בְּדָרָךְ עוֹלָם:

זוהר תהלים

(תהלים קלט) גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְעַל סַפְרָךְ כָּלִם
 יִכְתְּבוּ וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּכַמָּה
 מְקוֹמוֹת. אֲבָל בֹּא רֵאָה, כָּל אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת
 שֶׁהֵיוּ מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כִּלְּן עוֹמְדוֹת
 לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא יָרְדוּ
 לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁנִּרְאִים אַחַר
 כֶּךָ בְּעוֹלָם, וְאוֹתוֹ מֵרָאָה שֶׁל גּוֹף הָאָדָם
 שֶׁעוֹמֵד בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמֵד לְמַעְלָה.
 וּבִשְׂעָה שֶׁנִּשְׁמָה זו מִזְמַנָּת לְרֵדֵת לְעוֹלָם,
 אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ שֶׁעוֹמְדֵת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּךָ עוֹמְדֵת [לְמַעְלָה] לִפְנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּשְׁמַר מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא
 לְעַבֵּר עַל הַבְּרִיתוֹת. וּמִנֵּי לָנוּ שֶׁעוֹמְדֵת
 לִפְנֵינוּ? שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים א יז) חֵי ה' אֲשֶׁר
 עֲמַדְתִּי לִפְנֵינוּ. עֲמַדְתִּי וְדַאִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.
 וְלָכֵן גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ, עַד שֶׁלֹּא יִתְרָאָה
 [הַצִּלָּם] בְּעוֹלָם. וְעַל סַפְרָךְ כָּלִם יִכְתְּבוּ,
 שֶׁהָרִי כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹתָהּ דְמוֹת שְׁלָהֶם,
 כָּלִם בְּסַפֵּר כְּתוּבִים. יָמִים יִצְרוּ, הָרִי
 פְּרִשׁוּהָ יִצְרוּ וְדַאִי. וְלֹא אַחַד בְּהֶם, בְּעוֹלָם
 הַזֶּה לְעַמֵּד בְּקִיּוֹם רְבוּנָם כְּרֵאוּי.

וּבאוֹתוֹ לְבוֹשׁ עֲתִידִים לְקוֹם לְתַחֲיָה, וְכָל
 אוֹתָם שֵׁישׁ לָהֶם לְבוֹשׁ יְקוֹמוּ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (איוב לח) וַיִּתְּצֵבוּ כְּמוֹ לְבוֹשׁ. אוֹי לְאוֹתָם
 רִשָּׁעִים שֶׁל הָעוֹלָם שִׁימִיָּהֶם בְּחֻטְאֵיהֶם
 [עוֹלְמוֹת] חֲסָרִים, וְלֹא נִשְׁאָר מֵהֶם בְּמָה
 שִׁיִּתְּפִסּוּ כְּשִׁיִּצְאוּ מִן הָעוֹלָם. שְׁנִינוּ, כָּל
 אוֹתָם צְדִיקִים שֶׁזָּכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ
 כְּבוֹד בִּימִיָּהֶם, מִתְּעַטְרִים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
 [לְבוֹשׁ] מִהַעֲטוּרִים שֶׁבֵּהֶם מִתְּעַטְרִים
 הָאֲבוֹת, מֵאוֹתוֹ נַחַל שִׁיּוּצָא וְשׁוֹפֵעַ לְגַן
 עֵדֵן. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וַנְּחַךְ ה' תָּמִיד וְהַשְּׁבִיעַ
 בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁךְ וְגו'. וְאוֹתָם רִשָּׁעֵי הָעוֹלָם
 שֶׁלֹּא זָכוּ לְהִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוֹשׁ שֶׁל יְמִיָּהֶם,
 עֲלֵיהֶם כְּתוּב (יִרְמִי' יז) וְהָיָה כְּעָרְעָר בְּעָרְבָה
 וְלֹא יִרְאָה כִּי יָבֵא טוֹב וְשָׁכַן חֲרָרִים
 בְּמִדְבָּר. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל
 יַעֲקֹב שֶׁבִּשְׁחוֹן יִתַּר הָיָה לוֹ, שֶׁכְּתוּב
 וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבֹתַי, שְׁאֲזָכָה בְּהֶם וְלֹא
 כְּאַחַר. שְׁאֲזָכָה בְּהֶם לְהִתְלַבֵּשׁ בִּימֵים שֶׁלוֹ
 וּבִימֵים שְׁלָהֶם.

גִּלְמִי רָאוּ עֵינַיָךְ וְגו' (קלט, טז): [זוהר בראשית
 פ' ויחי (דף רלג)] רַבִּי חֲזַקְיָה פֶּתַח,

כט לחודש

קמ א לְמַנְצַח מְזֻמֹּר לְרֹדֹד: ב תְּלַצְנִי יְהוָה מֵאֲדָם רַע מֵאִישׁ חֲמָסִים
 תִּנְצְרֵנִי: ג אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רְעוֹת פֶּלֶב כָּל יוֹם יִגְדְּרוּ מִלְחָמוֹת: ד שָׁנְנוּ לְשׁוֹנֵם
 כְּמוֹ נַחֵשׁ חֲמַת עֵבֶשׁוּב תַּחַת שְׁפָתֵימוֹ סֵלָה: ה שְׁמֹרְנִי יְהוָה מִיַּד רִשָּׁע
 מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי אֲשֶׁר חָשְׁבוּ לְרַחוֹת פְּעָמָיו: ו טָמְנוּ גֵאִים פֶּח לִי וְחַבְלִים
 פָּרְשׂוּ רֶשֶׁת לִיד מִעֲגָל מִקְשִׁים שָׁתוּ לִי סֵלָה: ז אֲמַרְתִּי לַיהוָה אֵלֵי אַתָּה
 הַאֲזִינָה יְהוָה קוֹל תַּחֲנוּנָי: ח יְחֹהֵה (קרי אלהים) אֲדָנִי עַז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לשנאה אשר בין איש לאשתו

חלצני ה' מאדם (קמ, ב): [שימוש תהלים לפרק קמ] לשנאה אשר בין איש לאשתו להעבירה.

— זוהר תהלים —

שם הקדוש אֱלֹקִים הָאֵם הוּא דִין או
 רְחֻמִּים או חֶסֶד
 ה' אֲדָנִי עַז יִשׁוּעָתִי וְגו' (קמ, ח): [זוהר ח"ג דף
 סה.] זוהר תורה] ה' אֲדָנִי עַז יִשׁוּעָתִי סִפְתָּה
 לְרֵאשִׁי בַיּוֹם נָשָׁק, רבי אלעזר היה יושב
 לפני רבי שמעון אביו, א"ל הרי למדנו
 אלהים בכל מקום דין הוא, והוי"ה יש
 מקומות שנקרא אלהים, כמו הוי"ה אדני עז
 ישועתי, [וכמו ויאמר אברם אדני הוי"ה מה תתן
 לי] מפני מה נקרא אלהים, הלא האותיות
 של הוי"ה רחמים הן בכל מקום, א"ל הרי
 כך מקרא כתוב (דברים ד) וידעת היום
 והשבות אל לבבך כי הוי"ה הוא האלהים,

— זיו הזוהר —

ג': קעד. פירוש ג' ספירות יש שנקראין בהשם
 אלהים, והן כמו שאר הספירות נקשרין אח שהוא
 הא"ס ב"ה כשלהבת הקשורה בגחלת: קעה. פי' כל
 הספירות הן אלו שנקראין נטיעות או מנורות
 המקבלות והמשפיעות החסדים והגבורות כלן
 מקבלין הארת השפע מן הנהר ההוא שנקרא אמא
 והיינו הבינה:

קעב. רבי אלעזר השיבו שדבר זה הוא ידוע ומ"מ
 שואל כיון שאין זה פירוש מספיק על כל
 המקומות: קעג. רבי שמעון הסביר לו פירוש ב'
 אבל הבין שבנו לא יסתפק גם בפירוש הב' כיון
 שעוד גם פירוש זה אינו פירוש מספיק על כל
 המקומות לפיכך א"ל פירוש ג' על פי סוד, ועתה ב'
 הפירושים יספיקו על כל המקומות או א' או ב' או

לְרֵאשֵׁי בָיִם נָשֶׁק: ט אֶל תִּתֵּן יְהוָה לְרֵאשֵׁי מַאֲוֵי רָשָׁע וְזָמְזוּ אֶל תִּפְקֵי יְרוּשָׁה

זוהר תהלים

ונתעורר מדרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באלו האותיות קפא ומדרגה זו היא התחלה אחת מן פני הקטנות ובו היא נאחזת קפ"ב ולפי שנאחזין זו בזו כתוב הוי"ה הוא האלהים, כי הוי"ה הוא האלהים, באלו האותיות והן אחד, זו היא מדרגה השניה: מדרגה השלישית היא צדק כתר האחרון קפ"ב זו בית דינו של המלך, ולמדנו כי אדני כך נכתב וכך נקרא, וכנסת ישראל בזה השם נקראת קפ"ב ושם הוא במקום זה נשתלם, אלו הן שלש המדרגות שנקראות בשמות של דינקספה והכל נקשר אחד באחד בלי פירוד כמו שנתבאר.

שהכל נכלל בו והכולל של הכל בוקשי והנהר ההוא נקרא אם להגן והוא למעלה מהגן קשי לפי שהעדן משתתף עמה ולא נפרש ממנה, ולפיכך כל המעינות ממנה יוצאים ונמשכים ומשפיעים לכל צד, ופתחים בה פתוחות קשי וע"כ רחמים ממנה נמצאים ובה פתחי הרחמים, ולפי שנקראת אם בחינת נקבה יוצא ממנה גבורה ודינקשט היא נקראת רחמים בפני עצמה, אבל הרי מצדה דינים נתעוררים, ולפיכך נכתב הוי"ה ברחמים וננקד בניקוד אלהים בדינקשט שהרי דין נמשך מצדה, זו מדרגה אחת: מדרגה שניה, מצד אותה מדרגה הראשונה יוצא

זו הזוהר

אלהים, היינו שהתפארת הוא ג"כ גבורה של השם אלהים, ואינון חד, אלא כיון שגם החסד אתאחיד בהתפארת לכן הוא נקרא מדת הרחמים: קפג. זה השם אלהים של כתר ... שנקרא צד"ק והיינו מדת המלכות והשכינה הקדושה: קפד. כאן הוא מגלה הסוד ברמז שכנסת ישראל היינו המלכות בהאי שמא אתקרי, פי' בהשם אדני שהוא עיקר שמה, והוא שמא, ר"ל השם אלהים במקום זה נשתלם, היינו שהוא רק מה שמוסיף להמלכות שלימות, כונתו ע"י השכינה הקדושה, כי השם אלהים הוא עיקר שמה של השכינה הקדושה, ואצל המלכות השם אלהים הוא טפל להשם אדני, והשכינה הקדושה היא בבחי' תוספות שלימות למדת המלכות שהיא אור נאצל מן מדת המלכות אשר תופיע לשכון בארץ במקום הראוי לזה, כידוע בסוד הפסוק ואופן אחד בארץ דהיינו מלכות שבמלכות דעולם עשיה: הנה זה עיקר גדול באמונת ישראל להבין הענין של מהימנותא קדישא, וזה יסוד גדול מיסודות של חכמת הקבלה, והמבין יבין: קפה. פי' בשמות אלהים:

קעו. פי' כל הספירות נכללין בהבינה כי ממנה יצאו, והכלל של הכל שהוא החכמה אבא נקשר באותו הנהר: קעז. פי' הנהר ההוא שהיא הבינה נקרא אמו של הגן היינו של התפארת, והוא למעלה מן התפארת כיון שהעדן היינו החכמה משתתף ונקשר בהבינה: קעח. אלו הפתחים הן החמשים שערי בינה: קעט. גבורה זו ספירת גבורה, ודינא זו מדת המלכות: קפ. להורות שהרחמים בה עיקר והדין טפל, ולפיכך השם אלהים של הבינה הוא רק בניקוד בהסתר אבל בהתגלות הוא השם הוי"ה המורה על חסדים ורחמים להמתיק הדינים: קפא. פי' נכתב אלהים ונקרא אלהים: קפב. פירוש שספירת גבורה היא התחלה אחת אל התפארת שנקרא זעיר אנפין, והיינו ... של צד קו השמאלי, כמו שבצד קו הימיני ההתחלה היא ספירת החסד, ומה שאומר וביה אתאחיד כונתו להגבורה נאחזת נקשרת במדת התפארת, כיון שהתפארת הוא מדת הרחמים המורכבת מן חסד וגבורה, ובוה יפורש הפסוק הוי"ה הוא האלהים באלין אתוון של

כָּלָה: י ראש מסב עמל שפתימו (יכסומו) יכסמו: יא (ימיטו) ימוטו עליהם גחלים
 באש יפלם במהמרות כל יקומו: יב איש לשון כל יבון בארץ איש חמם רע
 יצודנו למרחפת: יג (ידעת) ידעתו פי יעשה יהוה **וְיָשִׁבוּ יִשְׂרָאֵל דִּין עָנִי מִשְׁפַּט אֲבִינִים:**
 יד אך צדיקים יודו לשמך ישובו ישרים את פניך:

— זוהר תהלים —

יראו הצדיקים וישמחו

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): זוהר
 בראשית 9' וישב (דף קצא): אמר רבי יצחק,
 עתידים הם הצדיקים לראות את יצר הרע
 כמו הר גדול, ויתמהו ויאמרו, איך יכלנו
 להכניע את ההר הגדול העליון הזה!?
 ועתידים הרשעים לראות את היצר הרע
 דקיק כמו חוט של שערה, ויתמהו
 ויאמרו, איך לא יכלנו להכניע את חוט
 השערה כזה דקיק!? אלו יבכו ואלו יכבו.
 והקדוש ברוך הוא יבער אותו מן העולם
 וישחט אותו לעיניהם, ולא ישלט עוד
 בעולם, ויראו הצדיקים וישמחו, כמו
 שנאמר (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך
 ישובו ישרים את פניך.

העמים. פעם אחת עלו ישראל לחג את
 החג, והתערכו עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עמם, ואותה שנה לא נמצאה
 ברכה בעולם. באו ושאלו את רב המנונא
 סבא. אמר להם, ראיתם בתחלה סימן
 לזה? אמרו לו, ראינו סימן, שכששבנו
 משם כל הדרך היו סתומים ממים, וענן
 וחשכה נמצאו, שלא יכלו ללכת כל אותם
 שעלו לשם. ועוד, בשעה שנכנסנו
 להראות, פני השמים נחשכו ורגזו. (נחרדו
 ראה) אמר להם, ודאי או שיש בכם אנשים
 לא נמולים, או עובדי עבודת כוכבים
 ומזלות עלו עמכם, שהרי לא התברכו
 באותה שעה, פרט לאותם ישראלים
 שנמולו, ובאות הקדושה הזו מסתכל
 הקדוש ברוך הוא ומברך אותם.

ישנה האחרת עלו, ועלו אותם עובדי
עבודת כוכבים ומזלות,
 שהתערכו עמם כשהיו אוכלים קרבנות
 והיו שמחים. וראו את אותם עובדי
 עבודת כוכבים ומזלות שדפוסם
 בקשריהם לקשר הכתל. השגיחו בהם
 שכלם מברכים והם לא ברכו. באו ואמרו
 את הדבר לבית הדין. באו ושאלו אותם.
 אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה
 קרבן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו
 שהם עובדי עבודת כוכבים ומזלות והרגו
 אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את

כל ישראל ראויים לראות לפני ה' ברגל

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד): זוהר
 שמות 9' משפטים (דף קכ"ד ע"א): יראה כל
 זכורך, למה כל זכורך? אמר רבי אלעזר,
 כל זכורך ממש, משום שנוטלים ברכה
 מהמעין של הנחל. מכאן שנינו, כל בן
 ישראל שנמול, צריך להראות לפני המלך
 הקדוש, משום שנוטל ברכה ממבוע
 הנחל. זהו שכתוב כברכת ה' אליהך אשר
 נתן לך. וכתוב אל פני האדן ה', כמו
 שבארנו, שמשם מריקים ברכות ונוטלים
 ברכה. אשרי חלקם של ישראל מכל שאר

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

[זוהר ח"ב פ' פקודי (ד' רכ"ט ע"ב)] ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אך צדיקים יודו לשמך יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ - באותו עולם.

עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך וגו'.

אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ - בעולם הבא

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד):

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

[זוהר ח"ב פ' פקודי (ד' רכ"ט ע"ב)] ועל כן הנשמה מתלבשת בשני עולמות, להיות לה שלמות בכל - בעולם הזה שלמטה ובעולם שלמעלה. ועל זה כתוב, (שם קמ) אך צדיקים יודו לשמך יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם. אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם - באותו עולם.

עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הזרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אך צדיקים יודו לשמך וגו'.

אך צדיקים יודו לשמך - בעולם הזה. יִשְׁבוּ יְשָׁרִים אֶת פְּנֵיהֶם - בעולם הבא

אך צדיקים יודו לשמך וגו' (קמ, יד):

קמא « מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן קְרָאתִיךָ חוֹשֶׁה לִי הַאֲזִינָה קוֹלִי בְּקִרְאִי לָךְ: ב תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב: ג שיתח

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לכאב הלב

ה' קראתיך חושה לי (קמא, א): [שימוש תהלים לפרק קמא] טוב לאמרנו לכאב הלב.

— זוהר תהלים —

המגפה. משום שלא יכולים כל הצדדים הרעים וכל המקטרגים לעמד לפני הקטרת, ועל זה היא סוד [חדות] הכל וקשור הכל.

ובשעת המנחה, כשהדין שרוי בעולם, התכונן דוד באותה תפלה, שכתוב תכונ תפֿלתי קטרת לפניך וגו'. ותפלה זו שעולה תעביר רגז דין הקשה ששולט בעת בזמן הזה באותה קטרת, שדוחה ומעבירה מלפניו כל רגז [שעולה כעת בשעה זו באותה קטרת שמעבירה כל רגז] וכל קטרוג שבעולם, [הינו מה שכתוב] [מה הטעם? משום שהיא] מנחת ערב, כשהדין תלוי בעולם. בא ראה, כשנחרב בית המקדש, בשעה שנשרף, היה זמן מנחה, ועל זה כתוב (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי ינטו צללי ערב. מה זה צללי ערב? אותם מקטרגים של העולם ורגזי הדינים שמזמנים באותה השעה. ועל זה שנינו שצריך אדם לכונן דעתו בתפלת המנחה. בכל התפלות צריך האדם לכונן דעתו, ובתפלה זו יותר מכל, משום שהדין שרוי בעולם, ועל זה זמן תפלת המנחה יצחק תקן אותה, והרי פשוטה.

קטרת מסלקת מזיקים ומביאה שמחה לעת ערב בעולם

תבון תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב (קמא, ב): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רל)] פתח רבי חזקיה ואמר, (תהלים קמא) תכונ תפֿלתי קטרת לפניך משאת פפי מנחת ערב. למה מנחת ערב ולא תפלת הבקר, שלא כתוב תכונ תפֿלתי בבקר? אלא כך נתבאר, תכונ תפֿלתי קטרת לפניך. קטרת לא באה אלא רק על חדוה. זהו שכתוב (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב. ולכן הכהן כשמדליק נרות, היה מקריב קטרת, כמו שנאמר (שמות ל) בהיטיבו את הנרות יקטירנה וכהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. בבקר על חדוה, שהשעה גורמת בערב לשמח צד שמאל, וכך ראוי, ולעולם לא בא אלא על חדוה. ובא ראה, קטרת מקשרת קשרים ואוחזת למעלה ולמטה, וזה מעביר מות וקטרוג ורגז, שלא יוכלו לשלט בעולם, כמו שכתוב (במדבר יז) ויאמר משה אל אהרן קח את המחטה ותן עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך מהרה וגו'. אחר זה כתוב וירץ וגו', וכפר על העם, וכתוב ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁמְרָה לְפִי נִצְרָה עַל דַּל שִׁפְתָי: ד אֵל תֵּט לְפִי לְדַבֵּר רָע
 לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשָׁע אֶת אִישִׁים פְּעָלֵי אֲוֶן וּבֹל אֶלְחָם בְּמִנְעַמֵיהֶם:
 ה יִהְיֶה לִּי צַדִּיק חֶסֶד וַיִּזְכִּיחֵנִי שְׁמֵן רֹאשׁ אֵל יְנִי רֹאשִׁי בִּי עוֹד וּתְפִלָּתִי
 בְּרַעוּתֵיהֶם: ו נִשְׁמָטוּ בְיָדֵי סֹלַע שִׁפְטֵיהֶם וְשָׁמְעוּ אֲמָרֵי בִּי נַעֲמוּ: ז כְּמוֹ פֶלֶח
 וּבִקַּע בְּאָרֶץ נִפְוֹרֵי עֲצָמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל: ח בִּי אֱלֹהֵי יְהוָה (קרי אלהים) אֲדַנִּי עֵינֵי
 בָּכָה חֲסִיתִי אֵל תַּעַר נַפְשִׁי: ט שְׁמֵרְנֵי מִיָּדִי פֶח יִקְשׁוּ לִי וּמִקְשׁוֹת פְּעָלֵי אֲוֶן:
 י יִפְלוּ בְּמִכְמָרֵיו רְשָׁעִים יַחַד אֲנֹכִי עַד אָעֵבֹד:

————— זוהר תהלים —————

בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת- בָּהּ
 מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ
 אֵל תֵּט לְפִי לְדַבֵּר רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת
 בְּרָשָׁע (קמא, ד): [זוהר ויקרא פ' תזריע (דף
 מ"ו)] כְּתוּב (תהלים קמא) אֵל תֵּט לְפִי לְדַבֵּר
 רָע לְהִתְעוֹלֵל עַל לֹוֹת בְּרָשָׁע. מִכָּאן שְׁנִינוּ,
 בְּדֶרֶךְ שְׁבָה רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת, בָּהּ מְנַהֲיָגִים
 אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה,
 וְכִי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַטֵּה אֶת הָאָדָם
 לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲטָא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים
 רָעִים? אִם כֵּן, אֵין דִּין בְּזֶה הָעוֹלָם וְלֹא

בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקֶּנֶת, שְׁכַתוּב
 בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע! אֵלֹא דְוֹד
 הַזֶּהִיר אֶת לְבוֹ לְהַנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּתְ אֵל לְבַבְךָ. מֵה זֶה
 וְהִשְׁבַּתְ? אֵלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלֵּשׁ
 לְחֹזֵר כְּנִגְדוֹ, וְלִהְיוֹלֵיךְ וְלִהְזַהֵיר אוֹתוֹ. וְכֵן
 אָמַר לוֹ: אֵל תֵּט לְפִי לְדַבֵּר רָע. לְלְבוֹ אָמַר
 דְוֹד, (כלומר) אֵל תִּטֵּה לְפִי דְרָכֵי הָאָדָם (ויכ
 אַמַר לוֹ, לְבִי, אֵל תֵּט לְדַבֵּר רָע. שְׁהִרִי דְבַר) רָע גּוֹרָם
 נִגַע בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהִיגוּ
 נִגַע צָרַעַת.

קמב « משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה: ב קולי אל יהוה אֶזְעַק
 קולי אל יהוה אֶתְחַנֵּן: ג אֶשְׁפָּךְ לִפְנֵי שִׁיחֵי צָרָתִי לִפְנֵי אֲנִיד:
 ד בַּהֲתַעֲפַף עָלַי רוּחִי וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי בְּאֶרֶץ זֵי אֶחְלֶךְ טָמְנֵנוּ פֶּחַ לִי: ה הַפִּיט
 ימין וראה ואין לי מִפִּיר אֶבֶר מְנוּס מִמֶּנִּי אֵין הִרְשׁ לְנַפְשִׁי: ו זַעֲקָתִי אֶלֶיךָ
 יְהוָה אֶמְרָתִי אַתָּה מַחְסֵי חֲלָקִי בְּאֶרֶץ חַחִיִּים: ז הַקְּשִׁיבָה אֵל רִנָּתִי בִּי
 דְלוּתִי מֵאֵד הַצִּילֵנִי מִרְדְּפֵי בִי אֲמַצֵּנוּ מִמֶּנִּי: ח הוֹצִיאָה מִמֶּסְגֵּר נַפְשִׁי לְחַדוּת
 אֵת שְׁמֶךָ בִּי יִבְתְּרוּ צְדִיקִים בִּי תִגְמַל עָלַי:

שימוש תהלים

לחולי השוקים

משכיל לדוד (קמב, א): [שימוש תהלים לפרק קמב] טוב לאמרו לחולי השוקיים.

זוהר תהלים

כל ישועות שבעולם תלויות בתשובה
 ובתפלה שמתפלל האדם להקב"ה
 קו"י א"ה' אֶזְעַק וגו' (קמב, ב): [זוהר ח"ב-דף
 יב:] קולי אל ה' אֶזְעַק קולי אל ה'
 אֶתְחַנֵּן, אמר רבי יהודה כל ישועות
 שבעולם תלויות בתשובה ובתפלה
 שמתפלל האדם להקב"ה, וכש"כ מי
 ששופך דמעות בתפלתו, שאין לך שער
 שלא יכנסו אותן הדמעות, בוא וראה מה
 כתוב (שמות ב) ותפתח ותראהו את הילד,
 ותפתח, זו השכינה העומדת על ישראל
 כאם על הבנים, והיא פותחת תמיד
 בזכותם של ישראל, כיון שפתחה ותראהו
 את הילד (ירמיה לא) ילד שעשועים שהם
 ישראל שמתחטאים לפני רבונם בכל,
 ומיד שמתחננים לפני הקב"ה חוזרים

בתשובה ובוכים לפניו כבן שבוכה לפני
 אביו, זש"כ והנה נער בוכה, וכיון שבוכה
 נתבטלו ממנו כל גזרות רעות שבעולם,
 מה כתוב, ותחמל עליו, נתעורר עליו
 ברחמים ומרחם עליו, ותאמר מילדי
 העברים זה, שהם רכי לב, ואל מילדי
 עכו"ם שהם קשי ערף וכבדי לב, מילדי
 העברים, רכי לב מאבותם ואמותם לשוב
 לפני רבונם, ותקרא את אם הילד, שהיתה
 בוכה כמו שכתוב (שם) קול ברמה נשמע
 נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה
 וגו', הוא בוכה ואם הילד היא בוכה,
 וא"ר יהודה לעתיד לבוא מה כתוב (שם)
 בבכי יבאו ובתחנונים אובילים, מהו בבכי
 יבאו, בזכות הבכיה של אם הילד שהיא
 רחל, יבאו ויוקבצו מן הגלות:

קמג « מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוֹנָדָה שָׁמַע תְּפִלְתִּי הַאֲזִינָה אֵל תַּחֲנוּנִי בְּאִמְנַתְךָ עֲנֵנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ: ב וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי: ג בִּי רַדְּף אֹיִב נַפְשִׁי דַּפָּא לְאַרְצֵן חַיְתִּי הוֹשִׁיבֵנִי בְּמַחְשָׁפִים בְּמַתִּי עוֹלָם: ד וַתִּתְעַשֶּׂה עָלַי רוּחִי בְּתוֹכִי יִשְׁתַּחֲוֶה לְבִי: ה זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם הָגִיתִי בְּכָל

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לחולי זרוע

ה' שמע תפילתי (קמג, א): [שימוש תהלים לפרק קמג] טוב לאמרו לחולי הזרוע.

זוהר תהלים

נקראת (בראשית יד) ומלכי צדק מלך שלם, כאשר נתעוררים דינים ממשפט הם כלם ברחמים כלם בשלימות^פ כיון שמשפט ההוא ממתיק לזאת הצדק, והדינים נתתקנים ויורדים כלם לעולם בשלימות ברחמים, ואז נקרא שעת ההזדוגות של בחי' זכר בבחי' נקבה^פ וכל העולמות ברחמים ובשמחה, וכאשר נתרבו עונות העולם ונטמא המקדש ובחי' זכר מתרחק מבחי' נקבה, ונחש התקיף מתחיל להתעורר^פ אז אוי לעולם שניזון בזמן ההוא מן צדק הזו, כמה מחנות משחיתים נתעורר בעולם, כמה צדיקים נפטרים מן

כְּאֲשֶׁר נִמְצָא צְדִיק גָּדוֹל בְּעוֹלָם אֶהְיֶה שֶׁל הַקֶּב"ה אֲזִי אֶפְּיִלוּ אִם נִתְעוֹרְרָה צְדָק בְּלִבָּדָה יְכוּל הָעוֹלָם לְהִנָּצֵל בְּזִכְרוֹתוֹ וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עַבְדְּךָ וְגו' (קמג, ב): [זוהר ח"ג דף רצא:] וְאֵל תִּבּוֹא בְּמִשְׁפַּט אֶת עַבְדְּךָ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָּל חַי. כתיב (תהלים פט) צדק ומשפט מכוון כסאך וגו': אמר רבי שמעון אלה שני המאורות התיקון של כסא המלך שנקראים צדק ומשפט הם תחלה וסוף בכל האמונה^פ ובהם נתעוררים כל הדינים שלמעלה ושלמטה, והכל נסתר במשפט, והצדק ניזון מזה המשפט^פ ולפעמים היא

זיו הזוהר

נקראת על שמו שהוא המשפיע להמלכות, והמלכות היא הסוף לכל אותן ז' ספירות המקבלת מהן שפע: קפז. ר"ל שהמלכות נשפעת מן התפארת: קפח. ענין דין של שלימות היינו שהגם שנשפע דין מ"מ הוא באופן שלא יהיה ע"י אותו הדין ח"ו מגרעת וחוסר החיים, אלא שיהיה בכח לסבול הדין שיסאר הכל בשלימות: קפט. פי' שבכ"מ שנזכר הזדוגות זכר ונקבה ענינו הוא השפעת שפע מן התפארת להמלכות ע"י התקשרותם זה בזו: קצ. זה סמא"ל כח השטן שרו של עשו, כי כך אמר יצחק לעשו

קפו. צדק ומשפט היינו מלכות ותפארת, ויש לקרותן תחלה וסוף בכל מהימנותא, סתם מהימנותא היינו הז' ספירות חג"ת נהי"מ, וכיון שהז' ספירות הן ב' כוללות של ב' עולמות בחי' זכר ובחי' נקבה משפיע ומקבל, כי התפארת הוא כולל שאר ה' ספירות והוא בחי' זכר משפיע, והמלכות כולל כל הספירות של עולם המלכות, והיא בחי' נקבה מקבל, לכן כל אותן ז' הספירות נקראין על שם שתי אלה הספירות צדק ומשפט שהן תחלה וסוף, ר"ל התפארת הוא הראשון והראש לשאר ה' ספירות, והשפעת השפע

פְּעִלְךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ אֲשׁוּחַח: ו פִּרְשִׁיתִי יָדַי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי בְּאָרֶץ עֵיפָה לְךָ סֵלַח:
 ז מִחַר עֲנִי יְהוָה: ח בָּלַתַּח רִיחִי אֶל תַּסְתֵּר פְּנֶיךָ מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יָרְדֵי
 בּוֹר: ט הַשְּׁמִיעֵנִי בִּבְקֶר חֶסֶדְךָ כִּי בָךְ בְּטַחַתִּי הוֹדִיעֵנִי דְרֹךְ זֶה אֵלֶיךָ כִּי אֵלֶיךָ
 נִשְׁאַתִּי נַפְשִׁי: י הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבֵי יְהוָה: יא אֵלֶיךָ כִּסְתִי: יב לְמַדְנִי לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנְךָ כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי רוּחַךָ טוֹבָה תִּנְחַנֵּנִי בְּאָרֶץ מִיִּשְׂרָאֵל: יג לְמַעַן שִׁמְךָ יְהוָה
 יד תְּחַיֵּנִי בְּצַדִּיקְתְּךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשִׁי: יו וּבְחֶסֶדְךָ תִּצְמֹת אֹיְבֵי וְהֶאֱבֹדְתָ
 כָּל צָרְרֵי נַפְשִׁי כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ:

— זוהר תהלים —

נגד צדק, דוד המלך בתחלה אמר (תהלים כו) בחנני ה' ונסני וגו', שהרי אני אין מתירא מכל הדינים אפילו מן צדק הזו, ועוד אדרבא כי הלא אני נאחז בה, מה כתוב (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך, בצדק ודאי, אינני מתירא לעמוד נגד דינים שלה, ולאחר שחטא אפילו ממשפט היה מפחד, שכתוב ואל תבוא במשפט את עבדך, ובוא וראה כאשר תמתק צדק הזאת ממשפט אז נקרא צדק והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, שכתוב (תהלים לג) אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ.

העולם, וכל כך למה, לפי שנתרחק בחי' זכר מן בחי' נקבה, והמשפט אינו מזדוג בצדק הזו, ועל זה כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט, שהמשפט נתרחק מצד הזו ואינה נמתקת, והצדק יונקת ממקום אחרקצא. ובוא וראה כאשר נמצא צדיק גדול בעולם אהובו של הקב"ה, אז אפילו אם נתעוררה צדק בלבדה יכול העולם להנצל בזכותו, כי הקב"ה חפץ בכבודו, ואינו מפחד מן הדין, וכאשר זה הצדיק אינו עומד במדרגתו אז מפחד אפילו ממשפט ואין בכחו לעמוד כנגדו, כל שכן

קמד א לְדוֹד בְּרוּךְ יְהוָה צוּרֵי הַמְּלִמָּד יְדֵי לִקְרָב אֶצְבְּעוֹתַי לְמַלְחָמָה:
 ב חֲסָדֵי וּמְצוּדֹתַי מְשַׁנְּבֵי וּמְפַלְטֵי לִי מִגְּנֵי וּבֹז חֲסִיתִי הָרֹדֵד עִמִּי תַחְתָּי:
 ג יְהוָה מָה אָדָם וַתִּדְעֵהוּ בֶן אֲנוּשׁ וַתַּחֲשֹׁבְהוּ: ד אָדָם לַהֲבֵל דָּמָה יָמוּז
 הַצֵּל עוֹבֵר: ה יְהוָה הַט שְׂמוֹךְ וַתִּרְדַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֵׂנוּ: ו בְּרוּךְ בְּרַק
 וַתְּפִיֵצֵם שְׁלַח חֲצִיף וַתַּהַמֵּם: ז שְׁלַח יְדִיךָ מִמְרוֹם פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִמַּיִם רַבִּים מִיַּד
 בְּנֵי נֹכֵר: ח אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנִם יָמִין שְׁקֵר: ט אֱלֹהִים שִׁיר תִּדְרַשׁ
 אֲשִׁירָה לָךְ בְּנִבְלַל עֲשׂוֹר אֲזַמְרָה לָךְ: י הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: יא פְּצַנִּי וַחֲצִילֵנִי מִיַּד בְּנֵי נֹכֵר אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שׁוֹא וַיִּמְיֵנִם

שימוש תהלים

לשבירת יד

לדוד ברוך ה' צורי (קמד, א): [שימוש תהלים לפרק קמד] לשבירת יד והוא טוב לשמירה מן המזיקים ושדים.

זוהר תהלים

החיים קצג ומן השורש הוא יתקיימו שאר השרשים למטה, כי כלם מושרשים ומתקיימים ממנו, אשר עומד לנס עמים, שזה הוא עומד לנס ולאות על סוד השם הקדוש קצג אליו גוים ידרשו, כי שם הוא סוד הקיום של השם הקדוש קצג ולפיכך אליו גוים ידרשו, כמש"כ (שם ב) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' וגו', ועל כן אליו גוים ידרשו, והיתה

הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד
 עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה: (קמד, א): [זוהר
 ח"ב-ב 97 רכא:] הַנּוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים
 הַפּוֹצֵה אֶת הָדוֹד עֲבָדוֹ מִחֶרֶב רָעָה. פְּצַנִּי
 וַחֲצִילֵנִי וּגְוִי. רַבִּי אַבְא פַתַח (יִשְׁעֵי יֵא) וְהִיא
 בְּיוֹם הַהוּא שׁוֹרֵשׁ יֵשִׁי אֲשֶׁר עֲמַד לְנֶס
 עַמִּים אֲלֵיו גּוֹיִם יִדְרְשׁוּ וְהִיא מְנוּחַתּוֹ
 כְּבוֹד, וְהִיא בְּיוֹם הַהוּא, בְּזִמְנָן שֶׁהַקְּב"ה
 יִרְבֶּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם יִתְקַיֵּם הַשׁוֹרֵשׁ שֶׁל עֵץ

זיו הזוהר

מן הזוהר חדש בענין ספירת היסוד, וז"ל ובגין האי דאקרי צדי"ק מתזנין עלאין ותתאין, ועליה קיימין וביה מסתמכין והוא יסודא ושרשא דילהון וכו' יעו"ש, ובזה יובן מה שאומר דכלהו אשתרשן ואתקיימין מניה, כי על ידו תבא השפע למלכות וממנה נתחלק לכל המלאכים והשרים והעולמות שתחתיה, והמעין בזה"ק בענין הסולם שחלם יעקב יבין כאן הדבר לאשורו: קצד. פי' שספירת היסוד הוא הנס והאות לרזא דשמא קדישא, היינו למדת המלכות: קצה. פי' שהיסוד הוא סוד הקיום של מדת המלכות, כי השפע שמעביר

קצג. פי' בזמן הקץ שיתגלה משיח בן דוד והיה שלום בעולם אז יתקיים שרשא דאילנא דחיי, הנה רבו הפירושים כאן, ולפע"ד נראה לפרש שמוסב על ספירת היסוד שאז יתקיים יתגדל ויתחזק בסוד הכתוב ובידך לגדל ולחזק לכ"ל, וזה רמז שאז ימצא הצדיק אבדתו שאבד ויתגדל ויתחזק כראוי להעביר השפע למלכות בהזדוגותה עם התפארת, כי יסודא ושרשא הם כמו שמות נרדפים, הם יסוד נאה לו מצד התפארת, והשם שורשא נאה לו מצד המלכות, ועיין לקמן בהפסוק עיני כל אליך ישברו, שם מובא מאמר

ימין שְׁקֵר: יב אֲשֶׁר בְּנִינוּ בְּנִטְעִים מְגִדְלִים בְּנִעוּרֵיהֶם בְּנוֹתֵינוּ כְּזוֹת מְחַטְבוֹת
 תְּבִנִית הַיֵּבֶל: יג מוֹזֵינוּ מְלֵאִים מְפִיקִים מִזֶּן אֶל זֶן צֹאוּנוּ מְאֲלִיפוֹת מְרַבְבוֹת
 בְּחִצּוֹתֵינוּ: יד אֲלוּפֵינוּ מְסַפְּלִים אִין פְּרִין וְאִין יוֹצֵאת וְאִין צֹחָה בְּרַחֲבֵתֵינוּ:
 טו אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁהוּוֹהוּ אֱלֹהֵיוֹ תְּחִיבָהּ הַיְיָ:

זוהר תהלים

מנוחתו כבוד, מנוחתו זה בית המקדש, שכתוב (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד, כבוד, שבזמן ההוא כך יהיה נקרא כבוד ה', שכתוב (ישעי' ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו'.

פרוש תבת שְׁכָכָה לוֹ

אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי
 אֱלֹהֵיוֹ (קמד, טו): [זוהר ח"ג פ' נשא -
 אידרא רבא קדישא (דף קל"ג.)] תְּקוּנָא
 חְמִישָׁאָה. נְפִיק אֲוֶרְחָא אַחְרָא מִתְּחִיל
 פּוּמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (מִיכָה ז) לֹא הִחֲזִיק

לְעַד אַפּוֹ. קוּם רְבִי יוֹסִי. קוּם רְבִי יוֹסִי, פְּתַח
 וְאָמַר, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה לוֹ
 אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי אֱלֹהֵיוֹ. אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁכָכָה
 לוֹ. מֵהוּ שְׁכָכָה לוֹ. כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (אסתר ז)
 וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שְׁכָכָה, שְׁכִיף מְרוּגְזִיָּה. דְּבָר
 אַחֲרָה. שְׁכִיף בְּרוּגְזִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (במדבר יא) וְאִם כָּכָה אֶת עוֹשֶׂה לִי הֲרֹגִי נָא
 הָרוּג. דָּא הוּא דִּינָא דִּינָא. אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁי
 אֱלֹהֵיוֹ, רְחֵמֵי דְרַחֲמֵי. דְּבָר אַחֲרָה, שְׁכָכָה,
 שְׁמָא דְכְּלִיל כָּל שְׁמֵהֶן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְעַבְרֵי רוּגְזִיָּה, וְאַנְחָ בֵּיהּ לְזַעִיר אֲנַפִּין,
 וּמְעַבֵּיר עַל כָּל אֲיֻנוּן דְּלָבָר.

זיו הזוהר

ידעת כמה עולמות תחתיה וכמה אילנות לאין קץ, וכלם קיימים בהאי שרשא, ולכן אליו גוים ידרשו כי הוא הר ה', כד"א לכו ונלעה וגו', כבוד דהכי אקרי בההוא זמנא וגו', הרגיש כי לעולם מלת כבוד הוא בבינה או בתפארת כנוצר בפרשת תרומה (קכו): ולזה אמר כי בההוא זמנא דתהוי אור הלבנה כאור החמה אז תקרא גם היא כבוד, עכ"ל:

אליה היינו הקיום שלה: אמנם אולי שגיתי בפירושי, לכן אביא פירוש אחד מן שאר הפירושים, והוא פירוש הרח"ו זצ"ל, וז"ל יתקיים שרשא דאילנא דחיי וכו', היא המלכות שהיא שורש האילן, ואל תתמה כי שני שרשים הם כנוצר בתיקונים בסוד שי"ן עלאה בינה ויש"ן תתאה מלכות דבה אתנטע אילנא דחיי בההוא גן, וזה יובן בסוד מעילא לתתא ומתתא לעילא, וכבר

ל לחודש

קמה א תהלה לדוד ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד:
 ב בכל יום אברכה ואהללה שמך לעולם ועד: ג גדול יהוה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר: ד דור לדור ישבח מעשיך וגבורתיך וגידו:
 ה דור כבוד הודך ודברי נפלאותיך אשיתה: ו ועוזו נוראתיך יאמרו (וגדולתיך)
 וגדולתיך אספרנה: ז וזכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו: ח חנון ורחום יהוה ונורא אפים ונגדל חסד: ט טוב יהוה לכל ורחמיו על כל מעשיו:

שימוש תהלים

לפחד

תהלה לדוד (קמה, א): [שימוש תהלים לפרק קמה] טוב למי שקבל פחד. יאמר אותו ג"פ ואח"כ יאמר יושב בסתר ז' פעמים

זוהר תהלים

כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד (קמה, א): [זוהר ח"ב פ' וארא (דף כ"ח):] רבי יצחק פתח פסוק זה, (תהלים קמה) ארוממך אלהי המלך ואברכה שמך לעולם ועד. בא ראה, דוד כנגד דרגתו אומר, שכתב אלהי שלי. משום שרצה להעלות שכחו ולהכניס אותו לאור עליון להתערב זה בזה להיות הכל אחד, משום כך ארוממך אלהי המלך וגו'. ששנינו, כל ימות דוד השתדל לתקן את הכסא ולהאיר פניה כדי שתגן עליו, ויאר תמיד האור התחתון באור העליון להיות הכל אחד. וכשבא שלמה, מצא העולם שלם, והלבנה התמלאה, ולא צריך לטרח עליה להאירה. אות ט' טוב הוא טוב ה' לכף ורחמיו על כל מעשיו (קמה,

ט): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף ל ע"ב)] וירא אלהים את האור כי טוב. שנינו, כל חלום שעומד בקיום של פי טוב, שלום הוא למעלה ולמטה. ראה אותיות, כפי דרכו כל אחד ואחד. ראה ט' - טוב לו, טוב לחלומו, שהרי התורה פתחה בו כי טוב. מאיר מסוף העולם לסוף העולם. ט' טוב. טוב הוא אור בשלמות. ט' תשיעי של הכל. אות שמאיר מעליון ראשית ונכלל בו ונעשה בסתר של נקדה סוד של י' שהיא נקדה אחת. ו' מכחו יצא. בו נעשו שמים. כשהסתיים בנקדה אחת ונגזו פנימה, האירה ב'. ממנה יצאו עליון ותחתון. עליון טמיר. התחתון גלוי בסוד של שנים, ועומד בכח שלמעלה. וזהו טו"ב. שלש האותיות הללו טו"ב נכללו אחר כך לצדיק העולם שכולל הכל למעלה ולמטה, כמו שנאמר (שם א) אמרו צדיק כי טוב. בגלל שאור עליון כלול בו,

—== זוהר תהלים ==—

שְׁמַעוֹן, בְּרוּךְ הֶרְחַמְן שְׁהֲרַחֵשׁ לָנוּ נִס, שְׁהָרִי כָּל מִי שְׁמַסְתַּכֵּל בְּזֶה כְּשֶׁהוּא בְּקִיּוּמוֹ, אוֹ שֶׁהוּא מְסַתַּכֵּל בְּאָדָם, לֹא יִנְצֵל בְּיָדָיו. כָּל שֶׁכֵּן אִם יִקְרַב אֵלָיו. קָרָא עָלָיו, (תהלים צא) לֹא תִאָּנֶה אֵלָיִךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֶהְלֶךְ. וּבְכָל עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֵין לָנוּ לְנֶהֱג בְּזִיּוֹן בְּכָל מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְעַל זֶה כְּתוּב, (שם קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְכְתוּב, יוֹדוּךָ ה' כָּל מַעֲשֶׂיךָ.

סוד שלוח הקן

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר חדש מדרש רות (דף צ"ג):] אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן קִיסְמָא אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, בָּרָא אוֹתוֹ בְּשִׁלְשָׁה קְשָׁרִים, וְהֵם חֲכָמָה וְתְבוּנָה וְדַעַת, שְׁכַתוּב (משלי ג) ה' בְּחֲכָמָה יִסַּד אָרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתְבוּנָה בְּדַעַתוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וְכָל הַקְּשָׁרִים בְּאָדָם. וְקָשַׁר הַתְּבוּנָה שְׁפָקַע מֵהֶם, הַתְּפִשֵּׁט בְּשָׂר הַבְּרִיּוֹת, וּבְכָלֵם יֵשׁ הַשֶּׁכֶּל לְפִי דְרָכּוֹ. הָעוֹף הַזֶּה, כְּשֶׁפּוֹרַח מְגוּזָלָיו וְנִשְׁלַח מֵעַל בְּנָיו, מִצְפָּצֵף וְהוֹלֵךְ, וְלֹא יוֹדֵעַ לְאֵיזָה מְקוֹם הוֹלֵךְ, נוֹדֵד לְאִבָּד אֶת עֵצְמוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁכַתוּב בּוֹ (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו, אֶפְלוּ עַל יְתוֹשׁ קֶטֶן בְּעוֹלָם, רַחֲמָיו עַל הַכֹּל. אוֹתוֹ הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹף מִתְעוֹרֵר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר עַל בְּנָיו. אִזּוֹ קוֹל יוֹצֵא לְפָנָיו וְאוֹמֵר: כְּצִפּוֹר נוֹדֵדֶת מִן קִנָּה בֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ. אִזּוֹ הוּא מְעוֹרֵר רַחֲמִים עַל כָּל אוֹתָם הַהוֹלְכִים וְנוֹדֵדִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, וּמֵאֲתֵר לְאֲתֵר

שְׁכַתוּב (תהלים קמה) טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. לְכָל כְּתוּב, זֶה סֵתָם שֶׁל הַדְּבָר בְּשֶׁבִיל לְהַאִיר יוֹם אֶחָד שְׁמַאִיר לְכָל, עָלְיוֹן עַל הַכֹּל. עַד כָּאֵן סֵתָם הַדְּבָרִים.

אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְנִתּוּשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד

טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו (קמה),
 (ט): [זוהר ח"ג פ' אמור (דף ק"ח):] רַבִּי שְׁמַעוֹן הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אֲלֶעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה. הִגִּיעוּ לְחֵרִיץ מִיָּם אֶחָד. הַחֲלִיק רַבִּי יוֹסִי בְּבִגְדָיו לְתוֹךְ הַמַּיִם, אָמַר, הַלְוָאִי שְׁחָרִיצֵי הַמַּיִם לֹא הָיוּ נִמְצָאִים. אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסוּר לָךְ! שְׁמַשׁ שֶׁל הָעוֹלָם הוּא, וְאֲסוּר לְנֶהֱג קְלוֹן בְּשִׁמְשׁוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהֵם מַעֲשִׂים שֶׁל אָמֶת שְׁנִמְצָאִים בְּהִנְהָגוֹת הַהִשְׁגָּחָה הָעָלְיוֹנָה. פָּתַח וְאָמַר, (בראשית א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה - סֵתָם, אֶפְלוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וְיִתּוּשִׁים, וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁנֵרָאִים מִחֲבָלֵי הָעוֹלָם, בְּכָלֵם כְּתוּב וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, בְּלֵם שְׁמַשֵּׁי הָעוֹלָם, מִנְהִיגֵי הָעוֹלָם, וּבְנֵי אָדָם אֵין יוֹדְעִים.

עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַדָּאִי זֶה הוֹלֵךְ לְהֲרַחֵשׁ לָנוּ נִס. רִץ אוֹתוֹ נְחָשׁ לְפָנֵיהֶם וְנִקְשַׁר בְּאַפְעָה אֶחָד בְּקֶשֶׁר הַדֶּרֶךְ, הַסִּיטוֹ (גלחמו) זֶה אֶת זֶה וּמִתּוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעוּ, רָאוּ אֶת שְׁנֵיהֶם שׁוֹכְבִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי

י יודיך יהוה **כָּל מַעֲשֵׂיךָ וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ: יא כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ**

— זוהר תהלים —

הים. אדם משבח ומרומם את המלך העליון, והעוף מצפצף ומשבח את רבונו, שהוא האלה העליון. ומשום כך, למען ייטב לך. לא כתוב איטיב לך, אלא ייטב לך. אותו השלוח של הצפור שמשלח, שמעורר על העולם להיטיב לך. רבי בון קם והלך אליו, ומצא שהוא רבי ינאי הזקן, מן החברים. נכנס אצלו ונשקו בראש. אמר, כמו שנחמת את לבי, כך ינחם הקדוש ברוך הוא אותך. ישבו יחד.

ברכת פהנים דוקא על ידי הכהן מדת החסד וקדשת הלויים

וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ (קמה, י): [זוהר ח"ג פ' נשא (דף קמ"ה:)] אמר רבי יצחק, משום שאין שכינה שורה במי שלא נשא אשה, וכהנים צריכים יותר מכל שאר העם להשרות בהם שכינה. וכיון ששורה בהם שכינה, שורה בהם חסד, ונקראים חסידים, וצריכים לברך את העם. זהו שכתוב (תהלים קמה) **וְחַסְדֵיךָ יִבְרַכּוּכָהּ**. וכתוב (דברים לג) תמיד ואוריך לאיש חסידך. ומשום שכהן נקרא חסיד, צריך לברך. ומשום כך כתוב, דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו. מה הטעם? משום שנקראים חסידים, וכתוב וחסידך יברכוכה. כה תברכו את בני ישראל אמור להם. כה תברכו - בלשון הקדש. כה תברכו - ביראה. כה תברכו - בענוה. אמר רבי אבא, כה תברכו - למדנו, הצדק הזה נקרא כ"ה, שכל הדינים מתעוררים מכ"ה

אחר. שבורי לב, שבורי כח. ומעורר רחמים על כל העולמות וחס עליהם, ועוזב את חטאי הנוודים ממקומם, וחס עליהם ועל כל העולם.

וַעֲלֵ כֵן אמר הקדוש ברוך הוא, אשרי הצפור בחוץ. והיא מעוררת רחמים על כל העולם. מי גרם לחוס על העולם ולעורר עליהם רחמים? אותו האדם ששולח אותה הצפור לצערה בשני גונים, כך מתעורר הקדוש ברוך הוא ומתמלא רחמים על כל אותם בעלי הצער, ועל כל אותם שנוודים ממקומם. ומשום כך, שכרו של האדם הזה, מה כתוב בו? (דברים כב) למען ייטב לך והארכת ימים. קם רבי בון על רגליו, ושמח ואמר: ברוך הרחמן ששמעתי את הקול הזה, ואלמלא לא באתי לעולם אלא לשמע את זה - די לי! חזר אותו הקול כמו מקדם, פתח ואמר, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית וגו'. כל העולם לא באים אלא בחכמה, והאדם התמלא בכל. שאר הבריות, בציור (בתוספת) של חכמה שנשארה באדם.

וְאֵף על גב שכל הבריות כך, לא היתה בריה קלה לרדף אחר מעשה האדם כמו העוף. אדם בונה בנין לדוורו, והעוף בונה בנין לדוורו. אדם מביא מזון לבנו, העוף מביא מזון לבניו. אדם מרפא את המחלות בעשב, והעוף מרפא את המחלות בעשב. אדם אמן ועושה אגניות בים, והעוף נוטל גוזליו ומתקינם על חוף

זוהר תהלים

אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח. בזאת, זה שאמרנו. זאת חבל חלקו לירש ולעשות לו נקמות. ושנינו, עשה הקדוש ברוך הוא את דוד מרובה קדושה עם האבות, כתרם עליונים קדושים של הכל, שירשו האבות. ולמדנו שדוד הוריש מלכות לבניו, ובמקום מלכות העליונה התחזק וירש הוא ובניו מלכות זו שלא תעבר משלטונם לדורי דורות.

ולמדנו, בשעה שכתר המלכות הזה התעורר לבני דוד, אין מי שיעמד לפניו. וראיתי אני דניאל לבדי את המראה, משום שמבני דוד היה, שכתוב (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה וגו'. והוא ראה ושמח בזה שהוא מצד ירשת חלק חבל אביו, ומשום שהיה שלו הוא סבל, ואחרים לא סבלו. שאמר רבי שמעון, בשעה שהכ"ה הזאת מתעוררת בדנייה, לא יכולים בני העולם לעמד לפנייה. ובשעה שהכהנים פורשים ידיהם, שבאים מחסד, מתעורר חסד שלמעלה ומתחבר בכ"ה הזאת, ומתבשמת ומתברכת בפנים מאירות לבני ישראל, ומעבירים מהם דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל, ולא את שאר העמים. בגלל כך כהן ולא אחר. כהן, כדי שיתעורר הכתר הזה שלו, חסד, על ידו, שנקרא חסיד, שכתוב (דברים ג) לאיש חסידך. והוא בא מצד החסד. וכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברוכה. אל תקרי יברוכה, אלא יברכו כ"ה. כה תברכו - בשם המפרש. כה תברכו - בלשון הקדש.

(ממנו), והינו מה שאמר רבי אלעזר, מה זה מכה (שכה) רבה? כלומר, מכה מכה. וכתוב (שמות ז) והנה לא שמעת עד כ"ה, כמו שהפחיד משה. וכתוב בזאת תדע כי אני ה', והכל אחד. וכתוב ולא שת לבו גם לזאת, שהזמינה להחריב את ארצו.

מהכ"ה הזאת מתעוררים הדינים, ומשהתחבר עמה חסד, מתבשמת. ומשום כך נמסר זה לפהן שבא מחסד, כדי שתתברך ותתבשם כ"ה. זהו שכתוב כה תברכו. כלומר, אף על גב שהכה הזאת נמצאת בדינים, תבשמו אותה ותברכו אותה, שכתוב כה תברכו את בני ישראל. תברכו בחסד זה את כ"ה, ותבשמו אותה מול ישראל, כדי שלא ימצאו בה דינים. זהו שכתוב כה תברכו את בני ישראל אמור להם. לא כתוב אמרו, אלא אמור, להוציא משרבו הפריצים שלא מפרסמים דבר, שהרי לא הצטוו לפרסם השם, משמע שכתוב אמור להם. אמור סתם. דבר אחר אמור - בין שכתוב כה תברכו, למה לא כתוב תאמרו? אלא שנה רבי יהודה, אמור להם, זכו - להם. לא זכו - אמור סתם.

רבי יצחק פתח, (דניאל י) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה וגו'. וראיתי אני דניאל לבדי?! והרי שנינו, הם נביאים, והוא לא נביא, ומי הם? חגי זכריה ומלאכי. אם כך, נעשה קדש חל, והרי כתוב לא ראו, למה פחדו? ובדניאל כתוב וראיתי אני, ולא פחד, והוא לא נביא, הרי חל קדש? אלא כך למדנו, כתוב (תהלים כז)

—==—==—== זוהר תהלים —==—==—==

כהן על ידו, צריך הוא להתקדש בתחלה. ולמה לוי? שיתקדש על ידי כהן אחר. למדנו, כהן אחר לא צריך, שהרי כהן שאינו שלם, לא צריך זה הכהן השלם להפגם על ידי פגום שלא שלם. אבל לוי שהוא שלם וראוי לעלות לדוכן ולעבד באהל מועד, הרי הוא שלם, והרי נקרא קדוש, שכתוב וקדשת את הלויים. אמר רבי תנחום, אף נקרא טהור, שכתוב וטהרת אתם. ומשום כך צריך להוסיף כהן קדשה על קדשתו. למדנו, כהן שפורש ידיו, צריך שהאצבעות לא יתחברו זו בזו, כדי שיתברכו כתרים קדושים כל אחד ואחד לבדו כמו שראוי לו, משום ששם הקדוש צריך להתפרש באותיות רשומות שלא לערב זה בזה, ולא תכונן (ולחתכון) באותם דברים.

אמר רבי יצחק, רוצה הקדוש ברוך הוא שיתברכו עליונים כדי שיתברכו תחתונים, ויתברכו עליונים שהם קדושים בקדשה עליונה על ידי התחתונים, שהם קדושים בקדשה עליונה, שהם קדושים מכל קדושים שלמטה, שכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. אמר רבי יהודה, כל כהן שלא יודע סוד זה, ולמי מברך, ומהי הברכה שמברך - אין ברכתו ברכה, והיגו מה שכתוב (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפייהו. מה זה דעת? דעת סתם. ותורה יבקשו מפייהו, עליונים יבקשו מפייהו. ומה יבקשו מפייהו? תורה. תורה סתם. איך אחוזה תורה שלמעלה שנקראת תורה סתם? שלמדנו, תורה שבכתב ותורה שבעל פה באותם כתרים

למדנו, אמר רבי יהודה, בשעה שהכהן שלמטה קם ופורש ידיו, כל הכתרים (ספירות) הקדושים שלמעלה מתעוררים ומתקנים להתברך, ומאירים מעמק הבאר שנמשך להם מאותו עמק שיוצא תמיד, ולא פוסקים הברכות הנובעות מבויעים לכל העולמות, ומתברכים ומשקים מכלם. ולמדנו, באותו זמן לחש ושתיקה יש בכל העולמות. למלך שרוצה להודג במלכה ורוצה להכנס אליה בלחש, וכל השמשים מתעוררים באותו זמן ומתלחשים: הרי המלך בא להודג במלכה. מי המלכה? זו כנסת ישראל. מי כנסת ישראל? כנסת ישראל סתם.

למדנו, אמר רבי יצחק, כהן צריך לזקף ימין על שמאל, שכתוב (ויקרא ט) וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם. ידו כתוב, ולא ידיו, משום ששבח הימין על השמאל. אמר רבי אלעזר, סוד הוא, משום שכתוב (בראשית א) והוא ימשל בך. למדנו, כהן שרוצה לפרש ידיו, צריך שיתוסף קדשה על קדשתו, שצריך לקדש ידיו על יד הקדוש. מי יד של הקדוש? זה לוי, שצריך כהן לטל קדשה של מים מידי, שכתוב וקדשת את הלויים. הרי הם קדושים. וכתוב בלויים, (במדבר יח) וגם את אחיך מטה לוי וגו'. שבט אביך - כלל. מכאן שכל כהן שפורש ידיו, צריך להתקדש על ידי קדוש, להוסיף קדשה על קדשתו. ולכן לא יטל קדשה של מים מבין אדם אחר שאיננו קדוש.

ובספרא דצניעותא למדנו, לוי שהתקדש

וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ: יב לְחֹדֵיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וּכְבוֹד הָהָר מִלְכוּתוֹ: יג מִלְכוּתְךָ מִלְכוּת כָּל עֲלָמִים וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל הַיָּם וְדָרוּ: יד סוּמְךָ יִתְהַוָּה לְכָל הַנְּפִלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: טו עֵינַי בַּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:

זוהר תהלים

ועליונים שנקראו כף. מה הטעם? כי מלאך ה' צבאות הוא. ולמדנו שצריך הכהן לכונן באותם דברים שלמעלה ליחד את השם הקדוש כפי שצריך.

בכל לילה ולילה מברכים להשי"ת שמו כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו (קמה, יא): [זוהר חדש פ' בראשית (דף י"ט)] אמר רבי חייא בר יעקב, אין לך בכל לילה ולילה שאין הפרוזה יוצא ואומר: עלו חסידים, באו וברכו ליוצרכם! זהו שכתוב (תהלים קמה) וחסידך יברכוכה. כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו. ולמה? להודיע לבני האדם גבורותיו וגו'.

ושני מזונות אלו משנים זה מזה, וכלם שלשה מזונות כתובים כאן: (תהלים קמה) ואתה נותן להם את אכלם בעתו - זה מזון העשירים, שנותן אכל רב בעתו. הרי אחד. שנים - שכתוב ומשביע לכל חי רצון, זה מזון העניים, שהם שבעים מרצון ולא מתוך אכל רב. שלשה - שכתוב פותח את ידך, זהו חזק לאותו מקום, ובפתיחת ידיו יוצא רצון ושבע לכל.

עוד כף למדנו, שאינו אלא פעמים בשביל מזון ופרנסה בכל יום, שאילו חיוב על האדם. ואם אמר יותר, לא בגלל חובה הוא, אלא בשביל שבח תוף תשכחות של זמירות דוד המלך. (שיוצא ידיו של הקדוש ברוך הוא ומברך ושבעים מרצון, ועל זה אין חיוב הוא אלא פעמים ביום, ושכח הוא לקדוש ברוך הוא לתת לו זמירות של דוד המלך) מה הטעם? משום שפרנסה לא ראוי לשאל, רק לאחר התפלה ופרנסת רבונו. המלך יאכל בתחלה, ואחר כך יאכלו עבדיו.

שבח אמירת תהלה לדוד בכל יום והטעם לג' פעמים

ואתה נותן להם את אכלם בעתו (קמה, טו): [זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ו)] אמר רבי אלעזר, שנינו, כל מי שאומר תהלה לדוד בכל יום שלש פעמים, הוא בן העולם הבא. והרי נתבאר הטעם. אם בגלל פרנסה ומזון של כל העולמות - פעמים הם בכל יום, בבקר ובערב, שכתוב (שמות טז) בתת ה' לכם בערב בשר וגו'. למה שלש פעמים בכל יום? אלא שנים למזון בני אדם ושל כל העולם, ואחד לתת חזק לאותו מקום שידין פתוחות.

מתיקות קריאת שמע

זהו שכתוב, (שיר השירים ה) באתי לגני אחתי כלה [וגו'] אכלתי יערי עם דבשי שתיתי ייני עם חלבי, אחר כך אכלו רעים. אכלתי יערי - זו תפלת מישב. עם דבשי - זו קריאת שמע. אכלתי יערי - זו תפלת מישב, אותו יער

— זהו זה תהלים —

ואתה נותן להם את אכלם בעתו. שהכל הזה, כשמתעורר אל הפלה, שהיא כנסת ישראל. ואז הוא לרחם על העולם, וכל העולמות בשמחה ושעשוע. ואז מה כתוב? פותח את ידך וגו'. וזה רצון הרצונות, שיורד מן המח הנסתר לכל הזאת, וכיון שהכל הזו מתברכת, כל העולמות התברכו. זהו שכתוב צדיק ה' וגו', קרוב ה' וגו', רצון יראיו יעשה וגו'. וכמו שברא את זה בעולם העליון בסוד שמו הקדוש, כך ברא בעולם התחתון ששה צדיקי אמת, ואחד שביעי, ככתוב (קהלת ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים.

ובשגורמו החטאים ודחו את אותו כל, שנקרא צדיק, ממקומו, ככתוב (עמוס ב) על מכרם בכסף צדיק, אמר הקדוש ברוך הוא: אני גזרתי שיהיה העולם התחתון כמו העולם העליון, ויהיה אותו הצדיק שליט על הארץ, ויהיו כל בני העולם מתברכים על ידו. זהו שכתוב (בראשית מט) בן פרת יוסף, שהרי אין בכל איברי הגוף שיעשה פרות, אלא רק הצדיק יסוד עולם הזה. ובן פרת עלי עין, מה זה אומר? אלא כמו שהעין הזו קיום הגלגל, שאין יכול הגלגל להתקיים אלא בבת העין שלו, כך יוסף הוא כעין לכל אותם הששה שסובבים אותו, מימין שלשה ומשמאל שלשה, והוא מקיים אותם, וכך הוא לכל העולם, שהרי העולם לא עומד אלא על אותם הששה, והשביעי שמעליהם. וקרא הקדוש ברוך הוא לצדיק בסוד השבת, ונח בו, והניח בו כל הברכות לברך את כל שאר הימים. זהו

לבנון, יוצר אור (משרתים) והאופנים וחיות הקדש (כלם קדושים), כל אלה נקראים יער עצים ונצבים שבו. עם דבשי - זו קריאת שמע, שהיא מתיקות הכל, בכמה צופים ומתוקים. שתייתי ייני - זו תפלת מעמד, מהטוב (משיכה) של יין עליון המשמר, וזה בשלש ברכות ראשונות. עם חלבי - אלה אותן שלש ברכות אחרונות, וכלולים אלו באלו. עד כאן מאכל המלך. לאחר שאכל המלך - אכלו רעים למעלה, שתו ושכרו דודים למטה. ולכן אין חיוב של מזון אלא לאחר התפלה. בתפלת מנחה (בערב) לפני התפלה. מה הטעם? משום שעד שלא נמצא דין קשה בעולם, בעוד שפני המלך מאירות, יאמר תהלה לדוד בסוד זה של המזון. שלאחר שהדין שרוי ותלוי על העולם, זו אינה השעה. בא רבי פנחס ונשקו.

כדגמת ששת ימי השבוע ושב"ק - כנגדם יש ששה צדיקים ושביעי

עיני כל אליה ישברו וגו' (קמה, טו): [זוהר חדש פ' וישב (דף ל"ו: סתרי תורה)] בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו ושתל על ששת הימים העליונים הללו, והשביעי שעליהם, שבשבילו של השביעי שנקרא צדיק נזונים עליונים ותחתונים, ועליו עומדים, ובו נסמכים, והוא היסוד והשרש שלהם. זהו שכתוב (תהלים קמה) עיני כל אליה ישברו וגו'. עיני כל אליה ישברו, לאותו שמן משקה עליון ששופע מהמח הנסתר של כל הנסתרים לכ"ל הזה. ואז,

== זוהר תהלים ==

העולם, זהו שכתוב (בראשית מב) הוא המשביר לכל עם הארץ. הוא המשביר - מה זה משביר? אלא מושף הוא בראשונה מן העולם העליון, ככתוב עיני כל אליך ישברו, ואחר כך משביר לעולם התחתון. ומנין לנו שיוסף נקרא כל? שכתוב (מלכים א ה) וכלכל ודרדע. ולמדנו, כלכל זה יוסף, שכתוב וכלכל, וכתוב (בראשית מט) משם רעה אכן ישראל.

ובשראה יעקב השלם כל זה, וראה כל אותן שבע שנים עליונות שהסכימו שיהיה רעב בעולם על החטא שגרמו בניו, שמכרו את הצדיק הקדוש הזה ולהוציאו מקומו, אז התפלל לקדוש ברוך הוא, והסיר מהם חמש שנים. מה הטעם חמש שנים? אלא בא וראה, סוד הדבר כך הוא, באותם ימים עליונים הוא אוהו בחמישי, שכן הוא ממטה למעלה. אבל באותם השנים שעליו, שאוהזים בהם אבותיו, לא היה לו רשות לבטל דבר, ועד חלקו בהם בטל הגזרה, ולא יותר. וגם יוסף הצדיק עשה כך. זהו שכתוב (בראשית מז) ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויציגם לפני פרעה. מי אלו? חמשה הם שלא שונא להם. זהו שכתוב והוא נער את בני בלהה וגו'. אמר, כדאי אתם הזכאים לעמד בפרצה זו שפרצו אחיכם. לפני פרעה, מי הפרעה? זה הדין העליון שעומד להפרע מחטאי העולם. וכשנשלמו אותם הימים שנגזר עליהם לשבת בגלות, אזי הקדוש ברוך הוא התעורר ברחמים רבים עליהם, ובדין על אותם שהשתעבדו בהם, והוציא

שכתוב (שמות כ) וינח ביום השביעי על כן ברוך ה' את יום השבת. מי זה יום השבת? הנה אומר, זה הצדיק. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אתם חללתם את השבת הזו שאני גזרתי שיהיה מלך על כל שאר הימים, ואתם עשיתם אותו עבד עבדים - אף אתם תסבלו אותה עבודה קשה.

בא וראה כמה שנים ישב אותו צדיק, שלא ראה את אביו עשרים ושתים שנה, הרי הם ישבו במצרים עשרים ושתים שנה, לכל שבט מאותם עשרת השבטים שמכרו אותו, לפי החשבון היו מאתים ועשרים שנה לכלם, תוריד מהם עשר שנים שנכו להם בית דין שלמעלה בשביל עשרה שבטים קדושים שמתו שם במצרים, נשאר מאתים ועשר, זהו שכתוב (בראשית מב) רד"ו שמה. אמר להם יעקב, בבקשה מכם, רדו לגלות, ונכו אותם החטאים ולא יחרב העולם ברעב, שהרי אין בכם מי שיזון אתכם הקדוש ברוך הוא, פרט על ידי אותו הצדיק שמכרתם. זהו שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. על ידי מי? על ידי "כל". חזר ופרש מי הכל הזה - צדיק. זהו שכתוב צדיק ה' וגו'.

וכמו זה למטה, על ידי הצדיק הזה, היתה לו לעולם הצלה באותן שבע שנות רעב. ועל שמנעו ברכות משבע הדרגות העליונות, התעוררו דרגות אחרות של הצד האחר עליהם בחטאייהם. כיון שירד יעקב השלם למצרים, הוא וכל אותם השבטים, וראו העולם התחתון כמו העולם העליון, שעל ידי אותו הצדיק נזון

זו פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון: י צדיק יתוואה

זוהר תהלים

אותם משם.

כיון שהגיעו למרה, עמדה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה: ואיך יצאו ישראל מן הגלות, והרי כתוב בתורה שהיתה נסתרת אלפים שנה לפני שנברא העולם, שעל אחד פי שבעה על חטאם יש להם לסבל, משום אותה הפרצה הגדולה שפרצו וחטאו באותו צדיק קדוש. אמר לה הקדוש ברוך הוא: כך הוא הדין! אבל בתורה הקדושה יש לי מתנה טובה ושבת שמה, וכשהם שומרים אותה, היא עומדת באותו מקום לסגור אותה הפרצה שפרצו, שאותו הצדיק השביעי אחוזו בה, וכדאי הוא לכפר על אותו החטא.

זהו שכתוב (שמות טו) ויצעק אל ה'. מי ויצעק? זו מדת הדין שעמדה וצרכה לפניו. ויורהו ה' עץ - זו התורה. זהו שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. וישלך אל המים - מי הם המים? המים הזדונים שקמו להפרע מהם, ואז וימתקו המים, שנמתקו ודאי, שהרי ראו את הרפואה הגדולה לאותו החטא. ומנין לנו שבמרה נצטוו? שכתוב (דברים ה) שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוה ה' אלהיך. ואמר מר, כאשר צוה - במרה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם שומרים את השביעי העליון הזה, אין רשות למדת הדין לקטרג עליכם. זהו שכתוב (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט. ועל כן שנינו, יכולה היא שבת שתרחם עלינו ויקבצנו הקדוש ברוך הוא מגלותנו,

ואלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן, מיד נגאלים. בא וראה, כשגרמו החטאים, והשבת הזו לא נשמרה כראוי, כמו שמצאנו שהזהיר אותם הנביא העליון, זהו שכתוב (ירמיה יז) כה אמר ה' השמרו בנפשותיכם ואל תשאו משא ביום השבת והבאתם בשערי ירושלים. מה זה ואל תשאו משא? אלא אמר להם: בבקשה מכם, אל תשאו את משא אותו החטא של השבת עליכם. ואם אתם שומרים אותו, אתם תגרמו את קיום העליונים והתחתונים, שאותו שבת העליון שחטאתם כנגדו, מדורו ושעשועו, אינו אלא בשערי ירושלים העליונה, שנקראים שערי צדק, והיא הפלה הכלולה מן הכל.

לבקש מהשם יתברך בכל יום ויום על מזונו

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה)

(טו): [זוהר שמות פ' המן (דף ט"ב)]. הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה כתוב למעלה? עיני כל אליך ישרו. כל אותם בני העולם מצפים וזוקפים עינים לקדוש-ברוך-הוא, ולכן (אבל) פל אותם בני האמונה מבקשים (צריכים לבקש) בכל יום ויום לשאל את מזונם מן הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלותיהם עליו. מה הטעם? משום שכל מי שמתפלל תפלתו לקדוש ברוך הוא על מזונו, גורם שיתברך כל היום על ידו אותו

זוהר תהלים

המאכל עקר מאכלו - נקרא שבועה, שכתוב (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. לא כתוב לכל חי אכילה, אלא רצון. אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבועה, ואפלו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר, הרי רצון השבע שם עליו. ומשום כך ומשביע לכל חי רצון. פתוב רצון, ולא אכילה. ועל זה וברכת ודאי, ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא פדי לתת שמחה למעלה.

ברך ברכת המזון בשמחה

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון:

(קמה, טו): [זוהר ח"ב (דף ריח). זוהר תורה] רבי יוסי פתח ואמר (רות ג) ויאכל בעז וישת וייטב לבו, וביארו שבירך על מזונו, וזה הוא סוד שמי שמברך על מזונו זה מטיב אל לבו, ואיזו הוא לבו, כמו שכתוב (תהלים כז) לך אמר לבי, וכתוב (שם עג) צור לבבי וגו' קצו וכשביל שברכת המזון חביבה לפני הקב"ה, כל מי שמברך על שובע מטיב ומשמח למקום אחר קצו וסימנך סעודות של שבת שמקום אחר נהנה מזאת השביעה והשמחה, וכאן בסעודת חול היה נהנה מקום ההוא מן ברכת השביעה של אותו צדיק בעז, וזהו וייטב לבו, ומה הטעם, לפי שמזונותיו של אדם קשה לפני הקב"ה, וכיון שהאדם

האילן שמזון כלם בו. [וטעם הדבר (תהלים סח) ברוך ה' יום יום] ואף על גב שנמצא עמו, צריך לבקש לפני הקדוש ברוך הוא ולהתפלל תפלה על המזון בכל יום, כדי שימצאו על ידו ברכות כל יום ויום למעלה, וזהו (שם סח) ברוך ה' יום יום. ועל זה לא צריך לאדם לבשל מזון מיום ליום אחר, שלא לעכב יום ליום אחר. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו דוקא, חוץ מערב שבת לשבת, כמו שבארנו. ואז נמצא הקדוש ברוך הוא מלא ברכות בכל יום, ואז כתוב פותח את ידך וגו'. מה זה רצון? אותו רצון שנמצא מהעתיק הקדוש, ויוצא ממנו רצון להמציא מזון לכל. ומי ששואל מזונות בכל יום ויום, ההוא נקרא בן נאמן, בסוד שבשבילו נמצאים ברכות למעלה.

לברך על כפי רצונו אפילו אינו שבע - ומשביע לכל חי רצון

פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (קמה,

טו): [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ג ע"ב)]

פתח רבי חייא ואמר, (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו'. וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא יברך את הקדוש ברוך הוא! (אם כך) במה נבאר ואכלת ושבעת, ואחר כך וברכת? אלא אפלו לא יאכל אדם אלא כזית, ורצונו עליו, וישים את אותו

זו הזוהר

המלאכים אשר לה כמובא לקמן:

קצו. זו מדת המלכות שורש דוד: קצו. פי' למדת המלכות והשכינה הקדושה עם מחנות

בְּכָל דְּרָכָיו יְחַסֵּד בְּכָל מַעֲשָׂיו: יי קְרוֹב יְהוָה לְכָל קְרָאָיו לְכָל אֲשֶׁר

זוהר תהלים

סעודת מצוה של שבת, כמו שנתבאר. מי שמברך להקב"ה מתוך השובע צריך לכוון לבו ולהשים רצונו בשמחה, ולא יהיה נמצא בעצבות אלא שיברך ברכת המזון בשמחה, וישים מחשבתו בסוד הזה שהוא נותן עכשיו הנאה למקום אחר ההוא בשמחה ובטוב עין, וכמו שהוא מברך בשמחה ובטוב עין כך ינתן לו בשמחה ובטוב עין, ולפיכך לא יהיה נמצא בעצבות כלל אלא בשמחה ובדברי תורה, וישים לבו ורצונו לתת ברכה זו בסוד המקום ההוא שנצרך:

ועוד סוד זה כאן, ארבע מרכבות השולטות בארבעה צדדי העולם

אוכל ושותה ומברך, ברכה זו עולה ומקום ההוא נהנה מאותן דברי הברכה העולים מן השובע, נמצא שנהנה מהמזון מלמטה ומלמעלה קצת וזהו סוד בין החברים, סוד אחד שבחול אין נהנה מקום ההוא אלא מן דברי ברכת המזון העולים מן השובע, וכל דברי הברכה מתעטרים שהם רוח שובע בשמחה, ומקום ההוא נהנה מהם, ובשבת הוא סוד אחר, שנהנה מן המזון ממש ומן השמחה של סעודת מצוה של שבת, ובכל נמצאת הנאתו כלולה מלמעלה ומלמטה קצת וזהו הסוד (דה"א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי מוסב על הנאתו הזאת בשמחת

זיו הזוהר

ע"י שהאדם עוסק בתורה ותפלה ומצות בכח הרוחניות שקבל מן המאכל, ולכן באכילה מרויח האדם ומוסיף כח בנשמתו ע"י הברכות שמברך ברכת הנהנין, כי ע"י הברכות לוקחת הנפש חלק הרוחני והוא מזון הנפש, ולכן כל מה שאוכל אדם בחול יותר מקיום נפשו נקרא המותר פרש חגיכם ומוסיף כח לחיצונים, וע"ז כתוב צדיק אוכל לשובע נפשו וגו', ומה שאוכל בשבת ויו"ט הכל הוא רוחניות ונבלע באיברים, וזה היה טעם שמאי שהיה לוקח ביום א' לכבוד שבת וכשהיה מוצא ביום ב' יותר נאה אכל הראשון, לפי שהיה סובר שכיון שלקחו לכבוד שבת חל עליו קדושות שבת, ואפילו אוכלו בחול נבלע באיברים: קצט. פי' שבשבת מקום ההוא נהנה מלמטה היינו מן טעם רוחניות המאכל, ומלמעלה היינו מן רוחניות השמחה וגם מן הברכות ודברי תורה: ר. כי הלא טעם המאכל הן ניצוצות הקדושות שבו ממנו הכל:

קצת. מלמטה היינו מן טעם גשמיות המאכל, ומלמעלה היינו מן השפע שמקבל ומתברך ע"י ברכת המזון, כתב המקמ"ל וז"ל הרב בשה"כ, דע כי כל מה שאדם אוכל בחול הרוב הולך לחיצונים, ואין רוחניות כי אם מה שהוא הכרחי למזון הנפש כדי שלא תפרד, והמותר מוסיף כח לחיצונים וליצה"ר, וכל מה שאוכל בשבת הוא רוחני אע"פ שאוכל יותר מן הצורך הכל נבלע באיברים, ואלו שעושים בחול כמו בשבת ויו"ט ג' ימים אחר הקבורה נבקע הכרס ואומר לו טול מה שנתת בי, ואל יחשוב האדם שהקב"ה רוצה שיאכל להנאת גופו אלא לתקן, כי בחטא אדה"ר נתערב טו"ר ונתקלקל אפילו דומם וצומח, והעירוב הוא שניצוצות קדושה נתערבו אפילו בדומם כמש"כ ארורה האדמה בעבורך, ולכן סדר השי"ת בעולמו שמן הדומם והצומח יתקיימו הבעלי חיים וכשהאדם יאכל הב"ח ישאר בו הרוחניות ועי"ז הניצוצות שנאבדו בזמן אדה"ר חוזרים להקדושה

יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת: יֵשׁ רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שְׁוַעְתָּם יִשְׁמַע וַיִּוֹשִׁיעֵם: כ שׁוֹמֵר

זוהר תהלים

דְּבָרִים שֶׁל מַעֲלָה, בֵּין בְּמַעֲשֶׂה בֵּין בְּדַבּוֹר - אִם אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה אוֹ אוֹתוֹ דְּבַוֵּר לֹא נַעֲשֶׂה כְּרֵאוֹי, לֹא מְעוֹרֵר דְּבַר. כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הוֹלְכִים לְעוֹרֵר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת דְּבַר שְׁלֹמֶעֱלָה, אֲבָל מְעִטִּים אֵלּוֹ שְׁיֻדְעִים לְעוֹרֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְכָל הַיּוֹדְעִים לְקַרְא לּוֹ וּלְעוֹרֵר הַדְּבַר כְּרֵאוֹי. אֲבָל אִם לֹא יוֹדְעִים לְקַרְא לּוֹ, הוּא אֵינּוֹ קְרוֹב, שְׁכֵתוֹב (שם קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו'. מַה זֶה בְּאֵמֶת? שְׁיֻדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי, וְכֵן בְּכָל.

קְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת - בְּחַתִּימָה שֶׁל חוֹתֶמֶת הַמֶּלֶךְ

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר דברים האדרא זוטא קדישא (דף רצ"ז).] אֲשַׁרֵּי חָלְקוּ שֶׁל מִי שֶׁקּוֹרֵא לְמֶלֶךְ וַיִּוֹדַע לְקַרְא כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְאִם הוּא קוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע לְמִי קוֹרֵא, מְתַרְחֵק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּנּוּ, שְׁכֵתוֹב (תהלים קמה) קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו'. קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו, לְמִי קְרוֹב? חֲזוֹר וְאָמַר, לְכָל אֲשֶׁר יְקַרְאֵהוּ בְּאֵמֶת. וְכִי יֵשׁ מִי שֶׁיְקַרְא לּוֹ בְּשִׁקְרָא? אָמַר רַבִּי אֲבָא, כֵּן, אוֹתוֹ מִי שֶׁקּוֹרֵא וְלֹא יוֹדַע

עִם מַחְנוּתֵיהֶן נִיזוֹנֵין מִן בְּרַכַּת הַמְּזוֹן שֶׁל שׁוֹבְעִיָּא וּבאוֹתָן הַתִּיבוֹת שֶׁל בְּרוּךְ אַתָּה נֶהֱנִין וְנִתְחַזְקִין וְנִתְעַטְרִין בֵּהֶן, וּמִי שֶׁמְבַרֵךְ צָרִיךְ לְבַרֵךְ בְּרַצוֹן שֶׁל שְׂמֵחָה וּבטוֹב עֵין, וְע"ז כְּתוּב (משלי כב) טוֹב עֵין הוּא יְבוֹרֵךְ וְכֹאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכֵּל בְּסוּף הַמְּקַרָּא שֶׁכְּתוּב כִּי נִתֵּן מִלַּחְמוֹ לְדָל, שֶׁאִם לֹא יְפוֹרֵשׁ כְּרֵי הַלֵּא מְקַרָּא זֶה אֵין תַּחֲלָתוֹ סוּפוֹ וְאֵין סוּפוֹ תַּחֲלָתוֹיֵי אֵלּא טוֹב עֵין כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר הוּא יְבַרֵךְ וְדַאי בְּעֵין טוֹבָה בְּשִׂמְחָה, וְאֵין זֶה עַל חֲנַם לְבַרֵךְ בְּשִׂמְחָה, שֶׁהִרִי מְזַאת הַבְּרַכָּה וּמְזַאת הַשְּׂמֵחָה נִתֵּן מִלַּחְמוֹ לְדָל, הֵינּוּ הַמְּקוֹם שֶׁנִּצְרָךְ לְהִיּוֹת נִיזוֹן מִכֵּל הַצַּדִּידִים, הוּא הַמְּקוֹם שֶׁאֵין לּוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם, הוּא הַמְּקוֹם שֶׁנֶּהֱנֶה מִכֵּל הַצַּדִּידִים וְנִכְלָל מִכֵּל הַצַּדִּידִים: עֲנִינִים הַאֵלֶּה לֹא נִמְסְרוּ אֵלּא לְחַכְמִים הַיּוֹדְעִים סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְדַרְכֵי הַתּוֹרָה.

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו - שְׁיֻדְעִים לְעוֹרֵר דְּבַר אֵמֶת כְּרֵאוֹי

קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו וְגו' (קמה, יח): [זוהר במדבר פ' חקת (דף קפ"ג).] מְכַאֵן לְמַדְנֵנוּ (כא ראה), כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְעוֹרֵר

זו הזוהר

רעה בשל אחרים, זה שכרו שהוא יבורך, ולפי"ז אין נצרך כאן עוד הנתינת טעם כי נתן מלחמו לדל, אבל לפי הדרש של יברך שפיר, שמי שהוא טוב עין שמח בחלקו ומברך ברהמ"ז בשמחה, הוא ראוי לברך, כיון שע"ז נתן מלחמו לדל, היינו מדת המלכות והשכינה הקדושה כמו שמבאר:

רא. פי' מן ד' ברכות שבברכת המזון נהנין גם ד' המרכבות כמו שנהנית מהן השכינה: רב. היינו כמו שנדרש א"ת יבורך אלא יברך: רג. פי' שאם לא תדרוש א"ת יבורך אלא יברך: רד. כי הלא התחלת הפסוק הוא משפט שלם, שמי שהוא טוב עין היינו שהוא בשמחה ושומח בחלקו ואין עינו

— תהלים — זוהר תהלים —

השבת לעני הזה דבר? אמר להם: שמעתי כל מה שאמר והקשבתי לו, אבל הוא רשע לפני, ואינו כדאי לעשות רצונו, שהרי אמרו לו ולחבריו פעמים רבות משמי שלא יהיה רעים, ויבאו לפני ואעשה עמהם טוב, ולא השגיחו בי. כעת איני משגיח בהם. כף הקדוש ברוך הוא - קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת, ושומע להם, אבל למי שהוא עושה רצונו, לזה כתוב (שם) רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע וישעם.

שלושים צדיקים בדור

רצון יראיו יעשה וגו' (קמה, יט): [זוהר חדש פ' וירא (דף גג. בראשית השמסות סי' יז)]
ואברהם היה יהיה (בראשית יח) - יהיה בגימטריא שלשים. יום אחד יצא רבי שמעון וראה עולם חשוף ואפל, ונסתתם אורו. אמר לו רבי אלעזר בנו, בא ונראה מה רוצה הקדוש ברוך הוא. הלכו ומצאו מלאך אחד שדומה להר גדול, ומוציא שלהבות אש מפיו. אמר לו רבי שמעון, מה אפה רוצה לעשות? אמר לו: אני רוצה להחריב את העולם משום שלא מצויים שלשים צדיקים בדור, שפך אמר הקדוש ברוך הוא על אברהם, ואברהם היה יהיה, יהיה בגימטריא שלשים הם. אמר לו רבי שמעון: בבקשה ממך, לך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו: בר יוחאי מצוי בעולם. הלך המלאך והוא לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו: רבון העולם, גלוי לפניך מה שאמר לי בר יוחאי? אמר לו הקדוש ברוך הוא: לך

למי קורא. מנין לנו? שכתוב לכל אשר יקראהו באמת. מהו באמת? בחתימה של חותמת המלך, שהוא שלמות הכל. זהו שכתוב (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ומשום כך, לכל אשר יקראהו באמת כתוב. אשרי חלקו של מי שנכנס ויצא לדעת דרכיו של הקדוש ברוך הוא, ועל זה כתוב, (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה וגו'. וכתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים וגו'.

כמה יש לו לאדם לטהר מעונותיו בעוד דרכי התשובה פתוחין לפניו

קרוב ה' לכל קראיו (קמה, יח): [זוהר חדש פ' לך לך (דף לא.)] וישמע אברהם כי נשבה אחיו (בראשית יד). רבי תנחום פתח, קמתי אני לפתח לדודי כו', ודודי חמק עבר נפשי יצאה בדברו (שיר ה). אמר רבי תנחום, בא וראה כמה יש לו לאדם לטהר מעונותיו בעוד דרכי התשובה פתוחין לפניו, בטרם יסתם הדרך, שנאמר (ישעיה נה) דרשו ה' בהמצאו וגו'. יש עתים שהוא קרוב, ויש עתים שהוא רחוק. והאם אמר רבי תנחום כך, והרי כתוב (תהלים קמה) קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת? אמר, הפסוק הזה מסייע לו, ממשמע שכתוב לכל אשר יקראהו באמת, ועם כל זה מה כתוב? רצון יראיו יעשה.

משל למלך שהיה יושב, ובא אדם וצוח לפניו. הקשיב המלך לכל מה שאמר ולא השיב לו. הוא צוח, והמלך מקשיב ושותק. הלך אותו האיש. אמרו משמשו לפני המלך: מורנו, למה לא

יְהוָה אֱתָתְּ כָּל אֲהַבָּיו וְאֵת כָּל הַרְשָׁעִים יִשְׁמֹד: כֹּא הִתְחַלַּת יְהוָה
 וְדַבֵּר פִּי וַיְכַרֵּךְ כָּל בֶּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

זוהר תהלים

שִׁיחֵיו שְׁנַיִם, שֶׁהֵם אֲנִי וּבְנִי. שְׂכָךְ כְּתוּב
 (דברים יט) עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים יָקוּם דְּבַר, וְאֵין
 דְּבַר אֶלָּא עוֹלָם, שְׂכָתוּב (תהלים לג) בְּדַבְרֵי ה'
 שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וְכוּ'. וְאִם אֵין שְׁנַיִם – הֲרֵי יֵשׁ
 אֶחָד, וְאֲנִי הוּא, שְׂכָתוּב (משלי י) וְצַדִּיק
 יִסֹּד עוֹלָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה יֵצֵא קוֹל מִן
 הַשָּׁמַיִם וְאָמַר: אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ, רַבִּי שְׁמַעוֹן,
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר לְמַעְלָה, וְאִתָּהּ
 מְבַטֵּל לְמַטָּה. בְּוֹדָי עֲלֶיךָ כְּתוּב (תהלים

קמה) רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה.

תַּחֲרִיב אֵת הָעוֹלָם וְאֵל תִּשְׁגִּיחַ בְּכַר יוֹחֵאִי.
 כְּשֶׁבָא, רָאָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵת הַמַּלְאָךְ.
 אָמַר לוֹ: אִם לֹא תִלְךָ, גּוֹזְרֵנִי
 עֲלֶיךָ שְׁלֹא תִכְנַס לְשָׁמַיִם, וְתִהְיֶה בְּמִקּוֹם
 שֶׁל עֲזָא וְעֲזָאֵל. וּכְשֶׁתִּכְנַס לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אָמַר לוֹ, וְאִם אֵין שְׁלִשִׁים
 צַדִּיקִים בְּעוֹלָם, אֲזִי שִׁיחֵיו עֲשָׂרִים, שֶׁהֲרֵי
 כְּתוּב לֹא אַעֲשֶׂה בְּעַבּוֹר הָעֲשָׂרִים. וְאִם אֵין
 עֲשָׂרִים, שִׁיחֵיו עֲשָׂרָה, וְאַחַר כֵּךְ כְּתוּב לֹא
 אֲשַׁחִית בְּעַבּוֹר הָעֲשָׂרָה. אִם אֵין עֲשָׂרָה –

קמו א הללויה חללי נפשי את יהוה ב אהללה יהוה בחי
 אומרה לאחרי בעודי: ג אל תכטחו בנדיבים כבן אדם שאין לו
 תשועה: ד תצא רוחו ישב לאדמתו ביום ההוא אברו עשתנתיו: ה אשרי שאל
 יעקב בעזרו שברו על יהוה אלהיו ו עשה שמים וארץ את הים
 ואת כל אשר בם השמר אמת לעולם: ז עשה משפט לעשוקים נתן לחם
 לרעבים יהוה מתיר אסורים: ח יהוה פקח עורים יהוה
 זקן בפופים יהוה אהב צדיקים: ט יהוה שמר את גרים יתום
 ואלמנה יעזר ודרך רשעים יעות: י ימלך יהוה לעולם אלהיו
 ציון לדר ודר הללויה:

שימוש תהלים

למכת הרב

הללי נפשי (קמו, א): [שימוש תהלים לפרק קמו] זה המזמור הוא לאמר להכאת חרב.

זוהר תהלים

אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו
 אשרי שאל יעקב בעזרו וגו' (קמו, ו): [זוהר
 שמות פ' ויקהל (דף קצ"ח)] דבר חדש
 שמענו. פתח ואמר, (תהלים קמו) אשרי שאל
 יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו. וכי אל
 יעקב, ולא אל אברהם, ולא אל יצחק?
 אלא אל יעקב, משום שיעקב לא בטח
 באביו ולא באמו כשברח מלפני אביו
 והלך יחידי בלי ממון, כמו שנאמר
 (בראשית לב) כי במקלי עברתי את הירדן
 הנה, והוא בטח בקדוש ברוך הוא,
 שכתוב (שם כח) אם יהיה אלהים עמדי
 ושמרני וגו'. והכל שאל מלפני הקדוש
 ברוך הוא ונתן לו. שברו על ה' אלהיו.
 שברו, ולא אמר תקנתו ולא בטחוננו, אלא
 שברו. אל תקרי שברו אלא שברו, שנוח
 לצדיקים לשבר את עצמם ולהשבר שבר
 על שבר, והכל על ה' אלהיו, כמו שנאמר

(תהלים מד) כי עליך הרגנו כל היום. כי עליך
 נשאנו חרפה. כמו שיעקב, שכתוב וירא
 יעקב כי יש שבר במצרים, שהרי שברון
 הגלות ראה שהיה לו במצרים, ושם חזקו
 בקדוש ברוך הוא. ובני יעקב סבלו את
 שבר הגלות ולא השתנו מתוך סוד
 האמונה של אבותיהם, ושמו של הקדוש
 ברוך הוא היה רגיל בגלות בפיהם.

ועל זה כתוב במשה, (שמות ג) ואמרו לי'
 מה' שמו' מה'. משום שהיו מכירים
 אותו ולא שכחוהו לעולמים וסבלו את
 שבר הגלות על הקדוש ברוך הוא, ומשום
 כך זוכים לגאלות ולנסים ולאותות רבים.
 ואתם קדושים עליונים, שסובלים את
 שבר הגוף ממקום למקום על הקדוש
 ברוך הוא, על אחת כמה וכמה שזכאים
 אתם לעשות לכם נסים ופרקן ושתזכו
 לחיי העולם הבא. הלכו כלם כאחד.

קמז א הללויה כי טוב זמרה אלהינו **תהלים קמז** כי נעים נאווה תהלה: ב בונה ירושלים יהוה נדחי ישראל יכנס: ג הרפא לשבורי לב ומחפש

שימוש תהלים

לנשיכת נחש

הללויה כי טוב (קמז, א): [שימוש תהלים לפרק קמז] לאמרו למי שנשכו נחש.

זוהר תהלים

לקבוץ גליות, קבוץ גליות קודם לתחית המתים, ותחית המתים האחרון שבכלם. מנין לנו? שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס. הרפא לשבורי לב ומחפש לעצבותם. זו היא תחית המתים שהיא הרפואה לשבורי לב על מתייהם. בונה ירושלים תחלה, ואחריו נדחי ישראל יכנס, והרפא לשבורי לב אחרון על הכל.

כמו שהאיברים לא יכולים לעמוד בעולם אפלו רגע אחד בלי לב, כך העמים כלם לא יכולים לעמוד בעולם בלי ישראל

בונה ירושלים ה' וגו' (קמז, ב): [זוהר במדבר 9' פנחס (דף רכ"א.)] אמר רבי אבא, נזכרתי בדבר אחד ששמעתי מהמנוחה הקדושה, ששמע משמו של רבי אליעזר. יום אחד בא לפניו גוי אחד ואמר לו: זקן זקן, שלש בעיות אני רוצה לתבע ממך. אחת, שאתם אומרים שייבנה לכם בית מקדש אחר, והרי לא היו להבנות אלא רק פעמים - בית ראשון ובית שני. בית שלישי (ובית רביעי) לא תמצא בתורה, והרי מה שהיה לו להבנות כבר נבנו, ולעולם אין בו יותר, שהרי שני בתי ישראל קרא להם הפסוק, וכתוב (חגיג' ג) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון. ועוד,

סדר הגאולה והקבוץ גליות ותחית המתים **בונה ירושלים ה' וגו'** (קמז, ב): [זוהר בראשית 9' חיי שרה (דף קל"ד.)] ובשעה שעתידי הקדוש ברוך הוא לפקד את עמו, כנסת ישראל תשוב מן הגלות בראשונה. [אומר לה הקדוש ברוך הוא]: תלכי לבית כדי שבית המקדש יבנה בהתחלה. ויאמר לה הקדוש ברוך הוא: קומי מן העפר. היא שבה ואומרת: לאיזה מקום אלך? ביתי חרב, והיכלי נשרף באש. עד שהקדוש ברוך הוא יבנה את בית המקדש בראשונה ויתקין את ההיכל ויבנה את קרית ירושלים, ואחר כך יקים אותה מן העפר. זהו שכתוב (תהלים קמז) בונה ירושלים ה' וגו'. בונה ירושלים בראשונה, ואחר כך נדחי ישראל יכנס. ויאמר לה: (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים וגו'. ויכנס את גליות ישראל. זהו שכתוב בונה ירושלים ה' - בראשונה, ואחר כך - נדחי ישראל יכנס. ואז הרפא לשבורי לב ומחפש לעצבותם, זו תחית המתים, וכתוב (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו וגו'.

בונה ירושלים ה' (קמז, ב): [זוהר ח"א 9' תולדות (דף קמ"ט.)] אמר רב יוסף, וכי ימות המשיח ותחית המתים אינם אחד? אמר לו, לא, ששנינו, בית המקדש קודם

—== זוהר תהלים ==—

שְׁמֵי הַרְקִיעִים וְלִנְטַע אֶת יִשְׂרָאֵל, נְצִיב קְדוּשׁ, כְּמוֹ הַדְּמוּת שְׁלֹמְעָלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת טו) תְּבֹאֲמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלֶתְךָ. בְּאֵיזָה מְקוֹם. בְּמִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ ה'. בְּאוֹתוֹ שִׁפְעֻלְתָּ אִתָּה ה', וְלֹא אַחֲרָי. מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלְתָּ ה' - זֶה בֵּית רֵאשׁוֹן. מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנְנֵנו יְדִידָה - זֶה בֵּית שְׁנֵי. וְשִׁנְיָהֶם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם.

וּמִשְׁהַרְגִּיזוּ לְפָנָיו בְּמִדְבָּר - מֵתוֹ, וְהַכְּנִיס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּנֵיהֶם לְאָרֶץ, (לְמַדוּ מֵעֲשִׂיהֶם) וְהַבִּית נִבְנָה עַל יְדֵי אָדָם, וְלֹכֵן לֹא עֲמַד. וְשִׁלְמָה הִיָּה יוֹדֵעַ שְׁמִשׁוֹם שִׁמְעֵשָׂה זֶה שֶׁל אָדָם לֹא יַעֲמַד, וְעַל זֶה אָמַר, (תְּהִלִּים קכז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שׁוֹא עֲמֻלוֹ בּוֹנֵנו בּוֹ, שְׁהָרֵי אֵין לוֹ בּוֹ עֲמִידָה. בִּימֵי עֲזָרָא גֵרָם הַחֲטָא, וְהַצְטָרְכוּ הֵם לְבִנוֹת, וְלֹא הִיָּתָה בּוֹ עֲמִידָה. וְעַד עַכְשָׁיו בְּנֵין הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא הִיָּה בְּעוֹלָם, וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּתוּב (שֵׁם קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם ה'. הוּא וְלֹא אַחֲרָי. וְלִבְנֵינָּה זֶה אָנּוּ מַחֲכִים, וְלֹא בְנֵין אָדָם, שְׁאֵין לוֹ עֲמִידָה כָּלֵל. בֵּית רֵאשׁוֹן וּבֵית שְׁנֵי יוֹרֵד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֶחָד מִלְּמַעְלָה. בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכִסּוּי, וּבֵית שְׁנֵי בְּגִלּוּי. אוֹתוֹ בֵּית יְהִיָּה בְּגִלּוּי, שְׁנִקְרָא בֵּית שְׁנֵי, שְׁיִרְאָה לְכָל הָעוֹלָם אֲמָנוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חֲדוּהָ שְׁלֵמָה וְרִצּוֹן הַלֵּב בְּכָל עֲמִידָה.

אוֹתוֹ בֵּית רֵאשׁוֹן בְּכִסּוּי עֵלָה לְמַעְלָה, עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבְּגִלּוּי. וְכָל הָעוֹלָם יִרְאוּ עַנְיֵי כְבוֹד שְׁסוּכְבִּים עַל גַּב אוֹתוֹ שְׁבְּגִלּוּי. וּבִתּוֹךְ אוֹתָם עַנְנִים יְהִיָּה בֵּית רֵאשׁוֹן בְּמַעֲשֵׂה טְמִיר שְׁעוֹלָה עַד רוּם כְּבוֹד

שְׁאֲתָם אוֹמְרִים שְׁאֲתָם קְרוּבִים לְמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים. מִי שְׁקָרוּב לְמִלְךָ הוּא שְׁמַח (יִתְרוֹ) תְּמִיד, בְּלֵי צַעַר, בְּלֵי פַחַד, בְּלֵי דַחַק, וְהָרֵי אֲתָם בְּצַעַר וּבְדַחַק וּבִיגּוֹן תְּמִיד יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלֹנּוּ לֹא הִתְקָרַב צַעַר וְדַחַק וְיִגּוֹן כָּלֵל. אָנּוּ קְרוּבִים לְמִלְךָ הָעֲלִיּוֹן, וְאֲתָם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹכֵן יֵשׁ לָכֶם צַעַר וְדַחַק, אֲבָל וְיִגּוֹן, מֵה שְׁאֵין לָנוּ. וְעוֹד, שְׁאֲתָם לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וְטָרְפוֹת כְּדֵי שְׁתִּהְיוּ בְּרִיאִים וְגוֹפְכֶם יְהִיָּה בְּבְרִיאוֹת. אָנּוּ אוֹכְלִים כָּל מֵה שְׁרוּצִים, וְאָנּוּ חֲזוּקִים בְּכַח בְּבְרִיאוֹת, וְכָל אֵיבְרֵינוּ בְּעַמְדָם. וְאֲתָם שְׁלֹא אוֹכְלִים, חֲלָשִׁים כָּלְכֶם בְּחֵלָאִים רַעִים וּבְשִׁבְרָי יוֹתֵר מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים. עִם שְׁשׁוֹנָא אֲתָכֶם אֵלֵהֶיכֶם בְּכָל זֶקֶן וְזֶקֶן, אֵל תֹּאמַר לִי דְבָר, שְׁלֹא אֲשַׁמַּע אוֹתְךָ וְלֹא אֲקַבֵּל מִמֶּךָ. הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו וְהַשְּׁגִיחַ בּוֹ, וְנַעֲשֵׂה גַל שֶׁל עֲצָמוֹת.

בִּיּוֹן שְׁנַח רְגִזוֹ, הַחֲזִיר רֵאשׁוֹ וּבִכְהָ, וְאָמַר, (תְּהִלִּים ח) ה' אֲדַנִּינוּ מֵה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ. כְּמָה חֲזוּק כַח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, חֲזוּק בְּכָל הָאָרֶץ, וְכְמָה חֲבִיבִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, שְׁאֵין לָךְ דְּבָר קָטָן שְׁלֹא תִמְצָא בַתּוֹרָה, וְאֵין לָךְ דְּבָר קָטָן שְׁבָא בַתּוֹרָה שְׁלֹא יִצָּא מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. דְּבָרִים אֵלוֹ שְׁשָׂאֵל אוֹתוֹ רִשְׁעֵי, אָנּוּ שְׁאֵלְתֵי יוֹם אֶחָד אֶת אֵלֵהוּ, וְאָמַר שְׁהָרֵי בִישִׁיבַת הַרְקִיעַ הַסְתַּדְרָנוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְכָךְ זֶה: שְׁכְּשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתָם בְּאָרֶץ כְּמִלְאָכִים קְדוּשִׁים שֶׁל מַעְלָה, וְרָצָה לְבִנוֹת לָהֶם בֵּית קְדוֹשׁ וְלַהוֹרִידוֹ מִתּוֹךְ

לְעֲצוֹתָם: ד מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא: ה גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח

זוהר תהלים

השמים, ולבנין זה אנו מחכים.

וְעַד עַכְשָׁו לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, שְׁאֵפְלוּ עִיר
שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם לֹא תִהְיֶה אֲמִנּוֹת אָדָם,
שְׁהָרִי כְּתוּב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמַר ה'
חֹמַת אִשׁ סָבִיב וְגו'. אִם לְעִיר כְּתוּב כֶּךָ
- כָּל שֶׁכֶן הַבַּיִת, שֶׁהוּא דִּיּוֹר שְׁלוֹ. וּמַעֲשֵׂה
זֶה הָרִי רָאוּי לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ כְּשִׁי צְאוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְהִסְתַּלַּק עַד לְסוֹף
הַיָּמִים בְּגֹאֲלָהּ הָאֲחֻרּוֹנָה. שְׁאֵלָה אַחֲרֵת,
שְׁוֹדָאֵי אָנוּ קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן יוֹתֵר
מִכָּל שְׁאָר הָעַמִּים - וְדָאֵי כֶּךָ זֶה, שִׁישְׁרָאֵל
עָשָׂה אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵב כָּל
הָעוֹלָם. וְכֶךָ הֵם יִשְׂרָאֵל בֵּין שְׁאָר הָעַמִּים,
כְּמוֹ לֵב בֵּין הָאֵיבָרִים. כְּמוֹ שְׁהָאֵיבָרִים לֹא
יְכוּלִים לְעַמֵּד בְּעוֹלָם אֶפְלוּ רִגְעַ אֶחָד בְּלִי
לֵב, כֶּךָ הָעַמִּים כָּלָם לֹא יְכוּלִים לְעַמֵּד
בְּעוֹלָם בְּלִי יִשְׂרָאֵל. וְכֶךָ גַּם יְרוּשָׁלַיִם בְּתוֹךְ
שְׁאָר הָאֲרָצוֹת כְּמוֹ לֵב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים,
וְעַל כֶּךָ הִיא בְּאֲמֻצָּע כָּל הָעוֹלָם, כְּמוֹ לֵב
בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים.

וּיִשְׂרָאֵל מִתְנַהֲגִים בְּתוֹךְ שְׁאָר הָעַמִּים
כְּמוֹ הַלֵּב בְּתוֹךְ הָאֵיבָרִים. הַלֵּב
הוּא רַךְ וְחֻלְשׁ, וְהוּא קִיּוֹם כָּל הָאֵיבָרִים.
לֹא יוֹדֵעַ מַצַּעַר וְצָרָה וְיִגּוֹן כָּלָל, רַק הַלֵּב,
שְׁבוּ הַקִּיּוֹם, שְׁבוּ הַשְּׂכָל. שְׁאָר הָאֵיבָרִים
לֹא הִתְקַרְבּוּ בָּהֶם כָּלָל, שְׁהָרִי אֵין בָּהֶם קִיּוֹם
וְלֹא יוֹדְעִים דָּבָר. כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא
קְרוּבִים לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא חֲכָמָה וְשְׂכָל,
שְׁשָׂרוּי בְּמַחַ, אֲלֵא רַק הַלֵּב. וְשְׁאָר
הָאֵיבָרִים רְחוּקִים מִמָּנוּ וְלֹא יוֹדְעִים כָּלָל.

כֶּךָ יִשְׂרָאֵל קְרוּבִים לְמֶלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְשְׁאָר
הָעַמִּים רְחוּקִים מִמָּנוּ. שְׁאֵלָה אַחֲרֵת,
שִׁישְׁרָאֵל לֹא אוֹכְלִים נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת
וְטַנּוּף וְלִכְלוּף וּשְׁקָצִים וּרְמָשִׁים כְּשְׁאָר
הָעַמִּים - כֶּךָ הוּא, שְׁהָרִי הַלֵּב הוּא רַךְ
וְחֻלְשׁ, וּמֶלֶךְ וְעַמִּידַת כָּל שְׁאָר הָאֵיבָרִים.
לֹא לוֹקַח לְמִזּוֹנוֹ, רַק בְּרוּר וְצַחֲחוֹת כָּל הַדָּם,
וּמִזּוֹנוֹ נְקִי וּבְרוּר, וְהוּא רַךְ וְחֻלְשׁ מִהַכֵּל,
וְשְׁאָר הַפְּסֻלֹת מִנִּיחַ לְכָל הָאֵיבָרִים, וְכָל
שְׁאָר הָאֵיבָרִים לֹא מְשַׁגִּיחִים בָּזָה, אֲלֵא כָּל
פְּסֻלֹת וְרַע שֶׁל הַכֵּל לוֹקַחִים, וְהֵם בְּחֻזֵּק
כְּמוֹ שְׂרָאוּי לָהֶם. וְעַל זֶה בְּכָל שְׁאָר
הָאֵיבָרִים יֵשׁ אֲבַעְבוּעוֹת, שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת,
סִגִּירוֹת הַצָּרַעַת. לְלֵב אֵין כְּלוֹם מִכָּל אֵלָה,
אֲלֵא הוּא נְקִי וּבְרוּר מִהַכֵּל, אֵין בוֹ מוֹם
כָּלָל. כֶּךָ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַח אֶת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא נְקִי וּבְרוּר שְׂאֵין בוֹ מוֹם,
וְעֲלִיו כְּתוּב (שיר השירים ד) כְּלָךְ יִפְהַ רְעִיתִי
וּמוֹם אֵין בָּךְ. בָּא רַבִּי יוֹסִי, נִשְׁק יְדוֹ וְאָמַר,
אֵלוֹ לֹא בָּאתִי לְעוֹלָם רַק כְּדִי לְשִׁמְעַ אֶת זֶה
- דִּי לִי.

אם כל בני העולם מיזם שִׁנְבְּרָא אָדָם
תִּתְאַסְפוּ לְמִנּוֹת הַכּוֹכְבִים לֹא יוֹכְלוּ לְסַפֵּר

מוֹנֵה מִסֵּפֶר לְכֹכְבִים וְגו' (קמ"ד): זוהר

ח"ב (דף קע"א): זוהר תורה] מוֹנֵה מִסֵּפֶר

לְכֹכְבִים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. מוֹנֵה מִסֵּפֶר
לְכֹכְבִים לְכֹלֵם שְׁמוֹת יִקְרָא. גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ
וְרַב כַּח לְתַבּוּנָתוֹ אֵין מִסֵּפֶר. פֶּתַח רַבִּי
אֵלְעָזָר וְאֵמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּח, גְּדוֹל

— זוהר תהלים —

ודבר שנמצא בעולם הזה, ואין צומחים ואין גדלים עשבים ועצים ודשאים וירק השדה אלא בזריחת הכוכבים העומדים כנגדם ממעל, ונראים עליהם פנים בפנים לכל אחד ואחד כראוי לו.

אין מספר לתבונתו כמו מספר הכוכבים גדול אדונינו ורב פח וגו' (קמז, ה): [נזוהר שמות פ' תרומה (דף קע"א.)] פתח ואמר, (תהלים קמז) גדול אדונינו ורב פח וגו'. גדול ורב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא. וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול ורב כח? מהו שבחו של דוד כן? אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו. מה הטעם? אלא שם שהוא אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד, בדרגה עליונה הוא אומר. וכאן שכתוב גדול אדונינו, בדרגה תחתונה הוא אומר, שהוא אדון כל הארץ. מה כתוב למעלה מפסוק זה? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. אם כל בני העולם מיום שנברא אדם, יתפנסו למנות את הכוכבים, לא יוכלו, כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הכוכבים אם תוכל לספר אותם. והקדוש ברוך הוא מה כתוב בו? מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא. מה הטעם? משום שכתוב גדול אדונינו ורב פח וגו'. כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו, אף כן הוא כתוב בו, ולתבונתו אין מספר.

ורב ועליון הוא הקב"ה, וכי אין ידוע שהקב"ה גדול ורב כח הוא, מה זה שבח שאמר דוד כאן, ועוד שבכל מקום הוא אמר (תהלים קמה) גדול ה', וכאן אמר גדול אדונינו, מה הטעם, אלא שם שהוא אמר גדול ה' ומהולל מאד, במדרגה העליונה היה אומריה וכאן שכתוב גדול אדונינו, במדרגה התחתונה אמר שהוא אדון כל הארץ מה כתוב קודם מקרא זה, מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, אם כל בני העולם מיום שנברא אדם יתאספו למנות הכוכבים לא יוכלו לספור, כמש"כ (בראשית טו) וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, והקב"ה מה כתוב בו מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא, מפני מה, לפי שכתוב גדול אדונינו ורב כח וגו', כמו שאין מי יוכל למנות כוכבי השמים לבד ממנו, אף כך הוא כתוב בו ולתבונתו אין מספרי ובוא וראה כתוב (ישעי' מ) המוציא במספר צבאם וגו', כל חילות ומחנות וכוכבים הקב"ה מוציאם בשם לכל אחד ואחד, ולא יגרע אפילו אחד, כל הכוכבים והמזלות שברקיעים כלם נתמנו שרים ופקידים לשמש העולם, כל אחד ואחד כראוי לו, ואין לך עשב קטון בכל העולם שלא ישלט עליו כוכב או מזל ברקיע, ועל כוכב ההוא יש ממונה אחד שהוא משמש לפני הקב"ה, כל אחד ואחד כראוי לו, וכל הכוכבים שברקיעים כלם משמשים לצורך עולם הזה, וכלם נפקדים לשמש לכל דבר

זיו הזוהר

דעתו ודעתו הוא, והכל נקרא איין סו"ף:

רה. לעומת התפארת: רו. לעומת המלכות: רז. שאין שום נברא יכול להשיג תבונתו, כי הוא

לְתַבְּנֶנְתָּו אֵין מִסְפֵּר: וּמְעוֹדֵד עֲנִיּוֹם יְהוָה: מִשְׁפִּיל רְשָׁעִים עַדֵי אָרֶץ: ז עֲנֵנו
 לַיהוָה: בְּתוֹרָה זְמָרוֹ לְאַלְהֵינוּ: בְּכִנּוּר: ה הַמִּכְפֶּסֶת שָׁמַיִם בְּעֵבִים
 הַמְּבִינֵן לְאָרֶץ מִטֵּר הַמְּצַמִּיחַ חֲרִים חֲצִיר: ט נִזְתַּן לְבַהֲמָה לְחִמָּה לְבָנֵי עָרֵב אֲשֶׁר
 יִקְרְאוּ: י לֹא בִגְבוּרַת חַסוּם יִחַפֵּץ לֹא בְשׂוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: יא רוּצָה יְהוָה: יב
 אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד: יג שְׁבַחֵי יְרוּשָׁלַם אֶת יְהוָה: יד חֲלָלֵי אֱלֹהֶיךָ

זוהר תהלים

רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד וְיִרְצֶהוּ. הַתְּפִיִּסוּ לוֹ וְהַחֲזִירוּ לוֹ דְּבָרֵי
 שְׁמִחָה, דְּבָרִים לְשִׂמְחָה אֶת הַלֵּב, מִשׁוּם
 שֶׁהִיא עֲצוּב מִן הַבּוֹר. בֹּא רֵא, בְּרֵאשׁוֹנָה
 נָפֵל בְּבוֹר, וּבְבוֹר הַתְּעֵלָה אַחַר כָּךְ.

לֹא הִתְקִין סְעוּדָה בְּכֹל יוֹם עַד שֶׁבִקֵּשׁ
 בְּקִשְׁתּוֹ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל מְזוֹנוֹת
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו וְגו' (קמז, יא): [זוהר שמות
 9' הַמּוֹן (דף ט"ב ע"א)] רַבִּי אֲבָא פִתַּח
 וְאָמַר, (שם קמז) רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו אֶת
 הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד. כִּמְהָ יֵשׁ לְבָנֵי אָדָם
 לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּלְלַכֵּת בְּדַרְכֵי
 הַתּוֹרָה כְּדֵי שִׁמְצָאוּ בְּרִכּוֹת לְכֹלָם,
 לְעֵלְיוֹנִים וּלְתַחְתּוֹנִים. שְׁלַמְדָנוּ, מַה
 שְׁכָתוּב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר,
 וְדַאי אֶתְפָּאֵר. מַה מְשַׁמְעֵי? שְׁבַשְׁבִּיל
 יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפָּאֵר
 לְמַעְלָה. וּמַה הַפָּאֵר שְׁלוֹ? שְׁמַנִּיחַ תְּפִלִּין,
 שְׁמַתְחַבְּרִים הַגּוֹנִים לְהַתְפָּאֵר. שְׁנִינּוּ, רוּצָה
 ה' אֶת יִרְאָיו, רוּצָה ה' בִּירְאָיו הִיא צְרִיף
 לְהִיּוֹת! מַה זֶה רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו? אֲלֵא
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו, כְּלוֹמַר, מוֹצִיא אֶת
 הַרְצוֹן הַזֶּה, וּמִתְרַצֵּה (וּמְחַדֵּס) בְּהֵם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לִירְאָיו הִירְאִים מְמַנּוּ. וּמִי הֵם
 הִירְאָיו הָאֵלֶּה שְׁמוֹצִיא לָהֶם אֶת הַרְצוֹן
 הַזֶּה? חֲזוּר וְאָמַר אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד,
 אוֹתָם הַמְּצַפִּים וּמְחַכִּים בְּכֹל יוֹם וְיוֹם
 וְגו' אֶת יִרְאָיו וְגו' (קמז, יא): [זוהר
 בְּרֵאשִׁית 9' מִקָּץ (דף קצ"ד)] וַיִּשְׁלַח
 פְּרָעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר
 וְגו'. רַבִּי אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קמז) רוּצָה
 ה' אֶת יִרְאָיו אֶת הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד. כִּמְהָ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה בְּצַדִּיקִים,
 מִשׁוּם שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם עוֹשִׂים [שְׁלוֹם וְעוֹשִׂים]
 שְׁלוֹם לְמַעְלָה וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם לְמַטָּה,
 וּמְכַנְיָסִים כֻּלָּה לְבַעֲלָהּ, וּמִשׁוּם כִּךָ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מִתְרַצֵּה בְּהֵם בְּאוֹתָם שִׁירְאִים
 מִמֶּנּוּ וְעוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ. לְמִיחֲלִים לְחֶסֶד,
 מִי הֵם הַמְּיַחֲלִים לְחֶסֶד? הֵנּוּ אוֹמְרֵי,
 אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה בְּלִילָה
 וּמִשְׁתַּתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה. וּכְשָׁבָא הַבִּקְרָה,
 הֵם מְצַפִּים לְחֶסֶד, וְהָרִי בְּאוֹרָה, בּוֹזֵמֵן
 שְׂאָדָם מִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּלִילָה, חוֹטֵשׁ
 חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו בַּיּוֹם, כְּכָתוּב (שם מב)
 יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד וּבְלִילָה שִׁירָה עִמִּי.
 מַה הַטַּעַם יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶד? מִשׁוּם
 שְׁבִלִילָה שִׁירָה עִמִּי. וּמִשׁוּם כִּךָ כְּתוּב
 רוּצָה ה' אֶת יִרְאָיו, וְלֹא בִירְאָיו. כְּמִי
 שְׂרוּצָה בְּרְצוֹנוֹ אֶת הָאֲחֵר וּמִתְרַצֵּה לוֹ
 לְהַתְּפִיִּס עִמוֹ, וּמִשׁוּם כִּךָ רוּצָה ה' אֶת
 יִרְאָיו וְלֹא בִירְאָיו. כְּמוֹ כֵן יוֹסֵף הִיא עֲצוּב
 בְּעֵצָב הָרוּחַ וּבְעֵצָב הַלֵּב, שֶׁהִיא אֶסוּר שָׁם.
 כִּיּוֹן שְׁפָרְעָה שְׁלַח בְּשִׁבְלֹו, מַה כְּתוּב?

צִיּוֹן: יג כִּי חִזַּק בְּרוּחִי שְׁעָרֶיךָ בְּרֶךְ בְּנֵיךָ בְּקִרְבְּךָ: יד הַשָּׁם
 גְּבוּלְךָ שְׁלוֹם חֶלֶב חַטִּים יִשְׂבִּיעֶךָ: טו הַשְּׁלַח אֲמַרְתוּ אֲרִיז עַד מְהֵרָה
 יְרוּיֵן דְּבָרוֹ: טז הַנְּתַן שְׁלֹג בְּצֹמֶר בְּפוּר בְּאֶפֶר יַפּוּר: יז מִשְׁלֹךְ קִרְחוּ
 בְּפִתִּים לִפְנֵי קִרְתּוֹ מִי יַעֲמֹד: יח יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם יִשָּׁב רוּחוֹ וְיָלוּ מַיִם:

— זוהר תהלים —

מלהתפלל ולקרא בתורה. רבי שמעון אָמר, בא ראה, עד שלא נתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל, הבחין בין אותם בני האמונה לבין אותם רשעים שאינם בני אמונה ולא עומדים בתורה. ובמה הבחין בהם? במן, כמו שנאמר אַנסנו. וכל אותם שנמצאו שהם בני האמונה, רשם אותם הקדוש ברוך הוא ברשם של כתר החסד, כמו שנאמר המיחלים לחסדו, ועל זה למען אַנסנו. וכל אותם שלא נמצאו בני אמונה, העביר מהם הכתר העליון הזה, והמן הכריז ואמר, ובטן רשעים תחסר. ועם כל זה, לא העדיף המרובה והממעט לא החסיר.

יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּמָּסֵם (קמז, יח): [ח"ג דף 99א]

ישלח מים. אמר רבי שמעון הרוח שאצל מים כאן הוא רוח הקודש המנשב בתחלה, ככתוב (שיר ד) הפיחי גני יזלו בשמיו, ואח"כ נוזלים המים למלאות לה, זש"כ ישב רוחו יזלו מיסיי ישב רוחו בתחלה ואח"כ יזלו מים, וטרם שמנשב רוח ההוא אין המים נוזלים, ומה שמשיענו, נשמע

לבקש מזונם מן הקדוש ברוך הוא, משמע שכתוב את המיחלים לחסדו.

רבי ייסא סבא לא התקין סעודה בכל יום עד שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא על מזונות. אָמר, לא נתקין סעודה עד שתנתן מבית המלך. אחר שבקש בקשתו לפני הקדוש ברוך הוא, היה מחכה שעה אחת, ואמר: הרי זמן שנתן מבית המלך, מכאן והלאה התקינו הסעודה! וזוהי הדרך של אותם יראי הקדוש ברוך הוא, יראי חטא. אותם הרשעים שהולכים עקמים בדרך התורה, מה כתוב בהם? (ישעיה ה) הוי משכימי בבקר שכר ירדפו. ועל זה רוצה ה' את יראיו את המיחלים לחסדו. דוקא לחסדו. (ובזה) נודעים בני האמונה בכל יום ויום. זהו שכתוב ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו. יום ביומו אָמר, ולא דבר יום ליום אחר. וכל כך למה? למען אַנסנו הילך בתורתו אם לא. בכאן נודעים אותם בני האמונה, שכל יום ויום הולכים בדרך ישרה בתורה. רבי יצחק אָמר מכאן, (משלי יג) צדיק אכל לשבע נפשו - אחר שהשביע נפשו

זו הזוהר

העליונים המשכת השפע ע"י הזדווגות עלמא דכורא תפארת עם עלמא דנוקבא מלכות והשכינה הקדושה, ולכן נקראת אתעדל"ת של קיום מצות ודיבורי תורה ותפלה בלשון חכמת הקבלה עד"ר משל בשם העלאת מיין נוקבין,

רח. זה המאמר עמוק מאד והוא עיקר גדול ויסוד חזק באמונת ישראל להבין שאתערותא דלעילא תלויה באתעדל"ת, וגם שהאתעדל"ת באה מכח אתעדל"ע, ועוד יש להבין מזה שכל קיום מצוה וכן דיבורי תורה ותפלה פועלים בעולמות

יֵשׁ מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: כ לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי
וּמִשְׁפָּטִים בְּל יַדְעוּם חֲלָלוּהָ:

זוהר תהלים

שְׁכָתוֹב לֹא עָשָׂה בֶן לְכָל גּוֹי. אָבֶל כִּיּוֹן
שְׁאָמַר מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב, לְמָה חֲקִיו
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, אֲלַעְזֹר, בֵּא
רְאֵה, אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִחֲלַק הָעֲלִיוֹן
הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה נִטַּע בְּהֶם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכָתוֹב כִּי לָחַץ טוֹב נִתְּתִי לָכֶם, לָכֶם וְלֹא
לְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. וּמִשׁוֹם שֶׁהִיא
גְּנוּזָה עֲלֵיוֹנָה נִכְבְּדָה, שְׁמוֹ מִמֶּשׁ, הַתּוֹרָה
כְּלָה נִסְתָּר וְנִגְלָה בְּסוּד שֶׁל שְׁמוֹ, וְעַל כֵּן
יִשְׂרָאֵל הֵם בְּשִׁתֵּי דְרָגוֹת, נִסְתָּר וְנִגְלָה.
שְׁשֻׁנֵינוּ, שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן שְׁנֵי שְׁרֹטוֹת זו בְּזוֹ:
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, תּוֹרָה וְיִשְׂרָאֵל. וְכָל
אַחַת דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, נִסְתָּר וְנִגְלָה. הַקָּדוֹשׁ

מזה שנצרך בכל דבר לעורר הענין במעשה
או בדבור למען יתראה מלמעלה כדמיון
זאת העשייה, כמו כאן שטרם שמנשב
הרוח אין המים נוזלים לעומת הרוח ההוא.

זְכוּת הַתּוֹרָה הוּא רַק לְיִשְׂרָאֵל וְרַק לְנִמּוּל
וְגֹדֶל זְכוּתָהּ וְגֹדֶל קִדְשָׁתָהּ הַאוֹתִיּוֹת הָאֵלֶּ"ף
בִּי"ת וְכָל קוֹצָה שֶׁל יו"ד וְתַג

מְגִיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב (קמז, יט): [זוהר ויקרא פ'
אחרי מות (דף ע"ג.)] רַבִּי אֲלַעְזֹר שְׁאֵל
אֵת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו. אָמַר לוֹ, הֲרֵי שְׁנֵינוּ
שְׁאֲסוּר לְלַמֵּד תּוֹרָה לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת, וְיָפָה הָעִירוֹ הַחֲבָרִים מִבְּכָל,

זיו הזוהר

גזלין מיא, כלומר אע"ג דקי"ל שאי אפשר לעולם
להתקיים אפילו רגע אחד אם לא ירד השפע
מלמעלה, אבל זה בענין השפע של קיום העולמות
ולא בשל פנימיות, כי זה תולה בהתעוררות
התחתונים בהעלאת מ"ן, ואשר שואל רשב"י מאי
קמשמע לן הוא דכיון שאמר ברישא ישלח דברו
וימסם, שחתיכות הקרח נמסים, מה צורך לומר
אח"כ יש ברוחו יזלו מים, וכל שכן שאם כל הפסוק
בענין אחד לא יצדק לומר יזלו מים, כי המים
מאשר נמסו הם כבר על הארץ, ויזלו מים הוא
מלמעלה, אלא ודאי ב' ענינים הם, אחד המסכת
הקרח, והב' נילת המים, וכאן נרמזו ב' בחינות
השפעת השפע, אחד הוא המוכרח לקיום העולם,
שאע"פ שיש עונות בעולם המקפים מימי השפע
ומגדילים הקור שהוא כח הדין, מ"מ הוא ברחמי
ישלח דברו וימסם, ואז אינם מים זכים אלא
עכורים, וזה נקרא שפע החיצוניות, והב' שהוא
העקיר, ישב רוחו, היינו שנותן כח במדת המלכות
לנשוב, ואז יזלו מים טהורים מן דעת העליון כמו
שנתבאר, עכ"ל:

והאחדל"ע של השפעת השפע נקרא עד"ר משל
בשם מיין דוכרין, כמו שנקרא בפסוק זה ישב רוחו
על העלאת מיין נוקבין, ורוחו היינו רוח הקודש זו
המלכות עלמא דנוקבא, ולעומת זה יזלו מים, היינו
השפעת השפע מן התפארת עלמא דדכורא מים
דוכרין, והשפע באה אל התפארת מעולמות היותר
עליונים שנקרא הזדוגות של חכמה ובינה, וכן נרמז
ענין זה בהפסוק הפיחי גני על העלאת מיין נוקבין,
ויזלו בשמיו על השפעת מיין דוכרין, ועפי"ז יש
להבין מעט דברי רשב"י במאמר הזה ללומדי
חכמת הקבלה, אמנם ראיתי כי טוב להביא דברי
הרמ"ז זצ"ל בביאור מאמר העמוק הזה: וזה לשונו,
הה"ד ישב רוחו יזלו מים, מדקדק להיל"ל ישב
רוחו יזל מים, ועוד ישב מבנין הפעיל ויזלו מבנין
הקל, אבל יודיענו ענין נחמד והוא שאין כח
במלכות להעלות מ"ן שהוא נשיבת ההוא רוחא
אם לא בסיוע עליון כנזכר בכוננת שמע, וזהו ישב
רוחו שהוא כמו משבי הרוח, ואח"כ יזלו מים
מאליהם מים דוכרין, כי גדול חשק המשפיע
להשפיע, אבל בכל זאת עד לא נשיב האי רוחא לא

—== זוהר תהלים ==—

שנמול. ובא ראה, הדבר הראשון של התורה שנותנים לתינוקות אל"ף ביי"ת, זה דבר שאין בני העולם יכולים להשיג בשכלם ולהעלותו ברצון, וכל שכן לדבר אותו בפיהם, ואפלו מלאכים עליונים ועליוני העליונים אין יכולים להשיג, כי הם נסתרות השם הקדוש. ואלף וארבע מאות וחמש רבבות של עולמות, כלם תלויים בקוצו של אל"ף, ושבעים ושנים שמות קדושים חקוקים באותיותיו רשומים, שעמדו בהם עליונים ותחתונים, שמים וארץ, וכסא הכבוד של המלך, תלויים מצד אחד לצד אחד, שפשיטות האלף קיומם של כל העולמות, ותומכים של עליונים ותחתונים בסוד החכמה.

ושבילים נסתרים ונהרות עמקים ועשר אמירות, כלם יוצאים מאותו קוץ תחתון שתחת האלף. מכאן והלאה מתחיל להתפשט אלף ביי"ת, ואין חשבון לחכמה שנחקקה כאן. משום כך התורה היא הקיום של הכל ואמונת הכל, לקשר קשר של האמונה זה עם זה כראוי. ומי שנמול, נקשר באותו קשר האמונה. ומי שלא נמול ולא נקשר בו, כתוב בו (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל קדש. (שמות יג) ועל ערל לא יאכל בו. שהרי התעוררה רוח הטמאה שמצדו, ובא להתערב בקדשה. ברוך הרחמן שהפריד את ישראל בניו, רשומים ברשם קדוש, מהם ומזהמתם. עליהם כתוב, (ירמיה כ) ואנכי נטעתיך שורק בלה זרע אמת. ומשום כך, (מכהו) תתן אמת ליעקב, ולא לאחר. תורת אמת, לזרע אמת. בא רבי אלעזר ונשקו על ידו.

ברוך הוא דרגה על דרגה, נסתר ונגלה. התורה גם כן נסתר ונגלה. ישראל גם כן דרגה על דרגה. זהו שכתוב (תהלים קמז) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל. שתי דרגות הן - יעקב וישראל, אחד גלוי ואחד נסתר. מה זה אומר? אלא כל מי שנמול ונרשם בשם (ברשם) הקדוש, נותנים לו באותם דברים שהתגלו בתורה, כלומר, מודיעים לו בראשי אותיות ובראשי פרקים, נותנים עליו חמרה של מצוות התורה, ולא יותר, עד שיתעלה לדרגה אחרת. זהו שכתוב מגיד דבריו ליעקב (ליעקב יפה). אבל חקיו ומשפטיו לישראל, שהוא בדרגה יותר עליונה, וכתוב (בראשית לב) לא יקרא שמו עוד יעקב וגו'. חקיו ומשפטיו לישראל, אלו סודות התורה והנהגות התורה וסתרי תורה, שלא יצטרכו לגלות אלא למי שהוא בדרגה יותר עליונה כראוי.

ומה לישראל כזה, לעמים עובדי עבודה זרה על אחת כמה וכמה. וכל מי שלא נמול ונותנים לו אפלו אות קטנה של התורה, כאלו החריב עולם ומשקר בשמו של הקדוש ברוך הוא, שהכל תלוי בזה, וזה בזה נקשר, שכתוב (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת. בא ראה, כתוב וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. לפני בני ישראל שם, אבל לשאר העמים לא שם. משום כך דבר אל בני ישראל. (ויקרא ב) ואל בני ישראל תאמר. וכן כלם. ינוחו אבות העולם, הם הלל ושמאי, שפך אמרו לאונקלוס, ולא הודיעו לו דבר תורה עד

—== זוהר תהלים ==—

ואסור ללמדו דברי תורה. ועל זה שנינו, (שמות כ) מזבח אבנים, זה מזבח אבנים ממש. והרי קשי הלב עומד במקומו, והזהמה לא פסקה ממנו. משום כך לא עולה בידו אותה מילה ולא מועילה לו. ועל זה כתוב, כי חרבו הנפת עליה ותחילה. משום כך, לא עשה כן לכל גוי סתם. ומשפטים בל ידעום, לעולם ולעולמי עולמים. דבר אחר (קטז), לא נותנים להם כל שכן סודות תורה והנהגות התורה. וכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, (תהלים קמד) אשרי העם שפכה לו אשרי העם שה' אלהיו

ישראל יש להם קדשה עצמית קדושים הם

לא עשה כן לכל גוי וגו' (קמו, כ): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף מ"ב.)] רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, זה ששנינו עתיד הקדוש ברוך הוא לטהר את ישראל, במה? אמר לו, במה שכתוב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'. כיון שנטהרים מתקדשים, וישראל שנדבקים בקדוש ברוך הוא נקראו קדש, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, וכתוב (שמות כו) ואנשי קדש תהיון לי. אשריהם ישראל שהקדוש ברוך הוא אומר עליהם, (ויקרא כו) והייתם לי קדשים כי קדוש אני ה', משום שכתוב ובו תדבק, וכתוב (תהלים קמז) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום הללויה.

רבי חזקיה אמר, כתוב (שמואל א יב) כי לא יטש ה' את עמו בעבור שמו וגו'. כי לא יטש ה' את עמו, מה הטעם בעבור שמו הגדול? כי הכל נקשר זה עם זה. ובמה נקשרו ישראל בקדוש ברוך הוא? באותו רשם קדוש שגשם בבשרם, ומשום כך לא יטש ה' את עמו. ולמה? בעבור שמו הגדול שגשם בהם. למדנו, התורה נקראת ברית, והקדוש ברוך הוא נקרא ברית, והרשם הקדוש הזה נקרא ברית. ולכן הכל נקשר זה עם זה ולא נפרד זה מזה. אמר לו רבי ייסא, תורה וישראל - פה, אבל הקדוש ברוך הוא מנין לנו שנקרא ברית? אמר לו, שכתוב (תהלים קו) ויזכר להם בריתו, והרי נודע, והרי נתבאר. ואת חקתי תשמרו (ויקרא יח). חקתי - אלו הן הנהגות המלך. משפטי - אלו הן גזרות התורה. רבי יהודה אמר, כל אותן הנהגות שנקראות צדק, נקראו חקתי, והן גזרת המלך. ובכל מקום שנקרא משפט, הן נקראות דינו של המלך, שהוא המלך הקדוש, הקדוש ברוך הוא המלך שכל השלום שלו, שהוא המלך הקדוש במקום ששני חלקים אחוזים זה עם זה. ועל זה כתוב, (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, והם דין ורחמים. ומשום כך חק ומשפט. ועל זה כתוב, (שם קמז) חקיו ומשפטיו לישראל. לישראל ולא לשאר העמים.

מה כתוב אחריו? לא עשה כן לכל גוי. ושנינו, אף על גב שנמול ולא עשה את מצוות התורה, הרי הוא כמו גוי בכל,

— תהלים — זוהר תהלים —

קול דממה דקה. ומשום זה נכנסו ארבעה לפרדס. שלשה שנכנסו בשלש שנים ערלים - אחד הציץ ומת, ואחד הציץ ונפגע, שלישי יצא לתרבות רעה. הרביעי שנכנס בשנה הרביעית - קדש הלולים לה'. נכנס בשלום ויצא בשלום. וזהו סוד של הפרדס בתוך הגן שהוא: פ' פשט, ר' ראיה של פסוק, ד' דרשה, כמו שבארוה אין משיבין על ההגדה. בשלשה האלו נפלו שלשה עליוני עולם ונכשלו. הרביעי שהוא ס' סוד, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום. ומשום זה נקראת התורה ג"ן. זהו שכתוב ג"ן נעול. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים, והינו מעין חתום. כמו יין חתום וסתום שלא מנסף אותו גוי, אף כך צריכים להיות סודות התורה. זהו שכתוב לא עשה כן לכל גוי. כ"ן בגימטריא סו"ד. ומשום זה פרושה בעלי המשנה, אסור לגלות סתרי תורה לגוי, שלא ינסף אותם לעבודה זרה.

משום זה נקראת התורה ג"ן. ג"ן סדרים של תורה נסתרים וחתומים - והינו מעין חתום זהו שכתוב ג"ן נעול.

לא עשה כן לכל גוי וגו' (קמו, כ): [זוהר חדש תקנא קדמאה (דף קכו.)] וירא ישראל את היד הגדלה. משניהם מפרק הרים ומשבר סלעים. שהם אמות העולם שלא קבלו תורה. מרוח ה', שנאמר בו ונחה עליו רוח ה'. ונקראת רעש. זהו שכתוב ואשמע אחרי קול רעש גדול וגו'. ועתיד להעביר רעש של הצד האחר, שנאמר בו לא ברעש ה' (מלכים א יט). ונקראת אש. זהו שכתוב כה דברי כאש נאם ה'. ועתיד ללחך האש של הצד האחר, שנאמר בו לא כאש ה'. נשאר המלך בקול דממה דקה, שהיא שכינה, תפלה בחשאי, שבה אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. שבארבעה היא רביעית דקה, שהיא השכינה. אבל שלש קלפות, שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קדש, זה

קמח א הללויה הללו את יהוה מן השמים הללוהו במרומים:

שימוש תהלים

לשרפה

הללו את ה' מן השמים (קמח, א): [שימוש תהלים לפרק קמח] טוב לאמרו לשריפת אש שלא תקלקל.

זוהר תהלים

הללויה הללו את ה' מן השמים וגו' זה והשבח האחרון, הוא פללות השבחים של הכל

בא וראה, אותם העומדים שהגוף נשען עליהם, עומדים כאן בסוד המלאכים, משום שהירכים הן שליחים ללכת ממקום למקום, ומסוד זה יוצאים אותם שנקראים מלאכים, שהם שליחים ללכת בשליחות אדונם ממקום למקום. הללוהו כל צבאיו - זהו מקום שיוצאים ממנו כל החילות הקדושים העליונים, סוד אות הברית הקדושה, והוא רשום בכל שאר הרבבות, כמו שאמרנו, שכתוב (ישעיה מח) ה' צבאות שמו, אות הוא בכל שאר החילות והרבבות. הללוהו שמש וירח - בו עומד הסוד הזה, והוא השמש להאיר, ובו עומדים כוכבים עליונים שמאירים, ומזלות, והרי בארנו. אחר כך חוזר למעלה לאותו מקום שעומד ברום המרומים, ושם נתקעים הכל, הללוהו שמי השמים. אחר כך הללו את ה' מן הארץ. כנגד אלה אש וכרד וגו'.

כל הארצות נתהוו מארץ ישראל

הללויה את ה' מן השמים וגו' (קמח, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף יג):] בא שמע, אמר רבי יהודה, מהכל עשה אחד, אותו

הללויה הללו את ה' וגו' (קמח, א): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ב)] פתח ואמר, (תהלים קמח) הללויה הללו את ה' מן השמים וגו'. בא וראה, התשבחת הזו אמר דוד כנגד סוד השם הקדוש, שהוא כלל של תשבחת הכל. שתי תשבחות הן, כמו סוד השם הקדוש העליון, שהוא הכלל של תשבחת הכל. ואלו: זה, והשבח האחרון, שהוא פללות השבחים של הכל, שכתוב (שם קג) הללויה הללו אל בקדשו וגו'. אבל זה היה על עשרה מינים, וזהו על שבעה, והכל סוד אחד בשם הקדוש. הללויה הללו את ה' מן השמים, זוהי ראשית של ששה צדדים להתפשט למטה, שזהו סוד שקיים לשאלה, כמו שנאמר (דברים ד) כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו'. עד כאן יש רשות לשאלה. מן היום אשר ברא וגו', ועד קצה השמים - מכאן והלאה לא עומד לשאלה, משום שהוא מקום טמיר וגנוז. ועל זה, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים - אלו שני צדדים, (שהם רום ההתחלה) ימין ושמאל. ומכאן מתפשטים כל האחרים למטה בסוד הדרגות להתתקן

ב הללוהו כל מלאכיו הללוהו כל (צבא) צבאיו: ג הללוהו שמש וירח הללוהו
 כל בוכבי אור: ד הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל השמים: ה יהללו
 את שם יהוה ^ל כי הוא צנה ונבראו: ו ויעמידם לעד לעולם חק נתן ולא
 יעבור: ז הללו את יהוה ^ל מן הארץ תנינים וכל תהמות: ח אש וברד
 שלג וקיטור ריח סערה עשה דברו: ט התרים וכל גבעות עין פרי וכל ארזים:
 י החיה וכל בהמה רמש וצפור בנף: יא מלכי ארץ וכל לאמים שרים וכל
 שפטי ארץ: יב בהורים וגם בתולדות זקנים עם נערים: יג יהללו את שם יהוה ^ל
^ל כי נשגב שמו לברו הודו על ארץ ושמים: יד וירם קרן לעמו תהלה לכל
 חסידיו לבני ישראל עם קרבו הללויה:

— זוהר תהלים —

הללוהו שמי השמים והמים אשר מעל
 השמים:

הללוהו שמי השמים וגו' (קמח, ד): [זוהר ח"ג
 (דף רנח). זוהר תורה] הללוהו שמי
 השמים והמים אשר מעל השמים. אמר
 רועה הנאמן מים העליונים זכרים, מים
 התחתונים נקבותי ועליהם אמר רבי
 עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש
 טהור אל תאמרו מים מים, פן תסתכנו
 בנפשכם, כי אין הם מים כמו שנראים, אלא
 זהו אור נובע, ובשביל זה נדמו למים
 נובעים, ואור ההוא אין לו הפסק ואל קצוץ
 ופרוד, ולפי שנובעים מן הכתר נקראים מים
 שאין להם סוף כי הכתר אי"ן סו"ף נקרא.

המשבח מכלם, וזהו הרקיע (יחזקאל א)
 כעין הקרח הנורא, שממנו נתהוו
 השמים, זהו שכתוב ויקרא אלהים לרקיע
 שמים. וארץ אותה המשבחת מכלן, וזו
 ארץ ישראל, וממנה נתהוו שאר
 הארצות, זהו שכתוב (משלי ח) עד לא
 עשה ארץ וחוצות. ארץ - זו ארץ ישראל,
 וחוצות - שאר הארצות שבחוצה לארץ.
 האדם אחד, וממנו נתהוו כל השאר,
 שכתוב (סם) וראש עפרות תכל. וכן כל
 פיוצא בנה. אמר רבי יצחק, מנין לנו?
 מהפסוק הזה שאמר דוד (תהלים קמח)
 הללו את ה' מן השמים, מאותו שנעשו
 השמים ממנו.

זו הזוהר

להראשונים שנאצל מן האי"ן סו"ף ברוך הוא, לכן
 נקרא על שמו:

רט. פי' העליונים משפיעים להתחתונים ומקבלים
 דין מן דין: רי. ר"ל כיון שהכתר הוא כח הראשון

קמט א הללויה שירו ליהוה שיר חדש תהלתו בקהל חסידים:
 ב ישמח ישראל בעשיו בני ציון יגילו במלכם: ג יתללו שמו במחול

שימוש תהלים

לשרפה שלא תרבה

הללויה שירו לה' שיר חדש (קמט, א): [שימוש תהלים לפרק קמט] טוב לאמרו ג"כ לשריפת אש שלא תרבה.

זוהר תהלים

יום ראשון הוציאו השמים אמנות שלהם, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור. יום שני הוציאו המים אמנות למעשה, שכתוב (שם) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים וגו'. עלו חצי מים למעלה, וחצי מים נשארו למטה. ואלמלא כף שהמים נפרדו, העולם לא היה עומד. יום שלישי עשתה הארץ והוציאה כמו שצותה, שכתוב ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב, וכתוב ותוצא הארץ דשא וגו'.

עד כאן כל אמנות משלשה אלה הוציאו אמנותו, ועשו מה שהצטוו. נשארו שלשה ימים אחרונים. יום רביעי הצטווה אמן ראשון לעשות אמנותו, שכתוב ויאמר אלהים יהי מארת וגו', והינו שמים. ביום החמישי הוציאו המים, שהוא אמנות אחרת, שכתוב ויאמר אלהים ישרצו המים וגו', ביום הששי עשתה הארץ אמנותה, שכתוב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה וגו'. כיון ששלשת האמנים האלה השלימו מעשיהם, אמר להם הקדוש ברוך הוא: אמנות אחת יש לי לעשות, והוא אדם. התחברו כאחד, ואני עמכם, נעשה אדם. גוף שלכם, ואני אהיה שתף עמכם ונעשה אדם. כמו

הקדוש ברוך הוא עוקר את אביו ואמו מגן עדן ומביאם עמו לשמחה

ישמח ישראל בעשיו וגו' (קמט, ב): זוהר במדבר פ' פנחס (דף ר"ט.) ומנין לנו שיש להם לישראל לשתף את הקדוש ברוך הוא ושכינתו בחדותם? (משום שאינה שמחה, אלא בשתפות שלו מאלו) שכתוב (תהלים קמט) ישמח ישראל בעשיו. אותה חדוה של ישראל אינה, אלא בעשיו. בעשיו! בעשו צריך לו לכתב! אלא אלו הקדוש ברוך הוא ושכינתו, ואביו ואמו. שאף על גב שמתו, הקדוש ברוך הוא עוקרם מגן עדן ומביאם עמו לאותה חדוה, לקחת חלק של חדוה עם הקדוש ברוך הוא ושכינתו, כמו שנאמר (איוב מ) העשו יגש חרבו.

הקב"ה ברא בעצמו אוכנות אחת וזהו האדם הקב"ה שתף בו

דבר אחר בעשיו - משום שבן אדם נעשה בשתפות איש ואשה והקדוש ברוך הוא, ועל סוד זה כתוב (בראשית א) נעשה אדם, בשתפות. ששנינו, שלשה אמנים עשה הקדוש ברוך הוא להוציא מהם עולם, ואלו הם: השמים, והארץ, והמים. וכל אחד שמש יום אחד, וחזרו כמקדם.

בַּתָּהּ וּבְנוֹר יִזְמְרוּ לֹ: הַ בִּי רוּחָהּ יְהוָה בְּעִמּוֹ יִפָּאֵר
עֲנוּיִם בִּישׁוּעָה: הַ יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכַּבְתּוֹתָם:

זוהר תהלים

שְׁבַתְחֻלָּה הִיָּה בְּשֵׁתִפוֹת, גַּם אַחַר כֵּךְ כֵּן. אָבָא - שָׁבוּ עוֹשֵׂה מַעֲשֵׂה הַשָּׁמַיִם וּמַעֲשֵׂה הַמַּיִם, וְהָאֵשָׁה - שֶׁהִיא אֲמֵן שְׁלִישִׁי כְּמוֹ הָאָרֶץ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהִשְׁתַּתַּף יַחַד אִתָּם. וְעַל סוּד זֶה כָּתוּב בְּעֵשׂוֹר.

וְאָף עַל גַּב שְׂאָבָא וְאָמָא נִפְרְדוּ מִהַעוֹלָם הַזֶּה, יֵשׁ חֲדוּה בְּכָל שְׁתַּפּוֹת. שְׁשֻׁנֵינוּ, בְּשַׁעַה שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּף אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲדוּה שְׁלוֹ, בָּא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן וְעוֹקֵר מִשָּׁם אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ, שֶׁהֵם שְׁתַּפִּים אִתּוֹ, וּמְבִיא אֹתָם עִמּוֹ לְאוֹתָהּ חֲדוּה, וְכֹלָם מְזַמְּנִים שָׁם, וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים. אָבֵל בְּצַרַת הָאָדָם, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן אֵלָיו לְבָדוּ, וְלֹא מוֹדִיעַ לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים יח) בְּצַר לִי אֶקְרָא ה' וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ וְגו'.

יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד (קמט, ה): [זוהר ויקרא 9' אַחֲרֵי מוֹת (97 ט"ב)]. פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים קמט) יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכַּבְתּוֹתָם וְגו'. לְמַדְנֵנוּ, בִּי"ג מִדּוֹת נִקְשָׁר קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה, שִׁימְצָאוּ בְּרֻכּוֹת לְכֹל. וְכֹל אֱמוּנָתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּרוּ בְּשִׁלְשׁ. וְעַל זֶה בְּשִׁלְשׁ עֲשָׂרָה מִדּוֹת מִתְעַטְרֵת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרֵנוּ מִקַּל וְחִמְר וּמְגוֹרָה שְׁוֶה וְכו', וְכַמָּה פְּעָמִים בְּאֲרֵנוּ אֵת זֶה, וְהֵשֵׁם הַקְּדוֹשׁ מִתְעַטֵּר בְּזֶה. בֹּא רָאָה, בְּאוֹתָהּ שַׁעַה שְׂרָצָה יַעֲקֹב שִׁיתְבָּרְכוּ בְּנָיו בְּשֵׁם (בְּקֶשֶׁר) הָאֱמוּנָה, מֵה כְּתוּב? (בְּרַאשִׁית מַט) כָּל אֱלֹהֵי שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עֶשֶׂר וְזֹאת - הָרִי שְׁלִשָּׁה עֶשֶׂר,

עַל יְדֵי הַשְּׁבַח לְהַקְב"ה הַוּרְגִים אֶלְפֵי מוֹזִיקִים

יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד (קמט, ה): [זוהר במדבר 9' בַּלַק (97 ר"א)]. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר,

ו רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם: ז לעשות נקמה בגוים תוכחת בלאמים: ח לאסר מלכיהם בוקים ונכבדיהם בכבלי ברזל: ט לעשות בהם משפט פתוב הדר הוא לכל חסידיו הללויה:

זוהר תהלים

עליון. שנאמר הנצנים נראו בארץ - אלו העוסקים בתורה לשמה. עת הזמיר הגיע - אז הוא עת לזמר לבוראם ביחד. וקול התור נשמע בארצנו - זה מטטרו"ן, הבא לאסף נשמתם של צדיקים לזמר ליוצרים בכל לילה ולילה, שנאמר (תהלים קמט) יעלו חסידים בכבוד ורננו על משפכותם. מהו בכבוד? אמר רבי יהודה, זה מטטרו"ן.

קריאת שמע על הכטה מגינה ומצלת מן המזיקים

רוממות אל בגרונם (קמט ו): [זוהר דברים פ'

עקב (ד' ע"ב.)] אמר להם, (מלכים א

ט) אל יתהלל חוגר כמפתח. שהרי ודאי בקריאת שמע פשוטה, כל הקורא קריאת שמע על מטתו, כאלו אחז חרב פיפיות, שכתוב (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. ונענוע החרב צריך לנענעה לששה צדדים, כמו שבארנו, כדי שתמליכוהו על השמים ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם. וזו, גוף החרב. וראש החרב. ה"ה, שתי פיפיות. נרתיק החרב, אדני.

לא ישכב, מהו לא ישכב? אלא בכל לילה ולילה כשבן אדם הולך במצוות רבנו, לא שוכב על מטתו עד שהורג אלה ומאה ועשרים וחדש מאותם מינים רעים ששורים עמו. רבי אבא אמר, אלה הם מצד שמאל, שכתוב (תהלים צא) 'פל מצדך אלה, כמו שכתוב (שם קמט) יעלו חסידים בכבוד וגו', רוממות אל בגרונם וגו', לעשות נקמה וגו'. זהו שכתוב לא ישכב וגו', וזהו לעשות בהם משפט וגו'.

מלאכי השרת ממתנינים ודוממים מלומר שירה בלילה עד שיתפנסו נפשות - תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה

יעלו חסידים בכבוד (קמט, ה): [זוהר חדש

פ' לך לך מדרש הנעלם (ד' ל.)] אמר

רבי יהודה, בא וראה, אין בכל לילה ולילה שאינו אחז מטטרו"ן שר הפנים כל נשמתם של תלמידי חכמים העוסקים בתורה לשמה, ומראה אותן לפני הקדוש ברוך הוא, וממתנינים מלאכי השרת ודוממים מלומר שירה, עד שיתפנסו נפשות הצדיקים עמהם, ויזמרו ביחד לאל

א הַלְלוּהוּ הַלְלוּ אֵל בְּקוֹשׁ הַלְלוּהוּ בְּרִקְעַ עֲזוֹ: ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ
הַלְלוּהוּ בְּרַב גְּדֻלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָ וְכִנּוֹר: ד הַלְלוּהוּ
בְּתוֹף וּמְחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֶב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָתוֹ: ו בַּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּהוּ:

זוהר תהלים

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צָרִיף אֶת כָּל הַתְּשַׁבְּחוֹת!?

כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ (קג ו'): [זוהר שמות
פרשת משפטים (דף צד ע"ב)] בא וּרְאֵה,
כְּשֶׁנּוֹלָד אִישׁ, נּוֹתָנִים לוֹ נֶפֶשׁ מִצַּד
הַבְּהֵמָה מִצַּד שֶׁל טֹהַר, מִצַּד אֱלֹהִים
שְׁנִקְרָאִים אוֹפְנֵי הַקְּדוֹשׁ. זָכָה יוֹתֵר -
נוֹתָנִים לוֹ רוּחַ מִצַּד שֶׁל חַיּוֹת הַקְּדוֹשׁ. זָכָה
יוֹתֵר - נּוֹתָנִים לוֹ נֶשְׁמָה מִצַּד שֶׁל הַכֶּסֶּפֶא.
וּשְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ הֵם אֲמָה, עֶבֶד וְשִׁפְחָה שֶׁל
בֵּת הַמֶּלֶךְ.

עוד יותר גבוה

אם זָכָה יוֹתֵר - נּוֹתָנִים לוֹ נֶפֶשׁ בְּדֶרֶךְ
אֲצִילוֹת, מִצַּד שֶׁל בֵּת יַחֲיִידָה,
וְנִקְרָאת בֵּת מֶלֶךְ. זָכָה יוֹתֵר - נּוֹתָנִים לוֹ
רוּחַ שֶׁל אֲצִילוֹת מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי,
וְנִקְרָא בֵּן לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. זָכָה
יוֹתֵר - נּוֹתָנִים לוֹ נֶשְׁמָה מִצַּד שֶׁל אֲבָא
וְאֲמָא. זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית) וַיִּפַּח בְּאָפִיו
נֶשְׁמַת חַיִּים. אֵיזָה חַיִּים? אֵלּא אוֹתָם י"ה
שְׁעֵלֵיהֶם נֹאמֵר (תהלים קג) כָּל הַנְּשָׁמָה
תִּהְלֵל יְיָ, וְנִשְׁלְמָה בְּהַ יְהו"ה.

הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר וּגו' (קג א'): [זוהר
חדש פרשת בראשית (דף טו:)] עוֹד
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַה שְׁכָתוּב (תהלים קג)
הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְלָ
וְכִנּוֹר הַלְלוּהוּ בְּתוֹף וּמְחוֹל הַלְלוּהוּ בְּ
בְּמִנִּים וְעֹגֶב. וְכִי צָרִיף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת זֶה?

ה' רוצה את הלול הנשמה

הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה (קג ה'): [זוהר חדש פ'
בראשית] אֵלּא אָמַר דּוֹד, כָּל מַה שְׁתְּשַׁבְּחוּ
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִינֵי הַזְּמֵר
הַלּוֹ, אֵינּוּ כְּלוּם. כְּאָדָם הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ:
עֲכָשׁוּ עֲשֵׂה זֶה וְזֶה, וְכָל מַה שְׁתַּעֲשֶׂה
אֵינּוּ כְּלוּם, עַד שְׁתַּעֲשֶׂה דְבַר פְּלוּנִי. כִּי
אָמַר דּוֹד, הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע הַלְלוּהוּ
בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה, כְּלוּמַר אֵינּוּ הַלּוֹ, אֵלּא
מַהוּ הַלּוֹ? כָּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלֵל יְיָ
הַלְלוּהוּ. וְהָאֲחֵר אֵינּוּ כְּלוּם, אֵלּא הַלּוֹל
הַנְּשָׁמָה, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) כָּל הַנְּשָׁמָה
תִּהְלֵל יְיָ הַלְלוּהוּ.

— תהלים — זוהר תהלים —

מֵאָה בְּרָכוֹת

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה (קנ ו'): נזחר תִּדְשׁ שִׁירָה לְפָרְשֵׁת שְׁלַח לךָ (דף קלט:) [וַיְהִי חַיֵּי שָׁרָה - זו הַשְּׂכִינָה. וּמִי הוּא הַחַיִּים שְׁלָה? י"ה, וְזֶהוּ הַשְּׂכִינָה. שְׁכֵן י"ה. וְזֶהוּ הַחַיִּים שֶׁל הַנְּשֻׁמָּה. זֶהוּ שְׁכֵנוֹב כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל י"ה. וְהוּ' הַזֶּו בְּאֵת ב"ש - צ'. עִם י' עוֹלָה לֵק', וְהֵם מֵאָה בְּרָכוֹת שְׁחִיב אָדָם לְהַרִיק בְּכָל יוֹם בַּשְּׂכִינָה, וְזֶהוּ מֵאָה שָׁנָה. וְעַלֵּיהֶם צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם מִה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמְךָ. אֵל תִּקְרֵי מִ"ה אֲלֵא מֵאָה.

הַנְּשֻׁמוֹת נִמְשָׁכוֹת מִחֲכֻמָּה אֵל מַלְכוּת וּמִשָּׁם לְאֲנָשִׁים

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה (קנ ו'): [זוהר ח"ב תרומה (דף קעט.) זוהר תורה] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וְאָמַר, "כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה", לְמַדְנֵנו שְׁכָל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹת מִן הַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ הַהוּא, וְנִתְעוֹרְרוֹת בְּאֲנָשִׁים י"א, וּמֵאִיזָה מְקוֹם י"ב, מִן הַמְּקוֹם הַהוּא שֶׁנִּקְרָא יְהוָה, וְאִיזָהוּ מְקוֹם הַהוּא י"א, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכֵנוֹב: "מִה רַבּוֹ מֵעֵשִׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ" (תהלים קד, כד) י"ד. לְמַדְנֵנו שֶׁמֵּחֲכֻמָּה הַהוּא אֲשֶׁר מַעֲיִנוֹתָיו יוֹצֵאִים אֵל ל"ב נְתִיבוֹת נְתִיבֵי הַכֹּל, כָּל מִה שִׁישׁ

עוֹד יוֹתֵר גְּבוּהָ הוּא שׁוֹלֵט בְּכֻלָּם לְמַעְלָה וּלְמַטָּה

זָכָה יוֹתֵר - נִתְנַנֵּם לוֹ יְהוָה בַּשְּׁלֵמוֹת הָאוֹתִיּוֹת - יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, שֶׁהוּא אָדָם, בְּאַרְחֵ אֲצִילוֹת לְמַעְלָה. וְנִקְרָא בְּדַמּוֹת רַבּוֹנוֹ. וְעַלֵּיו נֶאֱמַר (בְּרַאשִׁית א) וַיִּרְדּוּ בְּדַגַּת הַיָּם וְגו'. וְזֶהוּ שְׁלֹטוֹנוֹ בְּכָל הַרְקִיעִים וּבְכָל הָאוֹפָנִים וְהַשָּׁרְפִים וְהַחַיּוֹת וּבְכָל הַחַיִּלוֹת וְהַכַּחוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְלָכֵן, כְּשֶׁכֵּן אָדָם זֹכֵה בְּנַפְשׁוֹ מֵצַד שֶׁל בַּת יַחֲדָה, נֶאֱמַר בּוֹ לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים.

כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹת מֵהַחֻכְמָה

כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה (קנ ו'): [זוהר תרומה (דף קעט.)] רַבִּי יְהוּדָה פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קנ) כָּל הַנְּשֻׁמָּה תְהַלֵּל יְהוָה. שְׁנִינּוּ, כָּל הַנְּשֻׁמוֹת בְּאוֹ מֵהַגּוֹף הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה וּמִתְעוֹרְרוֹת בְּכַנֵּי אָדָם. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יְד (י"ה). מֵאִיזָה מְקוֹם זֶה? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁכֵנוֹב (שם קד) מִה רַבּוֹ מֵעֵשִׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ. שְׁנִינּוּ, מֵהַחֻכְמָה הַזֶּה שֶׁמִּבּוֹעֵיהָ יוֹצֵאִים לְשֵׁלִשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁבִילִים הַכֹּל נִתְקַן, וְכָל מִה שִׁישׁ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהִיא נִקְרָאת רִיחַ קְדוֹשָׁה שֶׁכָּל הַרוּחוֹת נִתְקַנּוּ בָּהּ.

זו הזוהר

מֵאִיזָה מְקוֹם נַחְצָבוֹת הַנְּשֻׁמוֹת אֲשֶׁר מִשָּׁם בְּאוֹת אֵל הַמַּלְכוּת. רִיג. עֵתָה שׁוֹאֵל אִיזָה הוּא הַמְּקוֹם שֶׁל הַשֵּׁם י"ה. רִיד. אֹמַר שֶׁהוּא הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֲכֻמָּה, וְכוֹנְתוֹ שֶׁמִּמֶּנּוּ הוֹלְדַת הַנְּשֻׁמוֹת בְּשֵׁרֶשׁן הוּא לְרֵאשׁוֹנָה בִּיחּוּדָא עֵלָאָה שֶׁל חֲכֻמָּה וּבִינָה, וְאַחַר כֵּן נִשְׁתַּלְשְׁלוֹת אֵל יַחּוּדָא תַתָּא תַפְאֵרַת וּמַלְכוּת לְצֵאת מִכַּח לְפִועֵל.

רִיא. פִּירוּשׁ, שֶׁהַנְּשֻׁמוֹת יוֹצְאוֹת מִכַּח לְפִועֵל מִן מַדַּת הַמַּלְכוּת עַל יְדֵי הַזְדוּוּגָה עִם הַתַּפְאֵרַת, וְאֹמַר הַלְשׁוֹן וְאֵתְעֵרִי בְּבִנֵי נֶשָׁא, כּוֹנְתוֹ שֶׁאֵף אֲנָשִׁים שְׂאִינִם כְּדָאִים לְהִיּוֹת נִשְׁמַתָּם בְּקִרְבָּם בְּבַחֲיִנַת אֹרִי פְנִימִי, מִכָּל מְקוֹם נִשְׁמַתָּן מִעוֹרְרוֹת אוֹתָם לְשׁוֹב וּלְעִשׂוֹת טוֹב עַל יְדֵי שֶׁהֵן בְּבַחֲיִנַת אֹרִי מְקִיף לָהֶם. רִיב. שׁוֹאֵל מֵאֵן אֵתְר, פִּירוּשׁ

זוהר תהלים

למעלה ולמטה, ואותו חכמ"ה נקרא רוח הקדוש, שכל הרוחות נתיסדו בו.

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות האור הזה לפי שלא הוליד בנים

וסוד הדבר, כמו שנותנים לנשמה לבוש שתתלבש בו לעמוד בעולם הזה, כמו כן נותנים לה לבוש של זוהר העליון לעמוד בו בעולם ההוא, ולהסתכל בתוך אותה אספקלריא המאירה, בתוך ארץ החיים היא. זהו שכתוב: "יֵה בְּאַרְץ הַחַיִּים" ר"ט, שהיה חושב חזקיהו המלך שלא יזכה לאור ההוא לאותה הסתכלות, לפי שהנהר הנמשך הוא הפסיקו ולא הוליד...

אדם הראשון מקבל פני הצדיקים ופני החוזרים בתשובה

ומה שאמר "לא אביט אדם עוד עם יושבי חֲדָל", ולא כתוב יושבי חֲדָל, אלא אדם זה הוא אדם הראשון, כמו שלמדנו, שכאשר הנשמה הולכת לעולם ההוא, פוגעת באדם הראשון שיושב לפני שער הגן עדן, וכמה צדיקים

תהלל י-ה היינו חכמה ובינה

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [תיקוני זוהר תיקון כ"א דף נב.] זוהר תורה] עוד למדנו, "כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה" שזהו חכמ"ה ובינ"ה ר"ט, שבהם תהיה הגאולה ל-ו' ול-ה' שנקראים ב"ן וב"ת, ובהם ימחו העמלקים מן העולם.

הנשמה צריכה להתלבש בלבוש של המצוות כדי שתוכל לראות את האור

כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהִלָּל יְהוָה (קג ו): [זוהר חלק א' פרשת נח ח"א (דף סה):] זוהר תורה] פתח ואמר, "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה בְּאַרְץ הַחַיִּים לֹא אֶבִּיט אָדָם עוֹד עִם יוֹשְׁבֵי חֲדָל" (ישעיהו לח, יא), "אֲמַרְתִּי לֹא אֶרְאֶה יְהוָה", וכי מי יכול לראות י"ה, אלא סוף המקרא מוכיח, שכתוב "יֵה בְּאַרְץ הַחַיִּים" ר"ט, בוא וראה, כאשר הנשמות עולות להמקום צרור החיים י"י, נהנין שם בזוהר של אספקלריא המאירה י"י, המאיר ממקום העליון על הכל [שנקרא י"ה], ואילו לא

זיו הזוהר

המלכות. ריח. פירוש, ששם בארץ החיים, יכולות הנשמות להסתכל בזיו זוהר של אספקלריא המאירה, שהוא התפארת, שמאיר בתוך המלכות ארץ החיים, את האור הבא אליו מן חכמה ובינה. ר"ט. פירוש שבזה יובן י"ה בארץ החיים, היינו שאור העליון מן השם י"ה של חכמה ובינה מאיר על ידי ההשתלשלות של אספקלריא המאירה שהוא התפארת בתוך המלכות שנקראת ארץ החיים.

רטו. הגם שהשם י"ה הוא בחכמה, מכל מקום אומר גם בינה, כי חכמה ובינה הן תרין רעין דלא מתפרשין, ועוד כיון שבשם הוי"ה ברוך הוא אות יו"ד היא שורש עולם החכמה, ואות ה"י שורש עולם הבינה. רטז. מתרץ שהגם שאי אפשר להסתכל בהשם י"ה במקורו, אבל אפשר להסתכל אורו במה שהוא נשתלשל על ידי התפארת, להאיר בארץ החיים, היינו במלכות. ריז. מקום צרור החיים של הנשמות היינו עולם

— תהלים — זוהר תהלים —

אֱלֹהִים זֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו
סד, א).

וכי צריך ה' שיהללו אותו? "כל הנשמה
תהלל יי' הללו יי'"

כָּל הַנְּשָׁמָה תְהַלֵּל יְיָ הַקָּלוּ יְיָ (קנ ו): נזוהר
חדש פרשת בראשית (דף טו: זהר תורה) אמר
רבי אלעזר, מהו דכתיב: "הללוהו בתקע
שופר, הללוהו בנגבל וכנור, הללוהו בתוף
ומחול, הללוהו במנים ועגב", וכי צריך
הקב"ה לזה?

צריך שהנשמה תהלל אותו

אֵלֵּא אמר דוד, כל מה שתשבחו לפני
הקדוש ברוך הוא באותן מיני כלי
זמר, אינו כלום, כאדם האומר לחברו,
עכשיו עשה זה וזה, וכל מה שתעשה אינו
כלום, עד שתעשה דבר פלוני, כך אמר
דוד, הללוהו בכל אלה מיני כלי זמר, אבל
אין כל זה עיקר ההלול, אלא מה הוא
עיקר ההלול, "כל הנשמה תהלל יי' הללו
יי'". והאחר אינו כלום, אלא הלול
הנשמה הוא העיקר, הדא הוא דכתיב:
"כל הנשמה תהלל יי' הללויה".

ת. ו. ש. ל. ב. ע.

סביבו, לקבל פניהם של כל אותן
ששמרו מצות רבונם ומשמח בהם,
ויושבי חדל הם בעלי תשובה, ולפי
שאדם הראשון חזר בתשובה לפני רבונו,
הוא יושב עם אותן ששבו מעונותיהם,
והם נקראים בני חדל, כמו שכתוב:
"אדעה מה חדל אני" (תהלים לט, ה),
ולפיכך הוא יושב לפני שער הגן עדן,
ומשמח עם הצדיקים ועם בעלי תשובה,
הבאים בדרך ההוא של הגן עדן...

חזקיהו חשש שלא יזכה לראות כל אלו
הדברים שאמרנו לעיל

והיה מתירא חזקיה המלך שלא יזכה
לראות כל זה, מפני שאמר לו
הנביא "כי מת אתה" (ישעיהו לח, א), בעולם
הזה, "ולא תחיה", לעולם הבא, לפי שכל
מי שלא חפץ להוליד בנים בעולם הזה,
כאשר הוא יוצא מן העולם מגרשים אותו
מכל מה שאמרנו, ולא ניתנה לו רשות
לראות באור ההוא המאיר ממקום העליון
[שנקרא יי'], ולבוש ההוא שאמרנו הוא מה
שקוראים אותו החברים בשם חלוקא
דרבנן שמתלבשים בעולם ההוא, אשרי
חלקם של הצדיקים, שגנו להם הקדוש
ברוך הוא כמה טובות ותענוגים לעולם
ההוא, עליהם כתוב: "עין לא ראתה

זיו הזוהר

כלי זמר וכל מיני משוררים הוא רק דבר חיצוניות
ולא פנימיות, ואין ה' יתברך חפץ בדברים
הטפלים אם העיקר חסר, כדאיתא בספרים

רכ. אומר שעיקר ההלול הוא בהתעוררות
הנשמה על ידי התפעלות הלב והמוח, להתפלל
בהתלהבות מעומקא דלבא, ובלעדי זאת כל מיני

זיו הזוהר

אחר החתום, ולפיכך נקרא דוד מלך ישראל חי וקים. זכותו וזכות רבי שמעון בר יוחאי וכל החבריא תגן עלי ועל כל ישראל לומדי ספר תהלים עם פירוש הזוהר הקדוש, שנזכה לראות משיח בן דוד בבוא לציון גואל במהרה בימינו אמן.

גמרת העתקת הזוהר הקדוש על ספר תהלים בעזרת ה' יתברך בין כסא לעשור דשנת תרפ"ט.
והסימן "נלמד בספר הזוהר" לפ"ק. בפה עיר מאנטריאל מדינת קאנאדא.

הקדושים, שעל זה נאמר על "נְתַנָּה עָלַי בְּקוֹלָהּ בֵּן שְׁנֵאֲתִיקָ" (ירמיהו יב, ח), ועל זה אמרו "רחמנא לבא בעי", ועל עבודת נקודה הפנימיות שבלב נתיסד כל ספר תהלים, כמו שאמר דוד "לך אמר לבי", "צור לבבי", "אודך בכל לבי", כי תפלה בלי כונה היא כגוף בלי נשמה תפלה מתה, ועבודת דוד בספר תהלים היא עבודת הנשמה השתפכות הנפש בהתפעלות הלב ומוח, שתהיה תפלה חיה, כמו שמסיים התהלים בהפסוק, כל הנשמה תהלל יה, ולא שיהלל הגוף בלבד, וסימנך הכל הולך

תיקוני זוהר תקונא ארבעין ותלת (דף פב ע"א)

בְּרֵאשִׁית תִּפְּזֵן אֶת־ר יב"ש, וְדָא
 אִיהוּ וְנִהַר יַחְרַב וְיִבְשׁ
 (שם ה), בְּהַהוּא זְמַנָּא דְאִיהוּ יִבְשׁ
 וְאִיהוּ יִבְשָׁה, צְוֹחִין בְּנִין לְתַתָּא
 בְּיַחְדָּא וְאֹמְרִין שְׁמַע יִשְׂרָאֵל,
 וְאִין קוּל וְאִין עוֹנָה, הַדָּא הוּא
 דְּכִתְיב (משלי א כח) אֲזִי יִקְרְאוּנִי וְלֹא
 אֶעֱנֶה.
 וְכִּדְ מִי שְׁגוּרִים שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה
 וְחִכְמָא מִתּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה
 וּמִתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב, וְגוּרִים שְׁלֹא
 יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֶן, וְאֹמְרִים שְׁאִין
 אֶלָּא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד,
 בְּוִדְאֵי כְּאֵלוּ הוּא יִסְלַק אֶת
 הַמַּעֲזִין מֵאוּתוֹ נִהַר וּמֵאוּתוֹ גֵּן.
 אוֹי לוּ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם
 וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה שְׁבַכְתָּב
 וְתוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, שְׁנַחֲשָׁב לוּ
 כְּאֵלוּ הַחֲזִיר הַעוֹלָם לְתַהוּ וּבַהּוּ,
 וְגוּרִים עֲנִי בְּעוֹלָם וְאֶרֶץ הַגְּלוּת.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ
 דְּשָׂא וְכו' (בראשית א יא), אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, וְהִרִי קָרָא לוּ
 יִבְשָׁה, מֵאִיפֵה תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ?

וְהִכִּי מֵאן דְּנָגְרִים דְּאִסְתַּלַּק קְבָלָה
 וְחִכְמָתָא מֵאוּרִייתָא דְּבַעֲל
 פֶּה וּמֵאוּרִייתָא דְּבַכְתָּב, וְנָגְרִים
 דְּלֹא יִשְׁתַּדְּלוּן בְּהוּן, וְאֹמְרִין דְּלֹא
 אִית אֶלָּא פִּשְׁט בְּאוּרִייתָא
 וּבִתְלִמּוּדָא, בְּוִדְאֵי כְּאֵלוּ הוּא
 יִסְלַק נְבִיעוּ מִתּוֹרָה נִהַר וּמִתּוֹרָה
 גֵּן, וְוִי לִיה טַב לִיה דְּלֹא אֶתְבְּרִי
 בְּעֵלְמָא וְלֹא יוֹלִיף הֵהוּא אוּרִייתָא
 דְּבַכְתָּב וְאוּרִייתָא דְּבַעֲל פֶּה,
 דְּאֶתְחַשֵּׁב לִיה כְּאֵלוּ אַחֲזֵר עֲלִמָא
 לְתַהוּ וּבַהּוּ, וְנָגְרִים עֲנִי וְתָא
 בְּעֵלְמָא.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ
 דְּשָׂא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא וְהִיא קָרָא
 לִיה יִבְשָׁה, מֵאן תְּדַשָּׂא הָאָרֶץ,

אמר ליה ברי אוליף תיובתא
 לכל בני עלמא, דאם בר נש יחזור
 בתיובתא, נחית לה נביעו
 דאסתלק, ומה דתהו יבשה קרא
 לה ארץ, ונהר דתהו חרב ויבש
 קרא ליה מקנה המים וימים, הדא
 הוא דכתיב (שם י) ויקרא אלהים
 ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא
 ימים, ביה הוא ומנא דאתקרי ארץ
 מה כתיב ביה (שם יא) ויאמר
 אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
 ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל
 אחד למינהו, אלו הנשמות
 שנגזרו מכסא כבודו, ואלו
 רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו
 הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל
 אחד הוציא למינהו את כל אחד
 כראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם,
 עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד
 כראוי (כל אחד הוציא למינו).

אמר ליה ברי אוליף תיובתא
 לכל בני עלמא, דאם בר נש יחזור
 בתיובתא, נחית לה נביעו
 דאסתלק, ומה דתהו יבשה קרא
 לה ארץ, ונהר דתהו חרב ויבש
 קרא ליה מקנה המים וימים, הדא
 הוא דכתיב (שם י) ויקרא אלהים
 ליבשה ארץ ולמקנה המים קרא
 ימים, ביה הוא ומנא דאתקרי ארץ
 מה כתיב ביה (שם יא) ויאמר
 אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
 ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל
 אחד למינהו, אלו הנשמות
 שנגזרו מכסא כבודו, ואלו
 רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו
 הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל
 אחד הוציא למינהו את כל אחד
 כראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם,
 עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד
 כראוי (כל אחד הוציא למינו).

ועוד, עץ פרי - זה העמוד
 האמצעי, עשה פרי - זה
 צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו
 השכינה, שכל הזרעים נכללים
 בה, וכאן המצוה של פריה
 ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו
 שכתוב לא תהו בראיה לשבת

ועוד עץ פרי דא עמודא
 דאמצעיתא, עושה פרי
 דא צדיק, אשר זרעו בו על הארץ
 דא שכינתא, דכל זרעין אתבלילן
 בה, והכא פקודא דפריה ורביה
 למעבר אבין וזרעין, הדא הוא
 דכתיב (ישעיה מה יח) לא תהו בראיה

לְשַׁבֵּת יִצְרָה, וּמֵאֵן דְּאִתְּפַטֵּל
 מִפְּרִיָּה וְרִבְיָה, כְּאֵלוֹ אַחֲזֹר לְהֵימֵן
 אֶרְצֵי יִבְשָׁה, וּמִנְעַ בְּרַכָּאֵן מִינָה,
 כֹּל חַד לְפֻם דְּרִנְיָה, מֵאֵן דְּפָגִים
 לְתַתָּא פָּגִים לְעִילָא, לְאַתֵּר
 דְּאִתְּנַזֵּר נְשַׁמְתִּיָּה.
 וּמִי שְׁמַתְבַּטֵּל מִפְּרִיָּה
 וְרִבְיָה, כְּאֵלוֹ הַחֲזִיר אֶת אֹתָהּ
 אֶרְצֵי יִבְשָׁה, וּמוֹנֵעַ מִמֶּנָּה בְּרִכּוֹת,
 כֹּל אֶחָד לְפִי דְרִגְתּוֹ, מִי שְׁפּוֹגִים
 לְמַטָּה פּוֹגִים לְמַעְלָה אֶת הַמְּקוֹם
 שְׁנַגְזָרָה נְשַׁמְתּוֹ.

(היכלא דרשב"י - מהצה"ק המקובל רבי דוד סריג זי"ע)

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקונא תמניא וארבעין - תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, תָּמַן תְּרִי תָּמַן שַׁבָּת, כְּנוּנָא דָא בְּרֵאשִׁית בְּרֵא
 בְּרֵאשִׁית, שָׁם תְּרִי, שָׁם שַׁבָּת, כְּנוּן זֶה, בְּרֵאשִׁית - בְּרֵא
שֶׁתִּי: וְאִינוּן תְּרִי שַׁבָּתוֹת, עֲלִיָּהוּ אֲתָמַר וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
 שֶׁתִּי, וְהוּן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (שמות לא): "וְשִׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת
הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֵת הַשַּׁבָּת וְגוֹמַר, תְּרִין זְמַנִּין אֲדַכִּיר הָכָא שַׁבָּת,
 הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֵת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמַר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת,
לְקַבֵּל שְׂכִינְתָא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, לְדַרְתָּם מֵאֵי לְדַרְתָּם, אֵלָּא זְכָאָה
 כְּנַגְדֵּי הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה. "לְדַרְתָּם", מֵהוּ לְדַרְתָּם? אֵלָּא זְכָאֵי
אִיהוּ מָאן דְּעָבִיד לֹון דִּירָה בְּשַׁבָּת בְּתַרִּי בְּתֵי לְבָא, וְאֲתַפְּנִי מִתָּמַן
 הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָּהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמִתַּפְּנֶה מִשָּׁם
יִצָּר הָרַע דְּאִיהוּ חֲלוּל שַׁבָּת, בְּרִית עוֹלָם דָּא צְדִיק, דְּשִׁרְיִין תְּרוּיָּהוּ
 יִצָּר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיָּהִם
עֲלִיָּה, חַד לְאִמְלָאָה לִיָּה וְחַד לְאִתְּמַלְּיָא מִיָּיָה. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִינוּן
 עֲלִיָּו, אֶחָד לְמַלְּא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלְּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם כְּנַגְדֵּי
תְּרִין כְּלִיָּין נְצַח וְהוּד, בְּנֵי דִיִּשְׂרָאֵל סְבָא עֲמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, תְּלַת
 שְׁתֵּי כְלִיָּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נְצַח וְהוּד, בְּנִים לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאִמְצַעִי - תַּפְּאֲרַת, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים
שְׁבִיעֵי שְׁבִיעֵי אֵלִין תְּלַת אֲבָהוּן, עֲנַג שַׁבָּת וְנִ"הָר יוֹצֵא מִעַדִּין
 שְׁבִיעֵי שְׁבִיעֵי אֵלִין שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנַג שַׁבָּת "וְנִ"הָר יוֹצֵא מִעַדִּין
לְהַשְׁקוֹת אֵת הַנִּזְוֹן, וְנִהָר, אֵית נִהָר וְאֵית נִהָר, אֵית נִהָר דְּאִתְּקַרִּי
 לְהַשְׁקוֹת אֵת הַנִּזְוֹן" (בראשית ב' י). וְנִהָר, יֵשׁ נִהָר וְיֵשׁ נִהָר, יֵשׁ נִהָר הַנִּקְרָא
נִהָר פְּלַגְיָו, וְאֵית נִהָר דְּאִתְּקַרִּי נַחַל קְדוּמִים, עַדוֹן עֲלָאָה עֲלִיָּה
 נִהָר פְּלַגְיָו, וְיֵשׁ נִהָר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עַדוֹן עֲלִיּוֹן עֲלִיָּו
אֲתָמַר עֵין לֹא רֵאֲתָה אֱלֹהִים זִוְלָתְךָ, תֵּאִי נִהָר אִיהוּ ו', דְּנִפְיָק מִעַדוֹן
 נֶאֱמַר (ישעיה סד) "עֵין לֹא רֵאֲתָה אֱלֹהִים זִוְלָתְךָ", זֶה הַנִּהָר הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מִעַדוֹן
עֲלָאָה דְּאִיהוּ א', וְאֲעַבְרַב בֵּין אָבָא וְאִימָא, וְאִזִּיל חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנָה,
 הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹבֵר בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאִמָּא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנָה,

וּמָטִי עַד צְדִיק שְׁבִיעִי, וּמִתְּמַן אֲשֶׁקִי לְגִנְתָּא דְאִיהִי שְׁכִינְתָּא
 ומגיע עד צדיק - יסוד שהוא שביעי, ומשם משקה לגנה - מלכות, שהיא השכינה
 תִּתְּנָתָּה. וּפָאָה אִיהוּ מָאן דְנָטִיר דִּירָה לְשַׁבַּת דְאִיהוּ לְפָא, דְלֹא
 התחנתנה. זכאי הוא מי ששומר דירה לשבת, שהוא הלב, שלא
 אֶתְקָרִיב תְּמַן עֲצִיבוּ דְטַחֲוֹל, וּכְעַם דְמָרָה דְאִיהוּ נוֹרָא דְגִיּהֲנָם,
 יתקרב שם עצב הטחול וכעס המרה שהיא אש הגיהנם,
 דְעֲלָה אֶתְמַר לֹא תִבְעֵרוּ אִישׁ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְהָכִי
 שעליה נאמר (שמות לה): "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת", וכך
 הוּא וְדָאֵי דְכָל מָאן דְכָעִים בְּאֵלוּ אוֹקִיד נוֹרָא דְגִיּהֲנָם, אֲרַבְעִים
 הוא ודאי שכל מי שפועס כאלו מדליק את האש של הגיהנם. ארבעים
 מְלָאכּוֹת חָסֵר חַד אֵינּוֹן לְקַבֵּל אֲרַבְעִים מְלָקִיּוֹת חָסֵר חַד בְּשַׁבַּת,
 מלאכות חסר אחד הן כנגד ארבעים מלקיות חסר אחת בשבת,
 וְאֵינּוֹן עֲשָׂרָה דְלָקָה אָדָם וְעֲשָׂרָה לְחֹהַּ וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ וְתַשְׁעָה
 והם עשרה שלקה אדם, ועשרה לחוה, ועשרה לנחש, ותשעה
 לְאַרְעָא, וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מְאֲרִי מִתְּנִיתִין אֵינּוֹן לּוֹקִין בְּשַׁבַּת, דְאֵלִין
 לאדמה, ובגלל זה אמרו בעלי המשנה אין לוקין בשבת, שאלו
 מְלָאכּוֹת אֵינּוֹן חֲשִׁיבִין לְיִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל מְלָקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת
 המלאכות הן נחשבות לישראל כנגד מלקיות. יציאות השבת
 שְׁתֵּימִם. אֵינּוֹן עֵקִירָה וְהִנְחָה, דְעֵבִיד לֹון בְּבַת אַחַת, מָאן דְאֶעְקֹר
 שתיים, הם עקירה והנחה, שעושה אותם בבת אחת, מי שעוקר
 חֲפִץ מֵאֶתְרֵיהּ וְאֵנַח לֵיהּ לְבַר מֵאֶתְרֵיהּ וּמְרֻשׁוֹתֵיהּ, בְּאֵלוּ אֶעְקֹר
 חפץ ממקומו ומניח אותו מחוץ למקומו ומרשותו, כאלו עקר
 אֵילָנָא דְחַיִּי דְאִיהוּ אוֹת בְּרִית, וְאֵנַח לֵיהּ בְּרֻשׁוֹ נוֹכְרָאָה, מָאן
 את אילן החיים, שהוא אות ברית, והניח אותו ברשות נכריה. מי
 דְעֵבִיד דָּא גְרִים דְאֶעְקֹר נִשְׁמַתִּיהּ מְרֻשׁוֹת דִּילָהּ, וְאֵנַח לָהּ בְּרֻשׁוֹ
 שעושה את זה, גורם לעקור נשמתו מרשות שלה ומניחה ברשות
 אַחְרָא דְאִיהִי מְרָה וּטַחֲוֹל, וְדָא גְרַם לְיִשְׂרָאֵל דְאֶתְעַקְרוּ מֵאַרְעָא
 אחרת, שהיא מרה וטחול, וזה גרם לישראל שנעקרו מארץ
 דִּישְׂרָאֵל, וְאֶתְנַלְיָאוּ בְּאַרְעָא נוֹכְרָאָה דְאִיהִי רְשׁוֹת הַרְבִּים, וְהָכִי
 ישראל וגלו לארץ נכריה, שהיא רשות הרבים, וכך
 אִיהוּ מָאן דְאֶעִיל אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ דִּילֵיהּ בְּרֻשׁוֹ נוֹכְרָאָה, שַׁבַּתֵּי
 הוא מי שמועל באות ברית קדש שלו ומעביר פח לרשות נכריה. שבתא"י

אִיהוּ טְחוּל, חַמָּה אֶתְתָּא בִישָׁא מָרָה, שְׁבַתָּא יי עֲלִיָּה אֶתְמַר וְהַבּוֹר
 הוא טחול, חמ"ה, - אשה רעה ומרה, שבתא"י עליו נאמר: "והבור
 רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, ואיהו
 רק אין בו מים", מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו, והוא
 רַעַב וְצַמְאוֹן וְקִינָה וְהַסְפֵּד וְחִשּׁוּכָא וְקַבְלָא, ואיהו גלותא לישראל.
 רַעַב וְצַמְאוֹן וְקִינָה וְהַסְפֵּד וְחִשּׁוּכָא וְעַרְפֵּל - אַפְלָה, והיא גלות לישראל,
 וְצָרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְמַעַבְדָּ לָּהּ שְׁנוּי בְּכֹלָא וְהָא אוֹקְמוּהָ, ואיהו דבור
 וצריכים ישראל לעשות לה שנוי בכל, והרי פרשוה, והוא דבור
 דְּחוּל דְּאִיהוּ אָסוּר בְּשַׁבַּת וְכַד לָא אֲשַׁבַּחְתּוּ אֶתְרָא לְשָׂרִיא תַּפְּן, איהו
 של חל שהוא אסור בשבת, וכאשר לא מוצאת מקום לשרות שם, היא
 בְּרַחַת, בְּגוּוֹנָא דְשַׁפְחָה דְאַבְרָהָם דְּאֶתְמַר בָּהּ מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִי
 בורחת, כמו השפחה של אברהם שנאמר בה: "מפני שרי גברתי
 אֲנִי בְּרַחַת. טְחוּל עֲלִיָּה אֶתְמַר שֵׁל נַעֲלִיךָ מַעַל רַגְלִיךָ, נַעַל מְטוֹנָה
 אני ברחת. טחול עליו נאמר: "של נעליך מעל רגליך", נעל מטונף
 דְּטַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתְּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא,
 של טפה סרוחה, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא,
 דָּא שַׁבַּת, וְעֲלִיָּה אֲמַרְתּוּ שְׁכִינְתָּא פְּשֻׁטִי אֶת כְּתָנְתִּי אֵיכְכָה
 זה שבת, ועליו אומרת השכינה: "פשטתי את כתנתי איככה
 אֲלַבְּשָׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכְכָה אֲטַנְּפֵם, וּבְגִין דָּא צָרִיךְ בַּר נִשְׁ
 אלבשנה, רחצתי את רגלי איככה אטנפם", ומפני זה צריך בן אדם
 בְּשַׁבַּת לְשְׁנוּי בְּלְבוּשֵׁין בְּשָׂרְנָא בְּמַאכְלִין, וְצָרִיךְ לְמַהוּי מוֹסִיף
 בשבת לשנות בלבושים, בנר ובמאכלים, וצריך להיות מוסיף
 מַחוּל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִין לִיָּה נַפְשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבַּת. וְכָל
 מחל על הקדש, וכל המוסיף, מוסיפים לו נפש יתרה בשבת, וכל
 הַגּוֹרֵעַ גּוֹרְעִים לֹא אוֹתָהּ נַפְשׁ יִתְּרָה חַס וְשְׁלוֹם, וְכָל הַמוֹסִיף
 הגורע מפסידים לו אותה נפש יתרה חס ושלום, וכל המוסיף,
 מוֹסִיפִים לֹא נַפְשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבַּת.
 מוסיפים לו נפש יתרה בשבת.

אחר כך יקרא פסוקים אלו, שלוש פעמים כל פסוק:

(ירמיהו מו, כז) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושעה מרחוק ואת זרעה מארץ שבבים (כבו שכל
 הנשמות השבוים בטומאה, יחזרו לקדושה), ושב יעקוב ושקט ושאנו ואין מחריד: (תהלים יח, לא) האל תמים דרכו אמרת (כבו
 שהקללה ה-מארת שנגרמה בעוונותיו, תהפך לאמרת) יהוה צרופה מגן הוא לכל החסים בו:

שיר הַיְחוד

ואחר כך יאמר שיר היחוד מהארץ"ל:

יְחִיד הוא באחדותיה דה"א רמיזא בעולמותא
שפירתא דגלייא ולא גליא.

יְחִיד הוא בתרין ותלתין רקיעין דאינון
מתכסין מפולחון.

יְחִיד הוא בתלת מרפבות דיליה דנהורא
עמיה שריא.

יְחִיד הוא בעשרין וארבע דלוגין דדליג
ודליג ואדליג בה"א עילאה.

יְחִיד הוא בתרין ותכשין צרופים דה"א
דאינון שבילין דל"ת וא"ו דלא
ידיעין.

יְחִיד הוא בשעתא דנפיק טלא מפין חיותא
דאינון רמיזאן ולא רמיזאן, רמיזאן

אינון בסופא דיו"ד עילאה, גליין ולא גליין,
נסעין ולא נטלין מתכנפין בכנופיא דלהון

אלפין ורבבן רתיבין קדישין תקעין ולא
מנפבין כמה דאיתמר 'לבכתני אחותי פלה'

דאינון פולחון מתכסין בצלא דדל"ת וא"ו,
ולא גליין ולא רמיזאן ביו"ד ה"א חקק שמייה

בפורסיא יקירא דה"א עילאה בילאו"א.
[ברוך ה' לעולם אמן ואמן].

יְחִיד הוא במלכותיה.

יְחִיד הוא בגאותיה.

יְחִיד הוא בסתימותא דה"א עילאה.

יְחִיד הוא בשבע רקיעין, וכל רקיע ישבח
יתיה כמרומא באימה בררת (בזיע).

יְחִיד הוא בשעתא דנהיר זיוויה (נ"א זיווא)
דה"א עילאה בה"א תתאה.

יְחִיד הוא בשייפין דמרפבה דנהיר זיווהון
לאילתא בשעתא דמתחברא עם

בעלה.

יְחִיד הוא בדרגא עשירית דמרפבא.

יְחִיד הוא בגאות באפא ואימא בשעתא
דיתחבקון דין עם דין.

יְחִיד הוא בדל"ת וא"ו יו"ד לתתא יו"ד
לעילא בין תרין פרוביאי.

יְחִיד הוא בנהרא דנפיק מעדן ואתמשיך
לדל"ת יו"ד בשכינתא תתאה ויו"ד

עילאה.

יְחִיד הוא בכתפין דנ"א [דזעיר אנפין] (נ"א
דמלכא קדישא) דאינון נטין לתרין

פרגודין דאינון לעילא.

עד כאן נסח פמה דפוסים. מכאן והלאה נסח הוספה של הרי"ח הטוב "בעל בן איש חי" מספר סמא
דחיי (ח"ב)

וְנָפִיק מוֹשִׁיָּא דָּא שְׁמָא דְּמַלְכָּא מוֹשִׁיָּא
וְשֵׁשׁ וּמֵאָתָּן דְּאֵינְנוּ יִתְרִין עַל אֲלֹף
דְּחֻרְבָּן בֵּיתָא רִזִּין עֲלָאִין.

בְּזִמְנָא דִּינִצַּח הַקב"ה לְאוּמִין דְּעֲלָמָא
יִתְקִים בִּי אֶז אֶהְפֹּךְ אֶל הָעַמִּים
שְׂפָה בְּרוּרָה לְקִרְא בּוֹלָם בְּשֵׁם ה' וְלַעֲבָדוּ
שָׂכֵם אֶחָד, 'שְׂפָה' בְּחֻשְׁבָּן 'שְׂכִינָה',
לְהַשְׁתַּעֲבָדָא שְׂבָעִין אוּמִין תַּחֲוֹת יְדָא
דְּמַלְכָּנּוּ מוֹשִׁיָּחֵנוּ יְרוּם הוּדוּ וְכִי מַלְכוּתוֹ בְּכַל
מוֹשְׁלָה.

קוּם דְּוֹד מוֹשִׁיָּנִתְךָ בּוֹזֵאת דִּילְךָ, בּוֹזֵאת אֲנִי
בּוֹטַח, קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא לְאַנְהָנָא
זֵאת דִּילְךָ, זֵאת הַתּוֹרָה, קוּמוּ נְבִיאֵי קִשׁוּט

בּוֹזֵאת דְּלִבּוֹן: "כִּי אִם בּוֹזֵאת", קוּמוּ אַבְהֵן
קְדִישֵׁין בּוֹזֵאת דִּילְבּוֹן "וְאֵף גַּם זֹאת", קוּם
שְׁלֹמֹה מַלְכָּא בּוֹזֵאת שְׁלֹמֹה דִּילְךָ, קוּמוּ
בּוֹלְבּוֹן וְזִילוּ לְסִיּוּעַ וְעוֹר דָּא קְרָבָא דְּמַלְכָּנּוּ
מוֹשִׁיָּחֵנוּ יְרוּם הוּדוּ, קוּמוּ וּפְתַחוּ הֵיכְלָא דְּכָל
מֵאֲנִי דְּקְרָבָא תַּמָּן, וְזִילוּ קוֹדְמִיהוֹן בְּגִין
יְקָרָא דְּמַלְכָּנּוּ מוֹשִׁיָּחֵנוּ יְרוּם הוּדוּ. וּבְגִין
רְחִימוּתָא כָּל בְּנֵי גְלוּתָא, וְיִתְקִים וְיִתְקִים
"יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּה' תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים". וְהִנֵּה
ה' לְמַלְךְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה'
אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד". בְּרִיד שְׂמִיָּה לְעֵלָם
וְלְעֲלָמֵי עֲלָמִין אַמֶּן. עַד כָּאן. וַיֹּאמֶר פְּסוּק
"אוֹר זְרוּעַ לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמַחָה" י"ז
פְּעַמִּים.

מְצַאנּוּ כְּמָה גְסָחֵאוֹת בְּהַרְבֵּה סְפָרִים כְּמוֹ: דְּרִיד יִשְׂרָה, סְמָא דְּחֵיָא, אוֹרְחוֹת חַיִּים, בֵּית אֵל, יְסוּד מַעֲרַבֵי,
צְמַח צַדִּיק, יְפֵה לְלֵב, וְעוֹד, וְאִי"ה נְדָפִים אֶת כָּל הַסְּפָרִים בְּעֲלוּנִים הַבָּאִים, בַּע"ה.

יום א' וישב לסדר "ויאמר צדקה ממנה" תשע"א לפ"ק פה אלעד ת"ו

לכבוד כ"ק האדמו"ר שליט"א, מזכה הרבים חד בדרא מניצוץ
נשמת התנא הקדוש בוצינא קדישא הרשב"י זיע"א, אשר בזכות
הקונטרס "ערכה של שעה" ודאי יעזור להתקיים "בספרא דא יפקון
מן גלותא".

הנה, הזדעזעתי לשמוע מה שכתבו בעתון הנקרא של חרדים,
בשם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שכביכול אמר ח"ו
שאינ לבחורים ללמוד זזה"ק ח"ו, וקמתי ועליתי ונכנסתי בקודש
פנימה אל מרן שליט"א ושאלתי לפיו בזה"ל: נחרדתי לשמוע שכך
הרב פסק!! וא"ל בזה"ל: הרבה דברים אומרים בשמי מה לך
להתרגש ח"ו שאומר כך, אלא אדרבה מקובלני ממרן החזון איש
זי"ע שאין ספר מוסר מעורר ומחזק כמו הזזה"ק, וחובה קדושה
בפרט לבני תורה לעסוק בו, עכל"ק. ואמרת לכתוב זאת למו"ר
האדמו"ר כדי לחזק ידיו.

בברכת התורה אי"ש ב"ר ציון בוגנים מו"ץ פעה"ק אלעד ת"ו.